expresse 229
25 januari 1997

DOCUMENTATIECENTRUM
NEDERLANDSE POLITIEKE
PARTIJEN

Belastingmeevaller niet verjubelen

Onlangs is gebleken dat het kabinet in 1996 een belastingmeevaller van 4,6 miljard gulden heeft. Zo'n meevaller heeft de schatkist in geen jaren gezien! Goed nieuws dus, maar we mogen niet vergeten dat we nog steeds met een veel te hoge staatsschuld te maken hebben. Iedere belastingbetaler betaalt gemiddeld 400 gulden per maand om de rente op deze schuld af te lossen. Daarom is de VVD-fractie nog steeds van mening dat het leeuwendeel van de meevaller aan vermindering van het financieringstekort en aflossing van de staatsschuld moet worden besteed. Wij ondersteunen het coalitie-voorstel een gedeelte voor een AOW-fonds te reserveren. Hiermee worden twee vliegen in één klap geslagen: de staatsschuld wordt verkleind en de financierbaarheid van de AOW wordt ten dele veilig gesteld.
Daarnaast heeft onze financieel woordvoerder Hans Hoogervorst gepleit voor een bescheiden lastenverlichting. Namelijk in de vorm van een verlaging van het tarief van de eerste belastingschijf per 1 juli 1997. Dat vinden wij een betere besteding dan de specifieke maatregelen die tot nu toe zijn voorgesteld, zoals verhoging van de huursubsidie of de koudetoeslag. Door de voorgestelde tariefsverlaging wordt niet alleen de koopkracht van de minima verbeterd, ook de rest van de Nederlandse belastingbetalers profiteren ervan. Ook die hebben hard voor dit resultaat gewerkt. Na enige aarzeling zijn ook de fracties van de PvdA en D66 met dit voorstel akkoord gegaan.
Dit neemt niet weg dat de VVD-fractie van mening blijft dat het kabinet zijn meevallers dit jaar in eerste instantie moet gebruiken voor de aflossing van de staatsschuld. Alleen dan kunnen we het ons veroorloven deze kabinetsperiode in 1998 af te sluiten met een mooie en ook blijvende belastingverlaging voor het hele Nederlandse volk, als dank voor zijn bijdrage aan het weer op orde brengen van de staatsfinanciën.

Frits Bolkestein

VVD op hoofdlijnen akkoord met kabinetsstandpunt over euthanasie

Vandaag heeft de Tweede Kamer het kabinetsstandpunt over het rapport 'Euthanasie en andere medische beslissingen rond het levenseinde' ontvangen. In het rapport wordt het belang onderstreept van zorgvuldig medisch handelen bij levenseinde. VVD-woordvoerder Margreet Kamp is het op hoofdlijnen met het kabinetsstandpunt eens.

Meldingen
Voor het maatschappelijk politieke debat over euthanasie is voortdurend inzicht in de praktijk van levensbeëindigend handelen door artsen noodzakelijk. Daarom moet alles worden gedaan om het aantal meldingen van euthanasie door artsen te vergroten.
Er bestaat op dit moment één standaardprocedure om euthanasie aan te melden. De VVD-fractie stemt daarom in met het voorstel van het kabinet om een scheiding aan te brengen in euthanasie 'op verzoek' en 'zonder verzoek'.
Voorts wil men het aantal meldingen stimuleren door een consultatiepunt in te stellen waar artsen vooraf informatie kunnen inwinnen op medisch/ethisch en juridisch gebied.
Daarnaast worden regionale commissies ingesteld die gemelde euthanasiegevallen, op verzoek, achteraf beoordelen. Als de regels goed door de behandelend arts zijn toegepast, kan het Openbaar Ministerie van een beoordeling afzien. Verwacht wordt dat de drempel om euthanasie aan te melden hierdoor lager wordt.

Euthanasieverklaring
In het rapport is geen woord gewijd aan de mogelijkheid een wettelijke erkenning te geven aan een levenstestament of euthanasieverklaring. Hierin kunnen mensen vooraf vastleggen hoe zij over hun levenseinde denken. VVD-woordvoerder Margreet Kamp zal dit in het debat met de regering aan de orde stellen.

De VVD-fractie is van mening dat euthanasie vooralsnog geregeld moet blijven in het Wetboek van Strafrecht. Er is meer onderzoek en een maatschappelijke discussie nodig om te bepalen of dit moet worden gewijzigd. Een eventuele wijziging is in deze kabinetsperiode dus niet aan de orde.

Informatie Margreet Kamp
070-3182893

Verder in dit nummer

- Koudetoeslag
- Mineralenboekhouding
- Onderwijsraad
- Matiging huurstijging en Balansverkorting
- Krijgsmacht

Koudetoeslag individueel, via de bijzondere bijstand

Henk van Hoof

Als gevolg van langdurige extreme kou zal er voor iedereen, dus ook voor minima in meer of mindere mate sprake zijn van hogere stookkosten. Ook vorig jaar is de vraag van de extra kosten in verband met de kou aan de orde geweest. Toen is besloten betrokkenen tegemoet te komen via de bijzondere bijstand. De VVD was het daar toen, en ook nu, geheel mee eens.

Dit is namelijk de meest aangewezen weg. Ten behoeve van incidentele, op individuele omstandigheden gebaseerde extra kosten voor minima hebben we de bijzondere bijstand. Die wordt uitgevoerd door de gemeenten. Gemeenten kunnen door geringere afstand tot burger beter de specifieke omstandigheden beoordelen.

Vorig jaar waren het kabinet, de Minister van Sociale Zaken en de PvdA-fractie die mening ook toegedaan. En wat is er dit jaar principieel anders dan vorig jaar? Niets. De VVD vindt dus nog steeds, net als vorig jaar, dat wanneer er sprake is van extra stookkosten als gevolg van de kou, daarvoor een tegemoetkomingsregeling bestaat, die ook gebruikt mag en moet worden: de bijzondere bijstand.

De PvdA- fractie heeft aan minister Melkert van Sociale Zaken gevraagd om bij de bepaling van de koopkrachtplaatjes, straks bij de Voorjaarsnota voor de mensen met een inkomen op het minimumniveau rekening te houden met de extra stookkosten. Wij zijn het met deze algemene benadering niet eens. Immers, weersomstandigheden zoals langdurige extreme kou zijn in beginsel geen structurele problemen, maar komen incidenteel voor. Daarom is ook niet een structurele oplossing, maar een specifieke benadering te prefereren. Dat betekent: niet via de algemene koopkrachtplaatjes in het kader van landelijk inkomensbeleid bij de Voorjaarsnota.

Een extra nadeel is nog, dat dergelijke permanente (minimum)inkomensafhankelijke toeslagen, de armoedeval vergroten. Dat betekent dat het verschil tussen werken met een beloning op of net boven het minimumloonniveau enerzijds en niet werken met een uitkering op minimumniveau plus een aantal toeslagen (individuele huursubsidies, gemeentepassen, kwijtscheldingsregelingen etc.) anderzijds, zo groot wordt, dat werken voor een dergelijk laag loon niet aantrekkelijk is. Op die manier is er van de door eenieder voorgestane activering uit de uitkeringssituatie naar werk geen sprake. Dat is in ieder geval een nadeel van structurele inkomenstoeslagen op het minimumniveau.

Bovendien geldt, dat de gevolgen van de kou voor de stookkosten per individuele situatie zullen verschillen, onder meer afhankelijk van de woonsituatie, gezinssamenstelling etc (denk aan een warme bejaardenflat tegenover een niet goed geïsoleerde oude woning; grote kinderen of kleine baby etc). Ook dat pleit dus voor een individuele benadering. Daarom koos de VVD-fractie niet voor de algemene benadering. Overigens zal pas aan het einde van de winter blijken of er meer stookkosten zullen zijn. Het is immers ook nog mogelijk, dat de komende maanden relatief warm zullen zijn, zodat de gemiddelde stookkosten deze winter niet hoger zijn dan normaal. Daarom zal in ieder geval pas in het voorjaar duidelijkheid bestaan over de noodzaak van een toeslag.

Inlichtingen Henk van Hoof, 070-3182885

Abortus

In februari/maart wordt het inspectierapport over de toepassing van de abortuswet en het regeringsstandpunt daarover verwacht. Op basis daarvan zal de VVD-fractie haar standpunt bepalen.

Inlichtingen Margreet Kamp
070-3182893

Per abuis

In VVD-expresse 228 staat bij wapenfeiten 1996, onder het kopje Volksgezondheid, Welzijn en Sport dat 10 miljoen gulden extra is uitgetrokken voor het tabaksontmoedigingsbeleid. Dit moet zijn 1 miljoen gulden.

MINAS

Piet Blauw

Het wetsvoorstel tot Wijziging van de Meststoffenwet is een uitwerking van het beleid zoals dat vastgelegd is in de Integrale Notitie mest- en ammoniakbeleid. De VVD heeft de notitie in 1995 aanvaard. Het betekende namelijk: realistischer normen, een realistischer tijdpad en 475 miljoen gulden voor herstructurering.
Onderdeel van het wetsvoorstel is de invoering van het MINAS (mineralenaangiftesysteem) per 1 januari 1998 voor de intensieve veehouderij. Het mineralenaangiftesysteem houdt in dat wordt geregistreerd hoeveel mineralen (stikstof en fosfaat) op een bedrijf worden aangevoerd (zoals kunstmest en veevoer) en hoeveel er wordt afgevoerd (o.a. produkten en mest). Het verschil tussen aan- en afvoer van mineralen- op te maken uit de mineralenboekhouding - is het verlies naar het milieu. Wanneer het verlies groter is dan een van te voren vastgestelde acceptabele norm (de verliesnorm), volgt een heffing op basis van de mineralenaangifte.
Voor de VVD-fractie staat voorop dat het mestbeleid haalbaar en betaalbaar moet zijn. De milieudoelstelling moet worden gehaald met een minimum aan kosten.
Nu lijken de heffingen hoger te gaan uitvallen dan in december 1995 was voorzien. Het inkomen van de veehouders is onder extra druk komen te staan door de implementatie van de GATT-onderhandelingen, de WTO en het uitbreken van BSE. Dit kan leiden tot een onverantwoorde lastendruk op de schouders van de betreffende agrariërs. VVD-woordvoerder Piet Blauw heeft daarom voorgesteld het heffingenregime per 1 januari 1998 (tot 2000) op nul te plaatsen. Dit onder strikte voorwaarde dat de landbouwbedrijven medewerking verlenen aan het halen van de milieudoelstelling.
De vergadering is 10 dagen geschorst. Dan zal het kabinet antwoorden. De woordvoerder hoopt in de tussenliggende tijd met het land- en tuinbouwbedrijf in gesprek te treden over hoe zij denken hun verantwoordelijkheid te nemen in het halen van de milieudoelstelling.

Inlichtingen Piet Blauw
070-3182881

Wet op de Onderwijsraad nieuwe stijl

Clemens Cornielje

Deze week werd in de Kamer de wet op de Onderwijsraad behandeld. Als uitvloeisel van de "Raad op Maat" discussie heeft een omvangrijke opschoning van het aantal adviesorganen van de regering plaatsgevonden. Uitgangspunt daarbij is dat per beleidscluster slechts één adviesorgaan overblijft. Binnen het nieuwe adviesradenstelsel worden adviesverplichtingen afgeschaft en dient de advisering betrekking te hebben op hoofdlijnen van beleid en wetgeving. Daarnaast worden gecombineerde functies zoals advies en overleg en advies en geschillenbeslechting zoveel mogelijk van elkaar gescheiden.

Op basis van deze uitgangspunten is de Onderwijsraad "nieuwe stijl" opgezet. Het al meer dan 75 jaar oude adviescollege, dat van oudsher een belangrijke taak vervult als "waakhond van de pacificatie" wordt hiermee het enige adviescollege voor het cluster onderwijs. Tot nu toe bestond het takenpakket uit verplichte advisering over concrete beleidsvoornemens en wetsvoorstellen en uit een geschillenbeslechting. In de nieuwe opzet zal de Onderwijsraad op verzoek van regering of Kamer adviseren over hoofdlijnen van beleid of wetgeving. Naar de mening van VVD-woordvoerder Clemens Cornielje zal dit een effectieve en constructieve inzet van de deskundigheid van de Onderwijsraad ten goede komen. De geschillenbeslechtende taak vervalt in het kader van de scheiding van functies, maar wordt vervangen door een adviserende taak in geval er geschillen zijn tussen gemeenten en schoolbesturen die het lokaal onderwijsbeleid betreffen.

Raad op maat

Het wetsvoorstel voorzag tevens in de instelling van een aparte adviescommissie voor de toepassing van onderwijsregelingen van 8 leden. Volgens de woordvoerder lag dit niet in de lijn van Raad op Maat. Daarom diende hij een amendement in om de taken en de leden van deze commissie onder te brengen bij de Onderwijsraad, zodat het criterium één adviesorgaan per beleidscluster overeind bleef. De uitbreiding van het maximale aantal leden van de Onderwijsraad van 15 naar 23 die het gevolg zou zijn van dit amendement stuitte bij de regering en de overige coalitiepartijen op bezwaren. Immers, in de vorig jaar aangenomen Kaderwet Adviescolleges is vastgelegd dat het aantal leden van een adviesraad maximaal 15 telt. Hier kan echter in bijzondere gevallen bij bijzondere wet van worden afgeweken. De woordvoerder vond dat hier van zo'n bijzonder geval sprake was. Dit gezien de unieke adviserende taak van de Onderwijsraad op het gebied van geschillen in het kader van lokaal onderwijsbeleid en de noodzaak om de taak van de adviescommissie toepassing onderwijsregelingen aan de Onderwijsraad op te dragen. Raad op Maat betekent immers "maatwerk" en geen confectie, zo betoogde Cornielje.
Na enig debat konden regering en coalitiepartijen zich verenigen met een uitbreiding tot een maximum van 19 leden. Het aldus gewijzigde amendement zal Kamerbreed ondersteund worden. Volgende week wordt over het wetsvoorstel gestemd.

Inlichtingen Clemens Cornielje
070-3182904

Balansverkorting /matiging huurstijging

Pieter Hofstra

Op 23 januari jl. heeft de gelijktijdige behandeling plaatsgevonden van twee wetsvoorstellen inzake Wijziging van de Wet balansverkorting geldelijke steun volkshuisvesting. De eerste wijziging betreft een interpretatiekwestie bij de voorlopige uitkering van de bruteringsgelden aan woningcorporaties met meer dan 40% DKP-bezit. Het gaat om een eenmalig bedrag in de orde van grootte van 100 miljoen gulden. Het probleem spitst zich toe op het vraagstuk of er op een bepaald moment sprake was van juridisch- danwel economisch eigendom. De staatssecretaris is nu met een halfslachtige oplossing gekomen waar de VVD zich niet in kan vinden. De woningcorporaties die het betrof hebben middels excessieve lobbykosten hun standpunt onder de aandacht van de volkshuisvestingswoordvoerders willen brengen, door onder meer een pagina-grote advertentie in de krant te plaatsen. Tijdens het overleg is besloten om de behandeling van het wetsvoorstel op te schorten, aangezien vanuit de Kamer is gevraagd om een advies van de landsadvocaat in deze.

Matiging huurverhoging

Volgens de wet Balansverkorting zijn corporaties verplicht om jaarlijks per 1 juli de huren gemiddeld met minimaal de inflatie plus 0,5% te verhogen, met 3,5% als minimum. Daarnaast bestaat er een ontheffingsmogelijkheid tot inflatie plus 0,5%, als de inflatie lager is dan 2% en de financiële continuïteit is gewaarborgd. De VVD-fractie heeft steeds principieel bezwaar gehad tegen dit onderdeel van de wet. Immers bij verzelfstandiging moet je niet te veel wettelijke plichten meegeven. Kamerbreed is aangedrongen op meer mogelijkheden voor huurmatiging en staatssecretaris Tommel van Volkshuisvesting heeft met de sector overlegd over versoepeling van deze verplichting. Het onderhandelingsresultaat was echter zo mager dat de VVD-fractie een amendement heeft ingediend. Bij dat amendement vervalt de drempel van 3,5% en wordt de ontheffingsmogelijkheid ruimer. Via dit amendement, waarvoor zich een Kamermeerderheid heeft uitgesproken, wordt een grotere matiging van de huurverhoging mogelijk.

Inlichtingen Pieter Hofstra
070-3182886

Nieuwe risico's, nieuwe taken?

Theo van den Doel

In de volle zee, niet ver van de Marokkaanse kust, werd eind december een viskotter uit Urk door de Koninklijke Marine geenterd. Vijftienduizend kilogram drugs, waarschijnlijk geheel bestemd voor de Nederlandse markt, werd onderschept. Deze militaire operatie is een voorbeeld uit de praktijk dat aantoont dat de grenzen tussen interne en externe veiligheid steeds meer vervagen. Daarmee komt ook de klassieke scheiding tussen het instrumentarium van deze twee beleidsterreinen ter discussie te staan.
Dat de grenzen tussen de interne en externe veiligheid vager zijn geworden heeft een aantal redenen. Zo zijn de veiligheidsrisico's die de Westerse democratieën bedreigen van een andere orde dan voorheen. Het veiligheidsbeeld is diffuus en de gevaren komen, in tegenstelling tot vroeger, niet zo zeer van 'vijandelijke'staten, maar van groeperingen binnen staten. Bovendien is de samenwerking binnen de EU fors toegenomen, waardoor landsgrenzen geen barrieres meer vormen. Als gevolg van het Verdrag van Schengen, waarbij de binnengrenzen werden opgeheven, geldt er een vrij personenverkeer tussen de meeste lidstaten van de EU. Behalve de vele voordelen die dit voor de Europese Burger oplevert, heeft deze medaille ook zijn keerzijde. Immers, wie eenmaal de buitengrens is gepasseerd heeft vrij spel. Een effectieve controle van die buitengrenzen is dan ook van vitaal belang.

Rapport
Twee jaar geleden werd op verzoek van de Europese Commisssie een rapport opgesteld over externe gevaren die de lidstaten van de EU bedreigen. Drugshandel, illigale immigratie, internationaal terrorisme, smokkel van nucleair materiaal, proliferatie van wapens en grensoverschrijdende criminaliteit vormen een bedreiging voor onze samenleving. Een adequaat gemeenschappelijk veiligheidsbeleid ontbreekt echter.
De commissie Durieux, die het onderzoeksrapport opstelde, noemde het veiligheidsbeleid van de Unie 'vaag, impotent en bewegingsloos'. Ook is het merkwaardig dat de taken die aan de Westeuropese Unie - 'de gewapende arm van de EU'- zijn toebedeeld, geen relatie hebben met de veiligheidsrisico's zoals die door de commissie Durieux zijn geïnventariseerd. Maar de lidstaten mogen zich niet achter de brede rug van Brussel verschuilen. De veiligheid van de burger is in eerste instantie een aangelegenheid van de nationale overheid zelf. Om de nieuwe bedreigingen het hoofd te kunnen bieden moet het veiligheidsdenken, dat zich internationaal en daarmee in navolging ook nationaal nog te veel langs oude denkkader'voltrekt, worden aangepast. Hiervoor is een creatieve aanpak nodig die a priori niet behoeft te sporen met de huidige klassieke taakverdeling.

Kustwacht
Zo worden personeel en materieel van defensie in het operationele verband van de 'Kustwacht'ingezet ter bestrijding van de drugshandel in het Caraïbisch gebied. Zonder deze inzet kan men geen vuist maken tegen de internationale mafia die in deze regio actief is.

> De aanhouding in volle zee van een Urker viskotter maakte duidelijk dat het ook langs de Europese kustwateren niet altijd pluis is. Dat geld in het bijzonder voor de zuidgrens van de Unie. Zo is de grootste uitvoer van drugs naar Frankrijk niet uit Nederland , maar uit Marokko afkomstig. De bewaking van de Europese kust van Noorwegen tot aan Portugal is een gaten kaas doordat internationaal gecoordineerd optreden ontbreekt. Daarom wordt het tijd dat aan een effectieve controle van de buitengrenzen op zee een hoge prioriteit wordt gegeven. De oprichting van een Europse kustwacht is hiervoor een mogelijkheid. De EU zou een beroep kunnen doen op de lidstaten om een dergelijk operationeel vlootverband te formeren.

Zo'n kustwacht zou een van de praktisch uitvoeringsmaatrgelen kunnen zijn van de áction commune'. Deze heeft weliswaar voor veel politieke commotie gezorgd, maar met papier bestrijdt men de misdaad niet. Het komt nu op de uitvoering aan.
Nederland is voorzitter van de EU en kan hiertoe het initiatief nemen.
Behalve voor de bestrijding van de illegaliteit kan men middelen van de defensie ook inzetten om het drugstoerisme te bestrijden. Sinds 1994 opereert direct achter de landsgrenzen het Mobiel Toezicht Vreemdelingen (MTV), dat wordt uitgevoerd dorr de Koninklijke Marechaussee. Bijna 500 mannen en vrouwen zijn hier 24 uur per dag mee bezig. De taak van het MTV is het binnenkomend personenverkeer , voor zover daar aanleiding toe bestaat, te controleren op de juistheid van de documenten die voor een legaal verblijf in Nederland zijn vereist. Dit alles op basis van de Vreemdelingenwet. De resultaten van dit MTV liegen er niet om. Duizenden illegalen worden er jaarlijks aangehouden.

MTV
De taak van het MTV kan eenvoudig worden uitgebreid met de bestrijding van het drugstoerisme. Behalve het binnenkomende verkeer moet dan ook het uitgaande verkeer in de gaten worden gehouden. De bevoegdheden van de marechaussee dienen hiervoor te worden uitgebreid zodat ook de naleving van de Opiumwet kan worden gecontroleerd. Op deze wijze is een effectieve aanpak van het drugstoerisme mogelijk en kan de terechte kritiek vanuit het buitenland op dit punt worden gepareerd.
Waarom dit pleidooi? De bescherming van haar burgers is een van de belangrijkste kerntaken van de overheid. Zij dient dan ook alle beschikbare middelen in te zetten om die kerntaak zo goed mogelijk uit te voeren. Hierbij is het van secundair belang - niet in de laatste plaats voor de burger zelf - op welke wijze die veiligheid tot stand komt. In Nederland is de opsporing en rechtshandhaving opgedragen aan het openbaar ministerie. En zo hoort het ook in een democratische rechtsstaat. Maar met ondersteuning van defensie - zo wijst de praktijk uit - is er meer kans op succes bij de bestrijding van de nieuwe gevaren. De defensiemiddelen kunnen, behalve voor de klassieke taken, zonodig ook worden benut voor andere veiligheidstaken die op het kruisvlak liggen van interne en externe veiligheid. Dit alles zonder afbreuk te doen aan de primaire verantwoordelijkheid die aan de verschillende ministeries is opgedragen.

Door Theo van den Doel,
070-3182891

Colofon
VVD-Expresse is een uitgave van de "Mr Annelien Kappeyne van de Coppello Stichting", onder redactie van Tom van der Maas, hoofd afdeling Voorlichting van de VVD-Tweede Kamerfractie en Mary-Honor Kloeg en Ernst van Splunter, medewerkers afdeling Voorlichting. VVD-Expresse wordt gedrukt bij Roeland Druk te Scheveningen, pré-postale verwerking door Adrepak Direct-Mail te Den Haag.Een jaar-abonnement kost ƒ 80,- en is schriftelijk aan te vragen bij de VVD-fractie, Tweede Kamer der Staten-Generaal, postbus 20018, 2500 EA Den Haag. Abonnementenadministratie: Ans Koning (telefoon 070-3182875).

expresse 230
1 februari 1997

DOCUMENTATIECENTRUM
NEDERLANDSE POLITIEKE
PARTIJEN

Verlaging minimumloon kent alleen maar winnaars

Hoewel er jaarlijks ruim 100.000 banen bijkomen, dreigt een groot aantal mensen de aansluiting op de arbeidsmarkt definitief te verliezen. Het betreft vooral de groep met weinig of geen opleiding. Dat is uit zowel sociaal als maatschappelijk oogpunt onwenselijk.
Het kabinet is gelukkig bezig hier iets tegen te doen. Bijvoorbeeld door laaggeschoolden met een zogenoemde Melkert-baan aan de slag te helpen. Dat is op zichzelf toe te juichen. Maar reguliere banen in de marktsector verdienen de voorkeur. Ook het voorstel om werkgevers toe te staan mensen gedurende twee jaar onder het minimumloon te laten werken, is een stap in de goede richting.
Maar dit is nog niet genoeg om langdurig werklozen voldoende perspectief op een betaalde baan te geven. Vandaar mijn voorkeur om het minimumloon te verlagen. Door het instellen van het minimumloon is in de loop der jaren veel laaggeschoold werk weggesaneerd. De opleiding, ervaring en produktiviteit van langdurig werklozen sluiten namelijk niet aan op de hoogte van het minimumloon. Dat vormt dus een belemmering voor de buitenstaanders op de arbeidsmarkt. Terecht stelt de WRR in zijn rapport 'Tweedeling in perspectief' dat regelingen die ooit zijn ingevoerd met het oog op een afdoende bescherming voor zwakkeren, nu averechts dreigen te werken en tot uitsluiting leiden. De hoogte van het minimumloon is daar een goed voorbeeld van.
Mijn voorstel betekent niet dat mensen onder hun bijstandsuitkering (sociaal minimum) zullen zakken. Dat vind ik onwenselijk. Er moet bovendien een prikkel blijven om een baan onder het minimumloon te aanvaarden. Vandaar mijn pleidooi om in voorkomende gevallen een toeslag tot 10 à 15% boven het sociaal minimum te geven. Deze toeslag kan of door de gemeentelijke sociale dienst worden gegeven of door de belastingdienst in de vorm van een negatieve inkomstenbelasting.
Een toekomstige algemene verlaging van het minimumloon zou overigens alleen voor nieuwe toetreders tot de arbeidsmarkt gelden. Bestaande rechten blijven onaangetast. Mijn voorstel kent alleen winnaars. De werkloze krijgt een baan, altijd het belangrijkste middel tot sociale integratie. Bovendien wordt zijn inkomen hoger dan de bijstandsuitkering die hij ontvangt. De werkgever kan een kracht aannemen die veel minder kost. En de staat bespaart op het aantal uitkeringen. Wat kan daar tegen zijn?

Frits Bolkestein

Ouderschapsverlof

Dinsdag 28 januari jl. heeft de plenaire behandeling plaatsgevonden van de wijziging van het Burgerlijk Wetboek met betrekking tot het ouderschapsverlof.
Ouderschapsverlof bestaat in Nederland nog niet zo lang, zeker in vergelijking met de ons omringende landen. De wet heeft tot doel het voor werknemers, mannen en vrouwen, mogelijk te maken werk en een gezin met kinderen te combineren, waarbij de problematiek van met name het herintreden van vrouwen zou kunnen worden voorkomen.
Uit de evaluatie en het aantal ouders dat van de mogelijkheid gebruik maakt, blijkt dat het ouderschapsverlof duidelijk heeft voorzien in een behoefte. De deelname neemt nog steeds toe, maar kan nog groter zijn.
Het wetsvoorstel bevat de volgende wijzigingen met betrekking tot de al bestaande regeling:

1. Tot nu toe was het opnemen van ouderschapsverlof alleen mogelijk voor ouders met een volledige baan. De mogelijkheid wordt nu ook geopend voor deeltijdwerkers.
2. Naast het in deeltijd opnemen van het ouderschapsverlof wordt het in overleg tussen werknemer en werkgever ook mogelijk het verlof in één keer op te nemen of over langere tijd te spreiden.
3. Het opnemen van ouderschapsverlof wordt in principe ook mogelijk voor werknemers die in het buitenland werken.
4. Met name de overgang van kinderopvang naar basisschool gaf voor ouders vaak aanleiding de arbeidsmarkt te verlaten. Nu wordt de mogelijkheid gegeven ouderschapsverlof op te nemen tot het moment dat het betrokken kind de leeftijd van zes jaar heeft bereikt (dit was tot nu toe tot de leeftijd van vier jaar).

De VVD-fractie gaat akkoord met de wijzigingen die zijn voorgesteld.

Inlichtingen Monique de Vries,
070-3182894

Verder in dit nummer

- Milieuverslaglegging grote bedrijven
- Tweedeling in Perspectief
- Asielbeleid Apeldoorn
- Congres vrouwen in de VVD
- Europees asielbeleid

WRR Rapport 'Tweedeling in perspectief'

door Henk van Hoof, VVD-Tweede Kamerlid en Geert Wilders, beleidsmedewerker Sociale Zaken VVD-Tweede Kamerfractie.

In het vorige week verschenen rapport 'Tweedeling in Perspectief' van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR) maakt de Raad korte metten met een groot aantal dogma's en beelden over de vermeende tweedeling in ons land. Werden opvattingen, als zouden de rijken rijker worden en de armen armer; als zou er nog immer sprake zijn van denivellering in plaats van nivellering; als zou individualisering ten koste gaan van solidariteit, al niet geheel geloochenstraft, dan werden ze toch behoorlijk gerelativeerd. Waar er toch sprake lijkt van een brede consensus over de onvermijdelijkheid van een maatschappelijke tweedeling, blijken er goede mogelijkheden te zijn om die te voorkomen, aldus de WRR.
Volgens de WRR is beleid dat is gericht op meer werk en een grotere arbeidsparticipatie de beste manier om een tweedeling in de maatschappij te voorkomen. Dat is op zich niet nieuw. Werk, werk en nog eens werk is al lang het adagium van de VVD en vervolgens ook van het kabinet. Diegene die het hebben van een betaalde baan relativeert, trekt een zware wissel op de cohesie van onze samenleving in de volgende eeuw. Het politieke en maatschappelijk taboe dat op werk voor laaggeschoolden met dienovereenkomstige betaling rust, moet worden doorbroken. Beschermingen voor de werkende insider moeten worden geslecht, zoals het huidige wettelijke minimumloon en het algemeen verbindend verklaren van de op een te hoog niveau liggende laagste loonschalen, die in de praktijk belemmeringen vormen voor de toegang tot de arbeidsmarkt voor laaggeschoolden. Het minimumloon moet, voor nieuwe toetreders op de arbeidsmarkt, naar beneden worden aangepast. Om te voorkomen dat mensen daardoor onder het sociaal minimum zakken, maar vooral omdat werken moet lonen, kan een aanvullende uitkering tot tien à vijftien procent boven dat sociaal minimum worden gegarandeerd. Er is, zeker in een dergelijke opzet, niets mis aan het hebben van een baan onder het minimumloon. Dat is zeker niet a-sociaal. Integendeel, werk is de beste vorm van 'sociale' zekerheid.

En er is veel werk, juist aan de onderkant van de arbeidsmarkt, dat gedaan kan worden. Het is noodzakelijk de nu te hoge prijs van die arbeid overeen te laten komen met de produktiviteit van het laaggeschoolde aanbod. Maar dan wel bij voorkeur via de Koninklijke weg. De te duur geworden verzorgster in de zorgsector moet niet structureel worden vervangen door een Melkert-baan. Zij zal tegen een geldend, marktconform loon een reguliere baan moeten krijgen. Tot zover zijn wij het geheel met de WRR eens. Of de collectieve lasten daarvoor verhoogd moeten worden is nog maar de vraag. De extra kosten voor het extra werk kunnen voor een belangrijk deel worden opgevangen door de gelden die thans worden gestoken in de diverse vormen van gesubsidieerde arbeid.
Het WRR-rapport 'Tweedeling in Perspectief' is eigenlijk zeer positief over de toekomst. Reden voor een bescheiden optimisme, dachten wij. Na de presentatie namen wij echter kennis van de commentaren van o.a. bisschop Muskens, GroenLinks fractievoorzitter Rosenmöller en het FNV. In al deze commentaren ontbrak het aan optimisme. Het leek zelfs zo dat men teleurgesteld was dat er geen tweedeling behoeft te komen. Of zou die teleurstelling veroorzaakt zijn door het feit dat de werkelijkheid er anders uitziet dan men graag wil (doen) geloven ? Misschien kost het moeite te erkennen dat het door liberalen voorgestane beleid nog niet zo gek is. Dat de markt niet tot tweedeling, nivellering en a-solidariteit leidt. Het zou winst zijn als oude ideologische stokpaardjes worden verlaten en plaats maken voor gezond realisme. Laten we ook de ideologische tweedeling niet onnodig groter maken dan strikt noodzakelijk is. Dat zou misschien wel de grootste winst zijn van dit WRR-rapport.

Dit artikel verscheen afgelopen dinsdag in het Algemeen Dagblad

Milieuverslaglegging door grote bedrijven

Enkele jaren geleden hebben de vorige regering en het parlement aangegeven een wettelijke verplichting tot een milieujaarverslag wenselijk te vinden. Het was aan minister De Boer om dit verder uit te werken. De VVD-fractie had aarzelingen bij dit wetsvoorstel, niet over de doelstelling, namelijk een betere communicatie tussen bedrijven en hun omgeving, maar wel over de uitwerking. Het voorstel komt erop neer dat bedrijven hun milieugegevens jaarlijks moeten rapporteren aan de overheid (middels het overheidsverslag) en het publiek (middels het publieksverslag).

Administratieve lasten
De minister heeft bij het milieujaarverslag gekozen voor een wettelijke regeling. Dit leidt, hoewel de minister anders beweert, vermoedelijk tot een verhoging van de administratieve lasten voor bedrijven. De VVD heeft dan ook aan de minister gevraagd of zij duidelijk kan aangeven welke wettelijk en buitenwettelijke milieurapportageverplichtingen komen te vervallen.

De VVD zou veel liever hebben gezien dat de minister had gekozen voor de weg van de reeds bestaande milieuconvenanten, welke tussen overheid en bedrijfsleven zijn afgesloten. Deze convenanten kunnen beter rekening houden met de verschillen per bedrijfstak. In een wettelijke regeling is dat nauwelijks mogelijk. Overigens zijn volgens het wetsvoorstel alleen die 330 bedrijven verslagplichtig, die het meest aan de vervuiling bijdragen. De minister heeft gemeld dat dit aantal in de toekomst mogelijk licht kan stijgen, maar dat het nimmer van toepassing kan zijn op het midden- en kleinbedrijf. Aangezien de VVD voorstander is van een goede communicatie tussen bedrijfsleven en overheid zal zij voor het wetsvoorstel stemmen nu is zekergesteld dat het alleen van toepassing is op een beperkt aantal bedrijven.

Inlichtingen:
Jan Hendrik Klein Molekamp,
070 3182884

Colofon
VVD-Expresse is een uitgave van de "Mr Annelien Kappeyne van de Coppello Stichting", onder redactie van Tom van der Maas, hoofd afdeling Voorlichting van de VVD-Tweede Kamerfractie en Mary-Honor Kloeg en Ernst van Splunter, medewerkers afdeling Voorlichting. VVD-Expresse wordt gedrukt bij Roeland Druk te Scheveningen, pré-postale verwerking door Adrepak Direct-Mail te Den Haag.Een jaar-abonnement kost ƒ 80,- en is schriftelijk aan te vragen bij de VVD-fractie, Tweede Kamer der Staten-Generaal, postbus 20018, 2500 EA Den Haag.
Abonnementenadministratie:
Ans Koning (telefoon 070-3182875).

Asielbeleid Apeldoorn

Afgelopen week vond het algemeen overleg plaats met staatssecretaris Schmitz over het Vertrekcentrum Ter Apel en de brief van de gemeente Apeldoorn. De gemeente Apeldoorn is van mening dat het inhumaan is om uitgeprocedeerde asielzoekers uit hun woning te zetten. De gemeente meent dat niet zij moet aantonen dat mensen weer terug kunnen keren naar het land van herkomst. In een brief aan de staatssecretaris schrijft de gemeente dat zij niet wil meewerken.

VVD-woordvoerder Jan Rijpstra is helder over het te voeren uitzettingsbeleid. Uitgeprocedeerde asielzoekers moeten het land verlaten. Hij onderscheidt drie categorieën:

a) uitgeprocedeerden die volledig meewerken aan hun terugkeer; dit levert geen probleem op en met steun van de Nederlandse overheid kunnen zij terugkeren naar het land van herkomst.
b) uitgeprocedeerden die wel mee werken , maar het land van herkomst weigert dit; de VVD-fractie is van mening dat in dit geval de asielzoeker niet op straat gezet mag worden. Op de landen van herkomst die weigeren asielzoekers terug te nemen, moet politieke druk uitgeoefend worden en mag eventueel gedreigd worden met stopzetting van financiële steun,
c) uitgeprocedeerden die niets willen; als na een zorgvuldige benadering deze mensen niet mee willen werken dan komt er een moment dat de Nederlandse overheid geen opvang meer verleent. Het is een uiterste consequentie, maar het is de keuze van het individu zelf om niet mee te werken. Of deze mensen allen in de illegaliteit terecht komen is maar de vraag, omdat een groot deel zelfstandig besluit om te vertrekken, hetzij naar het land van herkomst, hetzij naar een ander land.

Eén vreemdelingenwet

Het Nederlandse beleid is niet inhumaan omdat alle mogelijkheden geboden worden aan uitgeprocedeerde asielzoekers om met steun van de Nederlandse overheid terug te keren. De uitvoering van het uitzettingsbeleid uit de woningen in gemeenten is een gemeentelijke taak. Daarover zijn afspraken met de VNG gemaakt.
Wel is het vreemd dat een gemeente bij een aangespannen proces door een uitgeprocedeerde asielzoeker die niet uit zijn woning gezet wil worden bij de bestuursrechter moet aantonen dat de asielzoeker kan terugkeren, terwijl de Vreemdelingenrechter heeft geoordeeld dat deze persoon terug moet keren. Hieruit blijkt dat de Algemene Wet Bestuursrecht de Vreemdelingenwet frustreert. De woordvoerder heeft dit al eerder geconstateerd. In feite zou er één Vreemdelingenwet moeten komen die niet meer door andere wetten beïnvloed wordt. Rijpstra benadrukte dat de gemeente Apeldoorn verplicht is het afgesproken asielbeleid uit te voeren.

Inlichtingen:
Jan Rijpstra, 070-3182905

ORGANISATIE VROUWEN IN DE VVD

Congres Noordwijkerhout 1997 - 14 en 15 februari

VRijheid en Veiligheid: Vanzelfsprekend en Duurzaam?

PROGRAMMA

VRIJDAG 14 FEBRUARI

vanaf 14.00 uur **Inschrijving**

15.00-17.00 uur **Huishoudelijke Vergadering**

17.00-18.00 uur **Aperitief**

18.00-19.30 uur **Diner**

20.00 uur **Aanvang congres:**

- *Opening* door mevrouw T. van der Stroom-van Ewijk, voorzitter van de Organisatie Vrouwen in de VVD
- *Inleiding* door de heer drs. W. K. Hoekzema, voorzitter van de VVD
- *Inleiding* door de heer H.F.Dijkstal, vice-minister-president, Minister van Binnenlandse Zaken

Pauze

- *Inleiding* door de heer S.J. van Hulst, voorzitter Raad van Hoofdcommissarissen
- *Discussie/afsluiting*

22.00 uur **CHEERS**

ZATERDAG 15 FEBRUARI

Er zullen drie ronde-tafel-gesprekken plaatsvinden met elk een bepaald thema. Aan die ronde-tafel-gesprekken nemen drie sprekers per thema deel. Een en ander zal plaatsvinden onder leiding van de dag-voorzitter mevrouw mr.J.E.S.Larive, lid van het Europees Parlement.
Mevrouw T. van der Stroom zal de dag openen. De aanvang van de ronde-tafel-gesprekken is 9.45 uur voor aangeslotenen van de Organisatie Vrouwen in de VVD. De drie thema's met sprekers zijn:

HET GEVOEL VAN VEILIGHEID EN DE ROL VAN DE MEDIA ingeleid door de heer drs.O.Cherribi, lid VVD-fractie Tweede Kamer met als sprekers:
- mevrouw E. de Boer, journaliste Justitie en Binnenlandse Zaken bij de Telegraaf
- mevrouw dr.V.Frissen, Universiteit van Amsterdam, vakgroep communicatie wetenschap
- mevrouw S. van Heemskerck Pillis-Duvekot, lid VVD-fractie Tweede Kamer

VROUWENHANDEL EN PREVENTIE met als sprekers:
- mevrouw B. Korvinus, winnares Harriët Freezer-ring 1996
- mevrouw A.L.E.C. van der Stoel, lid VVD-fractie Tweede Kamer
- de heer mr.J.G.C.Wiebenga, lid van het Europees Parlement

SOCIALE VEILIGHEID EN PREVENTIE met als sprekers:
- mevrouw C.Hoekstra-van Maris, districtschef regio politie Rotterdam Rijnmond, district Waterweg
- mevrouw Mr.M.Schelfhout-ter Hart, officier van justitie te Den Haag
- de heer mr.O.P.G.Vos, lid VVD-fractie Tweede Kamer

Na elk van de ronde-tafel-gesprekken zal gelegenheid zijn tot het stellen van vragen en discussie.
Einde ochtendprogramma om 13.00 uur. Aansluitend een lunch als afsluiting van het congres.

Europees asielbeleid

Samenvatting van de toespraak van Jan Rijpstra voor het congres 'Europa van de burger', 7 december 1996 (onderdeel Immigratie).

Jan Rijpstra

Volgend jaar zal Nederland het voorzitterschap van de Europese Unie bekleden. Op de agenda zijn een groot aantal onderwerpen geplaatst die met immigratie- en asielbeleid te maken hebben.

Europees asielbeleid

Het asielbeleid bevindt zich met name in de derde pijler van het Verdrag van Maastricht. Elk land houdt in feite haar eigen beleid. De Raad van Ministers overlegt wel en probeert tot een afstemming te komen, maar het verschil met de eerste pijler is duidelijk: daar bepaalt Brussel wat er gebeurt. De vraag is dan ook gerechtvaardigd of een Europees asielbeleid mogelijk is. Kan er gekomen worden tot een meer eenduidige wetgeving, een eenduidige afhandeling van een asielverzoek, een uniforme aanpak van de opvang en inburgering? Dit is een vraag die ik graag met ja zou willen beantwoorden, maar tegelijkertijd realiseer ik me ook hoe landen vasthouden aan hun eigen beleid. Als er volgens een land teveel asielzoekers komen dan scherpt men vervolgens de wetgeving aan of men draait het voorzieningenniveau terug.
Twee recente artikelen uit "The Financial Times" en "The Economist" geven heel duidelijk aan dat Engeland de toch al vrij strenge wet nog strenger en harder zal gaan maken.
Duitsland had in 1992 een record instroom van asielzoekers van ruim 438.000 mensen, tegenover Nederland 20.000, Zweden 84.000 en België zo'n 17.000. U herinnert zich misschien de beelden nog uit Duitsland en ook de kritiek op het beleid. Het gevolg was een strenger toelatingsbeleid. Dit resulteerde in een scherpe daling in 1994 tot ruim 127.000 asielzoekers tegenover Nederland in dat jaar met ruim 52.000. Wij kwamen op de tweede plaats met het opnemen van asielzoekers, zelfs voor het Verenigd Koninkrijk.

Burden sharing

Inmiddels is de toestroom naar Nederland sterk gedaald. In 1995 daalde het aantal aanvragen tot toelating scherp tot onder de 30.000 en in 1996 zal dit aantal rond de 20.000 liggen. Andere landen in de Europese Unie blijven ver achter bij Duitsland, Nederland en het Verenigd Koninkrijk. Zitten zij te springen om een deel van de asielzoekers op te vangen? Ik denk het niet. Zij zullen eerder geneigd zijn om financiële steun te geven aan die landen die een groot deel van de asielzoekers opvangen. Ik vind dat geen goede benadering. Dat sommige landen in Europa wellicht meer mensen kunnen opvangen dan andere landen, omdat zij een betere infrastructuur hebben, lijkt mij duidelijk. Dat mag echter niet uitmonden in een onevenredig zware druk op een land. Want het gaat niet alleen om de opvang maar ook om wat er daarna gebeurt. Ik kies daarom voor een financiële lastenverdeling - eventueel via een Europees fonds waaruit landen die asielzoekers moeten opvangen, ondersteund kunnen worden - maar ook voor "burden sharing", waarbij zoveel mogelijk asielzoekers over de verschillende lidstaten verdeeld worden. Maar dit kan alleen indien er een gelijke behandeling van toelatingsverzoeken is.

Ketenbenadering

En dat brengt mij op de gedachte dat de zogenaamde ketenbenadering van Nederland met zijn Aanmeldcentra, Onderzoekscentra en Asielzoekerscentra op zich een goede benadering is. De eerste selectie of iemand mag blijven vindt plaats in het aanmeldcentrum; het definitieve besluit vervolgens in het onderzoekscentrum. Bij een goed lopend beleid zou het asielzoekerscentrum alleen die mensen moeten huisvesten die een tijdelijke of permanente verblijfsvergunning hebben gekregen. Helaas is het nog steeds niet zover in Nederland want de wachttijden in de centra zijn nog steeds veel te lang voordat men definitief te horen krijgt of men mag blijven. En dat heeft weer te maken met die lastige wetgeving en de mogelijkheid tot doorprocederen.
Maar die ketenbenadering met een groot aantal aanmeldcentra aan de buitengrenzen van het Schengengebied zou een mogelijkheid kunnen zijn. Daar zou dan de eerste selectie kunnen plaatsvinden. Tegelijk kan dan een uniforme benadering van de opvang plaatsvinden, want ook daar bestaan grote verschillen per land. Sober doch humaan is ons uitgangspunt. Ik ben een voorstander om de expertise die de Centrale Opvang Asielzoekers (COA) heeft, onder de aandacht van de lidstaten te brengen. En dat zou al dicht bij huis kunnen liggen, bijvoorbeeld in België. De opvang in België haalt het niet bij wat wij in Nederland, met name door de COA, aan prima werk verrichten. Dan denk ik, breng dat nou eens onder de aandacht van België en probeer tot een uniforme benadering van de opvang te komen. Doorredenerend zou je kunnen stellen dat de COA de expertise kan uitbouwen en ook in de landen van herkomst op een gegeven ogenblik kan toepassen.

Land van herkomst

De stelling dat een omvangrijk hulpprogramma opgesteld moet worden in Mediterrane landen om immigratie tegen te gaan is op zich een sympathieke stelling. Maar ik vraag me dan wel af op welke wijze dit moet gebeuren. Hoe kunnen we bewerkstelligen dat het intellect in die landen blijft? We zien dat er veel goed opgeleide mensen naar West-Europa komen, het zijn vaak ook sterke mensen die een nieuw bestaan willen opbouwen. Maar die mensen die kennis hebben zijn hard nodig in de landen van herkomst. Artsen vluchten naar Europa en wij sturen vervolgens via "Artsen zonder grenzen" Europese artsen terug. Ik deel de mening dat als we in Europees verband erin zouden slagen om betere hulpprogramma's op te stellen, dat zeker de immigratie zou tegengaan. Maar ik zie nog niet hoe dat bereikt en gegarandeerd kan worden. Minister Pronk heeft daar onlangs een aantal ideeën over geformuleerd, die binnenkort in de Kamer besproken zullen worden. Ik vind dat heel positieve ideeën, met name waar hij kijkt naar hoe je juist in de landen van herkomst projecten zou kunnen gaan starten.

Zorgvuldige benadering

Een gevoelig terrein als het immigratie- en asielbeleid verdient een zorgvuldige benadering. Uitspraken moeten gebaseerd zijn op feiten en waarnemingen. Want laten we niet vergeten dat het om mensen gaat. Nederland zal tijdens haar voorzitterschap van de Europese Unie verdere stappen moeten zetten naar een evenwichtiger en uniformer Europees migratie- en asielbeleid. Gezien de ervaringen van het afgelopen jaar met het Nederlandse immigratie- en asielbeleid ga ik ervan uit dat staatssecretaris Patijn en staatssecretaris Schmitz zich hiervoor krachtig zullen inzetten, zodat de gevolgen van hun beleid - ook als het op Europees niveau wordt vormgegeven - in positieve vorm te merken zullen zijn.

expresse 231
8 februari 1997

DOCUMENTATIE
NEDERLANDSE POLITIEKE
PARTIJEN

Het belang van bèta

Een kennisintensieve produktie is voor de Nederlandse economie van groot belang. Onze economie kan niet met Aziatische landen op het gebied van lage loonkosten concurreren. Daarom zal zij het voor haar concurrentiepositie vooral van hoogwaardige produktie en produktinnovatie moeten hebben. Bij deze kennisintensieve economie hoort een hoogopgeleide beroepsbevolking. Exacte wetenschappen, het exacte onderzoek en in de exacte studierichtingen opgeleide mensen zijn hiervoor van groot belang.

Maar de instroom in de bèta-opleidingen aan de universiteiten is sterk aan het dalen. Dat is een trend die al jaren waarneembaar is. In Nederland is deze trend relatief sterker dan in het buitenland. Het aantal Nederlandse eerstejaars in exacte opleidingen is gezakt van 27,5% procent in 1970 naar 23 procent in 1995.

Er is kennelijk sprake van een imago-probleem: een probleem van maatschappelijke waardering van de bèta. Dit leidt er toe dat onvoldoende scholieren belangstelling voor bèta-vakken hebben, dat onvoldoende instroom in de universitaire opleidingen plaatsheeft en dat uiteindelijk ons bèta-potentieel onvoldoende wordt benut.

Welke mogelijkheden zijn er om het imago-probleem te verhelpen? Ik zoek een antwoord op die vraag in vier richtingen. Van belang is dat een student een brede basis krijgt aangeboden tijdens zijn opleiding. Deze basis ligt vooral in onderzoeksdeskundigheid en een hoog ontwikkeld abstractievermogen. Daarnaast moeten er meer contacten tussen universiteiten het bedrijfsleven worden gelegd. In de tweede plaats moet het saaie imago van de Bèta-vakken op middelbare scholen worden bestreden door meer aandacht te besteden aan aspecten van wetenschap en aan concrete toepassingen van het geleerde. Omdat werkgevers veel waarde hechten aan de extra-curriculaire activiteiten is het ten derde noodzakelijk dat bèta-studenten zich tijdens hun studententijd zo breed mogelijk oriënteren. Tenslotte wijzen cijfers uit dat bèta-studenten goede kansen hebben een succesvol eigen kennisinnovatief bedrijf te starten. Onlangs is door de minister van Economische Zaken het Technostartersfonds ingesteld. Startende ondernemers moeten een businessplan indienen. Wordt dit goedgekeurd dan volgt gedeeltelijke financiering en begeleiding van de nieuwe bedrijven waardoor hun overlevingskansen tot 80% stijgen. Bèta's met een succesvol bedrijf kunnen op deze wijze een belangrijke voorbeeldfunctie vervullen.

Frits Bolkestein

Technolease

Afgelopen dinsdag is door de vaste commissies van Financiën en Economische Zaken en de commissie voor de Rijksuitgaven een gezamenlijke werkgroep ingesteld met het doel vragen te formuleren over de technolease-transacties. Dit naar aanleiding van reportages in onder andere NRC Handelsblad. Daarin werd gesuggereerd dat het kabinet bij het overleg met de Tweede Kamer destijds over deze vorm van steunverlening aan Philips en Fokker de Kamer onvoldoende of mogelijk onjuist heeft geïnformeerd.

Donderdag heeft de werkgroep in een rapport aangegeven welke vragen zouden moeten worden beantwoord om de precieze gang van zaken te kunnen reconstrueren. Onder meer moet duidelijk worden welk bedrag de overheid door deze transactie is misgelopen, welke informatie over de constructie door de regering ter beoordeling aan de Kamer is gegeven en wanneer, en hoe is omgegaan met de geluidsbanden van vertrouwelijk overleg tussen de toenmalige staatssecretaris en de betrokken kamercommissies. Deze banden zijn vermoedelijk gewist, iets wat volgens de afdeling Voorlichting van de Kamer niet in strijd is met de daarvoor geldende regels.

Inlichtingen:
Jos van Rey, 070-3182899

Sociale zaken

Deze week waren in de kamer op het terrein van Sociale Zaken het minimumloon en de uitvoering van de bijstandswet aan de orde. In het vragenuur konden fractievoorzitter Frits Bolkestein en Henk van Hoof, woordvoerder Sociale Zaken, nog eens uiteenzetten wat de VVD voor ogen heeft met het verlagen van het minimumloon. Werkgevers kunnen werk aanbieden onder het minimumloon. De werknemer krijgt een aanvullende toeslag waardoor zijn inkomen kan stijgen tot boven het sociale minimum. Het doel is om werklozen die nauwelijks arbeidskansen hebben aan werk te helpen. De VVD

Vervolg op pagina 2

Verder in dit nummer

- Jeugdcriminaliteit
- Onderwijsachterstandenbeleid
- Huursubsidie
- Biotechnologie
- Bloedtransfusie
- Rijnlands model

Debat onderwijsachterstandenbeleid

Wat maakt een school tot een succesvolle of effectieve school in het bestrijden van onderwijsachterstanden? Het huidige beleid, zo stelt de onderwijsinspectie, is niet effectief. Het Amerikaanse 'succes voor allen' programma en het Rotterdamse KEA-project bewijzen dat met een duidelijke structurering van het onderwijsleerproces binnen de school en een zwaar accent op taalvaardigheid onderwijsachterstand beter bestreden kan worden.
Woensdag werd het debat over het gemeentelijk onderwijsachterstanden beleid afgerond. Aanvaarding van dit wetsvoorstelbetekent dat de gemeenteraad, elke vier jaar, na op overeenstemming gericht overleg met alle schoolbesturen een plan vaststelt ter bestrijding van onderwijsachterstanden. Zo'n plan is verplicht per 1 augustus 1998 en bij het opstellen van dit plan moet rekening gehouden worden met het landelijk richtinggevend beleidskader.
De taak van de gemeente ligt in de sfeer van het scheppen van randvoorwaarden zoals coördineren, bemiddelen, stimuleren, enz. Bovendien krijgt de gemeente in de toekomst een specifieke uitkering die zij kan inzetten voor het bestrijden van onderwijsachterstanden. De scholen zijn verantwoordelijk voor het primaire proces namelijk invulling van een gedegen aanpak van onderwijsachterstanden binnen de school.
Het wetsvoorstel is op het punt van de verantwoordelijkheden van scholen en gemeenten verduidelijkt door de motie van VVD-woordvoerder Clemens Cornielje c.s. (24 778 nr.30). De motie houdt in dat scholen zeggenschap behouden over de wijze waarop de schoolgebonden middelen (400 mln.) ingezet worden. In de toekomst is er dus sprake van twee financieringsstromen maar van één in onderling overleg opgesteld plan. Het wetsvoorstel gaat hierdoor minder ver dan het Schevenings-Accoord (pagina 95). Deze verduidelijking werd kamerbreed ondersteund.

Inlichtingen:
Clemens Cornielje 070-3182904.

Jeugdcriminaliteit

De VVD-fractie is geschrokken van de cijfers over de jeugdcriminaliteit, die onlangs door het Openbaar Ministerie bij haar Jaarplan 1997 bekend zijn gemaakt. Het gaat dan vooral om zware geweldsmisdrijven zoals mishandeling en bedreiging en om diefstal met geweld en/of afpersing. Het aantal minderjarige verdachten dat door de politie wegens geweldsmisdrijven werd gehoord bedroeg in 1990 3500 en in 1995 6500. Dat is een stijging van 85% in 5 jaar .
Dit kabinet heeft de meeste aanbevelingen uit het rapport van de Commissie Jeugdcriminaliteit (commissie-Van Montfrans) overgenomen. Het preventieve beleid ter bestrijding van jeugdcriminaliteit is gericht op onder meer de aanpak van spijbelen, opheffen van zwerfproblemen, aanpak van criminaliteit onder jongeren uit minderheidsgroepen en bevorderen van veiligheid op scholen. Aan de repressieve kant wordt er gewerkt aan versterking van (jeugd-) politie en de inzet van jeugd-officieren van Justitie, naast de landelijke invoering van jeugdreclassering en de uitbreiding van werk- en leerstraffen.
De VVD-fractie steunt dat beleid.
Uit de schrikbarende cijfers van het OM blijkt echter dat het huidige beleid onvoldoende is. Daarom dringt de VVD-fractie daarnaast aan op:
- beter toezicht van ouders en scholen
- consequenter tegengaan van schoolverzuim
- uitbreiding van HALT-projecten
- betere integratie van allochtone jongeren in de Nederlandse samenleving
- integraal veiligheidsbeleid.

Inlichtingen:
Benk Korthals, 070-3182902.

Genetisch gemodificeerde voeding

Vervolg van pagina 1

In Nederland is discussie losgekomen over de invoering van genetisch gemodificeerde soja. Het vernieuwende van genetische modificatie is de reikwijdte van de toepassing: erfelijke eigenschappen kunnen op andere soorten worden overgedragen.Deze week debatteerde de kamer met de bewindspersonen Terpstra en Van Aartsen over genetisch gemodificeerde organismen (ggo's).

Woordvoerder Hella Voûte is van mening dat biotechnologische ontwikkelingen van belang zijn voor de samenleving. Op den duur kunnen zij oplossingen creëren voor een aantal mondiale problemen: milieuvervuiling, wereldvoedselproblematiek en het efficiënt gebruik van het landbouwareaal.

Zij benadrukte het belang van het initiatief van de staatssecretaris om de voedingsproducenten en belangenorganisaties bij elkaar te roepen.
Bij deze gelegenheid, in december 1996, is een akkoord gesloten over de etikettering van gemodificeerde soja. De aanwezigheid daarvan wordt vanaf april op het etiket aangegeven. Een uitzondering is gemaakt voor soja-olie, die chemisch volledig identiek is, en voor zeer kleine hoeveelheden soja.

In Nederland worden nieuwe voedingsmiddelen op de markt toegelaten als zij zijn goedgekeurd. Uitgangspunt voor de VVD is de keuzevrijheid van de consument via informatie en etikettering. De voedselveiligheid moet immers de voortdurende aandacht hebben.
De Kamer blijft de ontwikkelingen over ggo's volgen.

Inlichtingen: Hella Voûte-Droste: hvoute@worldaccess.nl, 070-3182907.

wordt de laatste weken vaak verweten dat zij het minimumloon geheel wil afschaffen. Zowel Bolkestein als Van Hoof gaven deze week verschillende malen aan dat het niet de bedoeling van de VVD is te tornen aan het sociale minimum.

Anke van Blerck nam deze week deel aan ronde- tafel- gesprekken over de uitvoering van de bijstandswet. Sociale Diensten en gemeenten kwamen naar de Kamer om aan te geven hoe wordt omgegaan met deze wet. In een eerste reactie stelde Van Blerck dat de organisaties die de nieuwe bijstandswet moeten uitvoeren meer tijd nodig hebben voor de invoering. Binnenkort wordt besloten wat de Kamer met de resultaten van de gesprekken gaat doen.

Inlichtingen:
Henk van Hoof, 070-3182885 en Anke van Blerck, 070-3182917

Huursubsidie

Op 29 januari en 5 februari jl. heeft de behandeling van de nieuwe Wet op de huursubsidie plaatsgevonden. De VVD acht de huursubsidie het belangrijkste financiële volkshuisvestingsinstrument. Nu de subsidies op de woningbouw (de objectsubsidies) grotendeels zijn verdwenen en de huren meer marktconform worden vastgesteld, is de huursubsidie voor de mensen met de lagere inkomens een kerninstrument. De Tweede Kamer heeft op 6 februari de nieuwe Wet op de Huursubsidie aangenomen. De drie coalitiepartijen hebben het wetsontwerp op enkele belangrijke onderdelen aanmerkelijk kunnen verbeteren. Voor de VVD ging het daarbij om de volgende hoofdpunten: 1) het sterk verruimen van de voorgestelde vermogensgrenzen, vooral voor ouderen, 2) het schrappen van de terugwerkende kracht bij de vermogenstoets, waardoor men vooraf weet waar men aan toe is, 3) meer algemeen het voorkomen van ongelijke behandeling, 4) het beheersbaar houden van de kosten.

Een VVD-amendement heeft ertoe geleid dat uiteindelijk de vrijgestelde vermogensgrenzen zijn vastgesteld voor meerpersoonshuishoudens op fl. 90.000 wanneer één van de bewoners ouder is dan 65 jaar en fl. 56.000 voor onder de 65 jaar. Voor alleenstaanden geldt een vermogensgrens van fl. 65.000 als men ouder is dan 65 jaar en fl. 38.000 wanneer men jonger is dan 65 jaar. De VVD heeft gekozen voor een ruimere vermogensgrens voor ouderen omdat daarbij de grootste ongelijkheid dreigde tussen AOW'ers met pensioen tegenover AOW'ers met een spaartegoed als oudedagsvoorziening. De laatste groep dreigde er netto enkele duizenden guldens per jaar op achteruit te gaan. De nieuwe wet gaat in op 1 juli 1997 waarbij de controledatum voor het vermogen voor het tijdvak 97/98 is vastgesteld op 1 januari 1998. Vervolgens zal de peildatum voor het vermogen steeds op 1 januari plaatsvinden voorafgaand aan het subsidietijdvak. Voor het tijdvak 98/99 zal dus 1 januari 1998 eveneens als controledatum worden gebruikt.

Prestatieafspraken
In de nieuwe wet is opgenomen dat middels prestatieafspraken tussen het Rijk en de gemeenten en verhuurders de besteding van de subsidie zal worden geoptimaliseerd. Dit houdt in dat het budget beter beheersbaar wordt wat de VVD op zich een goede zaak vindt. Per 1 juli 1998 zullen deze prestatieafspraken van kracht zijn. De verhuurders en gemeenten kunnen dan worden "beboet" wanneer zij een bepaald subsidie-volume overschrijden. De VVD heeft wel enkele kritische opmerkingen geplaatst zoals, of er voldoende rechtsgrond is en dat er ongelijke behandeling dreigt voor de diverse gemeenten en verhuurders onderling. De nadere uitwerking van de staatssecretaris zal dan ook zorgvuldig worden bezien.

In totaal is de komende jaren 2,5 à 3 miljard per jaar beschikbaar voor huursubsidie. De verbeteringsvoorstellen van de coalitie kosten ongeveer fl. 150 à fl. 180 miljoen per jaar extra afhankelijk van de huur- en koopkrachtontwikkeling. Hiervan kon ruim fl. 110 miljoen elders binnen de wet worden gevonden middels bezuiniging. Zo is de eigen bijdrage over een deel van de huur (de kwaliteitskorting) verhoogd van 20% naar 25%. Tevens wordt per 1 juli 1998 de maximale huurgrens (de liberalisatiegrens) bevroren op fl. 1085,- per maand. Op dat moment wordt eveneens een overgangsregeling ingevoerd waardoor de huishoudens die via een huurverhoging boven de liberalisatiegrens komen nog twee jaar een deel van de subsidie ontvangen.

Normhuur
In de wet kan de regering kiezen voor koppeling van de normhuur (dit is het deel van de huur dat men altijd zelf moet betalen) aan de huren of aan het netto-bijstandsniveau. Voor de subsidiejaren 97/98 en 98/99 is deze laatste koppeling gekozen. De VVD heeft zich financieel niet verplicht om deze koppeling ook daarna voort te zetten. Verwacht wordt dat zowel vanwege de lagere huurverhogingen als vanwege een goed sociaal-economisch beleid de noodzaak tot een dergelijke koppeling kleiner zal worden en de kosten goed kunnen worden beheerst. Voorzien is dat de nieuwe wet medio 2000 zal worden geëvalueerd.

Bij de stemming over de wet is tevens een VVD-motie aanvaard die de regering verzoekt om voortaan bij eventuele koopkrachttoeslagen voor lagere inkomens de ongelijke behandeling tussen huurders (die het via de huursubsidie ontvangen) en eigenwoningbezitters (die eventueel een beroep op de bijstand moeten doen) weg te nemen. Geconcludeerd kan worden dat de nieuwe wet door goede samenwerking binnen de coalitie aanmerkelijk is verbeterd.

Inlichtingen:
Pieter Hofstra, 070-3182886.

Bloedtransfusie

Aanleiding tot het wijzigen van de Wet inzake bloedtransfusieis (Wib) is een Europese richtlijn van 14 juni 1989 over farmaceutische specialiteiten en een richtlijn over uit menselijk bloed of plasma bereide geneesmiddelen. Gevolg is van deze wetswijziging is het van toepassing worden van de Wet op de geneesmiddelen (WOG) op deze specifieke groep van geneesmiddelen en van de verplichte registratie van uit bloed of plasma bereide producten. Volgens EG-recht worden deze middelen als reguliere geneesmiddelen gezien, terwijl ze in Nederland van de werking van de WOG waren uitgezonderd. Deze wetswijziging verklaart onder andere het Besluit registratie geneesmiddelen van overeenkomstige toepassing op deze middelen.
Het uitgangspunt van de vrijwillige onbetaalde bloeddonatie blijft voor Nederland overeind en heeft binnen de EG ook de voorkeur. De minister heeft tijdens de behandeling van het wetsontwerp de vrijwillige donatie, aflevering tegen kostprijs en de voortdurende kwaliteitsbewaking van de bloedprodukten in Nederland en elders benadrukt. Zolang de zelfvoorziening nog geen honderd procent is, zullen bloedprodukten zonder invoervergunning kunnen worden ingevoerd en zijn wij mede afhankelijk van de aard van de kwaliteitscontrole elders. De minister bleek desgevraagd bereid zich binnen en buiten Europa sterk te maken deze kwaliteitscontrole goed te coördineren. Een actie voor extra bloeddonatie, bijvoorbeeld nodig door het opschorten van de dienstplicht, zal zij ondersteunen. Overigens komt de reorganisatie van de bloedvoorziening in Nederland later aan de orde.
Het alleenrecht van bloedbanken en het Centraal Laboratorium van de bloedtransfusiedienst van het Rode Kruis (CLB) op bereiding van bloedprodukten wordt aangetast. Andere bedrijven kunnen, onder stringente voorwaarden, ook in aanmerking komen registratieplichtige bloedprodukten te maken.

Inlichtingen:
Wim Passtoors, 070-3182890.

Colofon

VVD-Expresse is een uitgave van de "Mr Annelien Kappeyne van de Coppello Stichting", onder redactie van Tom van der Maas, hoofd afdeling Voorlichting van de VVD-Tweede Kamerfractie en Mary-Honor Kloeg en Ernst van Splunter, medewerkers afdeling Voorlichting.
VVD-Expresse wordt gedrukt bij Roeland Druk te Scheveningen, pré-postale verwerking door Adrepak Direct-Mail te Den Haag.
Een jaar-abonnement kost fl 80,- en is schriftelijk aan te vragen bij de VVD-fractie, Tweede Kamer der Staten-Generaal, postbus 20018, 2500 EA Den Haag. Abonnementenadministratie: Ans Koning (telefoon 070-3182875).

Minder Rijnland, beter Nederland

Dit artikel van de financieel-woordvoerder van de VVD-TweedeKamerfractie, Hans Hoogervorst, verscheen op 4 februari in NRC-Handelsblad

Hans Hoogervorst

Tijdens de begrotingsbehandeling Sociale Zaken in 1994 sprak Minister Melkert met enige pathos de woorden: "Ich bin ein Rheinländer". Ik weet niet of het zijn bedoeling was zich te meten met John F. Kennedy. Maar er was waarschijnlijk meer verband met de "Ich bin ein Berliner" van de gedenkwaardige Amerikaanse president dan Ad Melkert zelf kon bevroeden. Want het is naar mijn mening geen toeval dat juist na de verwerkelijking van Kennedy's droom -de val van de Berlijnse muur- het Rijnlandse model als politiek-ideologisch concept populair is geworden. Sinds 1989 is in de Tweede Kamer immers alleen Jan Marijnissen nog bereid "Ich bin ein Sozialist" uit te spreken. Het Rijnlands model vult de ideologische leemte die het socialisme heeft achtergelaten.

Maar wat is dat Rijnland nu eigenlijk? Het Rijnlands model is een vage aanduiding voor de sociaal-economische inrichting van de Europese verzorgingsstaat. Het concept duidt op markteconomieen waarin de werking van de markt fors wordt afgedempt door enerzijds een hoogontwikkelde collectieve sector en anderzijds door harmonieuze samenwerking tussen de overheid en de sociale partners. Door deze mengvorm van corporatisme en marktwerking zou Europa zowel economisch als sociaal goede resultaten afwerpen. Maar wie de economische ontwikkeling van continentaal Europa in de laatste twintig jaar bekijkt, kan toch weinig tekenen van de superioriteit van het Rijnlandse model ontwaren. Toegegeven, er is minder abjecte armoede dan in de Verenigde Staten en dat is veel waard. Maar de aanwas van het aantal banen is in Europa in vergelijking tot de VS bedroevend geweest. De werkloosheid is in Europa veel groter, de kansen op sociale mobiliteit veel kleiner. Ook de economische groei blijft op ons continent achter. De voltooiing van de interne markt van Europa heeft nooit de groei opgeleverd die ons in het vooruitzicht was gesteld. Drie procent economische groei is in Europa een forse opsteker, in Zuid Oost Azië heet het recessie.

En Nederland dan? Twaalf jaar geleden zaten we nog ernstig in de lappenmand. Nu zijn we de economische modelboerderij van Europa. Volgens Melkert toont het economisch herstel van Nederland dan ook aan hoe goed het Rijnlands model kan werken. Mijn redenering zou eerder zijn dat de Nederlandse inhaalslag vooral te danken is aan het feit dat we zo veel minder Rijnlands zijn geworden. De feiten spreken voor zich.

Ten eerste heeft Nederland nu veel minder verzorgingsstaat dan vijftien jaar terug. Het relatieve niveau van de collectieve uitgaven is sinds 1983 met maar liefst 20% gedaald! Een bezuinigingsprestatie die zijn gelijke in Europa nauwelijks kent. Onderdelen van de sociale zekerheid zijn geprivatiseerd, terwijl het resterende collectieve deel fors is afgeslankt door aanpassing van de uitkeringsniveau's en verbetering van de uitvoering. Daarmee is ons ooit volledig doorgeschoten stelsel van sociale zekerheid veel realistischer geworden.

De loonmatiging is een ander belangrijk onderdeel van de economische wederopstanding van Nederland. Door de Rijnlanders wordt dit als grote verdienste van de sociale partners opgevoerd. Maar dat is niet het complete verhaal. Was de essentie van het Akkoord van Wassenaar niet dat de sociale partners juist afstand deden van hun centralistische sturende rol in de loonvorming? En dat daardoor op decentraal niveau meer marktwerking kon plaatsvinden? Daarnaast ondervond Nederland ook nog eens de sterkste groei van het arbeidsaanbod van Europa. In die omstandigheden was loonmatiging een bijna natuurlijk proces. Met andere woorden: marktkrachten waren tenminste zo belangrijk voor de loonmatiging als het Nederlandse harmoniemodel.

Ook elders is de centrale rol van de sociale partners sterk teruggedrongen. De parlementaire enquête sociale zekerheid is hierin een belangrijke katalysator geweest. Het oneigenlijk gebruik van de WAO als afvloeiingsregeling is fors verminderd. In zijn algemeenheid worden werknemers en werkgevers in de uitvoering van de sociale zekerheid veel meer op afstand geplaatst. De traditionele overlegrondes tussen sociale partners en overheid hebben veel van hun glans verloren. De nieuwe generatie politici in de Tweede Kamer weet meer van de electronische snelweg dan van voorjaars- en najaarsoverleggen. En de Sociaal Economische Raad is geworden tot wat zij behoort te zijn: een adviesorgaan zoals alle anderen. Nuttig en belangrijk, maar niet langer het kroonjuweel van corporatistisch Nederland. Het misbruik van de SER als schuilkelder voor de politiek behoort hopelijk tot het verleden.

Anno 1997 kent ons land dus minder verzorgingsstaat, een minder centrale rol van sociale partners en minder corporatisme. Nederland is dus minder Rijnlands geworden. Daarvoor in de plaats kwamen decentralisatie van beleid en meer eigen verantwoordelijkheid voor burgers en bedrijven, kortom meer liberalisme. Voor Nederland betekent minder Rijnland en meer liberalisme: meer groei en meer banen. Dat heeft ons zowel sociaal als economisch bepaald goed gedaan. Onze bereidwilligheid tijdig hervormingen te plegen, heeft ons teruggebracht in de voorhoede van Europa.

Het is zaak die winst vast te houden. Ik zie twee gevaren. Ten eerste het gevaar van zelfgenoegzaamheid, want we zijn er nog lang niet. De werkloosheid en de staatsschuld zijn veel te hoog en we staan voor een gigantische opgave met de infrastructuur.
Het tweede risico is meegesleurd te worden in de machteloosheid van de Europese Unie. Zowel het sociaaldemocratische Noorden als het etatistische Zuiden hopen dat wat op nationaal niveau is mislukt -de verzorgingsstaat- op Europees niveau wel kan lukken. Deze hoop is de achtergrond van het streven naar steeds meer sociale regelgeving en werkgelegenheidsbeleid op Europees niveau. Dit streven naar een pan-Europees Rijnland is tot mislukken gedoemd. Europese bemoeienis op het sociale vlak begint met symboliek, loopt uit op hinderlijke regelgeving en eindigt in uiterst verstrekkende uitspraken van het Europees Hof van Justitie. Bovendien: de verzorgingsstaat is niet stukgelopen op nationale grenzen maar op zichzelf. Terecht pleitte topambtenaar Ad Geelhoed er dan ook onlangs voor het sociaal en werkgelegenheidsbeleid zo dicht mogelijk bij de burger te laten. Beleidsconcurrentie tussen de lidstaten kan ook een positieve kracht zijn om Europa uit het slop te halen. Het komt er dus op aan onze sociaal-economische beleidsvrijheid binnen Europa zoveel mogelijk te behouden. Zo niet, dan lopen wij het risico de sociaal-economische winst van de afgelopen vijftien jaar te verspelen.

expresse 232
22 februari 1997

DOCUMENTATIECENTRUM
NEDERLANDSE POLITIEKE
PARTIJEN

Het braafste jongetje van de klas

Op 8 februari heb ik in de Volkskrant een artikel gepubliceerd over de uitbreiding van de NAVO. De VVD-fractie is van mening dat uitbreiding op dit moment ongewenst is. De Russen zien de NAVO immers niet als een defensieve organisatie, maar als een militair bondgenootschap dat tegen Moskou is gericht. Uitbreiding van de NAVO zal de stabiliteit van Europa niet vergroten, maar verkleinen. Rusland heeft ratificatie van het ontwapeningsverdrag voor strategische wapens uitgesteld. Een nieuw verdrag over ballistische raketten is naar de ijskast verwezen. De reden hiervoor is gelegen in de plannen om de NAVO uit te breiden. Het ontwapeningsverdrag voor conventionele strijdkrachten is gesloten in het licht van het vroeger heersende Europese wapenevenwicht. Uitbreiding van de NAVO verstoort dat evenwicht. Dus willen de Russen het CSE-verdrag (ontwapeningsverdrag voor conventionele strijdkrachten) wijzigen. Rusland zal zich op zijn minst gedwongen voelen zijn strijdkrachten te versterken. Het geld dat dit kost is bitter hard nodig voor zijn economische ontwikkeling.
Kortom: een kosten/baten analyse van de NAVO-uitbreiding is negatief. Zij dient geen strategisch doel en verstoort de verhouding met Rusland onnodig. Zij roept de gevaren op die zij juist wenst te bezweren. Om deze redenen moet van uitbreiding worden afgezien.
Het artikel dat ik heb gepubliceerd, heeft veel reacties opgeroepen. Zo meent D66-fractievoorzitter Wolffensperger dat het te laat is om de besluitvorming over de uitbreiding nog te beïnvloeden. De minister-president merkte op dat de VVD er op uit was de positie van minister Voorhoeve te ondermijnen.
In de eerste plaats is het nog niet te laat. Besluitvorming over de uitbreiding vindt pas in juli plaats. Als D66 meent dat de koe al is geslacht, waarom vraagt zij dan per brief aan de voorzitters van de commissies voor Buitenlandse Zaken en Defensie nog een hoorzitting over dit onderwerp te houden?
Ten tweede is het de plicht van de Kamer zich niet het braafste jongetje van de klas te tonen. Als een fractie zich zorgen maakt over een politieke ontwikkeling moet zij die bezorgdheid uiten. Het feit dat de minister die op dit punt verantwoordelijkheid draagt en lid is van dezelfde partij een andere mening is toegedaan, ontslaat haar niet van die plicht. De VVD-fractie wil een open gedachtenwisseling in de Kamer over dit belangrijke onderwerp. Wij zien naar dat debat - dat volgende week plaatsvindt - uit.

Frits Bolkestein

Mestbeleid

Afgelopen week is in de Kamer de behandeling van de meststoffenwet voortgezet. Dit wetsvoorstel is qua systematiek en opzet in '95-'96 met het landbouwbedrijfsleven overeengekomen.
Hierbij werd 80% van hun wensen gehonoreerd. In 1997 heeft het landbouwbedrijfsleven zich echter van dit wetsvoorstel gedistantieerd. In de eerste termijn van het meststoffendebat (zie VVD-Expresse 229) is de VVD-fractie tot het uiterste gegaan om een brug te slaan tussen politiek en landbouwbedrijfsleven. Zij heeft toen voorgesteld om de heffingen per 1 januari 1998 (tot 2000) op nul te plaatsen, onder de strikte voorwaarde dat het landbouwbedrijfsleven achter de uitvoering van het mestbeleid zou gaan staan. In de periode daarna hebben acht gesprekken met het landbouwbedrijfsleven plaatsgevonden. Uit deze ontmoetingen kwam van de kant van de landbouwsector niets naar voren. Dit tot teleurstelling van de VVD-fractie.
Ondertussen maakt de VVD-fractie zich zorgen over het zwaard van Damocles dat de sector boven het hoofd hangt. De dreiging is dat met modern ondernemersschap de Nederlandse, en nog belangrijker, de Brusselse normen niet worden gehaald. Vanuit Brussel dreigt de maatregel van extensivering: Nederland zal dan haar veestapel moeten inkrimpen. Dit, in combinatie met het negatieve imago dat de Nederlandse land- en tuinbouwsector in het buitenland heeft op het gebied van milieu en natuur, kan er toe leiden dat de gevolgen voor Nederland nog dramatischer zijn dan de maatregelen die de regering nu voorstelt.
Aan de andere kant is er ook sprake van een paradox: de veeteeltsector roept op tot een algehele mestboycot, maar wil wel aanspraak kunnen maken op de 475 miljoen gulden aan herstructureringsgelden die in het overeengekomen beleid voor de sector beschikbaar is gesteld.
Om de sector nu toch tegemoet te komen, heeft de VVD enkele amendementen inge-

Vervolg op pagina 2

Verder in dit nummer

- Mestbeleid
- Wachttijden curatieve zorg
- Varkenspest
- Liberalisering elektriciteitssector
- Onderwijsbegeleiding
- Uitbreiding NAVO

VVD OP INTERNET: WWW.DDS.NL/~VVD E-MAIL: VVDNET@WORLDACCESS.NL

Wachttijden in de curatieve zorg

Op 20 februari jl. vond met minister Borst van Volksgezondheid een Algemeen overleg plaats over de notitie inzake wachtlijsten.

Korte termijn
Voor de korte termijn stelt het kabinet een wachtgeldfonds, ad 50 mln. ter beschikking. De VVD-fractie staat hier positief tegenover. Het is echter geen oplossing voor de langere termijn. VVD-woordvoerder Margreet Kamp betreurt het dat de Minister 2 1/2 jaar na het verschijnen van de nota 'Het wachten beu' pas met een beleidsnotitie komt. Veel tijd is verloren gegaan. Er wordt daarentegen wel bijzonder veel haast gemaakt met de indiening van de projecten in het kader van het wachtgeldfonds. Ten eerste wordt het de werkgevers onmogelijk gemaakt om zelf initiatieven te ontplooien ter verkorting van de wachtlijsten. Bovendien wordt het voor hen bijna onmogelijk een rol te spelen bij het ontwikkelen van projectvoorstellen middels lokale initiatieven (in het kader van het wachtgeldfonds).

Bedrijfstijdverlening
Het probleem van de wachtlijsten kan grotendeels worden opgelost door gebruik te maken van de onproductieve uren op verschillende afdelingen van het ziekenhuis. De wachtlijst verkortende initiatieven baseren zich hierop. Meer mankracht en meer budget is onlosmakelijk met deze oplossing verbonden. De minister denkt dit te kunnen financieren uit beperking van de onregelmatigheidstoeslag in de CAO. De woordvoerder betwijfelt dat. In het geval van de wachtlijstverkortende initiatieven betaalt de derde geldstroom (het bedrijfsleven) deze capaciteitsuitbreiding.
De Minister schrijft in haar notitie dat wanneer bedrijven gaan betalen voor curatieve hulp voor hun werknemers dat in strijd is met artikel 1 van de Grondwet en artikel 26 van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten. De VVD-fractie is het daar niet mee eens. De vermeende tweedeling tussen werkenden en niet-werkenden, die door het toestaan van een derde geldstroom zou ontstaan, heeft VVD-collega mevrouw Van Blerck bij een vorig overleg al uitgebreid weerlegd (zie VVD-expresse 210).
Indien werkgevers bereid zijn te betalen voor snelle hulp aan hun werknemers, moet dit extra geld ten goede komen aan het reguliere circuit. Essentieel is dus dat dit geld bij de instelling blijft en niet wordt afgeroomd. Een instelling heeft 70% à 80% vaste kosten. Als extra zorg integraal wordt betaald (dat wil zeggen inclusief de vaste kosten) dan heeft dat productiviteitsverbetering tot gevolg. Dit kan worden aangewend voor zorg voor iedereen, mits de conditie wordt vervuld dat er geen beperkingen worden opgelegd ten aanzien van de hoeveelheid en de instelling.
Wachtlijstverkorting vindt dan plaats op 2 manieren:
1. De wachtlijst wordt korter, want 'er stapt iemand (de werknemer) uit de rij',
2. De wachtlijst wordt korter, want de omzet vergroting komt ten goede aan iedereen.

Er is hier sprake van een 'win-win situatie' en absoluut niet van een tweedeling, omdat behandeling van de ene patiënt niet ten koste gaat van de andere patiënt. Zij gaan er zelfs beide op voorruit.
In eerder overleg heeft de VVD de vrees geuit dat indien wij deze creatieve weg niet volgen, de kans op de gevreesde tweedeling juist groter wordt. Wij worden hierin bijgevallen door de heer Scheerder, voorzitter COTG, die waarschuwt voor een particulier circuit, naast het reguliere: "Als particuliere ziekenhuisbouw wordt toegestaan, en de werkgevers verboden wordt oplossingen te vinden in het reguliere circuit, die het ziekteverzuim aanzienlijk kunnen verkorten, ligt de opzet van een geheel particulier werknemers-ziekenhuis voor de hand. De opbrengst hiervan komt niet ten goede aan het reguliere circuit. Dan is er pas echt sprake van een tweedeling! De werknemer heeft alsnog voorrang en de extra gelden die dit kost komen niet ten goede aan de niet-werkenden.
De VVD fractie ziet het toestaan van initiatieven ten behoeve van snellere hulp niet als zaligmakend, en niet als enige te nemen maatregel. Wij betreuren echter wel de tamelijk starre houding de Minister in de oplossing van dit probleem.

Inlichtingen:
Margreet Kamp, 070-3182893

Varkenspest

Deze week is voor de derde keer overleg gevoerd met Minister van Aartsen over het probleem van de varkenspest, met name voor Zuid-Nederland. De VVD-fractie steunt het beleid van het kabinet. Wel heeft de VVD behoefte aan een gedegen evaluatie naderhand. VVD-woordvoerder Piet Blauw zal aan de Vaste Kamercommissie voor Landbouw het voorstel doen om een bezoek te brengen aan het gebied. Zij kan ten behoeve van de evalutie gesprekken voeren met provinciale vertegenwoordigers, vertegenwoordigers van het landbouwbedrijfsleven en eventueel de Kamer van Koophandel.
De roep om een brede schadeloosstelling, met name van de kant van het CDA, is, gelet op de omvang van de calamiteit, voor de VVD in principe niet onbespreekbaar. Daarvoor ontbreken momenteel de wettelijke middelen. Een groot punt van zorg voor de fractie zijn de berichten dat de varkenssector bij het uitbreken van deze varkenspest een grote achterstand had voor wat betreft de wettelijke verplichting tot invoering van een I&R-regeling. Dit kan verstrekkende gevolgen hebben voor de betaalbaarheid van de geleden schade, en de duur van het exportverbod.
De VVD houdt de ontwikkelingen nauwgezet in de gaten, en ziet met grote belangstelling de door Minister van Aartsen toegezegde actuele overzichten met betrekking tot de schade tegemoet. Zij zal in de toekomst niet schromen met initiatieven tot wetswijzigingen te komen, als daartoe aanleiding bestaat.

Piet Blauw, 070-3182881

Vervolg van pagina 1 (Mestbeleid)

diend. VVD-woordvoerder Piet Blauw heeft voorgesteld de grootvee-eenheid (de grens waarboven bedrijven aan het MINAS moeten deelnemen) van 2 naar 2,5 te verhogen. Daarnaast is de minister gevraagd iedere twee jaar een evaluatie over de werking van de wet aan de Kamer te sturen.
De woordvoerder heeft eveneens een motie ingediend waarin de regering wordt verzocht per 1 januari 1998 een mestbeleid in te voeren dat voor drie regio's in Nederland (Zuid, Oost en Noord) op maat gesneden is.
De VVD steunt de amendementen en moties van PvdA en D'66, die bijdragen aan de doelstelling dat het beleid "haalbaar en betaalbaar" moet zijn. Wanneer de bovengenoemde amendementen en moties worden aangenomen, zal het wetsvoorstel, zoals het dan voorligt, in zijn materiële uitwerking amper verschillen met de wensen van de land- en tuinbouwsector. Het wetsvoorstel zal met de steun aan deze amendementen en moties een beleid opleveren dat gericht is op individualisering, eigen verantwoordelijkheid en maatwerk per bedrijf en gebied.

Inlichtingen:
Piet Blauw, 070-3182881

Onderwijsbegeleiding

Op 14 februari jl. zijn met staatssecretaris Netelenbos van Onderwijs de wetsvoorstellen Regeling Schoolbegeleiding en Subsidiëring Landelijke Onderwijsondersteunende Activiteiten besproken. De wetsvoorstellen staan in nauwe relatie met elkaar omdat het een deel van de educatieve infrastructuur betreft.

In het wetsvoorstel Regeling Onderwijsbegeleiding krijgen de gemeenten de wettelijke opdracht zorg te dragen voor schoolbegeleiding in het primair onderwijs die beantwoordt aan de in elk van de scholen aanwezige behoefte. De feitelijke bekostiging bestaat uit de door het Rijk aan de gemeente ter beschikking te stellen specifieke uitkeringen en de door de gemeenten zelf ter beschikking te stellen middelen.
De scholen krijgen het primaat bij de concrete programmering van de Schoolbegeleidingsdiensten. De gemeenten hebben de mogelijkheid om in het kader van het lokaal onderwijsbeleid prioriteiten te stellen met betrekking tot de schoolbegeleiding. VVD-woordvoerder Jan Rijpstra heeft de staatssecretaris gevraagd of het nu mogelijk is dat gemeenten de besteding van al het geld kunnen invullen. Dit strookt namelijk niet met het recht van de scholen om zelf te kunnen bepalen hoe de onderwijsbegeleiding door de SBD moet worden ingevuld.

Subsidiëring Landelijke Onderwijsondersteunende Activiteiten
Binnen de onderwijsverzorging in het voortgezet onderwijs hebben scholen nu te maken met de zogenaamde landelijke pedagogische centra (LPC), de Stichting Leerplanontwikkeling (SLO) en het Centraal Instituut voor Toetsontwikkeling (CITO). Deze onderwijsinstellingen worden nu ondergebracht in de Wet Subsidiëring Landelijke Onderwijsondersteunende Activiteiten. In dit wetsvoorstel zal een derde van de financiering bestaan uit vraagfinanciering. Scholen krijgen hierdoor meer zeggenschap over het 'inkopen' van kennis. De VVD-fractie is een voorstander van de omslag naar vraagfinanciering. Scholen kunnen dan zelf bepalen wat zij nodig hebben. Bovendien kunnen ook andere dienstaanbieders de markt betreden.
Voor tweederde deel bestaat de financiering uit subsidieverstrekkingen aan de onderwijsinstellingen door het ministerie. Er is een amendement ingediend om het invoeringstraject met één jaar uit te breiden, tot 2002. Bij een te snelle overgang naar vraagfinanciering kunnen de onderwijsinstellingen anders in de problemen komen en kunnen wachtgeldverplichtingen ontstaan.

Ook heeft de woordvoerder een motie ingediend waarin de regering wordt gevraagd in een nota de tot nu toe bereikte samenhang in de educatieve infrastructuur aan te geven.

Inlichtingen:
Jan Rijpstra, 070-3182905

Liberalisering elektriciteitssector

Op 17 februari jl. is met minister Wijers van Economische Zaken de nota en de daarbij behorende brieven over de uitwerking van de beoogde marktwerking in de elektriciteitssector besproken. Hierin worden de piketpaaltjes geslagen voor de nieuwe elektriciteitswet die in deze kabinetsperiode moet worden ingediend. Doelstelling van de operatie is door marktprikkels verlaging van kosten en tarieven te stimuleren en de keuzevrijheid van de klanten te vergroten.

De voorstellen hebben betrekking op onder meer:
1. Een gefaseerde introductie van marktwerking. Dat wil zeggen dat eerst de grootverbruikers de mogelijkheid krijgen zelf hun elektriciteitsleverancier te kiezen. Dan volgen de minder grote gebruikers en tenslotte de kleinverbruikers.
2. De instelling van een energiebeurs. Hierop kunnen productiebedrijven hun elektriciteit verhandelen.
3. De integratie van de nu bestaande produktiebedrijven tot één grootschalig produktiebedrijf (GPD). Dit is noodzakelijk om te kunnen concurreren met andere Europese produktiebedrijven.
4. Een uitwerking van het principe van internationale wederkerigheid. Er moet daadwerkelijk sprake zijn van een level playing field, mede gelet op het nogal uiteenlopende liberiseringstempo binnen de EU.
5. De toekomstige overheidstaak in een geliberaliseerde elektriciteitsmarkt.

VVD-woordvoerder Johan Remkes wees op de volgende aandachtspunten:

- De bescherming van de positie van de vooralsnog 'gebonden klanten' (diegenen die nog niet vrij zijn hun stroomleverancier te kiezen) moet goed geregeld worden. Voorkomen moet worden dat distributiebedrijven concurrerende prijzen voor niet-gebonden klanten gaan financieren met een kostenverhoging voor de nog gebonden klanten en hen met allerlei andere oneigenlijke kostenposten op te zadelen.
- Er moeten goede voorwaarden geschapen worden waaronder een werkelijk vrije, non discriminatoire toegang van derden tot het elektriciteitsnet gewaarborgd is. Het netbeheer zal in de toekomst zo onafhankelijk mogelijk moeten zijn.
- De woordvoerder is het met de minister eens dat het toezicht op bovengenoemde punten op de korte termijn nog zal vallen onder de verantwoordelijkheid van de minister van Economische Zaken. Dat geeft de Kamer de mogelijkheid de minister over ontwikkelingen aan te spreken als daar aanleiding voor is. Over enkele jaren zou het toezicht dan verder verzelfstandigd moeten worden.
- Remkes wees er op dat privatisering van de elektriciteitsproduktieen distributiebedrijven pas mogelijk is wanneer er daadwerkelijk sprake is van (internationale) concurrentie en marktwerking. In de overgangsfase is dit niet mogelijk, omdat dan sprake zou zijn van het privatiseren van monopoliefuncties. Gewaarborgd moet worden dat distributiebedrijven en afnemers daadwerkelijk keuzemogelijkheden en vrijheden hebben. Daarna is privatisering wel wenselijk
- De woordvoerder vindt het voorstel om nu al een percentage duurzaam op te wekken energie wettelijk voor te schrijven onwenselijk. Ook de introductie van allerlei niewe heffingen werd door hem afgewezen.

  Deze discussie zal uiteindelijk in het verdere verloop van dit jaar gevoerd worden in het kader van de nieuwe elektriciteitswet.

Inlichtingen:
Johan Remkes, 070-3182883

Uitbreiding NAVO schaadt stabiliteit Europa

Rusland is door een traumatische periode gegaan. Dat proces is nog lang niet ten einde. Het imperium is uiteengevallen. De Russische grenzen van nu zijn die van vóór Katharina de Grote. Vooral het verlies van de Oekraine, waar de oorsprong van Rusland ligt, doet pijn.
Het Rode Leger, dat een groot leger was, is er slecht aan toe, zoals tijdens de oorlog in Tsjetsjenië is gebleken. De economie is ontwricht. De oude nomenklatura wordt de nouveau riche. De maffia rukt op. Niet alleen Boris Jeltsin, geheel Rusland is een geval voor de intensive care.
Rusland ziet er nu uit als had het de Tweede Wereldoorlog verloren: verkleind, verdeeld, arm en in verwarring. Veel toonaangevende Russen voelen zich hierdoor gekwetst in hun trots en eer.
De invloedssfeer in Oost-Europa is in zijn tegendeel verkeerd. In Azië wordt Rusland geconfronteerd met de ontluikende macht van China. In het Zuiden met de Tsjetsjeense afscheidingsbeweging, de Iraanse fundamentalisten en de radicale Taliban.
Is dit het ogenblik om de Russen te vernederen en in een hoek te drijven door de NAVO uit te breiden tot aan de grenzen van de voormalige Sovjet-Unie? Hebben wij niets geleerd van het Versaille Diktat?
Het heeft weinig zin te zeggen dat de NAVO een defensieve organisatie is, want zo zien de Russen haar nu eenmaal niet. Zij zien de NAVO als een militair bondgenootschap dat tegen Moskou is gericht. En dat is zij natuurlijk ook. Tegen wie anders? De NAVO is geen tennisclub.
Was de toestand in 1947 de huidige geweest - een verslagen Rusland, een ongedeeld Duitsland, een welvarend en integrerend West-Europa - niemand zou er aan hebben gedacht de NAVO op te richten.
Dat is geen argument om de NAVO nu maar af te schaffen, want zij blijft de enige goed functionerende internationale militaire organisatie, essentieel voor vredesoperaties als in Bosnië: 'out of area' of 'out of business'. Maar het onderstreept de ongerijmdheid van de uitbreiding.
In geen eeuwen is de geopolitieke positie van Polen zo onomstreden geweest als nu. Niet alleen is het Rode onmachtig, de Oekraïne is een grote bufferstaat geworden. Ook voor Slowakije, Hongarije en Roemenië. Voor het eerst in zijn historie is de Oekraïne onafhankelijk. Uitbreiding van de NAVO zou de Russen er toe brengen hun druk op de Oekraïne te vergroten. Sluimerende pro-Russische krachten daar zouden zich gesteund voelen in hun streven naar toenadering tot Moskou. Wij mogen Moskou geen vetomacht over de uitbreiding geven. Maar evenmin mag Warschau een veto over de niet-uitbreiding hebben. De Polen afwijzen is moeilijk. Maar nog veel moeilijker zal het zijn hen in de NAVO op te nemen om vervolgens de Baltische staten buiten de deur te houden. Want die staten ook opnemen houdt niemand voor wenselijk. Zij zijn militair onverdedigbaar. Bovendien hebben zij tot de Sovjet-Unie behoord - wat van Polen niet kan worden gezegd - en zijn zij dus voor Moskou extra gevoelig. Uitbreiding van de NAVO zal de stabiliteit van Europa niet vergroten, maar verkleinen.
Rusland heeft ratificatie van het ontwapeningsverdrag voor strategische wapens (Start-2) uitgesteld. Een nieuw verdrag over ballistische raketten (ABM) is naar de ijskast verwezen. Het ontwapeningsverdrag voor conventionele strijdkrachten (CSE) is gesloten in het licht van het vroeger heersende Europese wapenevenwicht. Uitbreiding van de NAVO verstoort dat evenwicht. Dus willen de Russen het CSE wijzigen. Rusland zal zich op zijn minst gedwongen voelen zijn strijdkrachten te versterken. Dat geld is bitter hard voor zijn economische ontwikkeling nodig. Westerse kredieten verstrekken is niet consistent met de uitbreiding. Wij hebben de medewerking van Moskou nodig in Bosnië, om de uitvoer van nucleair materiaal tegen te gaan, in Iran en om het internationaal terrorisme te bestrijden. Die medewerking zal door de uitbreiding niet worden versterkt.
Welke problemen zal de NAVO importeren? 'Een kunstmatige scheiding van Hongarije en Roemenië bij toelating tot de NAVO zal extremistische krachten in beide landen aanwakkeren', aldus waarschuwde de Roemeense minister van Buitenlandse Zaken Theodor Melescanu (NRC Handelsblad, 23-10-1996). Moet Roemenië er dan maar bij? Wil West-Europa werkelijk betrokken raken bij een dispuut tussen Roemenië en de Oekraïne om Moldavië? Zou het Roemeense lidmaatschap de veiligheid van West-Europa werkelijk vergroten? Turkije heeft gewaarschuwd dat het toetreding van Oost-Europese landen tot de NAVO zal blokkeren totdat de Europese Unie heeft verklaard Turkije als lidstaat te zullen aanvaarden. Dit laatste moet de EU nooit doen. De Turkse bevolking is te talrijk en te arm, de cultuur en vooral de godsdienst zijn te verschillend en de Turkse gemeenschappen in Duitsland en Nederland zullen als een magneet de migratie aanwakkeren. Allemaal onnodige problemen. Die hebben wij al genoeg. Hoe denken de gewone mensen in Oost-Europa over uitbreiding? Polen zal zijn militaire begroting de komende vijf jaar moeten verdubbelen om in de NAVO-structuur te passen, zei de Poolse president Kwasniewski tegen zijn legertop. Dat zal vele miljarden dollars kosten. Dat geld kan beter worden gebruikt.
Volgens opiniepeilingen daalt het enthousiasme voor toetreding tot de NAVO in Tsjechië en Hongarije. Voor veel mensen daar is het neutrale Oostenrijk een beter voorbeeld. Dat zou Finland voor de Baltische staten moeten zijn. Finland is geen NAVO-lid, maar welvarend en onafhankelijk en stelt goede betrekkingen met Moskou voorop.
Het getij voor de uitbreiding verloopt. Bondskanselier Helmut Kohl waarschuwde op de Wehrkunde Tagung van februari 1996 voor een te snelle uitbreiding. 'Het Westen moet oog hebben voor de positie van Rusland. Wie daar licht over denkt, bevindt zich op een dwaalweg'.
President Jacques Chirac wil dat eerst aan Russische verlangens wordt tegemoet gekomen voordat de NAVO wordt uitgebreid,
In Amerika is hetzelfde proces aan de gang. Zeker, zwaargewichten als Henry Kissinger en de nieuwe minister van Buitenlandse Zaken Madeleine Albright willen de uitbreiding. Maar Sam Nunn, de vroegere zeer gerespecteerde voorzitter van de defensiecommissie in de Senaat heeft nooit een geheim van zijn twijfel gemaakt. Joseph Biden, nu de belangrijkste Democraat in de commissie voor buitenlandse zaken van de Senaat, koestert ook bedenkingen.
Uitbreiding van de NAVO moet door de Senaat met tweederde meerderheid worden geratificeerd. Als de NAVO tot uitbreiding zou besluiten, maar die uitbreiding zou niet door de Senaat worden geratificeerd, zou dat een regelrechte ramp zijn.
Is er een alternatief voor uitbreiding? Zeker. Ten eerste het Partnerschap voor Vrede. Het biedt Oost-Europese partners de kans in NAVO-activiteiten deel te nemen zonder lid te zijn.
Ten tweede lidmaatschap van de Europese Unie. Die zal de Oost-Europese staten het kader voor stabiliteit geven. Toetreding tot de EU zal nog vijf à tien jaren duren, maar zo lang kan het Russische leger toch geen pap zeggen. Mocht Rusland in de verdere toekomst terugvallen op oude expansionistische reflexen, is er altijd nog tijd om te bezien wat de NAVO moet doen. Een kosten/baten analyse van de NAVO-uitbreiding is zwaar negatief. Zij dient geen strategisch doel en verstoort de verhouding met Rusland onnodig. Zij roept de gevaren op die zij juist wenst te bezweren. Niet doen.

Samenvatting artikel Volkskrant (8 februari 1997) door Frits Bolkestein.

expresse 233
1 maart 1997

DOCUMENTATIECENTRUM NEDERLANDSE POLITIEKE PARTIJEN

Het lot in eigen hand

De commissie Toelating numerusfixus-opleidingen, onder leiding van professor dr P.J.D. Drenth, heeft deze week haar advies aan minister Jo Ritzen van Onderwijs over het lotingssysteem uitgebracht. Het stelsel van gewogen loting zal worden vervangen door een systeem waarin meer rekening wordt gehouden met de studieprestaties van middelbare scholieren. De helft van de plaatsen bij studies met een numerus fixus, zoals geneeskunde, diergeneeskunde en tandheelkunde, zal worden toegewezen op basis van eindexamenprestaties en tien procent op grond van relevante werk-en onderzoekservaring. Veertig procent zal door loting worden toebedeeld.
Al tijdens de Algemene Politieke Beschouwingen van 1995 en 1996 heb ik gepleit voor een selectie van universitaire studenten op basis van hun eindexamencijfers, aangevuld met een motiveringsgesprek. Wie wil studeren aan een Hogere beroepsopleiding, een conservatorium of een hogere politieschool wordt immers ook geselecteerd. Het systeem van de gewogen loting is een tombola. Het is frustrerender te worden afgewezen op grond van een verkeerd lotnummer dan te weten dat anderen nog beter waren dan jij. Het maken van een gedegen en eerlijke selectie staat overigens niet op zichzelf. Daarnaast is het belangrijk dat studenten tijdens hun studie een goede begeleiding krijgen en tussentijds worden voorzien van een bindend studieadvies.
Wat betreft de selectie is het systeem dat nu wordt voorgesteld een stap in de goede richting. Ik hoop dat deze uiteindelijk tot het volledig afschaffen van het hele lotingssysteem zal leiden. Kwaliteit en niet stom geluk moet bepalend zijn voor de toelating van studenten aan een universiteit.

Frits Bolkestein

Bolkestein: 'In deze kabinetsperiode besluiten over groei luchtvaart'

Onlangs werd bekend dat het aantal passagiers dat Schiphol verwerkt veel sneller groeit dan werd aangenomen. Het maximum van 44 miljoen passagiers dat per jaar vervoerd mag worden dreigt veel eerder overschreden te worden dan in juni 1995 werd voorzien (zie hiervoor VVD-Expresse 173). De VVD-woordvoerders Jan te Veldhuis en Nellie Verbugt wilden zich destijds niet op het getal van 44 miljoen vastpinnen. Als immers de mogelijkheid zou bestaan meer mensen te vervoeren binnen de vastgelegde milieugrenzen, moet dit niet worden nagelaten.

Afgelopen maandag reageerde fractievoorzitter Frits Bolkestein tijdens een spreekbeurt te Amstelveen op een uitspraak van de minister-president in Het Parool. De premier meent dat het wel of niet vaststellen van de uitbreidingslocaties voor Schiphol onderwerp dient te zijn voor de komende kabinetsformatie.

De VVD is van mening dat het kabinet nog in deze periode moet besluiten over uitbreiding van de luchthavencapaciteit. Bolkestein gaf tijdens het mondelinge vragenuur op dinsdag aan dat kabinetten zijn aangesteld om knopen door te hakken, ook al zijn zij moeilijk. Hij voegde er aan toe dat het niet de passagiers zijn die geluidsoverlast veroorzaken, maar de vliegtuigen. Als er vliegtuigen worden gemaakt die minder geluid produceren, kan men een groter aantal passagiers op Schiphol toelaten. De VVD houdt overigens vast aan de afspraak dat de omvang van het geproduceerde geluid niet mag worden overschreden.

Minister Jorritsma (VVD) van Verkeer en Waterstaat gaf aan dat de komende vier maanden een 'Nut en Noodzaak-discussie' zal worden gevoerd over de verdere groei van de luchtvaart in Nederland. Op basis van die discussie zal het kabinet een standpunt innemen. Daarin wordt vastgesteld of er wordt afgezien van verdere groei of dat er ruimte voor wordt geboden. De minister verwacht dit principebesluit nog in deze kabinetsperiode te kunnen nemen.

Inlichtingen:
Nellie Verbugt, 070-3182892
Jan te Veldhuis, 070-3182901

Verder in dit nummer

- Strafrechtelijke vervolging van gemeenten
- Elektronische snelweg
- VVD wil nationale afvalverwerking
- Asielbeleid
- Transport in Balans
- Stabiliteit en dynamiek in het volksgezondheidsstelsel

Strafrechtelijke vervolging van gemeenten

Kunnen gemeenten strafrechtelijk worden vervolgd? Dat was de centrale vraag in een overleg dat de Tweede Kamer vorige week had met de minister van Justitie. In juli 1996 heeft de Hoge Raad in het zogenoemde Pikmeerarrest een ambtenaar van de gemeente Boarnsterhim vrijgesproken, die illegaal vervuilde bagger in het Pikmeer had gestort. Met deze uitspraak leken gemeente en gemeenteambtenaren een vrijbrief te krijgen voor het begaan van milieuovertredingen. In augustus 1996 zijn hierover, mede door de VVD, kamervragen gesteld om deze ongewenste situatie te voorkomen. De minister wilde echter eerst het advies van het College van Procureurs-Generaal afwachten. Nadat dit college er inderdaad op aandrong het gat in de wet spoedig te dichten, was actie van minister Sorgdrager te verwachten. Niets was echter minder waar. De minister vond het een ingewikkelde kwestie en wilde verder studeren.

Inmiddels had het Openbaar Ministerie in Arnhem een zaak tegen de gemeente Nijmegen buiten vervolging gesteld, op basis van datzelfde Pikmeerarrest. Hierdoor werd de gemeente Nijmegen niet vervolgd voor mogelijk illegale 'bodemsaneringsactiviteiten', waarmee de gemeente een voordeel van vele miljoenen guldens behaalde. De gemeenteraad van Nijmegen weigerde dit verder te onderzoeken. De VVD in Nijmegen heeft tegen dit niet-onderzoeken gestemd.

Beide zaken maken pijnlijk duidelijk dat actie geboden is. VVD-woordvoerder Klein Molekamp drong er, tezamen met de PvdA, op aan dat deze lacune in de wet zo snel mogelijk gedicht moet worden. Overheden die de milieuwetten aan hun laars lappen moeten evenveel risico lopen strafrechtelijk vervolgd te worden als bedrijven en burgers. Gelijke monniken, gelijke kappen. Tevens is aan de minister gevraagd om de bestaande gevallen - en dan gaat het over enkele tientallen - niet buiten vervolging te stellen. De minister zal in maart met een standpunt namens het kabinet komen. Hierna zal het debat in de Kamer worden voortgezet.

Voor de VVD staat vast dat ook gemeenten, die milieudelicten begaan, strafrechtelijk vervolgd moeten kunnen worden. Gebeurt dat niet, dan wordt niet alleen de milieuwetgeving uitgehold, maar wordt in het algemeen de geloofwaardigheid van de overheid aangetast.

Inlichtingen:
Jan Hendrik Klein Molekamp,
070-3182884

VVD wil nationale afvalverwerking

Deze week heeft de Tweede Kamer gesproken over een herstructurering van de afvalverwerkingssector. Dit naar aanleiding van een VVD-motie, die erop aandrong de bestaande provinciegrenzen bij de afvalverwijdering op te heffen.

De wet is op dit moment zo, dat iedere provincie in principe zelf voor zijn afval moet zorgen, door middel van goede verbrandings- of stortlokaties. In de praktijk leidt dit tot grote ondoelmatigheid en dus tot hogere kosten voor vooral de burgers. Immers, de provinciale zelfvoorziening heeft geleid tot overcapaciteit op de markt van brandbaar afval. Via allerlei afspraken wordt geprobeerd om de afvalverbrandingsinstallaties (AVI's) toch vol te krijgen. Als dat niet lukt, ontstaan er verliezen. Die betaald moeten worden door de gebonden gebruikers. Dit zijn de mensen die verplicht zijn om hun huisvuil op een bepaalde lokatie aan te leveren.

De VVD is van mening, en de minister is haar daarin gevolgd, dat we naar één nationale afvalmarkt moeten, en later misschien naar één Europese markt. De minister is daarbij verantwoordelijk voor de capaciteitsplanning. Zo moet vooral voorkomen worden dat er een teveel aan capaciteit ontstaat. Dit betekent dat het storten van brandbaar afval vermeden moet worden, willen de dure AVI's niet leeg komen te staan.

De minister zal de bestaande stortlokaties in aantal moeten terugbrengen en ze zal hiervoor een plan moeten opstellen. Tegelijkertijd moet het storten van afval niet aantrekkelijk worden gemaakt. Het verhogen van het storttarief tot op het niveau van het verbrandingstarief is hiervoor noodzakelijk. Het geld dat de minister hiermee binnenhaalt, moet naar de mening van de VVD weer terug naar de burgers. Dit kan via de zogenoemde terugleververgoeding van de AVI's, die door het verbranden van afval elektriciteit opwekken. Zo dalen de tarieven voor verbranding en profiteert de burger, die dat merkt aan een lagere afvalstoffenheffing.

Over de wijze waarop de sanering van stortlokaties plaatsvindt, hoe dit financieel geregeld wordt en wie de verantwoordelijkheid draagt, wil de VVD indringend met de minister van gedachten wisselen. Eén ding is voor de VVD duidelijk: De minister van VROM zal de spil in dit ingewikkelde proces moeten zijn. Zij zal, al dan niet samen met de provincies, met saneringsplannen moeten komen en wel op heel korte termijn.

Inlichtingen Jan Hendrik Klein Molekamp, 070-3182884

Elektronische Snelweg

Met het Nationaal Actieprogramma Elektronische Snelwegen beoogt de regering Nederland koploper op dit gebied te maken in Europa. Tijdens het Nederlandse voorzitterschap komt de concurrentiepositie van de gehele Europese IT-industrie aan de orde. Afgelopen week besprak de vaste commissie EZ de voortgang van het plan met de bewindslieden Jorritsma, Wijers, Sorgdrager, Nuis en Kohnstamm.

Het doel van het nationale actieprogramma is versterking van de economische positie van Nederland door benutting van kennis van informatie- en communicatietechnologie als bron van hoogwaardige activiteiten en groei van de werkgelegenheid. Zestig procent van de nieuwe banen in de markt is gerelateerd aan de ICT-sector.
Tijdens het algemeen overleg stelde woordvoerder Hella Voûte-Droste dat de ambitieuze doelstellingen van de regering onnodig vertraging oplopen. Tijdens de begrotingsbehandeling EZ in oktober 1996 heeft zij zich al sterk gemaakt voor een 'digitaal deltaplan'. Met name de commerciële toepassingen van Internet moeten nu gestalte krijgen. Dat vraagt om investeringen, zowel door internetproviders als door aanbieders van produkten en diensten. Bovendien moeten voldoende consumenten gebruik maken van Internet.

Vervolg op pagina 3

Transport in Balans

Op maandag 24 februari jl. is met minister Jorritsma van Verkeer en Waterstaat gesproken over de nota 'Transport in Balans'. Deze nota behandelt de groei van het goederenvervoer op de korte- en de middellange termijn.

Bij ongewijzigd beleid wordt verwacht dat het vervoer over de weg op Nederlands grondgebied met 42% zal groeien in de periode tot 2015. Het is duidelijk dat het wegennet hiervoor niet is toegerust.
Van wezenlijk belang voor de VVD is dat de oplossing van dit probleem uitdrukkelijk niet moet worden gezocht in een drastische verhoging van de kosten (zoals het verhogen van de benzine-accijns) of in een limitering van het wegvervoer.
Accijnsverhoging is een te algemeen en niemand ontziend middel.
Bovendien is van groot belang dat de brandstofaccijnzen in de Europese Unie worden geharmoniseerd. Dit voorkomt weglekproblemen naar het buitenland.

Modal split
Het beleid moet gericht zijn op het verschuiven van transport van de weg naar transport over water en spoor, de zogenaamde 'modal-split'. Voor het vervoer over afstanden van minder dan 50 kilometer is het wegvervoer dominant. Modal split is hier slechts incidenteel mogelijk.
VVD-woordvoerder Jan Dirk Blaauw heeft voorgesteld het Kennisinstituut Vervoerstechniek te laten onderzoeken of de mogelijkheden van modal split op deze afstanden niet kan worden uitgebreid.
Voor de langere afstanden biedt transport via verschillende modaliteiten meer mogelijkheden. Van wezenlijk belang is dat met grote voortvarendheid wordt gewerkt aan het opheffen van de knelpunten en het beter toegankelijk maken van het Nederlandse nevenvaarwegennet. Rotterdam als overslaghaven werkt aan het verbeteren van de faciliteiten in de haven. Maar ook samenwerkingsverbanden met kleinere havens moeten worden gestimuleerd. Via 'Short Sea', het overnemen van lading door kleinere kustvaarders, kan hierop worden ingespeeld.

Rekeningrijden
Één van de mogelijkheden tegen congestie waar de VVD-fractie aan denkt op niet te lange termijn is het invoeren van rekeningrijden, (d.w.z. betalen voor het gebruik van de weg), afhankelijk van het tijdstip, bijvoorbeeld tijdens de spits. Deze mogelijkheid zou volgens de woordvoerder in Europees verband actiever moeten worden aangepast.

Daarbij is vergroening van het Eurovignet, d.w.z. dat de hoogte van de belasting afhankelijk wordt gesteld van de milieuprestatie van het vervoermiddel, een optie die voor de VVD-fractie bespreekbaar is. Dit zou voor Nederland gunstig uitpakken vanwege de hoogwaardigheid op dit terrein van de gebruikte vrachtwagens.

Inlichtingen:
Jan Dirk Blaauw, 070-3182887

Vervolg van Elektronische Snelweg

Voûte hekelde het gebrek aan betaalmogelijkheden via Internet. De huidige betaalwijzen verkeren nog te veel in het experimenteerstadium. De elektronische handtekening en cryptografie moeten zo snel mogelijk verder ontwikkeld worden om juridisch verbindende transacties mogelijk te maken.

De kwaliteit van de providers is cruciaal bij de verdere ontwikkeling op Internet. De VVD bepleit een betere gedragscode en meldpunten voor criminele activiteiten. Wat verboden is in de 'gewone' wereld, is immers ook verboden in de wereld van Internet.
Hella Voûte waarschuwde ten slotte voor overhaaste regelgeving. Hoewel een wettelijk kader noodzakelijk is, moet de wetgevende macht zich niet laten verleiden tot restricties die later de ontwikkelingen kunnen remmen.

Inlichtingen: Hella Voûte-Droste, 070-3182907 / hvoute@worldaccess.nl

---

Asielbeleid: gezinshereniging punt van zorg

Jan Rijpstra

Ruim een jaar geleden heeft de Kamer het stappenplan asielbeleid goedgekeurd. Prioriteit werd gegeven aan de verandering en de stroomlijning van de uitvoering. Er moest per slot van rekening een oplossing worden gevonden voor de grote druk die de stijging van de instroom in 1993 en 1994 heeft gelegd op alle betrokken instanties.
De Kamer heeft het gevoerde beleid zeer kritisch gevolgd. Nadat het debat wegens ziekte van staatssecretaris Schmitz (PvdA) tot twee maal toe werd uitgesteld, werd deze week de vierde kwartaalrapportage van 1996 besproken. Op een enkel detail na is de VVD tevreden met het gevoerde beleid. De instroom van asielzoekers is sterk afgenomen.
VVD-woordvoerder Jan Rijpstra vroeg wel aandacht voor een probleem dat nu snel op ons afkomt: de gezinshereniging. Sinds 1993 hebben ongeveer 130.000 mensen asiel aangevraagd. Verwacht wordt dat 75.000 mensen zullen blijven. Als zij met hun gezin worden herenigd, een recht dat door de VVD wordt erkend, moet aan 150.000 tot 225.000 mensen onderdak worden verleend.

Tamils
Vorige week landde op Schiphol een Turkmeens vliegtuig met daarin 173 Tamils. Deze personen krijgen een volledige asielprocedure. Juridisch gezien heeft iedereen het recht asiel aan te vragen indien men zich op Nederlands grondgebied bevindt. In dit geval had men echter kunnen weten dat dit een risicovlucht betrof; daarom had men het toestel een extra controle moeten geven inclusief het innemen en kopiëren van de documenten.

De VVD wil bij risicovluchten; een strengere controle bij het instappen; het innemen van documenten of ze kopiëren en de gegevens opslaan; strenge controle bij het uitstappen en boetes geven aan vervoerders die mensen zonder geldige documenten laten reizen.

Inlichtingen:
Jan Rijpstra, 070-3182905.

Stabiliteit en dynamiek in het volksgezondheidsstelsel

Samenvatting van de toespraak van Frits Bolkestein voor Congres 2 - De Reflectie van de 3-luik congressen Gezondheidszorgbeleid Noordelijk Centrum voor Gezondheidsvraagstukken De Nieuwe Buitensociëteit Zwolle, 28 februari 1997

Een liberale politiek beoogt een open en vrije samenleving van geëmancipeerde en zelfstandige mensen. Teneinde een voorspoedige ontwikkeling naar zo'n samenleving te bevorderen, moeten wij voorwaarden voor **duurzaamheid** vervullen. Deze duurzaamheid vergt zowel **dynamiek** als **stabiliteit.** Dynamiek met het oog op economische voorspoed en stabiliteit om voldoende zekerheid te creëren.

Een samenleving zonder stabiliteit leidt tot chaos. In een onzekere omgeving is een duurzame en gelijkmatige ontwikkeling onmogelijk. Maar teveel stabiliteit en zekerheid leiden tot verstarring. Door een te sterke herverdeling van inkomen om zekerheid te garanderen, wordt de meerwaarde van ondernemend gedrag gering. De calculerende burger zal, baten en kosten afwegend, risicomijdend gedrag vertonen. Dat gaat ten koste van innovatie en doelmatigheid en zal uiteindelijk leiden tot inertie en apathie. Een flegmatische burger riskeert geen pionierschap.

Sociale markteconomie

Het continuüm waarbinnen een evenwicht moet worden gevonden verschuift zich tussen de uiteinden van chaotische dynamiek en verstikkende stabiliteit.
De VVD is voorstander van een sociale markteconomie. Naast de productie van collectieve goederen moet de overheid daar optreden waar de markt tot onaanvaardbare onevenwichtigheden leidt. Bovendien behoort de overheid in te grijpen waar de markt er niet in slaagt een minimum aan welvaart voor alle burgers te garanderen. De staat garandeert voor iedereen dit bestaansminimum. Verwerving van extra zekerheid via aanvullende voorzieningen vallen onder de verantwoordelijkheid van de burger zelf.

Wat betekent dit voor de visie van de VVD op de Volksgezondheid?

Gezien de liberale maatschappijvisie, waarin de zwakken bescherming behoeven, is ten behoeve van hen overheidsingrijpen gerechtvaardigd. Denk hierbij aan zieken, geestelijk en lichamelijk gehandicapten, immigranten, werklozen, bejaarden en kinderen. Toegepast op het volksgezondheidsstelsel spreken wij hier over de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten. Langdurige zorg en onverzekerbare risico's worden door de samenleving voor haar rekening genomen. Dit betekent een inkomensafhankelijke premieheffing en inkomensafhankelijke eigen betalingen. Stabiliteit gaat hier boven de dynamiek. De staat garandeert zekerheid door middel van solidariteit. In beginsel had het eerste compartiment ook betaald kunnen worden uit belastingen. Er is in het verleden echter gekozen voor premiefinanciering. Er is nu geen verschil omdat beide in de eerste schijf van de inkomstenbelasting vallen.

Noodzakelijke zorg

Omdat een minimum aan welvaart voor allen wordt gegarandeerd, maar verwerving van extra's tot de verantwoordelijkheid van de burgers zelf wordt gerekend, heeft verder overheidsingrijpen uitsluitend betrekking op medisch noodzakelijke zorg. Wat die noodzakelijke zorg inhoudt, wordt in overleg met het veld, wetenschappers en anderen door de politiek vastgesteld. De uitkomst hiervan is een kader waaraan behandelingen moeten worden getoetst. Ik spreek nu over het zogenaamde tweede compartiment, dat bestaat uit het ziekenfonds en de particuliere ziektekostenverzekering. De verantwoordelijkheid voor deze basisverzekering is voor ongeveer twee-derde van de bevolking weggenomen. Die zitten namelijk in het ziekenfonds. Stabiliteit wint het van dynamiek. Liberalen zetten hier hun vraagtekens. De vraag die opgeld doet, is of twee-derde van de Nederlandse bevolking werkelijk niet in staat is zelf een basisverzekering te regelen.

Ziekenfonds

Ik kom nu op de kern van de problematiek. Het ziekenfonds, ooit gestart als werknemersverzekering, is langzaam maar zeker een mengsel van werknemers- en inkomensverzekering geworden. Meer en meer wordt het ziekenfonds als vangnet beschouwd. Een vangnet, ofwel staatsbescherming voor hen die niet tot verzekering in staat zijn, voor ongeveer twee-derde van de bevolking? Dat vinden wij merkwaardig.

Het huidige systeem heeft in onze ogen nog een grote tekortkoming. De horizontale gelijkheid is ver te zoeken. Iemand die leeft van een alimentatie op minimumniveau, zit niet in het ziekenfonds. Een tweeverdienend echtpaar, met een gezamelijk inkomen van 120 000 gulden, kan wel in het ziekenfonds zitten.

Het is dan ook hoog tijd voor een herziening van dit stelsel. Ten eerste is de VVD geen voorstander van de instandhouding van twee verzekeringssystemen binnen één compartiment. Dat maakt het systeem ingewikkeld en ondoorzichtig. Wij pleiten in dit tweede compartiment voor een verplichte particuliere verzekering met nominale premies voor iedereen. Inkomenspolitiek is vaak de oorzaak van vertroebeling en regelgeving en behoort los te staan van het verzekeringssysteem als zodanig.

Individuele Zorg Subsidies

Inkomensvraagstukken moeten worden opgelost via fiscale maatregelen (negatieve belasting bijvoorbeeld) of door subsidies zoals de IHS. Ik heb in het verleden wel gesproken van Individuele Zorg Subsidies. Ik benadruk dat een dergelijk systeem geheel los moet worden gezien van het voucher systeem van prof. Van der Ven. Mocht men besluiten tot een systeem van zorgsubsidie dan zal dit alleen mogen worden bepaald aan de hand van inkomen en eventueel vermogen. Als gevolg hiervan zal ook de horizontale gelijkheid worden hersteld. De teruggebrachte dynamiek, op een ondergrond van stabiliteit, zal deze sector nieuwe impulsen en mogelijkheden geven.

De derde trap in de raket is de aanvullende verzekering. De overheid heeft hiermee in onze opvatting geen bemoeienis. Wij pleiten voor volledige consumentensouvereiniteit. De nieuwe uitdagingen die hiervan het gevolg zullen zijn, kunnen volledig door vrije pioniers worden benut. Dynamiek is hier het sleutelwoord.

Conclusie

De huidige ontwikkeling binnen de volksgezondheid baart ons zorgen. Een steeds verdergaande collectievering van het stelsel zal resulteren in een te grote mate van stabiliteit. Die betekent een overgereguleerde, ondoorzichtige sector, waar een gebrek aan prikkels uiteindelijk zal leiden tot onnodige kostenstijgingen.

Volksgezondheid is niet gratis en zal dat ook niet worden. Ons uiteindelijke doel moet niet uit het oog worden verloren. Dat doel is een goed evenwicht tussen stabiliteit en dynamiek.

expresse 234
8 maart 1997

DOCUMENTATIECENTRUM
NEDERLANDSE POLITIEKE
PARTIJEN

Vertrouwen

In een artikel in de Volkskrant heb ik op 8 februari jl. mijn bedenkingen geuit over de wenselijkheid van uitbreiding van de NAVO onder de huidige omstandigheden. Naar het zich op dit moment laat aanzien, zal uitbreiding van dit bondgenootschap met een aantal Oosteuropese landen om verschillende redenen niet leiden tot grotere stabiliteit op het Europese continent. Het is van groot belang dat de discussie over dit onderwerp, die ook in andere landen nog in volle gang is, wordt gevoerd.
Naar aanleiding van mijn artikel en op verzoek van de Tweede Kamer heeft de regering in een brief haar opvatting met betrekking tot de NAVO-uitbreiding uiteengezet. Hierover is afgelopen dinsdag een debat in de Tweede Kamer gevoerd. Ik hecht veel waarde aan dit debat. Er is een aantal uitgangspunten geformuleerd, waarover tussen de regering en de VVD-fractie geen meningsverschil bestaat en die voor het verdere verloop van de onderhandelingen belangrijk zijn.
De VVD-fractie heeft een drietal criteria genoemd waaraan uitbreiding van de NAVO moet voldoen. De regering onderschrijft deze voorwaarden. Zij gaat er van uit dat hieraan zal zijn voldaan wanneer in juli, tijdens de NAVO-topconferentie in Madrid, een aantal landen voor het NAVO-lidmaatschap zal worden uitgenodigd. De VVD-fractie is minder optimistisch, maar zal pas oordelen als de ratificatie van de toetredingsverdragen in de Kamer wordt behandeld.
Dat de VVD zich niet altijd volledig achter het standpunt van de regering schaart, ligt voor de hand. Dat past immers in de dualistische traditie van onze partij. Het betekent overigens allerminst dat de VVD-fractie geen vertrouwen in de regering heeft. De Tweede Kamerfracties hoeven dat vertrouwen bij een afwijkend standpunt ook niet expliciet te geven. Volgens onze staatsrechtelijke regels is het vertrouwen in de regering aanwezig totdat het tegendeel blijkt. De motie waarin de VVD haar voorwaarden voor uitbreiding van de NAVO heeft neergelegd, is dus geen motie van wantrouwen. Gelukkig is dit door de bewindslieden - in tegenstelling tot sommige andere fracties in de Tweede Kamer - ook niet als zodanig uitgelegd.

Frits Bolkestein

Herziene Woningwet en Bouwbesluit

Op 6 maart 1997 is in een Algemeen Overleg gesproken over de herziene Woningwet en Bouwbesluit.

Het Bouwbesluit in zijn huidige vorm is door zijn complexiteit moeilijk toegankelijk voor zowel de bouwsector, die er mee moet werken, als de gemeenten, die zorg moeten dragen voor de handhaving. Ook werkt het kostenverhogend. De VVD-fractie heeft eerder bij herhaling aangedrongen op vereenvoudiging van regelgeving. De fractie is daarom verheugd dat staatssecretaris Tommel haar tegemoet wil komen met een aantal concrete stappen om het Bouwbesluit te vereenvoudigen.
De nieuwe bouwplanprocedure is te lang en te omslachtig. De VVD-fractie staat daarom positief tegenover plannen van het Algemeen Verbond Bouwbedrijf (AVBB), de Nationale Woningraad (NWR) en de Bond Nederlandse Architecten (BNA) om de bouwaanvraag effectiever te maken. De VVD zal er bij staatssecretaris Tommel op aandringen te onderzoeken of wetswijziging c.q. een aanpassing van het bouwbesluit hierin kan voorzien.

Onrechtmatige bedrijfsuitoefening
De VVD-fractie vindt dat de strijd tegen onrechtmatige bedrijfsuitoefening in de bouw en sluikbouw ook verder moet worden gevoerd. Het openbaar bouwregister is hiervoor geen goed instrument. De VVD-fractie vreest dat de plannen van staatssecretaris Tommel op dit punt weinig doeltreffend zullen zijn. Daarom zal de VVD voorstellen in de Woningwet te bepalen, dat een bouwvergunning van rechtswege wordt ingetrokken, als er wordt gebouwd door een aannemer zonder vestigingsvergunning of ontheffing.
De huidige Woningwet kent drie categorieën van bouwwerken: vergunningplichtige, meldingsplichtige en vergunningvrije. Deze drie-deling werkt niet en komt bij de burger onduidelijk over. De VVD-fractie zal staatssecretaris Tommel steunen om de meldingsplichtige bouwwerken (bv. carport, dakkapel, zonwering, schotelantenne) vergunningvrij te maken. Voor de burger wordt hiermee een forse vermindering van de regeldruk en kostenbesparing bereikt.

Informatie:
Nellie Verbugt 077-3182892

Verder in dit nummer

- Herziene Woningwet en Bouwbesluit
- Mededingingswet
- NAVO-debat
- Sluiting drugspanden

Mededingingswet

Hella Voûte-Droste

Deze week is het wetsvoorstel voor de nieuwe Mededingingswet in de Tweede Kamer behandeld. Gebrekkige mededingingsafspraken hebben in het verleden geleid tot inefficiëntie en verstarring van de markt. De consument betaalt hiervoor de prijs. Liberalisering en mondialisering brengen met zich mee dat het Nederlandse bedrijfsleven steeds meer is geconfronteerd met internationale concurrentie. Daarom moet worden toegewerkt naar scherp reagerende en dynamische goederen- en dienstenmarkten. Dit kan alleen als het toelaten van zelfbescherming door kartels, concentraties of andere gedragsafstemmingen aan banden wordt gelegd.

Verbodstelsel
In deze nieuwe wet wordt daarom het zogeheten misbruiksysteem van de huidige wet (waarin concurrentiebeperkende afspraken in principe zijn toegestaan) vervangen door een algemeen verbod op kartels. Ook wordt misbruik van economische machtsposities verboden. De vervanging van het misbruikstelsel door het verbodsstelsel verschaft meer rechtszekerheid en is beter te handhaven, met name bij kartels en andere mededingingsbelemmerende afspraken. Er komt een nationaal systeem van toezicht op concentraties. De nieuwe wet zal bestuursrechtelijk worden gehandhaafd. Een nieuw in te stellen ambtelijke dienst met zelfstandige bevoegdheden zal zich met de uitvoering ervan bezighouden.

Het wetsvoorstel beoogt eveneens beter aan te sluiten aan bij de Europese regelgeving. Dit is van belang voor het totstandkomen van het zogenaamde 'level playing field'.

Detailhandel
In de detailhandel speelt de concurrentie zich af tussen verschillende 'winkelformules'. Deze formules, zoals de Spar, de Centra, etc., regelen een gezamelijke inkoop, het maken van reclame voor de aangesloten kleine ondernemer en de financiering voor startende ondernemers. Hierdoor kunnen kleine ondernemers concurreren met grootwinkelbedrijven. Hier staat tegenover dat winkeliers dezelfde prijzen hanteren en dat voor de winkeliers een afnameverplichting van producten geldt. In de nieuwe mededingingswet worden prijsafspraken en afnameverplichting verboden. VVD-woordvoerder Hella Voûte-Droste heeft de regering daarom verzocht een ruimhartig vrijstellingsbeleid te bewerkstelligen voor samenwerkingsverbanden in de detailhandel met een gering marktaandeel. Ze heeft voorgesteld dat het MKB met een marktaandeel kleiner dan 10% zal worden ontzien. Hiermee behoudt Nederland het fijnmazige netwerk van zelfstandige filiaalhouders.

Afnameverplichting
Zij heeft voorgesteld de afnameverplichting naar Duits model in te richten. Dat wil zeggen dat wanneer een ondernemer voor een bepaald percentage aan opstartkapitaal leent, hij de verplichting heeft voor hetzelfde percentage produkten bij de formule af te nemen, totdat de lening is afbetaald. Minister Wijers van Economische Zaken heeft toegezegd dit voorstel te onderzoeken. De VVD kiest voor de continuïteit van het Midden- en Kleinbedrijf.

Inlichtingen:
Hella Voûte-Droste, 070-3182907
hvoute@worldaccess.nl

LIBERAAL REVEIL

Onlangs verscheen een nieuwe editie van 'Liberaal Reveil', een uitgave van de Prof. Mr. B.M. Teldersstichting.

In dit nummer staan ondermeer de volgende artikelen:

- De politiek van de armoede — **Hans Hoogervorst**
- Euroforie of Euro-explosie?, Over de gevolgen van de totstandkoming van de EMU — **Ruulke van Overbeeke**
- Vervagende grenzen — **Klaas Groenveld**
- Authenticiteit in de politiek — **J.M.M. de Valk**
- Naar een liberale cultuurpolitiek. VVD moet cultuurpolitiek centralere plaats geven — **Atzo Nicolaï**
- Darwin en de dieren. De morele implicaties van het darwinisme — **P.B. Cliteur**
- Theo Joekes: outsider bij de insiders. Bespreking van Theo Joekes 'Man en Paard'. Herinneringen. — **Frank Lafort**

U kunt dit nummer bestellen door ƒ 9,50 over te maken op giorekeningnummer 240200, ten name van 'Stichting Liberaal Reveil, februari 1997 (1)'.
U kunt zich ook opgeven als abonnee van Liberaal Reveil voor ƒ 55,-- per jaar. Jongeren tot 27 jaar betalen ƒ 30,--.

Redactieadres:
Koninginnegracht 55a
2514 AE Den Haag
Tel: 070-3631948

Abonnementen-administratie:
Liberaal Reveil
Mw M.P. Moene
Postbus 192
6700 AD Wageningen
Tel. 0317-427655.

NAVO-uitbreiding

In een artikel in de Volkskrant op 8 februari jl. heeft VVD-fractievoorzitter in de Tweede Kamer Frits Bolkestein een bijdrage geleverd aan de discussie over de uitbreiding van de NAVO. Naar aanleiding daarvan ontstond de behoefte om over deze kwestie te debatteren in de Tweede Kamer. Dit debat vond afgelopen dinsdag plaats op basis van een brief van de regering van 24 februari, waarin zij haar standpunt uiteen heeft gezet.

Onverstandig
Tijdens de afgelopen begrotingsbehandelingen van Buitenlandse Zaken en Defensie is door de VVD-fractie steeds benadrukt dat uitbreiding van de NAVO onder de huidige omstandigheden onverstandig is.
In de eerste plaats omdat deze uitbreiding Rusland onnodig zal provoceren. Het zal worden opgevat als een expansie van een rivaliserende en dus bedreigende alliantie. Het Westen is gebaat bij een goede verstandhouding met Rusland, met name omdat de gesloten ontwapeningsakkoorden nog moeten worden geratificeerd en nog nieuwe akkoorden moeten worden gesloten op het gebied van de export van nucleair materiaal.
Ten tweede zal de uitbreiding met een aantal Oosteuropese landen zorgen voor een nieuwe scheidslijn in Europa. De frustratie bij de landen die niet worden uitgenodigd toe te treden tot de NAVO zal buitengewoon groot zijn. Dit zal de stabiliteit in Midden- en Oost-Europa eerder verminderen dan verbeteren.

Niet zwart-wit
Bolkestein wees erop dat de kwestie van de uitbreiding niet zwart-wit kan worden gezien. Er zijn best argumenten te vinden die voor uitbreiding pleiten. In de eerste plaats het argument dat bij bepaalde landen al verwachtingen zijn gewekt, met name in Polen. Ten tweede het argument dat de verhouding tot de Verenigde Staten, die een voorstander van uitbreiding zijn, niet onder druk moet worden gezet. Het is van groot belang dat de VS gemoeid blijven bij de zaken van het Europese continent. De ervaringen in Bosnië tonen dit aan.
Echter, alles afwegende is de VVD-fractie van mening dat de nadelen onder de huidige omstandigheden zwaarder wegen dan de voordelen. Deze bezorgdheid heeft zij de regering kenbaar willen maken.

Geen mandaat
Het argument van andere fracties dat de VVD daarmee te laat komt, snijdt geen hout. Een half jaar geleden vroeg de regering nog advies over de NAVO-uitbreiding aan de Adviesraad Vrede en Veiligheid. Toen bestond daar blijkbaar nog onzekerheid over. Pas twee maanden geleden, in een kort briefje aan de Kamer, is meegedeeld dat een aantal landen in juli van dit jaar zullen worden uitgenodigd toe te treden tot de NAVO.

De reactie van de VVD-fractie komt eerder te vroeg. Volgens het Nederlandse staatsrecht controleren de Staten-Generaal het beleid van de regering achteraf. De Tweede Kamer mag niet op de stoel van de regering gaan zitten. De Kamer mag de regering dus ook geen mandaat geven. Dat geldt ook voor deze zaak. Er is een onderhandelingsproces gaande waarin de regering naar eigen goeddunken positie moet kiezen. Deze ruimte wil de VVD haar ook geven. Een oordeel over het beleid van de regering is pas aan de orde wanneer de ratificatie van de toetredingsverdragen in de Kamer worden behandeld.

Motie
Dit neemt echter niet weg dat het fracties is toegestaan een mening te hebben. Vandaar dat de VVD-fractie een motie heeft ingediend waarin drie voorwaarden voor uitbreiding worden genoemd:
1. Uitbreiding van de NAVO mag alleen plaats hebben indien zij de stabiliteit in Midden- en Oost-Europa bevordert.
2. De samenwerking met Rusland mag niet onnodig worden beschadigd .
3. Europa mag niet door een nieuwe scheidslijn worden gedeeld.

De VVD is van mening dat de NAVO de vervulling van deze drie voorwaarden nog niet plausibel heeft gemaakt en acht daarom uitbreiding van de NAVO in de huidige omstandigheden ongewenst.

De motie is allerminst bedoeld als een motie van wantrouwen, zoals door sommige partijen naar voren werd gebracht. Zij is ingediend om het kabinet de bedenkingen en reserves van de VVD kenbaar te maken. Dat is in het parlementaire verkeer "de normaalste zaak die er bestaat", aldus Bolkestein. De motie werd niet door een meerderheid in de Kamer ondersteund.

Derde termijn
Op verzoek van de CDA-fractie is in de derde termijn ook premier Kok verzocht een aantal vragen te beantwoorden.
De premier draaide de vraagstelling om. Hij vroeg de VVD-fractievoorzitter of 'bij plausibele invulling van de voorwaarden die gesteld zijn in de motie, de ongewenstheid van de NAVO-uitbreiding van de baan is'. Bolkestein heeft daarop geantwoord dat als de NAVO, bij monde van het kabinet, voor onze fractie plausibel kan maken dat aan die drie voorwaarden inderdaad is voldaan , de VVD-fractie haar verzet zal staken.

Topkadercursus Europa

Op vrijdag 18 en zaterdag 19 april wordt door de Mr H.R. Nord Stichting in samenwerking met Vorming en Scholing van de VVD een topkader cursus Europa georganiseerd.

In verband met het Nederlands Voorzitterschap en de komende Verdragsherziening op de Topconferentie van Amsterdam zal deze cursus aanvangen met een openbare bijeenkomst op het Binnenhof. Daarna zullen de deelnemers de publieksvoorlichting en de programmatische uitwerking van de Europese politiek in workshops en voordrachten verder behandelen te Scheveningen.

De cursus is bedoeld voor kaderleden van de VVD, die deelnemen aan Eurocontact, kandidaten zijn of willen zijn voor het Europees Parlement, leden vande partijcommissie Europese Zaken en naar volgorde van binnenkomst overige belangstellenden.
Eigen bijdrage voor overnachting, lunch, diner en ontbijt in het Steigenberger Kurhaus Hotel is vijftig gulden.

Opgave bij de Europese fractie VVD:
Postbus 11581, 2502 AN DEN HAAG, fax: 070-3451026.
Informatie tijdens kantooruren op telefoonnummer 070-3647447

De Kloof

'Wij, burgers van woonwijken uit steden waar door drugsoverlast en criminaliteit de leefbaarheid wordt aangetast en levens van vele mensen door drugs worden verwoest, eisen van de Tweede Kamer en regering dat zij hun politieke verantwoordelijkheid nemen. Wij eisen meer bevoegdheden voor de overheid om drugsoverlast te bestrijden'. Zo richtte het Nationaal Actiecomité Drugsoverlast zich vorige week tot de Tweede Kamrer en de regering. Terecht vraagt men om leefbare wijken en om te luisteren naar de burgers van dit land. De VVD doet dat ook.

Initiatiefwetsvoorstel Korthals/Van Heemst
Mijn collega Benk Korthals (VVD) kondigde in 1995 samen met Peter van Heemst (PvdA) een initiatiefwetsvoorstel aan dat snelle ontruiming en sluiting van drugspanden mogelijk maakt. Dit wetsvoorstel was nodig, omdat de rechter had geooordeeld dat een burgemeester dit niet meer op basis van een verordening mocht doen. Een en ander vloeide voort uit het EVRM-verdrag. Ook de regering kwam met een wetsvoorstel. Het voorstel van de initiatiefnemers ging veel verder. Ten eerste is in dit voorstel de sluitingsbevoegdheid niet gekoppeld aan een specifieke oorzaak. Dit betekent dat een burgemeester de sluitingsbevoegdheid niet alleen kan aanwenden wanneer een ernstige verstoring van de openbare orde het gevolg is van handel in of gebruik vn drugs, maar ook wanneer deze een andere oorzaak heeft, zoals bijvoorbeeld prostitutie of wapenhandel.

Brede sluitingsbevoegdheid
De VVD heeft op snelle afhandeling van beide wetsvoorstellen aangedrongen. Daarom is door de initiatiefnemers en de regering besloten de sluitingsbevoegdheid te regelen in één wetsvoorstel. Hiertoe is het wetsvoorstel van de regering aangepast en is gekozen voor een brede sluitingsbevoegdheid. Dit tot genoegen van de VVD-fractie. Wanneer burgers keer op keer geconfronteerd worden met ernstige overlast dan doet het er niet toe waardoor deze overlast wordt veroorzaakt. Wat telt is dat er kan worden opgetreden tegen overlastveroorzakers. Het is tijd om de slachtoffers nu eens een keer op de eerste plaats te zetten.

EVRM
Bij de behandeling van het wetsvoorstel in de Tweede Kamer is door alle fracties bij herhaling gevraagd naar de houdbaarheid van het wetsvoorstel in het licht van het EVRM-verdrag. Niemand heeft er iets aan als de rechter weer tot de conclusie zou komen dat de sluitingsbevoegdheid een deugdelijke wettelijke grondslag mist. Ik ben geen jurist. Het enige dat ik kan doen is aan de regering vragen of het de toets der juridische kritiek op dit punt kan doorstaan. De regering heeft zeer overtuigende argumenten aangevoerd, waardoor de hele Tweede Kamer voor het wetsvoorstel kon stemmen. Zelfs, nadat het wetsvoorstel was aangescherpt door een wijzigingsvoorstel van PvdA en VVD dat het mogelijk maakt een drugspand bij ernstige vrees voor herhaling van overlast preventief te sluiten.

Eerste Kamer
Op dit moment ligt het wetsvoorstel al bijna drie maanden bij de Eerste Kamer. Onder aanvoering van PvdA senator Jurgens lijkt het wetsvoorstel daar op 11 maart a.s. te sneuvelen. De woordvoerders van CDA, PvdA, D66 en GroenLinks hebben grote moeite om burgemeesters een algemene bevoegdheid te geven om op te treden tegen panden die ernstige overlast veroorzaken. Het is in onze staatsrechtelijke verhoudingen mogelijk dat de Eerste Kamer tot een andere conclusie komt dan de Tweede Kamer. Dat is haar goed recht. Maar laat duidelijk zijn dat wij het EVRM-verdrag niet over het hoofd hebben gezien. Overigens wordt ons standpunt ook gedeeld door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten.
Ik hoop dat Hans Wiegel, die woordvoerder voor de VVD-fractie is, zijn collega's van de genoemde andere fracties kan overtuigen vóór het wetsvoorstel te stemmen, zodat er een gat wordt geslagen in het web van de drugsoverlast.

Kloof
De petitie van het Nationaal Actiecomité Drugsoverlast was gericht aan de Tweede Kamer. Ik heb hem doorgestuurd naar de overzijde van het Binnenhof. Er dreigt over dit onderwerp niet alleen een kloof tussen Eerste en Tweede Kamer te ontstaan, maar ook tussen burgers en sommige politici. Dat mag niet gebeuren. Hans, doe je best!

Clemens Cornielje VVD-fractie, Tweede Kamer (Column Zwolse Courant, 4 maart 1997)

SYMPOSIUM 'NAAR EEN KENNISBELEID VOOR DE TOEKOMST'

Maandag 10 maart, 13.00 - 17.30 uur. Vergaderzaal Eerste Kamer

Innovatie is essentieel voor de economische ontwikkeling en de werkgelegenheid. Nieuwe kennis moet continu worden ontwikkeld, verspreid en toegepast. Hoe kan (technologische) kennis hoger op de politieke agenda komen?

De VVD-partijcommissie Wetenschap- en Technologiebeleid organiseert, in samenwerking met de prof. mr B.M. Teldersstichting en deskundigen van PvdA en D66, een symposium rond deze vraag. Het programma is als volgt:

13.00 ontvangst
13.30 opening door H.F. Dijkstal
13.50 inleiding door *mr drs G.J. Wolffensperger*, fractievoorzitter D66
14.10 inleiding door *J. Wallage*, fractievoorzitter PvdA
14.30 inleiding door *mr drs F. Bolkestein*, fractievoorzitter VVD
14.50 theepauze
15.20 forumdiscussie met de inleiders
16.20 gelegenheid tot discussie
17.30 einde

Dagvoorzitter is drs j. ten Hoope, voorzitter van de VVD-partijcommissie W&T. Het symposium vindt plaats in het gebouw van de Eerste Kamer, Binnenhof 22, Den Haag.

Nadere Informatie: Drs Hella Voûte-Droste, 070-3182907, of 023-5246340 Drs J. ten Hoope, 0418-661947

expresse 235
15 maart 1997

DOCUMENTATIECENTRUM
NEDERLANDSE POLITIEKE
PARTIJEN

Een historische dag

Dinsdag was een historische dag voor de VVD. Frits Korthals Altes werd tot voorzitter van de Eerste Kamer gekozen.
De VVD werd in 1948 opgericht. Van een bescheiden partij met een aanhang van ongeveer tien procent, groeide de VVD uit tot een partij met een omvang van een kwart van het electoraat. Bij de laatste Provinciale Statenverkiezingen werden wij voor het eerst in de geschiedenis de grootste partij van het land. Dat feit ligt ten grondslag aan de verkiezing van Frits Korthals Altes. Want de Provinciale Staten kiezen de Eerste Kamer en omdat de VVD in de Staten het grootst is, werd de VVD de grootste partij in de Senaat. Het is het recht van de grootste partij een voorzitter voor te dragen.
Frits Korthals Altes is nu voorzitter van één van de Hoge Colleges van Staat. Het gaat hier om een belangrijke functie. Bij de kabinetsformatie zijn de voorzitters van de Eerste en Tweede Kamer en de vice-president van de Raad van State de vaste adviseurs van de Koningin.
Voor de VVD is het een unieke gebeurtenis dat een partijgenoot deel uit gaat maken van dat gezelschap. Nog niet eerder waren de voorzitters van de Kamers of de minister-president van VVD-huize.
Frits Korthals Altes speelt sinds jaar en dag een belangrijke rol in de Nederlandse politiek. Hij was voorzitter van de VVD, minister van Justitie, Tweede Kamerlid en tot dinsdag fractievoorzitter van de VVD in de Eerste Kamer. Ik weet zeker dat hij een waardige opvolger zal zijn van Herman Tjeenk Willink die vice-president van de Raad van State wordt. Ik wens hem dan ook van harte geluk met zijn benoeming en heb er alle vertrouwen in dat hij dit belangrijke ambt goed zal vervullen.

Frits Bolkestein

Veiligheidsbeleid Burgerluchtvaart

Naar aanleiding van het nota-overleg Veiligheidsbeleid Burgerluchtvaart op 27 januari jl. heeft de Tweede Kamer deze week opnieuw gesproken over dit onderwerp.

risky carriers
Tijdens het nota-overleg bracht VVD-woordvoerder Willem Keur naar voren dat op dit moment niet opgetreden wordt tegen de overtreding van de veiligheidsvoorschriften door 'risky carriers' die Nederland aandoen. Risky carriers zijn luchtvaartmaatschappijen waarvan de vliegtuigen, bemanningen en/of vluchtuitvoeringen niet voldoen aan de veiligheidseisen die in de internationale regelgeving zijn vastgesteld. Het is moeilijk om dergelijke maatschappijen te verbieden te landen, aangezien de landingsrechten over het algemeen op basis van wederkerigheid zijn vastgesteld. Keur heeft een motie ingediend waarin hij de regering vraagt na te gaan of het mogelijk is de verantwoordelijkheid voor het naleven van de veiligheidsvoorschriften neer te leggen bij de afhandelaar, degene die het toestel van de in overtreding zijnde luchtvaartmaatschappij heeft beladen. Deze afhandelaar moet de eventuele sancties en de daaraan verbonden kosten dragen. Zij treden immers als vertegenwoordiger van een luchtvaartmaatschappij op een vliegveld op.
De motie is bedoeld om de handhaafbaarheid van de voorschriften te bevorderen en wordt door alle coalitiepartijen ondersteund.

De woordvoerder is van mening dat dezelfde procedure moet gelden bij overtreding van de aangewezen aan- en uitvlieg-routens. Op dit moment kunnen alleen piloten hiervoor aansprakelijk worden gesteld. De praktijk leert dat buitenlandse piloten vrijwel niet of na lang zoeken, kunnen worden getraceerd. Ook hierover is een motie ingediend die door D66 en de PvdA wordt ondersteund.

Extra middelen
Keur vroeg de minister van Verkeer en Waterstaat meer duidelijkheid te geven over de efficiëncy van het beleid van de Rijksluchtvaartdienst (RLD). Vaak is niet duidelijk welke taken de Luchtvaartinspectie heeft en wat moet worden gedaan door de Luchtvaarpolitie. Om voorschriften te kunnen handhaven is efficiënt optreden van de RLD noodzakelijk.

Vervolg op pagina 3

Verder in dit nummer

- Draagmoederschap/IVF
- Mededingingswet
- Opiniepeiling uitbreiding NAVO
- Liberalisering mediawetgeving
- Invoering gezamenlijk gezag en gezamenlijke voogdij
- Heroïne-experiment
- Midden-Oosten is geen zaak voor Europa

VVD OP INTERNET: WWW.DDS.NL/~VVD E-MAIL: VVDNET@WORLDACCESS.NL

Liberalisering van de mediawetgeving

Deze week heeft de Tweede Kamer gesproken over de liberalisering van de mediawetgeving. Beoogt wordt bepalingen die de ontwikkeling van diensten onnodig beperken, uit de Mediawet en de Wet op de Telecommunicatievoorzieningen (WTV) te schrappen. Hiermee wordt ruim baan gegeven aan de markt om nieuwe communicatie-mogelijkheden en vormen van nieuwe dienstverlening te stimuleren en monopolieposities tegen te gaan.
In het regeerakkoord is aangegeven dat er meer ruimte voor commerciële radio en televisie dient te worden vrijgemaakt. Op de kabel ontstaat in de loop van de komende paar jaar voldoende ruimte voor het aanbod (omroep, telefonie, nieuwe diensten). In de ether, vooral voor FM-radiofrequenties, blijft de schaarste nog jaren een probleem.
In 2000 loopt de concessie af voor het geheel van de publieke omroepen. Als de frequenties opnieuw verdeeld worden - door een veiling - wil de VVD dat de publieke omroepen inleveren ten gunste van de commerciële. Dat wil zeggen dat alle extra ruimte die gevonden wordt, gemaakt kan worden of vrijgemaakt kan worden voor de commerciële omroepen. Ook de VVD-fractie wil dat de frequenties pas geveild worden na een grondig onderzoek van TNO, die bestudeert of er niet meer ruimte beschikbaar is voor de commerciële zenders dan tot op heden werd aangenomen (zero-base onderzoek).
Aan de veiling zijn een aantal voorwaarden gesteld. Er wordt een licht cultuur-politieke sturing toegepast. Dit houdt in dat bepaalde frequenties gereserveerd worden voor een bepaalde bestemming (bijvoorbeeld alleen voor een nieuwszender). Om te voorkomen dat grote omroeporganisaties te veel zenders in handen krijgen (nu er nog zo'n schaarste is), kan iedere eigenaar slechts 1 frequentie verkrijgen.
De VVD-fractie staat niet negatief tegenover de instelling van een Programmaraad die zich buigt over de samenstelling van de programma's op de kabel. Zij moet echter geen bindende adviesbevoegdheid hebben. Die adviesbevoegdheid moet zich in de toekomst ook niet uitbreiden. De uitwerking en de toepassing zijn een zaak van de gemeente en kabelexploitant. De VVD is van mening dat in die regio's waarin meerdere gemeenten liggen, slechts één programmaraad moet worden ingesteld, omdat anders de kosten voor technische voorziening regelrecht op de burger worden verhaald. VVD-woordvoerder Sari van Heemskerck overweegt een motie in te dienen in de tweede termijn, waarin zij voorstelt na 2 jaar de uitwerking van zowel programmaraad als prijsmaatregel te evalueren.
Tot op heden was het uitgeven van programmagegevens in een omroepblad een absoluut monopolie van de omroepen. Hiermee werd veel geld verdiend. Deze programmagegevens worden nu collectief overgeheveld naar de NOS. De woordvoerder heeft de regering gevraagd de mogelijkheid te bieden ook andere (markt)partijen tegen een redelijke vergoeding over deze gegevens te laten beschikken. Hierdoor zal in toekomst meer om ideële redenen gekozen worden voor een publiek omroepblad en zal een zuiverder band ontstaan tussen lidmaatschap en abonnement. Staatssecretaris Nuis heeft toegezegd dit met de NOS te zullen bespreken.

Informatie: Sari van Heemskerck Pillis-Duvekot, 070-3182888

Heroïne-experiment

In een algemeen overleg is met minister Borst van Volksgezondheid gesproken over een experiment waarbij gecontroleerd heroïne wordt verstrekt aan zwaar verslaafden, dat het ministerie van Volksgezondheid van plan is te houden. Voor de VVD-fractie is het noodzakelijk dat er volstrekte helderheid is rond dit experiment. "Wij steken positief in, maar dat kan alleen als we inzicht hebben en houden in de ontwikkeling van het experiment", aldus VVD-woordvoerder Anke van Blerck-Woerdman, tijdens een eerder overleg. Problemen op het gebied van de beheersbaarheid van orde en veiligheid en problemen van organisatorische aard moeten goed worden onderzocht. Aan de proef zou, in de pilotperiode, een zeer kleine groep verslaafden meedoen. Nu blijkt dat minstens 600 verslaafden aan het experiment gaan meedoen, is de controle hierop veel moeilijker. De woordvoerder heeft in het debat gezegd dat "het animo van de VVD-fractie nu aanzienlijk is gedaald".
Het definitieve onderzoeksplan zal in juli naar de Tweede Kamer worden gestuurd. Dan zal ook de wetenschappelijke commissie die een onderzoeksopzet voor het experiment maakt, worden gehoord. Pas dan zal de VVD-fractie met een definitief besluit over de goedkeuring van het experiment komen.

Inlichtingen: Anke van Blerck-Woerdman, 070-3182917

Invoering gezamenlijk gezag en gezamenlijke voogdij

Vandaag wordt in de Tweede Kamer gesproken over de invoering van gezamenlijke voogdij en gezamenlijk gezag voor een ouder en zijn partner. Dit wetsvoorstel zal het mogelijk maken dat een ouder en zijn of haar partner samen het ouderlijk gezag over het kind of de kinderen van die ouder uitoefenen. Het wetsvoorstel maakt hierbij geen onderscheid tussen een relatie van een man en een vrouw of van twee mensen van hetzelfde geslacht. Het belang van het kind is uitgangspunt. Bij gezamenlijke voogdij gaat het om gezamenlijk gezag van twee personen die beiden niet de ouders van het kind zijn.
Het wetsvoorstel komt tegemoet aan een door velen gevoelde behoefte. Vele volwassenen voelen zich verantwoordelijk voor de verzorging en het opgroeien van een kind of van kinderen waarvan zij niet de biologische, noch de juridische ouder zijn.
Voor de VVD-fractie staat het belang van het kind voorop. VVD-woordvoerder Monique de Vries heeft in het debat onderstreept dat de positie en de behoefte van het kind in het wetsvoorstel onderbelicht is gebleven.
Daarnaast mag het belang van de ouder die niet het gezag heeft over zijn kind of kinderen niet vergeten worden. De VVD-fractie is van mening dat in gevallen waarin er een andere ouder is betrokken bij het kind, blijkende uit een goede invulling van de omgangsregeling, het verzoek om gezamenlijk gezag mag worden afgewezen als deze ouder bezwaar maakt tegen dit verzoek. Ook bij een verzoek tot naamswijziging van het kind moet rekening gehouden worden met de wensen van deze niet-gezagdragende ouder. Het wetsvoorstel bepaalt dat de

Vervolg op pagina 3

Draagmoederschap/reageerbuisbevruchting

In een Algemeen Overleg met minister Borst van Volksgezondheid is gesproken over een voorstel van de regering dat het mogelijk maakt vrouwen die, bijvoorbeeld vanwege het missen van een baarmoeder, niet in staat zijn om een zwangerschap te voldragen, volgens een vastgeledgd protocol, toch een genetisch eigen kind te laten krijgen. Dit kan door een eicel van deze vrouw door middel van IVF (reageerbuisbevruchting) te bevruchten met een zaadcel van haar man. De embryo wordt vervolgens geplaatst bij een draagmoeder, die dit uit ideële motieven wil doen.
Over het algemeen wordt ten aanzien van draagmoederschap een terughoudend beleid gevoerd. Dit wordt door de VVD ondersteund.
Draagmoederschap is formeel niet bij wet verboden (dit is niet te controleren). Commercieel draagmoederschap is wel verboden, evenals bemiddeling in het zoeken naar draagmoeders.
Omdat het krijgen van een genetisch eigen kind via draagmoederschap volgens de minister maar om enkele gevallen per jaar zal gaan, gaat de VVD-fractie hiermee akkoord. Wel heeft de minister beklemtoond in het debat dat alle partijen heel goed doordrongen moeten zijn van waar zij aan beginnen. Met name ten aanzien van de juridische consequenties.
Hoewel IVF ook tot de medische zorg gerekend moet worden, is de VVD-fractie van mening dat het niet behoort tot de noodzakelijke zorg, die betaald moet worden uit de ziekenfondsverzekering. Bij adoptie is de rekening ook primair voor de wensouders. Waarom zou dat bij IVF dan niet gelden, aldus de woordvoerder. Helaas werd de VVD-fractie hierin niet gesteund.

Inlichtingen:
Margreet Kamp, 070-3182893

Opiniepeiling uitbreiding NAVO

Vorige week dinsdag had in de Tweede Kamer een debat plaats over de voorgenomen uitbreiding van de NAVO. Aanleiding voor dit debat was een artikel in de Volkskrant enkele weken geleden waarin VVD-leider Frits Bolkestein pleitte tegen uitbreiding gegeven de huidige situatie in Oost-Europa. In opdracht van de VVD-fractie in de Tweede Kamer verrichtte bureau Inter/View eind vorige week een indicatieve opiniepeiling onder personen van 18 jaar en ouder naar de opvattingen van de bevolking over dit onderwerp.
Uit de gegevens blijkt dat ongeveer tweederde van de geënquêteerden het terecht vindt dat Bolkestein de uitbreiding ter discussie heeft gesteld. De politieke voorkeur speelt hierin geen rol. Iets meer dan de helft van de respondenten deelt de bezorgdheid van de VVD-leider.
Ook werd gevraagd of men het zelf gewenst vindt dat de NAVO onder de huidige omstandigheden wordt uitgebreid. Er zijn ongeveer evenveel voorals tegenstanders daarvan.

Met de stelling dat de VVD-leider zich in de toekomst terughoudender moet opstellen, zijn vrijwel evenveel mensen het eens als oneens. Een duidelijke meerderheid van de bevolking is van mening dat Frits Bolkestein voldoende de daad bij het woord voegt.
De meningen over de vraag of de discussie over de uitbreiding van de NAVO wel of niet heeft geleid tot schade aan de 'paarse' coalitie lopen duidelijk uiteen. Een kwart van de ondervraagden heeft hierover geen mening. De tijd zal moeten leren of de huidige coalitie onder de open discussies en het kamerdebat over de NAVO heeft geleden.

Mededingingswet - vervolg

Afgelopen week heeft de Tweede Kamer in tweede termijn de Mededingingswet behandeld. De belangrijkste verandering door deze wet is een verbodsstelsel voor kartels. Het belangrijkste onderwerp van debat is de reikwijdte van de Wet.
Op verzoek van met name de VVD zegde minister Wijers vorige week al een vrijstelling toe voor bepaalde samenwerkingsvormen in het vrijwillig filiaalbedrijf. Collectieve reclame van bijvoorbeeld Spar-winkeliers zou ernstig bemoeilijkt worden, terwijl het grootwinkelbedrijf wel grootschalige reclame zou kunnen maken. VVD-woordvoerder Hella Voûte merkte hierover op, dat de minister niet alleen op 's lands kruidenier, maar ook op de kleintjes moest letten.
In tweede termijn is met name gepraat over de positie van de gezondheidszorg, de financiële wereld en de dagbladpers. De VVD vindt al sinds lange tijd dat de pluriformiteit van de media aandacht verdient. Om die reden heeft Hella Voûte ervoor gepleit de verticale prijsbinding in de dagbladpers toe te blijven staan. In de gezondheidszorg ziet de VVD wel mogelijkheden voor meer marktwerking in bepaalde deelgebieden.
Hoewel de Mededingingswet gezien wordt als een technisch lastige wet, is zij zeer voorspoedig tot stand gekomen. Haar invloed op de Nederlandse economie is bijzonder groot. Om die reden hebben verschillende partijen de voorzitter verzocht om voortzetting van het debat in derde termijn, zodat de ingediende moties en amendementen nog eens grondig bestudeerd kunnen worden.

Informatie:
Hella Voûte-Droste, 070-31829070 / hvoute@worldaccess.nl

Vervolg burgerluchtvaart pagina 1

De woordvoerder vindt bovendien dat in Nederland veel te weinig mensen zijn aangesteld om de luchtveiligheid te bewaken en overtredingen strafrechtelijk te vervolgen. Hij heeft daarom bij de minister aangedrongen op uitbreiding van de capaciteit van de Luchtvaartpolitie. De minister heeft toegezegd naar deze mogelijkheid te informeren bij de minister van Justitie.
Tijdens de plenaire behandeling van deze week zijn de moties gehandhaafd en worden volgende week in stemming gebracht.

Inlichtingen:
Willem Keur, 070-3182895

Vervolg invoering pagina 2

onderhoudsplicht na beëindiging van het gezamenlijk gezag nog één jaar doorloopt. De woordvoerder is van mening dat de periode van de onderhoudsverplichting gekoppeld moet worden aan de periode dat het ouderlijk gezag heeft geduurd. De uitoefening van het gezamelijk gezag is namelijk zo belangrijk en heeft zoveel gevolgen dat dit een verderstrekkende plicht tot het onderhouden van het kind rechtvaardigt.

Inlichtingen:
Monique de Vries, 070-3182894

Midden-Oosten is geen zaak voor Europa

Dominique Moïsi, adjunct-directeur van het Frans instituut voor internationale betrekkingen (IFRI), pleitte onlangs voor een grotere bijdrage van Europa in het Midden-Oosten. Moïsi is ontevreden over de bankiersrol die Europa in het Midden-Oosten toebedeeld heeft gekregen door de volgens haar dominante en arrogante Verenigde Staten. Europa zou een idealistische en bescheiden rol naar Scandinavisch model moeten krijgen maar daarbij niet af hoeven te zien van het voeren van een eigen machtspolitiek.

Dat het Midden-Oosten belangrijk is voor Europa staat buiten kijf. Een stabiel Midden-Oosten is een Europees veiligheidsbelang. Er zijn grote olie- en handelsbelangen. Bovendien bestaan er historische banden tussen Europese landen en landen in deze regio. Toch heeft Europa haar ambities om een belangrijke rol te spelen in het Arabisch-Israëlisch conflict nooit kunnen waarmaken. Het is maar zeer de vraag of een grotere Europese rol waar Moïsi voor pleit wel mogelijk en wenselijk is. Het zijn vooral de diplomatieke inspanningen van de VS geweest die de afgelopen decennia als een katalysator op het vredesproces hebben gewerkt.

Zo was het de VS die in 1974 na de Yom-Kippoer-oorlog van 1973 troepenscheidings- akkoorden wist te bewerkstelligen tussen Israël, Egypte en Syrië. Ook de Camp David akkoorden van 1978 en het Egyptisch-Israëlisch vredesverdrag van 1979 werden door de VS geïnitieerd. De VS zijn deze rol blijven vervullen. Van de Madrid conferentie van oktober 1991 tot de dag van vandaag als het gaat om de akkoorden tussen de Palestijnen en Israël en de pogingen Syrië en Israël weer aan de onderhandelingstafel te krijgen.

Waarom heeft Europa de rol van de VS in het Midden-Oosten nooit kunnen evenaren?
Ten eerste kan gewezen worden op het gebrek aan consensus binnen Europa. Hiervoor zijn voorbeelden te over. Enkele dagen na uit uitbreken van de Yom Kippoeroorlog in oktober 1973 trof Nederland een Frans-Brits voorstel om namens de EU in de VN-Veiligheidsraad het woord te mogen voeren over het Arabisch-Israëlisch conflict met een veto. Nederland werd door haar pro-Israëlische houding als enig EG land geconfronteerd met een Arabische olie-boycot. Latere EG verklaringen waren duidelijk het resultaat van een compromis. De Fransen zagen een belangrijke rol voor zichzelf weggelegd, de Noord-Europese landen tendeerden vaak naar een meer pro-Israëlisch en de zuidelijke lidstaten van de EG naar een meer pro-Arabisch standpunt. De EPS-partners toonden in de jaren 1974-1976 zelfs een verschillend stemgedrag in de VN. In oktober 1996 pleitte de Franse president Chirac voor een Palestijnse staat en een grotere rol van de EU in het vredesproces. Hij had hiervoor echter geen Europees mandaat.

Ten tweede is een Europese vredesrol nooit door alle partijen in het Midden-Oosten verwelkomd. Er is altijd sprake geweest van zeker Israëlisch wantrouwen jegens Europa. Dit is te verklaren uit de stellingname van Europa die door de Israëli vaak als eenzijdig en pro-Arabisch is uitgelegd. Het beste voorbeeld hiervan is de Verklaring van Venetie van 13 juni 1980. Israël zou het zelfbeschikkingsrecht van de Palestijnen moeten erkennen en de PLO zou bij de vredesonderhandelingen moeten worden betrokken. Ook zou Israël de bezette gebieden moeten ontruimen en de nederzettingen politiek beëindigen. De Israëlische premier Begin rea- geerde furieus op de Europese verklaring. Maar ook Israëlische oppositie roerde zich.

Toenmalig Labour woordvoerder Shimon Peres zei naar aanleiding van de Verklaring: "*this damages Europe first of all and reduces European influence on Israël and Middle Eastern countries which truly seek peace*". Het spreekt voor zich dat de brede Israëlische afkeer van de Europese standpunten een belangrijke rol van Europa in het Midden-Oosten onmogelijk maakten. Hierin is niet zoveel veranderd. Vorig jaar nog meed de EU-trojka Israël omdat men de Palestijnen ondanks verzet van de Israëlische regering nergens anders dan in het Oriënt-house wilde ontmoeten. De pretentie van een grotere Europese rol in het Midden-Oosten laat zich moeilijk rijmen met de onwil een van de partijen in de regio te bezoeken. Enkele dagen geleden betitelde Israël de mislukte Europese poging om de Veiligheidsraad de bouw van nieuwe woningen in de Jeruzalemse wijk Har Homa te laten veroordelen als eenzijdig en niet bijdragend aan de voortgang van het vredesproces. Het Europese voorstel werd door een Amerikaans veto getroffen. Het is te betreuren dat Europa en de VS ook hier een wezenlijk andere koers varen.

Ten derde kenmerkt het Europese Midden-Oosten beleid zich door een zekere mate van paternalisme. In tegenstelling tot de Amerikanen neemt Europa vaak een standpunt in waarin zowel een veroordeling van een van de partijen als een wenselijke oplossing besloten ligt.
De Israëlische ambassadeur in Nederland Yossi Gal zei eind vorig jaar: "*In plaats van een schuldige aan te wijzen, zouden de Europese leiders moeten helpen beide partijen terug aan de onderhandelingstafel te krijgen; in plaats van een speciale gezant te benoemen die de toch al moeizame onderhandelingen alleen maar verder kan compliceren, zou Europa haar invloed en macht beter kunnen aanwenden om de vredeswil te bevorderen...*".
Van het besef dat een oplossing alleen door directe onderhandelingen tussen de strijdende partijen tot stand kan komen - zij dragen immers de consequenties ervan - lijkt de EU nauwelijks doordrongen. Tijdens de Madrid conferentie van oktober 1991 zei de Amerikaanse president Bush: "*The United States is prepared to accept whatever the parties themselves find acceptable*". Dat is de enige goede houding op weg naar vrede. En waar nodig, zijn alleen de Verenigde Staten bij machte gebleken Israël een zetje in de goede richting te geven. Europa ontbeert eenvoudigweg dit vermogen door gebrek aan macht, prestige en invloed aan zowel Israëlische als Arabische zijde.

Europa moet haar beperkingen kennen. De historie leert dat een grotere rol van Europa in het Midden-Oosten, hoe idealistisch en bescheiden dan ook, ongewenst en irreëel is. Het Scandinavisch model is niet voor Europa weggelegd. Het naar internationale prestige zoekende Frankrijk is geen bescheiden Denemarken of Noorwegen en zal dat ook nooit worden. Europa moet haar hand niet overspelen. Laat de Europese rol in het vredesproces daarom vooral een economische en ondersteunende zijn. Europa is de grootste financiële donor van de Palestijnen en levert daarmee een belangrijke bijdrage aan stabiliteit in de regio. Natuurlijk kan Europa met behulp van haar speciale afgezant Moratinos desgewenst het vredesproces ondersteunen voor zover de verschillende partijen in de regio daar een gezamenlijke behoefte toe hebben. De VS zijn evenwel het enige land dat met succes de vredesontwikkelingen in het Midden-Oosten kan beïnvloeden. Europa mag de VS daarbij niet voor de voeten lopen. Vrede is belangrijker dan prestige.

Frans Weisglas (Lid Tweede-Kamerfractie VVD)
Geert Wilders (Beleidsmedewerker Tweede-Kamerfractie VVD)

VVD expresse 236
22 maart 1997

DOCUMENTATIECENTRUM
NEDERLANDSE POLITIEKE
PARTIJEN

Warmteheffing

In december en januari was het koud. Koud voor de tijd van het jaar. Er werd een Elfstedentocht gehouden en de kachels draaiden op volle toeren. En als de stemming op het ijs er goed in zit, kan men er de klok op gelijk zetten: er komt een pleidooi van de Partij van de Arbeid voor een koudetoeslag.
Toen mijn collega Henk van Hoof destijds werd gevraagd of hij daarvoor voelde, reageerde hij voorzichtig. Hij merkte op dat de winter nog niet voorbij was en pas aan het eind van het jaar de rekening van het energiebedrijf bij de consument wordt bezorgd. Dan is het moment om te bepalen of een koudetoeslag op zijn plaats is. Hij had het nog niet gezegd of half Nederland haastte zich de VVD te betichten van het in de kou laten staan van de minima. De afgelopen weken hebben aangetoond dat Van Hoof gelijk had. Het is al weken warm voor de tijd van het jaar.
De vraag die nu rest is: waar blijft de Partij van de Arbeid met een pleidooi voor een warmteheffing? Het is geen kunst goede sier te maken met een voorstel voor de minima als de temperatuur terugloopt. Het is ook geen kunst de vloer aan te vegen met hen die relativerende woorden spreken. Maar het zou de PvdA sieren als zij ruiterlijk zou erkennen dat zij in januari de plank heeft misgeslagen. En omdat dat achterwege is gebleven, houd ik mij het recht voor de kachel aan te maken met de holle beloften die destijds zijn gedaan.

Frits Bolkestein

Marktwerking in het regionaal openbaar vervoer

De Kamer heeft deze week gesproken over de uitwerkingsnota 'Marktwerking in het regionaal openbaar vervoer', waarbij naast het bevorderen van meer marktwerking, ook decentralisatie van bevoegdheden naar provincies en gemeenten aan de orde komt. Op basis hiervan zal de Wet Personenvervoer worden aangepast.

Marktwerking zal meer impulsen moeten geven aan vervoersbedrijven om te komen tot een meer op de reiziger afgestemd vervoersaanbod. Hierdoor moet het een aantrekkelijker alternatief gaan worden voor de auto. Tegelijkertijd moeten vervoersbedrijven meer kostendekkend gaan werken. Voorgesteld wordt om gemeenten en provincies vergunningen (concessies) uit te laten geven aan vervoersbedrijven. Dit vervoersbedrijf zal het vervoersaanbod binnen een bepaald gebied en voor een bepaalde tijd gaan verzorgen.

Randvoorwaarden
VVD-woordvoerder Johan Remkes is overtuigd van het feit dat de beoogde marktwerking zal leiden tot beter, kosteneffectief openbaar vervoer, met een hoger aandeel in de mobiliteitsmarkt dan op dit moment het geval is. Wel pleitte hij voor een goede consumentenbescherming, omdat volgens dit concessiesysteem bedrijven binnen een bepaalde regio tijdelijk monopoliehouder zijn. Er zullen randvoorwaarden moeten worden vastgelegd die de consument beschermen. Dit betreft bijvoorbeeld het in stand houden van minder rendabele lijnen en de maximale kosten van het vervoer.

Inlichtingen:
Johan Remkes, 070-3182883

Verder in dit nummer

- Randstad/Groene Hart
- Rugzakje
- Thuiszorg
- Gemeentelijke herindeling Drenthe
- Schengen (SIS)
- Toespraak Frits Bolkestein voor KC Limburg

VVD OP INTERNET: WWW.DDS.NL/~VVD E-MAIL: VVDNET@WORLDACCESS.NL

In verband met het Paasreces verschijnt de volgende VVD-Expresse op 11 april 1997.

Thuiszorg

Met de bewindslieden van Volksgezondheid, Welzijn en Sport is afgelopen donderdag gesproken over de Thuiszorg. Aanleiding was een brief van het ministerie waarin oplossingen zijn aangedragen voor een aantal knelpunten.

Voor de VVD-fractie is het stimuleren van thuiszorg van groot belang. De vraag naar thuiszorg is sterk gegroeid door de toenemende vergrijzing, de ontgroening, waardoor minder mensen kunnen zorgen voor de ouder wordende mens, en de individualisering, waardoor mensen andere wensen hebben ten aanzien van hun oude dag en de zorg die daarbij hoort.
Één van de knelpunten betreft de financiering. In de brief van de bewindslieden worden hiervoor oplossingen aangedragen, die duidelijkheid bieden. Ook de Landelijke Vereniging voor Thuiszorg heeft hier positief op gereageerd.

Doelmatigheid
In de brief wordt vermeld dat een doelmatigheidsonderzoek zal plaatsvinden. Er is inderdaad wat te verbeteren in de efficiëncy.
Sommige fusies tussen instellingen worden te ver doorgevoerd. Hierdoor kan de zorg voor de cliënt in het gedrang komen. Dat mag niet het gevolg van een fusie zijn.
Ook drong de woordvoerder aan op wat minder bureaucratie. Mensen die in aanleunwoningen wonen, mogen niet van de zorg die wordt geboden in de verzorgingstehuizen, gebruik maken. De thuiszorginstelling, die daar soms een heel eind vandaan zit, moet apart naar deze mensen toekomen, met alle reistijd van dien. Dit zou efficiënter kunnen worden opgelost.
Van Blerck gaf aan dat op dit moment nog nauwelijks sprake is van marktwerking in de gezondheidszorg en de thuiszorg. De paar procent van de gevallen waarbij marktwerking aan de orde is, is sterk gereguleerd. Hierdoor komt de marktwerking, die best mogelijk is, in beperkte mate tot stand.
De woordvoerder hoopt dat de brede visie van het kabinet op de thuiszorg binnenkort het licht zal zien. Dit is hoognodig.

Inlichtingen:
Anke van Blerck-Woerdman,
070-3182917

Randstad/Groene Hart

Nellie Verbugt

Vorige week en afgelopen woensdag is de nota 'Randstad en Groene Hart' besproken in een algemeen overleg met minister de Boer en staatssecretaris Tommel van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu.

Randstad
De VVD-fractie ziet de Randstad met haar twee mainports Rotterdam en Schiphol, als een vitale motor voor de Nederlandse economie, ook voor de lange termijn. Verdere ontwikkeling van dit economische kerngebied zal vooral plaatsvinden in en rond de corridors tussen de twee mainports en de belangrijke economische centra in de ons omringende landen: met name het Rijn-Ruhrgebied, Antwerpen en het Noord-Oosten. Het gaat dus ook om de relaties van de Randstad met de rest van Nederland en om het internationaal perspectief. VVD-woordvoerder Nellie Verbugt vindt dat het 'corridor concept' verder moet worden uitgewerkt. Hierin past ook het doortrekken van de A4. Een goede bereikbaarheid van de steden, de mainports en andere grote bedrijfsconcentraties is een absolute voorwaarde voor de ontwikkeling van de Randstad. De al in gang gezette impulsen, zoals de uitbreiding van Schiphol, de HSL en de Betuwelijn zijn daarbij belangrijk. Daarbij past ook een richtinggevend ruimtelijk beleid.

Groene Hart
De VVD-fractie erkent dat het Groene Hart een kwetsbaar en waardevol gebied is, waarbinnen zorgvuldig met het ruimtelijk inrichtingsbeleid moet worden omgegaan. Het Groene Hart vervult een belangrijke functie voor de zes miljoen mensen op de stedenring. Daarbij moet niet uit het oog worden verloren dat het Groene Hart ook het woon- en leefgebied is van bijna 700.000 Nederlanders. Het bedrijfsleven in het Groene Hart staat garant voor 200.000 arbeidsplaatsen. Een aantal gemeenten voelen zich in hun ontwikkeling steeds meer belemmerd. Voor de langere termijn zal naar de mening van de VVD een flexibeler inrichtingsfilosofie gezocht moeten worden. De woordvoerder heeft bezwaar aangetekend het gebied tot Nationaal Landschap uit te roepen. Het moet geen groen museum worden met boeren als poortwachters. Hiervoor is in het gebied geen bestuurlijk draagvlak. De woordvoerder heeft een motie ingediend waarin zij de regering vraagt een ontwikkelingsgericht plan op te stellen waarin de kwaliteit van de open ruimte, als ook de leefbaarheid van de kernen gewaarborgd worden. Ook de financiële aspecten moeten hierbij worden betrokken.

Inlichtingen:
Nellie Verbugt, 070-3182892

Beleidsplan voor het onderwijs aan leerlingen met een handicap

De regering is van mening dat ook het onderwijsbeleid gericht moet zijn op emancipatie van mensen met een handicap en op normalisatie van hun leefomstandigheden.
In april 1995 is aan een commissie van deskundigen gevraagd de mogelijkheden van een vraaggestuurde, 'leerlinggebonden' financiering voor het speciaal onderwijs te onderzoeken. Voorgesteld wordt ouders meer zeggenschap te geven over de besteding van zorgmiddelen voor hun gehandicapt kind.
Hiermee vindt een verschuiving plaats van aanbodgerichte- naar vraaggerichte financiering. Een leerling neemt een extra zorgbudget mee naar de reguliere of speciale school die de ouders kiezen. Daarvoor is de metafoor van het rugzakje gebruikt. Dit beleidsplan is deze week aan de Tweede Kamer voorgelegd. De VVD-fractie staat positief tegenover de ideeën en de voorstellen van de regering. VVD-woordvoerder Jan Rijpstra heeft echter wel benadrukt dat het kind op school de begeleiding moet blijven krijgen die noodzakelijk voor hem is.

Groen licht
De Kamer heeft staatssecretaris Netelenbos van Onderwijs het groene licht gegeven om het beleid verder uit te werken. Er bestaan nog veel knelpunten die, in samenwerking met het veld, moeten worden opgelost.

Vervolg op pagina 3

Gemeentelijke herindeling Drenthe

Henk Kamp

Bij de eerste gemeentelijke herindeling in Drenthe moet het aantal gemeenten van 34 naar 11 worden teruggebracht, waarbij de kleinste gemeente bijna 22.000 inwoners gaat tellen. Staatssecretaris Van der Vondervoort verdedigde dit wetsvoorstel, dat overeen komt met het besluit dat provinciale staten vorig jaar nam.

Woordvoerder Henk Kamp sprak zijn waardering uit voor de zorgvuldige en gedegen wijze waarop het Drentse provinciale bestuur de herindeling had voorbereid. Kenmerkend noemde hij het streven naar een herindeling met toekomstwaarde en de vertaling daarvan in grootschaligheid. Herindeling van te kleine gemeenten is volgens de woordvoerder noodzakelijk om het accent in het binnenlandse bestuur ook in de toekomst op de gemeenten te kunnen blijven leggen. Dat vereist een behoorlijke omvang van het gemeentelijke apparaat en dus van de gemeente. De voor Drenthe voorgestelde grootschaligheid is echter volgens hem zowel in absolute als in relatieve zin als fors aan te merken.

De Wolden
De VVD is van mening dat centrumgemeenten tenminste 25 jaar met woningbouw, kantoren en bedrijven op eigen grond uit de voeten moeten kunnen. Anders dan bij Assen wordt aan de gemeenten Hoogeveen en Meppel in het voorstel meer landelijk gebied toegevoegd dan noodzakelijk is. De VVD vindt ook dat het landelijke gebied een eigen waarde heeft en niet als de achtertuin van het stedelijke gebied mag worden gezien. De woordvoerder diende daarom een amendement in om de extra plattelandsgemeente De Wolden in zuidwest Drenthe tot stand te laten komen. Dit voorstel werd bij de stemming de volgende dag door een ruime kamermeerderheid aanvaard.

Coevorden
Een extra plattelandsgemeente met ruim 13.000 inwoners in het zuidoosten van Drenthe door opsplitsing van de voorgestelde gemeente Coevorden kreeg niet zijn steun, het zou een te grote afwijking worden van het wetsvoorstel en daarmee van het provinciale besluit. Bovendien zal de nieuwe gemeente Coevorden toch het karakter krijgen van een landelijke gemeente.

Voor het overige stemde de VVD in met het voorstel. Henk Kamp adviseerde de staatssecretaris zich niet te veel te bemoeien met de kleine grenscorrectie die nodig is op de grens van Groningen en Eelde. Bij grenscorrecties als deze ligt het initiatief bij de betrokken provinciebesturen en er is geen reden om aan te nemen dat zij er niet uit komen.

Inlichtingen:
Henk Kamp, 070-3182898

Vervolg beleidsplan pagina 2

De woordvoerder heeft er op aangedrongen het nieuwe beleid stapsgewijs uit te werken via een stappenplan. Hij heeft er op aangedrongen dat de Kamer de garantie moet krijgen het proces, zowel procedureel, inhoudelijk als financieel te kunnen bewaken en controleren. De operatie moet worden beschouwd als 'groot project', zoals de operatie 'klassenverkleining', omdat er veel geld in om zal gaan. De Commissie Rijksuitgaven van de Tweede Kamer moet het project nu en dan financieel tegen het licht kunnen houden. Dit is door de staatssecretaris toegezegd.

Inlichtingen:
Jan Rijpstra, 070-3182905

Strengere controle buitengrenzen noodzakelijk

Afgelopen donderdag werd het rapport van de Rekenkamer 'Schengen Informatiesysteem (SIS)' behandeld. In het rapport worden een aantal ernstige tekortkomingen geconstateerd m.b.t. het gebruik en beheer van het SIS. VVD-woordvoerder Theo van den Doel stelde vast dat veel van de tekortkomingen zijn terug te voeren op onduidelijke richtlijnen, verschillende prioriteitstelling en gebrek aan motivatie om bepaalde zaken in het systeem in te voeren.

De gesignaleerde problemen moeten naar de mening van de VVD zo snel mogelijk worden opgelosd. Een effectieve controle van de buitengrenzen en een adequate aanpak van de grensoverschrijdende criminaliteit is zowel een zaak van nationaal als van Europees belang. Als wij de komende jaren er niet in slagen om de interne veiligheid voor de burgers in het gebied van de Unie te waarborgen dan lopen we de kans dat de burger in Europa en -dus ook de Nederlandse burger- zich alleen maar verder van Europa afkeert. Al eerder, bij de Algemene Beschouwingen in september vorig jaar, heeft de VVD gepleit voor intensivering van het Schengenbeleid. Dit heeft geleid tot 30 miljoen extra van de regering. Bij de Voorjaarsnota zal de regering hierover rapporteren.

SIS
Verder vindt de VVD-fractie het zeer merkwaardig dat Nederland niet dezelfde regels hanteert als Frankrijk en Duitsland wat betreft uitgeprocedeerde asielzoekers. Beide landen registeren deze asielzoekers in het Schengen Informatie Systeem. Nederland doet dit niet waardoor zij in bijvoorbeeld Duitsland of Frankrijk opnieuw asiel kunnen aanvragen. Door registratie van uitgeprocedeerde asielzoekers en illegalen wordt ook een betere controle en opsporing in Nederland mogelijk. Door de bewindslieden werd de toezegging gedaan om dit alsnog te bezien. Ook wilde de woordvoerder opheldering over het feit dat vermiste minderjarigen niet meer in het informatiesysteem worden opgenomen. Nu men op Europees niveau via taakuitbreiding van Europol de mensenhandel en misbruik van kinderen bestrijdt worden er op nationaal niveau maatregelen genomen die hier haaks op staan.

De woordvoerder benadrukte dat ook dit rapport weer aantoont dat er een kloof bestaat tussen de ambities van het Verdrag van Schengen en de praktijk van alledag. Het wordt dan ook tijd dat de knelpunten om het verdrag in de praktijk ook te kunnen uitvoeren zichtbaar worden gemaakt. Het verzoek van de VVD om een Knelpuntennotitie over de werking van het Schengenverdrag werd door de bewindslieden gehonoreerd.

Inlichtingen:
Theo van den Doel 070-3182891

Toespraak Frits Bolkestein Kamercentrale Limburg

Maastricht, maandag 17 maart 1997

Burgemeesters
Levert de VVD nu de voorzitter van de Eerste Kamer, de bezetting van burgemeestersposten in Zuid-Limburg laat te wensen over. Beneden de plaats Echt is er geen enkele liberale burgemeester te vinden. Ik roep de minister van Binnenlandse Zaken op de verdeling van burgemeesterposten in Zuid-Limburg evenwichtiger te maken. Maar ik wil het hier niet bij laten. De minister moet immers wel iets te kiezen hebben. De VVD moet alles op alles zetten deze leemte op te vullen. Ik wil mij er ook persoonlijk voor inzetten goede kandidaten te vinden.

Vliegveld Beek
Op 28 november van het vorige jaar heeft de Kamer ingestemd met het kabinetsbesluit ten aanzien van Maastricht-Aachen airport. Voor de VVD-fractie heeft dit besluit drie positieve punten. In de eerste plaats heeft dit kabinet de knoop eindelijk doorgehakt. Dat heeft lang geduurd. In Azië bouwt men binnen vier jaar een vliegveld. In Nederland kost het twintig jaar om één baan aan te leggen. Maar het besluit betekent toch dat er toekomst is voor Beek. Het betekent dat 2300 arbeidsplaatsen zeker zijn gesteld. Ten tweede wordt de Oost-Westbaan nu aangelegd. De VVD-fractie heeft zich hier jarenlang voor ingezet. Veel minder mensen zullen last hebben van geluidshinder. In de derde plaats verwacht het kabinet dat er nog 3300 arbeidsplaatsen bijkomen. De VVD en mijn collega Nellie Verbugt in het bijzonder vindt dat het kabinet deze belofte waar moet maken. Wij zullen ons vanuit de Kamer blijven inzetten voor meer werkgelegenheid in Limburg. Want dat uw provincie - wij zijn de mijnsluitingen nog niet vergeten - daar recht op heeft, staat als een paal boven water.

Drugsoverlast
Toen de VVD in 1994 in Venlo vergaderde, hebben wij zelf kunnen vaststellen dat deze regio wordt geteisterd door drugstoerisme. Het Nationaal Actiecomité Drugsoverlast heeft zich onlangs tot de Tweede Kamer gewend om meer bevoegdheden te eisen voor de overheid om drugsoverlast te bestrijden.

Mijn collega Korthals heeft al in 1995 samen met de PvdA een initiatiefwetsvoorstel ingediend. Dat voorstel maakt snelle ontruiming en sluiting van drugspanden mogelijk. Het wetsvoorstel was nodig omdat de rechter had geoordeeld dat een burgemeester geen drugspanden meer mocht sluiten op basis van een gemeentelijke verordening. Ook het kabinet is nu met een wetsvoorstel gekomen. De VVD heeft op snelle afhandeling van beide wetsvoorstellen aangedrongen. Inmiddels is besloten de sluitingsbevoegdheid te regelen in één wetsvoorstel.
Wanneer burgers keer op keer worden geconfronteerd met ernstige overlast, doet het er niet toe waardoor deze overlast wordt veroorzaakt. Het enige dat telt, is dat kan worden opgetreden tegen de daders. Het wetsvoorstel is nu door de Eerste Kamer aanvaard. Ik spreek daar mijn voldoening over uit. Het is tijd de slachtoffers eens op de eerste plaats te zetten.

Uitbreiding NAVO
Het zal u niet ontgaan zijn dat de VVD-fractie bezorgd is over het voornemen de NAVO uit te breiden. Het stof dat het debat over dit onderwerp heeft doen opwaaien, is inmiddels neergedwarreld. Om die reden wil ik graag met u terugblikken op wat is gebeurd.
In de eerste plaats de zaak zelf. Die zou niet aan de orde zijn geweest, had ik geen artikel over dit onderwerp in de Volkskrant gepubliceerd. In de week na het debat heeft de VVD een onderzoek laten verrichten naar de opvattingen over de uitbreiding. De zorg van de VVD over de uitbreiding van de NAVO werd door tweederde van de ondervraagden gedeeld. Ik vind het voorts opmerkelijk dat eerst commotie rond mijn artikel moest ontstaan voordat het ministerie een brief over dit onderwerp naar buiten bracht.

Dit brengt mij op een niet onbelangrijk zijspoor: het departement van Buitenlandse Zaken. Houden veel ministeries zich bezig met het maken van wetten; het buitenlands beleid bevindt zich hoofdzakelijk in de uitvoerende sfeer. Er komt praktisch geen wetgeving van dit departement. De traditie op Buitenlandse Zaken is er dan ook een van uitvoeren. Daar is op zichzelf niets mis mee. Maar deze medaille heeft haar keerzijde. Want het parlement loopt op deze wijze altijd achteraan als het gaat om de totstandkoming van het beleid. De Tweede Kamer komt dan niet tot zijn recht.

Ik keer terug naar de zaak zelf. Tijdens het debat zijn de voorwaarden vastgesteld waaraan de uitbreiding moet voldoen. Uitgangspunten zijn dat uitbreiding van de NAVO alleen mag plaatshebben indien zij de stabiliteit in Midden- en Oost-Europa bevordert; dat de samenwerking met Rusland niet onnodig mag worden beschadigd en dat Europa niet door een nieuwe scheidslijn mag worden verdeeld. Deze uitgangspunten zijn door het kabinet onderschreven. Als men de VVD als verliezer in dit debat aanwijst, ben ik zo vrij op te merken dat de vaststelling van de voorwaarden een duidelijk winstpunt is.

Dualisme
Tot zover de zaak zelf. Ik kom nu toe aan de politieke betekenis van de discussie. Van de vier grote partijen houdt alleen de VVD vast aan het dualisme, wat betekent dat Kabinet en Kamer onderscheiden bevoegdheden hebben. Dat het monisme terrein wint, kan worden vastgesteld als we naar de andere partijen kijken.

1. De voormalige fractieleider van de PvdA in de Tweede Kamer, Thijs Wöltgens, geen onbekende in deze provincie, heeft erkend dat zijn partij een monistische traditie heeft.
2. D66-fractievoorzitter Gerrit-Jan Wolffensperger liet in Den Haag Vandaag aan de vooravond van het NAVO-debat weten dat het bij D66 onmogelijk was dat fractie en minister, en hij doelde in dit geval op de VVD en minister Voorhoeve, op deze wijze met elkaar omgingen. Dat zou door D66 veel beter worden kort gesloten, zo redeneerde hij.
3. Tijdens het retraite-weekend van de CDA-fractie in Lage Vuursche hekelde fractievoorzitter Heerma de 'on-Nederlandse houding' van de VVD. Met die on-Nederlandse houding doelde hij op het feit dat de partijleider van de VVD deel uitmaakt van de Kamer en vanuit die positie zijn mening geeft.

Ik zeg de heer Heerma dat Kamer en kabinet ieder hun eigen verantwoordelijkheid hebben. Het kabinet regeert, de Kamer controleert. Het zwaartepunt in de democratie dient in het parlement te liggen. Per slot van rekening heeft de kiezer geen directe invloed op de samenstelling van het kabinet. Hij wijst de Tweede Kamer aan. De volksvertegenwoordiger moet - gemachtigd door de kiezer - vier jaren lang zijn mening geven. Als hij dat niet doet, verzaakt hij zijn plicht. Als de heer Heerma de onafhankelijke positie van het parlement 'on-Nederlands' vindt, vindt hij het kennelijk Nederlands zijn kaken al tweeëneenhalf jaar lang op elkaar te houden.

expresse 237
11 april 1997

DOCUMENTATIECENTRUM
NEDERLANDSE POLITIEKE
PARTIJEN

Nieuwe fractievoorzitter CDA

Vorige week heeft de CDA-fractie bekend gemaakt dat zij een nieuwe fractieleider heeft gekozen. De heer Ennëus Heerma is opgevolgd door de heer Jaap de Hoop Scheffer. Ik wens hem veel geluk met zijn nieuwe functie.
In de heer de Hoop Scheffer heeft de VVD overigens een niet onbelangrijke medestander gekregen. Op 14 september 1996 heeft hij namelijk in een avondblad een pleidooi gehouden voor bezitsvorming als stimulans voor verantwoordelijkheidsbesef.
De VVD ondersteunt de gedachte van bezitsvorming door brede lagen van de bevolking. Het particulier vermogen in Nederland is in handen van te weinig mensen. Huizenbezit moet worden gestimuleerd. In dat kader moet het pleidooi van de heer De Hoop Scheffer worden geplaatst toen hij zich uitsprak voor afschaffing van het huurwaardeforfait en van de vermogensbelasting.
Veel ouderen met een eigen huis dreigen vermogensbelasting te moeten betalen. De hypotheek op hun huis hebben zij inmiddels afgelost. Dat huis is in de loop der jaren sterk in waarde gestegen. Over die waardevermeerdering moet vermogensbelasting worden betaald, ook door mensen die niet gefortuneerd zijn. Er zijn ouderen die dertig jaar in hun huis hebben geïnvesteerd. Nu worden zij extra belast. Velen ervaren dat als onrechtvaardig en ik ben het daar mee eens. De vermogensbelasting dient dan ook in stappen te worden afgebouwd.
In hetzelfde vraaggesprek van 14 september jl., heeft de heer De Hoop Scheffer ook laten weten dat hij zich aangetrokken voelt door de 'lijn-Andriessen'. Zijn partijgenoot, de oud-minister van Financiën Frans Andriessen, sprak zich in de zomer van het vorig jaar uit voor het op termijn afschaffen van het minimumloon. De Hoop Scheffer noemde dit weliswaar 'een gevoelige' kwestie, maar voegde daaraan toe dat als een baan minder verdient dan het minimumloon, de overheid dat aan moet vullen. 'Dat is beter dan het minimumloon koste wat het kost te handhaven en de werklozen zonder baan thuis te laten zitten', aldus De Hoop Scheffer. Op dit punt is hij het bijna volledig eens met de VVD en wij zijn blij in hem een medestander te vinden.

Frits Bolkestein

Rijsnelhedenbeleid

Op 8 april jl. is in een Algemeen Overleg gesproken over de evaluatienota rijsnelhedenbeleid 1996. Het beperken van de snelheid van vrachtwagens en vooral personenauto's is nodig om de verkeersveiligheid te vergroten en de milieubelasting te beperken. De VVD steunt het handhavingsbeleid van het kabinet dat er op is gericht de huidige strenge snelheidslimieten nageleefd te krijgen.

Snelheidslimiet niet verlagen
De VVD is geen voorstander van het nog verder verlagen van de maximum-snelheden. In de eerste plaats moeten gestelde snelheidslimieten geloofwaardig zijn, 90 of 100 km op een rustige autosnelweg is niet geloofwaardig. Daarnaast kost het al de grootste moeite de limieten van 50, 80, 100 en 120 km nageleefd te krijgen. Het heeft dan geen zin de maximum-snelheden nog verder te verlagen, zoals de minister van VROM en de fracties van de PvdA en D66 voorstellen.
VVD-woordvoerder Henk Kamp heeft voorgesteld het automobilisten makkelijker te maken zich aan de snelheidslimieten te houden, bijvoorbeeld door de BPM (Belasting Personenauto's en Motorrijwielen) af te schaffen op standaard ingebouwde cruise control. Daarnaast moeten automobilisten gedemotiveerd worden om te hard te rijden door een lik-op-stuk beleid te voeren, d.w.z. door een directe relatie te leggen tussen agressie in het verkeer en een gevoelige straf.

De nadruk moet liggen op de adequate handhaving van de limieten. Hiervoor zijn een aantal maatregelen voorgesteld, die positief kunnen werken, zoals roulerende radarcontroles en controles op plaatsen waar de verkeersveiligheid het meest in het geding is.

Inlichtingen:
Henk Kamp, 070-3182898

Verder in dit nummer

- Voetbalcriminelen
- Sociale werkgelegenheid
- Nederlandse taal
- Lokale- en regionale media
- Penitentiare beginselenwet

VVD OP INTERNET: WWW.DDS.NL/~VVD E-MAIL: VVDNET@WORLDACCESS.NL

Sociale werkvoorziening

Deze week heeft de plenaire afronding van het wetsvoorstel Nieuwe regeling inzake de sociale werkvoorziening (WSW) plaatgevonden.
Omdat de sociale markteconomie van Nederland nog onvoldoende ruimte biedt voor mensen met een handicap heeft de VVD-fractie steeds aangedrongen op een aparte wet die de sociale werkvoorziening voor gehandicapten regelt. Dit ontslaat de sociale partners niet van de taak gehandicapten te integreren in de reguliere arbeidsmarkt. Om die reden verzocht de VVD dit onderwerp te agenderen voor het voorjaarsoverleg met de sociale partners. Minister Melkert heeft dit toegezegd. De resultaten van het voorjaarsoverleg zullen worden besproken in de Tweede Kamer.
De sociale werkvoorziening kent een aantal problemen. Zo moeten bedrijfsmatige knelpunten worden opgelost, waardoor de werkplaatsen efficiënter kunnen worden geëxploiteerd. Ook op het gebied van acquisitie, het binnenhalen van opdrachten, moet het een en ander verbeteren.

Wachtlijst
Het belangrijkste probleem is de lange wachtlijst. De VVD-fractie maakt zich hier ernstige zorgen over, omdat hierdoor op dit moment 22.000 mensen in de kou staan. Om de wachtlijsten te verkorten, heeft VVD-woordvoerder Anne Lize van der Stoel een aantal maatregelen voorgesteld.
In de eerste plaats moeten deze wachtlijsten 'geschoond' worden. Dat wil zeggen dat alleen mensen die daadwerkelijk in aanmerking komen voor een arbeidsplaats op een sociale werkplaats op deze lijst moeten voorkomen. Momenteel staan daar ook mensen op wiens talenten elders beter tot ontplooiing komen. Dit heeft onder andere te maken met de werkloosheid in het noorden van Nederland en de mijnensluiting in Zuid-Limburg, waarbij mensen zijn afgevloeid naar de WAO en de sociale werkvoorziening.
Daarnaast stelt de woordvoerder herindicatie van het huidige werknemersbestand voor. Mensen die buiten de sociale werkplaats kunnen functioneren, op de reguliere arbeidsmarkt, moeten plaats maken voor mensen die dat niet kunnen. Hierover is een amendement (waarvoor ook financiële dekking is gevonden) ingediend. De gemeenten krijgen 5 jaar de tijd om het zittende werknemersbestand door te lichten en de mensen die niet op de sociale werkplaats thuishoren, in samenwerking met de RBA en het bedrijfsleven, te begeleiden naar een reguliere werkplek of gesubsidieerde arbeid.
De VVD vindt dat het 'doorlichten' van het huidige werknemersbestand onder de huidige normen moet gebeuren. In de toekomst zullen scherpere normen gaan gelden om tot de sociale werkplaats toegelaten te worden.

werkgelegenheid
Om meer arbeidsplaatsen te creëren, zullen de kosten op sociale arbeid

Vervolg op pagina 3

Drie-sporen-beleid bij aanpak voetbalcriminelen

Naar aanleiding van de gebeurtenissen rond de veldslag tussen Ajax- en Feyenoordsupporters in Beverwijk, waarbij één dode en vele gewonden zijn gevallen en gelijksoortige gebeurtenissen die daarna hebben plaatsgevonden, staat VVD-woordvoerder Rijpstra een drie-sporen-beleid voor:
1. In de eerste plaats moet de harde kern van de relschoppers worden opgespoord. In feite kunnen zij worden vergeleken met leden van een 'gang'; een criminele organisatie. De centrale aansturing van de opsporing zou kunnen worden verricht door de Criminele Inlichtingen Dienst.
2. Het Openbaar Ministerie moet de vandalen vervolgen. Hier moeten geen maanden overheen gaan; er moet snel en adequaat worden opgetreden.
3. De straf voor het deelnemen aan de rellen zal zwaar moeten zijn.

Om voetbalvandalisme aan te pakken is volgens de woordvoerder een pakket van maatregelen nodig. Naast het snel en adequaat opsporen, vervolgen en straffen van de voetbalvandalen is het o.a. noodzakelijk dat:
- Op het speelveld agressie wordt ingedamd.
- De tijden waarop de wedstrijden plaatsvinden beter op elkaar worden afgestemd.
- De video-bewaking in maar ook om het stadion wordt versterkt.
- De begeleiding van de supporters naar en van het stadion wordt geïntensiveerd.
- Er een nationaal supportersbeleidsplan komt
- Er meer supporterscoördinatoren worden aangesteld.

Eerder dit jaar pleitte Rijpstra voor de invoering van een persoonsgebonden toegangskaart. Deze kaart, met chip en pasfoto kan worden geblokkeerd en ingenomen als een supporter zich misdraagt.
Op deze wijze krijgt men ook meer zicht op de groepen die bij de rellen zijn betrokken.

Inlichtingen:
Jan Rijpstra, 070-3182905

Nederlandse taal

Deze week behandelde de Kamer het initiatiefvoorstel van de leden Koekkoek (CDA) en Van Middelkoop (GPV) om de grondwet te wijzigen en er een bepaling aan toe te voegen dat de overheid het gebruik van de Nederlandse taal moet bevorderen. Achtereenvolgende kabinetten zagen er steeds bewust van af daartoe met een voorstel bij de Kamer te komen omdat het niet als noodzakelijk werd gezien. Woordvoerder Henk Kamp stelde dat de VVD het daar in het verleden mee eens was en dat nog steeds is. De Grondwet moet niet onnodig gewijzigd worden. Voor zover het Nederlands bedreigd wordt, is dat het geval buiten Nederland en kan die bedreiging niet worden weggenomen met een bepaling in de Nederlandse grondwet. Dat het Nederlands binnen het Koninkrijk de officiële taal is, is boven iedere twijfel verheven. Het maakt deel uit van ons ongeschreven recht, zoals ook de afdeling Rechtspraak van de Raad van State in een uitspraak heeft bevestigd. Waar maar even discussie mogelijk zou zijn, is het bovendien nog eens in wettelijke bepalingen geregeld, o.a. in de Algemene wet bestuursrecht. Bovendien ligt het vast in een taalverdrag met België. Een grondwettelijke bepaling kan nodig zijn als er taalproblemen zijn in een land of om discriminatie op grond van taal tegen te gaan. In Nederland doen dergelijke problemen zich niet voor en bevat artikel 1 van de Grondwet al een algemene non-discriminatiebepaling. Niet nodig en dus niet doen, was de conclusie van de woordvoerder. Een ruime meerderheid van de Kamer was het daar mee eens.

Inlichtingen:
Henk Kamp, 070-3182898

Penitentiaire Beginselenwet

Deze week heeft de plenaire afhandeling van de Penitentiaire Beginselenwet plaatsgevonden. De wet omschrijft de doelstelling van de vrijheidsstraf, de rechten en plichten van gedetineerden en de organisatie van het gevangeniswezen.
VVD-woordvoerder Otto Vos heeft in eerste instantie de zin van de gevangenisstraf aan de orde gesteld. Volgens hem werkt resocialisatie niet als centrale doelstelling. Naar de opvatting van de VVD dient de gevangenisstraf primair als methode van vergelding en afschrikking. In de rechtsstaat moeten burgers erop kunnen rekenen dat de rechter de aantasting van de rechtsorde bestraft. Indien dit niet of te weinig gebeurt, zullen de burgers het recht in eigen hand nemen.
De trend dat ernstige delicten zwaarder worden bestraft is goed. aardoor wordt recht gedaan aan het onrecht dat het slachtoffer is overkomen, vaak met zeer langdurige gevolgen. Volgens de woordvoerder is het wel van belang dat de recidive (terugval in criminaliteit) na gevangenisstraf wordt aangepakt. Het is onaanvaardbaar dat 75% van de gedetineerden recidiveert. De woordvoerder is van mening dat ook hier arbeid het beste medicijn is om hernieuwd verval in criminaliteit te voorkomen. De aansluiting van vrijheidsstraf naar vrijheid dient beter te verlopen. Onder meer moeten tijdens de vrijheidsstraf contacten worden gelegd met het arbeidsbureau en het bureau huisvesting. Daarvoor is een projectmatige aanpak nodig.
De VVD-fractie heeft vertrouwen in de toepassing van het bonus-malus systeem. Het automatisme van de vervroegde invrijheidstelling na tweederde deel van de straf moet worden verlaten. De VVD wil invulling geven aan het uitgangspunt dat de gedetineerde alleen dan na tweederde deel van de straf vrijkomt als hij zich goed heeft gedragen en zich niet schuldig heeft gemaakt aan ernstige misdrijven. De minister heeft toegezegd de Kamer per brief te informeren om over dit uitgangspunt nader te discussiëren.
Ook wil de VVD-fractie dat het aantal heenzendingen, c.q het voortijdig ontslaan van veroordeelden uit de gevangenis of preventieve hechtenis wegens celtekort, voordat de straf is uitgezeten, geheel en al wordt afgebouwd. Dit doet namelijk afbreuk aan het vertrouwen van de burger in de rechtsstaat.
Daarop heeft de minister toegezegd dat het voornemen bestaat om per 1998 de heenzendingen tot nul te reduceren.
Met betrekking tot het penitentiar programma, dat de mogelijkheid biedt de gevangenisstraf voor maximaal 1 jaar buiten de penitentiare inrichting ten uitvoer te leggen, heeft de VVD tot grote voorzichtigheid gemaand. Het gaat erom dat alleen zeer gemotiveerde gedetineerden een dergelijke kans wordt geboden. Bovendien kan het penitentiare programma dienen als noodventiel indien zich een acuut tekort voordoet in celcapaciteit.
De woordvoerder heeft aandacht gevraagd voor de werkomstandigheden van het gevangenispersoneel. Ten gevolge van de 36-urige werkweek en de arbeidstijdenwet dreigt hun flexibele werkhouding geweld te worden aangedaan. Hij heeft de minister opgeroepen, onder verwijzing naar de motie van collega Hofstra, met minister Melkert vrijstellingen te realiseren.

Inlichtingen:
Otto Vos, 070-3182900

Vervolg Sociale Werkvoorziening

moeten dalen. De VVD-fractie heeft enige tijd geleden voorgesteld het minimumloon te verlagen om werkgelegenheid aan de onderkant van de arbeidsmarkt te scheppen. Het loon van de werknemer wordt dan aangevuld door de overheid met 15% boven het sociaal minimum. Van der Stoel heeft voorgesteld dit ook in de sociale werkvoorziening toe te passen. Zo kunnen ook op deze markt banen gecreëerd worden, die anders te kostbaar zijn.

Inlichtingen:
Anne Lize van der Stoel,
070-3182906

Regionale- en lokale media

In een algemeen overleg met staatssecretaris Nuis van OCW heeft de Tweede Kamer gesproken over lokale en regionale media.
Uit de stukken en uit de recentelijke ontwikkelingen komt naar voren dat de bevordering van regionale televisie door de staatssecretaris niet van harte gaat.
In de praktijk lijkt het in een aantal provincies goed te gaan. Dan gaat het om de provincies die 10 gulden aan de burgers heffen, daarbij gebruik maken van het matchingsfonds en die verder de lijn van de staatssecretaris volgen. Het is daarbij de vraag of daadwerkelijk wordt voldaan aan de lijn die in de Kamer is vastgesteld. De noordelijke provincies bijvoorbeeld heffen naast de 10 gulden op de omroepbijdrage ook een bedrag van 6 gulden op de kabelaansluiting. Dit is dus een heffing van geen 10, maar 16 gulden per huishouden. Een dergelijke dubbele heffing acht de VVD ongewenst.
Een tweede punt betreft het toepassen van de heffing, terwijl er nog geen uitzendingen plaatsvinden. Is dat juridisch correct, zo vraagt de VVD zich af. In elk geval druist het in tegen de uitspraak van de Kamer dat er geen heffing mag worden toegepast als de burgers geen publieke regionale televisie kunnen ontvangen.

Voorts blijkt dat een aantal provincies wordt tegengewerkt. Het gaat dan om de provincies die proberen hun burgers minder te belasten door alternatieve financieringsmogelijkheden te zoeken of die trachten de kosten te drukken. Die tegenwerking betreft met name de volgende punten:

a. kanaaldeling wordt gefrustreerd door het verplichte uur zwart. Het Commissariaat voor de Media eist een dergelijk uur zwart beeld tussen publieke en private uitzendingen, en probeert hiermee de samenwerking de grond in te boren. Voor de VVD is dit onaanvaardbaar. Niet het Commissariaat bepaalt de omroeppolitiek maar de regering en het parlement.
b. de verplichte samenwerking tussen STER en ORN maakt de regionale samenwerking met uitgevers feitelijk onmogelijk. De VVD deelt deze eis van verplichte samenwerking niet en is van mening dat de feitelijke grond voor een dergelijke eis ontbreekt. Net als de provincies vindt de VVD dat een samenwerking "van onderop" tussen regio's en provincies de voorkeur verdient, dus een samenwerking tussen ORN en ROR.

De VVD vraagt voorts aandacht voor de specifieke problemen die zich in sommige provincies voordoen. Het gaat dan met name om Zeeland en Flevoland, die, op weg naar regionale televisie, aanloopverliezen kennen.

Inlichtingen:
Jan Hendrik Klein Molekamp,
070-3182884

Toespraak Frits Bolkestein, Partijraad VVD, 5 april 1997 te Ede

Hieronder een samenvatting:

Europese Unie
Veertig jaar geleden werd het Verdrag van Rome ondertekend. Dat Verdrag is de basis van wat toen de Europese Gemeenschap en nu de Europese Unie wordt genoemd. Oorspronkelijk had de Europese Gemeenschap drie doelstellingen. Ten eerste, oorlog tussen Frankrijk en Duitsland voorgoed uitbannen. Ten tweede, het agressieve communisme buiten de deur houden. En ten derde, de oorlogsschade herstellen en de welvaart verhogen.

Wij kunnen nu zeggen dat de Europese Gemeenschap een spectaculair succes is gebleken want alle drie doeleinden zijn behaald. Oorlog tussen de lidstaten is volstrekt ondenkbaar geworden. Het agressieve communisme is ineengezakt onder het gewicht van de lege woorden en de lege schappen. En de Unie vormt de meest welvarende groep landen ter wereld, een magneet voor alle landen om haar heen.

Doelstellingen
Welke doelstellingen heeft de Europese Unie nu? Weer noem ik er drie. Ten eerste, een opening naar de landen van Midden en Oost-Europa bieden. Ten tweede, de Economische en Monetaire Unie tot stand brengen. En ten derde, de besluitvorming van de Europese Unie democratiseren. Over elk van deze drie doelstellingen een enkel woord.

Europa houdt niet op aan de Oder. Noch in geografisch, noch in historisch, cultureel of politiek opzicht. Luister naar de president van Tsjechië Vaclav Havel: 'Zoals de ene helft van een kamer op den duur niet warm kan blijven als de andere helft koud is, zo is het ondenkbaar dat twee verschillende Europa's op den duur naast elkaar kunnen leven zonder dat dit schadelijk is voor beide'.

Lidmaatschap van de Europese Unie van Polen, Tsjechië, Hongarije en Slovenië herstelt een historisch onrecht. Bovendien zal het die landen het gevoel van veiligheid geven waarnaar zij verlangen. Zij moeten het lidmaatschap wel aankunnen, wat lange overgangstermijnen waarschijnlijk noodzakelijk maakt.

Muntunie
De tweede doelstelling is de totstandbrenging van de muntunie. Daarover is een verdrag gesloten, het verdrag van Maastricht. Onze fractie heeft daarvóór gestemd. In dat verdrag staan bepaalde vereisten opgesomd, waaraan leden van de muntunie moeten voldoen. Op dit punt kan Nederland geen water in de wijn doen. Wij staan op het verdrag, het hele verdrag en niets dan het verdrag. En als er een keuze moet worden gemaakt tussen de criteria enerzijds en anderzijds de datum waarop de muntunie tot stand zou moeten komen, dan moet de datum desnoods maar wijken. Zoals de fractievoorzitter van de Europese liberalen Gijs de Vries heeft gezegd: 'De geloofwaardigheid van de munt is belangrijker dan het tijdstip' (HC, 21-3-1997).

En dan ten derde de democratische controle op de besluitvorming. Die is nu volstrekt onvoldoende. Dat geldt vooral wanneer met meerderheid van stemmen wordt besloten. Allereerst moeten wij hier de hand in eigen boezem steken.

De Tweede Kamer kan en moet allerlei Europese zaken alerter nagaan om de gevolgen van het democratisch tekort zoveel mogelijk te beperken. Maar dan moet de Kamer ook goed geïnformeerd zijn. Nu zijn de Nederlandse ministers gebonden aan de geheimhouding die in de Europese ministerraad geldt. Wat wij nodig hebben, is een Europese Wet Openbaarheid Bestuur.

De Tweede Kamer kan het kabinet overigens bezwaarlijk met een mandaat op pad sturen. Komt een minister thuis met een besluit, dan wordt het voor de Kamer slikken of stikken. 'Ik wil dat er ergens, hoe dan ook, volwaardige parlementaire controle plaatsvindt', zei Jan te Veldhuis onlangs en dat kunnen wij allen met hem eens zijn.

Er valt dus nog zeer veel te doen en er is geen reden voor zelfgenoegzaamheid. Toch vragen velen zich af tot hoever de Europese integratie zal doorgaan en waar de uiteindelijke grens van de Europese Unie zal liggen. Laat ik proberen een antwoord op deze twee belangrijke vragen te schetsen.

Wanneer de EMU volgens de strikte toepassing van de criteria tot stand is gebracht, rest er naar mijn mening slechts één terrein waarop nationale bevoegdheid naar Brussel moet worden overgebracht en dat is het terrein van de asiel- en immigratiepolitiek. Dat betekent communautaire samenwerking tussen politie, justitie en douane in het kader van het Verdrag van Schengen. Het strafrecht zelf blijft dus uitdrukkelijk buiten de Unie. Overdracht van verdere bevoegdheden aan de Europese Unie acht ik ongewenst.

Grenzen
De tweede vraag betreft de uiteindelijke grenzen van de Europese Unie. Naar mijn mening behoort de Unie plaats te bieden aan landen die de grote formatieve gebeurtenissen van de Europese geschiedenis gemeen hebben. Ik bedoel daarmee: het feudalisme, de Renaissance, de Verlichting en de ontwikkeling van de democratie. Tot waar die gebeurtenissen hebben gereikt, is niet eenduidig vast te stellen. Maar landen als de Oekraïne, Rusland en Turkije vallen er in ieder geval buiten. Lidmaatschap van die landen zou het einde van de Unie betekenen.

Ambitieniveau
Tijdens het debat dat in december over de Europese top in Dublin plaatshad, hebben de minister-president en de minister van Buitenlandse Zaken over het Nederlands EU-voorzitterschap gezegd: wij zijn bescheiden. Om die reden heb ik begin dit jaar in ons partijblad *Vrijheid & Democratie* het kabinet gevraagd het voorzitterschap onverschrokken tegemoet te treden. Per slot van rekening begint alles met ambitie.

Tijdens de recente top van Rome heeft Nederland de bescheidenheid van zich afgeschud. Het kabinet heeft waardering gekregen voor de inzet die het als voorzitter van de Europese Unie ten toon spreidt. De Franse minister van Buitenlandse Zaken Hervé de Charette noemde de Nederlandse verdragsvoorstellen 'dynamisch' en onze geestverwant, zijn Duitse collega Klaus Kinkel, prees ze als 'moedig'. Zelfs Groot-Brittannië noemde de voorstellen een 'basis voor onderhandelingen'.

Patijn
Naast waarderende woorden voor het werk dat de minister-president en de minister van Buitenlandse Zaken verrichten, past zeker ook lof aan het adres van staatssecretaris Michiel Patijn. Veel van het werk dat leidt tot het Verdrag dat in juni in Amsterdam moet worden gesloten, wordt door hem verricht. Wij kennen Michiel Patijn als een voortvarend en ambitieus man. Het is dan ook een bemoedigende gedachte dat hij een belangrijke rol speelt in de onderhandelingen die in juni met succes moeten worden afgerond. Met hem aan de onderhandelingstafel zal het er in de vergaderzaal ongetwijfeld heter aan toe gaan dan in de warme buurten in de nabijheid waarvan de besprekingen zullen worden gehouden.

238
18 april 1997
expresse

DOCUMENTATIECENTRUM
NEDERLANDSE POLITIEKE
PARTIJEN

Gelijke monniken, gelijke kappen

De fundamentele rechten van de mens zijn voor liberalen universeel. Het bevorderen van de mensenrechten is dan ook een legitiem onderdeel van de buitenlandse politiek.

De Europese Unie (EU) dient ieder jaar resoluties in bij de mensenrechten-commissie van de Verenigde Naties waarin schendingen van de rechten van de mens in een groot aantal landen aan de kaak worden gesteld.
De toestand van de mensenrechten in China is lamentabel. Minister Hans van Mierlo van Buitenlandse Zaken had dus groot gelijk toen hij namens de Europese Unie dit jaar wederom een resolutie daarover wilde indienen. Dat is dit keer niet gebeurd, omdat Frankrijk en haar airbus-partners Duitsland, Spanje en Italië zijn gezwicht voor de toorn van Peking.
Nu de gelederen niet meer zijn gesloten, kan China zijn pijlen op afzonderlijke landen in de EU richten. Peking heeft maatregelen getroffen tegen Denemarken. Dit land had omdat het, anders dan Nederland, geen voorzitter van de EU is, de mogelijkheid zelf een anti-China resolutie in te dienen. Nu is Nederland aan de beurt. Minister Hans Wijers van Economische Zaken, die als hoofd van de Nederlandse handelsdelegatie naar China zou optreden, is niet meer welkom in dat land.
Dat is niet de fout van minister Van Mierlo. Als de EU eensgezind was gebleven, waren repercussies vanuit China waarschijnlijk achterwege gebleven. Peking kan het zich namelijk niet veroorloven tegelijk met de Verenigde Staten, met wie het al enige tijd in onmin leeft, en de Europese Unie ruzie te maken.
Bovendien moet het mensenrechtenbeleid volgens het beginsel 'gelijke monniken, gelijke kappen' worden gevoerd. Kleine landen aanpakken omdat die toch niets terug kunnen doen en geen aandacht besteden aan grote landen uit vrees voor repercussies is niet alleen hypocriet, het is ook contra-produktief. Selectieve verontwaardiging berooft immers alle protesten van hun kracht.

Frits Bolkestein

Medisch Specialisten

In het regeerakkoord is afgesproken dat de aanbevelingen van de commissie Biesheuvel over een effiëntere organisatie van de ziekenhuizen zullen worden uitgevoerd. Er moest één geïntegreerde ziekenhuis-organisatie komen onder een eenduidige leiding.

Het wetsvoorstel dat nu voorligt is bedoeld om de aanspraken van de ziekenfondsverzekerde op de medisch-specialistische zorg en de ziekenhuiszorg te formuleren als één geïntegreerde aanspraak. Het is wel de bedoeling dat zowel vrijgevestigde medische specialisten als diegenen in dienstverband werken een plaats behouden in die geïntegreerde aanspraak. Het wijzigingsvoorstel heeft dus niet alleen gevolgen voor de ziekenfondsverzekerden, maar ook voor de medisch-specialisten, de ziekenhuizen en de zorgverzekeraars, alsmede de gehele organisatie. De woordvoerder heeft de regering in een motie verzocht een invoeringswet in te dienen. Aangezien het om een ingrijpende wijziging gaat, verwees zij hierbij naar voorbeelden waarbij het kabinet wel met een invoeringswet is gekomen, zoals bij de arbeidsvoorziening, onderwijs en sociale zekerheid.

Inlichtingen:
Margreet Kamp, 070-3182893

Verder in dit nummer

- Snelrecht
- Laagvliegen Canada
- Eigen bijdrage Ziekenfonds
- Staatsbosbeheer
- Varkenspest
- VN-missies

VVD OP INTERNET: WWW.DDS.NL/~VVD E-MAIL: VVDNET@WORLDACCESS.NL

Colofon
VVD-Expresse is een uitgave van de "Mr Annelien Kappeyne van de Coppello Stichting", onder redactie van Mary-Honor Kloeg en Ernst van Splunter, medewerkers afdeling Voorlichting en Tom van der Maas, hoofd afdeling Voorlichting van de VVD-Tweede Kamerfractie.
VVD-Expresse wordt gedrukt bij Roeland Druk te Scheveningen, pré-postale verwerking door Adrepak Direct-Mail te Den Haag.
Een jaar-abonnement kost fl 80,- en is schriftelijk aan te vragen bij de VVD-fractie, Tweede Kamer der Staten-Generaal, postbus 20018, 2500 EA Den Haag.
Abonnementenadministratie: Ans Koning (telefoon 070-3182875).

Laagvliegverdrag Canada

De Canadese regering heeft afgelopen jaar laten weten bereid te zijn om het bestaande laagvliegverdrag van 1986, waarin Canada haar grondgebied beschikbaar stelt voor het uitvoeren van laagvliegoefeningen, te verlengen. De VVD vindt dit goed nieuws, want het gaat hier niet alleen om een Canadees belang, maar vooral ook om een Nederlands belang. Laagvliegen boven West-Europa brengt risico's met zich mee voor de bevolking en leidt tot geluidsoverlast. Daarom moeten bij voorkeur deze oefeningen in laag bevolkte gebieden worden gehouden. Ze zijn noodzakelijk om een verantwoorde operationele inzetbaarheid van de Kon. Luchtmacht te kunnen handhaven en vrede en veiligheid te kunnen waarborgen. Het reduceren of schrappen van het aantal oefeningen is voor de VVD dan ook geen optie.
De problematiek van de Innu-bevolking is bij de VVD-fractie goed bekend. Staatssecretaris Gmelich Meijling van Defensie heeft verzekerd dat de Kon. Luchtmacht en de Canadese regering er alles aan doen om de overlast voor deze bevolkingsgroep zo klein mogelijk te houden. VVD-woordvoerder Theo van den Doel heeft de staatssecretaris opheldering gevraagd over de kosten na beëindiging van het verdrag. Nederland wordt, terecht, aansprakelijk gesteld voor de milieuschade. Onduidelijkheid was voor welke kosten Nederland zou moeten opdraaien. De staatssecretaris verwacht dat deze kosten nihil zullen zijn. Dit omdat de oefening door de Nederlandse luchtmacht zeer zorgvuldig worden uitgevoerd en de milieubepalingen in acht worden genomen. Eventuele opzegging van het verdrag wordt in de toekomst reëler nu ook landen in Centraal-Oost-Europa hun oefenterrein voor NAVO-oefeningen openzetten.
Tenslotte heeft de woordvoerder geïnformeerd naar aanbevelingen m.b.t. het laagvliegen die zijn gedaan door het Canadese milieu instituut. Volgens de staatssecretaris is het merendeel daarvan overgenomen. Hij zal de VVD-fractie daarover schriftelijk meer gedetailleerde informatie verstrekken.

Inlichtingen:
Theo van den Doel, 070-3182891

Meer snelrecht

In de Kamer is een wetsvoorstel behandeld over het bevorderen van snelrecht. VVD-woordvoerder Otto Vos heeft als uitgangspunt benadrukt dat zo snel mogelijk een reactie van justitie dient te volgen op strafbare feiten. De winkeldief, autokraker of fraudeur moet direct weten dat zijn handelwijze niet wordt getolereerd. De snelle reactie is ook motiverend voor politie en justitie. Snelrecht bevorderd het vertrouwen van de burger in de rechtstaat. Men moet zien dat het recht wordt gehandhaafd. Snelrecht kan uitkomst bieden bij straatrellen en verkeerscontroles. Ook bij middelzware misdrijven als inbreken en zakkenrollen valt een snelle aaneenschakeling van aanhouding, berechting en executie van de straf sterk te prefereren.

De woordvoerder heeft ingestemd met verkorte dagvaardingen, die als regel worden uitgereikt als de verdachte op het politiebureau verblijft. Dan moeten spijkers met koppen worden geslagen. Otto Vos heeft in het bijzonder aandacht gevraagd voor het feit dat zowel de politie als het Openbaar Ministerie tezamen snel en efficiënt moeten samenwerken. Tevens heeft hij gepleit voor de zekerheid over de inzet van parketsecretarissen voor het Openbaar Ministerie om rond de klok voor de politie en het OM beschikbaar te zijn. Een recente uitspraak van het Hof Den Bosch heeft twijfel gezaaid over de bevoegdheid van parketsecretarissen om in duidelijke zaken dagvaardingen uit te sturen. De woordvoerder heeft de minister erop gewezen dat het mechaniek van de rechtshandhaving niet mag stagneren. Goede ondersteuning is nodig. Het risico van vormfouten is onaanvaardbaar. De snelheid moet gewaarborgd blijven. De Minister heeft toegezegd te onderzoeken in hoeverre zich in het land problemen in dit verband voordoen. Zonodig zal zij nagaan welke noodmaatregelen genomen moeten worden om het ondersteunend werk van de parketsecretarissen te handhaven.

Inlichtingen:
Otto Vos, 070-3182900

Eigen Bijdrage

Margreet Kamp

De VVD-fractie is vorig jaar schoorvoetend akkoord gegaan met de invoering van de eigen bijdrage in het ziekenfonds. De voorkeur van de VVD ging uit naar een eigen risico voor de ziekenfondsverzekerde, conform het regeerakkoord, maar de PvdA en D66 zagen hier van af. Eigen betalingen en/of eigen risico dragen bij aan de verschuiving van collectieve lasten of beter gezegd, vermindering ervan. Alsmede fungeert het als een zeker remgeld. De huidige regeling is echter ondoorzichtiger, moeilijker uit te voeren en fraudegevoeliger.

Tijdens het interpellatie-debat over de eigen bijdrage dat deze week in de Kamer werd gevoerd, bracht VVD-woordvoerder Margreet Kamp aan de orde dat de minister het systeem, waarin ook koopkrachtreparaties en de positie van chronisch zieken zijn meegenomen, te ingewikkeld heeft gemaakt. Dit brengt een aanzienlijke administratieve lastendruk met zich mee.

D66, het CDA en de PvdA pleiten voor een gemaximeerde inkomensafhankelijke eigen bijdrage in het ziekenfonds. De VVD is hier niet voor. Dit maakt het systeem namelijk nog ingewikkelder. Bovendien zal het voor menigeen duurder uitpakken dan het huidige maximum van 200 gulden.
Last but not least is het ook zeer privacy gevoelig, want de ziekenfondsen moeten dan beschikken over alle inkomensgegevens van de verzekerden.
Of de huidige regeling enige aanpassing behoeft, moet blijken uit de eerste evaluatie die juli is voorzien.

Inlichtingen:
Margreet Kamp, 070-3182893

Twijfel over nut en noodzaak verzelfstandiging Staatsbosbeheer

Piet Blauw

Deze week is in de Tweede Kamer de wet verzelfstandiging Staatsbosbeheer (SBB) behandeld. Een eventuele derde termijn zal waarschijnlijk in de eerste week van mei plaatsvinden.

De minister is van mening dat hij door SBB te verzelfstandigen een beter produkt tegen lagere kosten voor de overheid kan leveren. De belangrijkste reden die hij daarvoor aanvoert is de 'vermaatschappelijking van Staatsbosbeheer'. Door Staatsbosbeheer op afstand van het ministerie te plaatsen verschaft hij dit orgaan een eigen positie en identiteit dat de herkenbaarheid en aantrekkingskracht verhoogt. Dit zorgt voor betrokkenheid en draakvlak vanuit de samenleving, voorwaarden die de minister aanvoert om een beter produkt tegen een lagere prijs te kunnnen leveren.

Twijfel

De leden van de VVD-fractie hebben hun twijfels over nut en noodzaak van deze verzelfstandiging. Zij wijzen erop dat Staatsbosbeheer op het moment zeer goed functioneert, en dat de beoogde "vermaatschappelijking" reeds nu, als onderdeel van het ministerie, succesvol is. Verder zetten zij hun vraagtekens bij de toekomstige concurrentiepositie van SBB. Zij zijn er niet van overtuigd dat de externe verzelfstandiging van Staatsbosbeheer - die dan met goedkeuring van de minister meer op de markt kan opereren- niet leidt tot valse concurrentie met het bedrijfsleven en particuliere organisaties. SBB krijgt immers jaarlijks 200 miljoen gulden uit de overheidsmiddelen voor aankoop en beheer van gronden. Een ander punt waar onduidelijkheid over bestaat is wie erop toeziet dat Staatsbosbeheer de afspraken die zij met de minister maakt over het realiseren van "natuurdoeltypen" ook daadwerkelijk nakomt. Staatsbosbeheer legt zelf verantwoording af aan de minister over de prestaties die zij moet leveren. Een objectieve en kritische beoordeling ontbreekt.

ZBO

Het grootste bezwaar van de VVD is echter dat dit wetsvoorstel geheel voorbijgaat aan de discussie die op dit moment in de Kamer wordt gevoerd over zelfstandige bestuursorganen (ZBO's). De Algemene Rekenkamer heeft in 1994 een zeer kritisch rapport geschreven over de wildgroei van ZBO's. Om hier enige lijn in aan te brengen heeft de minister van Binnenlandse Zaken 'Aanwijzingen inzake de zelfstandige bestuursorganen' opgesteld die op dit moment bij de Kamer in behandeling zijn. De Kamer heeft zich hier nog niet over uitgesproken. Bovendien ligt er een motie - mede door de VVD ondertekend- bij de regering waarin zij wordt gevraagd voor 1 januari 1997 een Kaderwet ZBO's in te dienen. Dit verzoek is tot op heden nog niet gehonoreerd. De VVD-fractie is van mening dat alvorens tot verdere verzelfstandigingen over te gaan eerst de behandeling van de Aanwijzingen en de Kaderwet afgewacht moet worden. Een verzoek om uitstel kreeg echter onvoldoende steun. Nu overgaan tot verzelfstandigen lijkt de VVD-fractie een brug te vroeg.

inlichtingen:
Piet Blauw, 070-3182881

Varkenspest

Op woensdag 16 april jl. is met minister van Aartsen van Landbouw gesproken over de stand van zaken rond de varkenspest-epidemie en de daarbij behorende beleidsmaatregelen. VVD-woordvoerder Piet Blauw sprak zijn zorg uit over de betrokkenen bij de varkenspest en waardering voor diegenen die bezig zijn een oplossing te vinden voor het probleem. Ten aanzien van vergoedingen aan de varkenssector moet de wetgeving, volgens Blauw, ruim worden geïnterpreteerd, omdat zich bij een aantal bedrijven financieringsproblemen kunnen voordoen.

Erger voorkomen

In een brief aan de Tweede Kamer op 10 april heeft de minister de Kamer geïnformeerd over de nadere beleidsmaatregelen die worden getroffen om de problematiek op te lossen. De VVD-fractie ondersteunt de maatregelen, ondanks de verstrekkende gevolgen op economisch-, ethisch- en welzijnsgebied, opdat erger wordt voorkomen.

De voorgenomen maatregelen hebben bovendien de steun van de Europese Unie en het Landbouwbedrijfsleven. De VVD-fractie is verheugd over het brede draagvlak dat het beleid geniet.
Voor de korte termijn is een aantal maatregelen getroffen om, zoals de woordvoerder het formuleerde, "het brandend huis te redden". Alle besmet verklaarde bedrijven worden direct geruimd om verdere verspreiding van het virus te voorkomen. Van Aartsen gaat daarnaast selectief varkensbedrijven preventief ruimen (het leeghalen van stallen, hoewel geen ziekte is geconstateerd) als ze in de buurt van een boerderij liggen die vanaf heden met varkenspest besmet blijkt te zijn. Ook zullen in individuele gevallen getraceerde verdachte contactadressen, voorgekomen uit levering van dieren, Kunstmatige Inseminatie (KI) of persoonscontacten, preventief worden geruimd. Deze bedrijven zullen een schadeloosstelling ontvangen.
Het mengen van sperma door KI-stations in de varkenshouderij betekent een groot risico voor effectieve preventie en bestrijding van dierziekten. Daarom zal ook het mengen van sperma en het voorhanden hebben of gebruik van gemengd sperma worden verboden.
De VVD is vooralsnog, samen met de partijen van D66 en het CDA, tegen een fokverbod.
Voor de lange termijn zijn herstructurerende maatregelen nodig. "Er moeten lessen getrokken worden uit de situatie die zich nu heeft voorgedaan", aldus de woordvoerder. Er zijn aanpassingen nodig in de bedrijfsstructuur en de bedrijfsvoering. In bepaalde gevallen moet worden gedacht aan verplaatsing van bedrijven, omdat het besmettingsrisico groter is naar mate bedrijven dichter bij elkaar liggen.

Inlichtingen:
Piet Blauw, 070-3182881

Van Nederlandse afzijdigheid bij vredesmissies is geen sprake

Afgelopen week leek het er even op alsof de verkiezingscampagne al was begonnen. De aanleiding was het kabinetsbesluit om geen Nederlandse militairen naar Albanië te sturen. Nederland houdt zich te afzijdig, aldus de buitenlandwoordvoerders Valk (PvdA) en Van den Bos (D'66). Zij pleitten voor een lager defensiebudget in het geval de krijgsmacht niet vaker voor vredesoperaties wordt ingezet (Volkskrant 9 april j.l.). Gelukkig valt er ook op dit punt volgend jaar nog wat te kiezen. Maar de uitspraken van PvdA en D'66 wekken wel verbazing.

Verruiming

In de eerste plaats zou er gezien de knelpunten om vredesoperaties uit te voeren eerder sprake moeten zijn van een verruiming van de middelen dan van nieuwe bezuinigingen. In de tweede plaats verhoudt een lager defensiebudget zich niet met de ambities van deze partijen voor een eigen Europese veiligheidsrol en in de derde plaats berust het op een misvatting dat er sprake zou zijn van Nederlandse afzijdigheid.
In de Prioriteitennota, het beleidsdocument voor de Nederlandse defensie, zijn twee hoofdtaken voor de krijgsmacht vastgesteld. Behalve voor de verdediging van het NAVO-grondgebied is de krijgsmacht in zijn geheel inzetbaar voor de uitvoering van vredesoperaties. Alle middelen zijn dus voor beide taken beschikbaar. Prioriteit ligt bij de verdediging van het NAVO-grondgebied. In tegenstelling tot de Koude Oorlog wordt dit grondgebied niet direct bedreigd. De militaire eenheden kunnen om die reden voor vredesmissies worden ingezet. Wanneer minder vredesoperaties worden uitgevoerd leidt dit a priori niet tot een geringere behoefte aan eenheden.

Vredesdividend

De NAVO-lidstaten hebben de afgelopen jaren met grote gretigheid het vredesdividend geïnd. Het resultaat is niet alleen een kleinere NAVO maar ook de paraatheid is fors teruggelopen. Na een waarschuwingstijd van een jaar heeft de NAVO nog maar iets meer dan de helft van haar eenheden gereed voor inzet. Bovendien ontbreekt het aan strategische mobiliteit en mist het bondgenootschap het vermogen om operaties langere tijd vol te houden (Volkskrant 12 april j.l.). Wie onverwacht slachtoffer wordt van agressie, zoals Koeweit in 1991, moet zijn hoop dus minder vestigen op het Westen. Wie zoals collega Valk (PvdA) denkt dat, nu de krijgsmacht praktisch is gehalveerd, er nog verder kan worden afgeslankt, bevindt zich op een dwaalspoor.

De opmerking van de beide regeringspartijen dat er bij een te bescheiden deelname aan vredesoperaties nog wel iets van het defensiebudget af kan, staat haaks op de rol die PvdA en D'66 Europa toe bedelen. Wanneer Europa minder op de Verenigde Staten wil leunen en meer eigen verantwoordelijkheid wil dragen voor de internationale veiligheid dan zullen de lidstaten meer eigen middelen ter beschikking moeten stellen. Dit verhoudt zich niet met een pleidooi voor een lager defensiebudget.
De PvdA en D'66 bespeuren in het Nederlandse beleid een omslag van interventionisme naar afzijdigheid. Dit zou onder meer komen door de opstelling van de VVD. De PvdA-buitenlandwoordvoer der Van Traa deed in het programma Buitenhof (13 april j.l.) daar nog een schepje bovenop. De VVD heeft de gordijnen dicht getrokken en is naar binnen gekeerd. Niets is minder waar. De feiten bewijzen het tegendeel.

Bijdrage Nederland

Sinds 1991, dus nu al ruim zes jaar, is de Nederlandse krijgsmacht actief in Angola. Nederland en Noorwegen zijn de enige twee Europese landen die daar een bijdrage leveren aan de stabiliteit en de opbouw van het land. Ofschoon er heel wat kritische kanttekeningen zijn te plaatsen bij deze door corruptie en bureaucratie geïnfecteerde VN-operatie, heeft de VVD er meerdere malen voor gepleit om de Nederlandse capaciteit voor het ruimen van mijnen te vergroten. Dit immense humanitaire probleem veroorzaakt bijzonder veel burgerslachtoffers en belemmert de verdere ontwikkeling van dit door burgeroorlog geteisterde land. Van warme bijval, van die fracties die zich voorstaan op betrokkenheid met het kleine en grote wereldleed, is tot nu toe weinig gebleken.
Sinds 1992 maakt Nederland deel uit van de troepenmacht in Bosnië. De Nederlandse deelname is naar internationale maatstaven behoorlijk en heeft ook na het drama van Srebrenica de volledige steun van de VVD. Voortzetting van de Nederlandse bijdrage na 1998 zal, zoals deelname aan elke operatie, op zijn eigen merites moeten worden bezien. In 1994 en 1995 namen, met steun van de VVD, mariniers en marechaussees deel aan een vredesoperatie in Haïti. Door deze operatie toonde Nederland zich solidair met de Verenigde Staten die het leeuwenaandeel van de operatie voor hun rekening namen en werd tevens een bijdrage geleverd aan de stabiliteit in het Caribisch gebied. In 1996, maar ook dit jaar, levert de Koninklijke marine in de Perzische Golf een bijdrage aan het toezicht op de uitvoering van het handels- en wapenembargo naar Irak. Al deze voorbeelden tonen aan dat er van Nederlandse afzijdigheid, ook tijdens deze kabinetsperiode, geen sprake is.

Toetsingskader

Inzet van de krijgsmacht is echter geen doel op zich. Deelname aan vredesoperaties ligt in het verlengde van het buitenlands beleid. Wanneer deelname wordt overwogen dan geldt het Toetsingskader als richtsnoer. Dat Toetsingskader is er ook voor PvdA en D'66. Zo moet duidelijk zijn welk Nederlands belang wordt gediend wanneer aan een vredesoperatie wordt deel genomen. Een heldere politieke doelstelling, die ook met inzet van militaire middelen kan worden behaald, is daarbij een vereiste. Daarnaast moet Nederland geen zwaar karwei alleen opknappen. Nederland is geen Europese grootmacht noch lid van de Veiligheidsraad. Een politieke en militaire voorhoederol voor Nederland is op dit terrein dan ook niet weggelegd. Ondanks dit alles dient het huidige ambitieniveau om te kunnen deelnemen aan vredesoperaties, te worden gehandhaafd. Daarvoor is het wel noodzakelijk dat de knelpunten, waaronder een tekort aan personeel, worden opgelost. Een overgrote meerderheid van de Tweede Kamer heeft zich tijdens de behandeling van de defensiebegroting hier ook voor uitgesproken. PvdA en D'66 moeten hier nu niet van weglopen.

Tot slot. Door het kabinet Lubbers-Kok is bijna 8 miljard gulden op de krijgsmacht bezuinigd. Tijdens deze kabinetsperiode wordt door uitvoering van een doelmatigheidsoperatie nog eens zo'n half miljard gulden structureel op het defensiebudget gekort. De nog lopende herstructurering, die tot een halvering van de krijgsmacht leidt, trekt een enorme wissel op het personeel. De rek is er zo langzamerhand volledig uit. Het personeel is tenslotte niet van elastiek. De uitspraken van de woordvoerders van PvdA en D'66 zijn dan ook een slag in het gezicht van het defensiepersoneel. Zij suggereren dat de militairen minder bereid zouden zijn aan vredesoperaties deel te nemen. Maar dat is zeker niet het geval. Het is de politiek die bepaald of de krijgsmacht wordt ingezet en niet andersom.

Theo van den Doel, lid van de Tweede Kamer en woordvoerder defensie voor de VVD.

expresse 239
25 april 1997

DOCUMENTATIECENTRUM NEDERLANDSE POLITIEKE PARTIJEN

Ondernemingsraad

Vorige week maandag had in de Kamer overleg plaats over de voorgenomen wijziging van de Wet op de Ondernemingsraden. Het betreft hier belangrijke regelgeving. Niet voor niets maakte de Wet op de ondernemingsraden in de jaren '70 samen met inkomensnivellering, de vermogensaanwasdeling en de grondpolitiek deel uit van de vier maatschappij hervormende voorstellen van het kabinet-Den Uyl. Het zal u niet verbazen dat de VVD toen moeite had met deze voorstellen.
Toch is de ondernemingsraad er gekomen en de VVD is er niet ongelukkig mee. Betrokkenheid van werknemers bij hun bedrijf is immers van groot belang voor de onderneming als geheel. Het komt ook voor dat oudgedienden het belang van hun onderneming beter taxeren dan leden van de Raad van Bestuur die uit een andere bedrijfstak komen. Alles overziende is de VVD-fractie niet ontevreden over de wetswijziging die het kabinet nu heeft voorgesteld. Met de nodige aanpassingen die mijn collega AnneLize van der Stoel heeft voorgesteld, kan de regelgeving er zelfs op vooruit gaan.

Anders is het als het amendement wordt aanvaard dat de leden Middel (PvdA) en Schimmel (D66) op de wetswijziging hebben ingediend. Dit wijzigingsvoorstel wil de winstbestemming van het bedrijf, het verstrekken van een belangrijk krediet en de invoering van een belangrijke technologische voorziening onder de werking van het adviesrecht van de ondernemingsraad brengen.
De indieners betogen dat de bestemming van de winst een belangrijk onderdeel van de bedrijfsvoering betreft en derhalve onder het adviesrecht behoort te vallen. Op zichzelf hebben zij daarin geen ongelijk. Maar in de praktijk zal de OR vaak geneigd zijn, redenerend vanuit de continuïteit van het bedrijf, te adviseren de winst voor investeringen in het bedrijf te bestemmen. De aandeelhouders worden dan gepasseerd. Uiteraard gaat het hier om een adviesrecht en adviezen kunnen worden genegeerd. Maar dit de bedoeling van de indieners is? De positie van de OR wordt op die manier immers uitgehold.

Deze wijziging is mijn fractie een brug te ver. Als PvdA en D66 door middel van dit amendement denken het bedrijfsleven te stimuleren en Nederland als vestigingsland aantrekkelijk te maken, zijn zij niet van deze tijd. Ook minister Melkert verzet zich tegen dit amendement. Ik doe hem hierbij de toezegging dat hij hierbij op de volle steun van de VVD-fractie kan rekenen.

Frits Bolkestein

Ziekenfondsen risicodragend

Op 21 april jl. is in een nota-overleg met minister Borst gesproken over enkele aspecten inzake de ziekenfondswetgeving.
Om tot meer doelmatigheid en kostenbeheersing te komen, is besloten de ziekenfondsen steeds meer risicodragend te laten worden. Dit houdt in dat ze, als er tekorten ontstaan, niet meer helemaal gecompenseerd worden door de Rijksoverheid. Het is de bedoeling dat de ziekenfondsen in 1998 volledig risicodragend zullen zijn. Daartoe hebben ziekenfondsen reserves nodig om eventuele schommelingen op te vangen. Deze reserves zijn nu echter zo hoog opgelopen dat het kabinet de reserves wil maximeren. De VVD-fractie ondersteunt dit voorstel.
Na het opheffen van de vrijwillige ziekenfondsen in 1986 hebben de ziekenfondsen de toen bestaande reserves behouden en niet besteed aan de zorg. Op dit moment zou het gaan om een bedrag van ongeveer 650 miljoen gulden.
De woordvoerder heeft met steun van de andere fracties aan de minister gevraagd te bekijken of met een speciale wet dit 'dood geld' weer beschikbaar kan komen voor de zorg. De minister heeft toegezegd dit door de landsadvocaat te laten uitzoeken.
Of mogelijk teveel zou zijn betaald voor de omslagbijdrage in het kader van de WTZ kan nog niet worden beantwoord. De financiële consequenties van de overgang in 1997 van 200.000 bejaarden uit de WTZ naar het ziekenfonds is nog niet te overzien. De misschien bestaande reserve in de WTZ zou hierdoor nog wel eens hard nodig kunnen zijn.

Onafhankelijk toezicht

De woordvoerder heeft er op aangedrongen dat daar waar samenwerkingsverbanden zijn ontstaan tussen ziekenfondsen en particuliere verzekeraars, altijd de gang van zaken

Vervolg op pagina 3

Verder in dit nummer

- Integratie minderheden
- Albanië
- Technolease
- Huurders/verhuurders
- Minimumloon
- Speech KC Overijssel

VVD OP INTERNET: WWW.DDS.NL/~VVD E-MAIL: VVDNET@WORLDACCESS.NL

Albanië

Op 24 april vond met de minister van Buitenlandse Zaken een Algemeen Overleg plaats over de laatste ontwikkelingen in Albanië. Daar is ook de eventuele Nederlandse deelname aan de internationale troepenmacht in OVSE-verband voor Albanië aan de orde gekomen. VVD-woordvoerder Jan Dirk Blaauw is hier vooralsnog niet voor.

De VVD-fractie heeft een aantal toetsingscriteria voor deelname aan een vredesoperatie.
Allereerst is van belang of de betrokken partijen akkoord gaan. De regering en de oppositie in Albanië gaan akkoord met de komst van een internationale troepenmacht. Maar hoe de clans en dorpscomités, waarover de regering geen macht meer heeft, hierover denken, is onzeker.
Ten tweede is cruciaal onder welk mandaat de operatie wordt uitgevoerd, inclusief de bijbehorende commandolijnen en de verdeling van verantwoordelijkheden. Aan dit criterium wordt geheel niet voldaan. Voor de VVD zijn dit soort operaties pas zinvol als de NAVO erbij betrokken is, of desnoods de WEU in 'Combined Joined Task Force'-verband. Een coalitie van gelijkgestemden, zoals die zich nu aftekent zonder band met de Verenigde Staten of de NAVO, vraagt om problemen, aldus de woordvoerder.
Het derde criterium betreft het nationale belang. Gezien het gevaar van nog meer instabiliteit op de Balkan en de problemen rond de vluchtelingen, waarmee de EU-lidstaten te maken hebben, is dit zeker in het geding.
Ten vierde moet de tijdsduur worden vastgesteld die men nodig acht om de beoogde doelen te bereiken. Dit is nog onduidelijk.
De VVD-fractie is van mening dat gezien de misère waarin Albanië nu verkeert, wel iets moet worden ondernomen. Aangezien aan de meeste toetsingscriteria voor deelname aan een vredesoperatie in dit geval niet is voldaan, is de VVD vooralsnog geen voorstander van deze optie.

Inlichtingen:
Jan Dirk Blauw, 070-3182887

Integratiebeleid etnische minderheden

In een nota-overleg met de minister van Binnenlandse Zaken is deze week gesproken over het Jaaroverzicht integratiebeleid etnische minderheden 1997.

Multiculturele samenleving
Het kabinet stelt dat Nederland door de immigratie een multiculturele samenleving is geworden en dat de culturen gelijkwaardig zijn. Daarbij moeten volgens het kabinet een aantal basale principes die de fundamenten van onze samenleving raken als vaststaand worden beschouwd.
De VVD-fractie ziet dat een slag anders: de Nederlandse cultuur verschilt als gevolg van een andere geschiedenis en andere omstandigheden wezenlijk van de culturen in vele andere landen elders in de wereld. Mensen zijn gelijkwaardig en wij behoren open te staan voor het goede van andere culturen, maar de Nederlandse cultuur moet het bindende element in onze samenleving blijven. Het is belangrijk dat migranten zich zoveel mogelijk van die cultuur eigen maken. Multiculturalisme kan onbedoeld leiden tot segregatie en dat wijst de VVD onvoorwaardelijk af, zoals wij ook assimilatie afwijzen. Wij kiezen voor integratie, in het besef dat dat vraagt om aanpassing van hen die er voor kozen naar Nederland te komen en hier te blijven. Daarbij blijft er ruimte voor de eigen culturele waarden, voor zover die passen binnen de wetten, regels en omgangsvormen die hier gelden als resultante van de Nederlandse cultuur.

Bestrijden van discriminatie
Het integratieproces in Nederland wordt negatief beïnvloed door bewuste en onbewuste discriminatie. Het besef moet doordringen dat zij die discrimineren mede-oorzaak zijn van grote maatschappelijke problemen. Waar bewuste discriminatie aan het licht komt, past een snelle en adequate strafrechtelijke sanctie. De urgentie van een lik op stuk-beleid op dit punt is groot.

Economische integratie
Een groot deel van de migranten in Nederland is afkomstig uit samenlevingen die op grote afstand staan tot de Nederlandse samenleving. Onvoldoende taalkennis, scholingsachterstand en culturele verschillen bepalen veelal hun slechte uitgangspositie. Zij zijn dan aangewezen op werk dat voor een groot deel is weggeautomatiseerd, is weggelekt naar lage lonen landen, of dat gewoon blijft liggen.
Dit, gevoegd bij de discriminatie op de arbeidsmarkt heeft tot gevolg dat bijvoorbeeld 7 van de 10 Turken en Marokkanen in ons land in de leeftijd tussen 16 en 65 jaar niet werken.
De arbeidsparticipatie is het laagst onder hen die werk voor hun integratie het hardst nodig hebben. Op het punt van het verschil tussen de loon-

Vervolg op pagina 4

Technolease

De VVD-fractie heeft zich beraden over de resultaten van het besloten overleg op 22 april jl. met de vaste commissies voor Financiën, Economische Zaken en Rijksuitgaven en de ministers van Financiën en Economische Zaken en de staatssecretaris van Financiën over Technolease.
De VVD-fractie is tot de conclusie gekomen dat er aanwijzingen zijn dat de (toenmalige) staatssecretaris van Financiën de Kamer tijdens een besloten overleg op 14 oktober 1993 onjuist kan hebben geïnformeerd. Hij deelde de Kamer toen mee dat - net als Philips in juli van dat jaar - bedrijven vooraf zekerheid van de belastingdienst konden krijgen over de acceptatie van sale-lease-back-transacties met immateriële activa. Hiermee gaf hij aan dat gelijke behandeling gewaarborgd was, een punt waar de VVD-fractie destijds met klem op heeft aangedrongen. Hierover is nu onduidelijkheid ontstaan.
VVD-woordvoerder Jos van Rey heeft daarom voorgesteld dat de drie commissies uit haar midden een aantal leden aanwijzen en die uitnodigen gesprekken te voeren met degenen die opheldering op het genoemde punt kunnen verschaffen.
Hierover is gestemd tijdens de procedurevergadering op 24 april jl. Twee commissies waren tegen het voorstel van Van Rey en één commissie voor. Het regelement van Orde schrijft dan voor dat de vergadering zich hierover plenair moet uitspreken. Dit plenaire debat zal aanstaande dinsdag worden gevoerd.

Inlichtingen:
Jos van Rey, 070-3182899

Initiatiefwet Overleg Huurders/Verhuurders

Deze week heeft de eerste termijn van de Kamer van de plenaire behandeling van het initiatiefwetsvoorstel Duivesteijn (PvdA) 'Overleg Huurders/ Verhuurders' plaatsgevonden.
Als onderdeel van de verzelfstandiging van de sociale huursector en de invoering van de meer marktconforme huren is besloten de positie van huurders in het overleg tussen huurders en verhuurders te versterken.
In februari 1995 kwam de PvdA met een zwaar overgereguleerd initiatiefwetsvoorstel met veel bureaucratische rompslomp, verregaande plichten voor de verhuurders en instemmingsrechten voor de huurders. De VVD-fractie heeft zich in duidelijke termen tegen dit voorstel uitgesproken.
In oktober 1995 kwam het kabinet met een wetsvoorstel 'procesvereisten', waarbij de positie van de huurder werd versterkt als de huurverhoging een bepaald niveau oversteeg. De Tweede Kamer heeft deze wet met algemene stemmen aanvaard, maar de Eerste Kamer heeft het verworpen.
De sector zelf (NWR, NCIV, Woonbond en ROZ, dus zowel huurders als sociale en particuliere verhuurders) is toen met een eigen regeling gekomen. Deze is in oktober 1996 gepubliceerd.
VVD-woordvoerder Pieter Hofstra acht een wettelijke regeling op zich overbodig nu huurders en verhuurders tot een vergelijk zijn gekomen. Het kabinet heeft gemeend toch een wetsvoorstel te moeten voorbereiden dat is gebaseerd op deze sectorregeling. Dit voorstel ligt nu bij de Raad van State en is dus nog niet gepubliceerd.

Kinderballon

Om staatssecretaris Tommel voor te zijn heeft de PvdA haar oorspronkelijk voorstel 'afgerond' door een geheel nieuw initiatief wetsvoorstel in te dienen. Het oorspronkelijke voorstel is volledig ingetrokken. Het nieuwe voorstel is, net als het wetsvoorstel van het kabinet, gebaseerd op het sectorconvenant, met extra rechten voor de huurders en extra plichten voor de verhuurders. Dit 'nieuwe initiatief-wetsvoorstel' is nu in behandeling genomen zonder advies van de Raad van State en zonder nader verslag.
De woordvoerder heeft tijdens het debat zijn bezwaar tegen deze procedure benadrukt. De VVD kan instemmen met een regeling gebaseerd op het sectorconvenant, ook al heeft de woordvoerder scherpe kritiek op het trage tempo van de staatssecretaris. De VVD-fractie kan niet instemmen met het voorstel van de PvdA zonder volledige amendering richting het oorspronkelijke sectorconvenant. Ook D66 en het CDA zitten op die lijn. De woordvoerder heeft initiatiefnemer Duivesteijn daarom gevraagd of hij geloofwaardig blijft met een wet die precies op het wetsvoorstel van het kabinet lijkt. "U hebt in 1995 een Zeppelin opgelaten en u blijft nu achter met een klein kinderballonnetje", aldus Hofstra.
Gezien de algehele verwarring die nu is ontstaan, is het debat geschorst. Het antwoord van de initiatiefnemer wordt over twee weken verwacht. De VVD-fractie zal dan een nader standpunt bepalen. Ze wil daarbij in elk geval prioriteit geven aan een zorgvuldige en rechtvaardige regeling, boven goedkope publiciteitsacties van de PvdA waar ook de huurders geen cent wijzer van worden.

Inlichtingen:
Pieter Hofstra, 070-3182886

Minimumloon

Op 24 april jl. is met minister Melkert van Sociale Zaken en Werkgelegenheid een plenair debat gevoerd over tijdelijke afwijking van het minimumloon.

Het adagium van dit kabinet is "werk, werk en nog eens werk". Dit is niet alleen van belang om de sociale lastendruk te verlagen. Het is bovendien een belangrijk middel tot sociale integratie en om een tweedeling (rijk-arm) in de maatschappij te voorkomen.
Door het instellen van het minimumloon is in de loop der jaren veel laaggeschoold werk weggesaneerd. De opleiding, ervaring en produktiviteit van langdurig werklozen sluiten namelijk niet aan op de hoogte van het minimumloon. Dat vormt dus een belemmering voor deze groep op de arbeidsmarkt.
De VVD-fractie is daarom al jaren voor verlaging van het minimumloon, om aan de onderkant van de arbeidsmarkt banen te creëren. In het regeerakkoord is afgesproken dit wettelijk mogelijk te maken.
Minister Melkert is nu met een voorstel gekomen dat afwijking van het minimumloon mogelijk maakt. Er is dispensatie mogelijk tot 70% van het minimumloon, waarbij het loon tot het sociaal minimum (bijstandsuitkering) wordt aangevuld. De regeling geldt voor twee jaar en voor bepaalde sectoren.
VVD-woordvoerder Henk van Hoof heeft een amendement ingediend waarin wordt vastgelegd dat CAO's niet meer algemeen verbindend worden verklaard, omdat anders via de weg van de CAO de dispensatie van het minimumloon kan worden weggecontracteerd.

Amendement D66

In het wetsvoorstel van de regering worden alleenstaanden verplicht een baan aan te nemen onder het minimumloon. Uit oogpunt van gelijke behandeling heeft D66 een amendement ingediend waarin zij alleenstaanden van deze verplichting ontslaat. Dit haalt het hart uit het wetsvoorstel. De woordvoerder wil deze verplichting nu laten gelden voor alle werkzoekenden. Dan is van ongelijke behandeling geen sprake meer. Hierover heeft hij een amendement ingediend.
Als het amendement van D66 wordt aangenomen, kan de VVD-fractie niet meer met de wet instemmen, omdat de effectiviteit van de wet zo tot nul wordt gereduceerd. De woordvoerder heeft ook de minister opgeroepen niet met een dergelijke lege huls akkoord te gaan, temeer omdat zo onvoldoende gehoor wordt gegeven aan de afspraak die is gemaakt in het regeerakkoord.
Minister Melkert vindt het wetsvoorstel zoals die is ingediend te verdedigen. Gegeven de ingediende amendementen van de fracties van de PvdA, D66 en de VVD ziet de minister een aantal problemen en wil hierover overleg hebben met zijn collega's in het kabinet. Het debat is geschorst om de minister die gelegenheid te geven.

Inlichtingen:
Henk van Hoof, 070-3182885

Vervolg Ziekenfondsen

van de publieke middelen te volgen cq te achterhalen moet zijn.
Daarom ondersteunt de VVD-fractie het voornemen van het kabinet om aan de ziekenfonds- en AWBZ-uitvoeringsorganen, aangescherpte verplichtingen ten aanzien van de informatievoorziening op te leggen. Het toezicht op de uitvoeringsorganen moet bovendien onafhankelijk zijn en niet gekoppeld aan de Ziekenfondsraad.

Inlichtingen:
Margreet Kamp, 070-3182893

Kamercentrale Overijssel

Op maandag 21 april 1997 hield Frits Bolkestein een toespraak in de Twentse Schouwburg te Enschede voor de Kamercentrale Overijssel van de VVD. Een samenvatting van deze speech is hieronder afgedrukt.

Technostarters
Onlangs is door de minister van Economische Zaken Hans Wijers het Technostartersfonds ingesteld. Startende ondernemers moeten een businessplan indienen. Wordt dit goedgekeurd dan volgt gedeeltelijke financiering en begeleiding van de nieuwe bedrijven waardoor hun overlevingskansen tot 80% stijgen. Bèta's met een succesvol bedrijf kunnen op die wijze een belangrijke voorbeeldfunctie vervullen.
Doet het ministerie zijn best startende ondernemers tegemoet te komen, ook de universiteiten kunnen een rol spelen. Nu nog claimen universiteiten doorgaans de octrooien op vindingen van hun onderzoekers. De onderzoekers hebben dan het nakijken. Universiteiten leggen zich bovendien niet altijd toe op het beheren van die octrooien, zodat ze ongebruikt blijven liggen. Ik pleit er dan ook voor dat getalenteerde onderzoekers de kans krijgen een octrooi op eigen naam te zetten, zodat zij daarmee eigen technologie-bedrijfjes op kunnen zetten. Iedere Willy Wortel moet een Dagobert Duck kunnen worden. Ik roep de Universiteit Twente op dit idee in praktijk te brengen. Let wel: niet volgens algemeen geldende regels voor de hele universiteit, maar door afspraken in individuele arbeidsovereenkomsten. Op die manier wordt het mogelijk de begaafde onderzoeker binnen de poorten van de universiteit te houden.

Noordtak Betuwelijn
Is het onderwijs een van de belangrijkste wapens in de internationale concurrentieslag, de fysieke infrastructuur is dat evenzeer. In 1995 heeft mijn collega Jan Dirk Blaauw samen met D66 en de PvdA een motie ingediend over de noodzaak van aftakking van de Betuweroute naar noord-Nederland en noord- en oost-Duitsland. Voor de VVD-fractie is de noordtak van groot belang.
Rotterdam wordt op die wijze immers verbonden met Hannover, Berlijn, Warschau, Minsk en Moskou. De concurrentiepositie van onze grootste zeehaven wordt hierdoor versterkt.
Op dit moment studeert het kabinet met de andere betrokken overheden op de beste oplossing voor de aanleg van deze noordtak. In de motie waarover ik zojuist sprak, heeft de Kamer gezegd dat bij deze verbinding de negatieve gevolgen voor leefbaarheid en natuur zoveel mogelijk dienen te worden beperkt. In deze omgeving heeft het voornemen de noordelijke aftakking aan te leggen veel stof doen opwaaien. Er wordt gevreesd voor geluidsoverlast, horizonvervuiling en de kans op ongelukken. Er bestaan scenario's waarin de aanleg van de noordtak over bestaand spoor zou plaatshebben. Dat lijkt mijn fractie geen gelukkige keuze. Het zou onder andere betekenen dat het tracé dwars door de stad Arnhem en plaatsen in de omgeving van Enschede zou leiden. Wil men het doorsnijden van deze gemeenten vermijden, dan leidt dat tot de aantasting van natuurgebieden. Het zou daarom beter zijn te kiezen voor de aanleg van de noordtak over nieuw spoor.

Opties
Opties en de koerswinsten die daarmee door sommigen zijn gerealiseerd, hebben de laatste tijd veel aandacht gekregen. Dat is begrijpelijk want doordat de aandelenmarkten de laatste twee jaar in waarde zeer zijn gestegen, zijn die opties een ware goudmijn gebleken. Ik wil daar het volgende over zeggen.
Eerst iets algemeens. Ons land is er een van gematigdheid. Wij houden niet van extremen noch van excessen. Zo ook de VVD. Wij zetten vraagtekens bij extreem hoge inkomens van topmanagers. Zeker, mensen die hard werken en goed presteren mogen daar best goed voor beloond worden. Maar dan moet er ook inderdaad ook goed gepresteerd worden. Waar een bedrijf het slecht doet, verdient de top natuurlijk geen extra beloning. En waar de top wel en op goede gronden wordt beloond, moeten alle werknemers in staat worden gesteld aandelen in hun bedrijf te verkrijgen. Investeren in het eigen bedrijf moet voor alle werknemers aantrekkelijker worden gemaakt. Dat stimuleert bezitsvorming en daarvan is de VVD een voorstander. Wij vragen vakbonden hun looneisen te matigen. Dan ligt het in de rede dat mensen aan de top zich weten te beperken.
Maar strikte voorwaarden voor het verlenen en uitoefening van die opties zijn noodzakelijk. De VVD is voor openbaarheid. Die openbaarheid kan worden verkregen door gebruik te maken van het register van de Stichting Toezicht Effectenverkeer (STE) dat voor iedereen toegankelijk is. In dat register zouden alle opties voor managers en werknemers moeten worden vermeld.

Loyaliteit
Ten tweede moet er een minimum termijn komen die moet verstrijken voordat een optie kan worden uitgeoefend. Opties zijn immers bedoeld om de loyaliteit van de directeuren te verzekeren. Dan mogen zij best drie á vijf jaren wachten alvorens de opties te verzilveren. Ten derde moet iets worden gedaan aan de fiscaliteit. Nu moet 71/2 % van de koers van uitgifte bij het inkomen worden opgeteld, terwijl de uiteindelijke geïnde waarde belastingvrij wordt geïncasseerd. Dat is niet redelijk. Daar moet wat aan worden gedaan. Minister van Financiën Gerrit Zalm en zijn staatssecretaris Willem Vermeend zijn bezig met een belastingplan voor de volgende eeuw. Daarin moet een reëlere belasting van dit type optiewinsten een plaats krijgen.
Afgelopen vrijdagavond heeft Minister President Wim Kok ook over deze zaak gesproken. Hij heeft toen een lans gebroken voor een 'vermogensaanwas-belasting' die alleen voor de 'grote vissen' zou gelden. Dat voorstel is rijkelijk vaag. In dit stadium kan ik ook niet meer dan een paar dingen daarover zeggen. Ten eerste dat het niet gemakkelijk zal zijn grote vissen van middelgrote vissen te scheiden. Hoe definieer je die? Ten tweede mogen koersverliezen natuurlijk als aftrekpost worden opgevoerd waar koerswinsten worden belast. Ten derde dat een vermogenswinstbelasting in haar volle omvang erg moeilijk in te voeren is. De VVD is daar ook nooit een voorstander van geweest en zal dat ook niet worden. Zeker niet zolang de vermogensbelasting bestaat, waar wij ook al geen voorstander van zijn. Wij zullen de plannen van het kabinet inzake inkomsten uit vermogen dan ook kritisch bekijken.
Het kabinet heeft afgelopen vrijdag naar het schijnt ook besloten uitvoering te geven aan de motie van mijn collega Bibi de Vries om het tarief van de vermogensbelasting te verlagen. Deze motie, die is mede-ondertekend door het CDA, betekent een stap in de goede richting van een totale afschaffing van die belasting.

Vervolg Integratiebeleid

kosten voor de werkgevers en de waarde van het werk dat laaggeschoolden aan de onderkant van de arbeidsmarkt kunnen verrichten, is een kentering ten goede te bespeuren. Naast de gematigde loonontwikkeling waarvan al jaren sprake is, vermindert de lastendruk op de laagste lonen. Bovendien is in het regeerakkoord een afspraak over het minimumloon gemaakt. Die kentering is noodzakelijk voor het integratieproces.

Inlichtingen:
Henk Kamp, 070-3182898

expresse 240
2 mei 1997

DOCUMENTATIECENTRUM
NEDERLANDSE POLITIEKE
PARTIJEN

Crisis politiekorps Rotterdam

Deze week hebben de politiebonden en de ondernemingsraad bij de politieregio Rotterdam-Rijnmond het vertrouwen in de korpschef opgezegd. De heer J.W. Brinkman geeft pas zeven maanden als korpschef leiding aan de regio. Door dit conflict van bonden en OR met de leiding wordt de politie in haar functioneren belemmerd. Daarnaast tast een dergelijke situatie het gezag van de politie aan. Dit is een ernstige zaak.
Allereerst is het de verantwoordelijkheid van de korpsbeheerder om orde op zaken te stellen. De korpsbeheerder, burgemeester Peper van Rotterdam, heeft daarom de plaatsvervangend korpsbeheerder, burgemeester Jansen van Krimpen aan den IJssel, verzocht te bemiddelen in het conflict. Die heeft daar zes weken de tijd voor.
Er moet zo snel mogelijk een oplossing worden gevonden. Als de problemen aanhouden, verliest de burger zijn vertrouwen in het politiebestel. De bonden en de OR hebben te kennen gegeven niet meer te willen samenwerken met de heer Brinkman. Maar zaken van benoeming en ontslag behoren tot de bevoegdheid van de minister van Binnenlandse Zaken. De Tweede Kamer toetst pas achteraf de uitkomst van dit proces.
Daarbij merk ik alvast op dat ook de gesloten en nauwelijks toegankelijke cultuur bij de politie niet bijdraagt aan het vertrouwen van de burger in het politie-apparaat. Hiervoor is een cultuuromslag bij de politie nodig. Ik ben van mening dat het in dienst nemen van meer vrouwen hierop een gunstige uitwerking kan hebben.

Benk Korthals

Reactie op het rapport "Schoon schip maken"

Op 24 april presenteerde een delegatie van de Vaste Kamercommissies voor V&W en VROM het rapport "Schoon schip maken." De belangrijkste conclusie van het rapport is naar de mening van de VVD dat de structuur en de cultuur van het huidige controle- en handhavingsbeleid op het gebied van de milieuregelgeving nog steeds zeer kwetsbaar is.
De VVD-fractie wil daarom zo snel mogelijk een overleg met de regering over de voorstellen die de regering in juli 1996 heeft gedaan. Deze gedachtenwisseling is steeds uitgesteld door het onderzoek naar de verwikkelingen bij Tanker Cleaning Rotterdam (TCR). De VVD betreurt het dat de onderzoekers op dit gebied niet meer concrete aanbevelingen hebben gedaan. Ook de slechte controle rond de subsidieverlening verdient verdere aandacht. De Algemene Rekenkamer heeft hier in het verleden reeds meermalen op gewezen en er aandacht voor gevraagd dat er betere kaders voor subsidieverleningen tot stand moeten worden gebracht.
De stelling van de regering, in haar brief van 12 juli 1996, dat de overheid op meerdere fronten heeft gefaald wordt door het onderzoek van de parlementariërs bevestigd.

De VVD-fractie stelt vast dat dit rapport bevestigt dat er geen contact is geweest tussen mevrouw Kroes en de gebroeders Langenberg. Ook over het lekken uit het gesprek van de heer Feber met de minister van Verkeer en Waterstaat heeft de delegatie geen enkel verwijt aan mevrouw Kroes toegeschreven. Het is daarom te hopen dat hiermee een definitief einde is gekomen aan de geruchtvorming hieromtrent.
Wat de VVD betreft kan het TCR-onderzoek zo snel mogelijk worden afgerond met een parlementair debat. De Tweede Kamer zal zich nu vooral moeten bezighouden met de vraag hoe een tweede TCR-affaire in de toekomst kan worden voorkomen en met het doen van voorstellen om de milieuwetgeving beter te handhaven.

Inlichtingen:
Jan Hendrik Klein Molekamp, 070-3182884

i.v.m. Hemelvaart verschijnt volgende week geen VVD-Expresse

Verder in dit nummer

- Afvalstoffenwetgeving
- Internationaal beleid
- Open universiteit
- Technolease
- Herdenking 50 jaar Marshall Plan

Wijziging van de afvalstoffenwetgeving

Op 1 mei sprak de Kamer over een wetsvoorstel dat beoogt een aantal tekortkomingen in de huidige afvalstoffenwetgeving op te vullen. Voor de VVD is duidelijk dat wijzigingen in de afvalstoffenwetgeving in onderlinge samenhang bekeken moet worden.

De VVD heeft aandacht gevraagd voor de wijze van inzameling. De VVD-fractie is voorstander van een haalplicht, maar kan zich voorstellen dat er omstandigheden kunnen zijn waarin een brengplicht meer geëigend is. In nieuwbouwwijken zouden systemen ontwikkeld kunnen worden, die een andere manier van verwijdering nodig maken. De VVD wil deze nieuwe ontwikkelingen niet blokkeren, mits dit niet leidt tot een geringere dienstverlening aan de burger door gemeenten. De minister was het met dit laatste eens. Dit zal een punt van aandacht blijven.

Provinciale grenzen

Voorts heeft de Kamer in februari gesproken over het rapport van de commissie-Epema en de visie van de minister daarop. De Kamer heeft in 1995 expliciet gevraagd naar mogelijke wetswijziging. De minister heeft laten weten dat zij ± 21/2 jaar nodig heeft om dit te realiseren. Dat is naar de mening van de VVD te lang. Vandaar dat de VVD, samen met D66, een amendement heeft ingediend, dat beoogt de provinciale grenzen op te heffen voor verbrandbaar afval dat niet gestort wordt. Als we inderdaad 21/2 jaar moeten wachten op wetswijziging, dan vreest de VVD dat we over niet al te lange tijd kunnen spreken over een chaos in afvalland. Het feit dat de provincie én belangen heeft bij de uitvoering van het afvalstoffenbeleid én de controletaak moet verzorgen, plaatst haar vaak in een lastige positie. De commissie-Epema heeft hier ook expliciet op gewezen. De VVD wil niet een situatie laten bestaan waarin er een groot spanningsveld bestaat tussen theorie en praktijk. De minister is gevraagd het amendement te bestuderen en het op een later tijdstip, met van haar commentaar, opnieuw in de Kamer te behandelen.

Het probleem is de bestaande overcapaciteit bij de afvalverbrandingsinstallaties en bij de stortplaatsen als het gaat om brandbaar afval. De VVD heeft er daarom bij de minister op aangedrongen dat er veel meer en veel beter wordt gecontroleerd. Niet alleen bij particuliere bedrijven, maar ook bij bedrijven die geheel of gedeeltelijk in handen zijn van de overheid.

Tenslotte is voor de VVD duidelijk dat een stijging van het storttarief voor brandbaar afval niet mag leiden tot een verkapte belastingverhoging. De opbrengsten van het gestegen storttarief moeten binnen de sector worden aangewend of worden teruggesluisd. De gebonden gebruiker, oftewel de burgers, kunnen dan profiteren van een lager verbrandingstarief en dus van een lagere afvalstoffenheffing. In het kader van de discussie om de lokale lasten terug te dringen acht de VVD dit van groot belang.

Inlichtingen:
Jan Hendrik Klein Molekamp,
070-3182884

LIBERAAL REVEIL

Onlangs verscheen een nieuwe editie van 'Liberaal Reveil', een uitgave van de Prof. Mr. B.M. Teldersstichting.

In dit nummer staan de volgende artikelen:

Morele en psychologische naïviteiten, **Heleen Dupuis**

Genoeg te doen: over de verraderlijke ambities van 'Vrij en verantwoordelijk', **U. Rosenthal**

Met de rug naar de toekomst, **J.P.H. Donner**

Twee geloven op één kussen.
Het liberalisme van de VVD en D66, **Han Entzinger**

Allemaal liberaal?, **Thijs Wöltgens**

'Vrij en verantwoordelijk': weinig nieuws onder de zon, **Ciska Scheidel**

Welvaartsproductie en sociale zekerheid:
bedenkingen en vragen, **S.K. Kuipers**

Geen gemorrel aan fundamenten, **J.M. Polak**

Kleine gebaren, **Bas Eenhoorn**

Op zoek naar cement, **Bendert Gijzel**

Een gemiste kans, **N.L. Dodde**

Voorzichtigheid troef, **G.C. Berkhof**

Hoe bijzonder is het eerste zakenkabinet-Kok?
Bespreking van P.G.C. van Schie (red.),
'Paars in Perspectief', **Hans Wansink**

U kunt dit nummer bestellen door ƒ 9,50 over te maken op girorekeningnummer 240200, ten name van 'Stichting Liberaal Reveil, Liberaal Reveil nr. 2, 1997'.
U kunt zich ook opgeven als abonnee van Liberaal Reveil voor ƒ 55,00 per jaar. Jongeren tot 27 jaar betalen ƒ 30,00.

U kunt zich aanmelden voor een abonnement bij:
Liberaal Reveil, mevrouw M.P. Moene,
Postbus 192, 6700 AD Wageningen. Telefoon 0317 - 427 655.

VVD is een internationaal georiënteerde partij

Fragment uit de spreekbeurt van Frans Weisglas (VVD-buitenlandwoordvoerder) voor de VVD-afdeling Dordrecht, op 28 april 1997 in Dordrecht.
Het liberalisme is een grote internationale beweging en de VVD is een internationaal georiënteerde partij:

- De VVD is voor Europese samenwerking. Economische, milieu- en criminaliteitsproblemen zijn slechts op te lossen in Europees verband. Ook in de buitenlandse politiek moet Europa zoveel mogelijk met één stem spreken. Maar Europa dient zich wel te beperken tot haar kerntaken en in de buitenlandse politiek is het opgeven van het veto-recht niet in het Nederlandse belang, temeer daar de grote landen in de praktijk zich toch niet zullen laten overstemmen. Wij zijn voor de EMU, maar wel een EMU waar strikt de hand wordt gehouden aan de vastgestelde criteria.
- De VVD is voor uitbreiding van de EU met midden- en oosteuropese landen. Met het oog daarop is verbetering van de institutionele structuur van de EU gewenst. Maar een land als Nederland - grootste netto betaler aan de EU - dient wel een eigen commissaris te behouden.
- De VVD is voor vrijhandel en tegen protectionisme.
- De VVD is voor een mensenrechtenbeleid dat is gericht op universele bevordering van de fundamentele rechten van de individuele mens. Selectiviteit is daarbij uit den boze. Wij steunen dan ook het recente China-beleid van Minister Van Mierlo.
- De VVD is voor de internationale afspraken op het gebied van ontwikkelingshulp, maar het is niet nodig dat Nederland jaar in jaar uit meer doet dan internationaal is afgesproken (0,7% BNP).
- De VVD steunt Nederlandse deelname aan vredesoperaties, mits is voldaan aan de met de Kamer afgesproken criteria. In het geval Albanië is dat vooralsnog niet het geval.
- De VVD is voorstander van een effectieve NAVO-samenwerking, met daarbinnen een duidelijke Europese component. Een Europees defensiebeleid binnen de EU is daarmee in strijd. En uitbreiding van de NAVO maakt de NAVO een minder effectieve organisatie en is onder de huidige omstandigheden ongewenst.

Tegen deze achtergrond is het onbegrijpelijk dat PvdA-politici als Wallage en Van Traa en CDA-er Van Gennip de VVD verwijten de "gordijnen van Nederland dicht te doen". De VVD staat voor een realistisch internationaal georiënteerd beleid. "Neo-nationalisme" (citaat van Van Gennip) staat daar haaks op.

Inlichtingen:
Frans Weisglas, 070-3182903

Open Universiteit

Deze week heeft de Tweede Kamer gesproken over de positie van de Open Universiteit (OU) binnen het Hoger Onderwijs. Hiervoor is een wijziging van de wet op het hoger onderwijs en wetenschap-pelijk onderwijs nodig. De bedoeling is om de bestuurs-organisatie van de Open Universiteit te versterken, en het bestuur op een grotere afstand van de overheid te plaatsen.

Minister Ritzen stelde aanvankelijk een president voor als hoofd van de OU. VVD-woordvoerder Oussama Cherribi heeft in de schriftelijke voorbereiding gepleit voor een meerhoofdig college van bestuur. Een meerhoofdig bestuur is beter toegerust voor de tweeledige taak van de Open Universiteit: de verzorging van afstandsonderwijs (met name voor zogenaamde 'tweede kansers'), en de onderwijsvernieuwing in samenwerking met universiteiten. In een nota van wijziging heeft de minister gekozen voor een college van bestuur, maar hij laat het aantal leden nog open.

Regionale spreiding
Een evenwichtige spreiding en goede bereikbaarheid van regionale studiecentra is voor het functioneren van de Open Universiteit van groot belang. Ook de mensen in Zeeland, Limburg en het noorden van Nederland moeten de studiecentra gemakkelijk kunnen bereiken. Om van de minister een harde garantie te krijgen dat niet zomaar regionale studiecentra kunnen worden gesloten, is een amendement Beinema (CDA) - Cherribi ingediend. Dit heeft ertoe geleid dat Minister Ritzen heeft toegezegd het punt van de regionale spreiding via een bekostigingsbesluit uit te werken. De kamer ontvangt hierover nog voor de stemmingen een brief.

Inlichtingen:
Oussama Cherribi, 070-3182882

Technolease

Vorige week heeft Jos van Rey namens de VVD-fractie voorgesteld een aantal leden uit de vaste commissies Financiën, Rijksuitgaven en Economische Zaken te benoemen die onderzoek moeten doen naar de onduidelijkheden die zijn gerezen over uitspraken van de toenmalige staatssecretaris van Financiën tijdens een besloten overleg op 14 oktober 1993 over Technolease (zie VVD-expresse 239). De vraag is of de staatssecretaris de Kamer tijdens dit overleg juist heeft geïnformeerd over gelijke behandeling van bedrijven bij de acceptatie van sale-lease-back-transacties met immateriële activa (technolease).

Van Rey wil dat gesprekken zullen worden gevoerd met degenen die opheldering kunnen verschaffen over de gang van zaken. Hierbij kan onder andere worden gedacht aan de toenmalige minister van Financiën, de toenmalige staatssecretaris van Financiën en de toenmalige minister van Economische Zaken.
Afgelopen dinsdag is over dit voorstel gestemd. Alleen de partijen SGP, GPV en D66 hebben tegen gestemd. Het voorstel van Van Rey is dus aangenomen.
Aanstaande dinsdag zal de werkgroep die de gesprekken zal gaan voeren voor het eerst bijeenkomen. Dan zal naar verwachting worden besloten of de gesprekken openbaar of besloten zullen plaatsvinden en wie er precies zal worden ondervraagd. De werkgroep zal bestaan uit de leden Wolters (CDA), Giskes (D66), Witteveen (PvdA) en Henk Kamp (VVD).

Inlichtingen:
Jos van Rey, 070-3182899

Viering 50 jaar Marshall Plan

Enric Hessing

Interview met Enric Hessing, lid van de Tweede Kamer (VVD) en voorzitter van de Stichting Viering 50 jaar Marshall Plan.

Op 5 juni 1947 presenteerde de Amerikaanse Minister van Buitenlandse Zaken, generaal George C. Marshall zijn plan voor de financiële ondersteuning van de wederopbouw van Europa.
Na de Tweede Wereldoorlog was Europa ernstig gehavend. Het was, om meerdere redenen, van groot belang dat de wederopbouw voortvarend ter hand werd genomen. Het was al snel duidelijk dat buitenlandse hulp, zowel financieel als logistiek, onontbeerlijk was.
Zoals Marshall in zijn rede zei: "Europe's requirements for the next three or four years of foreign food and other essential products - principally from America - are so much greater than her present ability to pay, that she must have substantial additional help or face economic, social and political deterioration of a very grave character".
De Foreign Assistance Act van 1948 stelde samenwerking in Europa als nadrukkelijke voorwaarde voor de Marshall-hulp. Het programma heeft gewerkt van 1948 tot 1952 en had een omvang van 12 miljard dollar. In 1953 kreeg George Marshall de Nobelprijs voor de Vrede.
Enric hessing, lid van de Tweede Kamer (VVD), is voorzitter van de stichting die de herdenking van vijftig jaar Marshall Plan organiseert.

Wat is uw rol geweest bij de voorbereiding van deze herdenking?

Bij de behandeling van de Begroting van Buitenlandse Zaken in de Tweede Kamer, in november 1995, heb ik de regering gevraagd aandacht te besteden aan het feit dat het in 1997 vijftig jaar geleden is dat het Marshall Plan van start is gegaan. Het leek mij een goede aanleiding voor een feestje. Na enig overleg in de weken daarna en een sondering van het maatschappelijk draagvlak, heb ik begin 1996 een stichting opgericht om de herdenking te organiseren. Vervolgens heb ik leden voor een Comité van Aanbeveling aangezocht, een stuurgroep samengesteld en een concept programma opgesteld. Daarna ben ik op zoek gegaan naar sponsoren. Het uitgangspunt was publiek-private samenwerking. Bijna alle activiteiten zijn particulier initiatief. De financiering geschiedt gezamenlijk door de regering en een aantal grote bedrijven.

Wat is de betekenis van een dergelijke viering?

De betekenis van de viering ligt in het verleden, in het heden en in de toekomst. Als we naar het verleden kijken zeg ik: "Thank you USA" voor de ondersteuning van de wederopbouw, voor de 12 miljard dollar richting Europa en voor de aanzet tot de Europese samenwerking. In het heden zie ik een intensivering van de transatlantische samenwerking tussen de VS en de EU, en met Nederland in het bijzonder. In de toekomst gaat het vooral om de ondersteuning van het transitieproces naar democratie en markteconomie in landen in Midden- en Oost-Europa. De gedachte achter het Marshall Plan is daarbij onverminderd van kracht: "help de ander zichzelf te helpen". Dat is een hele liberale benadering. In de Troonrede in september 1996 zei H.M de Koningin: "Volgend jaar is het een halve eeuw geleden dat met de aankondiging van het Marshallplan de kiem werd gelegd voor Europese samenwerking. Door prioriteit te geven aan wederopbouw werd het toen mogelijk ons beproefde land op te stuwen naar een hoog peil van welvaart. Met het herstel van onze economie, waaraan door zovelen is bijgedragen, is de basis gelegd voor de opbouw van een harmonieuze samenleving. Laten we inspiratie putten uit de naoorlogse ervaring en opnieuw investeren in de toekomst".

Hoe ziet het programma van de viering er uit?

Het is een breed geschakeerd programma geworden. Het omvat ondermeer: een onderwijsconferentie, een opstelwedstrijd, presentaties in meer dan 1000 bibliotheken, tentoonstellingen in 10 musea, optredens van het Boys Choir of Harlem, een nationaal en internationaal symposium, een zilveren herdenkingsmunt van tien gulden (met dank aan minister Zalm), twee postzegels, een tour door Nederland van een groep van 100 jongeren uit 50 landen (de 'Young Atlantic Generation') met bezoeken aan bedrijven en deelname aan enkele festiviteiten, een bezoek van de 'BV Nederland' aan Washington, Chicago en New York (onder het motto: "Thank you USA, and by the way: we are the gateway to Europe"), een ontvangst in Rotterdam van alle in Nederland wonende Amerikanen, een bijeenkomst in Paleis Lange Voorhout en de feestelijke herdenking in de Ridderzaal in aanwezigheid van H.M. de Koningin, president Clinton en 50 Europese regeringsleiders.

Wat is voor u het hoogtepunt van de herdenking?

Waarschijnlijk toch wel de herdenking in de Ridderzaal met de "major foreign policy speech" van president Clinton. Maar ik vind de activiteiten op scholen, in bibliotheken en bij McDonalds minstens zo belangrijk, met name om de bevolking in den brede te bereiken en de jeugd in het bijzonder.

Eén van de doelstellingen van de viering is het leggen van een relatie met de opbouw van een 'civil society' in de landen in Midden- en Oost-Europa. Doet het Westen daar genoeg aan?

De landen in Midden-en Oost-Europa zijn na de oorlog in de invloedssfeer van de Sovjet-Unie terecht gekomen. Zij hebben zich nu eindelijk van het communistisch juk bevrijd en willen snel hun democratie en markteconomie ontwikkelen. Wij kunnen ze daarbij helpen (zichzelf te helpen). In de eerste plaats via particuliere investeringen, maar ook via implementatie van de associatie- en partnership-akkoorden met de Europese Unie, en via bilaterale samenwerking. Wij nemen zodoende het Marshallstokje over. De VS willen daar overigens graag hun steentje aan bijdragen. Zo groeien we naar een Nieuwe Atlantische Gemeenschap, gefundeerd op westerse waarden. Het zou mij niet verbazen als president Clinton op 28 mei in de Ridderzaal een duidelijk signaal in die richting geeft.

Meer informatie kan worden verkregen bij het Marshall Reference Centre:
Laan van Meerdervoort 96,
2517 AR Den Haag,
tel: 070-3106027 en
fax: 070-3646309 of bij het Programma-bureau: Postbus 543,
2270 AM Voorburg,
tel: 070-3865455 en
fax: 070-3874072.

241
16 mei 1997
expresse

DOCUMENTATIECENTRUM
NEDERLANDSE POLITIEKE
PARTIJEN

Vervroegde verkiezingsdatum

Afgelopen dinsdag is in de Kamer gedebatteerd over het wijzigen van de Kieswet. Als dit wetsvoorstel wordt aangenomen, wordt het mogelijk de datum van de verkiezingen te verschuiven. In dit verband is in de VVD-fractie geopperd om te bekijken of de verkiezingsdag woensdag 6 mei 1998 niet zou moeten worden vervroegd.

Wij hebben hiervoor de volgende argumenten. In de eerste plaats zijn de nationale feestdagen 30 april en 5 mei evenals de herdenkingsdag van 4 mei gelegenheden waarbij de eenheid van de Nederlandse samenleving tot uitdrukking komt. Het voeren van een verkiezingscampagne staat daar haaks op omdat juist bij die gelegenheid de verschillen in opvatting worden benadrukt. De kiezer moet immers iets te kiezen hebben.
Daar komt bij dat de opeenvolgende feestdagen inclusief het weekend een reden voor velen kan zijn een korte vakantie te houden. Dat zou kunnen betekenen dat de opkomst op 6 mei zal tegenvallen. Uit democratisch oogpunt is dat een slechte zaak.

Om deze redenen heeft mijn collega Jan te Veldhuis staatssecretaris Kohnstamm gevraagd te onderzoeken of de verkiezingsdatum niet kan worden vervroegd. De Tweede Kamerverkiezingen verdienen een aaneengesloten campagne die drie weken moet duren. Als de campagne wordt afgesloten vijf dagen voordat de kiezer naar de stembus gaat, zal dat het opkomstcijfer niet ten goede komen. De aandacht voor de verkiezingen zal wegvloeien. Dat Tweede Kamerverkiezingen daarvoor een te belangrijke zaak zijn, behoeft geen nader betoog.

Benk Korthals

VVD teleurgesteld over voorstel kabinet met betrekking tot de loting

De commissie Toelating numerusfixus-opleidingen onder leiding van professor dr P.J. D. Drenth, heeft in februari dit jaar advies aan minister Ritzen van Onderwijs over het lotingssysteem uitgebracht. Voorgesteld werd de helft van de plaatsen bij studies met een numerus fixus, zoals geneeskunde, diergeneeskunde en tandheelkunde toe te wijzen op basis van examenprestaties. Dat betekent dat studenten met een gemiddeld eindexamencijfer tussen de 7 en de 7,5 direct worden toegelaten. Tien procent van de numerusfixus-opleidingen zou op grond van relevante werk- en onderzoekservaring, en veertig procent door loting worden toebedeeld. Voor de VVD-fractie was dit een stap in de goede richting.

Uitgangspunt moet zijn dat een student zijn lot meer in eigen hand heeft en dat prestatie wordt beloond.
De minister heeft deze week bekend gemaakt dat hij scholieren die gemiddeld een acht of hoger voor hun eindexamenvakken hebben gehaald, zonder loting een studieplaats wil toekennen. Dit komt er in de praktijk op neer dat nog geen 20% van de scholieren die zich voor een numerus-fixus-opleiding aanmelden, hiervoor in aanmerking komt.
Voor de overige ruim 80% van de scholieren zal stom geluk nog steeds bepalend zijn of zij worden toegelaten.

De VVD-fractie is teleurgesteld over het voorstel van de minister. Zij had liever gezien dat het gemiddelde eindexamencijfer op een 7,5 zou worden vastgesteld. Dan zou een veel groter percentage van de scholieren direct kunnen worden toegelaten. Een vast gemiddelde geeft overigens meer duidelijkheid dan een gemiddelde dat van jaar tot jaar kan verschillen, zoals in het voorstel van Drenth.
Wanneer het voorstel van de minister door de Kamer komt, zal er in de praktijk slechts weinig veranderen en zullen studenten overgeleverd blijven aan willekeur.

Inlichtingen:
Monique de Vries, 070-3182894

Verder in dit nummer

- Melkertbanen
- Minimumloon
- Kieswet
- Lastenverlichting
- Vier profielen-school
- Inkomenspositie minima
- Lastenverlichting

VVD OP INTERNET: WWW.DDS.NL/~VVD E-MAIL: VVDNET@WORLDACCESS.NL

Melkertbanen

De afgelopen decennia zijn allerlei zeer nuttige functies verdwenen. Dit is een gevolg van de geldende (cao)lonen die deze functies te duur hebben gemaakt. De productiviteit van de werkenden in deze functies stond niet meer in verhouding ten opzichte van de hoge kosten. Toch is dit 'verdwenen werk', waarvoor veel werkzoekenden zijn, buitengewoon belangrijk voor de samenleving. De 'oplossing' voor dit probleem is gedeeltelijk gezocht in het creëren van een veelheid aan regelingen die wij samenvatten onder de noemer 'gesubsidieerde arbeid'.

Deze week is een interpellatie-debat gevoerd over Melkert-I banen. Over de totstandkoming van de Melkert-I regeling zijn drie jaar geleden duidelijke afspraken gemaakt. Er zouden 40.000 Melkert-I banen worden gecreëerd, in een beperkt aantal sectoren met een maximumbudget van ƒ 40.000,-. Het beloningsniveau zou vallen in een schaal van 100% van het minimumloon, met een uitloop, in periodieken, naar maximaal 120%.

Minister Melkert van Sociale Zaken en Werkgelegenheid wil de uitgroei van de beloning nu verlengen naar 130%. VVD-woordvoerder Marijke Essers vreest dat wanneer de kosten van deze arbeid hoger worden, deze banen weer zullen worden weggesaneerd.
Bovendien zijn ook de sociale partners verzocht lageloonschalen te creëren in de marktsector en die vervolgens op te vullen. Dan moet de overheid zich niet laten verleiden de gesubsidieerde banen hoger te belonen dan aanvankelijk is afgesproken. "Dit is een verkeerd signaal", aldus de woordvoerder.

De Melkert-I regeling loopt nu twee jaar. Als de afspraken goed zijn opgevolgd, kunnen er nog geen mensen aan het plafond (120%) van hun loonschaal zitten. Er bestaat op dit moment dus nog geen probleem. Dat zou zich over zes of zeven jaar pas voordoen. Tegen die tijd moet worden gekeken hoe dit probleem moet worden opgelost. Voorlopig kan dus nog worden vastgehouden aan de loongrens van 120% van het minimumloon. Alleen als daaraan de hand wordt gehouden, kunnen deze banen blijven bestaan en kan het kabinet vele werklozen een perspectief blijven bieden op werkervaring, scholingsmogelijkheden en de mogelijkheid uit hun sociaal isolement te komen.

Inlichtingen:
Marijke Essers, 070-3182909

Minimumloon

Vorige week is het plenaire debat over het minimumloon afgerond. Op 24 april jl. had de eerste termijn van dit debat plaats en ontstond een impasse naar aanleiding van een aantal amendementen die op dit wetsvoorstel waren ingediend (zie hiervoor VVD-expresse 239).

Vooral het amendement van D66 (mede ondertekend door de PvdA) dat iedere verplichting om een baan onder het minimumloon te aanvaarden uit de wet haalde, heeft gezorgd voor problemen. Dit omdat hierdoor de effectiviteit van de regeling ernstig werd ondermijnd. Bij de VVD-fractie en het kabinet stuitte dit amendement dan ook op grote bezwaren. In de tweede termijn hielden D66 en de PvdA aan het amendement vast. Minister Melkert van Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft het wetsvoorstel daarop ingetrokken.

De VVD-fractie is teleurgesteld over het feit dat de coalitiepartijen D66 en PvdA zich niet bereid hebben getoond zich aan de afspraken in het regeerakkoord te houden. Nu deze afspraak over het wettelijk minimumloon niet is nagekomen, zal dit thema dus op de agenda blijven staan.
De grote verliezers zijn de langdurig/laaggeschoolde werklozen met een lage arbeidsproductiviteit, voor wie het perspectief op een betaalde baan nu helaas kleiner is geworden.

Inlichtingen:
Henk van Hoof, 070-3182885

Kieswet

Naar aanleiding van de laatste verkiezingen voor de Tweede Kamer en gemeenteraden in 1994 en van provinciale staten en de Eerste Kamer in 1995 is gebleken dat behoefte bestaat aan uitbreiding of wijziging van enkele in de Kieswet neergelegde bepalingen.

Verlenging duur stemming
Dit betreft bijvoorbeeld de duur van de stemming. Voorgesteld is de stembureaus tot 20.00 uur, dus een uur langer open te houden. Dit betekent dat de einduitslag later bekend is, maar het bevordert de opkomst, vooral van twee-verdieners en forensen. Dat is mede vanuit het oogpunt van emancipatie van belang. Dit voorstel kan rekenen op steun van de VVD.

Datum verkiezingen
Uit de Kieswet vloeit de datum voor de verkiezingen van Eerste en Tweede Kamer, provinciale staten en gemeenteraden rechtstreeks voort. Er zijn omstandigheden denkbaar dat het wenselijk is de datum van de verkiezingen te verschuiven. Daarvoor moeten 'zwaarwichtige' redenen bestaan. De regering noemt als voorbeelden: biddag voor het gewas, 4 mei en 5 mei. In dit verband is de VVD-fractie van mening dat de volgende verkiezingsdag (woensdag 6 mei 1998) moet worden verschoven naar een week eerder, vanwege Koninginnedag, Dodenherdenking en Bevrijdingsdag (zie ook de column van deze week). Deze dagen moeten niet vertroebeld worden door "politieke toestanden".

Mobiele stembureaus
Als aanvullende mogelijkheid, naast de bestaande stembureaus, wordt de mogelijkheid gecreëerd mobiele stembureaus in te richten. Dit is van belang voor gehandicapte en oudere kiezers.

Verlaging voorkeurdrempel
Naast de wijziging van de Kieswet ligt ook het wetsvoorstel Verlaging voorkeurdrempel Kieswet voor. Dit wetsvoorstel beoogt de voorkeurdrempel voor het passief kiesrecht te verlagen van 50% naar 25% van de kiesdeler (met uitzondering van verkiezingen voor de Eerste Kamer en voor gemeenten beneden de 20.000 inwoners).
Voor de Tweede Kamer zou dit neerkomen op ongeveer 15.000 stemmen om bij voorkeur gekozen te kunnen worden. Dit systeem zou al in 1998 kunnen ingaan, als de wet tijdig in het Staatsblad staat.
Op deze manier wordt een juist evenwicht geschapen tussen enerzijds meer invloed van de kiezers op de personele samenstelling van een vertegenwoordigend orgaan, en anderzijds de handhaving van de invloed van politieke partijen daarop, in verband met factoren als spreiding van deskundigheden, regio's, leeftijden, oud en nieuw, sekse, etc.
In 1970 is dit voorstel overigens ook al door Hans Wiegel gedaan. Dit is toen door de Tweede Kamer aanvaard, maar door de Eerste Kamer verworpen. Nu hij zelf lid van de Eerste Kamer is, behoort aanvaarding van zijn voorstel, na 27 jaar, toch nog tot de mogelijkheden.

Inlichtingen:
Jan te Veldhuis, 070-3182901

De Profielen Tweede Fase Voortgezet Onderwijs

In 1979 publiceerde de VVD een plan tot invoering van de vierstromenschool in de bovenbouw van HAVO en VWO. Deze vier stromenschool lijkt als twee druppels water op de vier profielen-school waarover de afgelopen week in de Tweede Kamer werd gedebatteerd. Veranderingen in het basisonderwijs, de onderbouw van het voortgezet onderwijs en het hoger onderwijs maken aanpassing van de bovenbouw van het voortgezet onderwijs noodzakelijk. Deze aanpassing is vooral nodig om het voortgezet onderwijs beter te laten aansluiten op het hoger onderwijs en komt in het kort op het volgende neer:

1. beperking tot vier vaste vakkenpakketten (profielen);
2. aanpassing en modernisering van de vakinhouden en;
3. introductie van het studiehuis.

De profielen

In de toekomst kunnen leerlingen kiezen uit vier eindexamenpakketten: Cultuur en Maatschappij, Economie en Maatschappij, Natuur en Techniek, en Natuur en Gezondheid. De keuze om juist tot deze indeling te komen, is de resultante van veel overleg tussen deskundigen uit het HAVO-HBO-veld en het VWO-WO-veld. De stuurgroep onder leiding van Nell Ginjaar-Maas heeft in dit overleg als katalysator gewerkt. De profielen kennen een gemeenschappelijk deel, een profieldeel en een vrij deel. Het gemeenschappelijk deel bevat leerstof die als relevant voor alle leerlingen kan worden aangemerkt. Het profieldeel is relevant voor de doorstroming naar het hoger onderwijs. En het vrije deel biedt ruimte voor individuele ontplooiing.

Cultuur en Maatschappij VWO

Het profiel Cultuur en Maatschappij voor het VWO is verreweg het meest besproken profiel. Eén punt van geschil is of filosofie nu wel of niet als apart vak in het profieldeel van C&M moet worden opgenomen? De VVD geeft er de voorkeur aan om filosofie te positioneren in het vrije deel zodat alle leerlingen het vak kunnen kiezen en er ook centraal eindexamen in kunnen doen. Plaatsing van filosofie in het profieldeel C&M heeft als nadeel dat dit ten koste kan gaan van het vak Culturele Kunstzinnige Vorming, de derde moderne vreemde taal of klassieke taal. Veel varianten, ook van de VVD, om filosofie alsnog een beter uitgangspositie te geven, zijn aan de orde geweest. De staatssecretaris zal aan het einde van deze week met een nader voorstel komen over waar filosofie het beste geplaatst kan worden. De VVD zal zich, mits het aantal keuzevakken in het profiel niet toeneemt, niet verzetten tegen een variant waarbij filosofie als keuzevak in het profieldeel wordt opgenomen.

Een ander punt van geschil was of leerlingen die het typische alfa-profiel C&M op het VWO kiezen, net als op het HAVO, ook wiskunde moeten krijgen? Het is vreemd dat alfa-leerlingen geen wiskunde krijgen in het doorstroomrelevante deel van hun voorbereidende opleiding. Dit terwijl bijna alle alfa-studies tegenwoordig wiskunde A eisen. Dit zou er toe kunnen leiden dat veel leerlingen er toe moeten overgaan om ook wiskunde A in hun profiel C&M op te nemen. Het gevolg hiervan is dat typische alfa-leerlingen relatief veel wiskunde zullen moeten doen. In dit scenario zouden leerlingen 640 uur aan wiskunde moeten besteden. (Namelijk 280 uur wiskunde uit het gemeenschappelijke deel en 360 uur wiskunde A in het profieldeel) De VVD vindt dat teveel! Daarom is door ons reeds bij de schriftelijke behandeling voorgesteld om in het VWO, net zoals op het HAVO, de wiskunde te verplaatsen van het gemeenschappelijke deel naar het profieldeel. De 280 uur wiskunde moet dan wel worden aangevuld met 80 uur kansberekening en statistiek. In dit zgn. Wiskunde C-scenario hoeven C&M-leerlingen nog maar 360 uur wiskunde te doen. Dit laatste scenario, waarvan de VVD voorstander is, heeft als grote voordeel dat alle leerlingen C&M wiskunde krijgen terwijl dat noch ten koste gaat van een derde moderne of klassieke taal, noch ten koste gaat van doorstroommogelijkheden naar het WO.

Het studiehuis

Het studiehuis is geen gebouw maar een andere manier van werken. In het studiehuis is het niet vrijheid blijheid, maar wordt er geleerd om zelf verantwoordelijkheid te dragen voor het eigen leerproces. Deze omschakeling vergt niet alleen veel van leerlingen maar ook van docenten. Het 'bouwen' aan het studiehuis zal vele jaren vergen. Wij veronderstellen dat veel scholen nadat het wetsvoorstel is aanvaard de lessentabel de komende jaren gewoon zullen handhaven. Maar geleidelijk aan, naar mate leraren en leerlingen daartoe beter in staat zijn, zullen ook meer op zelfstandig leren gerichte werkvormen worden gebruikt. Wat wij met dit wetsvoorstel dus doen is het wegnemen van de belemmeringen voor alternatieve leeractiviteiten en werkvormen om zo ruimte te scheppen voor scholen om beter maatwerk te leveren. De VVD heeft tijdens het debat nogmaals bij de staatssecretaris aangedrongen om een realistische houding aan te nemen m.b.t. het studiehuis. Scholen mogen zich niet opgejaagd voelen om op 1 augustus 1998 of 1999 het studiehuis volledig in te voeren.

Per wanneer invoeren?

Een laatste punt van discussie betreft de invoeringsdatum. Moet het wetsvoorstel nu per 1 augustus 1998 of 1999 van kracht worden? (De nieuwe examens gaan dan van start per 2001 resp. 2002) De VVD hecht aan een verantwoorde en zorgvuldige invoering. Deze goede onderwijskundige verandering waarvoor een breed maatschappelijk en politiek draagvlak bestaat mag niet stranden op een 'overhaaste' invoering! De VVD heeft twijfels op dit punt en heeft daarom een kritische houding aangenomen. Zij heeft de staatssecretaris gevraagd om over de volgende vier punten duidelijkheid te scheppen:

1. Kan de staatssecretaris garanderen dat de nieuwe leermiddelen (boeken e.d.) uiterlijk januari 1998 klaar zijn ? Betreft het hier leermiddelen alleen voor het vierde studiejaar of voor de hele bovenbouwperiode?
2. Hoe staat het met de om-, bij- en nascholing? Dit mede in het licht van het beschikbaar komen van nieuwe boeken en methoden.
3. Het Procesmanagement Voortgezet Onderwijs becijferde de invoeringskosten op ongeveer 90 miljoen per jaar. Hoeveel middelen zijn nu reeds beschikbaar? (Nascholing, Schoolprofielbudget, Mediatheek, ICT). Is het juist dat het ontbrekende bedrag tenminste 30 à 40 miljoen bedraagt? Zou dit bedrag niet alsnog gevonden moeten worden?
4. Volgend jaar gaan we over van een school-GPL naar een landelijke-GPL (Lumpsum VO Bekostigingsstelsel). Is het verantwoord om twee operaties van deze omvang tegelijkertijd uit te voeren, te meer daar de overgang naar de landelijke-GPL zoals bekend is met herverdeeleffecten op schoolniveau gepaard zal gaan?

Inmiddels hebben de belangrijkste onderwijsvakorganisatie in het voortgezet onderwijs (AOB) en organisatie van schoolleiders (VVO) te kennen gegeven te hechten aan een gelijktijdige invoering van de profielstructuur en de landelijke-GPL per 1 augustus 1998. Binnenkort zal hierover een definitieve beslissing moeten worden genomen. Het debat zal eind mei of begin juni worden afgerond.

Inlichtingen: Clemens Cornielje
070-3182904

Inkomenspositie minima

De VVD-fractie is voor een realistisch sociaal beleid. Daarbij is de inkomenspositie van de minima (laagste inkomens) van werkelijk belang. Tijdens deze kabinetsperiode zijn een aantal maatregelen genomen die beogen de koopkracht van de laagste inkomens te handhaven, dan wel te verbeteren:

1. Koppeling
De koppeling van minimumloon, uitkeringen en AOW-pensioen aan de gemiddelde contractloonstijging is hersteld. In het Regeeraccoord is sprake van een gemiddelde halve koppeling. Tot op heden is echter ieder jaar besloten tot een volledige koppeling. De VVD heeft hier steeds mee ingestemd.

2. Individuele Huursubsidie (IHS)
Deze kabinetsperiode worden de IHS-uitgaven met zo'n 500 miljoen gulden verhoogd. De IHS gaat per 1 juli 1997 gemiddeld met een derde omhoog. De meeruitgaven moeten vooral ten goede komen aan de minima. Overigens komt de IHS al per definitie ten goede aan de lagere inkomens.

3. Lastenverlichting
Het kabinet heeft de micro-lastendruk met 11 miljard verlaagd, waarvan een aanzienlijk deel ten goede is gekomen aan koopkrachtverbetering voor de minima.

4. Ouderenaftrek
Dit is een inkomensafhankelijke aftrek specifiek voor mensen met AOW of een klein aanvullend pensioen (grens eerste belastingschijf). De VVD is hier altijd een warm voorstander van geweest. Deze ouderenaftrek is in de loop der jaren fors verhoogd:
1995: 792 gulden
1996: 910 gulden
1997: 923 gulden
Voor 1997 geldt voor alleenstaande AOW-ers bovendien een extra aftrekpost van 1040 gulden.

5. Bijzondere bijstand
De gemeenten hebben de mogelijkheid om categoraal bijzondere bijstand aan minima te verlenen. De VVD-fractie is voorstander van bijzondere bijstandsverlening, maar is tegen de categorale toetsing. Wij zijn van mening dat het verlenen van bijzondere bijstand individueel moet worden getoetst. Door maatwerk te verrichten, komt de bijstand ook terecht bij diegenen die het echt nodig hebben.

6. Zachte landing oudere herkeurde WAO-ers
Met de Wet BIA (Wet beperking inkomensgevolgen arbeidsongeschiktheidscriteria) is voor groepen oudere herkeurde WAO-ers recht ontstaan op een WW-vervolguikering in plaats van een bijstandsuitkering. Dit betekent hetzelfde uitkeringsniveau als de bijstand, maar geen inkomens- en vermogenstoets. Deze zachte landing is door de VVD ondersteund.

7. Uitbreiding Wet van Otterloo: AOW-ers in het Ziekenfonds
Per 1 januari 1997 is de ziekenfondsgrens voor boven 65-jarigen verhoogd van 31.450 naar 35.300 gulden. Per 1 juli 1997 zal nog een verhoging plaatsvinden naar 38.300 gulden. Hierdoor worden 200.000 ouderen ziekenfondsverzekerd, met alle positieve koopkrachtgevolgen van dien.

8. Meer werk: meer banen
Het krijgen van een betaalde baan is de beste vorm van koopkrachtverbetering voor de minima. Voor velen betekent dit immers een inkomensverbetering van tientallen procenten. Jaarlijks komen er ruim 100.000 banen bij als gevolg van het door de VVD ondersteunde kabinetsbeleid. Volgens recente CBS-cijfers nam de werkzame beroepsbevolking in 1996 met maar liefst 120.000 toe! Terwijl de totale werkgelegenheid in de EU volgens het CBS met 0,2% groeide, was dat in Nederland tussen 1995 en 1996 2%. Het aantal inactieven onder de 65 jaar is voor het eerst sinds 1981 kleiner dan het aantal inactieven met een AOW-pensioen en zal dit jaar tot onder de 2 miljoen dalen.

Bovendien blijkt uit deze CBS-cijfers dat het aantal huishoudens op het bijstandsniveau, van 1990 tot 1994 nog groeide met 35.000 per jaar. Na 1994 is geen sprake meer van een groei. Dit is mede het gevolg van een forse daling van de werkloosheid. Volgens het CBS was er in 1995 voor de meeste uitkeringsgerechtigden sprake van een koopkrachtverbetering. Ook voor 1997 zal dat het geval zijn.

Inlichtingen:
Henk van Hoof, 070-3182885 en Geert Wilders (beleidsmedewerker Sociale Zaken en Werkgelegenheid), 070-3182864

Kabinet heeft belofte lastenverlichting ruimschoots ingelost

In haar verkiezingsprogramma 1994-1998 beloofde de VVD een forse lastenverlichting aan de mensen. Die belofte werd overgenomen in het regeerakkoord. Wat is er - nu een jaar voor de Kamerverkiezingen - van waargemaakt? Uit onderstaande gegevens blijkt dat het kabinet zijn belofte ruimschoots heeft ingelost. In dit overzicht is - om een eerlijk beeld te geven - ook de lastenverzwaring van de decentrale overheid opgenomen. Desondanks is het overgrote deel van de Nederlandse bevolking er netto op vooruitgegaan.

Lastenverzwaring decentrale overheden	**ƒ 1,3 mld**
Verlaging sociale premies	**– ƒ 2,7 mld**
Fiscale lastenverlichting	**– ƒ 9,8 mld**
waarvan:	
2,8% verlaging tarief 1e schijf	ƒ 3,8 mld
basisaftrek + ƒ 1400,-	ƒ 1,6 mld
ouderenaftrek + ƒ 2400,-	ƒ 0,2 mld
verhoging arbeidsonkostenforfait	ƒ 0,4 mld
verlenging 2e schijf met ƒ 7500,-	ƒ 0,2 mld
verlaging overhevelingstoeslag 1,35% (werkgevers)	ƒ 1,0 mld
specifieke afdrachtskorting ƒ 1800,- (werkgevers)	ƒ 1,0 mld
afdrachtskorting langdurig werklozen (werkgevers)	ƒ 0,2 mld
BTW-pakket (werkgevers)	ƒ 0,5 mld
MKB-pakket (werkgevers)	ƒ 0,5 mld
overige	ƒ 0,4 mld
totaal netto-lastenverlichting	**– ƒ 11,2 mld**

Waarom merken wij zo weinig van die lastenverlichting? VVD-woordvoerder Hans Hoogervorst heeft daarvoor de volgende verklaringen:
- Ruim ƒ 3 mld is naar de werkgevers gegaan in de vorm van verlaging van de brutoloonkosten. Die lastenverlichting heeft echter sterk bijgedragen tot de banengroei en dus ook tot inkomensverbetering;
- de tariefsverlagingen slaan voor de meeste burgers neer in de loonheffing. Dit soort voordeeltjes worden betrekkelijk ongemerkt geïncasseerd,
- de lokale belastingen moeten daarentegen veelal via acceptgiro's worden betaald. Hoewel zij minder dan 5% van de totale lasten beslaan, veroorzaken zij minstens 50% van de ergernis.

Uit de getallen blijkt dat tot en met 1997 sprake is van een micro-lastenverlichting van ƒ 11 miljard. Hoogervorst verwacht ook volgend kalenderjaar nog een bescheiden lastenverlichting. Zijn conclusie: 'Het economisch optimisme onder de burgers, de aanwakkerende consumptie en de hoge opiniepeilingen voor de VVD geven duidelijk aan dat de burgers wel degelijk doorhebben dat wij goed op hun portemonnee letten'.

Inlichtingen Hans Hoogervorst, 070-3182897

expresse
241
23 mei 1997

DOCUMENTATIECENTRUM
NEDERLANDSE POLITIEKE
PARTIJEN

Verdrag van Amsterdam

Wij staan aan de vooravond van de Europese topconferentie die onder Nederlands voorzitterschap in Amsterdam zal worden gehouden. Dan zal ook het Verdrag van Maastricht worden herzien.
De VVD-fractie zal dit zogenoemde Verdrag van Amsterdam toetsen aan drie vereisten.
In de eerste plaats moet de Europese besluitvorming worden verbeterd. Wanneer de Europese Unie zal worden uitgebreid, en uiteindelijk zal bestaan uit 28 lidstaten, moet de besluitvorming worden veranderd. Ik stel voor het aantal leden van de Europese Commissie tot één lid per land te beperken. Dat zal de besluitvorming vergemakkelijken.
Ten tweede moet het Nederlands belang voorop staan. Als wordt gesproken over een herweging van het aantal stemmen in de Europese Raad van ministers, moet dat niet ten koste van het Nederlandse aantal stemmen gaan. Andere lidstaten zullen ook opkomen voor het eigen belang. De nieuwe minister van Buitenlandse Zaken in Engeland Robin Cook heeft gezegd: "Het Britse belang staat op de eerste, de tweede en de laatste plaats". Ik verwacht dat minister-president Wim Kok, minister van Buitenlandse Zaken Hans van Mierlo en staatssecretaris Michiel Patijn op dezelfde wijze zullen te handelen.
Ten derde, en dit is mijn voornaamste punt, moet worden gezorgd voor een betere democratische controle. Op veel terreinen van wetgeving die uit Brussel voortkomen, heeft noch het Nederlandse parlement noch het Europees parlement het laatste woord. Dat is een slechte zaak. Zeker als men de besluitvorming bij meerderheid van stemmen wil uitbreiden, moet er voldoende tegenwicht vanuit het Europees parlement zijn.
Het ideaal van Europese eenwording verdient onze steun. Maar wij zullen met onze benen op de grond moeten blijven staan. En dit betekent dat wij ook voor het Nederlands belang zullen moeten opkomen.

Frits Bolkestein

Coalitie bereikt compromis over stadsprovincies

Afgelopen dinsdag voerde Johan Remkes het woord bij het overleg over de kaderwetgebieden. Het overleg is 's middags geschorst omdat Minister Dijkstal en de Kamer het niet met elkaar eens werden. Dijkstal heeft aan de coalitie gevraagd om met een voorstel te komen waarmee ze alle drie konden instemmen. Het debat zou vervolgens donderdag worden afgerond. Woensdagmiddag waren de drie fractiewoordvoerders al tot een compromis gekomen. Tijdens een persbijeenkomst hebben de woordvoerders een toelichting gegeven.

Rotterdam en Eindhoven worden stadsprovincies, Den Haag niet. De VVD is nooit voorstander geweest van de stadsprovincie Haaglanden. Eigenlijk was de fractie überhaupt tegen de vorming van stadsprovincies, behalve in Rotterdam en eventueel Amsterdam. Den Haag krijgt wel extra bouwgrond van enkele andere gemeenten. Als het aan Remkes ligt krijgt Den Haag ook extra geld om een aantal financiële problemen op te lossen.

Bij de stadsprovincie Rotterdam blijft de Hoeksche Waard buiten beschouwing. Door deze overeenkomst binnen de coalitie blijft een driedeling van Zuid Holland achterwege. Eindhoven wordt een krachtige stadsprovincie. De VVD ziet dit met lede ogen aan maar ziet het als een onderdeel van het bereikte compromis. De stadsprovincie Twente is van de baan en dit geldt voorlopig ook voor Amsterdam.
De VVD vindt het van groot belang dat er duidelijkheid komt in deze al te lang slepende discussie die voor veel onrust heeft gezorgd. Ook heeft de fractie overwogen dat nu discussies over grootschalige gemeentelijke herindelingen rondom Eindhoven en Den Haag van de baan zijn. Johan Remkes verwacht dat het kabinet dit idee gaat uitvoeren. Minister Dijkstal moet het compromis eerst nog met het kabinet bespreken maar leek positief gestemd.
Bij de dead-line van de expresse was het debat nog gaande zodat het daadwerkelijke resultaat nog niet bekend is.

Inlichtingen: Johan Remkes, 070-3182883

Verder in dit nummer

- Afstammingsrecht
- Stages en dualisering in het HBO
- IGC
- Herculesramp
- Lokale lasten
- 'Moslim in de polder'

VVD OP INTERNET: WWW.DDS.NL/~VVD E-MAIL: VVDNET@WORLDACCESS.NL

Afstammingsrecht

Monique de Vries

Het wetsontwerp beoogt een aanpassing van het 'klassieke' afstammingsrecht aan de eisen van de tijd. Daarnaast wordt de regeling voor adoptie in Nederland herzien. De wetswijziging is in belangrijke mate ingegeven door jurisprudentie naar aanleiding van artikel 8 van het Europees Verdrag tot Bescherming van de Rechten van de Mens (EVRM). Dit artikel betreft eerbiediging van het familie- en gezinsleven voor het afstammings- en adoptierecht. Op grond van dit artikel zijn door met name het Europees Hof een aantal uitspraken gedaan die herziening van het afstammingsrecht noodzakelijk maakt.

Wijzigingen afstammingsrecht
De mogelijkheid tot *ontkenning* van het door huwelijk ontstane vaderschap wordt verruimd. In de oude wet kon de moeder het vaderschap alleen ontkennen wanneer het kind was geboren binnen een periode van 306 dagen na ontbinding van het huwelijk, onder voorwaarde dat een andere man het kind zou erkennen en binnen een jaar na de geboorte met haar zou trouwen.
In de nieuwe wet geldt de ex-echtgenoot niet meer automatisch als de vader, uitgezonderd de omstandigheid dat het huwelijk is ontbonden door de dood. In dat geval wordt de voormalige echtgenoot wel beschouwd als de vader.
In de nieuwe wet kunnen zowel de vader als de moeder, als het kind, het door het huwelijk ontstane vaderschap betwisten, op grond van het feit dat de vader niet de biologische vader is. Ontkenning van het vaderschap is evenwel niet mogelijk indien de man voor het huwelijk wist van de zwangerschap van zijn aanstaande vrouw en indien de vader heeft ingestemd met kunstmatige inseminatie of invitro fertilisatie.

Voor *erkenning* (door de vader) is toestemming van de moeder en het kind (als het twaalf jaar of ouder is) noodzakelijk. Erkenning is en blijft overigens een rechtshandeling (en geen waarheidshandeling) gericht op het doen ontstaan van de familierechtelijke betrekking tussen ouder en kind. Het vermoeden van verwekkerschap ligt erin besloten. Van het verwekkerschap hoeft geen bewijs te worden geleverd. Naamsverandering zal geen gevolg zijn van de erkenning als de moeder hiermee instemt. Een verzoek tot vernietiging van de erkenning kan worden ingediend door:
- het kind (indien de erkenning vóór zijn meerderjarigheid heeft plaatsgevonden.
- de erkenner, in geval van schijnerkenning.

In tegenstelling tot de huidige wet wordt het mogelijk een in overspel verwekt kind te erkennen. Dit kan echter alleen in een situatie waarin het bestaan van 'family life' (art. 8 EVRM) tussen erkenner en het kind kan worden aangenomen.

Wijzigingen adoptie
a. Beperking van de mogelijkheden om voorbij te gaan aan de tegenspraak van de oorspronkelijke ouders.
b. De eis van huwelijk vervalt. De adoptie-ouders (verschillend geslacht) moeten wel drie jaar hebben samengeleefd.
c. De leeftijdsgrens vervalt.
d. Eenpersoons-adoptie wordt mogelijk. Overigens betreft het hier reeds bestaande verzorgingsrelaties, omdat adoptie pas kan worden aangevraagd nadat 3 jaar voor het kind is gezorgd.

Het betreft hier met name veranderingen van de voorwaarden van adoptie in Nederland. Voor adoptie van buitenlandse pleegkinderen geldt vooralsnog de Wet Opneming Buitenlandse Pleegkinderen.

Het wetsvoorstel doet geen voorstellen met betrekking tot adoptie door personen behorend tot hetzelfde geslacht. Naar aanleiding van de behandeling van de nota leefvormen is de commissie Kortmann ingesteld, die voor 1 augustus 1997 de voor- en nadelen zal inventariseren van de openstelling van het burgerlijk huwelijk voor twee personen van hetzelfde geslacht.

Inlichtingen:
Monique de Vries, 070-3182894

Stages en dualisering HBO

Er is een inspectierapport verschenen waarin wordt gesignaleerd dat het met de stages in het hoger beroepsonderwijs niet goed loopt. Zij hebben bijvoorbeeld geconstateerd dat de invulling van de stage niet altijd voldoende aansluit op de functie die het binnen de opleiding zou moeten hebben. Ook de eindtermen van de opleiding sluiten soms te weinig aan bij de stagedoelen en er is te weinig greep op de werkzaamheden die tijdens de stage worden verricht.
Dit heeft geresulteerd in een aantal maatregelen. Deze zullen door de Tweede Kamer kritisch worden gevolgd.

Duale trajecten
Het inspectierapport heeft sterke samenhang met de notitie over dualisering. Dit zijn opleidingen die half uit studie en half uit werkervaring bestaan. Het aanbod van deze opleidingen is nog beperkt. Voorbeelden hiervan zijn de co-opleidingen en de MKB-route.
VVD-woordvoerder Monique de Vries heeft er op gewezen dat bij de duale trajecten voorzichtigheid is geboden, zeker nu blijkt dat er met betrekking tot de stageplaatsen al zoveel knelpunten bestaan.
Zo moet bij de duale trajecten de garantie bestaan dat de eindtermen van de opleiding overeind blijven. Er mogen in de toekomst in dezelfde opleiding geen duale- en stage-varianten ontstaan. Dit kan aanleiding geven tot ervaring van niveauverschil bij werkgevers.
Stage-verlenende instanties zullen de praktische beroepsgerichtheid in de opleiding benadrukt willen krijgen.
Het is van belang dat de echte theoretische component in het HBO gewaarborgd blijft.
Bovendien moet gewaakt worden voor overspecialisatie en daarmee gepaard gaande versmalling van de opleidingen. Dit beperkt de afgestudeerde in zijn flexibiliteit en zijn mogelijkheden op de arbeidsmarkt.
Duale trajecten in het HBO moeten een kans krijgen. De woordvoerder heeft echter benadrukt dat motieven van studiefinanciering noch voor de instellingen, noch voor de student een eerste reden mogen zijn aan een duaal traject deel te nemen. Wij moeten de opleidingen aan kunnen blijven spreken op de kwaliteit en niet het bedrijfsleven dat betaalt.

Inlichtingen:
Monique de Vries, 070-3182894

Intergouvernementele Conferentie

Deze week is plenair gedebatteerd over de Nederlandse inzet met betrekking tot de Intergouvernementele Conferentie (IGC). Tijdens de bijeenkomst van de Europese Raad in Amsterdam zal het Verdrag van Maastricht worden aangepast. Dit is noodzakelijk met het oog op de uitbreiding van de Europese Unie met een aantal Midden- en Oosteuropese landen en om iets te doen aan het democratisch tekort en het gebrek aan transparantie in de besluitvorming.

Democratie
Over iedere beslissing waar in de EU bij meerderheid wordt beslist, dient het Europees Parlement het laatste woord te hebben. Daarom moet de positie van het Europees Parlement versterkt worden. De VVD-fractie is echter van mening dat op terreinen die betrekking hebben op de tweede en grote delen van de derde peiler, d.w.z. op het gebied van Buitenlandse Zaken, Justitie en Binnenlandse Zaken, het laatste woord moet blijven berusten bij het nationaal parlement. Daar moet de besluitvorming intergouvernementeel blijven.

Buitenlands beleid
Zoals gezegd is de VVD-fractie niet voor meerderheidsbesluitvorming als het gaat om buitenlands beleid. De kern van het ontbreken van een daadkrachtig Europees buitenlands beleid is niet zozeer de procedure (grote lidstaten laten zich toch niet overstemmen), maar het ontbreken van een gemeenschappelijk doel. Dit is een gevolg van de veelvuldige tegenstrijdige belangen en tradities die bij de verschillende lidstaten bestaan. Met het voorstel (in het Nederlandse addendum) de Europese Raad bij consensus gemeenschappelijke strategieën te laten vaststellen, waarna besluitvorming ter uitvoering daarvan bij gekwalificeerde meerderheid door de Algemene Raad kan plaatsvinden, is de VVD het dus niet eens.

Derde peiler (JuBi)
De VVD is voorstander van maximale harmonisatie en samenwerking (in beginsel intergouvernementeel) op het terrein van criminaliteitsbestrijding. Daarbij is de VVD-fractie voorstander van communautisering van het asiel-, visa- en immigratiebeleid. Hierin past in beginsel ook het vrije verkeer van personen in de Europese Unie en het opnemen van het Schengen-acquis. In het geval van Griekenland is dit moeilijk, omdat in dit land adequate buitengrenscontrole nog niet mogelijk is. Daarom zou flexibiliteit op dit punt, dat wil zeggen vrij personenverkeer voor niet alle EU-landen, mogelijk moeten worden.

Gemeenschappelijke Europese Defensie
De NAVO is en blijft het voornaamste kader voor een Europees veiligheids- en defensiebeleid. Aan een onafhankelijke Europese defensie-organisatie is, volgens VVD-woordvoerder Frans Weisglas, geen behoefte. Dit betekent dat de West Europese Unie (WEU) niet in de EU moet opgaan (zoals in het addendum wordt voorgesteld), en op den duur zelfs kan verdwijnen. De VVD-fractie is van mening dat Europa geen adequaat defensie beleid kan voeren zonder de Verenigde Staten (via de NAVO). Een grotere Europese defensieverantwoordelijkheid is mogelijk, maar zal via de NAVO vorm moeten krijgen.

Stemverhouding in de Europese Raad
Men overweegt de huidige stemverhouding binnen de Europese Raad te veranderen. De woordvoerder heeft een motie ingediend waarin de VVD-fractie de regering verzoekt niet in te stemmen met een zodanige wijziging van stemverhoudingen in de Europese ministerraad, welke als gevolg zou hebben dat Nederland er in vergelijking met de huidige situatie relatief op achteruit zou gaan.

Europese Commissie
Nederland dient vast te houden aan een eigen commissaris met een volwaardige portefeuille.

Werkgelegenheid en Sociaal beleid
De VVD-fractie ziet geen heil in nieuwe verdragsbepalingen over werkgelegenheid. Ten onrechte wordt hiermee gesuggereerd dat de huidige Europese Unie onvoldoende voor de werkgelegenheid betekent en dat verdragsteksten werkgelegenheid kunnen creëren. Valse verwachtingen kunnen de geloofwaardigheid in de Europese Unie ondermijnen. Werkgelegenheidsbeleid is primair een zaak van gezond nationaal beleid in de lidstaten. Nieuwe taken op dit gebied voor de EU zijn dus onnodig. Hetzelfde geldt voor sociaal beleid. De VVD is dus niet voor het Ierse voorstel van verdere uitbouw van het sociale hoofdstuk van het EU-verdrag.

Meer snelheden
Uitbreiding van de EU met landen die historisch en economisch sterk verschillen van de huidige lidstaten leidt onvermijdelijk tot integratie met verschillende snelheden. Dit is thans het geval met de Europese Monetaire Unie en Schengen. Per onderwerp zal steeds een wisselende kopgroep kunnen optreden. In beginsel moeten alle lidstaten uiteindelijk aan ieder beleidsterrein van de EU kunnen deelnemen. De IGC zou daartoe een kader moeten verschaffen.

Inlichtingen:
Frans Weisglas, 070-3182903

Volledige duidelijkheid over Heculesramp gewenst

Afgelopen maand zijn de eindrapporten verschenen over de ramp met het Herculesvliegtuig op de vliegbasis Eindhoven op 15 juli 1996. Ook de eindrapporten geven nog geen antwoord op alle vragen die over de ramp nog bestaan. Wel is duidelijk dat zowel op de vliegbasis, maar ook bij de gemeente Eindhoven en de civiele hulpverleningsorganisaties veel zaken volstrekt fout zijn gelopen. De eindrapporten zijn voor de VVD-fractie in ieder geval aanleiding om de regering een aantal schriftelijke vragen te stellen. De VVD gaat er vanuit dat deze vragen zo goed mogelijk worden beantwoord. Ook heeft VVD-woordvoerder Theo van den Doel de verslagen van de getuigenverklaringen laten opvragen zodat alle speculaties daaromtrent in de media op zijn merites kunnen worden beoordeeld. Dit is niet alleen in het belang van een goede parlementaire controle, maar ook de nabestaanden en de overlevenden hebben hier recht op.
In juni zal een afsluitend plenair debat over de eindrapporten worden gehouden. Dan zullen de definitieve conclusies pas kunnen worden getrokken. Dat is politiek gezien ook de juiste volgorde. Nu al zeggen dat er een parlementair onderzoek moet komen, is een brug te ver.

Inlichtingen: Theo van den Doel, 070-3182891

Lokale Lastendruk

Regelmatig bereiken de VVD-fractie vragen over de (verschillen in de) lokale lastendruk. Wij hebben voor u de verschillen en de verklaringen hiervoor op een rijtje gezet.

Verklaring VERSCHILLEN in de lokale lastendruk:

OZB (onroerend zaak belasting)

Gemeenten zijn in beginsel vrij om de hoogte van de OZB-tarieven vast te stellen. Het hoogste OZB-tarief per ƒ 5000,- waarde was in 1996 ƒ 44,30 (Reiderland), het laagste tarief bedroeg ƒ 5,10 (Wassenaar).
Een verklaring van de verschillen van het OZB tarief wordt gezocht in relatie tot de OZB-opbrengst per woning. Andere oorzaken zijn: gemeentelijk voorzieningenniveau en de dekking riool- en/of reinigingskosten en het gemeentelijke kostenniveau (in verband met efficiency).

Rioolrechten

Voorheen kregen de gemeenten een uitkering van het Rijk. Door de decentralisatie-operatie ligt de verantwoordelijkheid voor zowel de rioolkosten als -opbrengsten bij de gemeenten zelf. Door verschillende omstandigheden (soms ook eigen keuze) hebben sommige gemeenten een achterstallig onderhoud opgelopen, waardoor het kan zijn dat in bepaalde gemeenten een hogere heffing geldt dan in andere.
Een andere oorzaak kan worden gezocht in de lokale omstandigheden. Als er sprake is van veel "buitengebied", stijgen de kosten van aansluiting.

Reinigingsheffing/afvalstoffenheffing

Er worden in verschillende gemeenten verschillende keuzen van afvalverwerking gemaakt (storten is bijvoorbeeld goedkoper dan verbranden). Daarbij kan het zijn dat er in uw gemeente gebruik wordt gemaakt van een andere vorm van dekking van de reinigingskosten dan bij een andere gemeente bij u in de buurt (sommige gemeenten betalen de dekking uit de algemene middelen en anderen hebben voor de dekking een specifieke heffing of hebben een relatief hogere OZB-heffing).

Verklaring STIJGINGEN lokale lastendruk:

OZB

Ook de lokale lasten worden beïnvloed door de inflatie.
Daarbij is de waarde van het onroerend goed de laatste jaren gestegen (de reële stijging). Tevens heeft er door invoering van de nieuwe wet onroerend zaakbelasting (WOZ) een herwaardering van al het onroerend goed in Nederland plaatsgevonden. Hierdoor is het mogelijk dat onroerend goed nu hoger gewaardeerd is *dan een jaar geleden*. De WOZ-waarde van het onroerend goed samen met het OZB-tarief bepaalt de hoogte van de OZB-belasting. Daarnaast zal de komende jaren ook de nieuwe Financiële Verhoudingenwet, op grond waarvan de uitkeringen van het Rijk aan gemeenten plaatsvonden, van invloed zijn op de lokale lastenontwikkeling.

Rioolrechten

De laatste jaren zijn er door het Rijk een aantal milieumaatregelen genomen die van invloed kunnen zijn op de hoogte-bepaling van de rioolrechtenheffing. Daarbij is het mogelijk dat een bepaalde gemeente bezig is met een inhaalslag van achterstallig onderhoud bij de riolering.
De gemeente kan momenteel bezig zijn met het vormen van een fonds voor onderhoud dat in de toekomst wordt verwacht. Fondsvorming in gemeenten vindt plaats omdat de opbrengsten niet meer mogen bedragen dan de daadwerkelijk gemaakte kosten.

Reinigingsheffingen/
afvalstoffenheffing

Gemeenten zijn veelal overgegaan op gescheiden inzameling. Dit brengt hogere kosten met zich mee, die doorberekend worden. Daarbij zijn de milieu-eisen aan stort- en verbrandinrichtingen veranderd.

Standpunt VVD-fractie

De VVD-fractie stemt in met het voornemen van het Kabinet om af te zien van verruiming van het lokale belastinggebied. Wel sluit de VVD-fractie een nadere discussie over het bestaande gemeentelijk belastinggebied niet uit, maar dan meer in de richting van beperking en stroomlijning dan in de richting van uitbreiding. Tevens streeft de VVD-fractie met inachtneming van de autonomie van de gemeenten, provincies en waterschappen naar een afremming van de lokale lastendruk en naar vermindering van de verschillen tussen de gemeenten in de lokale lastendruk voor het bedrijfsleven. Die overheden moeten echter ook zelf de juiste keuzes en voldoende doelmatigheid nastreven. Daarnaast zal de financiële positie van met name gemeenten de komende tijd de nodige aandacht van de Rijksoverheid vragen, ook om op die manier een *impuls* tot lastenverlichting c.q. verminderde lastenstijging te geven.

Inlichtingen:
Johan Remkes, 070-3182883 en
Iris Spee, beleidsmedewerker
Economische Zaken, 070-3182873

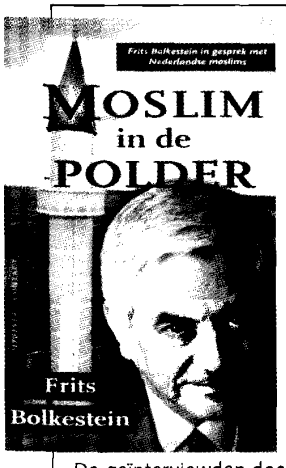

MOSLIM in de POLDER

Afgelopen donderdag verscheen het boek 'Moslim in de Polder' van Frits Bolkestein.
In dit boek interviewt Frits Bolkestein zeven in Nederland wonende moslims: Turken, Marokkanen, Surinamers en een moslim van Nederlandse afkomst. Hij stelt ze ondermeer de volgende vragen:

- Moeten Nederlanders van allochtonen alles begrijpen en toestaan?
- Hoe staat het met criminaliteit onder allochtone jongeren? Moeten criminele jongeren worden gedwongen tot opname in werkkampen om hun leven structuur en toekomst te geven?
- Drijft Nederland welwillende allochtonen het land uit omdat werkgevers niet met illegale werknemers mogen werken?
- Moet Turkije toetreden tot de Europese Gemeenschap?

De geïnterviewden doen verslag van hun integratie in de complexe Nederlandse samenleving. Wat betekent het om moslim te zijn in Nederland en regelmatig ter verantwoording te worden geroepen voor ontwikkelingen op het wereldtoneel waarvoor je geen verantwoordelijkheid draagt?
Nederland verandert. Waar die veranderingen precies toe leiden is niet te voorspellen. Maar dat de invloed van immigranten blijvend is, staat vast. Moslim in de polder geeft een boeiend beeld van Nederland als multiculturele samenleving.

Het boek 'Moslim in de Polder' is uitgegeven bij Uitgeverij **Contact** en kost ƒ 29,90.

expresse 243
30 mei 1997

DOCUMENTATIECENTRUM
NEDERLANDSE POLITIEKE
PARTIJEN

Herdenking 50 jaar Marshall

Op 5 juni a.s. zal het 50 jaar geleden zijn dat de Verenigde Staten het Marshallplan voor de wederopbouw van Europa na de Tweede Wereldoorlog introduceerde. Mijn collega Enric Hessing heeft het initiatief voor deze herdenking genomen en heeft een groot aandeel in de organisatie van de bijeenkomsten gehad.
President Clinton heeft speciaal voor deze gelegenheid ons land bezocht. In de Ridderzaal is de viering van vijftig jaar Marshall Hulp in het bijzijn van een groot aantal ministers en regeringsleiders op grootse wijze herdacht. Dat is terecht. De Marshall Hulp is van groot belang voor Nederland geweest. En niet alleen voor Nederland. Dankzij de Amerikaanse hulp kon West-Europa zich economisch snel herstellen. Bovendien heeft de Marshall Hulp de aanstoot tot de Europese integratie gegeven.
Na de val van de Berlijnse Muur is ook de tegenstelling tussen Oost- en West-Europa vervallen. Over niet al te lange tijd zal een aantal Midden- en Oost-Europese landen tot de Europese Unie toetreden. Om dit proces te bevorderen, heeft minister-president Wim Kok gepleit voor meer financiële hulp aan Oost-Europa. Dit is een sympathiek voorstel. Men moet alleen geen hooggespannen verwachtingen hebben van een zogenaamd tweede Marshallplan voor deze landen. De toestand in de voormalige Oostbloklanden is namelijk anders dan in het West-Europa van kort na de Tweede Wereldoorlog. De Marshall Hulp voor West-Europa viel destijds in vruchtbare aarde, omdat de geestelijke en juridische infrastructuur aanwezig was. De schade in Oost-Europa vanwege het jarenlange communistische regime is voornamelijk van mentale aard. Het kost veel tijd om dat te veranderen.
President Clinton heeft in zijn speech de band tussen de Verenigde Staten en Europa nogmaals onderstreept. Die verhouding is goed, zowel economisch als politiek. Dat moet zo blijven. Want een goede Transatlantische samenwerking is van eminent belang voor de welvaart en het welzijn van dit werelddeel.

Frits Bolkestein

Illegale bewoning: VVD gaat over tot actie!!

VVD-woordvoerder Pieter Hofstra heeft aangedrongen op een algemeen overleg inzake illegale bewoning. Reeds op 22 juli 1996 heeft hij hiervoor aandacht gevraagd door het stellen van schriftelijke vragen. Uit de beantwoording bleek dat deze misbruiksituatie door de grote steden en door staatssecretaris Tommel werd erkend en dat acties werden voorbereid.

Omdat de berichten omtrent illegale bewoning blijven aanhouden en de acties blijkbaar nog steeds niet effectief zijn, is het noodzakelijk om spoedig maatregelen te treffen. Toen de VVD schriftelijke vragen stelde ging het om zo'n 20.000 woningen. Nu spreekt men over 50.000 woningen en zo'n 150 miljoen aan "zwarte" inkomsten van illegale verhuurders.

Het is een structureel en derhalve ernstig probleem nu blijkt dat zoveel woningen worden bewoond door anderen dan aan wie de woning is toegewezen. Hierdoor worden duizenden mensen uitgesloten voor bewoning van een goedkope huurwoning terwijl zij hiervoor wel in aanmerking komen.

Algemeen Overleg
Maar dat niet alleen. Degenen die illegaal deze woningen bewonen, moeten hiervoor vaak 2 a 3 keer meer betalen dan de "rechtmatige" huurder die deze extra financiën op een ongeoorloofde manier incasseert. Niet zelden wordt ook nog sleutelgeld betaald. Bedragen van zo'n 20.000 gulden voor een woning in de binnenstad van Amsterdam zijn hierbij heel normaal. Het is duidelijk dat de VVD hier tegen in het geweer komt. Deze malafide onttrekking van woningen waardoor het toewijzingsbeleid van gemeenten c.q. corporaties wordt ondermijnd moet zo spoedig mogelijk worden beëindigd. Het algemeen overleg met Tommel zal op 5 juni a.s. plaatsvinden.

De VVD zal aandringen snel tot actie over te gaan zodat aan deze misbruiksituatie een einde komt. Niet eerder dan dat illegale bewoning daadkrachtig wordt bestreden, kan men spreken over een geloofwaardig toewijzingsbeleid voor inkomens die aangewezen zijn op de goedkope huursector. De VVD zal zich hiervoor hard maken.

Inlichtingen:
Pieter Hofstra, 070-3182886

Verder in dit nummer

- Profielen Tweede Fase VO
- OV-kaart
- Huurders/Verhuurders
- Kieswet
- Algemene Ledenvergadering Venlo

Tijd en geld voor Tweede Fase

Clemens Cornielje

Twee weken geleden is het wetsvoorstel over de profielen in de tweede fase van het Voortgezet Onderwijs (VO) in de Kamer behandeld (zie ook VVD-expresse 241). Deze week vond de plenaire afhandeling plaats.

Tijdens het wetgevingsoverleg heeft VVD-woordvoerder Clemens Cornielje een motie ingediend waarin hij de regering vraagt extra geld in de OCW-begroting vrij te maken om leraren in de bovenbouw van HAVO en VWO 2 uren per week vrij te roosteren. Het kabinet heeft voor dit doel eenmalig 50 miljoen gulden beschikbaar gesteld, onder voorwaarde dat de invoering van de profielstructuur per 1 augustus 1998 zou plaatsvinden. Het kabinet stelde de Kamer voor de keuze: tijd of geld. De VVD hecht aan een verantwoorde en zorgvuldige invoering van het systeem en wil, voor scholen die dat nodig hebben, meer tijd voor de invoering. Daarom is gezocht naar een alternatief voorstel, waarbij een zorgvuldige invoering voor alle scholen verzekerd is, dat vervolgens kan rekenen op steun uit het veld en dat brede steun van de Kamer geniet. Ook moet de extra 50 miljoen die de regering beschikbaar heeft gesteld, behouden blijven.

Voorstel VVD

De woordvoerder heeft nu voorgesteld een gedifferentieerde invoering mogelijk te maken. Er wordt vastgehouden aan de invoeringsdatum van 1 augustus 1998 in de wet, maar de scholen die meer tijd nodig hebben, krijgen een extra voorbereidingsjaar. De scholen die in augustus 1998 starten kunnen in het voorbereidingsjaar '97/'98 beschikken over het extra geld voor dat voor de twee uren per docent is vrijgemaakt. De scholen die in augustus 1999 starten, krijgen deze middelen in het schooljaar '98-'99. Wij bieden dus tijd èn geld. De VVD-fractie is tevreden met de uitkomst van het overleg over dit wetsvoorstel. Een groot deel van de voorstellen van de VVD zijn namelijk overgenomen.

Inlichtingen:
Clemens Cornielje, 070-3182904

VVD-Expresse: Politiek bedrijven steunt op actuele informatievoorziening

Daarin speelt VVD-Expresse het komend jaar wederom een belangrijke rol. VVD-Expresse, de nieuwsbrief van de VVD-Tweede Kamerfractie verschijnt wekelijks als de Kamer vergadert. Hierin staan actuele commentaren en verslagen van Kamerdebatten en politieke discussies. Tevens bevat VVD-Expresse een column van Frits Bolkestein, opinie-artikelen en samenvattingen van belangrijke toespraken.

Tijdens het parlementaire seizoen, en vooral tijdens de verkiezingscampagnes, is VVD-Expresse een onmisbare bron van nieuws en feiten. Het staat bovendien vrij aan alle afdelings- en kamercentralebladen om artikelen over te nemen!
Als extra service aan de abonnees verschijnt er ieder jaar een volledig bijgewerkte index opdat U in de snel en efficiënt de standpunten van de VVD kunt opzoeken.

U kunt zich abonneren door de bon te zenden aan:

VVD-Expresse
Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018, 2500 EA Den Haag

JA, ik neem een abonnement op VVD-Expresse, de wekelijkse nieuwsbrief van de VVD-Tweede Kamerfractie. Een lidmaatschap voor een heel seizoen (september-juli) kost ƒ 80,--

NAAM .....

ADRES .....

POSTCODE .....

WOONPLAATS .....

HANDTEKENING

Monique de Vries

OV-kaart

De minister van Onderwijs Cultuur en Wetenschappen onderhandelt nog met de openbaarvervoer-bedrijven over een nieuw OV-jaarkaartcontract met ingang van 1 november 1998.

Omdat is gelekt uit het onderhandelingsoverleg, wat heeft geleid tot allerlei speculaties, is door de heer Rabbae van Groen Links een interpellatie-debat aangevraagd.
D66 is daarbij met het voorstel gekomen de huidige OV-kaart nog twee jaar te laten bestaan. De financiering van het voorstel moet komen uit besparingen op de compensatie van studenten die zich gedwongen particulier verzekeren tegen ziektekosten en uit het niet aanpassen van de beurs aan de inflatie. "De dubieuze voorstellen (van D66) voor een dekking, waarmee de Nederlandse Spoorwegen zeer blij zullen zijn, kunnen op geen enkel moment op enige steun van de VVD-fractie rekenen", aldus VVD-woordvoerder Monique de Vries. D66-woordvoerder Bakker huldigde enige tijd geleden nog het standpunt dat de huidige OV-kaart, ongetwijfeld in het kader van het bestaande budget, ten dode was opgeschreven en dat het geld dan moest worden teruggegeven aan de student. "Nu de studenten de plannen niet zo fantastisch lijken te vinden, gaat u zich in allerlei bochten wringen. Dat vind ik niet juist. Het enige wat u bereikt, mijnheer Bakker, is prijsopdrijving", aldus Monique de Vries.

Niet enthousiast

De VVD-fractie is nooit een groot voorstander van de OV-kaart geweest. De VVD heeft acht jaar geleden al bezwaar gemaakt tegen het feit dat aan een bepaalde groep in de samenleving een vervoerswijze wordt opgelegd. De studenten moeten zelf kunnen beslissen over de besteding van hun beurs. "Naarmate het product dat zij ongevraagd op hun bordje krijgen, slechter wordt, word ik er niet enthousiaster over", aldus de woordvoerder. Wanneer het onderhandelingsresultaat van de minister niet heel gunstig uitpakt voor de studenten, pleit de VVD er voor het geld terug te geven als toevoeging aan de basisbeurs. Wanneer de OV-bedrijven een groep van 500.000 potentiële klanten wil behouden, zullen ze zelf met een aantrekkelijk vervoersarrangement moeten komen.

De minister zal de resultaten van de onderhandelingen met de OV-bedrijven tezijnertijd aan de Kamer voorleggen. Op basis daarvan zal de VVD-fractie haar uiteindelijke standpunt bepalen.

Inlichtingen:
Monique de Vries, 070-3182894

Huurders/verhuurders

Pieter Hofstra

Deze week is de tweede termijn van het wetsvoorstel Duivesteijn 'Overleg huurders/verhuurders' afgerond (zie ook VVD-expresse 239).

Dit wetsvoorstel beoogt de positie van de huurder in het overleg tussen huurders en verhuurders te versterken. Inmiddels is de sector zelf (huurders en verhuurders) al met een eigen regeling gekomen en ook staatssecretaris Tommel van VROM heeft een wetsvoorstel, op basis van het sectorconvenant, voorbereid. De Raad van State geeft hier zeer binnenkort advies over. Dan kan Tommel zijn voorstel bij de Kamer indienen.

Eigen naam
De PvdA-fractie heeft gemeend de staatssecretaris voor te moeten zijn en met een eigen wetsvoorstel (onder eigen naam) te moeten komen. De Kamer heeft inmiddels vele amendementen ingediend die het wetsvoorstel terug hebben gebracht tot de regeling die de sector zelf heeft ontworpen. Inmiddels heeft de PvdA-fractie ale betreffende amendementen meegetekend, nota bene zelfs die amendementen die door de initiatiefnemer werden ontraden. Het gaat dan om de bedrijfsbelangen van verhuurders en om de uitwerking van de geschillenregeling bij de kantonrechter. Hiermee wordt het hosannaverhaal van Karin Adelmund in de Volkskrant van 6 mei jl. volledig ontkracht. Dit wetsontwerp zou een "historische doorbraak" betekenen...

Tweede lezing
De VVD-fractie acht de gang van zaken zeer bedenkelijk, mede gelet op de weigering van de initiatiefnemer om de Raad van State om advies te vragen over dit wetsvoorstel. Weliswaar heeft de Kamer aan het einde van de tweede termijn tot een zogenoemde tweede lezing besloten, maar er zijn gerede twijfels over de kwaliteit van dit "gelegenheidswetje".
De VVD-fractie hoopt dat Tommel het regeringsvoorstel spoedig bij de Tweede Kamer zal indienen. Bij de eindstemming over de initiatiefwet zal de VVD-fractie het voorstel toetsen aan de wetgevingskwaliteit, aan de gevolgde procedure en aan de mate van geloofwaardigheid van de initiatiefnemer. En bovenal zal de vraag worden beantwoord of deze wettelijke regeling niet overbodig is. Er is immers door de sector al een regeling ontworpen en in ons land is reeds sprake van een zeer omvangrijke wettelijke bescherming van huurders.

VVD-woordvoerder Hofstra ziet het voorstel van Duivesteijn als een goedkope publiciteitsactie. Hofstra tijdens het debat: "Wees een kerel en zeg gewoon: sorry, ik wil dit wetsvoorstel heel graag op mijn naam hebben en daarom accepteer ik ongeveer alles wat de Kamer wil". Aanstaande dinsdag zal over het wetsvoorstel worden gestemd.

Inlichtingen:
Pieter Hofstra, 070-3182886

Kieswet

Deze week heeft de plenaire afhandeling van de Kieswet plaatsgevonden (zie hiervoor ook VVD-expresse 241). Hierbij is wederom de verschuiving van de verkiezingsdatum aan de orde gekomen.

VVD-woordvoerder Jan te Veldhuis heeft vorige week voorgesteld de verkiezingsdatum van 6 mei 1998 te veranderen, omdat op Koninginnedag, dodenherdenking en bevrijdingsdag geen campagne gevoerd zou moeten worden.

Praktische bezwaren
De woordvoerder noemde eveneens de praktische bezwaren: Als op 6 mei gestemd gaat worden, moet op 5 mei alles in gereedheid worden gebracht. Bevrijdingsdag is bij de overheid echter een vrije dag. Op maandag 4 mei is eveneens een deel van de ambtenaren die hierbij betrokken zijn niet beschikbaar, omdat er ook werkzaamheden moeten worden verricht in het kader van de dodenherdenking. Zaterdag en zondag zijn vrije dagen. Ook op 1 mei zijn nogal wat gemeenten, zoals bijvoorbeeld Rotterdam en Amsterdam, gesloten. Op 30 april is het Koninginnedag, dus op zijn vroegst kunnen de verkiezingslokalen op 29 april worden ingericht. De scholen zijn daarentegen op 4 mei gewoon open.
Wanneer gekozen wordt voor het verschuiven van de verkiezingsdatum naar 29 april bestaat het probleem van de Tulpenvakantie, waardoor vele mensen, die op vakantie zijn, niet kunnen stemmen. De woordvoerder heeft daarom een motie ingediend waarin hij de regering voorgesteld de verkiezingen op 22 april te laten plaatsvinden.

Structurele oplossing
In de Tweede Kamer erkennen alle partijen dat 6 mei geen goede datum is om verkiezingen te houden. Ook bij de verkiezingen in de jaren 2002 en 2006 vallen de verkiezingen op een ongunstig moment en zullen zich dezelfde problemen voordoen. Staatssecretaris Kohnstamm heeft de Kamer toegezegd de Kiesraad te vragen te onderzoeken of er een structurele oplossing voor dit probleem kan worden gevonden. De VVD-fractie heeft (samen met CDA) een amendement ingediend dat de mogelijkheid biedt via een koninklijk besluit de verkiezingsdatum

Jan te Veldhuis

twee weken vooruit te schuiven, in plaats van één week. Hierdoor ontstaat meer flexibiliteit. Donderdag 29 mei is over het wetsvoorstel gestemd. Het wetsvoorstel is aanvaard, maar helaas was voor de motie en het amendement inzake de verkiezingsdatum geen meerderheid in de Kamer.

Inlichtingen:
Jan te Veldhuis, 070-3182901

Jaarlijkse Algemene Ledenvergadering

Toespraak Frits Bolkestein tot de ALV in Venlo, vrijdag 23 mei 1997. Hieronder een samenvatting.

Zelden kreeg een land zoveel lof toegezwaaid als Nederland nu. Vijftien jaar geleden sprak men nog over de Dutch disease. Nu is Nederland de sociaal-economische modelboerderij van Europa. Dankzij het strakke uitgavenbeleid van Gerrit Zalm daalt de omvang van onze collectieve sector snel. Terwijl Duitsland en Frankrijk worstelen met de EMU-criteria, halen wij het toelatingsexamen zonder trucs of gerommel.
Terwijl in de landen om ons heen de werkgelegenheid ineenstort, komen er in Nederland 500.000 banen bij. Terwijl in Europa de groei stagneert, neemt onze economie met 3% toe. Volgens een internationaal onderzoek wordt Nederland het meest aantrekkelijke vestigingsland van de wereld. Voor het eerst sinds de geboorte van de verzorgingsstaat daalt het aantal mensen dat op een uitkering is aangewezen. Nederland kiest voor de warmte van een baan boven de kilte van een uitkering.
Al deze fantastische cijfers en rooskleurige vooruitzichten mogen niet verhelen dat de oorzaak ervan voor een belangrijk deel buiten onze grenzen ligt. In vijf jaar tijds is de wereldhandel met 11% meer gegroeid dan bij het opstellen van het regeerakkoord was voorzien.

Meevallers
Die extra groei van de wereldeconomie veroorzaakte budgettaire meevallers waarvoor we niet veel hoefden te doen.
De verdienste van dit kabinet is dat men de meevallers goed heeft weten te gebruiken. Hoe anders had dat kunnen gaan! Herinnert u zich nog het eerste concept-regeerakkoord van Paars, dat Wim Kok en Hans van Mierlo aan de VVD hebben voorgelegd? Omdat die plannen miljarden aan oningevulde bezuinigingen bevatten, hebben wij ze destijds afgewezen. Wat zou er zijn gebeurd indien wij dat eerste regeerakkoord wel hadden ondertekend? Alle meevallers zouden gulden voor gulden zijn verdwenen in het gat van de oningevulde bezuinigingen.
Dankzij de bezuinigingen toen, zijn er nu miljarden extra voor tekortverkleining en lastenverlichting. Dankzij het snijden in oud beleid toen, zijn er nu honderden miljoenen extra voor criminaliteitsbestrijding, voor klassenverkleining, voor armoedebestrijding, voor het AOW-fonds en voor de thuiszorg.
Dat zijn solide resultaten; dat zijn sociale resultaten; dat zijn dus liberale resultaten.
Maar laat ons waken voor borstklopperij. Want we zijn er nog lang niet. Iedereen die wel eens in de file staat, weet dat er geïnvesteerd moet worden in de infrastructuur. Iedereen die aan onze toekomst denkt, denkt aan goed onderwijs. Iedereen wenst de Zorg een goede gezondheid toe. Iedereen die het zonde vindt jaarlijks 30 miljard aan rentelasten weg te smijten, weet dat de staatsschuld omlaag moet. En iedereen die belasting betaalt, weet dat het best een onsje minder kan. En misschien wel een pond. De VVD wil nieuwe prioriteiten, verdere tekortverlaging en lastenverlichting. Dat zijn veel verlangens, die veel geld kunnen kosten.
Het volgende kabinet zal bovendien weer uit moeten gaan van een behoedzaam economisch scenario. Dat heeft voor dit kabinet immers goed gewerkt. Daarnaast is het waarschijnlijk dat er na de vette jaren weer wat magere jaren zullen komen.
Makkelijk wordt het dus niet. Maar ik heb goede hoop dat het volgende kabinet niet alleen qua samenstelling, maar ook wat betreft het beleid een voortzetting kan zijn van Paars I. Voor nieuwe uitgaven is de PvdA altijd te porren. Dat deel van het nieuwe regeerakkoord is dus zo geschreven.

Rupsje-nooit-genoeg
Vorige week heeft minister Hans Dijkstal daar iets over gezegd. Op een peuterspeelzaal vertelde hij een verhaal over zijn collega Ad Melkert. Het verhaal heette "Rupsje-nooit-genoeg". Uiteindelijk ontpopte dit beestje zich als een vlinder met blauwe vleugels. Er is dus nog hoop voor minister Melkert.
Nederland heeft zich in het Europese Stabiliteitspact verplicht het financieringstekort dicht bij nul te brengen. Wat dat betreft, kan Wim Kok dus geen cent onderdoen voor Gerrit Zalm. PvdA-staatssecretaris Willem Vermeend wil een belastingherziening. Hij erkent zelf dat die onmogelijk is zonder een forse lastenverlichting. Voorlopig ben ik bereid aan te nemen dat het hier niet om een valse belofte gaat.
Als het de PvdA ernst is met deze ambities, zal zij er niet aan kunnen ontkomen een uiterst sober regeerakkoord te onderschrijven. En als dat niet vanzelf lukt, ben ik graag bereid een handje te helpen, net als de vorige keer.
Laat een ding duidelijk zijn. De VVD heeft de ambitie het succes van Paars voort te zetten. Het is nu zaak koers te houden. Als de ingeslagen weg tot de laatste klinker wordt afgelopen, heeft Nederland een voortreffelijke uitgangspositie voor de eenentwintigste eeuw. Die historische kans mag niet worden gemist. Die historische kans moet door de VVD worden waargemaakt.

Beschuldigingen
Die ingeslagen weg is niet altijd bezaaid met rozen. De laatste tijd worden de VVD en haar fractievoorzitter soms op onheuse wijze tegemoet getreden. Volgens de een speel ik in op onderbuikgevoelens. Een tweede noemt mij schijnheilig. Een derde zegt dat de VVD in troebel water vist. Volgens weer een ander zou ik niet van de "afdeling eerlijk delen" zijn omdat de zogenaamde koudetoeslag op hete lucht bleek te berusten. En dan was er ook nog iemand die de VVD van nationalisme beschuldigde. De VVD zou de gordijnen dicht willen doen.
Ik wil daar dit over zeggen. Laat niemand deze beschuldigingen met gelijke munt betalen. Laten wij ons altijd houden aan onze eigen argumenten. Ons ideaal blijft een zakelijk, redelijk en stijlvol debat. Wie scheldt, heeft geen argumenten. Wij hebben die wel en ze zijn ijzersterk. Wie heeft de gordijnen gesloten voor de noodzaak de overheidsuitgaven te beteugelen? Voor de stijgende criminaliteit? Voor het misbruik van de sociale zekerheid? Niet de VVD! Wie heeft de gordijnen dicht gedaan voor de problemen die gepaard gaan met de integratie van minderheden? Niet de VVD. Ons beleid blijft gebaseerd op drie beginselen: beperk de immigratie, bevorder de integratie, bestrijdt de discriminatie.
En wat de beschuldiging van neonationalisme betreft, die is totaal belachelijk. Het liberalisme is een internationale stroming. De VVD speelt een vooraanstaande rol in zowel de Liberale Internationale alsook de Europese fractie van liberalen en democraten. Wij zijn vóór vrijhandel. Wij zijn vóór Europese samenwerking, ook op het terrein van buitenlandse politiek. Wij zijn vóór uitbreiding van de Europese Unie met landen in Midden- en Oost Europa. Wij zijn vóór het nakomen van internationale afspraken op het gebied van de ontwikkelingssamenwerking, ook al doen slechts twee of drie andere landen dat.
En wij zijn vóór Nederlandse deelname aan vredesoperaties, mits wordt voldaan aan de voorwaarden die met de Kamer zijn afgesproken. Wie dat nationalisme noemt, neo- of anderszins, heeft nooit een nationalist in het wild ontmoet. Wij moeten ons niet laten afleiden door dit soort gerommel in de gewelven. Wij moeten vertrouwen op onze eigen argumenten, onze eigen rustige kracht. Dan twijfel ik er niet aan of wij zullen doorgaan succes te hebben.

expresse 244
6 juni 1997

DOCUMENTATIECENTRUM
NEDERLANDSE POLITIE

Broos van Erp

Deze week werden wij getroffen door het bericht dat onze collega Broos van Erp na een lange periode van ziekte is overleden. Zijn overlijden stemt ons intens verdrietig. Wij missen in hem een betrokken en goede collega en hebben bewondering voor de openhartige wijze waarop hij met zijn naderend einde omging.

Broos van Erp was een overtuigd volksvertegenwoordiger. Kenmerkend was zijn oprechte belangstelling voor alles wat de gewone man aangaat. Als oud-banketbakker kende hij de problemen van het Midden- en Kleinbedrijf. Hij liet dan ook geen gelegenheid onbenut om als volksvertegenwoordiger hiervoor aandacht te vragen.

Broos erkende sinds de jaren tachtig het economisch belang van de toepassing van informatie- en communicatietechnologie. Hij heeft zich hiervoor krachtig ingezet. Voor deze verdienste heeft het Ministerie van Economische Zaken enkele maanden geleden de 'Broos van Erp-prijs' ingesteld die jaarlijks als stimulans wordt toegekend aan een jong en veelbelovend vernieuwend bedrijf in de automatiseringsmarkt.

Tot enkele weken voor zijn dood bleef Broos van Erp, die in 1978 lid werd van de Tweede Kamer, actief politicus. Vanaf zijn ziekbed nog las hij de kamerstukken en volgde hij de debatten. Tot het laatst had hij contact met zijn collega's en diende hij hen van advies.

Voor de VVD-fractie betekent zijn dood een zeer groot gemis. Ons medeleven gaat uit naar zijn vrouw, kinderen en kleinkinderen. Wij wensen hen in deze moeilijke periode veel sterkte.

Frits Bolkestein

Verzelfstandiging Staatsbosbeheer

Vorige week donderdag is gestemd over de verzelfstandiging van Staatsbosbeheer (SBB). De meerderheid van de Kamer heeft zich voor deze verzelfstandiging uitgesproken. Daarmee is SBB een zelfstandig bestuursorgaan (ZBO) geworden. Dat betekent dat het orgaan op afstand van de overheid en het parlement is geplaatst.
Diezelfde dag is kamerbreed een indringend verzoek aan de regering gedaan vóór 1 september 1997 met een kaderwet ZBO te komen. Dit is nodig omdat onduidelijk is hoe het parlement zijn controlerende taak inzake de zelfstandige bestuursorganen - die in Nederland zeer talrijk zijn - kan en moet verrichten. Om die reden heeft de VVD-fractie tegen de verzelfstandiging van Staatsbosbeheer gestemd.

De verzelfstandiging van Staatsbosbeheer heeft tot gevolg dat de organisatie jaarlijks 245 miljoen gulden aan overheidsgeld ontvangt. Hiervan zal 50% van het budget worden besteed aan de aankoop van nieuwe terreinen en 50% zal worden uitgegeven aan onderhoud. Een en ander kan tot gevolg hebben dat SBB concurrerend gaat optreden op een aantal deelterreinen. Namelijk op het gebied van de houtindustrie en de houthandel, op het terrein van de particulier natuurbeherende organisaties en op de markt van de sponsorgelden. Daarnaast mag Staatsbosbeheer eigen rechtspersonen ontwikkelen die op de markt kunnen opereren. Voor de VVD-fractie is niet duidelijk hoe concurrentievervalsing als gevolg hiervan kan worden vermeden.

Inlichtingen:
Piet Blauw, 070-3182881

Verder in dit nummer

- Staatsbosbeheer
- Technolease
- Aansprakelijkheid overheidsorganen
- Fokverbod varkens
- Preventieve vaccinatie
- 10-puntenplan bestrijding voetbalvandalisme
- Frits Bolkestein: VVD-bijeenkomst regio Utrecht

VVD OP INTERNET:
WWW.DDS.NL/~VVD E-MAIL: VVDNET@WORLDACCESS.NL

Strafrechtelijke aansprakelijkheid van overheden wordt aangescherpt

Jan Hendrik Klein Molekamp

Op 2 juni vond er een debat plaats tussen de Kamer en de minister van Justitie over de strafrechtelijke aansprakelijkheid van overheden. Op basis van het Pikmeer-arrest werden strafzaken tegen provincies en gemeenten steeds vaker niet-ontvankelijk verklaard door de rechter. Zo bepaalde het Hof in Leeuwarden onlangs dat de provincie Friesland niet vervolgd kan worden voor het illegaal storten van vervuild baggerslib.

In het debat van 2 juni is een Kamermotie aangenomen, met steun van de VVD, waarin de mogelijkheden tot strafbaarstelling van overheden worden verruimd. De minister hoopt dit te doen door het uitlokken van nieuwe jurisprudentie. Mocht dit niet lukken dat zal zij voor 1 januari 1998 met voorstellen tot wetswijziging komen.

De VVD-fractie was het eens met het kabinet dat overheden in principe strafrechtelijk vervolgd moeten kunnen worden. Naar de mening van het kabinet en de VVD zou de overheid zich volstrekt ongeloofwaardig maken als haar organen de regels ongestraft zou kunnen overtreden, terwijl burgers en bedrijven daarvoor worden vervolgd en bestraft. Dit zou in strijd zijn met het gelijkheidsbeginsel.

Naar de mening van de VVD-fractie zou de regering een meer duidelijk onderscheid moeten maken tussen taken van overheden op basis van het algemeen belang enerzijds en de uitvoerende taken van de overheid anderzijds. Voor eerstgenoemde taken moet de politieke en bestuurlijke controle centraal blijven staan. Als het echter gaat om uitvoerende taken van overheden, zoals het ophalen van vuilnis of het onderhouden van een park, dan mag er naar de mening van de VVD-fractie geen verschil zijn tussen overheden en burgers of bedrijven. De mogelijkheid van strafrechtelijke controle is dan op zijn plaats. Het mag immers geen verschil maken of het een gemeentelijke dienst is die het vuilnis ophaalt, een gemeentelijke B.V. of een particulier bedrijf.

In de huidige situatie bestaat dat verschil wel en kunnen overheden ongestoord de wet overtreden. Dat bij dergelijke zaken, als het gaat om de uitvoerende taken, de politieke en bestuurlijke controle tekort schiet of onmogelijk wordt gemaakt heeft de Nijmeegse vuile-grondaffaire duidelijk gemaakt.

Inlichtingen:
Jan Hendrik Klein Molekamp,
070 318 2884

Onderzoek technolease verschaft duidelijkheid

Naar aanleiding van een verzoek van Jos van Rey (VVD) is een werkgroep samengesteld die onderzoek heeft gedaan naar de onduidelijkheden die zijn gerezen over uitspraken van staatssecretaris van Financiën (uit het vorige kabinet) van Amelsvoort tijdens een besloten overleg op 14 oktober 1993 over Technolease (zie VVD-expresse 239). Deze werkgroep, waarin Henk Kamp namens de VVD zitting heeft genomen, is vorige week met haar eindrapport gekomen.

De delegatie Technolease trekt de conclusie dat de Kamer in oktober en december 1993 juist is geïnformeerd door de toenmalige staatssecretaris Van Amelsvoort. Hij informeerde de Kamer conform de kabinetslijn - gelijke behandeling in gelijke gevallen - maar slaagde er gedurende een periode van elf maanden niet in de ambtelijke dienst van het Ministerie van Financiën in overeenstemming met deze lijn te laten handelen. De VVD-fractie betreurt het ten zeerste dat dit heeft geleid tot grote verwarring. Vanwege dat laatste is het juist geweest dat de Kamer heeft besloten een werkgroep in te stellen om duidelijkheid te verschaffen over het toenmalige kabinetsbeleid.
De VVD is altijd voor openbaarheid en voor een gelijke behandeling van verschillende bedrijven. Het spreekt voor zich dat de Kamer onder geen enkele voorwaarde ongelijke behandeling van bedrijven kan accepteren en evenmin onjuiste informatie hierover van bewindspersonen mag ontvangen. Dat was aanleiding voor de VVD om aan te dringen op onderzoek. Wij waarderen het positief dat de staatssecretaris de Kamer destijds juist heeft geïnformeerd over de politiek overeengekomen lijn. Het valt echter te betreuren dat de meest betrokken bewindslieden niet hebben gereageerd op de brieven van de staatssecretaris van 13 juli 1993 en niet zijn nagegaan of er voortgang werd gemaakt met het opstellen van de noodzakelijke regels voor technolease.

Informatie:
Hella Voûte-Droste, 070-3182907,
hvoute@worldaccess.nl
Jos van Rey, 070-3182899
Henk Kamp, 070-3182898

VVD-Expresse: Politiek bedrijven steunt op aktuele informatievoorziening

Daarin speelt VVD-Expresse het komend jaar wederom een belangrijke rol. VVD-Expresse, de nieuwsbrief van de VVD-Tweede Kamerfractie verschijnt wekelijks als de Kamer vergadert. Hierin staan aktuele commentaren en verslagen van Kamerdebatten en politieke discussies. Tevens bevat VVD-Expresse een column van Frits Bolkestein, opinie-artikelen en samenvattingen van belangrijke toespraken.
Tijdens het parlementaire seizoen, en vooral tijdens de verkiezingscampagnes, is VVD-Expresse een onmisbare bron van nieuws en feiten. Het staat bovendien vrij aan alle afdelings- en kamercentralebladen om artikelen over te nemen!
Als extra service aan de abonnees verschijnt er ieder jaar een volledig bijgewerkte index opdat U in de snel en efficiënt de standpunten van de VVD kunt opzoeken.
Een lidmaatschap voor een heel seizoen (september-juli) kost *f* 80,-

U kunt zich abonneren bij:
VVD-Expresse
Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018, 2500 EA Den Haag

Varkenspest

Piet Blauw

Deze week is opnieuw overleg geweest met minister van Aartsen van Landbouw over de varkenspest. De ziekte woekert nog steeds voort in bepaalde regio's en is bepaald nog niet onder controle. Ongeveer 1000 mensen houden zich momenteel bezig met de bestrijding van de varkenspest. De kosten voor de overheid zijn inmiddels opgelopen tot 700 miljoen gulden. De schade voor de sector is nog veel hoger. In toenemende mate mag worden aangenomen dat het probleem voort zal duren tot het einde van 1997.

Omdat het er in eerste instantie naar uit zag dat men het pestprobleem op kortere termijn onder controle zou krijgen, was de VVD-fractie tegen een fokverbod. Het tijdelijk 'afvoeren' van pasgeboren biggetjes was daarbij onvermijdelijk.
Nu blijkt dat het onder controle krijgen van de varkenspest veel langer gaat duren, is het niet meer verantwoord de biggen eerst geboren te laten worden en 7 dagen later een dodelijk spuitje te geven. De minister heeft bovendien toegezegd dat bedrijven die schade ondervinden, een schadeloosstelling krijgen. Dit leidt ertoe dat de VVD-fractie nu wel kan instemmen met een fokverbod.
De woordvoerder heeft de minister gevraagd hoe zal worden omgegaan met het dierenwelzijnsaspect.
Gedacht moet worden aan de overvolle stallen, het vervoer en het electrocuteren van varkens. De minister heeft verzekerd dat al het mogelijke wordt gedaan om onnodig leed te voorkomen.
VVD-woordvoerder Piet Blauw sprak nog eens zijn waardering uit voor de wijze waarop de mensen die zijn getroffen door de varkenspest hun verantwoordelijkheid nemen. Iedere maatregel is indringend en emotioneel geladen, maar wordt genomen om erger te voorkomen.

Inlichtingen:
Piet Blauw, 070-3182881

Tienpuntenplan Bestrijding Voetbalvandalisme

VVD-woordvoerder Jan Rijpstra heeft in het verleden een reeks van voorstellen gedaan om het voetbalvandalisme aan te pakken. Voor de VVD is het onaanvaardbaar dat de maatschappij zo zwaar wordt belast door de problemen in en - in toenemende mate - buiten de stadions.
Rijpstra heeft tijdens de VVD-bijeenkomst voor de regio Utrecht in Nieuwegein een tienpuntenplan gepresenteerd. Ronald Spelbos, hoofdcoach van FC Utrecht, heeft het plan in ontvangst genomen.

Tienpuntenplan:

1. Spelers, trainers, scheidsrechters en bestuurders hebben een voorbeeldfunctie bij het tegengaan van agressie op het veld.
2. Er moet een persoonsgebonden toegangskaart komen met pasfoto en chip.
3. Er dienen meer supporterscoördinatoren te worden aangesteld.
4. Er moet een uniform supportersbeleidsplan komen.
5. Misdragingen kunnen leiden tot het intrekken van de toegangskaart, en een omgevingsverbod met meldplicht.
6. Gemeenten dienen een speciaal team te vormen dat bestaat uit professionals (politie) en deskundige vrijwilligers, dat wordt ingezet bij voetbalwedstrijden en grootschalige evenementen.
7. Alle organisaties in het betaalde voetbal dienen een veiligheidsplan te kunnen overleggen. Dit is een voorwaarde voor het verkrijgen van een proflicentie.
8. Alle organisaties in het betaalde voetbal dienen een sociaal-preventief beleidsplan te kunnen overleggen. Ook dit is een voorwaarde voor het verkrijgen van een proflicentie.
9. Misdragingen van supporters kunnen leiden tot het in mindering brengen van wedstrijdpunten.
10. Toeschouwers die door alcoholgebruik en/of gebruik van drugs niet aanspreekbaar zijn, dienen te worden geweerd.

Inlichtingen:
Jan Rijpstra, 070-3182905

Preventieve vaccinatie

Willem Keur

In 1989 heeft de Europese Unie preventieve vaccinatie verboden. Reden hiervan was om alle lidstaten een ziekte vrije status te kunnen geven. Dit in verband met de exportbelangen naar landen buiten de Europese Unie. Dit beleid, dat mede tot stand is gekomen met de goedkeuring van Nederland, is nog steeds van kracht.

De roep om vaccinatie is onder de huidige omstandigheden groot, omdat het de beste remedie is om varkenspest te bestrijden. Mocht Nederland besluiten tegen het EU-verbod in te gaan en over te gaan op vaccinatie, bestaat het risico dat de EU een langdurig exportverbod voor heel Nederland uitvaardigt voor varkens en varkensvlees. Hierdoor zou de totale schade tot ongeveer vier miljard gulden oplopen.
Ook de VVD-fractie vindt dat de non-vaccinatie ter discussie moet komen te staan. De minister heeft toegezegd het non-vaccinatiebeleid op de eerst volgende bijeenkomst van de landbouwministers aan de orde te zullen stellen.

Inlichtingen:
Willem Keur, 070-3182895

KC Utrecht

Op maandag 2 juni 1997 hield Frits Bolkestein een toespraak op een VVD-bijeenkomst voor de Kamercentrale Utrecht in het Business Center te Nieuwegein. Een samenvatting van deze toespraak is hieronder afgedrukt.

Cultuur
Utrecht heeft een rijke culturele traditie. Onlangs werd in de stad Utrecht het jaarlijks terugkerende festival 'Theater aan de Werf' gehouden. Manifestaties als het Holland Festival met daartegenover het 'Theater aan de Werf', het Festival Oude Muziek en daarnaast de Nationale filmdagen zijn van groot belang voor onze samenleving. Het culturele erfgoed en de ontwikkelingen in Nederland komen er in tot uitdrukking. Dat deel van onze culturele erfenis, samen met gebouwen, geschriften en afbeeldingen, zoals we die ook in het Utrechts Gemeentemuseum kunnen zien, maken deel uit van onze nationale identiteit. De VVD kiest voor het beheer en het behoud van deze erfenis. Wat verloren gaat, komt immers niet meer terug.
Naast ons culturele verleden geeft de culturele identiteit van vandaag Nederland een eigen gezicht in Europa. De Raad voor Cultuur adviseert over het bewaken van ons nationaal erfgoed en over de vernieuwing van de cultuur. De VVD wil meedenken over het cultuurbeleid van de komende jaren.
Liberalen zijn voorstanders van een cultuurbeleid dat iedereen een kans geeft zich cultureel te ontplooien. Voor een zinvol en kleurrijk bestaan zijn immers naast materiële ook immateriële voorzieningen nodig. Liberalen gaan uit van de gelijkwaardigheid van alle mensen. Dat brengt met zich mee dat cultuuruitingen die de verscheidenheid van individuele mensen onderstrepen, moeten worden gestimuleerd. Hiermee kan niet vroeg genoeg worden begonnen. Het is een taak voor ouders en de school. Daarom moet bijv. op de muziekscholen jong talent eerder en beter worden gestimuleerd.
Met het Kabinet is afgesproken dat van 1997 tot en met het jaar 2000 bijna vijftig miljoen gulden per jaar extra aan cultuur zal worden uitgegeven. Ons land kent activiteiten en gezelschappen die een internationale uitstraling hebben. Het zijn visitekaartjes van Nederland in de wereld. Wij moeten er voor zorgen dat die uitstralingsdimensie gewaarborgd blijft.
Daarom is de VVD voorstander van meer middelen voor het Koninklijk Concertgebouw Orkest en het Nederlands Danstheater. Ook voor het Holland Festival, dat de laatste jaren duidelijk onder bezuinigingen te lijden heeft gehad, moet meer geld worden uitgetrokken. Drie weken geleden heb ik in een televisieprogramma aandacht gevraagd voor de Nederlandse filmindustrie. Films als 'Hufters en Hofdames' en '06' tonen aan dat een film die met lage kosten wordt gemaakt succesvol kan zijn en ook goed wordt bezocht. Producties van onze nationale televisie-industrie worden over de hele wereld verkocht. Twee Oscars, toegekend aan de films 'De Aanslag' van Fons Rademakers en 'Antonia' van Marleen Goris, bewijzen dat het niet schort aan vakmanschap. Maar dat neemt niet weg dat de hele filmbranche grote achterstand heeft opgelopen. Daarom moet om te beginnen vier miljoen gulden extra per jaar, structureel, hiervoor worden uitgetrokken. En we moeten zien hoe de film verder kan worden gestimuleerd. Ik ben mij ervan bewust dat onze plannen ambitieus zijn. De VVD hecht dan ook grote waarde aan de Nederlandse cultuur. Wij willen ons sterk maken voor een VVD-staatssecretaris voor Cultuur in de volgende kabinetsperiode.

Nederlandse satelliettelevisie
In het kader van het verspreiden van Nederlandse cultuuruitingen kan een Nederlandstalige satelliettelevisie, gericht op heel Europa, een belangrijke rol spelen. Die zender, onder de titel "Het Beste van Nederland" (BVN), - zeg ik met een knipoog naar Bart de Graaf - die op basis van een selectie van materiaal uit het publiek bestel zou werken, spreekt mij aan om de volgende redenen. Ik roep het kabinet en in het bijzonder staatssecretaris Nuis op er bij de besluitvorming over het rapport van de commissie Ververs op toe te zien dat een Nederlandse satelliettelevisie tot stand komt.

De basis van politiek handelen
Onlangs zei mijn collega van D66, de heer Gerrit-Jan Wolffensperger, in een opinieweekblad: 'Ik verander mijn opvattingen niet omdat ik denk dat kiezers ze niet leuk vinden. Ik ben een politicus van de oude stempel'. Ik ben van mening dat een politicus van de oude stempel zijn opvattingen stoelt op beginselen en idealen. Voor de VVD is het soms een raadsel waar D66 zich op baseert. Af en toe wordt een tipje van de sluier opgelicht. Onlangs sprak de Tweede Kamer met staatssecretaris Netelenbos over de tweede fase van het voortgezet onderwijs. D66 had een nieuwe onderzoeksmethode bedacht om tot zijn opvattingen te komen. Ieder fractielid kreeg van Gerrit-Jan Wolffensperger de opdracht twee scholen te bellen en te vragen hoe men tegenover het nieuwe systeem stond. Uit dat onderzoek moest D66 zijn standpunt afleiden.
Vorige week donderdag maakte D66 het helemaal bont. Die fractie had laten weten tegen het wetsontwerp 'Verzelfstandiging staatsbosheer' te zullen stemmen als een van zijn amendementen zou worden verworpen. Dat amendement werd verworpen maar D66 stemde toch vóór de wet 'om hogere politieke bestuurskunde'.
Ik ben van mening dat een politicus twee grote en twee kleine lampen voor zijn dagelijks handelen heeft. De twee grote lampen zijn de logica en de geschiedenis. De twee kleine lampen zijn het beginselprogramma en het verkiezingsprogramma van zijn partij. Wij mogen niet uitgaan van de waan van de dag. Ik begrijp niet hoe de Heer Wolffensperger de VVD kan verwijten alleen oplossingen aan te dragen die de mensen graag willen horen. Wie de Nederlandse politiek de laatste dertig jaar heeft gevolgd, weet dat de VVD nooit is weggelopen voor welk onderwerp dan ook. Ook in de 21ste eeuw moet die traditie overeind blijven. Want die traditie is het keurmerk van de VVD.
Overigens wens ik Els Borst veel geluk met haar benoeming tot opvolgster van Hans van Mierlo. Ik verheug mij erop met haar tot en ook na de verkiezingen samen te werken.

University College
Met ingang van 1 september 1998 start de Universiteit van Utrecht het University College: een onderdeel van de universiteit dat zich specialiseert in internationaal academisch onderwijs van hoog niveau. Om dat te bereiken, brengt het University College 400 Nederlandse en 200 internationale studenten samen. Toelating vindt plaats op basis van strenge selectie aan de hand van geleverde prestaties. De VVD juicht deze vorm van onderwijs toe. Begaafde studenten worden op deze wijze niet geremd, maar aangemoedigd het beste uit zichzelf te halen. Als Nederland in de concurrentieslag met het internationale bedrijfsleven overeind wil blijven, moet ons onderwijs getalenteerde studenten van het hoogste niveau kunnen opleiden. En als dit initiatief een voorbeeld is van Utrechtse slagkracht ben ik ervan overtuigd dat uw provincie ook in de volgende eeuw haar centrale rol zal blijven vervullen.

expresse 245
13 juni 1997

DOCUMENTATIECENTRUM
NEDERLANDSE POLITIEKE
PARTIJEN

Securitel

"We hebben het gewoon niet goed georganiseerd". Dat waren de woorden van minister van Economische Zaken Hans Wijers in het debat over het niet aanmelden van nieuwe technische voorschriften bij de Europese Commissie. Het Securitel-arrest heeft aangetoond dat het niet naleven van de Europese richtlijn die deze notificatie verplicht, ernstige gevolgen kan hebben. De Kamer wilde van minister Wijers van Economische Zaken weten waarom hij zo laat in actie is gekomen toen bleek dat 368 regelingen nog niet waren aangemeld. Volgens de VVD-fractie is het probleem aanzienlijk onderschat en moet zorgvuldiger, adequater en beter gecoördineerd gehandeld worden. Daarom hebben wij een motie ingediend waarin de regering wordt verzocht uiterlijk op 23 juni aanstaande de Kamer te rapporteren over alle maatregelen die zij heeft genomen om de problemen rond de notificatieprocedure op te lossen.
Minister Wijers heeft zijn excuses aangeboden aan de Nederlandse bevolking en het parlement voor de chaos die in de rechtsorde is ontstaan. Wij vertrouwen erop dat hij aan het verzoek in onze motie, om snel tot een oplossing te komen, zal voldoen.
Overigens heeft het mij verbaasd dat vice-premier van Mierlo zijn D66-ministers Wijers en Sorgdrager nog voor het debat was begonnen, zo uitdrukkelijk in bescherming moest nemen. Terecht heeft de woordvoerder in dit debat, Hella Voûte-Droste, onmiddellijk opgemerkt dat de VVD zich niets aantrekt van opmerkingen van een demissionaire lijsttrekker van D66, in welk buitenland dan ook. Het is immers de plicht van de Tweede Kamer de regering te controleren. Partijpolitiek mag nooit een reden zijn om er van af te zien ministers te wijzen op zaken die niet goed verlopen.

Benk Korthals

Terugkeerbeleid asielzoekers

Op 11 juni jl. is met staatssecretaris Schmitz van Justitie gesproken over de notitie 'Terugkeerbeleid' (van asielzoekers). De VVD-fractie heeft tijdens de behandeling van de Koppelingswet om deze nota gevraagd. In de nota wordt het beleid met betrekking tot de terugkeer van uitgeprocedeerde asielzokers uiteengezet. VVD-woordvoerder Jan Rijpstra bestempelt de nota als "vrijwillig, voorzichtig en aarzelend. Uitganspunt voor de VVD-fractie is dat er een helder beleid gevoerd moet worden. Niet toelaten tot Nederland betekent dat de asielzoeker naar het land van herkomst moet terugkeren. We moeten niet spreken over "vrijwillige terugkeer".

Voorwaardelijke vergunning tot verblijf

De regering overweegt een specifieke voorwaardelijk vergunning tot verblijf in het leven te roepen voor vreemdelingen van wie wordt vastgesteld dat ze meewerken aan het bepalen van hun identiteit en aan hun terugkeer, maar voor wie desondanks niet de benodigde reisdocumenten kunnen worden verkregen. Het betreft hier een nieuwe status. De VVD is hier niet voor. Het aantal statussen neemt dan toe, terwijl de VVD het aantal statussen juist wil beperken. De woordvoerder voorziet te veel juridische consequenties en veel processen. Het risico bestaat dat landen van herkomst helemaal geen pogingen meer zullen doen om hun onderdanen terug te nemen.

Reisdocumenten

De meeste asielzoekers komen zonder documenten naar Nederland. De VVD-fractie heeft nogmaals op aangedrongen op het copiëren dan wel scannen van documenten met een computer bij het instappen in het vliegtuig. Tijdens het debat zegde de Staatssecretaris toe daarover onderhandelingen te beginnen met vliegtuigmaatschappijen.
Ook kan worden gedacht (in navolging van Canada en de VS) aan het inzetten van 'Air Marshalls' die nieuwe vluchtroutes van mensensmokkelorganisaties in beeld brengen en onverwachte controles kunnen uitvoeren. Als laatste middel wil de VVD-fractie daadwerkelijk overgaan tot het geven van boetes aan luchtvaarmaatschappijen die mensen zonder documenten naar Nederland brengen.

De nota gaat voorbij aan het uitzettingsbeleid. Vrijwillige terugkeer is het beste, maar de praktijk is vaak anders. Over gedwongen uitzetting is de staatssecretaris zeer terughoudend. Overigens is de VVD-fractie voor begeleid uitzetten. Een simpele adrescontrole biedt geen zekerheid dat uitgeprocedeerden Nederland daadwerkelijk hebben verlaten. Daarnaast heeft de VVD gepleit voor gesloten opvang voor illegalen tot het moment van hun daadwerkelijke vertrek uit Nederland.
De VVD-fractie steunt projecten die in landen van herkomst worden opgezet om

Verder in dit nummer

- Vliegramp Eindhoven
- Politiewet
- Securitel-arrest
- Referendum
- EMU

Vliegramp Eindhoven

Afgelopen week vond het debat plaats over de eindrapportage van de ramp met een Herculestoestel op 15 juli vorig jaar op de vliegbasis Eindhoven. In het debat stelde VVD-woordvoerder Theo van den Doel vast dat de voorbereiding en de uitvoering van de rampenbestrijding niet deugde. De burgemeester van Eindhoven en de commandant van de vliegbasis zijn hiervoor in eerste instantie verantwoordelijk. Doordat een scenario waarbij moest worden samengewerkt tussen civiele en militaire diensten nooit was beoefend, ging van alles mis. Hiermee is kostbare tijd verloren gegaan.

De vraag die in het debat centraal stond, was het handelen van de vliegbasisbrandweer. Had deze de redding wel of niet eerder kunnen inzetten? De regering hield vast aan de conclusie uit de onderzoeksrapporten waarin wordt gesteld dat zowel de vliegbasisbrandweer als de civiele brandweer uitsluitend rekening hielden met een bemanning van vier personen. 'Hun inzet was hier bewust of onbewust opgericht. Zij namen aan dat de bemanning zich nog in de cockpit bevond en dat hun overlevingskansen gezien de brand ter hoogte van de cockpit, nihil waren'.

De mening van de PvdA-fractie dat ook de Luchtmachtstaf in Den Haag mede verantwoordelijk kon worden gesteld voor deze ramp werd door de meerderheid van de Kamer niet gedeeld. De woordvoerder stelde dat de Staf in Den Haag de personele en materiële voorwaarden moet scheppen voor commandanten om hun taak uit te voeren. Dat is gebeurd. Er is dus geen relatie tussen de verantwoordelijkheid van de Luchtmachtstaf en de ramp op de vliegbasis Eindhoven.

Het is ook van belang dat lessen worden getrokken uit deze ramp. Uit onderzoek is gebleken dat in veel gemeenten de rampenplannen nog niet gereed zijn of niet beoefend zijn. Eindhoven vormde helaas daar geen uitzondering in. De woordvoerder drong aan op een snelle implementatie van de plannen en vroeg de minister van Binnenlandse Zaken om de provincies ook op hun verantwoordelijkheid t.o.v. de gemeentelijke rampenplannen te wijzen. De minister komt op verzoek van de Kamer over een half jaar met een rapportage naar de Kamer hierover.
Uit één van de rapporten was gebleken dat de Hercules niet geheel voldoet aan de zogenaamde Joint Aviation Requirements. Er werd aanbevolen een aantal maatregelen te treffen. De woordvoerder verzocht de regering de Hercules niet in te zetten voor regulier passagiersvervoer zo lang de maatregelen niet zijn uitgevoerd. De regering zegde dit toe.
Van den Doel vond ook dat de civiel-militaire samenwerking, zeker gezien de cultuurverschillen meer aandacht behoefde. Hij deed de suggestie op lokaal niveau een aantal functionarissen bij elkaar te detacheren zodat de bekendheid met elkaars organisatie kan worden verbeterd.
De verantwoordelijkheid voor de rampenbestrijding ligt primair bij het lokale gezag. De woordvoerder vond het dan ook van belang dat de inspectierapporten over de veiligheid op de militaire vliegvelden ook wordt toegezonden aan de burgemeesters van die gemeenten waarin een militaire vliegbasis is gelegen.
Een aantal vragen die er over de ramp nog zijn zullen waarschijnlijk nooit in detail kunnen worden beantwoord. De vele rapporten, de zorgvuldige behandeling in de Kamer kunnen hopelijk de nabestaanden en de overlevenden er van overtuigen dat alles is gedaan om de waarheid boven tafel te krijgen.

Inlichtingen
Theo van den Doel, 070-3182891

Correctief referendum

Vorig jaar is, naar aanleiding van de afspraken die zijn gemaakt in het regeerakkoord, uitvoerig gesproken over de hoofdlijnen van de invoering van een correctief wetgevingsreferendum op centraal en decentraal niveau. Op basis daarvan de regering met een wetsvoorstel gekomen, waarover deze week is gedebatteerd.

Voor de VVD-fractie is het correctieve wetgevingsreferendum een onvermijdbaar onderdeel van het complete paarse coalitieakkoord. Een 'prijs van paars', omdat de VVD-fractie altijd tegen het referendum is geweest. Echter "een man een man, een woord een woord", aldus VVD-woordvoerder Jan te Veldhuis. Daarom voeren wij het regeerakkoord uit. De VVD gaat akkoord met de afspraken in het regeerakkoord, maar ook niet meer dan dat.
In het regeerakkoord staat: "Er worden grondwettelijke voorzieningen getroffen om een correctief wetgevingsreferendum op centraal en decentraal niveau mogelijk te maken". Daarbij gaat het uitdrukkelijk om een mogelijke correctie achteraf. Dus niet om zogenaamde consultatieve/raadplegende referenda vooraf, zoals in het geval van IJburg.

Centraal
Ten aanzien van de wetgeving op centraal(Rijks) niveau kan de VVD-fractie instemmen met het wetsvoorstel.
Zoals afgesproken zijn er stevige drempels in de Grondwet vastgelegd: Er zijn 40.000 initiatiefnemers nodig. Er zijn 600.000 ondersteunings-handtekingen nodig. Het wetsvoorstel vervalt als een meerderheid zich tegen het wetsvoorstel uitspreekt en deze meerderheid tenminste 30% omvat van degenen die aan het referendum mochten deelnemen.

Decentraal
Op decentraal niveau (provincie en gemeenten) gaat het wetsvoorstel veel verder dan in het regeerakkoord is afgesproken.
Voor het decentrale niveau stelt de regering voor referenda te houden over "besluiten" die door provinciale staten of de gemeenteraad zijn genomen. Het begrip "besluit" omvat veel meer dan het begrip wetgeving. Dan gaat het niet alleen om verordeningen, maar óók om plannen (zoals verkeersplannen, bestemmingsplannen), beleidsregels en beschikkingen (zoals subsidie-besluiten, vestigingspremies, etc.). De VVD-fractie heeft hier bezwaar tegen. Het heeft een gevaarlijke precedentwerking. Als dit mogelijk wordt op decentraal niveau is de stap klein om ook referenda over planologische kernbeslissingen, nota's en plannen op rijksniveau toe te staan. Bovendien gaat het ten koste van de besluitvaardigheid van het openbaar bestuur. Daarom heeft de VVD een amendement ingediend waarin het begrip 'besluit' wordt vervangen door 'verordening'.
Het wetsvoorstel bevat verder geen drempels voor decentrale referenda. Noch voor het aantal initiatiefnemers, noch voor het aantal steunbetuigingen, noch voor het minimum aantal tegenstemmers. Voor de eerste twee categorieën is dit begrijpelijk, omdat gemeenten en provincies verschillende aantallen inwoners hebben. Maar er is niets op tegen ook bij decentrale referendea grondwettelijk vast te leggen dat het wetsvoorstel vervalt als een meerderheid zich tegen het wetsvoorstel uitspreekt en deze meerderheid tenminste 30% omvat van degenen die aan het referendum mochten deelnemen.

Inlichtingen
Jan te Veldhuis, 070-3182901

Securitel-arrest

Hella Voûte-Droste

Vorige week donderdag besteedde het actualiteitenprogramma NOVA aandacht aan de problematiek rond het Securitel-arrest, ter interpretatie van EG-richtlijn 83/189. De richtlijn die dateert uit 1984, verplicht de lidstaten van de Europese Unie ontwerpen voor nieuwe technische voorschriften bij de Europese Commissie aan te melden voordat de nationale vaststellingsprocedure begint. Het doel van deze 'notificatieplicht' is het voorkomen van protectionisme binnen de lidstaten en het bevorderen van het vrije verkeer van goederen. Na aanmelding hebben de Commissie en andere lidstaten de gelegenheid bezwaar te maken tegen het voorschrift, als de beoogde maatregel belemmering van het vrije verkeer van goederen kan veroorzaken.

Op 30 april 1996 heeft het Europese Hof van Justitie in het Securitel-arrest bepaald dat technische voorschriften waarvan de Commissie niet in kennis is gesteld, niet van toepassing zijn wat betekent dat particulieren zich daarop kunnen beroepen voor de nationale rechter. Die rechter dient in dat geval het voorschrift buiten toepassing te laten, zo blijkt uit het arrest. Voor zover nu bekend heeft dit in Nederland betrekking op 368 regelingen en wetten. De gevolgen van het arrest kunnen zeer verstrekkend zijn. Zo is er discussie mogelijk over de vraag of bewijsmateriaal dat is verkregen door middel van technische apparatuur bij het vaststellen van verkeersovertredingen, wel toepasselijk is, omdat een en ander niet bij de Commissie werd aangemeld.
In de ministerraadsvergadering van 17 januari 1997 werd minister Wijers ten aanzien van deze problematiek aangesteld als coördinerend bewindspersoon. Na de uitzending van NOVA vroeg de Kamer aan de ministers Wijers en Sorgdrager (beiden D66) en aan staatssecretaris Patijn (VVD) nadere uitleg.

Lastig parket
VVD-woordvoerder Hella Voûte-Droste informeerde bij de bewindslieden naar het lang uitblijven van actie na de uitspraak in de Securitel-zaak. Het arrest werd in het voorjaar van 1996 gewezen. In de juridische vakpers werd er uitvoerig aandacht aan besteed. Toch moest het tot vorige week duren voordat het kabinet de Kamer informeerde. Ook vroeg zij naar de stand van zaken rond het juridisch onderzoek dat ertoe moet leiden dat men uit de problemen komt. De woordvoerder kwam tot de conclusie dat met het Securitel-arrest niet alleen de ministerraad maar ook de Nederlandse rechtspraak en het bedrijfsleven in een lastig parket zijn gekomen. 'De hele commotie had voorkomen kunnen worden met meer zorgvuldigheid en aandacht voor Europese regels', aldus Hella Voûte. Namens de fracties van VVD, PvdA en D66 diende zij twee moties in. In de ene motie wordt de regering verzocht uiterlijk 23 juni a.s. te rapporteren over alle maatregelen die zij heeft genomen om de problemen op te lossen. In de andere motie wordt de regering gevraagd een coördinatiepunt in te stellen en een bewindspersoon te belasten met de interdepartementale bewaking van internationale regelgeving. Beide moties werden aan het einde van het debat met een ruime meerderheid aanvaard.

Excuses en oplossingen
Minister Wijers kwam tot de conclusie dat het kabinet er niet in is geslaagd oplossingen te vinden die maatschappelijke onrust konden voorkomen. Hij sprak excuses uit naar de Nederlandse bevolking en het parlement vanwege het feit dat de aanpak van de uitvoering van deze Europese regelgeving zo slecht was georganiseerd.
Op 30 mei besloot het kabinet een nationale hersteloperatie uit te voeren. Die operatie betreft allereerst tien gebrekkige regelingen die onder de procedurerichtlijn kunnen worden gebracht. Met medewerking van de Tweede en Eerste Kamer en de Raad van State moet mogelijk zijn om de tien meest urgente gevallen voor het zomerreces 'dichtgeschroeid' te hebben. Voor de overige regelingen is de afspraak gemaakt dat het kabinet die volgende week zal behandelen en ter notificatie in Brussel zal aanbieden. Er zal een indeling in drie groepen van spoedeisendheid worden gemaakt. Het kabinet zal de Kamer van de voortgang van de hersteloperatie op de hoogte houden.

Inlichtingen: Hella Voûte-Droste, 070-3182907

Eerste beoordeling Politiewet

Maandag 9 juni 1997 heeft met de ministers van Justitie en Binnenlandse Zaken een nota-overleg plaatsgevonden over de nota 'Politiewet 1993, een eerste beoordeling'.
In het regeerakkoord is afgesproken dat het kabinet in een vroegtijdig stadium met een nota zou komen waarin de ervaringen, de knelpunten en de winstpunten bij de invoering van de nieuwe Politiewet uiteen zijn gezet. Het is op dit moment uitdrukkelijk niet de bedoeling de grondslagen van de Wet en het bestaande politiebestel ter discussie te stellen.

De VVD is van mening dat een eventuele verandering van het bestel langs de weg der geleidelijkheid moet worden gerealiseerd. Hoe ingrijpend deze wijzigingen zullen zijn, is pas aan de orde bij de behandeling van de algehele evaluatie van de Politiewet aan het einde van dit jaar.
VVD-woordvoerder Benk Korthals merkte alvast op dat een aanpassing van de Politiewet geen sterkere sturing of betere taakuitvoering garandeert. Wel kunnen de bevoegdheden en verantwoordelijkheden scherper worden gesteld.

Op punten van beleid, beheer en taakuitvoering zijn er zaken die regionaal zijn overgelaten, zoals de criminaliteitsbestrijding, en landelijke prioriteiten, politiesterkte en verdeling van gelden. Ten aanzien van de landelijke prioriteiten en politiesterkte moet de invloed en de zeggenschap van de politieministers worden versterkt, omdat zij over deze zaken verantwoording moeten kunnen afleggen aan de Kamer. Op termijn wordt één gedeconcentreerde rijksdienst, als het aan de VVD-fractie ligt, niet uitgesloten. Vooralsnog is dat niet aan de orde.

Invoering EURO

Hans Hoogervorst

Voor Nederland staat bij de totstandkoming van de EMU veel op het spel. Wij hebben nu een keiharde munt met lage inflatie en een lage rente. Wij moeten er dus zeker van zijn dat wij in ruil voor de gulden een tenminste even sterke munt terugkrijgen. Om die reden is het voor Nederland van levensgroot belang dat de EMU-criteria zo strikt mogelijk worden toegepast.

Helaas zijn de kansen op een nette start van de EMU aanzienlijk gedaald. En opmerkelijk genoeg worden de problemen niet primair veroorzaakt door de zuidflank van de Europese Unie, maar juist door Duitsland en Frankrijk. Duitsland worstelt al enkele jaren met ernstige budgettaire problemen. Al enige maanden was duidelijk dat de Duitse schatkist met grote belastingtegenvallers te kampen heeft. Maar toen twee weken geleden definitieve cijfers naar buiten kwamen, bleef een adequaat antwoord uit. In plaats van te bezuinigen of eventueel de belastingen te verhogen, besloot de Duitse regering de goudvoorraad van de Bundesbank te herwaarderen.

Operatie 'Goldfinger' lijkt inmiddels goeddeels van de baan, maar de schade is groot. Want Duitsland lijkt zich nu van dezelfde boekhoudkundige trucs te bedienen als landen als Frankrijk en Italië. In één klap werd de monetaire geloofwaardigheid van de Duitsers zwaar beschadigd. Voor Nederland is dit een ernstige zaak, omdat Duitsland onze belangrijkste bondgenoot is op het gebied van monetaire en budgettaire discipline.

Geloofwaardige start

De verkiezingsoverwinning van de socialisten en communisten in Frankrijk hebben de kansen op een geloofwaardige start van de EMU nóg verder doen slinken. Niemand weet hoe groot het financieringstekort in Frankrijk op dit moment is. Waarschijnlijk bevindt het zich fors boven het EMU-criterium van 3%. Bovendien heeft de nieuwe premier Jospin tijdens de campagne beloofd geen Franc voor de EMU te bezuinigen. Hij wil een flexibele interpretatie van de EMU-criteria en staat er bovendien op dat Italië van meet af aan de muntunie meedoet. Ook wil Frankrijk opnieuw onderhandelen over het Stabiliteitspact, dat zo belangrijk is voor de discipline ná 1999. En tenslotte heeft Jospin gezegd dat de onafhankelijkheid van de Europese Centrale Bank moet worden ingeperkt door de politiek. Hiermee beschadigt hij het hart van het Verdrag van Maastricht.

We zitten dus in een situatie waarin de twee Europese kernlanden de EMU-criteria niet lijken te behalen; waarin de onderhandelingspositie van Duitsland voor een strikte interpretatie van het EMU-verdrag ernstig is verzwakt; en waarin Frankrijk zich überhaupt weinig aan dit Verdrag gelegen lijkt te laten liggen.

Het heeft mij zeer verbaasd dat zelfs in deze hoogst zorgwekkende situatie binnen de Nederlandse financiële sector uitstel taboe lijkt te zijn. Toen de eerste problemen zich in Duitsland aandienden, zei ABN-AMRO voorzitter Jan Kalff dat desnoods de EMU-criteria maar soepel moesten worden geïnterpreteerd. Want de EMU-trein zou niet te stoppen zijn. En zelfs nog na de Franse verkiezingen zegt RABO-bestuursvoorzitter Herman Wijffels: "het is niet helemaal ideaal, maar we moesten het toch maar doen" En: "We kunnen niet wachten tot de Bolkesteins van deze wereld de introductie van de euro wel netjes genoeg vinden". Volgens Wijffels heeft het bedrijfsleven zo veel in de Euro geïnvesteerd, dat er geen weg meer terug is.

Uitstel

Ik kan op zich begrijpen dat de gedachte van uitstel moeilijk verteerbaar is voor de Nederlandse financiële sector. Er is inderdaad al veel tijd, geld en energie in de Euro gestoken. Maar ik vraag me af of topbankiers als Wijffels en Kalff voldoende stilstaan bij de belangen van hun cliënten. De Nederlandse burger heeft nu het voorrecht goedkope, vastrentende hypotheken bij zijn bank te kunnen afsluiten. Kom daar maar eens om in Zuid Europa. Als we straks met een zwakke Euro aan de EMU beginnen, betaalt diezelfde burger vanaf dag één de rekening in de vorm van een hogere rente. En wat te denken van de waarde van zijn pensioenvoorzieningen, als de inflatie in Nederland duurzaam op een hoger niveau komt?

Voor de Nederlandse burger is uitstel van de EMU dus verre te verkiezen boven een valse start van een zwakke Euro. Als onze topbankiers hun oren wat vaker te luisteren zouden leggen bij de Nederlandse burger, zouden zij merken dat die burger zeer ongerust is. Wij kunnen die ongerustheid alleen wegnemen als wij de burgers het gevoel geven dat er op een serieuze manier met het Verdrag van Maastricht wordt omgegaan.

Van zijn kant heeft de financiele sector er wel recht op dat er zo snel mogelijk duidelijkheid komt over de toekomst van de EMU. Als het duidelijk wordt dat uitstel onafwendbaar is, moet niet om redenen van politiek prestige een 'niets-aan-de-hand' show worden volgehouden. We moeten het bedrijfsleven niet nodeloos op de kosten jagen als duidelijk wordt dat invoering van de Euro per 1 januari 1999 niet mogelijk is. De Europese politiek moet daarom zo snel mogelijk klare wijn schenken.

Speech Hans Hoogervorst, Seminar Amersfoortse Rotary-clubs BECO, Leusden, 3 juni 1997.

Vervolg van pagina 1

afgewezen asielzoekers en achterblijvers perspectief te bieden. Dit moet niet leiden tot het geven van geld aan de afgewezen asielzoekers zelf.

Het vertrekcentrum Ter Apel vervult een belangrijke schakel in het terugkeerbeleid. De staatssecretaris stelt dat er de komende jaren zeker 10.000 uitgeprocedeerden bijkomen. De VVD pleit daarom voor het opzetten van een tweede vertrekcentrum, in de buurt van Schiphol.

Inlichtingen
Jan Rijpstra 070-3182905

Vervolg van pagina 3

Het 'afstemmingsoverleg' tussen ministers en de korpsbeheerders kan, volgens de woordvoerder, beter worden benut voor het geven van aansturing van het gewenste beleid.

Overigens moet worden opgemerkt dat het functioneren van de politie is verbeterd. Dit ligt volgens Korthals vooral aan het feit dat de politie minder bezig is met reorganiseren en meer tijd heeft om te werken aan kwaliteit en doelmatigheid.

Inlichtingen Benk Korthals
070-3182902

expresse 246
20 juni 1997

DOCUMENTATIECENTRUM
NEDERLANDSE POLITIEKE
PARTIJEN

Eurotop Amsterdam

Deze week had de belangrijke Eurotop van Amsterdam plaats. De ministers Kok, Van Mierlo en Zalm en staatssecretaris Patijn hebben alles in het werk gesteld om er een succes van te maken. Als deze Top niet heeft opgeleverd wat sommigen ervan verwachtten, dan is dat bepaald niet de schuld van het Kabinet.

De VVD-fractie is zeer verheugd dat het stabiliteitspact van de muntunie ongeschonden is aanvaard. Even leek het er op dat de kersverse socialistische regering in Frankrijk roet in het eten zou strooien. Minister Gerrit Zalm van Financiën heeft zijn Franse collega ertoe kunnen bewegen toch met het stabiliteitspact in te stemmen door een werkgelegenheidsparagraaf aan het pact toe te voegen. Men schijnt in Parijs te denken dat de monetaire discipline die nodig is om de muntunie tot een succes te maken, slecht is voor de werkgelegenheid. Dat dit een misvatting is, blijkt uit het succesvolle beleid dat minister Zalm deze kabinetsperiode heeft gevoerd. Het schatkisttekort is verlaagd, de lasten voor burgers en bedrijven zijn verminderd en er is een ongekende banengroei ontketend. Banen ontstaan hoofdzakelijk door minder lasten, minder regels en meer prikkels, dat wil zeggen, door een hogere economische groei. Bovendien ontstaan banen niet op Europees niveau, maar op dat van nationale staten, zo niet van de gemeenten.
Om die reden zijn wij altijd tegen een werkgelegenheidsparagraaf in Europese verdragen geweest. Verdragsteksten scheppen geen banen, maar kunnen wel valse verwachtingen wekken. Dat is niet goed voor het vertrouwen van de burger in Europa.
De werkgelegenheidsparagraaf van het Stabiliteitspact bevat een aantal mooie woorden, waar niemand tegen kan zijn en die geen financiële consequenties hebben. Het is dus een geringe prijs om het zo belangrijke stabiliteitspact aanvaard te krijgen. Ik hoop alleen dat de Franse regering niet denkt dat Europa haar werkgelegenheidsproblemen zal oplossen. Dat zullen zij echt zelf moeten doen. De door hen moeizaam aanvaarde budgetdiscipline uit het pact zou daar nu juist wel eens een gunstig effect op kunnen hebben.

Frits Bolkestein

Rekenkamerrapport 'Financiële relaties met grote ondernemingen'

Deze week debatteerde de Tweede Kamer over het Rekenkamerrapport 'Financiële relaties met grote ondernemingen'. De Algemene Rekenkamer formuleerde daarin kritische conclusies over steunoperaties aan enkele grote bedrijven: Fokker, NedCar en DAF. De VVD is het in grote lijnen eens met deze kritische conclusies.

Zo werd de hoofddoelstelling - ondersteuning van economische *clusters* moet voorop staan - uit het oog verloren. Ook de geëiste kostenreductie en het rendementsherstel kwamen onvoldoende tot stand. De informatie aan het parlement voldeed niet aan de normen. Daarnaast constateerde de ARK gebrek aan interne evaluatie, slechte archivering van zeer vertrouwelijke stukken en onvoldoende waarborgen om strijdigheid met het EG-recht te voorkomen.

In haar betoog legde VVD-woordvoerder Hella Voûte-Droste de nadruk op 'gelijke behandeling in gelijke gevallen'. Steunverlening vergt eenduidige, heldere en openbare criteria. Zo wordt de betrouwbaarheid van de overheid verzekerd en de rechtszekerheid van bedrijven vergroot.

Een belangrijk punt voor de VVD is de positie van de ambtenaar als overheidscommissaris. Het ARK-rapport toont dat deze constructie niet goed functioneert. De ambtenaar heeft te veel tegenstrijdige belangen te dienen.

Ten slotte benadrukte de woordvoerder nog eens de openbaarheid in deze zaak. Het was de VVD die met de motie-Bolkestein heeft gezorgd dat de ARK ruimere bevoegdheden kreeg om steunoperaties te onderzoeken. De burger geeft de overheid het beheer over zijn belastinggeld. Hij heeft het recht te weten waar de overheid dat geld aan besteedt. Het is daarom van belang dat de Rekenkamer zijn taak onafhankelijk kan vervullen. Immers, openbare financiën vereisen openbare controle.

Inlichtingen:
Hella Voûte-Droste, 070-3182907 /
hvoute@worldaccess.nl

Verder in dit nummer

- Modernisering ouderenzorg
- Thuiszorg
- Publieke omroep
- Wet op de Ondernemingsraad
- Europese Top Amsterdam

Voortgang modernisering ouderenzorg

Anke van Blerck-Woerdman

In 1995 is een start gemaakt met de modernisering ouderenzorg.
De acties van ouderen en hun verzorgers gehouden op 11 juni 1997 in Den Haag en de daarmee samenhangende televisie uitzendingen, hebben het ouderenbeleid weer in de schijnwerpers gezet. De VVD staat geheel achter de lijn die het kabinet in het kader van de modernisering in 1996 heeft uitgezet. Kernwoorden daarbij zijn:
- ontschotting
- transparantie
- substitutie
- zorgcontinuïteit

Het doel hiervan is de zorg op een zo rechtvaardig mogelijke manier te verdelen.

De zorgzwaarte
De VVD-fractie heeft vele brieven van instellingen ontvangen die zeer verontrust zijn over de zorgzwaarte in hun instelling. De VVD-fractie erkent dit probleem en is ook van mening dat er gewerkt zal moeten worden aan een oplossing.
De VVD is van mening dat de ervaren stijgende zorgzwaarte in de ouderenzorg als onderdeel van de gehele zorg extra aandacht behoeft. Deze zorgzwaarte wordt niet alleen bij de verzorgingshuizen ervaren, maar ook in verpleeghuizen en andere instellingen in de zorg. Het huidige kabinet besteedt daarom ook veel aandacht aan deze problematiek. Daarbij moeten de verzorgingstehuizen volgens de VVD bezien worden in het brede kader van de ouderenzorg.

Ondanks dat de VVD de problemen erkent, vindt zij dat de huidige beeldvorming rond de verzorgingstehuizen enigszins is scheefgetrokken. Er zijn de afgelopen kabinetsperiode al veel inspanningen geleverd om de verzorgingshuizen te ontlasten.
Voor specifiek de verzorgingshuizen heeft het kabinet de volgende inspanningen geleverd om deze groep financieel tegemoet te komen:
- de bezuinigingstaakstelling van 104 miljoen door het vorige kabinet opgelegd, is door dit kabinet ongedaan gemaakt
- in het kader van de IPO-deal is 160 miljoen beschikbaar gesteld
- door middel van subsidiëren uit de AWBZ kon de automatische prijscompensatie veilig gesteld worden.
- jaarlijks groeit de post "verpleeghuiszorg buiten de muren" met gemiddeld 32 miljoen. Het overgrote deel van dit bedrag wordt binnen de verzorgingshuizen ingezet als "kop op de zorg".

Naast bovengenoemde inspanningen heeft het Kabinet 80 miljoen extra uitgetrokken voor de ouderenzorg en 100 miljoen extra voor de thuiszorg. De VVD wil dat het Kabinet een stappenplan voorlegt aan de Tweede Kamer over hoe deze middelen ingezet zullen worden. Dat daarbij de verzorgingshuizen ook betrokken worden spreekt voor wat de VVD betreft voor zich. Op basis van dit stappenplan moet met kracht en inzet van eenieder de ervaren problemen aangepakt worden. Een aanpak zowel door de politiek als door de instellingen en de medewerkers zelf. Als uit het stappenplan blijkt dat meer middelen noodzakelijk zijn, dan zal de VVD zich hier sterk voor maken.

Echter er mag niet vergeten worden dat er ook veel instellingen zijn die de zorg goed aankunnen.

Wonen en zorg
Inmiddels zijn verschillende instellingen al begonnen met projecten waarbij wonen en zorg worden gescheiden. Meerdere instellingen zijn inmiddels klaar om hiermee te gaan experimenteren. De VVD stimuleert deze experimenten en wil dat deze experimenten uiteindelijk resulteren in een definitieve scheiding tussen wonen en zorg.

Indicatiestelling
Voor de toegankelijkheid en de rechtvaardige verdeling van de beschikbare zorg is een zorgvuldig proces van indicatiestelling onontbeerlijk. Dit proces is in fasen te onderscheiden, namelijk de analyse van de hulpvraag, het vaststellen van de zorgbehoefte, de zorgtoewijzing en de zorgverstrekking.
Ook hier pleit de VVD-fractie voor het doorgaan op de ingeslagen weg: het instellen van een indicatieorgaan onder verantwoordelijkheid van de gemeenten met als uitgangspunten: onafhankelijk, integraal en objectief.

Inlichtingen:
Anke van Blerck-Woerdman,
070-3182917

Thuiszorg

Op 20 mei 1997 is aan de Kamer de nota Thuiszorg en zorg thuis, kansen voor de toekomst aangeboden. De thuiszorg heeft zich de afgelopen jaren in woelig water begeven, waarin veel maatregelen zijn genomen met wisselende resultaten.
Enkele van die maatregelen zijn:
- de fusies tussen de voormalige instellingen voor kruiswerk en gezinsverzorging tot thuiszorginstellingen met een wettelijke basis in de AWBZ.
- de invoering van enige marktwerking in het eerste compartiment (AWBZ): nieuwe commerciële thuiszorginstellingen konden zich op de markt begeven om te concurreren met de reguliere instellingen.
- de invoering van de zogenaamde knip in de thuiszorg: een klein deel van het AWBZ budget voor de thuiszorg werd ter beschikking gesteld aan ziekenfondsen en particuliere verzekeraars ten behoeve van de kortdurende thuiszorg (max. 13 weken)
- nieuw systeem van eigen bijdragen.

Door de toenemende vraag en de veelomvattende veranderingen in een korte periode is de druk op de thuiszorg toegenomen. Om de rust in het veld te laten terugkeren is er voor gekozen de marktwerking in de thuiszorg te bevriezen. De VVD-fractie legt zich daarbij neer, maar wil er in de volgende kabinetsperiode op terug komen. Slechts bij 1% van de drie miljard gulden die in de thuiszorg wordt besteed is sprake van marktwerking. De uitwerking bleek echter wel zeer effectief.
Positief is dat het invoeren van het Persoonsgebonden Budget (PGB) gewoon doorgaat, zodat gebruikers van het PGB zelf kunnen kiezen waar zij hun zorg inkopen. Dit bleek een belangrijke prikkel voor de reguliere thuiszorginstellingen om klantvriendelijker te werken. VVD-woordvoerder Anke van Blerck-Woerdman heeft een motie ingediend waarin de regering wordt gevraagd 10% van de extra middelen die in 1998 voor de thuiszorg beschikbaar komen, in te zetten voor het PGB.

Knip
De Knip in de thuiszorg betreft de overheveling van de kortdurende ziekenhuisgerelateerde thuiszorg naar

Vervolg op pagina 3

WOR

AnneLize van der Stoel

Het debat over de Wet op de Ondernemingsraden is voorlopig geschorst. Oorzaak hiervan is een amendement van PvdA en D66 waarin wordt bepaald dat de Ondernemingsraad adviesrecht krijgt over de winstbestemming. De VVD-fractie is hier apert op tegen. Winstbestemming is niet een zaak van de ondernemingsraad, maar van de aandeelhouders. In de aandeelhoudersvergadering moet op advies van de Raad van Commissarissen worden beslist hoe de winst zal worden aangewend.
Ook minister Melkert van Sociale Zaken en Werkgelegenheid is zeer ongelukkig met dit amendement. Op zijn verzoek is de vergadering geschorst en zal hij met D66 en de PvdA nader moeten overleggen hoe over dit punt tot een vergelijk kan worden gekomen, waarbij intrekking van het amendement het doel moet zijn.
Dit en andere zaken die in het debat aan de orde zijn gekomen, zullen nader worden besproken in een volgende VVD-expresse.

Inlichtingen:
AnneLize van der Stoel, 070-3182906

Vervolg Thuiszorg

het tweede compartiment (ziekenfondsen en particuliere verzekeraars). De Ziekenfondsraad evalueert de consequenties van deze knip. Bij constatering van teveel problemen zal de knip weer ongedaan worden gemaakt. De VVD is van mening dat de maatregel geen kans heeft gehad vanwege de willekeurig gekozen tijdsduur (13 weken). Verzekeraars en aanbieders hebben hun uiterste best gedaan de meeste kosten door te schuiven naar de AWBZ. Dit leidde tot veel onduidelijkheid. De VVD pleit daarom voor een knip in de thuiszorg met een tijdsduur van maximaal 1 jaar in het tweede compartiment.

Inlichtingen:
Anke van Blerck-Woerdman, 070-3182917

Publieke omroep

Sari van Heemskerck Pillis-Duvekot

Deze week heeft de behandeling van de eerste termijn van de wijziging van de mediawet plaatsgevonden. Dit in verband met een herziening van de organisatiestructuur van de landelijke publieke omroep.

De VVD pleit al sinds jaar en dag voor een zuiver **duaal** bestel. De hoofdlijnen van dit duale bestel zijn eenvoudig: waar de markt taken wil vervullen, moet zij daartoe zoveel mogelijk vrijgelaten worden. Daar waar de markt bepaalde taken onvoldoende vervuld, ligt een overheidstaak. Dat zijn de publieke taken binnen het omroepbestel.
De publieke media-taken liggen voor de VVD op het gebied van informatieverschaffing, kunst, educatie en uitzendingen van nationaal belang. Alleen als omlijsting of afgeleide van deze taken is er ruimte voor verstrooiing en amusement.

Huidige bestel
Het huidige bestel voldoet niet aan deze voorwaarden. Het heet publiek te zijn, maar het bestaat feitelijk uit private organisaties. Het heet niet-commercieel te zijn, maar het is gefixeerd op reclame-inkomsten, kijkcijfers en het eigen marktaandeel. Het heet identiteitsgebonden te zijn, maar van deze identiteit is in de programmering nauwelijks nog iets te merken. Het verval van de verzuilde achterban en de identiteit, de komst van reclame en commerciële omroepen, heeft ertoe geleid dat omroepen zich steeds meer gaan richten op de grote kijkersgroepen, en daardoor in concurrentie met de markt en elkaar komen. Dit leidt tot verval van publieke taken, concurrentievervalsing en verspilling van gemeenschapsgelden. Dat biedt geen vruchtbaar toekomstperspectief voor de publieke omroep. En het is juist die toekomst die de VVD zeker wil stellen.
Daarom heeft VVD-woordvoerder Sari van Heemskerck Pillis-Duvekot de regering gevraagd voor het einde van dit jaar een notitie uit te brengen over de taken van de publieke omroep, de wijze van verankering in de wet, en de wijze waarop deze georganiseerd en gefinancierd dienen te worden na het jaar 2000.

zuiver publiek bestel
Bij het streven naar een zuiverder publiek bestel hoort voor de VVD een verminderde afhankelijkheid van de bestaande omroepverenigingen en een centrale organisatie. Daartoe heeft zij de motie Bolkestein, ingediend tijdens de Algemene Beschouwingen 1997, die pleit voor een versterkte centrale organisatie. Het voorliggend wetsvoorstel komt mede als gevolg van deze motie tot stand. Daarom spreekt het hoofddoel van dit wetsontwerp de VVD-fractie aan: het scheiden van beleid en uitvoering en een centrale coördinatie en aansturing van de publieke omroep. Op enkele punten stelde de woordvoerder veranderingen voor, zoals een grotere verantwoordelijkheid voor de minister om leden van de nieuwe Raad van Bestuur te benoemen.

Omroepgeeltje
Een tweede belangrijk punt in het wetsvoorstel is het 'omroepgeeltje'. De omroeporganisaties zitten met geweldige tekorten als gevolg van teruglopende reclameinkomsten. Na vele discussies over gedwongen bezuinigingen en efficiencyverhoging is McKinsey te hulp geroepen om te becijferen hoe veel nog kan worden bezuinigd, met andere woorden, hoe groot het financiële gat is.
In het wetsvoorstel wordt het lidmaatschap met f15,= verhoogd (omroepgeeltje) en worden abonnement op het programmablad en lidmaatschap van de omroep formeel losgekoppeld. Dit zou ongeveer f 50 miljoen opbrengen. De VVD staat hier niet afwijzend tegenover. De omroepen krijgen hun zendtijd en geld op basis van hun ledenaantal, dus laat nu dan ook maar eens duidelijk blijken hoeveel leden ze nu ook werkelijk hebben.
De PvdA heeft de staatssecretaris,de VVD en D66 overvallen door samen met het CDA een voorstel in te dienen om de contributie op een tientje te handhaven. De vraag is hoe de PvdA het financiële gat dat dan in de begroting van de omroepen ontstaat, wil dichten.

Het debat zal volgende week worden afgerond.

Inlichtingen:
Sari van Heemskerck Pillis-Duvekot, 070-3182888

Eurotop Amsterdam

Hieronder een samenvatting van de inbreng van Frits Bolkestein in het debat over de Top in Amsterdam.

Ik wil mijn bijdrage aan dit debat beginnen met een royaal en welgemeend compliment aan het adres van het kabinet en natuurlijk aan de ministers Kok, Van Mierlo en Zalm, onze minister van financiën èn werkgelegenheid, en staatssecretaris Patijn. Zij hebben zich het vuur uit de sloffen gelopen om van de Top van Amsterdam een succes te maken. In het bijzonder wil ik staatssecretaris Patijn complimenteren met zijn hardnekkig en voortdurend streven naar een goede uitkomst van de talloze onderhandelingen waaraan hij heeft deelgenomen. Ook in het buitenland heb ik veel lovende woorden over het Nederlandse voorzitterschap vernomen en het is altijd goed die te horen. Dat was na het vorige voorzitterschap wel anders. Als deze Top niet heeft opgeleverd wat sommigen ervan verwachtten, dan is dat bepaald niet de schuld van het Kabinet.

Ik wil verder bij wijze van inleiding zeggen hoe verheugd mijn fractie is dat het stabiliteitspact van de muntunie er ongeschonden is doorgekomen. Even heeft het er op geleken dat de nieuwe Franse regering roet in het eten zou gooien. Maar gelukkig heeft zij de bocht genomen. Men schijnt in Parijs te denken dat de muntunie slecht is voor de werkgelegenheid. Maar dat is natuurlijk niet zo en het voorbeeld van Nederland toont dat aan. Dit kabinet heeft én het schatkisttekort verlaagd én de lasten voor burgers en bedrijven verminderd én een ongekende banengroei ontketend. Ik hoop dat de Franse ministers zich dat op de Werkgelegenheidstop in Luxemburg later dit jaar helder voor ogen zullen houden.

Rechtsstatelijke elementen
Het Europees Parlement krijgt het recht van medebeslissing op een aantal terreinen die in essentie wetgevend van aard zijn. De grondregel moet zijn dat het Europees Parlement het laatste woord heeft waar met meerderheid van stemmen wordt besloten. Dat er vooruitgang is geboekt op het gebied van democratische controle, lijkt duidelijk. Maar ik mis het overzicht over wat er in dit opzicht nog te doen staat. Graag een nadere notitie van de regering hierover.

Het is overigens niet goed dat de Franse wens is ingewilligd Straatsburg in het Verdrag te noemen als vestigingsplaats van het Europees Parlement. Dat gaat in tegen twee kamerbreed gesteunde moties van de VVD.

De openbaarheid: Volgens het verdrag krijgt iedere burger het recht van toegang tot documenten afkomstig van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie. Maar dat recht is onderhevig aan de beginselen die de Raad bepaalt, dus het blijft hier oppassen geblazen. Verder worden de uitslag van de stemmingen en de stemverklaringen openbaar gemaakt wanneer de Raad optreedt als wetgever. Dus niet wanneer de Raad een gewoon besluit neemt. Met andere woorden een Euro-WOB is het nog lang niet maar er is in ieder geval vooruitgang.

Instellingen
De Europese Commissie verandert pas na de uitbreiding. In dat verband spreekt men over het jaar 2005, zo niet over de tijd daarna. Dan behoudt iedere lidstaat tenminste één commissaris. Dat is overeenkomstig de wens van deze Kamer.
Het is jammer dat het voorstel van het voorzitterschap inzake de stemverhoudingen, waarbij Nederland er licht op vooruit zou zijn gegaan, het niet heeft gehaald. Wij houden daar aan vast. Het is niet daadkrachtig dat deze institutionele punten zo'n jaar of acht vooruit zijn geschoven. Maar het zou nog slechter zijn geweest indien hier niet aan onze verlangens zou zijn voldaan.
Een van de belangrijkste doelstellingen van de IGC was: de besluitvorming verbeteren met het oog op de naderende toetreding. Wat betreft Raad en Commissie is dat niet gelukt, althans niet nu, hoewel de positie van de voorzitter van de Commissie iets is versterkt, waar wij op zichzelf geen tegenstanders van zijn.

Pijlers
In de tweede pijler is weinig veranderd t.o.v. het Verdrag van Maastricht. Ook nu blijft het vetorecht gehandhaafd om zwaarwegende redenen van nationaal beleid, want beroep op de Europese Raad blijft altijd mogelijk en die besluit met eenparigheid van stemmen.
De VVD is tegen de integratie van de WEU in de EU want dit maakt van een economische en politieke unie ook een defensie-unie en dat strookt niet met het neutrale karakter van een aantal lidstaten. Bovendien zou het de NAVO schaden. Van die integratie komt ook niets terecht.

De derde pijler blijft intergouvernementeel. Besluitvorming blijft bij unanimiteit. Gezien de aard van de onderwerpen in die pijler lijkt dat verstandig. Het Hof wordt hier bevoegd. De samenwerking van politie en justitie wordt verbeterd, vooral binnen Europol. Dat is goed. Maar wat betreft asiel-, immigratie- en visumbeleid zijn wij teleurgesteld. Dat wordt dan wel gecommunautariseerd, en dus een onderdeel van de eerste pijler, maar de besluitvorming blijft bij unanimiteit althans voor de eerste vijf jaar, terwijl wij hier nu juist met meerderheid van stemmen hadden willen laten besluiten.

Sociaal protocol/werkgelegenheidsparagraaf
De VVD is nooit voorstander van het sociaal protocol geweest. Zoals voormalig minister Bert de Vries daags na de Top van Maastricht zei, het is symboolwetgeving. En daar hebben we niets aan. Wij zijn dus a fortiori tegen opname van het protocol in het Verdrag van Maastricht.
Ook de werkgelegenheidsparagraaf stelt weinig voor. Gelukkig maar. Toch wil ik hier twee waarschuwingen laten horen. In de eerste plaats t.a.v. artikel 5. Daar wordt geschreven over "incentive measures". Dat riekt mij te veel naar het uitgeven van geld. Wil de Regering bevestigen dat dit niet de bedoeling is? In de tweede plaats brengen loze verdragsteksten eurocynisme voort. Zoals Minister Van Mierlo eens snedig opmerkte, scheppen verdragsteksten geen banen. Banen ontstaan hoofdzakelijk door minder lasten, minder regels en meer prikkels, d.w.z. door een hogere economische groei. Banen ontstaan niet op Europees niveau maar op dat van de nationale staten, zo niet van de gemeenten.

Voorlopige conclusie
Voorafgaande aan de Eurotop heb ik gezegd dat er voor ons drie belangrijke ijkpunten zouden zijn:
(1) behoud van de Euro-commissaris en van het stemgewicht in de Raad;
(2) behoud van de mogelijkheid van veto in de buitenlandse politiek; en
(3) voortgang in de democratisering van de Unie. Alle drie punten zijn bereikt. Dat geldt ook voor onze verlangens ten aanzien van het onderwerp "defensie".
Alles afwegend hebben wij de indruk dat het positieve zwaarder weegt dan het negatieve en dat stemt ons tot een relatieve tevredenheid. Nu nog de uitbreiding van de Europese Unie.

247
27 juni 1997
expresse

DOCUMENTATIECENTRUM
NEDERLANDSE POLITIEKE
PARTIJEN

Van de regen in de drup

Armoedebestrijding is in de paarse regeerperiode een politiek thema geworden. In 1995 nam het kabinet er een passage over op in de Troonrede. Vervolgens kwam de regering met de nota 'Bestrijding van de stille armoede en sociale uitsluiting'. De uitlatingen van bisschop Muskens hebben de discussie in een stroomversnelling gebracht. Sindsdien wringen vele partijen, waaronder onze coalitiegenoten, zich in allerlei bochten om zich op dit thema te profileren.

Armoede is een relatief begrip: relatief naar tijd, plaats en maatstaf. Uit onderzoeken blijkt dat het in Nederland sinds 1945 vooral om de sociale gevolgen van de armoede gaat: geringe perspectieven, onmacht, schulden en sociale isolatie. Het is niet nodig om een brood te stelen, maar lidmaatschap van een sportclub schiet er wel bij in. Daarom moet het beleid zich, naast financiële hulpverlening, in belangrijke mate richten op het tegengaan van sociale uitsluiting.

Geluiden dat het verhogen van de bijstandsuitkering de oplossing zou zijn, worden steeds vaker gehoord. Ook de voorzitter van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten Ivo Opstelten heeft hier onlangs voor gepleit. Dat lijkt sympathiek maar aan een aantal essentiële punten wordt daarbij voorbij gegaan.

In de eerste plaats verkeert lang niet iedereen met een bijstandsuitkering in armoede. Om die reden moet financiële hulpverlening op individuele basis worden verstrekt en moet men ook volledig uit de problemen kunnen worden geholpen. Maatwerk is daarbij noodzakelijk. Een algemene verhoging van de bijstand heeft tot gevolg dat de hulp ook bij mensen terecht komt die het niet echt nodig hebben. Daardoor blijft minder geld over voor de mensen die werkelijk in de problemen zitten.

Door de bijstand te verhogen, wordt de financiële prikkel nog kleiner om een baan te aanvaarden. Het verschil tussen loon en uitkering wordt dan immers kleiner. Dat staat haaks op de opvatting dat de uitkering slechts het sluitstuk van de sociale zekerheid kan zijn. De bedoeling is dat men zo snel mogelijk weer uit het uitkeringscircuit raakt. De beste inkomensverbetering is immers het aanvaarden van een baan. Bovendien moet worden voorkomen dat de sociale lasten stijgen. Dat kan kwalijke gevolgen hebben voor de werkgelegenheid, waardoor méér mensen langer afhankelijk van de bijstand zullen zijn.

Daarnaast kennen we het probleem van de armoedeval. Bij het aanvaarden van een betaalde baan kunnen subsidies, zoals bijvoorbeeld de individuele huursubsidie, verminderen of geheel komen te vervallen. Daardoor kan het besteedbaar inkomen er uiteindelijk op achteruit gaan.

Waar armoede is, moet het bestreden worden. Het kabinet heeft de afgelopen jaren dan ook met onze steun veel maatregelen op dit gebied genomen. Maar mensen moeten niet van de regen in de drup geraken. Verhoging van de bijstand lijkt mij dus niet de koninklijke weg.

Frits Bolkestein

OV-Jaarkaart

Afgelopen dinsdag rondde de Kamer de beraadslagingen af over het akkoord dat minister Ritzen (PvdA) van Onderwijs met de openbaar vervoerbedrijven sloot voor een nieuwe OV-studentenkaart voor de periode eind 1998-2002. Het huidige contract loopt in november 1998 af. De VVD-fractie heeft al in het verleden aangegeven dat zij bezwaar maakt tegen het feit dat aan een bepaalde groep in de samenleving een bepaalde vervoerswijze werd opgelegd; alle studenten werden over één kam geschoren.

VVD-woordvoerder Monique de Vries gaf aan dat de bezuiniging, zoals ingevuld door de coalitie op deze wijze niet wordt gehaald. De verplichte kaart vindt de VVD-fractie geen goed voorstel. Bij de laatste begrotingsbehandeling heeft de fractie ook aangegeven dat zij er weinig voor voelde om de OV-kaar voort te zetten. Op z'n minst moeten de studenten de mogelijkheid krijgen om in plaats van de kaart het geld terug te krijgen.

In de tweede termijn van het debat diende de woordvoerder een motie in waarin zij aangaf dat de voorliggende principeovereenkomst onvoldoende tegemoetkomt aan de onderwijsbehoefte van de studenten. Daarom wees zij de overeenkomst van de minister en de vervoerbedrijven van de hand. De overige fractie maakten eveneens om uiteenlopende redenen bezwaar. Uiteindelijk kwamen donderdagnacht vier moties in stemming waarvan er twee werden aangenomen. De motie van VVD-woordvoerder Monique de Vries werd echter verworpen omdat het CDA op het laatste moment tegenstemde. Minister Ritzen constateerde dat de Kamer niet eenduidig aangaf wat zij wilde en kondigde daarop aan het contract wat hij had gesloten gewoon overeind te houden. Omdat de minister de drie moties had ontraden gaf de woordvoerder aan dat zij zich neerlegde bij

Vervolg op pagina 4

In verband met het zomerreces verschijnt de VVD-expresse pas weer op 28 augustus 1997. Voor aanmelding of opzegging van uw abonnement kunt u zich wenden tot de afdeling Voorlichting, VVD-fractie Tweede Kamer, 070-3182875

Inschakeling werkzoekenden

Deze week is het wetsvoorstel Inschakeling Werkzoekenden afgerond. Een snelle afronding was van belang, omdat de wet op 1 januari 1998 moet ingaan.

Voor de VVD-fractie is het scheppen van werkgelegenheid één van de belangrijkste doelstellingen van deze regeerperiode. De werkgelegenheid moet in eerste instantie in de marktsector worden gecreëerd. Ondanks de huidige groei zijn nog te veel mensen inactief. Om hier wat aan te doen is de gesubsidieerde arbeid in het leven geroepen. Dit moet wel gezien worden als sluitstuk van de arbeidsmarktmaatregelen voor langdurig werklozen. Daarom geen uitbreiding van het instrumentarium en de beschikbare budgetten. Daarbij blijft de VVD zeer alert op verdringing van marktbanen en concurrentievervalsing.
In het regeerakkoord is afgesproken de bestaande veelheid aan regelingen op het gebied van gesubsidieerde arbeid te stroomlijnen. Het wetsvoorstel regelt de totstandkoming van één gemeentelijk Werkfonds, waarin worden opgenomen: de Banenpoolregeling, de Jeugd Werk Garantiewet (JWG), de experimenten met inzet van uitkeringsgeld (Melkert II) en de Melkert III-banen.

VVD-woordvoerder Marijke Essers heeft er voor gepleit ook de Melkert I-regeling onder te brengen in de WIW, om bureaucratische rompslomp, uitvoeringsproblemen en onduidelijkheden in de regelgeving te voorkomen. Hiervoor bleek geen meerderheid in de Kamer, maar bij de evaluatie van de wet volgend jaar zal dit punt opnieuw aan de orde komen. Een punt van zorg betreft de gezinshereniging van allochtonen. Op grond van een JWG-verklaring en straks dus op grond van de WIW kan gezinsvorming plaatsvinden. Hierdoor hebben allochtonen jongeren uitzend- en ander werk geweigerd in afwachting van een JWG-verklaring en worden allochtone meisjes gedwongen uitgehuwelijkt. De minister heeft toegezegd te bekijken hoe dit onbedoelde neveneffect kan worden voorkomen.

In het wetsvoorstel krijgen de gemeenten meer mogelijkheden om een activerend sociaal uitstroombeleid ten aanzien van hun uitkeringsgerechtigden te kunnen voeren. De kwalitatieve en kwantitatieve uitwerking van dit beleid zou jaarlijks geëvalueerd moeten worden. De minister heeft toegezegd op grond van een monitoringsysteem de Tweede Kamer hierover ieder voorjaar te rapporteren.
De VVD heeft opnieuw om afschaffing van de gedwongen winkelnering bij arbeidsvoorzieningen gevraagd. Het wetsvoorstel is aangenomen.

Inlichtingen:
Marijke Essers, 070-3182909

Koopkrachteffecten als gevolg van Pemba-wetgeving voor AOW-ers worden gecompenseerd

Enkele kranten hebben afgelopen week geschreven over vermeende inkomensverliezen voor alle 65-plussers als gevolg van de Pemba-wetgeving. Deze berichtgeving berust slechts op de halve waarheid en is bovendien oud nieuws.
Bij de behandeling van de Pemba-wetgeving waren de inkomensgevolgen voor de verschillende groepen al onderkend. De negatieve koopkrachteffecten zijn het gevolg van het overhevelen van de AAW en WAO-premie en de verlaging van de overhevelingstoeslag als compensatie voor werkgevers. Werknemers en uitkeringsgerechtigden op minimumniveau zouden met een inkomensachteruitgang worden geconfronteerd, werknemers met een (boven-)modaal inkomen met een inkomensvooruitgang. Ouderen daarentegen zouden een geheel negatief effect ondervinden omdat zij wel geconfronteerd worden met een stijging van het voor hen geldende tarief van de eerste schijf, maar geen profijt hebben van het niet langer betalen van AAW-premies (omdat zij die toch al niet betaalden).
Het kabinet heeft tijdens de behandeling van de Pemba al aangekondigd dat ze de negatieve effecten zullen repareren. De VVD heeft toen als enige fractie een hard punt gemaakt van het feit dat deze reparatie voor alle categorieën (dus ook de bovenmodale AOW-ers) zal moeten plaatsvinden. Dit is toen door het Kabinet toegezegd. De reparatie zal bij het uitkomen van de Miljoenennota 1998 zijn ingevuld. Omdat de Pemba pas op 1 januari 1998 ingaat, is dat keurig op tijd en bestaat er geen enkele reden tot paniek.

Inlichtingen:
Henk van Hoof, 070-3182885

Voorjaarsnota

Afgelopen dinsdag debatteerde minister Zalm (VVD) van Financiën met de Kamer over de voorjaarsnota.

In deze nota wordt een stand van zaken gegeven over de uitvoering van de begroting van 1997. Deze vindt plaats onder een gelukkig economisch gesternte. Het Centraal Plan Bureau (CPB) heeft de groeicijfers bijgesteld tot 3,25%. Mede daardoor vallen de belastingontvangsten ruim 2,5 miljard gulden hoger uit dan was voorzien. Ook valt op de Rijksbegroting een kleine miljard gulden aan meevallers te noteren. Het begrotingstekort, dat volgens de miljoenennota op 2,8% zou uitkomen, daalt in de richting van 2,6%. De EMU-schuldquote (die om aan de criteria voor de nieuwe muntunie te voldoen op 60% moet uitkomen) daalt met 1,9% extra tot onder 75% en naar verluidt kan in 1998 dicht bij 70% worden uitgekomen.
VVD-woordvoerder Hans Hoogervorst prees het kabinet voor het feit dat het de economische groei niet heeft verjubeld. Ook had hij waardering voor de voorjaarsbrief van minister Zalm. Deze telde 57 bladzijden gedetailleerde informatie over de Rijksbegroting. Daarentegen uitte de woordvoerder kritiek op de brieven van de ministers Borst en Melkert die respectievelijk twee en drie pagina's telden. Deze informatievoorziening is voor de VVD volstrekt onvoldoende.

Poldermodel vergt dijkbewaking

De uitvoering van de begroting 1997 laat een solide beeld zien. Dat is een goede zaak, want een poldermodel kan alleen floreren bij een goede dijkbewaking. Die dijkbewaking is geen makkelijke taak voor een minister van Financiën als de economie zo goed draait als in dit begrotingsjaar.
De woordvoerder vroeg minister Zalm volgend jaar voorrang te geven aan tekortreductie. Het is verstandig om de extra ruimte die nu is ontstaan via verkleining van het tekort te reserveren voor de financiering van het nieuwe regeerakkoord. Anders moet straks onnodig worden bezuinigd in de verkiezingsprogramma's. Tekortverkleining nu is dus investeren in een succesvol tweede paars kabinet.
Tot slot merkte de woordvoerder nog op dat ook het AOW-fonds uit de tekortreductie kan worden gefinancierd. De VVD-fractie steunt die gedachte van harte.

Inlichtingen:
Hans Hoogervorst, 070-3182897.

Kamers van Koophandel

Centrale doelstelling van het wetsvoorstel is het verbeteren van het functioneren van de Kamers op het gebied van klantgerichtheid, het verkleinen van de afstand tussen Kamers en het regionale bedrijfsleven, doelmatigheid en meer transparantie in de financieringsstructuur.
Er moet een goede democratische controle mogelijk zijn op de taakuitoefening van de Kamers. De regering stelde voor getrapte verkiezingen voor het Algemeen Bestuur van de Kamers van Koophandel te houden. Dit houdt in dat op basis van een systeem van gewogen stemmen de ingeschreven ondernemers kunnen bepalen hoeveel bestuursleden per organisatie worden aangewezen.
Volgens VVD-woordvoerder Johan Remkes is dit toezichtsregime halfslachtig. Er zal een duidelijke keuze gemaakt moeten worden tussen:
1. controle van bovenaf. Dan moet worden gedacht aan een zelfstandig bestuursorgaan (ZBO) waarbij de positie van de minister wordt versterkt. Op die manier wordt de ministeriële verantwoordelijkheid duidelijker geregeld.
2. democratische legitimatie van onder op. Dan worden de Kamers van Koophandel met een duidelijke verantwoordelijkheid, op een grotere afstand van het ministerie geplaatst.

Dit betekent dat de bestuursleden - zowel de ondernemers als de werknemersleden, als het aan de VVD ligt - rechtstreeks worden verkozen.
Tijdens het debat bleek voor het voorstel van de regering om getrapte verkiezingen te houden, geen meerderheid in de Tweede Kamer te bestaan.

Toezicht
Omdat geen overeenstemming kon worden bereikt over de precieze vormgeving van een systeem van rechtstreekse verkiezingen is gekozen voor de eerste optie. Dit betekent een handhaving van het oorspronkelijke systeem, waarbij de bestuursleden worden benoemd door de door de SER aangegeven werknemers- en werkgeversorganisaties, met een versterkte controlerende rol voor de politiek verantwoordelijke minister.
Op verzoek van de VVD wordt in de wet tevens de verplichting opgenomen om eens per jaar alle ingeschreven ondernemers te consulteren over het voorgenomen beleid. Daarnaast is vastgesteld dat de jaarlijkse heffingen door de minister moeten worden goedgekeurd.
Deze achtergrond is de reden geweest dat de Kamer uiterlijk over vier jaar een snelle evaluatie wil, waarbij ook ten principale de vraag aan de orde moet komen of de Kamers in de toekomst nog wel op publiekrechtelijke grondslag moeten blijven bestaan of dat volstaan kan worden met Kamers op privaatrechtelijke grondslag.

Er is commotie ontstaan over het beëindigen van de bevoegdheid van de Kamers om deskundigen te beëdigen, wordt geschrapt. De VVD heeft een amendement ingediend waarin staat dat dit pas over twee jaar van kracht moet worden. Zo krijgen private marktpartijen de gelegenheid hier via zelfregulering op in te spelen. Bijvoorbeeld door met een eigen certificaat te komen. Ook de regering krijgt nu de tijd om ervoor te zorgen dat de positie van makelaars en taxateurs ook na die twee jaar gelijk is.
Om misverstanden te voorkomen heeft de woordvoerder benadrukt dat het uitdrukkelijk niet de bedoeling is te tornen aan de kwaliteitsbescherming van het makelaarsberoep.
Verder zijn er een aantal amendementen aangenomen die oneerlijke concurrentie van de NV Databank als onderdeel van de Kamer van Koophandel, moeten voorkomen.

Inlichtingen:
Johan Remkes, 070-3182883

Marktwerking Openbaar Vervoer

Afgelopen donderdag debatteerde de Kamer opnieuw (vierde termijn) over de concurrentie in het streekvervoer (zie hiervoor ook VVD-Expresse 189).

Eind 1995 kreeg minister Jorritsma (VVD) van Verkeer en Waterstaat van de Kamer het voorwaardelijke groen licht voor meer marktwerking in het openbaar vervoer. Deze week werd het debat over de uitwerkingsnota van de minister afgerond.
De coalitiepartijen bereikten onlangs een overeenkomst over de mate van concurrentie. Dit compromis is in een motie verwoord en in de derde termijn van het debat aan de regering voorgelegd.

Compromis
Er werden drie basisafspraken gemaakt. In de eerste plaats werd afgesproken dat ongeveer 1/3 van het van het stads-en streekvervoer voor 2003 (exclusief de gemeenten met een eigen vervoersbedrijf) moet zijn aanbesteed. Ten tweede moet tot 1999 worden bekeken of dat vrijwillig kan. Is dit niet het geval dan moet een verplichting voor provincies en gemeenten worden opgenomen in de nieuwe Wet Personenvervoer. In de derde plaats kwam men overeen na 2003 een evaluatie te houden en dan te bekijken wat er met de overige 65% van het Openbaar Vervoer moet gebeuren.

De voorliggende voorstellen moeten ook daadwerkelijk tot de beoogde marktwerking leiden. Hiervoor zijn onder meer van belang de omvang, duur en voorwaarden bij uit te geven concessies van openbaar vervoergebieden. Ook de mate van verzelfstandiging, ontvlechting en verzakelijking van de openbaar vervoerbedrijven spelen hierbij een rol. De banden met de overheden zullen in een concurrerende markt uiteindelijk helemaal moeten worden doorgeknipt, vindt de woordvoerder Johan Remkes.
Bij de evaluatie moet er gekeken worden naar de positie van de onrendabele lijnen, naar het aantal reizigerskilometers en naar de vraag of de diensten voor de klant waarneembaar zijn verbeterd.
De woordvoerder wil ook een goede consumentenbescherming, omdat er in de nieuwe opzet gedurende de concessieperiode sprake is van (tijdelijke) regionale monopolies. Per slot van rekening moet deze operatie leiden tot een beter, kosteneffectief openbaar vervoer, met een hoger aandeel in de mobiliteitsmarkt. Deze operatie is niet bedoeld als bezuinigingsoperatie. Het doel is: meer openbaar vervoer voor hetzelfde geld. In de toekomst zullen aanbestedende provincies en gemeenten er voor moeten zorgen dat de sociale functie van het openbaar vervoer gehandhaafd blijft.

Interpretatie
Tijdens de derde termijn van het debat, dat enkele weken geleden is gevoerd, ontstond onduidelijkheid binnen de coalitie over de interpretatie van de motie. De PvdA was van mening dat na 1999 moet worden bekeken of de verplichting om in de private sector aan te besteden wel wenselijk is. Voor de VVD en D66 volgt de verplichting automatisch als de 35% in 2003 niet gehaald dreigt te worden. Over de interpretatie is deze week uiteindelijk overeenstemming bereikt en de motie is aangenomen.

Inlichtingen:
Johan Remkes, 070-3182883

Arrestaties top Amsterdam

Met de ministers Dijkstal (VVD) van Binnenlandse Zaken en Sorgdrager (D66) van Justitie debatteerde de Kamer op de laatste dag voor het zomerreces over de arrestaties die hebben plaatsgevonden rond de Eurotopontmoeting in Amsterdam. Een groep autonomen en chaoten werd aan de vooravond van de top door de politie gearresteerd op grond van het artikel 140 van het Wetboek van Strafrecht. Dit artikel maakt het mogelijk iemand aan te houden op verdenking van het feit dat hij lid is van een criminele organisatie.
Het moest VVD-woordvoerder Benk Korthals van het hart dat hij toen hij hoorde dat de top in Amsterdam zou worden gehouden, bezorgd was. Tijdens een eurotop vinden veel evenementen plaats die grote problemen met zich mee kunnen brengen. Hij sprak grote waardering uit voor de Amsterdamse autoriteiten. Er zijn behoorlijke prestaties door de verantwoordelijken geleverd. Dat er een noodverordening gold gedurende de top, kon op de instemming van Korthals rekenen, vooral omdat de verordening niet voor de hele stad van kracht was, maar in beperkte mate.
Het debat spitste zich toe op de vraag of artikel 140 van het Wetboek van Strafrecht terecht was toegepast. De woordvoerder vond het eigenlijk te vroeg om over die vraag een oordeel te vellen. Het Openbaar Ministerie besloot tot opsporing over te gaan en heeft nu ook besloten te gaan vervolgen. Dat betekent dat de rechter een oordeel gaat vellen. Tot dat moment staat het niet aan de Kamer zich uit te spreken over het al dan niet juist toepassen van artikel 140. De rechter is nu aan het woord. De rechter kan tot veroordeling overgaan of besluiten tot vrijspraak. In het tweede geval betekent dat de vraag of art 140 correct is toegepast, aan de orde is. Vrijheidsberoving is een ernstige zaak. Daarom is het van het grootste belang dat een goed artikel is toegesneden op de situaties zoals zij zich in Amsterdam voordeden.
De woordvoerder vertrouwt er op dat de minister tot actie zal overgaan als artikel 140 niet toereikend is, zoals zij aangaf tijdens het debat. Daarom gaf hij geen steun aan de moties van D66 en SP waarin de minister werd gevraagd op dit punt wettelijke maatregelen te nemen.

Inlichtingen:
Benk Korthals, 070-3182902,

Referendum

Afgelopen woensdag debatteerde de Kamer met minister Dijkstal (VVD) van Binnenlandse Zaken over de invoering van een correctief wetgevingsreferendum.
VVD-woordvoerder Jan te Veldhuis benadrukte dat de VVD instemt met dit voorstel omdat het in het regeerakkoord is vastgelegd. Het regeerakkoord noemt vier voorwaarden waaraan het referendum moet voldoen. In de eerste plaats moet het gaan om wetgeving, ten tweede om wetgeving op rijksniveau, in de derde plaats om wetgeving op decentraal niveau (provincies en gemeenten) en ten vierde moet het gaan om een correctie achteraf op besluiten over regelingen van de nationale, provinciale of gemeentelijke wetgever.

Compromis
De woordvoerder maakte er geen geheim van dat er op het punt van besluiten, niet zijnde algemeen verbindende voorschriften die burgers rechtstreeks binden, grote onenigheid tussen VVD en D66 was ontstaan. De woordvoerder deed een compromisvoorstel wat inhoudt dat de referenda moeten gaan over algemeen verbindende voorschriften. Over besluiten van algemene strekking die geen algemeen verbindende voorschriften zijn maar de burgers wel in betekenende mate raken, vinden referenda plaats zodra zij in de wet zijn opgenomen. De coalitie heeft afgesproken om dat aan de toekomstige wetgever over te laten. De vaststelling van besluiten zal alleen bij de wet plaatsvinden en niet krachtens de wet. Er komen geen referenda over beschikkingen voor individuele gevallen. Ook voor referenda van provinciale en gemeentelijke regelingen komt er een behoorlijke drempel, namelijk dezelfde als die geldt voor rijksreferenda.

Drempel
30% van het totaalaantal aanwezige kiezers in een gemeente of provincie, tevens zijnde een meerderheid van de opgekomen kiezers, moet tegen een democratisch genomen regeling van het gemeentebestuur of van het provinciale bestuur hebben gestemd om het besluit weg te kunnen krijgen. In de praktijk betekent dit dat op rijksniveau ruim 3,5 miljoen kiesgerechtigden zich tegen een wetsvoorstel zullen moeten uitspreken, wil het worden afgewezen. Het wetsvoorstel is donderdagavond aangenomen.

Inlichtingen:
Jan te Veldhuis, 070-3182901.

Gewasbescherming

Op 4 juni was er een algemeen overleg met de minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij over de aanvullende maatregelen evaluatie Meerjarenplan Gewasbescherming (MJPG).
De minister heeft als drie hoofddoelstellingen van het MJPG aangeduid: vermindering van het volume gewasbeschermingsmiddelen, vermindering van de emissie (bijv. verwaaien, verdampen, etc.) naar het milieu en de vermindering van de afhankelijkheid van gewasbeschermingsmiddelen.
Om aan de eerste twee doelstellingen te voldoen zijn er de afgelopen jaren vele nieuwe middelen, spuittechnieken en computerprogramma's ontwikkeld. Deze zorgen ervoor dat er minder volume aan gewasbeschermingsmiddel nodig is en het milieu bespaard blijft.
Vermindering van de afhankelijkheid van gewasbeschermingsmiddelen is de afgelopen jaren afgenomen door meer ziekteresistente rassen te ontwikkelen. In de toekomst kan de ontwikkeling van genetisch gemodificeerde rassen (GMO's) een sterke afname van de afhankelijkheid betekenen. De VVD-fractie pleit daarom ook voor een versnelde toelating voor deze toepassingen.

VVD-woordvoerder Willem Keur heeft met name gepleit voor harmonisatie in Europa op het gebied van toelating en het handhaven van een effectief middelenpakket.
Hiertoe zijn twee moties ingediend. De eerste motie vraagt de regering om het toelatingsbeleid ten aanzien van gewasbeschermingsmiddelen op korte termijn af te stemmen op de ons omringende landen. De tweede motie vraagt aan de regering om op korte termijn aan te geven welke aanpassingen in de regelgevende kaders noodzakelijk zijn om op een verantwoorde wijze toelatingen voor middelen in kleine teelten te realiseren.
Beide moties zijn aangenomen.

Inlichtingen:
Willem Keur, 070-3182895

Vervolg OV-Jaarkaart

het contract zoals de minister was overeengekomen. In de kabinetsformatie zal opnieuw worden bekeken of de OV-jaarkaart moet worden gehandhaafd.

Inlichtingen:
Monique de Vries, 070-3182894.

expresse 248
29 augustus 1997

DOCUMENTATIECENTRUM
NEDERLANDSE POLITIEKE
PARTIJEN

Onverstoorbaarheid

In de eerste week na het zomerreces zijn de gemoederen hoog opgelopen over de beslissing van de ministers van Buitenlandse Zaken en Justitie om geen verzoek tot uitlevering van Desi Bouterse te richten tot de Braziliaanse regering. Dit omdat twijfel bestond over de medewerking van dat land. Behalve D66 had de hele Tweede Kamer moeite met deze beslissing. De VVD-fractie is van oordeel dat dit uitleveringsverzoek wel had moeten worden gedaan. De berechting van Bouterse, die van drugshandel wordt verdacht, is immers belangrijk. Bovendien zijn wij van mening dat wanneer er een internationaal signaleringsverzoek bij Interpol is gedeponeerd, dit als logisch gevolg behoort te hebben dat, wanneer Bouterse zich in een land bevindt waar dat signaleringsverzoek van toepassing is, een concreet arrestatieverzoek wordt gedaan. Brazilië had op dit punt getest moeten worden. Temeer omdat dit land een leidende mogendheid in Latijns Amerika wil zijn, lid wil worden van de Veiligheidsraad en niet bekend wil staan als een veilig toevluchtsoord voor drugshandelaren.
Het feit dat wij het oneens zijn met de beslissing van de ministers Van Mierlo en Sorgdrager betekent niet dat wij D66 aan het 'pesten' zijn. Wij hebben ons standpunt gevormd op grond van zakelijke argumenten. Bovendien hebben wij meer dan eens het beleid van minister Van Mierlo gesteund. Ik denk hierbij aan de Eurotop van Amsterdam en het mensenrechtenbeleid ten aanzien van China. De gevoeligheid van D66 op dit punt is niet terecht.
Ik zou minister Van Mierlo daarom willen herinneren aan twee uitspraken. De eerste is van hemzelf, waarmee hij aandringt op een meer ontspannen houding tussen Kamer en kabinet, want dat is het grote voordeel van het dualisme. De tweede uitspraak is van onze voormalige minister-president Willem Drees, die zei dat onverstoorbaarheid de eerste kwaliteit van een minister behoort te zijn. Alle partijen dienen hun politieke afwegingen zakelijk te maken. Ook tijdens het laatste jaar voor de verkiezingen **Frits Bolkestein**

Interimwet provincie Rotterdam

Deze week heeft de Kamer gedebatteerd over de Interimwet provincie Rotterdam. Het gaat om een tijdelijke wet die de periode moet overbruggen tot er een volwaardige stadsprovincie Rotterdam komt. Het definitieve wetsvoorstel moet in 1998 in parlementaire behandeling komen, zodat de stadsprovincie per 1 januari 2000 kan worden ingesteld.
Naast een verlenging van de kaderwetbepalingen worden in het onderhavige wetsvoorstel 2 zaken geregeld:

1. verkiezingen voor het préprovinciaal bestuur, samenvallend met de reguliere Statenverkiezingen.
2. De aanstelling van de zogenaamde 'kwartiermaker', die een belangrijke voorbereidende organisatorische verantwoordelijkheid krijgt en voorzitter wordt van het regiobestuur.

Daarnaast wordt nu materieel bepaald wat de omvang van de stadsprovincie zal zijn. Deze zal bestaan uit 18 gemeenten zonder Hoeksche Waard. Daarbij wordt voorgesteld Goeree Overflakkee aan Zeeland toe te voegen.

De VVD-fractie stemt op hoofdlijnen met het voorstel in, onder de volgende kanttekeningen:
- De autonomie van de 17 regiogemeenten dient, in essentie, niet verder te worden aangetast. Met name als het gaat om de bestemmingsplanbevoegdheid en het grondbeleid zullen nog wat extra waarborgen moeten worden ingebouwd.
- Er mag verwacht worden dat op korte termijn efficiëncywinst aannemelijk wordt gemaakt.
- Er kan nog niet worden ingestemd met het financiële verdeelmodel en het voorgestelde fiscale regime. Ook is het de vraag of de artikel 12 mogelijkheid in de relatie Rijk-gemeenten kan vervallen. Een definitief standpunt hierover is pas aan de orde in 1998, wanneer het definitieve wetsvoorstel over de stadsprovincie wordt behandeld.
- Van de wettelijke invoering van actief en passief kiesrecht voor buitenlanders in de stadsprovincie kan geen sprake zijn.
- Op korte termijn zal het Kabinet een standpunt moeten ontwikkelen over de wenselijkheid van een andere rechtsvorm voor het havenbeheer.

Het voorstel voor de Interimwet heeft de steun van de Tweede Kamer. Een definitief standpunt zal pas volgend jaar worden ingenomen.

Inlichtingen Johan Remkes
070-3182883

VVD OP INTERNET:
WWW.DDS.NL/~VVD
E-MAIL: VVDNET@WORLDACCESS.NL

Verder in dit nummer:
- Stadsprovincie Rotterdam
- Uitlevering Bouterse
- "Witte" illegalen regeling
- Geluidszones Schiphol

De zaak Bouterse

Frans Weisglas

Deze week heeft de Tweede Kamer gedebatteerd over de voorlopige aanhouding van Desi Bouterse 'ter fine van uitlevering'. Ondanks het feit dat er een internationaal signaleringsverzoek bij Interpol is gedeponeerd, hebben de ministers van Mierlo en Sorgdrager op 18 juli jl. besloten geen verzoek te richten aan de Braziliaanse autoriteiten om tot arrestatie over te gaan.
De hele Tweede Kamer (op D66 na) had moeite met deze beslissing.

Bemoeienis Van Mierlo
Nederland heeft geen uitleveringsverdrag met Brazilië. Als om uitlevering wordt gevraagd aan een land waarmee Nederland geen uitleveringsverdrag heeft, is de bemoeienis van de minister van Buitenlandse Zaken gerechtvaardigd. Dat is standaard beleid.
Echter, met de beslissing die de bewindslieden op 18 juli jl. hebben genomen, is de VVD-fractie het niet eens. Ook de argumenten van de betrokken bewindslieden - zij hadden twijfel over de medewerking van de Braziliaanse autoriteiten - hebben de VVD niet kunnen overtuigen. Alles afwegende had de VVD-fractie, als zij het voor het zeggen had gehad, een ander besluit genomen (zie column).

Logisch gevolg
Naast het concrete geval van 18 juli gaat het ook om de toekomst. VVD-woordvoerder Frans Weisglas stelde dat "het feit dat er een internationaal signaleringsverzoek bij Interpol is gedeponeerd, als logisch gevolg behoort te hebben dat, wanneer Bouterse in een land zit waar dat signaleringsverzoek van toepassing is, er dan ook een concreet arrestatieverzoek wordt gedaan." Dit is de meest logische gang van zaken. Daarom is het de wens van de VVD-fractie dat in een dergelijk geval wordt overgegaan tot een verzoek om uitlevering. De VVD-fractie verwacht van de regering dat de situatie van 18 juli zich niet zal herhalen.

Inlichtingen
Frans Weisglas, 070-3182903

VVD-Expresse

Politiek bedrijven steunt op actuele informatievoorziening

Daarin speelt VVD-Expresse het komend jaar wederom een belangrijke rol. VVD-Expresse, de nieuwsbrief van de VVD-Tweede Kamerfractie verschijnt wekelijks als de Kamer vergadert. Hierin staan actuele commentaren en verslagen van Kamerdebatten en politieke discussies. Tevens bevat VVD-Expresse een column van Frits Bolkestein, opinie-artikelen en samenvattingen van belangrijke toespraken.

Tijdens het parlementaire seizoen, en vooral tijdens de verkiezingscampagnes, is VVD-Expresse een onmisbare bron van nieuws en feiten. Het staat bovendien vrij aan alle afdelings- en kamercentralebladen om artikelen over te nemen!
Als extra service aan de abonnees verschijnt er ieder jaar een volledig bijgewerkte index opdat U in de snel en efficiënt de standpunten van de VVD kunt opzoeken.

U kunt zich abonneren door de bon te zenden aan:

VVD-Expresse
Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

JA, ik neem een abonnement op VVD-Expresse, de wekelijkse nieuwsbrief van de VVD-Tweede Kamerfractie. Een lidmaatschap voor een heel seizoen (september-juli) kost f 80,--

NAAM .....

ADRES .....

POSTCODE .....

WOONPLAATS .....

HANDTEKENING .....

VVD-Expresse, Tweede Kamer der Staten-Generaal, Postbus 20018, 2500 EA Den Haag

Geluidszones Schiphol

Jan te Veldhuis

Dinsdag 26 augustus jl. vond het algemeen overleg plaats over de geluidszones rond Schiphol. Minister Jorritsma van Verkeer en Waterstaat heeft een aantal maatregelen voorgesteld om de overschrijding van de geluidsgrenzen rond Schiphol zo veel mogelijk te beperken.

Voor de VVD-fractie staat voorop dat de afgesproken mainport-functie van Schiphol wordt gewaarborgd en dat de milieuafspraken zoveel mogelijk worden nagekomen. Beide elementen beïnvloeden de geloofwaardigheid en de betrouwbaarheid van de overheid. Aan de ene kant met het oog op het belang van Nederland als transport- en distributieland. Aan de andere kant ten opzichte van de omwonenden.
Naast de VVD zijn ook D66, de PvdA en het CDA het eens met het pakket van maatregelen die de minister heeft voorgesteld.
Voorwaarde voor de VVD is dat het pakket alleen voor de korte termijn geldt (tot en met 1997), om de dreigende milieu-overschrijding voor 1997 zoveel mogelijk in te tomen.
Verder vindt VVD-woordvoerder Jan te Veldhuis dat voor 1998 een perfect nieuw gebruiksplan moet zijn opgesteld, waarbij sprake is van een evenwichtige spreiding van nachtvluchten over het hele jaar. Daarbij moeten geluidsarme toestellen voorrang krijgen boven de zogenaamde 'lawaaibakken'. Er moet speciale aandacht zijn voor Nederlandse maatschappijen, de mainport-functie moet gewaarborgd blijven en rechtszekerheid moet blijven worden geboden.

Lex Specialis
Voor de jaren na 1998 moet een structurele oplossing worden gevonden. Dit betekent dat de milieu-baan (5e baan) op Schiphol via een spoedwet (Lex Specialis) versneld moet worden aangelegd. Hierdoor zullen 30-40% minder mensen geluidsoverlast ondervinden en wordt een grote mate van zekerheid en duidelijkheid geschapen. De minister heeft toegezegd deze mogelijkheid nader te onderzoeken.

Inlichtingen Jan te Veldhuis
070-3182901

Langdurig illegalen

Jan Rijpstra

Naar aanleiding van de commotie die afgelopen zomer ontstond rond de Turkse familie Gümüs, overlegde de Kamer afgelopen woensdag met staatssecretaris Schmitz (PvdA) over de regeling langdurig illegalen.

VVD-woordvoerder Jan Rijpstra benadrukte dat het beleid met betrekking tot langdurig illegalen een uitzonderingsbeleid is. De VVD-fractie ging in januari 1995 akkoord met de circulaire die een legalisering mogelijk maakt van illegalen mits aan een aantal voorwaarden wordt voldaan. De VVD-fractie stemde hiermee in omdat ook de Nederlandse overheid niet-consequent handelen verweten kan worden door sofi-nummers te verstrekken of onvoldoende controle inzake niet-rechtmatig in Nederland verblijf uit te oefenen.

Voorwaarden
De VVD is en blijft van mening dat de circulaire duidelijk aangeeft onder welke strikte voorwaarden een persoon die niet-rechtmatig in Nederland verblijft kan worden toegelaten. De voorwaarden zijn:
1. Op het moment van de aanvraag moet de vreemdeling aantonen minimaal zes jaar on-onderbroken in Nederland te hebben verbleven;
2. Tevens moet de vreemdeling zes jaar on-onderbroken inkomen hebben verkregen uit arbeid waarvoor premies en belastingen zijn betaald dan wel inkomen hebben genoten uit een inkomens-vervangende uitkering waarvoor premies en belastingen zijn afgedragen.

Dit zijn duidelijke criteria die de VVD heeft onderschreven temeer omdat de Koppelingswet het nagenoeg onmogelijk zal maken om als niet-rechtmatig in Nederland verblijvende gebruik te maken van sociale voorzieningen.

Geen verruiming
De woordvoerder concludeerde dat aangezien er een circulaire is en bestaande regelgeving, een beroep op de recht kan worden gedaan en een nieuwe aanvraag kan worden ingediend indien deze wezenlijk verschilt van de eerste, en de staatssecretaris van haar bevoegdheden gebruik kan maken, de VVD van mening is dat de circulaire met de gestelde criteria helder zijn. Van een aanpassing laat staan van een verruiming kan daarom voor de VVD-fractie geen sprake zijn.

Inlichtingen: Jan Rijpstra,
070-3182905.

Ruud Luchtenveld

Mr R. (Ruud) Luchtenveld

Onlangs is de heer Rudolf Luchtenveld lid geworden van de VVD-fractie in de Tweede Kamer. Al vanaf 1976 bekleedde hij functies binnen de partij. Hij was onder andere lid van het Hoofdbestuur c.q. Dagelijks Bestuur van de Kamercentrale Utrecht en Partijraad. Sinds 1982 is hij lid van de Gemeenteraad van Amersfoort. Vanaf 1986 was de heer Luchtenveld wethouder van de gemeente Amersfoort met de portefeuille Volksgezondheid, Milieu, Recreatie en Toerisme en Mediabeleid. Vervolgens werd hij lid van de Provinciale Staten van Utrecht. In 1994 keerde hij terug als wethouder van de gemeente Amersfoort en kreeg de portefeuille Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening, Woonruimteverdeling en Coördinatie R.O.-beleid.
Als Tweede Kamerlid wordt de heer Luchtenveld lid van de fractiecommissies VROM en Verkeer en Waterstaat en plaatsvervangend lid van de fractiecommissie Binnenlands Zaken.

Agenda Frits Bolkestein:

Zaterdag 30 augustus
Ontvangst en rondleiding door de Beverwijkse Bazaar
15.00-16.00 uur

Zondag 31 augustus
Literaire salon, uitmarkt VPRO
15.00 uur

Woensdag 10 september
Inleiding over werkgelegenheid, ELDR Brussel
16.00-18.00 uur

Donderdag 11 september
In ontvangst nemen van boek 'Binnenhof Bargoens' van Emile Bode
Perscentrum Nieuwspoort, Lange Poten, Den Haag
16.00 uur

Zaterdag 20 september
Partijraad, 't Spant in Bussum, thema: Troonrede
10.30 uur

Maandag 22 september
Landelijke manifestatie Vereniging voor het management Voortgezet Onderwijs
10.00-12.00 uur

LIBERAAL REVEIL

Onlangs verscheen een nieuwe editie van 'Liberaal Reveil', een uitgave van de
Prof. Mr. B.M. Teldersstichting.
In dit nummer staan ondermeer de volgende artikelen:

- Het intellectuele aanzien van de VVD
  Gerry van der List
- Arbeidsmarktbeleid: dè uitdaging voor Paars II
  Anton van Schijndel/Ton Smit
- Het liberale belang van goede Europese samenwerking
  Jan Kees Wiebenga
- Monisme en dualisme: over resultaten versus debatten in de parlementaire democratie
  M.J. Bezuyen
- Privatisering: wervende motieven, werkelijke dilemma's
  U. Rosenthal
- Naar een optimale gezondheidszorg
  Heleen Dupuis
- Isaiah Berlin: tussen liberalisme en cummunitarisme
  Hans Blokland
- Redelijkheid en zedelijkheid:
  Bespreking van Stefan Dudink, 'Deugdzaam liberalisme'
  Patrick van Schie

U kunt dit nummer bestellen door
f 9,50 over te maken op girorekeningnummer 240200, ten name van 'Stichting Liberaal Reveil, onder vermelding van 'Liberaal Reveil no. 4, 1997'. U kunt zich ook opgeven als abonnee van Liberaal Reveil voor f 55,-- per jaar. Jongeren tot 27 jaar betalen f 30,--. U kunt zich aanmelden voor een abonnement bij:

Liberaal Reveil, Mw M.P. Moene, Postbus 192,
6700 AD Wageningen. Tel. 0317-427655.

Colofon
VVD-Expresse is een uitgave van de "Mr Annelien Kappeyne van de Coppello Stichting", onder redactie van Tom van der Maas, hoofd afdeling Voorlichting van de VVD-Tweede Kamerfractie en Mary-Honor Kloeg en Ernst van Splunter, medewerkers afdeling Voorlichting. VVD-Expresse wordt gedrukt bij Roeland Druk te Scheveningen, pré-postale verwerking door Adrepak Direct-Mail te Den Haag.Een jaar-abonnement kost *f* 80,- en is schriftelijk aan te vragen bij de VVD-fractie, Tweede Kamer der Staten-Generaal, postbus 20018, 2500 EA Den Haag. Abonnementenadministratie: Ans Koning (telefoon 070-3182875).

expresse 249
6 september 1997

DOCUMENTATIECENTRUM
NEDERLANDSE POLITIEKE
PARTIJEN

De beste vriend van het kabinet (2)

Donderdag werd in de Kamer over moties met betrekking tot de zogenaamde 'witte' illegalenregeling gestemd. PvdA en D66 stelden een verruiming van de regeling voor. Aanleiding was de op handen zijnde uitzetting van de Turkse familie Gümüs uit Amsterdam.

De VVD vindt het feit dat dit debat heeft plaatsgehad een slechte zaak. Ik geef hiervoor een drietal argumenten.
Ten eerste behoort de Kamer zich niet uit te spreken over individuele gevallen. De volksvertegenwoordiging moet zich met wetten bezighouden, de regering en de rechter moeten oordelen in individuele gevallen.
Ten tweede is de VVD-fractie van opvatting dat moet worden vastgehouden aan de bestaande regelgeving. Alleen een consistente regelgever kan rechtszekerheid en rechtsgelijkheid garanderen.
In de derde plaats heeft de staatssecretaris een tweeslachtige koers gevaren. Aan de ene kant gaf zij aan achter haar beleid te staan; aan de andere kant liet zij haar oren naar de Kamer hangen. Voor de VVD-fractie was dit ongewenst. Als een bewindspersoon vindt dat hij of zij de regels goed toepast, is het merkwaardig goedkeuring van de Kamer te vragen. Een minister of staatssecretaris geniet immers het vertrouwen van de volksvertegenwoordiging tot het tegendeel blijkt.
Tijdens dit debat kwam de staatssecretaris tegenover haar eigen partij te staan en tegenover regeringsfractie D66. De enige partij binnen de coalitie die haar voluit steunde was de VVD. Hiermee blijkt eens temeer dat de VVD-fractie de beste vriend is van dit kabinet. Gelukkig zijn alle moties die de bedoeling hadden de regeling te verruimen, verworpen.

Frits Bolkestein

'WITTE' ILLEGALENREGELING

Afgelopen woensdag debatteerde de Kamer met staatssecretaris Schmitz (PvdA) over de zogenaamde 'witte' illegalen-regeling. VVD-woordvoerder Henk Kamp benadrukte dat de hoofdregel bij deze kwestie is dat illegale vreemdelingen het land dienen te verlaten. Het handhaven van die regel staat voor de VVD-fractie voorop.
Een aanvullende regel is vastgelegd in de circulaire van maart 1995 (zie hiervoor VVD-Expresse 248). Hierin staat vermeld dat wie tenminste zes jaar ononderbroken wit gewerkt heeft, mag blijven.
Daarbovenop heeft de staatssecretaris nog eens een afwijkingsbevoegdheid binnen bescheiden grenzen.

De woordvoerder benadrukte dat de staatssecretaris de circulaire naar eer en geweten, met verstand en redelijkheid toepast. Haar oordelen in individuele dossiers zijn door de rechter bevestigd. D66-woordvoerder Dittrich betwiste dit. Henk Kamp gaf hierop aan dat de tientallen dossiers die door de rechter zijn bezien slechts in een zeer beperkt aantal gevallen door de rechter zijn gecorrigeerd.
Voor de VVD-fractie is het een hoofdpunt van beleid dat er consistentie bestaat in de regelgeving. Dat betekent dat er moet worden vastgehouden aan de zesjaarsvoorwaarde. Alleen een consistente regelgever kan rechtszekerheid en rechtsgelijkheid garanderen. 'Wat zouden we anders kunnen zeggen', vroeg de woordvoerder zich af, 'tegen al die mensen die op grond van de circulaire een verblijfsvergunning is geweigerd - of die een vergunning niet eens hebben aangevraagd - en die inmiddels het land uit zijn.

De woordvoerder gaf aan dat voor zover de staatssecretaris aanleiding gaf tot de gedachte dat zij een Kameruitspraak om naar op een ander spoor te zetten probeerde uit te lokken, de VVD-fractie daar niet gelukkig mee was. Zij had dit beter achterweg kunnen laten.
Tijdens het debat werden een aantal moties ingediend door verschillende fracties. Deze hadden of tot doel de regeling te verruimen of de familie Gümüs niet uit te wijzen. Alle moties werden uiteindelijk verworpen.

Inlichtingen: Henk Kamp, 070-3182898.

VVD OP INTERNET:

WWW.DDS.NL/~VVD

E-MAIL: VVDNET@WORLDACCESS.NL

Verder in dit nummer:

- Ministerie VWS
- Provinciefonds
- Heroïne-experiment
- Handhaving Milieuwetgeving
- Themadag Vrouwen VVD
- Duurzame energiebronnen

Reorganisatie VWS

Margreet Kamp

Afgelopen dinsdag debatteerde de Kamer met minister Borst (D66) van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over de reorganisatie die nu op dit departement plaats heeft. VVD-woordvoerder Margreet Kamp gaf nog eens aan wat destijds de aanleiding was de minister opheldering te vragen over de gang van zaken op haar departement. Een krantenkop had in maart aangegeven dat op het ministerie 'de ontreddering' had toegeslagen. Daarna had de Kamer om tekst en uitleg gevraagd. Tijdens het mondelinge vragenuur op 20 maart jl., verklaarde de minister dat in het artikel dingen stonden die zij tot op zekere hoogte wel erkende. 'Hoewel er meer goed gaat dan niet, wordt er gewerkt aan de besluitvormingsprocessen en helderheid van verantwoordelijkheden en bevoegdheden', aldus de minister. Zij voegde daaraan toe dat als zij de zaak moest inschatten de zaak over vier maanden weer op rolletjes zou lopen.

Gebeurde dat niet dan zou er 'zwaar weer' komen. De woordvoerder wilde van de minister weten hoe de minister aankeek tegen de uitspraken die zij destijds heeft gedaan. In het licht van latere uitlatingen leek het haar sportief als de minister zou aangeven dat zij zich in de tijd heeft vergist. De kritiek van de woordvoerder leefde bij de hele Kamer met één uitzondering. D66-woordvoerder Van Boxtel gaf aan dat wat zijn fractie betrof, de minister niets ter verwijten viel. De overige fracties waren van mening dat D66 telkenmale de eigen ministers in bescherming neemt. Zij refereerden daarbij onder andere naar het debat dat vorige week werd gevoerd over de zaak Bouterse. Hoewel de hele Kamer kritiek had op de bewindslieden Van Mierlo en Sorgdrager (beiden D66), sloot woordvoerder Roethof zich als enige daar niet bij aan.

Afstandelijk

De woordvoerder was van mening dat de Kamer gedurende het proces slechts summier was geïnformeerd over de genomen besluiten. Zij bespeurde uit de gevoerde correspondentie met de Kamer zelfs een afstandelijke houding van de minister ten aanzien van de reorganisatie, iets wat betreft de woordvoerder niet kan. Daarom vroeg zij de minister verantwoording af te leggen over het gevoerde interne beleid tussen 1994 en 1997. Tevens wilde zij van de minister weten wat haar eigen inzet is ten aanzien van het plan van aanpak waarmee de Secretaris Generaal a.i. Jesserun in oktober moet komen. Zij bracht de conclusies van het externe adviesbureau dat de problemen op het departement in kaart bracht in herinnering:

- hoewel de verkokering is verminderd, is er nog geen sprake van voldoende samenhang
- de structuur is op een aantal punten onduidelijk
- slagvaardige interne sturing ambtelijke top ontbreekt
- politiek bestuurlijke oriëntatie van de medewerkers moet worden versterkt
- personeelsbeleid moet verder vorm worden gegeven en geïmplementeerd waarbij moet worden gekeken naar talent en loopbaanplanning

De minister erkende dat zij achteraf bezien te optimistisch was geweest. Ten aanzien van haar kwalificatie 'zwaar weer' gaf zij aan dat dit niet op haar eigen positie had geslagen maar op die van de ambtelijke top. Ook gaf Borst aan dat ze niet snel weer driehonderd ambtenaren van positie zou laten verschuiven, hoewel een aantal ambtenaren het in de nieuwe functie beter bevalt dan voorheen.

Inlichtingen: Margreet Kamp 070-3182893

VVD accepteert verdeelsleutel Provinciefonds

Henk Kamp

Een jaar na de herziening van de verdeling van het Gemeentefonds, is het Provinciefonds aan de beurt. Zoveel opschudding als er vorig jaar was bij de gemeenten, zo rustig is het nu bij de provincies. Alle twaalf hebben ingestemd met het voorgestelde nieuwe verdeelmodel voor de algemene uitkering uit het Provinciefonds. Daarbij stelden zij als voorwaarde dat de hoogte van de onderlinge verschuivingen beperkt zou worden tot f 45 miljoen. De staatssecretarissen van Binnenlandse Zaken en van Financiën - die uit waren gegaan van f 65 miljoen - accepteerden de voorwaarde. Aan hun nieuwe verdeelmodel voegden zij de lijst met bedragen toe waarover de provincies het eens werden.
De VVD-fractie vindt dat wetstechnisch niet fraai. Het was beter geweest alleen het model in de nieuwe Financiële-verhoudingswet op te nemen en de voorwaarde te verwerken in een overgangsregeling. Gelet echter op het belang van de overeenstemming tussen kabinet en provincies, stemde de fractie met het wetsvoorstel in. De woordvoerders van de andere fracties kwamen tot dezelfde conclusie, zodat het voorstel nu naar de Eerste Kamer kan.
Overigens wees woordvoerder Henk Kamp op een meevaller voor de provincies die de pijn van de verschuiving van f 45 miljoen meer dan verzacht. De overgang naar het houderschapsstelsel bij de motorrijtuigenbelasting levert hen jaarlijks f 190 miljoen extra op. Anders dan het Rijk hebben de provincies deze belastingmeevaller (nog) niet vertaald in verlaging van in dit geval de provinciale opcenten.

Inlichtingen: Henk Kamp, 070-3182898.

Heroïne experiment

Anke van Blerck-Woerdman

Op 3 september 1997 vond overleg plaats tussen de Kamer en minister Borst over haar beleidsstandpunt met betrekking tot het voorgenomen heroïne-experiment.

VVD-woordvoerder Anke van Blerck hield vast aan de invalshoek zoals zij deze gekozen heeft bij behandeling van de drugsnota en eerdere overleggen: terughoudendheid, maar met een positieve bereidheid in de richting van een kleinschalige voorfase. De VVD benadrukt nog eens dat het uitgangspunt van de verslavingszorg gericht moet zijn op ontmoediging. Het niet gebruiken van drug is tenslotte altijd beter, zowel voor de verslaafde als voor de samenleving. Helaas is drugsgebruik toch de realiteit en een maatschappelijk verschijnsel waar we niet omheen kunnen, de huidige hulpverlening en voorlichtingsactiviteiten ten spijt.

De VVD-fractie is geen principieel tegenstander van een dergelijk onderzoek maar zet wel kritische kanttekeningen bij de huidige onderzoeksopzet.
Allereerst is in de huidige onderzoeksopzet gekozen voor een onderzoeksomvang van 750 deelnemers. De VVD verzet zich hiertegen en heeft in het overleg het voorstel gedaan om een kleinschalig vooronderzoek in één of twee steden op te zetten met 50 tot 100 deelnemers, waarbij alle eventuele negatieve neveneffecten eerst geanalyseerd kunnen worden. Het voordeel hiervan is dat indien blijkt dat de uitkomst van het vooronderzoek niet voldoet aan de doelstelling het makkelijk is om het onderzoek stop te zetten.
De minister is akkoord gegaan met dit voorstel, maar heeft hieraan de voorwaarde verbonden dat de VVD definitief instemt met het grootschalige experiment.
De VVD is echter van mening dat na het pilotproject de Kamer opnieuw in overleg moet treden om te beoordelen of een grootschalig onderzoek nog steeds gewenst is.

Het tweede punt van discussie is de financiële tegemoetkoming.
Deelnemers aan het onderzoek zullen per meetmoment (een keer per twee maanden) een tegemoetkoming van F 50,- ontvangen.
De VVD is van mening, en sluit daarmee aan bij de huidige praktijk, dat deelnemers aan een onderzoek waar zij zelf beter van worden geen vergoeding ontvangen voor hun deelname. Een heroïne verslaafde loopt geen risico's door de verstrekking van -gratis- zuivere heroïne. Een vergoeding, hoe klein dan ook, acht de VVD derhalve ook niet juist.
De tweede termijn van het debat zal binnenkort plaatsvinden.

Inlichtingen: Anke van Blerck-Woerdman, 070-3182917.

Handhaving Milieuwetgeving (TCR)

Klein Molekamp

Op 4 september debatteerde de Kamer over het rapport "Schoon Schip Maken", beter bekend als de TCR-affaire. Voor de VVD stond centraal welke lessen we uit de fouten van het verleden konden leren. Vooral op het gebied van de handhaving van de milieuregelgeving is veel te verbeteren. Verder onderzoek én concrete stappen zijn noodzakelijk.
Milieuhandhaving blijkt nog steeds te lijden onder een slechte organisatie van de controle, een gebrekkige coördinatie en regie, een versnippering van informatie en van instanties en zelfs een competentiestrijd tussen betrokken instanties. Het meest verontrustend is dat het rapport aangeeft dat een TCR-achtige situatie zich nog steeds zou kunnen herhalen.

Woordvoerder Jan Hendrik Klein Molekamp wees erop dat handhaving van de milieuwetgeving voor de VVD de hoogste prioriteit heeft. Het Nederlands milieubeleid is teveel gericht op het formuleren van beleid en regeltjes en te weinig op de handhaving van de wet- en regelgeving. Veel meer moet rekening worden gehouden met de handhaafbaarheid van de wetgeving. Wat de VVD betreft mogen een aantal beleidsambtenaren tot goede handhavers worden omgeschoold.

Een tweede belangrijk onderdeel van het onderzoek betrof de subsidieverlening. Uit het onderzoek blijkt dat er onvoldoende controle is geweest op de besteding van de subsidies. Helaas geldt dat niet alleen voor de TCR-subsidies. Te weinig zijn de ministeries toegesneden op het goed controleren van verleende subsidies. De VVD ondersteunde de concrete suggesties van de Algemene Rekenkamer ter verbetering.

De TCR-zaak is vooral in het nieuws gekomen door de betrokkenheid van de toenmalige minister van V&W, mevrouw Kroes. Geconstateerd is dat er door haar beleidsfouten zijn gemaakt, waarvoor zij als minister verantwoordelijk was. De parlementaire delegatie heeft na de vele verhoren van betrokkenen vastgesteld dat de vele geruchten over een speciale relatie tussen mevrouw Kroes en TCR, over het achterhouden van een voor haar nadelig rapport door ambtenaren en over het bewust verkeerd inlichten van de Kamer, geen grond hebben. De VVD-woordvoerder sprak de hoop uit dat hiermee een definitieve streep is gezet onder de twijfel aan de integriteit van mevrouw Kroes.

Inlichtingen: Jan Hendrik Klein Molekamp, 070-318 2884

Duurzame energiebronnen

Jan Dirk Blaauw

VVD-woordvoerder Jan Dirk Blaauw sprak namens zijn fractie grote waardering uit voor het actieprogramma 'Duurzame Energie 1997-2000' dat deze week in de Kamer is besproken. Het feit dat rekening is gehouden met een grotere inzet voor wat betreft onderzoek en ontwikkeling voor de echte duurzame energie: fotovoltaïsche zonne-energie, kan op instemming van de VVD rekenen.

Noodzaak
De noodzaak van duurzame energie wordt gevonden in de uitputting van voorraden fossiele energie enerzijds en de toenemende emissies anderzijds. Helaas wordt slechts minimaal aandacht besteed aan de eventuele inzet van nucleaire energie en het gebruik maken van zg. Joint Implementation, terwijl er over kernfusie helemaal niet wordt gesproken. Kernfusie mag dan ver weg in het verschiet liggen, het is overduidelijk dat zelfs met grootschalige inzet van PV-energie er geen 100% energievoorziening op duurzame wijze kan geschieden; de nucleaire component blijft onmisbaar. Internationale samenwerking geeft snellere milieuresultaten voor dezelfde milieuguldens. Bij alle goede bedoelingen om het aandeel duurzame energie te vergroten blijft de mogelijkheid van meer import op de achtergrond. Waaraan in dit actieprogramma wordt voorbij gegaan zijn de ontwikkelingen in Europees verband. Zowel de regelgeving als wel de schaalvergroting en de bundeling zijn aan zeer veel verandering onderhevig. De VVD-fractie zet vraagtekens achter de mededeling dat in de Elektriciteitswet bepalingen worden opgenomen betreffende een minimaal aandeel duurzame energie dat door de minister van Economische Zaken kan worden vastgesteld en waar de eindverbruiker aan vast zit.

Bureaucratie
Het aanscherpen van de Energie Prestatie Norm voor nieuwbouw is een zeer bewuste stap om het energieverbruik van woningen te verminderen. Bepaalde maatregelen zijn minder ingrijpend dan andere, en daarbij is het prijskaartje ook verschillend. Aanpassingen aan bestaande woningen kunnen van substantiële aard zijn, daar zijn de nodige projecten juist voor opgezet. Toch moet niet de weg opgegaan worden om te komen tot een soort van verplichte Energie Prestatie Keuring, een idee wat nu de ronde doet. Dat is toch de bureaucratie ten top. 'Achter de schrijftafel kan toch veel onzinnigs worden bedacht', zo meende de woordvoerder.
In het Actieprogramma wordt de nodige aandacht besteed aan zonneboilers. Op het eerste gezicht ziet dit er goed uit. Wanneer men echter kijkt naar het nuttige effect wat wordt voorzien voor het jaar 2020, dan valt dat tegen en is het de vraag of de kosten wel tegen de baten opwegen.

Inlichtingen: Jan Dirk Blaauw, 070-3182887.

AANKONDIGING

'T ZAL ME EEN ZORG WEZEN....

Op **zaterdag 4 oktober** 1997 organiseert de organisatie 'Vrouwen in de VVD' een themadag over heden en toekomst van de zorgverlening in ons land.

Deze bijeenkomst vindt plaats in het

Cultureel Centrum Theo Thorn,
Calunaplein 77,
Dieren (bij Arnhem)

De bijeenkomst begint om 10.30 uur en eindigt om 15.30 uur.
De kosten bedragen f 25,--, inclusief lunch.

Mevrouw A. Pannekoek, lid van de Provinciale Staten van Gelderland treedt op als dagvoorzitter.

Op de bijeenkomst voeren het woord:

- de heer E.M. Koestal, directeur van het verzorgingstehuis H.A. Lorenz te Velp
  'Naar een goed woonzorg product'
- mevrouw drs N. Rempt-Halmmans de Jongh, voorzitter initiatiefgroep 'Ouderen in de VVD'
  'De oudere vrouw als zorgconsument'
- de heer A. de Heer, directeur Curadomy zorginstelling voor de thuiszorg
  'Met Markt Meer Mans!'
- mevrouw mr P. Swenker, directeur Zorgverzekeraars Nederland
  'Kostenverdeling van de Zorg: solidariteit en eigen verantwoordelijkheid'
- de heer dr L. Ginjaar, voorzitter toekomstscenario's gezondheidszorg
  'Van toekomstscenario's naar de dagelijkse praktijk'

Na de lunch zullen Mevrouw drs M.M.H. Kamp, lid van de VVD-Tweede Kamerfractie en Mevrouw E.G. Terpstra, staatssecretaris van VWS reageren op de inleidingen van de ochtend. Er is gelegenheid tot het stellen van vragen aan de sprekers.
U kunt zich voor deze bijeenkomst opgeven of nadere informatie vragen bij: Organisatie Vrouwen in de VVD: Loes Trompet, 070 - 3613040.

Colofon
VVD-Expresse is een uitgave van de "Mr Annelien Kappeyne van de Coppello Stichting", onder redactie van Tom van der Maas, hoofd afdeling Voorlichting van de VVD-Tweede Kamerfractie en Mary-Honor Kloeg en Ernst van Splunter, medewerkers afdeling Voorlichting. VVD-Expresse wordt gedrukt bij Roeland Druk te Scheveningen, pré-postale verwerking door Adrepak Direct-Mail te Den Haag.Een jaar-abonnement kost *f* 80,- en is schriftelijk aan te vragen bij de VVD-fractie, Tweede Kamer der Staten-Generaal, postbus 20018, 2500 EA Den Haag.
Abonnementenadministratie: Ans Koning (telefoon 070-3182875).

expresse 250
6 september 1997

Kerkasiel

Volgens schattingen wordt aan zo'n dertig uitgeprocedeerde Iraanse asielzoekers kerkasiel verleend. De Nederlandse bisschoppen en de Raad van Kerken zijn van mening dat de kerken gerechtigd zijn deze uitgeprocedeerde asielzoekers onderdak te verlenen, omdat Iran volgens de kerken niet veilig is.
In feite betekent dit dat de kerken op de stoel van de overheid gaan zitten. De Kerk valt in ons land onder de Nederlandse wetgeving. Door de uitzetting van de asielzoekers te verhinderen, plaatsen de kerken zich boven de wet. Dat is een merkwaardig verschijnsel en bovendien onnodig. De asielprocedure in Nederland is namelijk zeer zorgvuldig. Bovendien is beroep op de rechter mogelijk. Wanneer een asielzoeker ons land moet verlaten is daar een zorgvuldige beslissing van de overheid aan vooraf gegaan die vaak bij herhaling door de rechter is getoetst.
Bovendien doen de kerken niet veel meer dan valse hoop geven. Er is namelijk geen toekomst voor uitgeprocedeerde asielzoekers in Nederland.
Staatssecretaris Elisabeth Schmitz van Justitie heeft de kerken opgeroepen meer verantwoordelijkheid te nemen in het vreemdelingendebat. Ik ben het daar volledig mee eens. De overheid voert een rechtvaardig en zorgvuldig asielbeleid en neemt daarbij ook haar verantwoordelijkheid. Dat mag ook van de bisschoppen en de kerken worden gevraagd. Als de kerken, zoals staatssecretaris Schmitz het formuleerde, 'een staat in een staat worden', zijn zij op de verkeerde weg.

Frits Bolkestein

Ratificatie toetreding Griekenland tot Verdrag van Schengen

Afgelopen dinsdag is in de Tweede Kamer plenair gedebatteerd over de toetreding van Griekenland tot het Verdrag van Schengen.

In het debat heeft VVD-woordvoerder Theo van den Doel nadere toelichting gevraagd op het recente Griekse besluit voortaan Albanezen tijdelijk een werkvergunning te geven. In 1996 kwamen nog 270.000 Albanezen illegaal de grens over. Deze Griekse maatregel kan grote consequenties hebben voor de andere Schengenlanden als Griekenland eenmaal tot Schengen is toegetreden.
In 1996 kwamen ca. 10.000 asielzoekers naar Griekenland. Slechts 160 werden in procedure genomen. De VVD wil nader inzicht in het Griekse uitzettingsbeleid ten aanzien van afgewezen asielzoekers.
Door de Schengenlanden is aanbevolen dat Griekenland een terugname overeenkomst met Turkije moet sluiten. Dit is nog niet gebeurd. Dit is van belang om illegalen die via Turkije het Schengengebied binnenkomen ook weer te kunnen terugsturen.
Mocht Griekenland en Turkije (als gevolg van de politieke verhoudingen) niet op korte termijn een dergelijke overeenkomst afsluiten, dan wil de VVD dat de EU zich inspant om met Turkije tot een dergelijke overeenkomst te komen.

Griekenland vormt een draaischijf in de handel van verdovende middelen en ook de mensenhandel concentreert zich steeds meer in deze regio. Vele illegale immigratienetwerken zijn actief in Griekenland. De woordvoerder wilde daarom weten of in Europees verband (bijv. door Europol) prioriteit wordt gegeven aan het oprollen van deze netwerken.

Apart besluit
Ratificatie van het verdrag betekent nog geen inwerkingstelling van de Schengenovereenkomst voor Griekenland. Hiervoor is een apart besluit van het Uitvoerend Comite voor nodig. De Tweede Kamer moet hiermee instemmen. De VVD zal pas instemmen met een dergelijk besluit als Griekenland een toereikende buitengrenscontrole heeft. Dit is nu nog niet het geval. De VVD-fractie heeft dan ook een motie ingediend waarin de regering wordt gevraagd voor 1 december a.s. de Kamer nader te rapporteren welke vooruitgang Griekenland heeft geboekt met betrekking tot de eisen die de Schengenpartners stellen aan de controle van de buitengrens.

Inlichtingen: Theo van den Doel
070-3182891

VVD OP INTERNET:
WWW.DDS.NL/~VVD
E-MAIL: VVDNET@WORLDACCESS.NL

Verder in dit nummer:
- Nabestaandenwet
- Informatievoorziening Openbare sector
- Angola
- Wet op de nieuwkomers

Aanpassingen Algemene Nabestaandenwet

VVD, PvdA en D66 hebben donderdag tijdens het algemeen overleg over de invoering van de Algemene Nabestaandenwet (Anw) een gezamenlijk pleidooi gehouden voor versoepelingen in deze wet. De drie partijen willen dat het kabinet aan de grootste knelpunten die zich lijken voor te doen, tegemoet komt.
Daarbij gaat het vooral om een aanpassing van het overgangsrecht, maar ook om enkele structurele aanpassingen.
De fracties zullen voorstellen om op vier punten te komen tot een aanpassing van de wet, respectievelijk de uitvoering van de wet:

1. Een verruiming, c.q. introductie van de 'vrijlating' voor arbeidsvoorwaardelijke regelingen. bijv. vut, vervroegd pensioen.
Voorgesteld is dat voor alle ANW-ers (Algemene nabestaandenwet, oude en nieuwe gevallen) arbeidsvoorwaardelijke regelingen (vut, vervroegd ouderdomspensioen, bovenwettelijke aanvullingen sociale zekerheid) net zo behandeld worden als inkomen uit arbeid. Dat betekent een 'vrijlating' van 50 % van het wettelijk minimumloon plus eenderde van het meerdere. Dit alternatief houdt voor AWW'ers (Algemene Weduwen- en Wezenwet) een verruiming van de vrijlating in en voor ANW-ers de introductie van een vrijlating.

2. Uitbreiding tijdelijke overgangsregeling
In de huidige situatie is het zo dat nabestaanden geboren tussen 1 januari 1950 en 1 juli 1956 recht hebben op een nabestaandenuitkering tot hun 65e jaar indien hun huwelijkspartner overlijdt tussen 1 juli 1996 en 1 juli 1999.
De bedoeling van deze (extra) overgangsmaatregel was om gedurende enige tijd iedereen die minimaal 40 jaar was bij inwerkingtreding van de ANW dezelfde rechten te geven als onder de AWW.
Het gaat hier, voor de duidelijkheid, om mensen die zich wegens een bestaande (ernstige) ziekte niet (meer) particulier kunnen verzekeren. Aangezien betrokkenen niet in alle gevallen voor de datum van 1 juli 1999 zullen overlijden, is de regeling niet toereikend.
De voorgestelde wijziging houdt het volgende in: De genoemde groep (ernstig) zieken kan zich niet meer bijverzekeren voor het overlijdensrisico als gevolg van zijn/haar gezondheidstoestand. De groep personen voor wie dit geldt zou zich gedurende een bepaalde periode (bijv. tussen 1 maart en 1 september 1998) moeten aanmelden bij de Sociale Verzekerings Bank (SVB). Zij komen dan te zijner tijd in aanmerking voor een uitkering. Er worden hierbij enkele bijzondere voorwaarden gesteld: de betrokkenen moeten aantonen dat zij niet geaccepteerd worden door minimaal twee verzekeraars, of alleen tegen een veel hogere premie dan gebruikelijk.
Na registratie bij de SVB betalen de betrokkenen een redelijke (gemiddelde) premie. Indien deze mensen na 1 juli 1999 komen te overlijden, hebben hun nabestaanden recht op een uitkering onder de normale condities, d.w.z. het overlijden had plaatsgevonden voor 1 juli 1999.

3. Alle AWW'ers behouden 30 %
De huidige situatie is dat AWW'ers geboren voor 1941 met ingang van 1998 in alle gevallen een uitkeringsdeel ter hoogte van 30 % behouden, dus ook als zij samenwonen. Wanneer de nabestaande gaat hertrouwen of gaat samenwonen verliest hij/zij de AWW-uitkering.
Voorgestelde wijziging: De leeftijdsgrens van 1941 vervalt, dus ANW'ers behouden per 1 januari 1998 altijd een uitkeringsdeel van 30 % van het wettelijk minimumloon.

4. Gezamelijke huishouding
Er worden oplossingen gezocht voor problemen, waarbij de gezamenlijke huishouding (samenwonen) tot ongewenste uitkomsten leidt, zoals bijvoorbeeld in het geval van pleegkinderen en stiefkinderen of een grootmoeder/kleinkindrelatie.

5. Staatssecretaris de Grave van Sociale Zaken heeft een wetsvoorstel aangekondigd, waarin de nabestaande die een hulpbehoevende in huis heeft genomen, het uitkeringsrecht niet verliest, maar een uitkeringsdeel van 50% van het minimumloon behoudt. Ook de hulpbehoevende nabestaande die door een ander in huis wordt genomen, behoudt een uitkering van 50% van het minimumloon.

Inlichtingen Anne Lize van der Stoel
070-3182906

Informatievoorziening Openbare sector

Op 10 september jl. is in een algemeen overleg met staatssecretaris Kohnstamm van Binnenlandse Zaken gesproken over de nota 'Naar toegankelijkheid van overheidsinformatie'. Hierin stonden twee dingen centraal:
Ten eerste de toepassing van Informatie- en Communicatietechnologie bij het verstrekken van openbare overheidsinformatie met het oog op het vergroten van de betrokkenheid van de burger bij het democratisch proces. Gelet op de Wet Openbaarheid van Bestuur (WOB) betreft het hier alleen informatie die wordt gebruikt bij het uitvoeren van bestuurlijke taken. Volgens VVD-woordvoerder Ruud Luchtenveld kan hiervoor het best de term bestuursinformatie worden gebruikt.
Passieve openbaarmaking van elektronische bestuursinformatie zal tegen directe kosten worden verstrekt. Dat heeft ook de instemming van de VVD-fractie.
De woordvoerder heeft de staatsssecretaris gevraagd een aantal pilotprojecten te starten op het gebied van actieve openbaarmaking van elektronische bestuursinformatie. Hij wees er op dat wanneer de overheid groepen burgers direct van informatie voorziet, gelet moet worden op het gelijkheidsbeginsel. De ene groep mag niet bevoordeeld worden boven de andere groep.

Gegevensbestanden
Het tweede discussiepunt betreft de mogelijkheden tot exploitatie van elektronische gegevensbestanden bij de overheid en zelfstandige bestuursorganen door de particuliere sector om voor het bedrijfsleven nieuwe kansen te creëren. Het is namelijk geen eigenlijke bestuurstaak van die overheden die bestanden commercieel exploiteren en dus ligt het afstoten aan de markt voor de hand. Deze gegevensinformatie zou, volgens de woordvoerder, net als onder de WOB, tegen vergoeding van uitsluitend de verstrekkingskosten beschikbaar moeten komen. Juist omdat van de informatieverwerkende sector de komende jaren de grootste bijdrage aan de economische groei en werkgelegenheid mag worden verwacht, zou van deze informatieverstrekking door de overheid "geen financiële melkkoe" mogen worden gemaakt.

Informatie Ruud Luchtenveld,
070-3182896

Angola

Uit Angola geen nieuws. Zo kan men de informatie en de politieke aandacht de afgelopen zes jaar voor deze missie kort samenvatten. Maar die aandacht veranderde afgelopen week.

Vanaf mei 1991 tot juli 1997 heeft Nederland een bijdrage geleverd aan de VN-missie in Angola. Het betrof een individuele uitzending waar Nederlandse beroepsmilitairen toezicht moesten houden op de naleving van het bestand, terwijl het personeel van de Koninklijke marechaussee de lokale politie moest ondersteunen. Uit gesprekken met teruggekeerde militairen bleek dat ook Nederlanders zich ter plaatse schuldig maakten aan wangedrag.

Wangedrag
Uit het onderzoek dat de minister van defensie liet instellen is gebleken dat tien militairen zich schuldig hebben gemaakt aan verschillende vergrijpen waaronder zwarte handel, smokkel en het aangaan van sexuele relaties De vergrijpen zijn hoofdzakelijk begin 1994 gepleegd. De toenmalige bevelhebber van de landstrijdkrachten, die hiervan op de hoogte was, heeft de zaak niet gemeld aan de minister van defensie.

Ofschoon het gedrag laakbaar en verwerpelijk is, wordt in het rapport aangegeven dat de militairen in bijzondere moeilijke omstandigheden en in een corrupte en criminele omgeving hun werk moesten verrichten. De VN-leiding ter plaatse was incompetent en tolereerde het wangedrag dat veelvuldig onder de VN-militairen van verschillende nationaliteiten voortkwam.
In de periode 1995-1997 zou het wangedrag niet meer zijn voorgekomen en was de VN lovend over de Nederlandse inzet.
Over het rapport zal binnenkort een debat met de minister van defensie worden gevoerd. Van de zijde van de VVD zullen dan een aantal kritische vragen worden gesteld omdat ook duidelijk blijkt uit het rapport dat de aandacht van de militaire leiding voor de omstandigheden van de Nederlandse militairen in Angola tekort is geschoten. Bovendien is er van een zorgvuldige selectie geen sprake geweest. Ook dient te worden opgehelderd waarom het ministerie van defensie niet werd geïnformeerd en welke rol buitenlandse zaken hierin heeft gespeeld.

Vergeten missie
De VVD heeft enkele malen in de Kamer aandacht voor deze 'vergeten missie' gevraagd en toen zelfs voorgesteld om deze bijdrage te beëindigen gezien de onmogelijke situatie waarin de Nederlandse militairen hun werk moesten doen (zie VVD expresse 223 d.d. 16 november 1996).

Inlichtingen: Theo van den Doel
070-3182891

Wet Inburgering nieuwkomers

Henk Kamp

Iedereen die legaal in Nederland is moet volwaardig deel van de samenleving uit kunnen maken. Om dat te bereiken is extra aandacht nodig voor wie in een achterstandsituatie verkeert of dreigt te verkeren, zoals veel nieuwkomers. Daarom is in het regeerakkoord afgesproken inburgeringsprogramma's op te zetten. Met de gemeenten zijn afspraken gemaakt en er is 250 miljoen gulden vrijgemaakt om het te financieren.
Omdat we alle nieuwkomers willen bereiken, is het deelnemen aan inburgeringsprogramma's verplicht gesteld. Bij een verplichting hoort een sanctie op het niet nakomen ervan. Om de mogelijkheid van een sanctie te creëren voor de nieuwkomers die geen bijstandsuitkering krijgen, heeft de Kamer gevraagd om een Wet inburgering nieuwkomers. Hierover is deze week een wetgevingsoverleg gevoerd.
De VVD-fractie gaat op hoofdlijnen met het voorstel akkoord. VVD-woordvoerder Henk Kamp bracht tijdens het overleg vijf aandachtspunten naar voren:

1. 500 uur
Het inburgeringsprogramma is een eerste, betekenisvolle aanzet tot de integratie van nieuwkomers. Een begrenzing van 500 lesuren in één jaar is redelijk in relatie tot de verplichte deelname. Het stellen van deze grens is nodig om financiële afspraken met gemeenten te kunnen maken en duidelijkheid te scheppen voor de instellingen die de educatie verzorgen.
Het is aan de nieuwkomers hier het maximale uit te halen, aangevuld met zelfstudie.

2. Houders van een voorwaardelijke vergunning tot verblijf
Minister Dijkstal van Binnenlandse zaken is van mening dat het niet logisch is houders van een voorwaardelijke vergunning tot verblijf (vvtv'ers), mensen die hier tijdelijk mogen blijven en zo mogelijk uitgezet zullen worden, wettelijk te verplichten in te burgeren. De VVD-fractie is het daar mee eens.

3. Maatwerk/uniformiteit
De VVD-fractie wil meer uniformiteit in de uitvoering van de wet door de gemeenten. De centrale overheid moet duidelijkheid scheppen over wat er op welke wijze door de gemeenten moet worden uitgevoerd. Binnen dat kader moet er ruimte zijn om maatwerk te bieden aan de individuele nieuwkomers. Het kader kan worden gebaseerd op de ervaringen van gemeenten die voorop liepen en zal in overleg met de gemeenten verder worden uitgewerkt.

4. Marktwerking
De VVD-fractie wil dat de gemeenten de kans krijgen een deel van de inburgeringsprogramma's aan te besteden bij particuliere instellingen. Dat zal geen bedreiging voor de Regionale onderwijscentra betekenen, maar hen wel stimuleren goed werk voor een scherpe prijs te bieden.

5. Oudkomers
Oudkomers zijn mensen die al eerder naar Nederland kwamen. Een deel van hen spreekt geen Nederlands en verkeert in een achterstandssituatie. Voor oudkomers zijn er nog geen verplichte inburgeringsprogramma's, hoewel dat voor velen van hen ook in het belang van hun kindeen en van de samenleving als geheel een goede zaak zou zijn. Het minste dat moet gebeuren, volgens de woordvoerder, is dat oudkomers die vrijwillig een inburgeringsprogramma willen volgen en dat nodig hebben, daartoe in de gelegenheid worden gesteld.

Inlichtingen Henk Kamp,
070-3182898

Bolkestein

Nieuw boek Frits Bolkestein

Onverwerkt verleden

In Onverwerkt verleden verzamelt Frits Bolkestein zijn artikelen over het communisme en interviews met (voormalige) communisten die hij in de loop der tijden heeft geschreven en gehouden. Hij zoekt daarbij vooral naar de persoonlijke aspecten: wat heeft sommige mensen er toe gebracht hun steun te geven aan een van de grootste rampen die de mensheid hebben getroffen?
Waarom hebben anderen zich tot dissident ontwikkeld? Alles begrijpen betekent zeker niet alles vergeven, maar inzicht blijft noodzakelijk voor een goede analyse.

Naast meer beschouwende artikelen en passages over de totalitaire verleiding, de aard van Midden-Europa, het Nederlandse pacifisme en de rol van intellectuelen in de politiek bevat dit boek twee lange interviews: een met Stefan Olszowski, lid van het Poolse politbureau voordat hij in het midden van de jaren tachtig naar de Verenigde Staten uitweek, en een met Jiri Pelikan, hoofd van de Praagse televisie totdat hij zich in 1968 bij Dubcek aansloot en vervolgens naar Rome de wijk moest nemen. Twee contrasterende carrières die laten zien hoe antwoorden op uitdagingen kunnen verschillen.

Voorts bevat *Onverwerkt verleden* een rapportage van de eerste vrije verkiezingen in Hongarije (1990), een gesprek met de bekendste schrijver van Hongarije, György Konrád, en een met Laszlo Tökes, de Roemeense bisschop die de opstand tegen Ceaucescu in Timisoara ontketende. Een artikel over de Komintern-agent Willy Münzenberg completeert het beeld.

Bolkestein zet zijn uitgesproken ideeën neer in een heldere stijl, waardoor hij vriend en vijand, geestverwant en opponent dwingt terdege met zijn opvattingen rekening te houden.

Frits Bolkestein (1932) is politiek leider van de VVD. Eerder verschenen van hem *De engel en het beest (1990), Woorden hebben hun betekenis (1993)* en *Het heft in handen (1995).*

Het boek zal in oktober 1997 verschijnen.
Uitvoering paperback formaat 12,5 X 20 cm, omvang ca 176 blz.

Prijs ± fl29,90

ISBN 90 5333 6060
NUGI 654

AANKONDIGING

Liberaal kunstbeleid: een contradictie in terminis?

De VVD-fractie in de Tweede Kamer heeft het genoegen u uit te nodigen voor het Ronde-Tafel-Debat:

14.00 uur : Ontvangst en koffie
14.30 uur : Inleidingen door:
Frans de Ruiter, voorzitter Kunsten '92 en directeur Koninklijk Conservatonium
Geert Dales, directeur Fonds voor Beeldende Kunsten, Vormgeving en Bouwkunst

15.00 uur: Ronde-Tafel-Debat o.l.v. **Frits Bolkestein**

Deelnemers:
Geert Dales
Matthijs van Heijningen, filmproducent
Ronald de Leeuw, directeur Rijksmuseum
Gerry van der List, publicist
Atzo Nicolaï, secretaris Raad voor Cultuur
Frans de Ruiter

Aansluitend gelegenheid tot discussie

17.00 uur: Aperatief

Hoe belangrijk zijn kunst en cultuur voor onze samenleving en welke rol dichten wij de overheid hierin toe? Liberalen respecteren Thorbecke's principe dat de overheid zich geen inhoudelijk oordeel dient aan te meten. Hoe ver kan dan een liberale partij gaan in haar beleid van financiële steun en stimuleren? Daarnaast leeft de vraag of marktwerking kan en mag binnen de kunsten. En verder, in hoeverre is kwaliteit hét leidend centrum en waar liggen de prioriteiten? Is er extra financiële ruimte nodig voor de komende regeerperiode die geclaimd moet worden bij de formatiebesprekingen?

Datum: maandagmiddag 22 september 1997
Plaats: Oude Zaal, Tweede Kamer, Binnenhof 1 A, Den Haag
Tijd: 14.00 - 17.00 uur

Inlichtingen: Sari van Heemskerck, telefoon: 070 - 3182888

Colofon

VVD-Expresse is een uitgave van de "Mr Annelien Kappeyne van de Coppello Stichting", onder redactie van Tom van der Maas, hoofd afdeling Voorlichting van de VVD-Tweede Kamerfractie en Mary-Honor Kloeg en Ernst van Splunter, medewerkers afdeling Voorlichting. VVD-Expresse wordt gedrukt bij Roeland Druk te Scheveningen, pré-postale verwerking door Adrepak Direct-Mail te Den Haag.Een jaar-abonnement kost ƒ 80,- en is schriftelijk aan te vragen bij de VVD-fractie, Tweede Kamer der Staten-Generaal, postbus 20018, 2500 EA Den Haag. Abonnementenadministratie: Ans Koning (telefoon 070-3182875).

expresse 251
20 september 1997

DOCUMENTATIECENTRUM
NEDERLANDSE POLITIEKE
PARTIJEN

Algemene Beschouwingen

Tien met een griffel

Op deze miljoenennota hebben wij lange tijd zitten wachten. Zij toont een bloeiende economie, een krimpende collectieve sector en een groeiende aandacht voor de kerntaken van de overheid.

Bijna nergens in Europa was de verzorgingsstaat zo ernstig ontspoord. Maar ook bijna nergens is de weg terug naar een sobere en effectieve overheid zo overtuigend ingeslagen. Er wordt ook aan de toekomst gewerkt: onderwijs, infrastructuur en het werkgelegenheidsbeleid hebben alle een financiële impuls gekregen. Via gerichte maatregelen is de inkomenspositie van de mensen die het echt nodig hebben verbeterd, vooral die van de alleenstaande ouderen.

Onze economische achterstand op de rest van Europa wordt in rap tempo ingehaald. Ook onze werkgelegenheid groeit tegen de Europese stroom in. 450.000 banen komen er in deze kabinetsperiode bij.

Fractievoorzitter van het CDA Jaap de Hoop Scheffer denkt dat dit allemaal vanzelf is gegaan. Hij heeft beweerd dat minister Gerrit Zalm van Financiën niets anders heeft gedaan dan met de stroom van de hoogconjunctuur meedobberen. Dat is wel een heel laconieke zienswijze. Natuurlijk heeft het kabinet geluk met de conjunctuur gehad. Maar diezelfde conjunctuur geldt ook voor Duitsland en Frankrijk, die slechtere resultaten boeken. Natuurlijk oogsten wij ook resultaten die voor 1994 zijn gezaaid. Maar het kabinet heeft zijn geluk toch ook afgedwongen. Het is uitgegaan van een matige economische groei. Het is begonnen met een straf ombuigingspakket van 18 miljard en is niet gezwicht voor de verleiding de bezuinigingen weg te strepen tegen de groei. Er is uiteindelijk zelfs 4 miljard meer bezuinigd dan in het regeeraccoord was afgesproken. Van verjubeling van de voordelen van de hoogconjunctuur is bepaald geen sprake.

Wij hebben hier dus niet te maken met een minister van Financiën die luiert in de paarse zon. Integendeel! Het financiële beleid van dit kabinet verdient een tien met een griffel!

Frits Bolkestein

Moties Bolkestein

Beroepsonderwijs

Het beroepsonderwijs vormt een sector die van groot belang is voor het midden- en kleinbedrijf en daarmee voor onze economie. Beroepskwalificaties zijn essentieel voor ieder die zijn kans op werk wil vergroten. Bij de invoering van leerwegen in het voorbereidend beroepsonderwijs moet worden beseft dat een brede algemene vorming niet tot ieders mogelijkheden behoort. Voor veel leerlingen zijn praktisch gericht, kleinschalig georganiseerd onderwijs en een herkenbare afdelingsstructuur van groot belang. Zij hebben een positieve invloed op de motivatie van die leerlingen en de blijvende betrokkenheid van het bedrijfsleven.
Uit onderzoek naar de financiële positie voor beroepsonderwijs en volwasseneneducatie is gebleken dat deze zeer zorgwekkend is. De onderwijsinspectie heeft in haar verslag over 1995 de term "risicovol" gebruikt. Daarom heeft VVD-woordvoerder Clemens Cornielje een motie ingediend die vraagt om structurele versterking van deze sector. In reactie hierop heeft het kabinet éénmalig een bedrag van 30 miljoen vrijgemaakt.
De VVD-fractie is van mening dat gelet op de nieuwe taken die de Regionale Opleidingen Centra hebben gekregen (waaronder de begeleiding van leerlingen op de werkplek, de kwaliteitszorg en de externe legitimering) dit bedrag **structureel** moet worden toegevoegd, zodat het beroepsonderwijs beter in staat wordt gesteld goede vakmensen op te leiden. Hierover heeft de VVD-fractie een motie ingediend.

Justitie en Politie

De VVD-fractie vindt dat de gehele justitiële keten wat extra geld kan gebruiken. Daarom heeft de fractie een motie ingediend waarin het kabinet wordt gevraagd voor de uitbreiding van de politie 25 miljoen gulden uit te trekken. Voor de rechterlijke macht en het Openbaar ministerie heeft de VVD-fractie f 20 miljoen gevraagd.

Vervolg op pagina 3

Verder in dit nummer:

- Algemene Beschouwingen Frits Bolkestein, 1e termijn
- Algemene Beschouwingen Frits Bolkestein, 2e termijn
- Juridisering
- Politie en Justitie

VVD OP INTERNET: WWW.DDS.NL/~VVD
E-MAIL: VVDNET@WORLDACCESS.NL

ALGEMENE BESCHOUWINGEN, FRITS BOLKEST

eerste termijn

Hieronder een samenvatting.

Infrastructuur
Economische groei heeft tot gevolg dat de mobiliteit meer dan evenredig meegroeit. Die toegenomen mobiliteit schept een groeiende behoefte aan infrastructuur. In vergelijking met de ons omringende landen is de laatste decennia in Nederland te weinig in infrastructuur geïnvesteerd.
De distributiefunctie is en blijft een belangrijke pijler van onze economie. Die functie moet internationaal concurrerend en zo milieuvriendelijk mogelijk worden uitgeoefend. Dit betekent niet, dat aan een onbeperkte behoefte aan infrastructuur tegemoet kan worden gekomen. De economische noodzaak moet overtuigend worden aangetoond en de financiële gevolgen van inpassingswensen moeten binnen de perken blijven.

Schiphol
Schiphol staat voor 85.000 arbeidsplaatsen, met een potentie tot verdere uitgroei naar 125.000.
Door de dreigende overschrijding van de geluidscontouren (overigens grotendeels op een weiland en een parkeerplaats) loopt Schiphol de kans voor verder luchtverkeer 'op slot' te gaan. De VVD-fractie is van mening dat snel een oplossing voor dit probleem moet worden gevonden.
De nadelen van het overschrijden van de geluidscontouren wegen niet op tegen de sociale en economische schade die wordt veroorzaakt als Schiphol voor verder luchtverkeer wordt afgesloten.
Flexibiliteit is dus gewenst. De VVD-fractie acht het niet uitgesloten dat de milieunormen voor Schiphol onjuist zijn vastgesteld en dat tot een herwaardering van die normen moet worden overgegaan.
De VVD kiest voor groei van de luchtvaart binnen een verantwoord milieukader. De vijfde baan moet versneld worden aangelegd. Het kabinet moet zeer spoedig met bijzondere wetgeving ter zake komen. Het kabinet moet bovendien, nog in deze periode, een richtinggevend besluit over de toekomst op langere termijn nemen.

Bolkestein: "De voorzieningen van Schiphol om binnen de kaders van de wet te blijven impliceren dat de capaciteit van het vliegveld tijdens de piekuren wordt beperkt. Ik vind dat onaanvaardbaar, omdat er onevenredigheid is tussen de schade die wordt toegebracht aan het milieu en de schade die dreigt te worden toegebracht aan de werkgelegenheid. Natuurlijk heeft de minister-president er gelijk in dat moet worden geprobeerd om dat binnen de kaders van de wet op te lossen, maar het probleem moet wel worden opgelost."

"De minister-president zegt met inventiviteit zal worden bekeken of het mogelijk is binnen de kaders van de wet. Als dat, ondanks alle inventiviteit, niet kan binnen de kaders van de wet, dan zal dat moeten worden gedoogd voor zolang als het nodig is."

Voor de VVD-fractie staat het behoud van de werkgelegenheid voor de vele duizenden werknemers van Schiphol voorop.

Het poldermodel
Buitenlandse journalisten krijgen maar geen genoeg van het befaamde poldermodel. Dat zou op twee pijlers berusten: ten eerste de harmonieuze verhoudingen tussen de sociale partners die een langdurige loonmatiging hebben mogelijk gemaakt. En ten tweede de consensus in de Nederlandse politiek rond de noodzaak van hervorming van de verzorgingsstaat zonder dat er sprake is van kaalslag in de sociale zekerheid.
Nederland mag zich inderdaad gelukkig prijzen met de goede overlegsfeer tussen werkgevers en werknemers. In vergelijking met andere landen is die harmonieus. En de loonmatiging is zonder twijfel zeer belangrijk voor onze economie.
Maar die harmonie en loonmatiging zijn niet zonder slag of stoot tot stand gekomen. Loonmatiging werd bevorderd door lastenverlichting, die op haar beurt door ombuigingen mogelijk is gemaakt.
Dit proces is begonnen met het accoord van Wassenaar (1982), dat onder dreiging van een looningreep is ontstaan. De bevriezing van de uitkeringen en de korting van de ambtenarensalarissen met 3% in 1983 konden op fors verzet van de vakbeweging rekenen. Ook de stelselherziening sociale zekerheid in 1985 en de verlaging van de ziektewetuitkeringen van 80% naar 70% in 1986 kregen veel kritiek. Onder aanvoering van de vakcentrales protesteerden in 1991 tweehonderdduizend mensen op het Malieveld tegen aanpassing van de WAO. Het huidige poldermodel is het resultaat van een betrekkelijk heftige politieke strijd.

Het hart van de overlegeconomie was de vermenging van advies, overleg, belangenbehartiging en soms zelfs uitvoering. Die vermenging bestaat nu niet of nauwelijks meer. De Commissie-De Jong heeft zich in haar rapport "Raad op Maat" terecht tegen een vermenging van advisering en belangenbehartiging gekeerd. Voorjaars- en najaarsoverleggen hebben veel van hun belang verloren. Aan de belangenverstrengeling van de sociale partners in de uitvoering van de sociale zekerheid is met het rapport van de Commissie-Buurmeijer een einde gekomen. De verantwoordelijkheden van sociale partners en de overheid zijn van elkaar gescheiden. De corporatistische deken heeft plaats gemaakt voor het primaat van de politiek.

De VVD-fractie is niet tegen overleg. De gedachte dat overleg een deelnemer altijd zou binden en tot partij zou maken, is niet juist. Overleg kan harmonie in plaats van conflict bewerkstelligen. Het kan bovendien een draagvlak voor overheidsmaatregelen scheppen, en daarmee een gevoel van vertrouwen doen ontstaan. Dat betekent evenwicht. Vertrouwen en evenwicht zijn heden ten dage sleutelwoorden en de VVD is daar gelukkig mee. Maar het primaat van de politiek staat voorop.

Ouderen
De VVD-fractie hecht grote waarde aan een verantwoord beleid voor de groeiende groep ouderen, die veel diverser is dan vaak wordt gedacht. Er wordt soms beweerd dat ouderen erop achteruitgaan. Het tegendeel is waar. Alleenstaande ouderen met alleen AOW gaan er in 1998 4% op vooruit. De ouderenaftrek is al in 1997 tot stand gekomen. De AOW-premie is gemaximeerd en het AOW-fonds heeft een flinke start gekregen met f.23 miljard in 1997 en 1998.
De meeste ouderen willen zo lang mogelijk zelfstandig blijven wonen, soms met aanvullende zorg. De VVD-fractie ondersteunt dat van harte. De eigen verantwoordelijkheid, zo lang die mogelijk is, staat voorop. Bij de zorg- en hulpverlening zal voortdurend aan keuzevrijheid voor de oudere moeten worden gewerkt. Het aanbod moet afgestemd zijn op de vraag. Het persoonsgebonden budget is daar een uitstekend voorbeeld van.

De VVD-fractie heeft een motie van de PvdA mee-ondertekend waarin de regering wordt verzocht 90 miljoen gulden toe te voegen aan het budget voor de verzorgingstehuizen. Dit om aan de omvang en de intensiteit van de zorgvraag in de komende jaren, als gevolg van de vergrijzing van de bevolking, tegemoet te komen.

tweede termijn

Hieronder een samenvatting.

Het dualisme
Het dualisme ontmoet weinig begrip. Hoe vaak horen wij niet: "Maar het is toch uw eigen minister!" Neen, het is niet onze eigen minister, de minister is van het Kabinet, of van de Kroon. Wij proberen elke zaak op eigen merites te beschouwen. Na het aftreden van Staatssecretaris Linschoten, waar wij tegen waren, werd verwacht dat wij "wraak zouden nemen" op een van de staatssecretarissen van de coalitiepartijen. Dat is niet gebeurd. Wij houden ons niet bezig met wraakacties, noch met het "pesten van ministers". Maar wij zijn er ook niet om bewindslieden het koste wat het koste te verdedigen. Dat moeten zij zelf doen.
De oppositie wil natuurlijk dat wij alle kritiek omzetten in moties van afkeuring. Vanuit haar positie is die wens begrijpelijk. Maar zelfs een gewone motie is lang niet altijd nodig, zoals wij in het Bouterse-debat hebben laten zien.
Het dualisme dat wij voorstaan, slaat op de verhouding tussen Kabinet en Kamer. Het betreft natuurlijk niet de verhoudingen binnen het kabinet. Daar mankeert nog wel wat aan. Ik geef drie voorbeelden. Het eerste betreft het artikel van Staatssecretaris Van Dok in de International Herald Tribune, waarin zij de President van de Verenigde Staten kapittelde. Dat had iets koddigs en daar hebben wij dan ook hartelijk om gelachen. De Minister President zei toen dat de staatssecretaris niet namens het kabinet had gesproken. "Ook bewindslieden hebben een persoonlijke titel", zei hij. Neen, die hebben zij niet. Ik wil niet zo ver gaan als De Gaulle, die meende dat de enige persoonlijke aspecten van een minister zijn huwelijk en zijn dood zijn. Maar wat een bewindspersoon op zijn eigen terrein naar buiten brengt, komt altijd voor rekening van het kabinet.
Het tweede voorbeeld betreft Minister Pronk die naar aanleiding van de zaak-Gümüs meende te moeten opmerken "dat de humaniteit in Nederland zoekraakt", aldus Staatssecretaris Schmitz van inhumaan handelen beschuldigend. Mijn fractie heeft weinig waardering voor deze schone-handen-politiek, die op gespannen voet staat met de solidariteit waartoe bewindspersonen onderling geroepen zijn.
Het derde voorbeeld betreft Minister Van Mierlo, die naar aanleiding van het optreden van de Minister van Financiën over onze financiële positie in Europa zei dat deze "als een blaffende hond" door het veld is gaan rennen. Niet alleen is de vergelijking onelegant, zij brengt schade toe aan de Nederlandse onderhandelingspositie. Van Mierlo verzekerde de VVD-fractie dat hij een en ander niet zo had bedoeld. Waar het de VVD om gaat is dat het kabinet moet regeren in collegiaal bestuur. Meningsverschillen horen thuis in de Trèvezaal, niet op straat.

Minimumloon
De heer Wallage heeft de heer Wolffensperger bekritiseerd over de vele miljarden die D66 het onderwijs voorspiegelt. Dat zouden wel erg makkelijke beloftes zijn. De VVD is het met die kritiek eens. Maar maakt de heer Wallage niet dezelfde fout? Hij houdt de kiezers een mogelijke extra verhoging van minimumloon en uitkeringen voor. Maar een extra verhoging van bijvoorbeeld 3% kost al drie miljard. De sociale en financiële kosten van de extra werkloosheid daargelaten. Ook volgens de Minister President staat zo'n verhoging haaks op het kabinetsstreven naar verlaging van de minimumloonkosten.

Drie jaar Paars
Het kabinet heeft zijn financiële doelstellingen ruim gehaald. Voor tekortreductie, lastenverlichting en uitgavenbeheersing krijgt dit kabinet een tien met een griffel. Het devies van werk, werk en nog eens werk is in klinkende resultaten omgezet. In de sociale zekerheid zijn alle hervormingen zonder belangrijke wijzigingen uitgevoerd. In de zorgsector is een gematigde kostenontwikkeling gepaard gegaan met oog voor de behoeften van consument en patiënt. Het ministerie van landbouw en visserij is na een lange winterslaap opgeschud. Veel geld is uitgetrokken voor de kerntaken onderwijs, infrastructuur en openbare orde. De inkomenspositie van ouderen met een klein pensioen is belangrijk verbeterd. Ons voorzitterschap van de Europese Unie is veel professioneler uitgevoerd dan zes jaar geleden.
De vorming van Paars is tekenend voor de afgenomen afstand tussen de verschillende politieke partijen. Het is inderdaad opmerkelijk -misschien zelfs van historische betekenis - hoe sociaal-democraten en liberalen samen de verzorgingsstaat hebben hervormd. Dat neemt niet weg dat de politieke consensus in ons land niet vanzelf tot stand is gekomen. Er zijn flinke politieke conflicten voor nodig geweest.
We zijn uiteindelijk op consensus uitgekomen, maar het heeft wel erg lang geduurd. Bovendien: consensus houdt zichzelf niet in stand. Consensus die stolt, leidt tot stagnatie. Ik verwijs naar het Zweedse model, dat eens net zo bejubeld werd als het Nederlandse model nu. Uiteindelijk is het aan zijn eigen consensus ten ondergegaan. Consensus mag vooral niet leiden tot zelfgenoegzaamheid.
Wij staan voor grote uitdagingen. Verdere versterking van onze economie. Meer mensen aan het werk. Opname van nieuwkomers in onze samenleving. Investeren in de inrichting van ons land. Onderdelen van onze economie zijn nog niet concurrerend. De strijd tegen de criminaliteit is nog lang niet gestreden. Wij hebben een belastingstelsel nodig dat niet ontmoedigt, maar prikkelt,en dat dus niet moet nivelleren. Goede zorg voor onze ouderen. En beter onderwijs voor onze jongeren. Nederland moet een "lerende samenleving" worden. Deze uitdagingen vragen om ambitie. Ambitie vraagt om politieke keuzes. Niet om het gevoel "dat we het zo voortreffelijk voor elkaar hebben met elkaar". Wij staan aan de vooravond van de periode waarin wij onze ambities aan het electoraat zullen voorleggen. De VVD-fractie verheugt zich op die periode. Maar vooralsnog vragen wij het kabinet de ingeslagen weg tot de laatste klinker af te leggen.

Vervolg van pagina 1

Sport
Aan de Sportbegroting voor 1998 is structureel 5 miljoen gulden toegevoegd. De deelname aan sport van ouderen blijft sterk achter bij die van de jongeren, terwijl sport toch bijdraagt aan een gezond leven en aan sociale contacten. Sport is ook belangrijk in de strijd tegen jeugdcriminaliteit. Het kabinet erkent dit en heeft samen met anderen het project Jeugd in Beweging opgezet. Ook daarvoor is meer geld nodig. Om de voornemens van de kabinetsnota 'Wat Sport beweegt' met meer kracht te kunnen uitvoeren, heeft de VVD-fractie de regering verzocht een extra financiële inspanning te leveren van 5 miljoen gulden.

Er is geen sprake, zoals CDA-fractievoorzitter De Hoop Scheffer aangaf, van 'ongedekte cheques'. Er is een voorstel tot financiering (dekking) van deze moties gedaan. Tijdens de Financiële Beschouwingen zal worden besproken hoe dat precies zal worden ingevuld. Bolkestein benadrukte dat er dat jaar geen 'ongedekte' cheques uitgaven mogen worden gedaan.
Over alle moties is afgelopen donderdag gestemd. Alle drie zijn aangenomen.

Juridisering *(eerste termijn Algemene Beschouwingen)*

Er is een enorme toename van het aantal rechterlijke uitspraken in bestuursgeschillen. Dat heeft verschillende oorzaken. Eén daarvan is de ruime mogelijkheid bezwaar en beroep tegen overheidsbeslissingen aan te tekenen. Daarenboven is in de Nederlandse wetgeving een duidelijke neiging met open normen te werken. De rechter wordt dan in concrete gevallen gevraagd daar inhoud aan te geven. Op het gebied van het bestuursrecht kan dit met zich meebrengen, dat de bestuursrechter beleidsuitspraken van de bestuurder een bepaalde inhoud gaat geven. Dat is onwenselijk omdat een algemene belangenafweging behoort te geschieden door de democratisch gekozen volksvertegenwoordiging. Daar komt bij dat de rechter bestuursbeslissingen toetst aan algemene beginselen van behoorlijk bestuur. Deze beginselen worden bovendien in de rechtspraak ontwikkeld. Zo ontstaat de merkwaardige situatie, dat het bestuur zich moet houden aan niet duidelijk omschreven rechtsnormen. Dit maakt het bestuur onzeker en ook risicomijdend.
Een ander aspect is, dat de belanghebbende altijd wel een reden meent te hebben voor een bezwaar en/of beroepsprocedure. Voor hem kan het bijkomend voordeel zijn dat het instellen daarvan een fantastisch vertragingsmiddel tegen de uitvoering van een voorgenomen besluit is. Dat kan straffeloos geschieden. Om dit te voorkomen zullen de mogelijkheden tot dat bezwaar en beroep moeten worden beperkt en zal tegen misbruik en/of oneigenlijk gebruik van het procesrecht moeten worden opgetreden.
De overheid heeft de taak het algemeen belang te dienen.
Bij een bestuursbesluit behoren alle deelbelangen in aanmerking genomen te zijn. De praktijk lijkt uit te wijzen, dat diegene wiens deelbelang naar zijn oordeel niet voldoende tot zijn recht komt, zich vervolgens tot de rechter wendt. Door de open normen in de wet en door toetsing aan beginselen van behoorlijk bestuur blijken besluiten voor een deel weer inhoudelijk getoetst te worden.
De wetgever heeft daarmee de rechter de gelegenheid gegeven op de stoel van de bestuurder te gaan zitten. Een bepaald deelbelang kan op die wijze onevenredig veel aandacht krijgen. De is vraag of wij niet te ver zijn doorgeschoten door de bevoegdheid tot procederen ook toe te kennen aan ideële belangengroeperingen, die niet rechtstreeks in hun materiële belangen worden getroffen. Is het niet veeleer de taak voor die groeperingen hun belangen bij de inspraakprocedures kenbaar te maken?
Door deze ontwikkelingen worden politiek gewenste besluiten opgehouden. Uitvoering daarvan wordt regelmatig geschorst en de implementatie duurt veel te lang. Voor het bestuur ligt er de belangrijke taak efficiënter te werken, zodat wettelijke termijnen voor het nemen van besluiten niet stelselmatig en fors worden overschreden.
Voorts mag het zich evenmin in procedures schuldig blijven maken aan het traag toezenden van dossiers en voeren van verweer. Het primaat voor bestuurlijk beleid ligt bij de politiek. De rechter behoort zich bij toetsing van bestuursbesluiten uitsluitend te richten op de vraag of het bestuur daartoe de bevoegdheid had, of is voldaan aan de voorgeschreven procedures en of alle feiten, bezwaren en bestaande belangen zijn meegewogen.
Om juridisering tegen te gaan lijken de volgende drie punten wenselijk:

1. Het bestuur door voorschriften te dwingen in procedure sneller te handelen.
2. Na te gaan of de rechtsgang in twee en soms drie instanties, namelijk bezwaar, beroep en hoger beroep, kan worden beperkt. Immers een zo uitgebreide rechtsbescherming verhindert snelle effectuering van genomen besluiten.
3. De rechter wat meer te binden aan termijnen voor afhandeling van zaken. Daar zou een in te stellen Raad voor de Rechterlijke Macht op moeten toezien. Deze zou voorts bevoegd moeten zijn tot onderzoek naar gedragingen van leden van de rechterlijke macht en tot het nemen van maatregelen tegen individuele rechters. Uiteraard dient een dergelijke commissie uit leden van de rechterlijke macht te bestaan, vanwege de onafhankelijkheid van de rechter.

Justitie en politie

Nog steeds voelen veel mensen zich niet veilig op straat. Dit kabinet heeft wel een antwoord gegeven op klassieke justitieproblemen. Zij breidt de sterkte van politie uit met 3700 personen. De reorganisatie van het openbaar ministerie en de herziening van de rechterlijke organisatie leiden tot doelmatiger rechtspleging. In deze kabinetsperiode stijgt de celcapaciteit bovendien van 12.500 naar 16.500.
De VVD-fractie vindt dat de gehele justitiële keten wat extra geld kan gebruiken. Daarom heeft de fractie een motie ingediend waarin het kabinet wordt gevraagd voor de uitbreiding van de politie 25 miljoen gulden uit te trekken. Voor de rechterlijke macht en het Openbaar ministerie heeft de VVD-fractie f 20 miljoen gevraagd.
Nadat de politiewet in de Tweede Kamer was aangenomen - met tegenstem van de VVD - heeft de VVD-fractie besloten bij het regeeraccoord daarop niet terug te komen omdat in het politieveld rust nodig was.
Inmiddels is er een eerste beoordeling van de politiewet gegeven en de verdere evaluatie wordt aan het eind van dit jaar afgerond. Voor de VVD staat vast, dat bevoegdheden en verantwoordelijkheden niet goed zijn geregeld. De VVD-fractie is van oordeel dat over de politietaak landelijk verantwoording moet worden afgelegd. Zij heeft dan ook enige tijd geleden aangegeven de Nederlandse politie in de figuur van één gedeconcentreerde Rijksdienst op termijn niet uit te sluiten. Daarbij is erop gewezen, dat een groeiende samenhang nu al tendeert in de richting van een politie die zich als eenheid manifesteert.
Hoe slecht het met bevoegdheden en verantwoordelijkheden is gesteld, blijkt uit de thans ontstane toestand rond de Heer Brinkman. Deze kwestie geeft aan dat een niet gekozen regionaal college dat geen verantwoording behoeft af te leggen niet het aangewezen orgaan is tegenover hetwelk een korpsbeheerder zich moet verantwoorden. De VVD-fractie steunt de Minister van Binnenlandse Zaken Hans Dijkstal, die meer centrale sturing in de politiewet wil vastleggen.

Forum Mr Annelien Kappeyne van de Coppello Stichting

Op maandag 27 oktober a.s. vindt in de Pieterskerk in Leiden het vierde forum plaats van de Mr Annelien Kappeyne van de Coppello Stichting. Het thema van dit jaarlijkse debat is deze keer 'de integriteit van de overheid'. Tijdens de forumdiscussie worden vraagtekens geplaatst bij de manier waarop de overheid met de wet omgaat: in hoeverre kan en mag de overheid het recht ondergeschikt maken aan haar belangen? Onder voorzitterschap van de heer mr Ph. G. Brood zullen mevrouw drs S.J. Stuiveling en de heer prof. dr. P. B. Cliteur zich bezinnen op het principe van onze huidige rechtsstaat en de discussie daarover aangaan met het publiek. Hierbij nodigt de Mr Annelien Kappeyne van de Coppello Stichting u uit het forum bij te wonen. U bent van harte welkom in de Pieterskerk vanaf 19.30 uur. Voor meer informatie kunt u contact opnemen met het secretariaat van de stichting (tel: 020-6242627/fax:020-6388401 t.a.v. Willemijn de Jonge).

252
27 september 1997
expresse

DOCUMENTATIECENTRUM NEDERLANDSE POLITIEKE PARTIJEN

Pact tegen de misdaad

"De brutaliteit ten top" vindt fractievoorzitter van het CDA Jaap de Hoop Scheffer ons verzoek tot uitbreiding van de politiesterkte.
Deze reactie is opmerkelijk. Nog steeds voelen veel mensen zich niet veilig op straat. Onze wens om hier iets tegen te doen, kan moeilijk brutaal worden genoemd.
De heer De Hoop Scheffer verwijt ons onze verkiezingsbeloften niet waar te maken. De VVD heeft in haar verkiezingsprogramma van 1994 middelen om de politiesterkte uit te breiden, in het vooruitzicht gesteld.
Op 1 maart 1994 heb ik mijn collega-lijsttrekkers een brief gestuurd waarin ik heb voorgesteld nog voor de landelijke verkiezingen in 1994 te komen tot een kamerbreed 'Pact tegen de misdaad'. Dit akkoord zou in ieder geval één concrete afspraak moeten bevatten, namelijk uitbreiding van de politie-capaciteit met 10.000 politiemensen vóór het jaar 2000. De groeiende criminaliteit was een te groot probleem om door één partij alleen te worden aangepakt. Daarom wilde de VVD dat deze inspanning, ongeacht de politieke kleur van het kabinet dat in 1994 zou worden gevormd, gezamenlijk, dus door alle partijen, zou worden geleverd.
Van het CDA hebben wij nooit antwoord gekregen op deze brief. Hopelijk kunnen zij zich de inhoud ervan nog wèl herinneren.
Wij vroegen 10.000 extra politie-agenten vóór het jaar 2000. Dit kon niet worden gerealiseerd omdat bij de kabinetsformatie sprake bleek van een negatieve erfenis van 9 miljard gulden van het vorige kabinet-Lubbers-Kok. Bovendien besloot dat kabinet net voor de verkiezingen van 1994 1000 agenten te bezuinigen.
Inmiddels is het politie-apparaat versterkt met 3700 personen. Het aantal toezichthouders is ook sterk toegenomen. Daarbij is in deze kabinetsperiode 2 miljard gulden voor beleidsintensiveringen uitgetrokken. Vorige week, tijdens de Algemene Beschouwingen, heeft de VVD-fractie nog 25 miljoen gulden extra voor versterking van het politie-apparaat gevraagd.
Ook de komende jaren blijft 'meer blauw op straat' een belangrijk thema voor de VVD. Wij zullen ons uiterste best doen verdere uitbreiding van het aantal politiemensen de komende kabinetsperiode te realiseren. Het zou collega De Hoop Scheffer sieren een constructieve bijdrage hier aan te leveren. Aan 'blaffen tegen de maan' heeft niemand wat.

Frits Bolkestein

Asiel

Uitgeprocedeerde asielzoekers die meewerken

VVD-woordvoerder Jan Rijpstra heeft in juni van dit jaar tijdens een debat met staatssecretaris Schmitz van Justitie benadrukt dat het ministerie verantwoordelijk is voor de asielprocedure. Justitie (IND) is verantwoordelijk voor toelating én uitzetting. De staatssecretaris heeft inmiddels voorgesteld een aparte status te creëren voor die mensen die uitgeprocedeerd zijn, maar die niet terug kunnen keren naar het land van herkomst. Het gaat hier om mensen die willen meewerken aan hun uitzetting, het land van herkomst weigert hen echter toe te laten. De VVD is hiervan geen voorstander omdat Justitie al een mogelijkheid heeft deze personen een status te verlenen: de vergunning tot verblijf humanitair of de voorlopige vergunning tot verblijf. Hiervan wordt echter nauwelijks gebruik gemaakt. Het voorstel van de VVD in juni was om het vertrekcentrum Ter Apel de laatste toetsen te laten uitvoeren zodat kan worden vastgesteld dat de uitgeprocedeerden willen meewerken, maar het land van herkomst niet. Indien dit wordt vastgesteld is de VVD van opvatting dat deze mensen niet op straat moeten worden gezet, maar moeten worden teruggeplaatst in een asielzoekerscentrum. Als de IND vaststelt dat ook in de toekomst geen medewerking van het land van herkomst is te verwachten, vindt de VVD dat aan hen een voorlopige vergunning tot verblijf (vvtv) of vergunning tot verblijf humanitair moet worden verleend.

Tentenkamp

Ingrijpen door de politie is voor de VVD nu niet aan de orde. De VVD is van mening dat een dergelijke actie niet bijdraagt aan de oplossing van het vraagstuk. Het beleid van de overheid, gesteund door de VVD, is er op gericht uitgeprocedeerden naar het land van herkomst te laten gaan. Indien de uitgeprocedeerden meewerken, maar het land van herkomst niet, zal de opvang niet onthouden worden. Als de situatie zich voordoet dat de uigeprocedeerde géén medewerking wil verlenen, vindt de VVD dat opvang moet worden ontzegd. Tegen deze beslissing is beroep bij de rechter mogelijk.

Machtiging Voorlopig Verblijf

Deze week is in de Tweede Kamer het initiatiefwetsvoorstel van het CDA over de 'machtiging voorlopig verblijf' behandeld. Dit wetsvoorstel bepaalt dat het regelen van een 'machtiging tot voorlopig verblijf' in het land van herkomst wettelijk verplicht is om

Vervolg op pagina 4

Verder in dit nummer:

- Fokker
- Provinciale afvalgrenzen
- Schiphol
- Motorbrandstoffenprijzen
- Angola
- Heroïne-experiment
- Ouderbijdragen en sponsorgelden in het onderwijs
- Management voortgezet onderwijs

Angola

Afgelopen week debatteerde de Kamer over het onderzoek dat minister Voorhoeve van Defensie heeft ingesteld naar vermeend wangedrag van Nederlandse militairen in Angola. Dit wangedrag bleek inderdaad te hebben plaatsgevonden. Bovendien bleek dat de VN-leiding niet tegen het wangedrag optrad.
VVD-woordvoerder Theo van den Doel is van mening dat het aan goede monitoring van de missie heeft ontbroken. Hij heeft daarom aangedrongen op een jaarlijkse evaluatie (tijdens de begrotingsbehandeling) van de lopende missies van de Verenigde Naties. De VN-missies moeten aan de hand van het Toetsingskader, dat in november 1995 door de Kamer is vastgesteld, worden geëvalueerd. De minister heeft dit toegezegd.

Inlichtingen:
Theo van den Doel, 070-3182891

Provinciale afvalgrenzen zullen verdwijnen

De provinciale grenzen voor afvalverwerking zullen per 1 januari 1999 verdwijnen. Hierover hebben de minister van VROM en de Kamer afgelopen week overeenstemming bereikt.
Aan de orde was een wetsvoorstel tot wijziging van de Wet milieubeheer. Door middel van een amendement van VVD en D66 kon het wegvallen van de provinciale afvalgrenzen versneld worden gerealiseerd. Eerder had de minister, naar aanleiding van het advies van de commissie-Epema en de brede steun in de Kamer, aangeven dat zij voor wetswijziging zo'n 21/2 jaar nodig zou hebben. Het amendement werd door de minister overgenomen.
Gevolg is dat vanaf 1 januari 1999 er sprake zal zijn van een landelijke afvalmarkt, hetgeen zich zal vertalen in een grotere efficiëntie en lagere tarieven voor burgers en bedrijven. Eén van de voorwaarden voor het opheffen van de provinciegrenzen was het verhogen van het storttarief voor brandbaar afval tot het niveau van het gemiddelde verbrandingstarief. Mede op aandringen van VVD-woordvoerder Jan Hendrik Klein Molekamp is besloten dat het geld dat dit verhoogde storttarief oplevert volledig ten goede moet komen aan de sector. Concreet betekent dit dat de afvalverbrandingsinstallaties een hogere vergoeding krijgen voor de door hen opgewekte elektriciteit. Hierdoor kan het verbrandingstarief dalen, hetgeen zijn weerslag heeft op de afvalstoffenheffing voor burgers en bedrijven.

Inlichtingen: Jan Hendrik Klein Molekamp, 070-3182884

Fokker

Afgelopen woensdag vond in de Tweede Kamer het afrondende debat over Fokker plaats. Ondanks de pogingen van curatoren en de inzet van de regering bleek een doorstart niet realistisch. Serieuze partners of financiers, die garant konden staan voor de voor een doorstart benodigde schaalgrootte en ontwikkeling, haakten af. Een deel van de gezonde Fokkeractiviteiten is nu voortgezet in Fokker Aviation, een dochteronderneming van Stork.
De VVD betreurt de ondergang van de 80-jarige zelfscheppende vliegtuigindustrie in Nederland. Het voortbestaan was een investering waard, maar Fokker kan niet tot elke prijs behouden worden. Aan steunverlening moeten duidelijke voorwaarden verbonden worden; er kan geen sprake zijn van onbegrensde en terugkerende kapitaalinjecties. Het gaat immers om belastinggeld.
VVD-woordvoerder Hella Voûte-Droste benadrukte tijdens het debat het belang van het luchtvaartcluster dat rond Fokker is ontstaan. Dat blijft nu ten dele behouden via Fokker Aviation. De kennisinstituten en het NLR proberen bovendien aansluiting te vinden bij Europese projecten. De woordvoerder gaf aan dat de politiek lessen moet leren van RSV en Fokker. Ook de geschiedenis van Fokker geeft aan dat staatssteun alleen verleend kan worden aan de hand van openbare en eenduidige criteria, die dan ook moeten worden nagekomen.

Inlichtingen:
Hella Voûte-Droste, 070-3182907

Ouderbijdragen en Sponsorgelden in het onderwijs

In het wetsvoorstel wordt geregeld dat de toelating van leerlingen tot het onderwijs niet afhankelijk mag worden gesteld van het betalen van een ouderlijke bijdrage. In het wetsvoorstel wordt de vrijwilligheid van de ouderbijdrage vastgelegd. De VVD-fractie stemt hiermee in. Nu is geregeld dat ouders niet verplicht kunnen worden tot het betalen van bijdragen voor bijvoorbeeld zwemmen, culturele activiteiten, overblijven en extra personeel. De overheid moet zorgdragen voor een voldoende niveau van basisbekostiging voor onderwijs. De ouderbijdrage is slechts voor aanvullende voorzieningen. Scholen mogen kinderen uitsluiten van het gebruik van deze èxtra voorzieningen als daar niet voor is betaald.

Sponsorgelden
Sponsoring komt al heel lang voor in het onderwijs. Omdat dit verschijnsel de laatste jaren is toegenomen heeft de staatssecretaris een convenant met de meest betrokken organisaties gesloten waarin een gedragscode voor sponsoring is afgesproken. Tijdens het debat hebben D66 en de PvdA zich sterk gemaakt voor een nadere wettelijke regeling tegen sponsoring. Deze partijen wilden de afspraken van het convenant opgenomen zien in het wetsvoorstel. Dit is niet ondersteund door de VVD-fractie. In principe biedt het convenant een goede vorm van zelfregulering. Het nog eens vastleggen van deze afspraken in de wet is juridisch niet goed mogelijk en in strijd met de geest van de wet die beoogt de verantwoordelijheid voor sponsoring op schoolniveua te leggen. Bovendien zou het leiden tot een veelheid aan regels die niet of nauwelijks te hand-

Vervolg op pagina 3

Motorbrandstoffenprijzen

Met minister van Economische Zaken Hans Wijers is gesproken over de motorbrandstoffenprijzen. De VVD-fractie is altijd zeer kritisch geweest ten aanzien van de manier waarop benzineprijzen tot stand komen. In de motie Hofstra die vorig jaar is ingediend werd de regering gevraagd onderzoek te doen naar die prijsvorming.
In maart 1997 is de Tweede Kamer op de hoogte gebracht van een rapport van Coopers & Lybrand die onderzoek heeft gedaan naar de hoogte van de kale prijzen (d.w.z. pompprijs minus accijnzen, belastingen en heffingen) van Euro 95(benzine) en diesel in Nederland en de omringende landen.
Uit dit onderzoek bleek dat de kale prijzen in alle landen vrijwel even hoog zijn, maar dat er grote verschillen zijn geconstateerd in de distributiemarges. Deze marge bestaat uit de winstmarges voor de oliemaatschappijen min de kosten die zijn gemaakt vanaf de raffinaderij tot de consument. Zo is de distributiemarge van Euro 95 in Nederland 28,3 cent en in het Verenigd Koninkrijk (VK) 6,9 cent. Dit betekent dat in Nederland jaarlijks circa 1370 miljoen gulden meer voor brandstof wordt betaald dan in het Verenigd Koninkrijk. Met België scheelt het 80 miljoen en met Duitsland 440 miljoen gulden.
De distributiemarge is de afgelopen twee jaar in Nederland gestegen met 15% en in de omringende landen gelijk gebleven of zelfs gehalveerd (VK).
Vervolgens is onderzoek gedaan naar de mogelijke toetredingsdrempels voor het openen van een benzine station. Daarnaast is er een mededingingsonderzoek gestart dat nog moet worden afgerond.
Uit het toetredingsonderzoek is naar voren gekomen dat de samenstelling van de aanbiederskant in Nederland heel eenzijdig is. Ongeveer 70% van de markt is in handen van de vier grootste oliemaatschappijen. Daarbij zijn de mogelijkheden voor nieuwkomers op de brandstoffenmarkt gering. Dat heeft te maken met het geringe aantal locaties dat wordt vrijgegeven. Bovendien worden benzineverkooppunten in Nederland vergeven aan de hoogste bieder. Dit maakt het moeilijk voor kleinere maatschappijen om toe te treden op de markt. Ook is gebleken dat het vanwege het Nederlandse vestigingsbeleid bijna onmogelijk is benzinestations te vestigen bij branchevreemde kanalen, zoals bijvoorbeeld supermarkten of meubelzaken buiten de stad.
Hierdoor is er te weinig prijsconcurrentie in Nederland, zodat de benzineprijs te duur is.

Woordvoerder Pieter Hofstra zal er bij de regering op aandringen dat maatregelen worden genomen die de prijsconcurrentie van motorbrandstoffen moet bevorderen. Verder zal hij aansporen tot een zo spoedig mogelijke voltooiing van het mededingingsonderzoek. De minister heeft gezegd zich in te zullen spannen om met integrale beleidsvoorstellen te komen die nog in dit parlementaire jaar kunnen worden afgehandeld.

Inlichtingen:
Pieter Hofstra, 070-3182886

Heroïne-experiment

Deze week is het overleg over het voorgenomen heroïne-experiment afgerond (zie ook VVD-expresse 249). Het debat ging over het voorstel van minister Borst van Volksgezondheid om onderzoek te verrichten naar het medisch verstrekken van heroïne aan verslaafden.
De VVD-fractie had in een vorig overleg al aangegeven niet akkoord te gaan met de oorspronkelijke onderzoeksopzet, waaraan 750 langdurig verslaafden zouden deelnemen. De VVD is wel bereid te beginnen met een kleinschalig vooronderzoek in één of twee steden met zo'n 50 deelnemers, zodat alle eventuele negatieve neveneffecten eerst geanalyseerd kunnen worden. De minister ging hiermee akkoord, mits de VVD-fractie de garantie zou geven daaropvolgend akkoord te gaan met het grote onderzoek, 'tenzij er ongewenste effecten en onoplosbare problemen ontstaan'. VVD-woordvoerder Anke van Blerck stond er op eerst een evaluatie van de kleinschalige voorfase van het experiment te houden. Pas nadat deze evaluatie in de Tweede Kamer is besproken kan pas tot een grootschaliger experiment worden besloten. Minister Borst heeft hier uiteindelijk mee ingestemd.

Inlichtingen: Anke van Blerck-Woerdman, 070-3182917

Schiphol

In een Algemeen Overleg met minister Jorritsma van Verkeer en Waterstaat is gesproken over de dreigende overschrijding van de geluidsnormen door Schiphol.

De mogelijkheid van een overschrijding van de geluidsnormen heeft te maken met onverwachte en gewijzigde omstandigheden, zoals de afsluiting van de Kaagbaan in verband met reparaties en een 25-30% toename van vertraagde vluchten in de uren tussen 18.00 en 23.00 uur.
Schiphol is nu met een wijzigingsplan gekomen waarin maatregelen zijn aangekondigd die er voor zorgen dat kan worden vastgehouden aan de vastgestelde geluidsnormen. Deze maatregelen hebben consequenties die, naar de mening van de VVD-fractie, niet in verhouding staan tot de dreigende overschreiding van de geluidscontouren. De maatregelen die Schiphol aankondigt, hebben namelijk grote maatschappelijke en economische schade tot gevolg. Het zal leiden tot een groot verlies aan banen, overlast voor bedrijven en zelfs extra luchtverontreiniging als gevolg van het moeten blijven rondcirkelen van vliegtuigen.
Hierbij moet nog worden opgemerkt dat de overtreding van de geluidsnormen voor een groot deel betrekking heeft op agrarisch gebied en een parkeerplaats.
Er zal snel een oplossing moeten worden gevonden, waarbij in eerste instantie zoveel mogelijk moet worden vastgehouden aan de vastgestelde normen. Een te dogmatische houding is daarbij niet verstandig. Wanneer Schiphol de aangekondigde maatregelen moet uitvoeren om te voorkomen dat mogelijk enkele geluidsnormen worden overtreden, heeft dat effecten die maatschappelijk niet te verantwoorden zijn. Enige flexibiliteit bij het vinden van een oplossing is dus van belang. De VVD pleit al jaren voor de invoering van de lex specialis. Dit zou de aanleg van de vijfde (milieu)baan bespoedigen. De aanleg van deze baan zou de problemen van Schiphol aanzienlijk verlichten. De discussie wordt vervolgd.

Inlichtingen: Jan te Veldhuis, 070-3182901

Vervolg van pagina 2

haven zijn. Om sponsoring nog beter beheersbaar en controleerbaar te maken, heeft de woordvoerder een amendement ingediend met de bepaling dat niet alleen de meerderheid van de ouder/leerlinggeleding, maar ook de meerderheid van de personeelsgeleding van de Medezeggenschapsraad instemmingsbevoegdheid krijgt bij sponsorcontracten.

Inlichtingen:
Clemens Cornielje, 070-3182904

Statement Frits Bolkestein voor de landelijke manifestatie van de Vereniging voor het Management in het Voortgezet Onderwijs. Hieronder een samenvatting.

Basisvorming, profielen, studiehuis en leerwegen zijn de belangrijkste onderwijskundige vernieuwingen in het voortgezet onderwijs. Daarnaast moet het onderwijs worden gemoderniseerd door middel van de invoering het gebruik van computers. Dat alles stelt hoge eisen aan de aandacht en inspanning van betrokkenen.
Aangezien het succes uiteindelijk staat of valt met de kwaliteit van de leraar voor de klas, is een investering in het aanzien van die leraar ook een aandachtspunt voor de komende periode. Dit dient dan te gebeuren onder gelijktijdige modernisering van de arbeidsvoorwaarden en de realisering van een modern personeelsbeleid op scholen.

In een democratische samenleving moet voor alle kinderen. ongeacht afkomst en inkomen, kwalitatief goed onderwijs beschikbaar zijn. Het onderwijs vervult immers een vitale taak binnen de samenleving door het voorbereiden van haar leerlingen op het functioneren in de maatschappij. De zorg voor kwalitatief goed onderwijs is daarom uitdrukkelijk een overheidstaak.
Het onderwijs moet de leerlingen in staat stellen het beste uit zichzelf te halen. Daarbij dient het voldoende rekening te houden met de grote verschillen in belangstelling, talenten en vermogens. Overheidsbeleid dat homogenisering afdwingt en eenvormige structuren oplegt, houdt onvoldoende rekening met deze natuurlijke verschillen tussen kinderen.
Daarnaast is het van groot belang dat het onderwijs datgene doet waarvoor het bedoeld is: de overdracht van kennis en vaardigheden. Er bestaat een onmiskenbare neiging om allerlei maatschappelijke problemen en ontwikkelingen op het onderwijs af te schuiven. Dat gaat ten koste van de kerntaak van de school en zorgt voor overspannen verwachtingen van het onderwijs en overspannen leraren. Dit betekent dat wij terughoudend moeten zijn met constante uitbreidingen en verbredingen van lesstof in de vorm van vakken en kerndoelen.
Daarnaast ben ik er geen voorstander van dat scholen "bed & breakfast" voor verwaarloosde leerlingen gaan verzorgen.
Ouders zijn primair verantwoordelijk voor de opvoeding en moeten daarop ook aangesproken kunnen worden. Als de gezinssituatie tekort schiet, kunnen scholen wil een signalerende rol spelen en dient andere hulp (bijvoorbeeld jeugdhulpverlening) ingeschakeld te worden. Tot de kerntaken van de school reken ik wel de overdracht van fundamentele normen en waarden, waaronder verantwoordelijkheidsgevoel, gelijkwaardigheid van mensen en het respect voor anderen. Deze overdracht is vooral een kwestie van het klimaat op school en de houding van de leraren en hoeft niet in een apart vak plaats te hebben.

Openheid
Het is dus in het belang van het onderwijs zelf dat het zich open naar de omgeving opstelt. Ik ben daarom voorstander van een grotere invloed en betrokkenheid van ouders bij de school. Ook een betere voorlichting voor ouders over resultaten, methoden en schoolklimaat is van belang voor de transparantie van de school.
Om open te kunnen staan voor de omgeving moeten scholen ook de ruimte en de instrumenten krijgen om deze ruimte te benutten. Daarom heeft de VVD zich altijd sterk gemaakt voor de invoering van een modern personeelsbeleid op de scholen. Ik ben dan ook verheugd over de impuls die het kabinet hiervoor in de begroting ter beschikking heeft gesteld.
Sinds het aannemen van de motie ter verkleining van de klassen in het basisonderwijs bij de Algemene Beschouwingen van vorig jaar mag het onderwijs zich in een toegenomen aandacht verheugen. Een voorbeeld hiervan is het recente debat over de invoering van de profielen in de bovenbouw van het HAVO en VWO, dat met relatief veel aandacht van de media gepaard ging.

Hoe zal de politieke agenda voor het voortgezet onderwijs voor de komende kabinetsperiode eruit gaan zien? welke plaats zal het onderwijs innemen in de komende verkiezingsprogramma's? Wat het laatste betreft: dat boekje kan ik hier nog niet opendoen, daarvoor verwijs ik naar de openbaarmaking van ons programma op 21 oktober a.s.
De paarse partijen hebben zich voor de volgende regeerperiode gecommiteerd aan de verdergaande klassenverkleining in de onderbouw van het basisonderwijs. Dat is verheugend, maar het betekent wel een aanzienlijke claim op de middelen. Maar de lijn van ontzien van het basis~, voortgezet en middelbaar onderwijs uit deze kabinetsperiode zal ongetwijfeld worden voortgezet.
Wat betreft de agenda van het voortgezet onderwijs zou ik graag de volgende opmerkingen willen maken.
Het voortgezet onderwijs heeft in de afgelopen jaren met grote veranderingen te maken gehad. Allereerst is de basisvorming ingevoerd. Een grote operatie waarbij naar mijn mening de nodige kanttekening gen kunnen worden gezet. Signalen uit de praktijk wijzen op de grote moeite die scholen hebben met het uniforme keurslijf van de basisvorming. Het is de vraag of de brede algemene en uniforme vorming die het doel is van de basisvorming wel voldoende recht doet aan de verschillen tussen kinderen. Dit geldt met name voor de leerlingen in het VBO. De gerichtheid op de praktijk mag daar niet overboord worden gezet voor meer algemene vorming. Dat is naar mijn mening ook een van de randvoorwaarden bij de invoering van leerwegen in het MAVO/VBO/VSO.

Beleidsmoratorium
Zoals hiervoor vermeld is het wetsvoorstel ter invoering van de profielen in de bovenbouw havo/vwo onlangs aangenomen. Ondanks de wat beladen discussie over de invoeringsdatum is hier naar mijn mening sprake van een goed afgewogen en verantwoord eindresultaat. De invoering van deze vernieuwingen tezamen met het studiehuis zal de komende jaren de nodige aandacht vereisen.
Basisvorming, profielen, studiehuis en leerwegen zijn de belangrijkste onderwijskundige vernieuwingen in het voortgezet onderwijs. Daarnaast moet het onderwijs worden gemoderniseerd door middel van de invoering het gebruik van computers. Dat alles stelt hoge eisen aan de aandacht en inspanning van betrokkenen.
Aangezien het succes uiteindelijk staat of valt met de kwaliteit van de leraar voor de klas, is een investering in het aanzien van die leraar ook een aandachtspunt voor de komende periode. Dit dient dan te gebeuren onder gelijktijdige modernisering van de arbeidsvoorwaarden en de realisering van een modern personeelsbeleid op scholen.
Daarnaast zou het goed zijn als er na de afronding van de lopende vernieuwingen rust kwam in het voortgezet onderwijs. Onder zo'n "beleidsmoratorium" moet de aandacht van bestuur en politiek verschuiven naar de uitvoering van het beleid" het signaleren van knelpunten en de controle achteraf. Helaas hebben ministeries in de praktijk de neiging om onverdroten door te gaan met het produceren van beleid en wetgeving. Een echt beleidsmoratorium kan daarom pas werkelijk plaats hebben als taakstelling en inrichting van het ministerie worden herzien.

Vervolg van pagina 1

vervolgens in Nederland een verblijfsvergunning aan te kunnen vragen. De VVD-fractie stemt hiermee in.

Inlichtingen:
Jan Rijpstra, 070-3182905

expresse 253
4 oktober 1997

DOCUMENTATIECENTRUM
NEDERLANDSE POLITIEKE
PARTIJEN

Politiekorps regio Rotterdam-Rijnmond

Deze week heeft de Tweede Kamer over de gang van zaken rond de voormalige korpschef van regio Rotterdam-Rijnmond J.W. Brinkman gedebatteerd. Hierbij kwam onder andere het rapport-De Vries aan de orde. De heer Klaas de Vries moest volgens het vonnis van de Rechtbank Den Haag nagaan of de mogelijkheid bestond dat de heer Brinkman terug zou keren als korpschef van Rotterdam. De conclusie van het rapport is dat dit niet meer kan. Vanwege de onherstelbaar verstoorde verhoudingen is ontslag onvermijdelijk geworden. Dat vindt ook de VVD-fractie. Maar dit neemt niet weg dat wij het ontslag betreuren, omdat de voormalige korpschef de noodzakelijke verandering van werken, stijl en leidinggeven binnen het Rotterdamse politiekorps had moeten bewerkstelligen.

Ten aanzien van de hele gang van zaken rond het ontslag van de heer Brinkman had de minister van Binnenlandse Zaken meer zeggenschap moeten hebben. De nieuwe Politiewet - die de VVD in 1994 afwees - wreekt zich hier. Volgens deze wet is het de korpsbeheerder die verantwoordelijk is voor het beheer van het regionale politiekorps. Ook personeelszaken vallen hieronder. Een van de gevolgen hiervan is dat de regio Rotterdam-Rijnmond aansprakelijk is voor een eventuele schadevergoeding voor de heer Brinkman.

De VVD geeft er de voorkeur aan dat de minister van Binnenlandse Zaken zelf en in een eerder stadium kan ingrijpen. Nu kon minister Dijkstal de heren Brinkman en Peper slechts informeel vragen het conflict op te lossen. Dat heeft hij in april ook gedaan. Maar dit heeft niet het beoogde resultaat gehad. Deze affaire bevestigt het standpunt van de VVD-fractie dat er meer centrale sturing in de politie-organisatie nodig is. De Politiewet zal in die richting moeten worden aangepast. **Frits Bolkestein**

Begroting Algemene Zaken

Positie staatssecretaris
VVD-woordvoerder Jan te Veldhuis heeft de positie van de staatssecretaris opnieuw aan de orde gesteld. De VVD-fractie is van mening dat de staatssecretaris een minister zowel binnen als buiten het ministerie moet kunnen vervangen. In het kabinet zonodig ook met stemrecht. In dat verband kan het soms handig zijn dat minister en staatssecretaris van een ministerie van dezelfde politieke kleur zijn.
Imiddels zijn ook de standpunten van de andere coalitiepartijen in de richting van de VVD-fractie opgeschoven, de PvdA 100% en D66 ongeveer voor de helft. De woordvoerder wil daarom opnieuw over deze kwestie debatteren.
Overigens voelt de VVD-fractie niets voor de plannen van D66 die een nieuwe structuur met kernministers willen introduceren (zie achterkant VVD-expresse).

150 jaar Grondwet van Thorbecke
Volgend jaar herdenken we het feit dat de Grondwet van Thorbecke 150 jaar bestaat. De VVD-fractie hecht er aan dat de Grondwet als hoogste wettelijke regelgeving het grondvest van de Nederlandse samenleving blijft. Dat houdt het volgende in:
1. De Grondwet moet niet inflatoir worden gemaakt door er te veel in te willen opnemen. De Grondwet moet vooral de hoofdlijnen van onze staatsinrichting, de bevoegdheden van de staatsorganen en de grondrechten van burgers bevatten.
2. De Grondwet moet niet gemakkelijk gewijzigd kunnen worden.
3. De Grondwet moet geen smeerolie worden voor coalitievormingen, maar moet altijd twee verschillende parlementaire behandelingen (lezingen) doorstaan. Dus door twee achtereen volgende parlementen.
4. De volksvertegenwoordiging moet zelf beoordelen of een wet al dan niet in overeenstemming is met de Grondwet. Die beoordeling moet niet worden overgedragen aan een zgn. Constitutionele rechter.

Te Veldhuis vroeg eveneens aandacht voor mogelijke concurrentie tussen grondrechten. Zo bestaat er in het geval van de uitingen van extreem rechts, zoals "vol is vol" of " Nederlanders eerst", spanning tussen de vrijheden van meningsuiting (art.7) en de vrijheid van demonstratie (art.9) enerzijds en het verbod om te discrimineren anderzijds (art.1).
Ook de vrijheid van drukpers en de vrijheid

Vervolg op pagina 4

VVD OP INTERNET: WWW.DDS.NL/~VVD
E-MAIL: VVDNET@WORLDACCESS.NL

Flora-en Faunawet

De Flora-en Faunawet is een algemene beschermingswet voor in het wild levende plant- en diersoorten. Deze wet integreert de Jachtwet, de Vogelwet, de Nuttige Dierenwet en de Wet Bedreigde Uitheemse Soorten, delen van de Visserijwet en de oude Natuurbeschermingswet.

Jacht
In de wet wordt een evenwicht gebracht tussen bescherming van diersoorten enerzijds en het beheer en de bestrijding van schade door diersoorten anderzijds.
Daarnaast wordt ook de mogelijkheid tot benuttingsjacht (d.w.z. dat mag worden geoogst uit de natuur) opengehouden op zes diersoorten, te weten, de haas, fazant, patrijs, wilde eend, konijn en houtduif. Uiteraard onder voorwaarde van het behoud van een redelijke stand van het wild en onder strenge regulering. Deze 6 soorten vormen ongeveer 75% van de huidige jachtbuit ("wild scharrelvlees bij uitstek", aldus VVD-woordvoerder Wim Passtoors). Voor de VVD-fractie staat voorop dat de benuttingsjacht niet nog verder mag worden beperkt. Zo mag bijvoorbeeld de patrijs niet uit dit rijtje verdwijnen. Door de zgn. patrijsprojecten, waarbij particulieren zorgdragen voor de leefomgeving van de patrijs, wordt de wildstand van deze soort gewaarborgd. Dit op voorwaarde dat de patrijs bejaagbaar blijft. Wanneer de jacht op de patrijs verboden wordt, zal dit ten koste gaan van de stand van de patrijs en vele andere flora en fauna, omdat deze projecten dan niet meer worden voortgezet.
Op andere soorten is in principe geen jacht mogelijk, tenzij dat noodzakelijk is voor beheer van de soort, schadebestrijding, volksgezondheid en veiligheid van het luchtverkeer e.d.. Via een landelijke of een provinciaal regime kunnen vrijstellingen van het verbod op de jacht worden gegeven. Vrijstellingen voor de zwarte kraai, de ekster, de mol, de kokmeeuw en enkele knaagdieren worden landelijk bepaald. Voor de kauw, de vlaamse gaai, de meeerkoet en de vos geldt een provinciaal regime.
In het kader van beheer en bestrijding van (vooral) landbouwschade kan op grond van een faunabeheerplan ontheffing worden verleend van de beschermingsbepalingen voor soorten die ook nu al alleen op vergunning te bejagen zijn, zoals bijvoorbeeld het edelhert, de ree, het wild zwijn en het damhert.

De woordvoerder heeft de noodzaak tot een actief regulerend beheer van de natuur benadrukt, omdat van vrije natuur in Nederland niet of nauwelijks sprake is. De VVD-fractie is verheugd dat de faunabeheereenheid (vroegere wildbeheereenheid) een wettelijke status heeft gekregen. Het Jachtfonds zal schadevergoedingen uitkeren en adviseert Gedeputeerde Staten over de ingediende faunabeheerplannen.
Belangrijk is dat het begrip schade duidelijk wordt gedefinieerd. Er moet helderheid komen wie wanneer voor welke schade verantwoordelijk is en wie op moet draaien voor de kosten. Daarbij moet de schade snel beoordeeld kunnen worden om zo snel mogelijk te kunnen ingrijpen.
Tenslotte heeft de woordvoerder een motie ingediend waarin het belang van een goede handhaving van de wet wordt benadrukt. Een wet staat of valt immers bij de deugdelijke handhaving ervan.

Inlichtingen:
Wim Passtoors, 070-3182890

Kinderopvang

De VVD-fractie hecht groot belang aan het tot stand komen van meer kinderopvangplaatsen. De tot standkomening van ruim 55.000 kindplaatsen voor kinderen van 0-4 jaar verliep van 1990-1995 buitengewoon succesvol dankzij een gezamenlijk gedragen verantwoordelijkheid van overheid, ouders en bedrijfsleven en sociale partners.
Er is een groot tekort aan opvang voor kinderen van 4-16 jaar. Het kabinet onderkent dit en komt met een project van 160 miljoen gulden tegemoet aan de eerder door de Kamer geuitte wens voor meer opvang in de vorm van buitenschoolse activiteiten. VVD-woordvoerder Marijke Essers signaleerde hierbij een aantal problemen. Ten eerste is de bovengenoemde regeling slechts geldig voor drie jaar. Gemeenten die met de uitvoering belast zijn, zijn daardoor huiverig om de investeringsrisico's op zich te nemen. Dit omdat na 1999 geen rijksbijdrage meer bestaat. Verder verschilt het kabinet van mening met gemeenten, instellingen en sociale partners over de hoogte van de kosten per kindplaats. Die variëren van 6000 (kabinet) tot 12.000 (veld) gulden. De woordvoerder heeft daarom om goed onderbouwd onderzoek naar deze grote verschillen gevraagd. Verder werd door de VVD aangedrongen op heldere verantwoordelijheid over waar, bij welk departement, de totale kinderopvang nu eigenlijk thuis hoort. Gemeenten en instellingen moeten geen last hebben van onduidelijkheid op dit gebied.
Het kabinet heeft overigens tijdens het algemeen overleg gemeld dat er een nota over kinderopvang naar de Kamer komt waarin een groot aantal knelpunten wordt geïnventariseerd. Over de structuur, kwaliteit, verantwoordelijkheidsverdeling en financiële gevolgen moet vóór de komende regeerperiode helderheid gaan ontstaan opdat hierover in een volgend kabinet/formatie besluiten kunnen worden genomen.
De kinderopvang moet een coproduktie blijven. Met de overheid als blijvende participant, ook financieel, omdat de belangrijkste doelstelling is mannen en vrouwen deel te laten nemen aan de arbeidsmarkt.
Mede als gevolg van het incident rond het kindercentrum in Den Bosch drongen andere fracties aan op wetgeving met betrekking tot kwaliteit en toezicht. De woordvoerder wil eerst het aangekondigde onderzoek hierover afwachten.

Inlichtingen:
Marijke Essers, 070-3182909

Aanleg autoweg A50

Tijdens de vorig jaar gehouden begrotinsbehandelijng van Verkeer en Waterstaat is de door de PvdA-fractie een amendement ingediend om extra geld uit te trekken voor verkeersveiligheid-projecten. Dit extra geld wordt gevonden door een dienovereenkomstig bedrag te korten op de gelden die zijn gereserveerd voor de aanleg van de A50 Eindhoven-Oss. De aanleg van die weg wordt daardoor vertraagd. Dit amendement is door een kamermeerderheid aanvaard. De VVD-fractie heeft dit amendement niet ondersteund, omdat een snelle aanleg van de A50 juist ten doel heeft de verkeersveiligheid in dit gebied te verbeteren. Het PvdA-amendement werkt dus averrechts.
Anders dan bij een motie kan de minister een amendement niet naast zich neerleggen. VVD-woordvoerder Nellie Verbugt zal zich maximaal inzetten om tijdens de behandeling van het Meerjarenprogramma Infrastructuur en Transport op 17 november 1997 de vertraging van de aanleg van de A50 tegen te gaan. Ook voor de vertraagde projecten in andere delen van het land zal dan aandacht worden gevraagd.

Nellie Verbugt, 070-3182892

Financiële Beschouwingen

Hans Hoogervorst

Het kabinet beloofde 9 miljard lastenverlichting, het werden 17 miljard. Het kabinet beloofde een overheidstekort van 2,5%; het werd 1,7%. Het kabinet beloofde 3 miljard aan intensiveringen, het werden er 10. Het kabinet beloofde 325.000 banen erbij, het worden er 450.000. Zelden zijn zoveel beloftes "gebroken", zelden was dat zo'n heuglijk nieuws", aldus VVD-woordvoerder Hans Hoogervorst over het financieel-economisch beleid van dit kabinet.

Deze winst is gedeeltelijk te danken aan de economische groei (gemiddeld 3,25%). Maar het kabinet heeft het succes ook afgedwongen. Het wordt voor een belangrijk deel bepaald door het trendmatig begrotingsbeleid waarin wordt uitgegaan van een behoedzaam groeiscenario èn door de ruim 30 miljard gulden die is 'omgebogen' voor lastenverlichting en vermindering van het begrotingstekort. Dit is een heel verschil met de eerste helft van Lubbers III, toen de economische groei in een uitbundige uitgavenexpansie werd gestoken. Dit keer is de economische expansie niet voor uitgavenvergroting benut. Gelukkig voelt minister Zalm dan ook niets voor het voorstel van de PvdA het uitgavenbeleid te versoepelen als de economische groei meevalt.

Belastingen
De door het kabinet voor 1998 getroffen belastingmaatregelen spreken de VVD-fractie in hoofdlijnen aan. Dit geldt met name voor de verlenging van de 1e en de 2e schijf, de verhoging van het arbeidskostenforfait, de verhoging van de ouderenaftrek en de verlaging van het tarief van de vermogensbelasting.
De VVD betreurt de eenzijdige verhoging van de benzine-accijns, waarbij grote grenseffecten op de koop toe zijn genomen. Het kabinet geeft toe dat de grenseffecten waarschijnlijk nog groter zijn geweest dan aangenomen. Met vele honderden miljoenen per jaar wordt de Duitse schatkist gespekt, terwijl de pomphouders in de grensstreek in grote problemen worden gebracht. De woordvoerder heeft daarom een motie ingediend waarin de regering wordt gevraagd af te zien van de inflatiecorrectie van de benzine-accijns per 1 januari aanstaande. De inkomstenderving kan dan gefinancierd worden uit de vermindering van de weglek en een geringe ophoging van de Motorrijtuigenbelasting.

Steunverlening door de overheid aan belangengroepen
De woordvoerder aandacht gevraagd voor het feit dat belangenorganisaties vaak in hoge mate afhankelijk zijn van overheidsfinanciering.
De VVD is voor een sterk maatschappelijk middenveld en daar horen ook ideële belangengroeperingen bij. De VVD vindt ook dat die belangengroeperingen acties en juridische procedures tegen de overheid moeten kunnen voeren. De VVD-fractie heeft evenmin bezwaar wanneer de overheid dergelijke belangengroepen op bescheiden schaal subsidies verleent voor concrete projecten die onomstreden het algemeen belang dienen. Maar de overheid moet terughoudens zijn bij subsidiëring van deelbelangen. De VVD-fractie is van mening dat die subsidiëring niet een bepaalde grens van de eigen inkomsten mag overschrijden, als belangenbehartiging een van de hoofddoelen van deze organisaties is. Als we daar niet een duidelijke grens stellen, gaan collectieve verantwoordelijkheden en particuliere belangen te veel door elkaar lopen.
Zo ontving de Vereniging Milieudefensie in 1996 ongeveer 50% van zijn inkomsten overheidssubsidies en de Postcodeloterij. Met deze massieve overheidssteun in de rug, keert Milieudefensie zich keer op keer tegen projecten die brede politieke steun hebben, zoals bijvoorbeeld de aanleg van de vijfde Schipholbaan. Milieudefensie heeft natuurlijk recht op dat verzet. Maar gezien het feit dat de grote meerderheid van de Tweede Kamer die baan zo snel mogelijk wil hebben, kan niet worden volgehouden dat Milieudefensie het algemeen belang dient.
Het is niet eenvoudig te bepalen waar die grens aan overheidssteun moet worden gesteld. Daarom heeft de woordvoerder het kabinet gevraagd een grondige inventarisatie van subsidieverlening aan particuliere organisaties te maken en op grond daarvan maatstaven te ontwikkelen voor omvang en kwaliteit van die subsidieverlening. Daarbij zou gedacht kunnen worden aan co-financieringsconstructies, waarbij de organisaties zelf een bepaald percentage van de kosten van een project zelf moet dragen.
Deze inventarisatie is door de regering toegezegd.

EMU
In mei 1998 zal worden besloten over de totstandkoming van de EMU. De VVD wil dat de EMU op tijd van start gaat en onder strikte toepassing van de criteria. De minister heeft in de Miljoenennota geschreven dat de in ons land bereikte monetaire stabiliteit "niet in de waagschaal mag worden gesteld voor een zwakke muntunie." De Nederlandse regering zal dus niet meedoen aan een zwakke muntunie. De VVD-fractie hecht sterk aan deze waarschuwende woorden. Indien de EMU van start gaat onder niet-overtuigende toepassing van de criteria lopen wij grote risico's. Niet alleen op de langere termijn, maar ook op de kortere. Minister Zalm benadrukte tijdens het debat dat naleving van de criteria vóór het tijdspad gaan. De VVD-fractie ondersteunt deze overtuiging van harte.

Europese Financiën
Onlangs is de Europese Commissie met een voorstel gekomen voor financiële onderbouwing van Agenda 2000. Dit is de agenda voor hervormingen van de Europese Unie die in het kader van de uitbreiding noodzakelijk zijn. Na doorrekening van het voorstel blijkt dat de netto-positie van Nederland nog slechter wordt. Zowel minister Zalm als Van Mierlo hebben dit in Brussel "onaanvaardbaar" genoemd en dat is terecht. Het is de overtuiging van de VVD-fractie dat een stevige onderhandelingsstrategie onontkoombaar is. Ook de andere landen zullen tot het uiterste gaan. Daarom vinden wij het verstandig dat Minister Zalm tijdens de informele Ecofin-Raad in Luxemburg voor een stevige opstelling heeft gekozen. De VVD-fractie is het dan ook geheel oneens met D66 die vindt dat minister Zalm daar een faux pas heeft begaan. Om de financiële positie van Nederland in de Europese Unie te bewaken, is een robuust optreden noodzakelijk.

Inlichtingen:
Hans Hoogervorst, 070-3182897

Het landsbestuur is geen bedrijf

"D66 wil Nederland leiden als een modern bedrijf" zo kopt de Volkskrant op 9 september jl. Dat wekte bij mij wat bevreemding. Want net daarvóór had de verkiezingsprogrammacommissie van die partij onder leiding van M. van Hulten immers een ander idee gelanceerd. Namelijk om een aantal ministeries te gaan samenvoegen: Binnenlandse Zaken met Justitie; Economische Zaken met Landbouw; Verkeer en Waterstaat met VROM; en Defensie met Buitenlandse Zaken. Is dat idee inmiddels al weer verlaten?

Kernkabinet

Kamerlid Thom de Graaf stelt nu voor om Nederland te laten leiden door een "kernkabinet", een soort Raad van Bestuur van 7 tot 9 ministers . Onder die ministers komen dan veertien ministers te hangen als een soort "werkmaatschappijen", onder leiding van veertien "onderministers".

De VVD is, zoals bekend, een partij die het bedrijfsleven een warm hart toedraagt. Als iets niet persé door de overheid moet worden behartigd, laten we het dan aan de samenleving zelf en het bedrijfsleven overlaten, zo is onze stelling. En laat de overheid alstublieft ook zo zakelijk mogelijk funktioneren. Maar dat is toch een andere benadering dan de democratie door een Raad van Bestuur te laten beheren. De overheid is namelijk geen bedrijf. Deze nieuwe creatie van staatsrechtelijke vernieuwing lijkt me niet voldoende doordacht. Het voorstel rammelt eigenlijk aan verschillende kanten. Zowel staatsrechtelijk als voor de dagelijkse politieke praktijk. Overigens gaat het ook bij dit voorstel wéér eens over de vorm van het overheidsbeleid, en opnieuw niet over de inhoud van het beleid. Maar dat terzijde.

Raad van Bestuur

Het kenmerk van een Raad van Bestuur bij een bedrijf is dat zij rechtens en feitelijk het beleid bepaalt en uitvoert. Daarbij worden afwegingen veelal bepaald door het eenzijdige belang van het bedrijf zelf. En dan nog vaak met het winstbelang voorop. Het kenmerk van een landsbestuur is dat zij beleid en de regelgeving voorbereidt en uitvoert, maar zeker niet alléén bepaalt. De democratisch gekozen volksvertegenwoordiging controleert namelijk als counterpart dat beleid, en is tevens mede wetgever. De afweging van belangen gaat bij de overheid meestal niet primair over de plaats en de positie van de overheid ("het bedrijf") zelf. Doorgaans gaat het zelfs over mensen en organisaties buiten dat "bedrijf".

Het kernkabinet zou zich dus Raad-van-Bestuur-achtig moeten gedragen. Maar hoe moeten we dan de relatie tot het controlerende en medewetgevende parlement zien? Moet de Tweede Kamer ministers dan minder of alleen op hoofdlijnen controleren?

Moet het parlement zich dan ook minder gedetailleerd met wetgeving bemoeien? Wie controleert de Regering dan? En wie houdt dan de vinger aan de pols bij wetgevingsvoorstellen van de Regering?
Een adequater landsbestuur kan niet worden bereikt, als alleen en eenzijdig naar de rol van de regering wordt gekeken. In die zin is het gedanevoorstel dus zeker incompleet.

Twijfelachtig

Ik vind ook de onderliggende argumentatie in het voorstel van D66 twijfelachtig en zwak. Ministers zouden de gevangenen zijn van hun eigen departementen.
Regeringsbeleid zou te vaak worden bepaald door verlanglijstjes van ambtenaren die ook nog eens verkokering in de hand werken. Is dat niet erg denigrerend en diskwalificerend ten opzichte van de huidige bewindslieden?! En moeten we ons dan zo maar neerleggen bij de zogenaamde vierde macht? Houdt het voorstel juist niet in dat de invloed van de 4e macht nóg groter wordt?! Waarom de oplossing dan niet eenvoudig gezocht aan de voorkant van het beweerde probleem? Dat wil zeggen, in het benoemen van krachtige ministers, die de beweerde 4e macht aan banden leggen?! En is het niet nog veel fundamenteler om te streven naar een daadwerkelijke afslanking van de overheid en haar apparaat, en om de overheidswerkzaamheden terug te brengen naar de werkelijke kerntaken? Dus: een kleinere, maar flexibelere en slagvaardiger overheid; met minder details; met eenvoudiger wetgeving; met minder verkokering en burocratie. Een overheid dus (regering en parlement) die zich concentreert op hoofdlijnen van beleid en die de uitvoering daarvan aan de maatschappij zelf overlaat.

Werkmaatschappijen

Er ontstaat bovendien niet een nieuw, diffuus, en moeilijk hanteerbaar onderscheid tussen kernministers en onderministers (nota bene het begrip staatssecretaris verdwijnt?). De kernminister is verantwoordelijk voor de vaststelling van het beleid in het kernkabinet maar hij heeft tevens de verantwoordelijkheid voor een aantal ministeries c.q. "werkmaatschappijen" in zijn portefeuille. De onderminister moet zo'n ministerie of "werkmaatschappij" aansturen. Is die onderminister dan een soort politieke zetbaas van de kernminister? Wie draagt de ministeriële verantwoordelijkheid voor het funktioneren van een ministerie: de kernminister (die ook over het ministerie gaat), de onderminister, of beide? Wanneer is iets een beleidszaak en wanneer uitvoering? Moet een kernminister zich ook over zaken als de "waan van de dag" verantwoorden, en dus toch ook met zaken bezig zijn buiten de kerntaken? En: hoe zal de taakverdeling luiden tussen de onderminister en de ambtelijke top van een departement? Allemaal vragen waar geen antwoord op wordt gegeven.
Concluderend, ben ik van mening dat de nieuwste staatsrechtelijke vernieuwingsloot nog erg onrijp lijkt. Wel iets nieuws maar niet iets beters. Er lijken mij geen voordelen aan dit systeem te zitten. Misschien kan D66 beter aanschuiven bij het voorstel dat fractievoorzitter Bolkestein en ik vorig jaar hebben gelanceerd over de opwaardering van de positie van de staatssecretaris.
Na 1 jaar overdenking heeft fractievoorzitter Wallage van de PvdA dat tot ons genoegen inmiddels ook gedaan. En het lijkt me nog beter om echte staatsrechtelijke vernieuwing te zoeken in de sfeer van een kleinere, flexibelere en slagvaardiger overheid. Dan gaat het echt over de inhoud van de taak van de overheid, en niet of minder over de vorm daarvan.

Door Jan te Veldhuis, 070-3182901

Vervolg van pagina 1

van nieuwsgaring enerzijds en het recht op bescherming van de privacy anderzijds (art.5) verhoudt zich moeilijk. De inzet van de VVD in deze discussie is dat de overheid zeer beducht moet zijn om grondwettelijke rechten te beknotten. De kans op afglijden of een selectieve benadering is namelijk erg groot. Bovendien zijn onze democratie en onze rechterlijke macht totnogtoe sterk genoeg gebleken om uitwassen aan te pakken. De woordvoerder heeft de regering om een notitie over dit vraagstuk van spanning tussen grondrechten gevraagd. De minister-president heeft dat toegezegd.
Bovendien zal in een Algemeen overleg over vrijheid van meningsuiting, extremisme en discriminatie dat binnenkort zal plaatsvinden ook over deze zaken gesproken worden.

Inlichtingen:
Jan te Veldhuis, 070-3182901

expresse 254
11 oktober 1997

DOCUMENTATIECENTRUM
NEDERLANDSE POLITIEKE
PARTIJEN

Pas op met reorganisaties

Reorganisaties zijn niet alleen financieel maar ook emotioneel duur. Allerlei mensen worden uit hun paleis gehaald en hebben soms jaren nodig om aan hun nieuwe omgeving te wennen. Ondertussen blijven veel problemen liggen. Men moet dan ook niet aan reorganisaties beginnen als er geen tastbaar voordeel is dat als het ware binnen handbereik ligt.
Departementale reorganisaties hebben dit ook laten zien. In de jaren zeventig hadden wij VOMIL (Volksgezondheid en milieuhygiène). Volksgezondheid verdween naar WVC (Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur). Milieuhygiène ging op in VROM (Volkshuisvesting, Ruimtelijke ordening en Milieu). Die reorganisatie heeft honderden miljoenen guldens gekost. Lopen de zaken nu beter?
Het probleem met veel politici is dat zij activiteit vaak met actie verwarren. Zij willen nooit de indruk wekken dat zij niets doen, ook al zou dat voor het land een weldaad zijn. Dus gaan zij reorganiseren, ook al is het probleem onduidelijk gedefinieerd en de analyse ervan gebrekkig.
Zo zijn binnen de PvdA stemmen opgegaan om alle ministers in één gebouw zetten. Maar men moet ministers niet losweken uit hun departementen. Top-ambtenaren moeten immers in dagelijks en direct contact met hen staan.
In het D66-verkiezingsprogramma staat het voorstel een achttal superministers collegiaal bestuur over alle departementen te geven, terwijl ieder departement afzonderlijk onder een vice-minister zou vallen. Collegiaal bestuur aan de top van departementen werkt echter niet. Dat wijzen de ervaringen op Onderwijs en Justitie uit. Waarom zou het wel werken op het niveau van de ministerraad? Duidelijke verhoudingen zijn vereist, geen verdoezelde verantwoordelijkheden.
Dit zijn allemaal gimmicks: spitsvondigheden die er aardig uitzien maar de aandacht afleiden van de werkelijke problemen. Men lost die problemen niet op door ze in een ander jasje te steken maar door ze aan te pakken. Wie ontevreden is over de kwaliteit van het landsbestuur moet voor betere ministers zorgen.

Frits Bolkestein

Milieu en Economie

Afgelopen week debatteerde de Kamer met de ministers van VROM, EZ, V&W, LNV en de staatssecretaris van Financiën over de nota Milieu en Economie. In dat debat steunde de VVD het kabinet in het standpunt dat economische groei en een verbetering van het milieu met elkaar te verenigen zijn. Economische groei leidt tot vernieuwing van productieprocessen. Deze vernieuwde processen zijn vaak aanzienlijk schoner dan verouderde productieprocessen. Economische groei lokt technologische vernieuwing uit. Deze technologische vernieuwing is noodzakelijk om tot een schoner milieu te komen.
VVD-woordvoerder Jan Hendrik Klein Molekamp steunde het kabinet in haar voornemens om de convenantenstructuur verder uit te bouwen, om meer over te gaan op het toepassen van verhandelbare emissierechten en om Nederlandse bedrijven tot de top drie in de wereld te laten behoren als het gaat om energie-efficiëntie. Over de ecologisering van het belastingstelsel zal de VVD haar standpunt bepalen als het kabinet haar concrete plannen over de herziening van het belastingstelsel naar buiten brengt. De VVD-woordvoerder benadrukte dat de nota onvoldoende ingaat op het hergebruik van grondstoffen en afvalstoffen. De VVD-fractie bereiken teveel berichten van kleine en middelgrote bedrijven, die nieuwe milieuvriendelijke activiteiten willen ontwikkelen, maar daarbij op tegenwerking door de overheid stuiten. De VVD heeft aan het kabinet een duidelijk overzicht gevraagd van knelpunten en aanzetten tot oplossingen, zodat het hergebruik van grondstoffen en afvalstoffen daadwerkelijk een impuls krijgt. De VVD diende hiertoe een motie in, die de steun kreeg van de coalitiegenoten.
Voorts ging Klein Molekamp in op de milieuaanpassingen bij infrastructuurprojecten. Deze milieuaanpassingen zullen in de toekomst in een groter verband bekeken moeten worden. De VVD sluit zich op dit punt aan bij de gedachten van de natuur- en milieuorganisaties, zoals gelanceerd in het rapport "Veters Los".
De exporthulp aan Oost-Europa kan winst voor milieu en economie opleveren. De hulp van Nederland bij de Poolse kolencentrales heeft de uitstoot van zwaveldioxide en kooldioxide aldaar drastisch verminderd. Het heeft Nederland ook exportorders opgeleverd. Op dit punt is een actiever beleid van de overheid mogelijk en gewenst. Het kabinet zal hiervoor 100 miljoen gulden extra beschikbaar stellen.
Voor internationale milieuhulp aan ontwikkelingslanden zijn vele honderden miljoenen guldens per jaar gereserveerd. De besteding van deze gelden wordt in de huidige situatie echter niet op de milieu-effectiviteit

Vervolg op pagina 3

VVD OP INTERNET: WWW.DDS.NL/~VVD
E-MAIL: VVDNET@WORLDACCESS.NL

Begroting Binnenlandse Zaken 1998

Het openbaar bestuur in ons land steunt ook zwaar op politieke partijen. Partijen hebben momenteel te maken met een terugloop van het ledental. Dat is een zorgelijke ontwikkeling, want dat komt de kwaliteit van het openbaar bestuur niet ten goede. De oplossing ligt niet in het financieren van politieke partijen door de overheid. Maar wel in het zinvoller, interessanter en gemakkelijker maken voor de burgers om zich via politieke partijen met het openbaar bestuur te bemoeien. Daarom is het van belang de overheidsorganisatie doorzichtiger en de besluitvorming inzichtelijker te maken. Terecht heeft het kabinet gekozen voor een versterking van de drie bestaande bestuurslagen.

Drie bestuurslagen
De versterking van de rijksoverheid kreeg vorm door de geleidelijke splitsing van departementen in beleidskernen en agentschappen, die met uitvoering van beleid zijn belast; door de sanering van zelfstandige bestuursorganen en door een strikte scheiding van advies en overleg.
Ook de provincies zijn versterkt, mede omdat de verlammende regionaliseringsdreiging is weggenomen. Provincies kunnen weer als regionale gebiedsregisseur optreden. Versterking is er ook voor de gemeenten. Zie de gemeentelijke herindelingen die hebben plaatsgevonden.
Centrumgemeenten moeten zoveel mogelijk op eigen grondgebied uit de voeten kunnen. Landelijke gemeenten moeten bij herindelingen, indien het vorige punt niet speelt, bij voorkeur bij andere landelijke gemeenten worden gevoegd. Het landelijk gebied heeft zijn eigen waarde en is niet de voor- of achtertuin van het stedelijk gebied. Herindeling is èn blijft maatwerk.
De gemeente Den Haag heeft een grote schuld. De VVD is van mening, dat er uiterlijk in december van dit jaar duidelijkheid moet zijn over de schuldsanering, opdat Den Haag weer perspectief krijgt.

Balans
Bij de laatste begroting van deze kabinetsperiode heeft Henk Kamp de volgende balans opgemaakt:
1) er is met succes gewerkt aan de versterking van de drie bestuurslagen;
2) er is terecht een accent gelegd op de grote steden;
3) het politiebudget is met 490 miljoen gulden verhoogd, waardoor het mogelijk werd een daling van het aantal agenten met 1.000 om te zetten in een stijging met 3.700. Van die omslag met in totaal 4.700 is thans 70% ingevuld;
4) de taakstelling uit het regeerakkoord om anderhalf miljard op de ambtenarensalarissen te bezuinigen is gerealiseerd;
5) er zijn inburgeringsprogramma's voor alle nieuwkomers opgezet;
6) in 1997 blijven de lokale lasten vrijwel gelijk; voor 1998 heeft het kabinet een bedrag van 680 miljoen uitgetrokken om die lasten te kunnen verlagen. Het opmaken van de balans leidt tot een positief resultaat. De bewindslieden slaagden erin belangrijke structurele verbeteringen in gang te zetten.

Inlichtingen:
Henk Kamp, 070-3182898

Landbouwbegroting

Nationaal
De Landbouwbegroting van dit jaar staat in het teken van uitwerking van het in deze kabinetsperiode tot stand gebrachte beleid. De afgelopen jaren zijn door de minister verscheidene plannen en ideeën op de rails gezet om de land- en tuinbouwsector te herstructureren c.q. innoveren. In 1998 zal de minister daadwerkelijk moeten "oogsten". De inbreng van de VVD-fractie concentreerde zich op enkele knelpunten die zich de afgelopen tijd bij uitvoering van het beleid voordeden. Hoewel zij zeer positief was over het bedrag aan lastenverlichting dat de regering structureel heeft vrijgemaakt voor de agrarische ondernemer (ca. ƒ 3.900,- per bedrijf), constateerde zij dat deze lastenverlichting grotendeels voorbij gaat aan de groep van "starters". VVD-woordvoerder Piet Blauw vroeg de minister daar nog eens naar te kijken. Een andere zorg betreft de oplopende kosten die de agrarische ondernemer kwijt is aan het kopen van quota, productierechten, etc. De VVD is zich ervan bewust dat de overheid op dit gebied weinig kan doen, aangezien het hier een vrije markt betreft, maar zag wel mogelijkheden op het gebied van het afschaffen van de fiscale afschrijvingsmogelijkheden van deze kosten. Piet Blauw overweegt in derde termijn op dit punt een motie in te dienen. Een ander punt waar de VVD-fractie aandacht voor vroeg is het scala aan milieukeurmerken dat op het moment de grond uit schiet. Zij heeft de minister verzocht zich in te zetten voor meer duidelijkheid voor de consument op dit gebied.
Verder maakt de VVD zich zorgen over de achterstand die men hier in Europa en Nederland oploopt op het gebied van "genetisch gemodificeerde organismen (GMO's)", terwijl deze ontwikkeling van grote betekenis kan zijn voor de voedselvoorziening en het milieu. Op dit punt waarschuwde woordvoerder Piet Blauw dat we niet te schrikachtig moeten zijn, en eveneens moeten zorgen voor een goede voorlichting richting consument.
De plattelandsvernieuwing moet voortvarend worden voortgezet. Daarbij moet niet alleen gedacht worden aan streekeigen producten en kamperen bij de boer, maar aan het totaal van economische dragers in het landelijk gebied. De VVD is van mening dat de regering de basisvoorwaarden moet creëren die deze economische dragers kunnen behouden, en vroeg de minister daar zorg voor te dragen. Als laatste vroeg de VVD aandacht voor de problemen die optreden bij bedrijfsuitbreiding met naburige percelen. Bij opkoop van een naburig boerenbedrijf die na beëindiging is omgezet in een burgerwoning kan men in de knel komen met de Wet Milieubeheer. Hier moet in de ogen van de VVD een oplossing voor gevonden worden.

Internationaal
De inbreng van de VVD-fractie op internationaal gebied ging voornamelijk over de gevolgen die Agenda 2000 zal hebben voor de Nederlandse land- en tuinbouw. Woordvoerder Willem Keur vroeg de minister aandacht te hebben voor de nadelige positie waarin de Nederlandse melk- en rundveehouders zich bevinden als de voorstellen zoals die er nu liggen worden voortgezet. Ook vroeg hij de minister of hij bereid was zich in te zetten voor het binden aan een plafond van de individuele inkomenssteun. De VVD-fractie is van mening dat de voorgestelde hervorming van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid in de Agenda 2000 op alle marktsectoren betrekking moet hebben, dus ook op de olijfolie-, wijn- en tabakssector. Voorstellen daartoe laten sinds 1992 op zich wachten. De woordvoerder heeft op dit punt een motie ingediend.
De VVD-fractie heeft de visie van de minister onderschreven dat een

Vervolg op pagina 3

Nota Immigratie en Emigratie gepresenteerd

Afgelopen donderdag heeft de fractie haar immigratie-en integratienota aan de media gepresenteerd. De nota is geschreven om de standpunten van de VVD over deze twee onderwerpen op een rij te zetten. Aan de notitie is lang gewerkt maar enige tijd geleden stond een groot deel van een concept reeds in een weekblad.
De afgelopen week hebben Henk Kamp en Jan Rijpstra de definitieve versie gepresenteerd. In Nederland leven ongeveer 1,8 miljoen mensen die niet in Nederland zijn geboren of waarvan één van de ouders niet in Nederland is geboren. Veel migranten maken inmiddels al wel volwaardig deel uit van onze samenleving, bij een aantal anderen verloopt het integratieproces moeizamer. De arbeidsmarktpositie voor migranten is vaak slechter dan voor autochtonen. Dit komt vaak door een lage schoolopleiding , de slechte beheersing van de Nederlandse taal en een beperkte kennis van onze samenleving.
Een verdere daling van de minimumloonkosten voor werkgevers en het creëren van een stimulerend verschil tussen nettoloon en uitkering zijn essentieel. Daarbij wordt wel gesteld dat discriminatie op de arbeidsmarkt ten alle tijde voorkomen moet worden.
Jonge allochtonen moeten op school gestructureerde en intensieve onderwijsprogramma's volgen. Spijbelen dient adequaat te worden aangepakt. Tijdige en repressieve reacties van politie en justitie moeten crimineel gedrag voorkomen.
Daarnaast vindt de fractie het niet bevorderlijk dat kinderen een deel van hun schooljaren in het land van herkomst doorbrengen. In de notitie wordt een suggestie gedaan om sociale mentoren aan te stellen waarop ouders kunnen terugvallen als zij hun kinderen niet voldoende kunnen begeleiden.

Een ander deel van de nota gaat over het asielbeleid. In de aanmeldcentra wordt momenteel binnen 24 uur beoordeeld of iemand tot de asielprocedure wordt toegelaten. De fractie wil dat dit 48 uur wordt zodat nauwkeuriger kan worden onderzocht of iemand tot de procedure wordt toegelaten of niet.

De VVD wil het systeem van verblijfstitels vereenvoudigen; de asielzoeker wordt tijdelijk toegelaten óf de asielzoeker wordt niet toegelaten. Dit scheelt veel werk voor Justitie, het Centraal Orgaan Asielopvang en de rechterlijke macht. De rechtsgang van de asielzoeker blijft wel gewaarborgd. In de notitie wordt ook veel aandacht besteed aan asielzoekers die zonder geldige reisdocumenten het land binnenkomen. De VVD wil strengere controle op het vliegveld waar de asielzoekers instappen. Staatssecretaris Schmitz heeft deze week al aan de Kamer laten weten dat zij een aantal vliegvelden heeft aangewezen waar strenger gecontroleerd moet worden op reisdocumenten.
Als het aan de VVD ligt wordt een asielzoeker in principe alleen tot de procedure toegelaten als hij reisdocumenten bij zich heeft. Asielzoekers zonder documenten dienen een goed vluchtverhaal te hebben. De drempel om naar Nederland te komen wordt hierdoor hoger. Een aantal landen weigert om uitgeprocedeerde asielzoekers terug te nemen. De VVD stelt in de nota dat dergelijke landen niet meer in aanmerking komen voor financiële hulp.

De notitie is op te vragen via onderstaande telefoonnummers.

Inlichtingen:
Henk Kamp, 070 - 3182898 en
Jan Rijpstra, 070 - 3182905

Vervolg van pagina 1, milieu

getoetst. In de toekomst zal op deze gelden duidelijk een milieutoets moeten worden toegepast. De ontwikkeling en de inzet van bijvoorbeeld zonnecollectoren kan bijdragen aan de economische groei in die landen en gelijktijdig de groei van de CO2-uitstoot terugbrengen. Ook hier is een combinatie van milieu en economie mogelijk. Deze mogelijkheden worden thans onvoldoende benut.

Inlichtingen: Jan Hendrik Klein Molekamp, 070 318 2884

Vervolg van pagina 2, landbouw

tijdige standpuntbepaling van de EU voor de volgende WTO-onderhandelingsronde van groot belang is, en wees hierbij op de problemen die nu op het gebied van hormoonvlees spelen. Verder is het in de ogen van de VVD-fractie van belang dat de fyto-sanitaire en veterinaire handelsbelemmeringen worden opgeheven.
De woordvoerder sloot af met aandacht te vragen voor de gevolgen van de herstructurering van de varkenssector in Europees verband. Het gevaar bestaat dat de hier aan banden gelegde productie door omringende landen wordt overgenomen. De VVD pleitte voor Europese regelgeving zodat alle landen een gelijke uitgangspositie hebben. Als laatste vestigde de VVD-fractie nogmaals de aandacht op een spoedige herziening van het non-vaccinatiebeleid.

Piet Blauw, 070-3182881 en
Willem Keur, 070-3182895.

Agrarisch Kenniscentrum-Noord

In de afgelopen week werd er in de Kamer tweemaal gesproken over de vorming van het Kenniscentrum Wageningen (KCW) en de positie van AB-DLO te Haren. Tijdens het algemeen overleg en het plenaire debat werd het rapport van de commissie Langman veelvuldig genoemd. Uit dit rapport kan afgeleid worden dat de commissie Langman het KCW-concept onderschrijft en dat het agro-biologisch en bodemvruchtbaarheidsonderzoek onder het KCW gebracht zou moeten worden.
In zijn inbreng heeft Clemens Cornielje geprobeerd twee zaken duidelijk te maken. Ten eerste, dat er een Agrarisch Kenniscentrum-Noord (AKC-N) voor praktijkgericht plantaardig onderzoek moet komen, dat gefinancierd wordt door het Noordelijke bedrijfsleven. En ten tweede, dat de VVD het eens is met de minister om het agro-biologisch en bodemvruchtbaarheidsonderzoek in principe bij het KCW onder te brengen.
De VVD heeft afgewogen hoe deze twee ontwikkelingen in tijd zich tot elkaar verhouden. Clemens Cornielje zei hierover: "Wij zouden het betreuren dat sluiting van de bi-locatie Haren niet alleen tot gevolg heeft dat er werkgelegenheid uit het Noorden verdwijnt, maar dat tevens tot kapitaalvernietiging wordt overgaan. Wij willen juist nieuwe kansen bieden voor het Noorden! Wij vragen de minister derhalve om enige maanden ruimte om de Noordelijke initiatieven voor het AKC-N om te zetten in concrete plannen." Hiertoe heeft de VVD-woordvoerder een motie ingediend die mede is ondertekend door PvdA en CDA.

Inlichtingen:
Clemens Cornielje, 070-3182904

Voor Rusland geen Marshall-plan

door Frits Bolkestein, voorzitter VVD-fractie Tweede Kamer

Op 5 juni 1947 ging het Marshall-plan voor Westeuropa van start. De Amerikanen wilden met behulp van een injectie het Europese kapitaaltekort aanzuiveren dat door de Tweede Wereldoorlog was ontstaan. Deze economische ingreep diende een politiek doel: de opbouw van een stabiel en democratisch Europa gestoeld op basis van een markteconomie. De laatste jaren is de vraag actueel of een nieuw Marshall-plan nodig is om hetzelfde in Rusland te bereiken. In onderstaand artikel - gepubliceerd op vrijdag 3 oktober in NRC Handelsblad en gebaseerd op een toespraak op het Marshall-hulp II symposium in Den Haag op dezelfde dag - zet Frits Bolkestein uiteen waarom Marshall-hulp voor Rusland niet zinvol is.

Democratie

Volgens velen is Rusland een bijzonder land waar markt-economie en democratie gedoemd zijn te falen. De gedachte dat Rusland een bijzonder land is, rust op drie veronderstellingen (zie The Economist van 15-6-1996). Allereerst beweren de aanhangers van dit idee dat Rusland van nature collectivistisch is; een markteconomie zou daarom onhaalbaar zijn. Deze bewering berust grotendeels op de geschiedenis van het land: lijfeigenschap, gevolgd door collectieve landbouw, gevolgd door communisme. Maar zoals de Franse schrijver Paul Valéry schreef: geschiedenis is de wetenschap van alles wat nooit tweemaal gebeurt.
Ten tweede beweren zij dat Rusland inherent autocratisch is; democratie zou daarom een illusie zijn. Ook deze bewering is voornamelijk gebaseerd op de geschiedenis. Maar Duitsland, Spanje, Oostenrijk en Italië hebben allen hun recente verleden van zich afgeschud. Bovendien logenstraffen de jongste veranderingen in Rusland deze bewering. Zowel president als parlement worden verkozen. Er is vrijheid van vergadering en een min of meer vrije pers. De meest gecentraliseerde staat van Europa is veranderd in een gedecentraliseerde federatie.
Ten derde zou Rusland van nature anti-westers zijn. Dit laatste betekent dat Rusland genoodzaakt is òf een anti-westerse koers te varen òf in het isolement van zijn eigenaardigheden verstrikt te raken. Deze bewering kent twee aspecten. Allereerst de geografie. Rusland zou te groot zijn om democratisch te worden bestuurd. Het democratische karakter van Amerika, Canada en Australië verwijzen deze gedachte naar de prullenbak. Anderen verbinden deze bewering met het bestaan van de Russische ziel. Het westerse karakter, gekenmerkt door rationaliteit, wetenschappelijke speurzin en het nastreven van eigenbelang zou vijandig staan jegens deze ziel.
Noch het collectivistische en autoritaire verleden, noch de geografie en de ziel van Rusland vormen een permanent obstakel op weg naar de democratie en een vrije markt. Nee, die obstakels zijn van een meer wereldse aard. Eigendomsrechten liggen niet vast verankerd in de wet. Het primaat van het recht is zwak. Corruptie en de maffia zijn overal; tachtig procent van alle Russische ondernemingen betalen gemiddeld tien tot twintig procent van hun winst aan beschermingsgelden. Een krachtige middenklasse en daarmee een veerkrachtig middenveld, ontbreken. Het privatiseringsprogramma is onvolledig en onzorgvuldig uitgevoerd. Deze factoren hebben bijgedragen aan het feit dat de Russische politiek zich kenmerkt door een hoge mate van étatisme. Dat komt onder meer tot uiting in een gebrek aan openheid en verantwoording van de regering aan de volksvertegenwoordiging. In deze schimmige wereld gedijen enkele krachtige persoonsgebonden belangengroepen, beter bekend als clans. Deze groepen strijden in wisselende coalities tegen elkaar om de controle over het staatsapparaat. De clans vinden hun oorsprong in de hervormingspolitiek van de jaren negentig. De meeste clanleiders hebben hun fortuin vergaard met de privatisering van staatsondernemingen. In het ongereguleerde privatiseringsprogramma speelden bomaanslagen, mitrailleurs en zelfs gifbekers een rol. Slechts elf procent van de geprivatiseerde ondernemingen kwam in handen van buitenstaanders. Door deze ontwikkeling is de politiek Ruslands meest winstgevende bedrijfstak geworden.

Privatisering

Eén van de eerste prioriteiten bij verdergaande privatisering is de invoering van het concurrentie-beginsel. Ruslands economie kan nu het best worden omschreven als kapitalisme zonder concurrentie. Tot nu toe zijn veel staatsmolochen in hun geheel geprivatiseerd. Het gevolg is: private- in plaats van staatsmonopolies. Voor de toekomst is het van belang staatsbedrijven op te splitsen voordat zij worden geveild.
Verder is van groot belang dat het aantal sectoren die in aanmerking voor marktprikkels komen, wordt uitgebreid. Dit geldt vooral de energie- en huisvestingssector. Beide sectoren remmen Ruslands groei. De energiesector wordt gedomineerd door Gazprom. Dit bedrijf is goed voor acht procent van Ruslands Bruto Binnenlands Product en levert 25 procent van de aardgasbehoefte van Europa. Door haar economische en politieke macht kan Gazprom zich de weigering veroorloven belasting te betalen en pensioenen uit te keren. Op deze wijze constipeert Gazprom de Russische economie. Dit geldt ook voor de huisvestingssector waarin subsidies elk jaar vier tot zeven procent van het BBP opslokken.
Maar verdergaande privatisering en marktprikkels alleen zijn onvoldoende. Voor het genereren van economische groei is een aantal andere zaken ook van belang. Allereerst belastinghervorming en het verbeteren van de belastinginning. Ieder die zich nu aan de letter van de wet houdt, zou binnen de kortste keer failliet gaan. Door de byzantijnse opzet van het belastingstelsel loopt de staat veel inkomsten mis. Vorig jaar werd slechts vijftig tot zestig procent van de verschuldigde belastingen daadwerkelijk geïnd.
De tweede prioriteit is herstructurering van Russische bedrijven. In tachtig procent van de geprivatiseerde bedrijven bezitten de managers het merendeel van de aandelen. De hieruit voortvloeiende macht maakt dat managers zich eerder gedragen als mandarijnen gericht op het financieel uitkleden van hun onderneming, dan als bedrijfsleiders gericht op goede resultaten. Verschillende boekhoudingen zijn eerder regel dan uitzondering.
De derde prioriteit is versterking van de rechtsstaat. De Russische economie is vooral gebaat bij een duidelijke vaststelling van het eigendomsrecht, een betere toepassing van het ondernemingsrecht, bestrijding van de corruptie binnen het juridische apparaat en een harde aanpak van de georganiseerde misdaad.

Kapitaalinjectie

Het naoorlogse Marshall-plan was in essentie een kapitaalinjectie in een kapitaalarm Europa. Rusland is niet kapitaalarm. Er zijn te weinig investeringen maar er is geen tekort aan kapitaal. Ondanks de grote armoede wordt in Rusland 22,7 procent van het inkomen gespaard; voor tachtig procent in dollars. De oude sok is dus goed gevuld. Bovendien investeren Russen aanzienlijke bedragen in het buitenland. De totale geschatte netto-kapitaal-vlucht tussen 1994 en 1996 bedroeg een kleine tachtig miljard dollar.
Het land kent wel een gebrek aan de politieke, economische en justitiële waarborgen die er voor zorgdragen dat Russisch kapitaal met vertrouwen in eigen land kan worden geïnvesteerd. Wil hier verandering in komen moet de macht van de clans worden gebroken.

expresse 255
25 oktober 1997

DOCUMENTATIECENTRUM
NEDERLANDSE POLITIEKE
PARTIJEN

Investeren in de toekomst

Deze week is mij het concept-verkiezingsprogramma van de VVD door de commissie-Linschoten aangeboden. Het is een beknopt, overzichtelijk en duidelijk herkenbaar programma. De VVD wil investeren in de toekomst. Voortzetting van het huidige kabinetsbeleid maakt dat mogelijk. Nederland is op koers. Maar er is nog veel te doen. Het VVD-verkiezingsprogramma is dan ook ambitieus.
De VVD wil het succesvolle financiële en sociaal-economische beleid voortzetten. Zij gaat daarbij uit van 2% economische groei. Het financieringstekort van de overheid wordt met ƒ 5,5 mld verlaagd tot 1% van alles wat wij met elkaar verdienen. Voor burgers en bedrijven komt een lastenverlichting van ƒ 7,5 mld.
ƒ 6,5 mld wordt voor nieuw beleid uitgetrokken. Zo wil de VVD binnen de overheid 20.000 banen scheppen om de doorstroming van mensen met een Melkert-baan te bevorderen. Inkomen uit arbeid wordt minder zwaar belast. In de gezondheidszorg wordt gewerkt aan kortere wachtlijsten en verbetering van de kwaliteit in de patiëntenzorg en in verpleegtehuizen. De VVD garandeert een welvaartvaste AOW. Er komt meer geld voor onderwijs, infrastructuur en milieu. En de VVD wil alle voorrang voor de veiligheid van de burger: Meer zichtbare aanwezigheid van politie en toezichthouders, meer centrale aansturing van de politie en verbetering van het opsporingsbeleid.
Om dit te realiseren moet op andere posten worden bezuinigd. Het totaal aan ombuigingen bedraagt 12,5 miljard. Dat is veel. Maar wie veel wil doen, moet veel ombuigen. De andere partijen willen ook veel, maar zijn mistig in het aangeven van een solide dekking voor hun wensen. Dat is men van de VVD niet gewend. Wij staan voor een solide beleid, waarin zowel voor de sociale kant als de financieel-economische aspecten aandacht is. Dat is de beste investering in de toekomst.
De VVD werkt.

Frits Bolkestein

Landen en Gebieden Overzee (LGO)

Naar aanleiding van een uitspraak van de Nederlandse rechter is in de Tweede Kamer gesproken over het voorgenomen besluit tot wijziging van het 'LGO-besluit'. Het LGO-besluit houdt in dat EU-wetgeving ook geldt voor de landen en gebieden overzee die horen bij de lidstaten van de EU. In het geval van Nederland zijn dat de Nederlandse Antillen en Aruba.
Aanleiding is een kort geding dat het bedrijf EMESA SUGAR N.V., gevestigd op Aruba, heeft aangespannen tegen de Nederlandse staat omdat zij stellen schade te zullen ondervinden als het LGO-besluit wordt gewijzigd. Het bedrijf is gestart in de veronderstelling dat het haar produkten op de Europese markt vrij zou kunnen afzetten. De EU is voornemens het besluit zodanig te wijzigen dat, zo stelt EMESA, de onderneming aanzienlijk wordt beperkt in haar exportvrijheid naar de EU. De Nederlandse rechter heeft het Europese Hof gevraagd om uitlegging van het LGO-besluit bij wijze van een 'preajudiciële vraag'. Op grond van deze uitleg kan de Nederlandse rechter de zaak beslissen.
Daarbij heeft de rechter de Nederlandse regering verboden, in afwachting van die uitspraak, mee te werken aan de beoogde verandering van het LGO-besluit op straffe van een dwangsom van 500 miljoen gulden. Dit wil zeggen dat de betrokken minister in de Europese Raad niet actief of passief mag instemmen met de beoogde wijziging.
Aangezien de wijziging van het LGO-besluit alleen met instemming van alle EU-ministers doorgang kan vinden, wordt de Europese besluitvorming door de uitspraak van de Nederlandse rechter aanzienlijk belemmerd. Bovendien kan de uitspraak van het Europese Hof enige tijd op zich laten wachten. Tot die tijd kan de EU-ministerraad geen beslissing nemen.
De vraag is nu aan de orde of het aanvaardbaar is dat een alleensprekende nationale rechter een zo ingrijpende invloed heeft op de Europese besluitvorming.
VVD-woordvoerder Jan te Veldhuis heeft de regering gevraagd hoe zij tegenover deze ontwikkeling staat. Hij stelde bijvoorbeeld de vraag of de rechter niet te veel op de stoel van de wetgever zit door politici te verbieden besluiten te nemen. Kunnen nationale rechters mede bepalen wanneer de besluitvorming binnen de EU-ministerraden gaat plaatsvinden? Is dit (geen) juridisering en is dit nog wel in overeenstemming met de trias politica? Schept deze uitspraak van de Nederlandse rechter niet een gevaarlijk precedent, omdat rechters uit alle 15 EU-landen op die grond besluitvorming op Europees niveau kunnen blokkeren?

De VVD-fractie stelt dus vraagtekens bij deze ontwikkeling. Daarbij wees de woordvoerder op het feit dat de bedrijven op de Nederlandse Antillen en Aruba de wedstrijd wel eens zouden kunnen verliezen. Door de irritatie die binnen de EU is ontstaan worden compromissen steeds moeilijker en zou de uiteindelijke besluitvorming in de EU nog wel eens nog nadeliger voor de Landen en Gebieden Overzee kunnen uitvallen.

Inlichtingen: Jan te Veldhuis, 070-3182901

Verder in dit nummer:

- Ouderen op de arbeidsmarkt
- Nederlands cultureel erfgoed
- Begroting VROM
- Hoofdpunten verkiezingsprogramma

De oudere werknemer en het concept-verkiezingsprogramma.

Henk van Hoof

In het deze week verschenen concept-verkiezingsprogramma wordt op een aantal plaatsen aandacht gegeven aan de positie van ouderen op de arbeidsmarkt. Reden daarvoor is, dat het aantal mensen boven de vijftig jaar, dat deelneemt aan het arbeidsproces opvallend laag is. Enerzijds wordt dit veroorzaakt door een aantal regelingen, die vroegtijdig uittreden uit het arbeidsproces mogelijk maken. Anderzijds is er ten aanzien van ouderen sprake van een slechte arbeidsmarktpositie.

Uittreding

Dat laatste wordt veroorzaakt door de opvatting bij nogal wat werkgevers dat oudere medewerkers een te lage produktiviteit zouden hebben, moderne ontwikkelingen niet hebben gevolgd en te duur zijn. Dan is een of andere uittredingsregeling voor de werkgever aantrekkelijk. Tegelijkertijd wordt het voor werknemers vaak interessant gemaakt om uit te treden door het aantrekkelijke niveau van de uittredingsregelingen. Dat geldt voor bijvoorbeeld de VUT, maar zeker in niet mindere mate voor de WW. Hoewel het inmiddels niet meer is toegestaan om bij collectieve ontslagen alleen de ouderen te laten afvloeien, gebeurt dat, via omwegen nog steeds. Omdat mensen van 57 1/2 jaar en ouder in de huidige WW-wetgeving geen sollicitatieplicht hebben en tot hun 65 jaar een WW-uitkering ontvangen is het voor werkgever en werknemer aantrekkelijk om een regeling te maken waarbij de WW-uitkering als basis wordt gebruikt en de werkgever een bovenwettelijke aanvulling toekent.
Op die manier worden 'ouderen' buiten het arbeidsproces geplaatst en wordt in hoge mate een beroep op de sociale zekerheid, in dit geval de WW, gedaan op een manier waar die sociale zekerheid niet voor is bedoeld. Dat heeft niet alleen een extra druk op de kosten van sociale zekerheid tot gevolg, met alle negatieve werkgelegenheidseffecten van dien, maar bovendien betekent een lagere participatie van ouderen minder draagvlak voor de financiering van sociale zekerheid in het algemeen en de AOW in het bijzonder.

Een en ander komt er op neer dat de arbeidsparticipatie onder (relatief) oudere werknemers te laag is, de werkloosheid onder die categorie dus te hoog is, de kosten voor uitkeringen dientengevolge extra hoog zijn en de WW op een verkeerde manier wordt gebruikt.

Bijstelling beleid

Er is dus alle aanleiding is om een dergelijk beleid bij te stellen. Vandaar dat er in het nieuwe concept-verkiezingsprogramma dan ook aandacht is gegeven aan deze problematiek in de vorm van een samenhangend pakket maatregelen.
Het is van groot belang dat werknemers, ook wanneer zij wat ouder worden, inzetbaar blijven. Daar zijn meerdere maatregelen voor nodig, maar één ervan is opleiding. Vandaar dat de wenselijkheid van het fiscaal fasciliëren van opleiding, zoals in het concept-programma genoemd.
Voorts ligt het voor de hand om uittredingswegen te ontmoedigen. In dat kader passen voorgestelde maatregelen om VUT-regelingen niet langer algemeen aan een bedrijfstak op te leggen en het minder aantrekkelijk maken van de WW met het oog op het onbedoelde gebruik door middel van het verkorten van de uitkeringsperiode en het stoppen van de vervolguitkering.

Maar er is meer over te zeggen. Omdat het om een samenhangend pakket van maatregelen gaat, dient hieraan nog het door staatssecretaris Terpstra voorgestelde verbod op leeftijdsdiscriminatie te worden toegevoegd.
Binnen ondernemingen moet meer aandacht voor ouderenbeleid ontstaan in de vorm van onder andere aanpassing van taken en functies, werkorganisatie, deeltijd- en flexibel pensioen en een van goede arbeidsvoorwaardelijke voorzien demotiebeleid zou bespreekbaar moeten zijn. Voorts zou het ook goed zijn om in de WW rekening te houden met het feit, dat er op de arbeidsmarkt en in arbeidsverhoudingen meer sprake van mobiliteit en flexibiliteit is.
Er kan ook een kanttekening worden gezet bij het voorstel om bovenwettelijke aanvullingen in het geheel te korten. Hoewel een dergelijke maatregel als ontmoediging begrijpelijk is, zijn er ook redenen om met een dergelijke ingreep voorzichtig om te gaan.
Omdat dergelijke voorstellen in het algemeen de nodige onrust veroorzaken bij degenen die op dit moment reeds van een van de genoemde regelingen gebruik maken, lijkt het verstandig om aan te geven dat er natuurlijk aandacht zal moeten zijn voor bestaande gevallen en dat het niet zo kan zijn, dat ook daarin onverkort zal worden ingegrepen.

Inlichtingen:
Henk van Hoof, 070-3182885

Nederlands cultureel erfgoed

Op 9 oktober jl. sprak de kamercommissie met de staatssecretarissen Patijn van Buitenlandse Zaken en Nuis van Cultuur over het Nederlands Cultureel Erfgoed in het buitenland.

Het betreft het erfgoed dat Nederland heeft achtergelaten in landen als Indonesië, Zuid-Afrika, Ghana, Japan, de VS, Suriname en de Antillen. De kamercommissie besprak een brief van de regering waarin het overzeese culturele erfgoed van Nederland werd geïnventariseerd. Het gaat o.a. om gebouwen, zeeschepen en archieven.
Om te voorkomen dat de materiële overblijfselen uit het Nederlandse koloniale verleden verloren gaan, zijn de ministeries van Buitenlandse Zaken en Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen een samenwerkingsverband aangegaan om het buitenlandse cultuurbeleid te intensiveren.

VVD-woordvoerder Oussama Cherribi heeft de staatssecretarissen gevraagd de inventarisatie niet alleen te beperken tot de koloniale periode. Er bestaat ook een groot cultureel erfgoed van voor en na deze periode, zoals bijvoorbeeld in Petersburg, Gdansk en Potsdam. De staatssecretarissen hebben dit toegezegd.
Tijdens het overleg kwam ook het geschiedenisonderwijs van Nederlanders aan de orde. Volgens een enquête weten veel Nederlandse scholieren de Gouden Eeuw niet te plaatsen. Een aantal projecten - bijvoorbeeld rond V.O.C. schepen - zijn bijzonder geschikt als aanknopingspunt voor geschiedenis- en aardrijkskunde onderwijs.

Inlichtingen:
Oussama Cherribi, 070-3182882

Begroting Volkshuisvesting Ruimtelijke Ordening en Milieu

Deze week is de Begroting Volkshuisvesting Ruimtelijke Ordening en Milieu 1998 behandeld. Pieter Hofstra is woordvoerder voor het onderdeel Volkshuisvesting, Nellie Verbugt voor Ruimtelijke Ordening en Jan Hendrik Klein Molekamp voor Milieu.

Volkshuisvesting
De VVD-fractie hecht aan stimulering van het eigen woningbezit. Op initiatief van de VVD-fractie heeft de staatssecretaris inmiddels een bijdrage-regeling ingevoerd voor mensen met lagere inkomens die een huurwoning kopen. Ook de PvdA is inmiddels voorstander van het eigen woningbezit en heeft een nogal ingrijpend initiatief-wetsontwerp ingediend. VVD-woordvoerder Pieter Hofstra riep de PvdA op, gelet op beide voorliggende zaken, één gezamenlijk voorstel te ontwikkelen dat in de volgende regeerperiode uitgevoerd kan worden.

De Individuele Huursubsidie (IHS) is een belangrijk instrument in het volkshuisvestingsbeleid geworden. Er gaat heel veel geld in om, namelijk eenderde van de hele VROM-begroting. Bovendien is voor de IHS de afgelopen jaren, terecht, vanwege de afgeschafte subsidies op de woningbouw, veel extra geld uitgetrokken. Helaas komt de nieuwe regeling nu in een negatief daglicht te staan: eenderde deel van de rechthebbenden zou er geen gebruik van maken en daarbij gemiddeld ƒ 2500 per jaar laten liggen. De VVD-fractie twijfelt, met de staatssecretaris, aan de juistheid van deze cijfers. Hopelijk komt hier duidelijkheid over.
Een derde belangrijk VVD-punt in het volkshuisvestingsbeleid is de voortzetting van de succesvolle verzelfstandigingsoperatie van de sociale huursector. Een goede marktwerking betekent marktconforme huren en dat betekent dat het huurprijsbeleid niet verdergaand moet worden beperkt. Binnenkort zal de Kamer uitvoerig discussiëren over het huurbeleid.

Ruimtelijke ordening
De VVD-fractie heeft altijd zorgen gehad over de haalbaarheid en betaalbaarheid van de VINEX. Dat is niet onterecht. Er doen zich problemen voor op drie onderdelen:
1. Bodemsanering: Er is nog geen compleet kostenoverzicht voor bodemsanering van de VINEX-lokaties. Door een nog niet ingevulde marge kunnen de nog niet gedefinieerde kosten tot enkele honderden miljoenen guldens oplopen.
2. De Openbaar Vervoer-ontsluiting: Het ambitie-niveau is hoog ingezet. De uitvoering van de openbaar vervoer-projecten loopt grote vertraging op. De tekorten in de financiering van projecten zijn inmiddels opgelopen tot 2,4 miljard gulden. Gemaakte afspraken zullen moeten worden nagekomen; echter de kostenoverschrijdingen zullen kritisch moeten worden doorgelicht.
3. De bouw van de VINEX-lokaties begint vertraagd op gang te komen. Er is ongerustheid over de vraag of het grote aantal VINEX-woningen voldoende kan concurreren met woningen op andere bouwlokaties. Om dat te ondervangen willen de PvdA, D66 en het CDA de bouw op andere lokaties dan de VINEX vertragen of stoppen, desnoods via een noodwet. De VVD is hier tegen. De consument krijgt hierdoor niet meer de beste, maar wel de duurst mogelijke woning. VINEX moet zijn kracht halen uit kwaliteit, niet uit schaarste. Bij de thans lopende onderhandelingsronde over de actualisatie van de VINEX zal daarom moeten worden ingezet op marktconform bouwen en kwaliteitverbetering.

VVD-woordvoerder Nellie Verbugt heeft eveneens aandacht gevraagd voor het landelijk gebied - de nota plattelandsvernieuwing moet snel komen - en de versterking van de positie van Noord-Nederland (Commissie Langman).

Milieu
De grote zorg heeft de VVD-fractie over de milieuhandhaving. Dit blijkt uit het steeds vaker voorkomen van kleinere of grotere afvalschandalen of illegale stort. In de huidige situatie zijn de regels in veel gevallen voor verschillende uitleg vatbaar en is het bevoegd gezag niet eenduidig vast te stellen.
Afvalschandalen en illegale dump in natuurgebieden vormen naar de mening van de VVD een grotere bedreiging voor ons milieu dan de toe- of afname van de CO2-uitstoot in ons land met 1 procent. Volgens de VVD zal het tegengaan van illegale stort, het illegaal lozen en het vermengen van grond de hoogste prioriteit moeten hebben. Daarvoor zullen van overheidszijde een aantal acties moeten worden ondernomen:
- de afvalstoffenwetgeving zal beter op zijn handhaafbaarheid moeten worden getoetst;
- de milieuhandhaving zal moeten worden verbeterd;
- waar nodig zal de politiesterkte moeten worden uitgebreid;
- de instelling van een Milieu Inlichtingen- en Opsporingsdienst (MIOD) zal serieus moeten worden overwogen.

Er liggen voldoende concrete aanbevelingen ter verbetering van de handhaving en nieuwe studies zijn dus niet nodig. De VVD wil op korte termijn een strijdplan van het kabinet om dit probleem aan te pakken.
VVD-woordvoerder J.H. Klein Molenkamp wees er in navolging van het RIVM op dat de bevolkingsontwikkeling in het milieubeleid onvoldoende aandacht krijgt. Het aantal huishoudens is sinds 1950 verdrievoudigd. De stijging van het energiegebruik door consumenten in de periode 1980-1995 is zelfs geheel aan de toename van de bevolking toe te schrijven, zo meldt het RIVM. Ook geluidsoverlast, verkeersproblemen en bouwvolumes hangen met de bevolkingstoename samen. Het gevaar is groot dat, door voorbij te gaan aan deze component, onjuiste en onvolledige milieu-analyses worden gemaakt. Het beleid zou dan op basis van incorrecte analyses tot stand komen. De woordvoerder herhaalde daarom het verzoek aan het kabinet om de relatie tussen de bevolkingsontwikkeling en het milieu verder uit te werken.
Het terugdringen van de CO2-uitstoot is nog weinig succesvol. Dit moet wereldwijd worden aangepakt. Vandaar dat de uitkomsten van de wereldconferentie in Kyoto aan het eind van het jaar van groot belang zijn. De Nederlandse reductiedoelstellingen zullen pas vastgesteld kunnen worden als de resultaten van de Kyoto-conferentie bekend zijn. Belangrijke resultaten in het terugdringen van de CO2-uitstoot worden geboekt met Joint-Implementation-projecten in Oost-Europa. Het is een goede zaak dat nu 100 miljoen gulden extra voor Joint-Implementation is uitgetrokken.
Een ander punt betreft de CO2-uitstoot in ontwikkelingslanden. Bij een groeiende economie zal daar de uitstoot zeker gaan stijgen. Juist in de gebieden waar een centraal elektriciteitsnet ontbreekt en de zon overvloedig schijnt bestaat een goede voedingsbodem voor zonneceltechnologie. Gelden voor internationale milieuhulp op de begroting van Ontwikkelingssamenwerking (0,1% van het BNP) zouden onder andere hiervoor kunnen worden ingezet.

Inlichtingen:
J.H. Klein Molekamp, 070-3182884,
Nellie Verbugt, 070-3182892 en
Pieter Hofstra, 070-3182886

Ontwerp-Verkiezingsprogramma VVD 1998-2002 'INVESTEREN IN DE TOEKOMST'

Dit zijn de tien hoofdpunten van het VVD-beleid voor de komende vier jaar:

1. De VVD wil het succesvolle financiële en sociaal-economische kabinetsbeleid voorzetten. Geen potverteren, maar investeren. Daarbij wordt uitgegaan van 2% economische groei. Het financieringstekort van de overheid wordt met f 5,5 miljard verlaagd tot 1%. Voor burgers en bedrijven komt er een lastenverlichting van f 7,5 miljard. En f 6,5 miljard voor nieuw beleid, zoals werk, zorg en volksgezondheid, onderwijs, bestrijding van de misdaad, infrastructuur en milieu. De VVD investeert in de kwaliteit van de samenleving. Een betaalde baan is de beste vorm van sociale zekerheid. Beter de warmte van een baan dan de kilte van een uitkering. Mensen moeten het beste uit zichzelf kunnen halen. De werkgelegenheid wordt gestimuleerd door een combinatie van loonmatiging, lastenverlichting, scholing en een goed investeringsklimaat. Er worden 20.000 extra doorstroombanen in de sfeer van zorg, toezicht en milieu geschapen. Inkomen uit arbeid wordt minder zwaar belast.

2. De VVD wil een hoogwaardige gezondheidszorg, die voorbereid is op een groeiende vraag door de toename van het aantal ouderen. De VVD wil kortere wachtlijsten, verbetering van de kwaliteit in de patiëntenzorg en in de verpleegtehuizen, zoals vergroting van de privacy. Dit betekent 2% volumegroei in de zorg.
3. De VVD wil onderwijs dat beter aansluit op de behoeften van de arbeidsmarkt. Dat betekent een grotere nadruk op exacte, technische en economische vakken. De groepsgrootte in de onderbouw van het basisonderwijs wordt verkleind. De VVD wil dat het onderwijs de ouders ondersteunt bij de overdracht en het aanleren van normen en waarden opdat leerlingen later als verantwoordelijke burgers in onze maatschappij kunnen functioneren.
4. De VVD wil een ouderenbeleid gebaseerd op keuzevrijheid, zelfstandigheid, medezeggenschap en een actieve deelname aan het maatschappelijk leven. De VVD garandeert een welvaartsvaste AOW. In uitzonderlijk gevallen is extra ondersteuning van de overheid nodig voor de ouderen die moeten rondkomen van alleen AOW. Door aanpassingen in de sociale zekerheid wil de VVD aan 50-plussers die dat kunnen, mogelijkheden bieden op de arbeidsmarkt actief te blijven. Hiertoe wordt een aparte belastingfaciliteit gecreëerd.

5. De VVD wil alle voorrang voor de veiligheid van de burger. Voorkomen van misdaad, meer zichtbare aanwezigheid van politie en toezichthouders en verbetering van het opsporingsbeleid. Meer centrale sturing van de politie. Investeren in de organisatie en deskundigheid van het openbaar ministerie en de rechterlijke macht. Het normbesef in de maatschappij en het verantwoordelijkheidsgevoel van de burger krijgen meer aandacht.
6. De VVD wil investeren in hoogwaardige infrastructuur. Moderne informatie-netwerken, auto- en spoorwegen en toegankelijke lucht- en zeehavens zijn voor de internationale concurrentiepositie van Nederland en dus voor de werkgelegenheid van vitaal belang. De burger moet zich snel en veilig kunnen verplaatsen. Maatregelen om de groei van het autogebruik te beperken mogen geen verkapte lastenverzwaring zijn. Schiphol gaat niet op slot.
7. De VVD wil een marktconform milieubeleid: producenten en consumenten worden door financiële prikkels aangemoedigd tot milieuvriendelijk gedrag. Daar staat tegenover dat strikte handhaving van milieuregels nodig is en dat milieucriminaliteit krachtig wordt aangepakt.
8. De VVD wil een slanke, effectieve en slagvaardige overheid onder democratische controle en volgens de beginselen van de rechtsstaat. Het bestuur moet zo dicht mogelijk bij de burger staan. Dat betekent dat meer rijkstaken aan provincies en gemeenten worden overgedragen.
9. De VVD wil een vreemdelingenbeleid dat wordt gekenmerkt door de bevordering van integratie, de beperking van immigratie en de bestrijding van discriminatie.
10. De VVD is voorstander van verdere Europese integratie en uitbreiding van de Europese Unie naar Midden- en Oost Europa. Een goede start van de Europese muntunie is van groot belang. Dat houdt in dat de criteria van het verdrag van Maastricht en het Stabiliteitspakt strikt worden nagestreefd. Nederland draagt naar evenredigheid en redelijkheid bij aan de financiën van de Unie. Niet meer. Niet minder. Nederland moet zijn belangen internationaal zo effectief mogelijk behartigen.

Symposium 'Mensenrechten in gevaar?'

Dinsdag 11 november 1997, 13.00 -17.00 uur
Hotel Sofitel, Den Haag (naast Centraal Station)

Mensenrechten vormen een wezenlijk onderdeel van de liberale filosofie. De kracht van de mensenrechtenidee lijkt echter ondermijnd te worden door minstens twee ontwikkelingen: de groei van het aantal mensenrechten, waardoor het respect ervoor dreigt af te nemen, en de opkomst van het multiculturele denken, dat de universele waarde van mensenrechten afwijst.

De Teldersstichting stelt deze (vermeende) risico's voor de mensenrechten aan de orde op het symposium 'Mensenrechten in gevaar?' Dr A.A.M. Kinneging, prof. mr dr P.B. Cliteur, prof. dr W.J.M. van Genugten, prof. dr H.M. Dupuis en prof. dr H.B. Entzinger zullen een inleiding houden, waarna met de deelnemers aan het symposium zal worden gediscussieerd.

U kunt zich vóór 7 november telefonisch (070-3631948), of door middel van de bijgevoegde bon, aanmelden bij de Teldersstichting. Deelnemers aan het symposium kunnen het Telders-geschrift 'Proliferatie van mensenrechten' (1996) voor de gereduceerde prijs van *f* 10,- bestellen.

Naam: _____

Straat: _____

Postcode: _____

Woonplaats: _____

❑ **Hierbij meld ik mij aan voor het symposium 'Mensenrechten in gevaar?' op 11 november 1997.**

❑ **Ik bestel het geschrift 'Proliferatie van mensenrechten' (1996) voor de gereduceerde prijs van *f* 10,-.**

Deze bon per post versturen naar: Teldersstichting, Koninginnegracht 55a, 2514 AE DEN HAAG of faxen naar 070-3631951.

expresse 256
1 november 1997

DOCUMENTATIECENTRUM
NEDERLANDSE POLITIEKE
PARTIJEN

Gemeenteraads-verkiezingen Drenthe

Vanwege de gemeentelijke herindeling in de provincie Drenthe zal het aantal gemeenten per 1 januari volgend jaar van 34 naar 12 gemeenten worden teruggebracht. Daarom vond deze week de verkiezing voor de raden van de nieuw ingedeelde gemeenten plaats.
De VVD heeft het niet slecht gedaan. Ten opzichte van de gemeenteraadsverkiezingen in 1994 is een kleine winst behaald.
De resultaten van de PvdA en het CDA zijn stabiel gebleven. De lokale partijen hebben iets gewonnen. D66 heeft een flink aantal zetels moeten inleveren. Het is moeilijk om op grond van deze cijfers conclusies te trekken voor de landelijke situatie. Dit heeft te maken met de grote invloed van de lokale partijen bij deze verkiezingen en de lage opkomst van de Drentse kiezers.
Het is jammer dat de kiezersopkomst beduidend minder was dan in 1994. Ook de lokale politiek verdient namelijk grote aandacht. Zaken op het gebied van ruimtelijke ordening, veiligheid en infrastructuur en het niveau van lokale lasten, waarover op gemeentelijk niveau wordt beslist, kunnen ingrijpende gevolgen hebben voor de burger. Juist vanwege de herindeling van gemeenten zullen belangrijke beslissingen over veranderingen die zich hebben voorgedaan, moeten worden genomen. Daarom is het in ieders belang de gang naar de stembus te maken.
Namens de VVD-Tweede Kamerfractie feliciteer ik de woensdag gekozen VVD-gemeenteraadsleden. Ook wens ik hen veel succes met de komende college-onderhandelingen die hen nu wachten en met de werkzaamheden in de eerste periode van de nieuw tot stand gekomen gemeenten.

Benk Korthals

Beursfraude

De Nederlandse beurswereld werd afgelopen week opgeschrikt door een inval en enkele arrestaties. De inval is een unicum in de geschiedenis van de beurs en heeft de discussie over het toezicht op de beurs opnieuw aangewakkerd.
Naar de mening van de VVD is de beursfraude een ernstige situatie. Daarom heeft de Tweede Kamer hierover, mede op aandringen van de VVD, afgelopen woensdag een algemeen overleg met minister Zalm gehouden.

Het uitgangspunt voor de VVD-fractie is de strikte bewaking van de integriteit van de financiële markt in Nederland, zowel voor grote als voor kleine beleggers. Met name 'front-running' (misbruik van voorwetenschap over grote effectentransacties, in dit geval door commissionairs) doet afbreuk aan die integriteit. Front-running kan voor grote investeerders een directe aanleiding zijn de AEX te verlaten en een buitenlandse beurs op te zoeken.

VVD-woordvoerder Hella Voûte-Droste heeft kritische vragen gesteld over het huidige toezicht. De VVD wil nagaan of de taken van de onafhankelijke Stichting Toezicht Effectenverkeer (STE) en het compliance-bureau van de beurs de taken onderling adequaat verdeeld zijn.
In een aantal gevallen bleken achter coderekeningen gefingeerde namen schuil te gaan. Voûte stelde dat dit beslist niet mag voorkomen en drong aan op bekendmaking van de werkelijke namen. Daarnaast wilde zij van de minister weten hoe deze praktijk zich verhoudt tot de eigen gedragscode van commissionairs.
De VVD heeft verder een toelichting gevraagd op het antecedentenonderzoek bij de benoeming van directieleden van commissionairshuizen. De directeur van Leemhuis & Van Loon is enkele jaren geleden op staande voet ontslagen bij Van Meer James Capel. De bevoegdheden van de STE zijn op dit gebied beperkt. Een uitbreiding daarvan wordt waarschijnlijk volgend jaar gerealiseerd via een aanpassing van de Wet toezicht effectenverkeer (Wte).
De vraag rest, of de affaire bij Leemhuis & Van Loon het topje van de spreekwoordelijke ijsberg is. Op basis van één zaak is dat moeilijk vast te stellen: blijkt hieruit nu succesvol toezicht of juist een beleid dat verbetering behoeft?

De woordvoerder drong ten slotte aan op een intensivering van de Wet Melding Ongebruikelijke Transacties (MOT) door capaciteitsuitbreiding van het Hof, het Openbaar Ministerie en het opsporingsapparaat. Het mag per se niet gebeuren dat grote hoeveelheden crimineel geld via de Nederlandse financiële markt wit worden gewassen.

Informatie: Hella Voûte-Droste,
070-3182907 / hvoute@worldaccess.nl

Verder in dit nummer:

- Vergoedingen Europarlementariërs
- Begroting NAAZ 1998
- Begroting Verkeer en Waterstaat 1998
- Ontsnapte TBS-ers
- Uitslagen Drenthe

Vergoedingen Europarlementariërs

Enric Hessing

De Tweede Kamer heeft in een interpellatie-debat met minister-president Kok en staatssecretaris Vermeend gesproken over de onduidelijkheid ten aanzien van de financiële vergoedingen voor de leden van het Europees Parlement (EP).

De primaire verantwoordelijkheid voor die onduidelijkheid ligt bij de regeringen van de lidstaten. Die zijn immers verantwoordelijk voor de diverse instituties van de Europese Unie.
De problematiek inzake de financiële vergoedingen voor leden van het EP had voorkomen kunnen worden als de Raad van Ministers van de Europese Unie tijdig een Statuut voor het EP had opgesteld. Dat is nog steeds niet gebeurd. Wel instituties instellen, maar niet de bijbehorende financieel-administratieve zaken goed regelen, is geen goede zaak.
Daarom heeft VVD-woordvoerder Enric Hessing er bij de Regering met klem op aangedrongen te bevorderen dat de Raad van Ministers op korte termijn alsnog een Statuut vaststelt, waarin onder meer een goed inzichtelijk totaalpakket van vergoedingen voor leden van het EP wordt opgenomen: dus inclusief een schadeloosstelling, een pensioenvoorziening en een reiskostenvergoeding. Dan behoort het fraudegevoelige gedoe met presentielijsten, dagvergoedingen en reisdeclaraties in één keer tot verleden.
Het vaststellen van het Statuut moet voor de zomer van 1998 zijn geregeld, teneinde invoering per 1 januari 1999 mogelijk te maken. Het nieuwe Europarlement kan dan met een schone lei beginnen.

Partijgenoot Gijs de Vries drong in zijn brieven van 8 november 1996 en 16 oktober 1997, die hij in zijn hoedanigheid van voorzitter van de liberale fractie in het EP heeft gezonden aan de voorzitter van het EP, al aan op zuiverheid en transparantie van het beloningssysteem en op een spoedige concrete regeling daarvan.

Pensioenvoorziening
Een luxe regeling als de gewraakte aanvullende pensioenvoorziening, die door het EP zelf in het leven is geroepen en het kennelijke gebrek aan vermogen tot zelfregulering doen het imago van het EP geen goed.
De woordvoerder was dan ook verheugd dat partijgenoot Jan Kees Wiebenga vorige week het initiatief heeft genomen hierover met de Nederlandse leden van het EP te praten. Dit heeft geleid tot een amendement op de begroting voor 1998 waarin wordt aangedrongen op een onderzoek door de Europese Rekenkamer naar de pensioenvoorziening en snelle herziening daarvan. Dit amendement is vorige week aangenomen door het EP.
Mede op aandringen van de VVD heeft de minister-president toegezegd deze aangelegenheden op korte termijn in de Raad van Ministers van de Europese Unie aan de orde te stellen.

Inlichtingen:
Enric Hessing, 070-3182889

Grote zorg om Antillen en Aruba

De verhoudingen binnen het Koninkrijk der Nederlanden staan behoorlijk onder druk. Er wacht een krachtproef om de onderlinge irritaties en spanningen het hoofd te bieden. Er is de LGO-affaire (zie VVD-Expresse 255), de Koraal-spechtaffaire (wantoestanden in de Curaçaose gevangenis), een regeringscrisis op Aruba en een gebrekkige voortgang in de financiële sanering op de Antillen. Voor de VVD is het dan ook volstrekt onbegrijpelijk dat de woordvoerders van CDA en D66 hun bijdragen in het debat over de begroting van NAAZ begonnen met respectievelijk het citeren van het nieuwe Antilliaanse volkslied en de uitspraak 'Tropical Islands, they still hold their magic'. Deze benadering, met een sprookjesachtig karakter doet de situatie op dit moment volstrekt geen recht.

Absoluut wereldrecord
VVD-woordvoerder Jan te Veldhuis bracht nog eens naar voren dat de Nederlandse overheid op jaarbasis 200 miljoen gulden via de NAAZ-begroting beschikbaar stelt voor de Antillen en Aruba. Door samenwerking binnen het Koninkrijk komt er vanuit verschillende ministeries nog eens zo'n zelfde bedrag bij. Ook wees de woordvoerder op de extra steun die de Antillen en Aruba krijgen om de financiële problemen het hoofd te bieden. Dat betekent dat een bedrag van meer dan f 2000 voor iedere inwoner van de Antillen en Aruba vanuit Nederland naar de gebieden overzee vloeit. Een absoluut wereldrecord. Op zichzelf is dat niet onverantwoord. Maar dan moet de liefde wel van twee kanten komen. Afspraken die worden gemaakt om tot een goede sanering te komen, moeten worden nagekomen. Als dat niet gebeurt, moeten de Antillen en Aruba niet met de fluwelen handschoen worden benaderd, zoals de meeste partijen in de Kamer doen. Nederland is volstrekt redelijk geweest. Van de Antillen mag nu eindelijk worden verwacht dat zij zelf hun verantwoordelijkheid nemen. Dat is beter dan klagen over Nederland, zoals de Antillianen en Arubanen bij de LGO-discussie hebben gedaan.

Financieel aanpassingsprogramma
De woordvoerder voerde een pittig interruptiedebat met GroenLinks-woordvoerder Rosenmöller over de sanering van de financiën. Rosenmöller deed het voorkomen of er behoorlijke vooruitgang was geboekt bij het saneringsproces. Te Veldhuis antwoordde daarop dat er aanzetten zijn gegeven maar dat uit een brief van de minister d.d. 27 oktober jl. blijkt dat tot op heden nog geen concrete resultaten zijn geboekt en dat er thans niet eens meer een officieel aanpassingsprogramma is. Er moet dus nog veel worden gedaan. Er is in de afgelopen drie jaar een aantal fundamentele wijzigingen in gang gezet zoals de sanering van het justitieel en politieel apparaat op Aruba, alsmede betere wetgeving daarvoor, de oprichting van de Kustwacht om met name de internationale criminaliteit aan te pakken en de reorganisatie van KABNA, het kantoor van de minister. De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkszaken die als het aan de VVD ligt in het volgend kabinet verantwoordelijk wordt voor het beleid ten aanzien van de Antillen en Aruba, zal daarop moeten voortborduren om de immense problemen te helpen oplossen.

Inlichtingen:
Jan te Veldhuis, 070-3182901.

Begroting Verkeer en Waterstaat 1998

In eerste instantie heeft de VVD-fractie waardering voor het beleid dat de afgelopen drie jaar is gevoerd: Zo is er een scala van maatregelen getroffen om de fileproblematiek op te lossen. Daar waar nodig is de infrastructuur uitgebreid en heeft een versnelde aanpak en uitvoering van projecten plaatsgevonden. Ook de railinfrastructuur is uitgebreid ten behoeve van zowel korte als lange verbindingslijnen.

Door de verhogingen van de kosten bij de Betuwelijn, HSL-zuid en de contractensector is het Tweede Tactische Pakket (Spoorwegen) in de verdrukking gekomen. Door creativiteit is nog 650 miljoen per jaar structureel beschikbaar gebleven, maar dat is wel 150 miljoen structureel tekort. De SWAB-gelden (mobiliteit), die juist extra investeringen zouden moeten dekken, zijn grotendeels verbruikt. Nieuwe projecten in 2000 zijn met vier jaar vertraagd. Schiphol en de VINEX-afspraken staan onder druk, zoals bijvoorbeeld de VINEX-locaties in de provincie Utrecht: Leidsche Rijn, Valhorst, Houten. Met de vele projecten die op ons afkomen is er maar één conclusie. Er is in de toekomst meer geld nodig.

Rekeningrijden
Een van de maatregelen die wordt overwogen om de files te bestrijden is het invoeren van rekeningrijden. De VVD staat hier niet negatief tegenover mits aan een aantal voorwaarden waaraan is voldaan. Er moet een goed alternatief zijn voor de auto (goed Openbaar Vervoer). Dit is nog lang niet overal aanwezig. Daarbij moet er een goede compensatie zijn voor de kosten die dat voor de burger met zich meerbrengt. Compensatie via de Provinciale Opcenten is daarbij niet de goede weg.

Nederlandse spoorwegen
Ten aanzien van de Nederlandse spoorwegen heeft de discussie zich toegespitst op twee ontwikkelingen. In de eerste plaats de verhoging van de tarieven met 6 à 7%. Ten tweede heeft de NS besloten dat de bijkaarten van de OV-jaarkaart niet meer in de spitsuren mogen worden gebruikt. Ten aanzien van dit soort zaken zijn tussen het ministerie en de NS afspraken gemaakt en contractueel vastgelegd.
De VVD heeft de minister gevraagd te gaan praten met de NS. Wanneer de NS binnen de afspraken van het contract heeft gehandeld, kan de minister weinig doen. Wanneer de NS buiten zijn boekje gaat, wil de VVD dat de minister actie onderneemt. Minister Jorritsma heeft dit toegezegd.

De woordvoerder heeft de minister, die verantwoordelijk is voor de taakorganisaties van de NS, gevraagd de bouwwerkzaamheden zo te plannen dat de reiziger er het minst last van heeft. Dat wil zeggen meer werkzaamheden verrichten in de nacht, nieuwe bouwtechnieken gebruiken om sneller te kunnen werken en er naar streven alle werkzaamheden op een bepaald traject tegelijkertijd in één periode uit te voeren in plaats van het onafhankelijk van elkaar uit te smeren over vele jaren.

Binnenvaart
De woordvoerder heeft gepleit voor meer tri-modale terminals (overslag schip-vrachtwagen-trein). De behoefte aan meerdere modaliteiten bestaat, maar er bestaat een capaciteitstekort bij NS-cargo. Er zou daarom meer concurrentie mogelijk moeten zijn tussen de verschillenende vervoersmogelijkheden.

Hoge snelheidsverbinding Groningen/Friesland
De VVD heeft aandacht gevraagd voor het rapport van de Commissie-Langman inzake de versterking van de ruimtelijk-economische structuur van Noord-Nederland. Hij wil dat het streven onverminderd gericht moet blijven op ingebruikname van de Hanzelijn in het jaar 2007.
Daarnaast is de VVD-fractie van mening dat nadere besluitvorming nodig is ten aanzien van een hogere snelheidsverbinding per spoor naar Groningen/Friesland. Daarom heeft de woordvoerder de regering gevraagd een keuzenotitie over deze verbinding voor te bereiden en deze uiterlijk in april 1998 aan de Kamer aan te bieden. Hierover is een motie ingediend.

Inlichtingen:
Jan Dirk Blaauw, 070-3182887

LIBERAAL REVEIL

Onlangs verscheen een nieuwe editie van 'Liberaal Reveil', een uitgave van de Prof. Mr. B.M. Teldersstichting. In dit nummer staan ondermeer de volgende artikelen:

Al te goed is buurmans gek
Hans Hoogervorst

De noodzaak van kunst
Theo Monkhorst

Ons staatsbestel na Securitel: een gratis organisatie-advies
Floris Wijsenbeek

De sociale partners zijn dood, leve de sociale partners
Kick van der Pol

Meer markt, een andere overheid
J.W. Remkes

Bestuurders, aandeelhouders en commissarissen:
de strijd om de macht
M. van der Nat

Parlementaire democratie en de kwaliteit van de Tweede Kamer
G.H. Scholten

Nederlands staatsrecht in perspectief,
Over de handelingsvrijheid van volksvertegenwoordigers
H.S.M. Kruijer

Een mooi liberaal museum
Bespreking van Remieg Aerts, De letterheren
Jan Dirk Snel

U kunt dit nummer bestellen door *f* 9,50 over te maken op girorekeningnummer 240200, ten name van 'Stichting Liberaal Reveil, onder vermelding van 'Liberaal Reveil no. 5, 1997'.
U kunt zich ook opgeven als abonnee van Liberaal Reveil voor *f* 55,-- per jaar. Jongeren tot 27 jaar betalen *f* 30,--. U kunt zich aanmelden voor een abonnement bij: Liberaal Reveil, Mw M.P. Moene, Postbus 192, 6700 AD Wageningen. Tel. 0317-427655.

Ontsnapping gedetineerden uit Mesdagkliniek in Groningen

Otto Vos

Deze week is in de Tweede Kamer met minister Sorgdrager van Justitie gesproken over de twee op 23 oktober jl. ontsnapte gedetineerden uit de Mesdagkliniek in Groningen.

Deze ontsnappingen hebben grote maatschappelijke onrust veroorzaakt. VVD woordvoerder Otto Vos heeft zich gestoord aan het feit dat het mogelijk is gebleken dat gedetineerde Kröger via een hongerstaking en een omzwerving langs diverse psychiaters het regime in de extra beveiligde gevangenis heeft kunnen ontlopen. De minister heeft op aandringen van de woordvoerder bevestigd dat een hongerstaking nooit reden mag zijn voor verandering van het TBS-regime.
De woordvoerder heeft de minister gevraagd om voortaan slechts één psychiatrisch oordeel maatgevend te laten zijn voor het al dan niet plaatsen van een veroordeelde in het TBS-regime. Hij is van mening dat ambtelijke adviezen daarover niet koersbepalend kunnen zijn. De minister heeft daarop geantwoord dat het oordeel van het Meyers-instituut, het selectiecentrum van TBS, maatgevend is.

Een ander knelpunt is de interne overplaatsing van Kröger van de extra beveiligde afdeling van de Mesdagkliniek naar de minder beveiligde afdeling aldaar. De woordvoerder zal de minister vragen hoe het ministerie aan haar controlerende taak bij interne overplaatsing inhoud zal geven.
Over de ontsnapping zelf dienen alle feiten op tafel te komen. Het Rijksrecherche-rapport dat daarover wordt gemaakt kan aanleiding geven tot aanvullende beveiligingsmaatregelen en eventuele disciplinaire maatregelen tegen tekortkomingen van bewakend personeel.

Inlichtingen:
Otto Vos, 070-3182900

Uitslag Verkiezingen Gemeenteraden Provincie Drenthe

Uitkomsten Verkiezingen afgelopen jaren in Drenthe:

Provincie Drenthe	TK 89	PS91	GR94	TK94	PS95	GR97
PvdA	43,6	31,3	26,1	34,5	26,5	26,0
CDA	27,5	25,7	20,2	19,8	20,5	20,0
VVD	15,2	16,2	16,0	18,2	24,5	16,5
D66	6,5	15,6	9,4	13,9	9,1	6,1
	92,8	88,8	71,7	86,4	80,6	68,6
Opkomst				82,2	54,8	55,8

* Uitgedrukt in procenten

TK = Tweede Kamerverkiezingen
PS = Provinciale Statenverkiezingen
GR = Gemeenteraadsverkiezingen

Commentaar VVD-kamerlid uit Drenthe Pieter Hofstra:
"De uitslag van deze verkiezingen is niet slecht. Bij de Provinciale Statenverkiezingen in 1995 behaalde de VVD bijna 25% van de stemmen. Bij deze verkiezingen kwamen we uit op 16,5%. De lokale partijen hebben gezamenlijk ongeveer 20% van de stemmen gekregen.

De ervaring leert dat deze stemmen bij een landelijke verkiezing voor een belangrijk deel bij de VVD en de PvdA terecht komen.
Dat zou betekenen dat wanneer er sprake was geweest van een landelijke verkiezing, deze uitslag in de richting van de VVD-verkiezingsuitslag van de Provinciale Staten 1995 was uitgekomen."

Uitkomsten Verkiezingen Drentse gemeenten 1997:

Aa en Hunze (Anloo, Gieten, Gasselte en Rolde)	VVD 5 zetels
Westerveld (Diever, Dwingeloo, Havelte, Vledder)	VVD 4 zetels
Meppel (Meppel en Nijeveen)	VVD 3 zetels
Middenveld (Beilen, Smilde, Westerbork)	VVD 3 zetels
De Wolden (Ruinen, Ruinerwold, De Wijk, Zuidwolde)	VVD 5 zetels
Noordenveld (Norg, Pelze, Roden)	VVD 3 zetels
Emmen (Emmen, Schoonebeek)	VVD 4 zetels
Hoogeveen	VVD 3 zetels
Zuidlaren (Eelde, Vries, Zuidlaren)	VVD 7 zetels
Borger Odoorn (Borger en Odoorn)	VVD 4 zetels
Coevorden	VVD 6 zetels

Assen deed niet aan de verkiezingen mee.

VVD OP INTERNET:

WWW.DDS.NL/~VVD

E-MAIL:
VVDNET@WORLDACCESS.NL

257
8 november 1997
expresse

DOCUMENTATIECENTRUM
NEDERLANDSE POLITIEKE
PARTIJEN

Proportionaliteit

Deze week is met de staatssecretarissen van Justitie en Buitenlandse Zaken en de minister van Buitenlandse Zaken een debat gevoerd over de onduidelijkheid die was ontstaan over de monitoring van teruggekeerde uitgeprocedeerde Iraanse asielzoekers.
Er zijn fouten gemaakt in de berichtgeving aan de Tweede Kamer over deze monitoring. Dit had te maken met een verkeerde voorstelling van zaken die onbedoeld in het ambtsbericht van Buitenlandse Zaken werd vermeld. Ook de communicatie tussen de bewindslieden onderling liet te wensen over. Geen van hen bleek hiervan op de hoogte te zijn. De bewindslieden hebben dit onderkend en hun excuses hierover aan de Tweede Kamer aangeboden.
De VVD-fractie heeft deze excuses aanvaard. Maar politiek relevant is de vraag of deze fouten zo ernstig zijn dat de Kamer het vertrouwen in de bewindslieden opzegt. De fracties van CDA, GroenLinks, de SP, het GPV, de SGP en de RPF hebben tijdens het debat van afgelopen week een motie van afkeuring over de onjuiste informatieverstrekking door de bewindslieden ingediend. Als deze motie door de Kamer was aangenomen, hadden de bewindslieden moeten aftreden.
In het debat beriep de woordvoerder van GroenLinks zich op de Carrington-doctrine. Lord Carrington heeft in 1982 zijn ontslag ingediend omdat hij niet op de hoogte was van het voornemen van Argentinië om de Falklands binnen te vallen. Dat Carrington de verantwoordelijkheid nam voor deze fout, siert hem. Maar dit is van een iets andere orde dan de tekortkoming waarvoor de bewindslieden deze week hun excuses hebben aangeboden. Het argument van de Carrington-doctrine wint aan inhoud als het element van proportionaliteit voldoende wordt meegewogen. De ambtelijke fouten die de bewindslieden hebben gemaakt zijn niet te vergelijken met die van het Britse Foreign Office in 1982. Daarom hebben wij de motie van het CDA niet gesteund.

Frits Bolkestein

Ambtsbericht Iran

Naar aanleiding van een Algemeen Overleg met staatssecretaris Schmitz van Justitie en Patijn van Buitenlandse Zaken is op 4 november jl. gesproken over de terugkeer van uitgeprocedeerde Iraanse asielzoekers.
In een hoorzitting over Iran van 20 oktober jl. kwam naar voren dat de Kamer onjuist was geïnformeerd over de monitoring van teruggekeerde asielzoekers naar Iran door de Nederlandse ambassade in Teheran.
Deze monitoring is bedoeld om informatie te verstrekken die kan bijdragen aan nadere onderbouwing van het beleid of aanleiding kan geven tot heroverweging hiervan.
De Tweede Kamer had in juni 1997 een motie aangenomen waarin de regering is verzocht de monitoring van teruggekeerde asielzoekers in Iran te intensiveren. Echter, in het ambtsbericht van Buitenlandse Zaken over Iran werd geen melding gemaakt van het feit dat de monitoring al in december 1996 was stopgezet. Dit feit was wel bekend bij de ambtenaren, maar de bewindslieden waren hiervan niet op de hoogte. Daarom is de Kamer hierover niet eerder geïnformeerd.
De bewindslieden zijn wel voor een juiste berichtgeving verantwoordelijk. Zowel de betrokken staatssecretarissen als de minister van Buitenlandse Zaken hebben ruiterlijk erkend dat er onvoldoende gecommuniceerd is en dat de coördinatie tussen de ambtenaren van Buitenlandse Zaken en Justitie op een hoger politiek niveau moet worden gebracht. Ook de communicatie tussen de bewindslieden onderling liet te wensen over. Zij hebben hiervoor hun excuses aan de Kamer aangeboden. De VVD-fractie heeft dit aanvaard en heeft genoegen genomen met de uitleg die de bewindslieden hebben gegeven. Naar de mening van VVD-woordvoerder Jan Rijpstra was de tekortkoming van de bewindslieden niet van dien aard dat het vertrouwen in hen moest worden opgezegd.
De motie van afkeuring van GroenLinks, de SP, het GPV, de RPF en het CDA is niet aangenomen.
Binnenkort zal nader overleg plaatsvinden over de manier waarop de monitoring van de uitgeprocedeerde asielzoekers in Iran zal moeten plaatsvinden.

Voorstel D66

De VVD heeft zich krachtig verzet tegen het voorstel van D'66 een commissie in te stellen die een selectie moet maken van zaken uit de 1300 uitgeprocedeerde asielzoekers uit Iran (1993/1994) die opnieuw moeten worden bekeken.
De VVD-fractie is van mening dat de huidige asielprocedure zorgvuldig is. Als nieuwe feiten aan het licht worden gebracht, kan een asielzoeker een nieuwe procedure starten. Dat is staand beleid en daar houdt de VVD zich aan vast. De VVD-heeft echter geen enkele behoefte aan een nieuwe beoordelingscommissie of aan andere asielprocedures. De woordvoerder zal zich hier tegen blijven verzetten.

Inlichtingen:
Jan Rijpstra, 070-3182905

Verder in dit nummer:

- opties op aandelen
- Begroting Economische Zaken
- Begroting Justitie
- Tien aandachtspunten MKB/bedrijfsleven

Alternatief plan VVD inzake opties op aandelen

De VVD-fractie is van mening dat opties op aandelen een reëel beloningsinstrument behoren te blijven. De fiscaliteit dient dit flexibele beloningsinstrument te ondersteunen. De VVD-fractie vindt dat de huidige optieregeling op haar beloningskarakter dient te worden beoordeeld en niet tegen het licht van een stijging van de beurskoersen.
Het wetsvoorstel van de Staatssecretaris van Financiën voorziet in een verzwaarde belastingheffing van aandelenopties op het tijdstip van toekenning. Belastingheffing vindt plaats tegen het progressieve tarief op basis van een verwachtingswaarde tabel die zeer sterk oploopt (van 4% tot 50%). Bij uitoefening of vervreemding binnen een termijn van 3 jaar na de toekenning, vindt een bijheffing plaats voor de waarde in het economisch verkeer. De VVD is het eens met de herinvoering van de 3-jaars-termijn.

De VVD-fractie heeft echter een aantal bezwaren tegen het voorstel van Staatssecretaris Vermeend. Belastingheffing bij toekenning kent van oudsher het bezwaar van de voorfinanciering van de loonbelasting. De forfaitair bepaalde verwachtingswaarde zal door de snelle stijging van het percentage leiden tot een hoge loonheffing. Dit is ongewenst. Bovendien vormt de tabel geen stimulans om werknemers langer lopende opties te verstrekken. De VVD-fractie is van mening dat herziening van het regime van aandelenopties nu juist ook bedoeld was om het aantrekkelijk te maken om werknemers voor langere tijd aan het bedrijf te binden. Daarnaast heeft de werknemer nog steeds het risico dat hij loonbelasting betaalt zonder dat hij het optierecht heeft uitgeoefend, bijvoorbeeld in geval van koersdaling.

De Staatssecretaris heeft geen oplossing gezocht voor het feit dat belastingheffing op het tijdstip van toekenning internationaal ongebruikelijk is. Nederland blijft op dit punt uit de pas lopen. Dit is jammer, gezien het feit dat werknemers steeds mobieler worden.

De VVD stelt het volgende alternatieve plan voor:

1. Het forfaitaire percentage wordt vastgesteld op een vast percentage van bijvoorbeeld 12 of 16%.
2. Het invoeren van een conserverende aanslag voor wat betreft de loonheffing die zijn beslag vindt op het moment van uitoefening.

Voordelen VVD-plan:
- Door een vast verwachtingspercentage wordt een reële mogelijkheid gegeven werknemers langer aan het bedrijf te binden.
- Het probleem van de voorfinanciering wordt opgelost.
- Indien de optie niet wordt uitgeoefend wordt er geen loonbelasting betaald; immers er is ook geen voordeel gerealiseerd.
- De conserverende aanslag biedt de mogelijkheid in grensoverschrijdende situaties dubbele belastingheffing te voorkomen.

Inlichtingen:
Bibi de Vries, 070-3182908

De Ondergang van het Avondland?

gedachten over Europa en het Binnenlands Bestuur

door Jan Kees Wiebenga

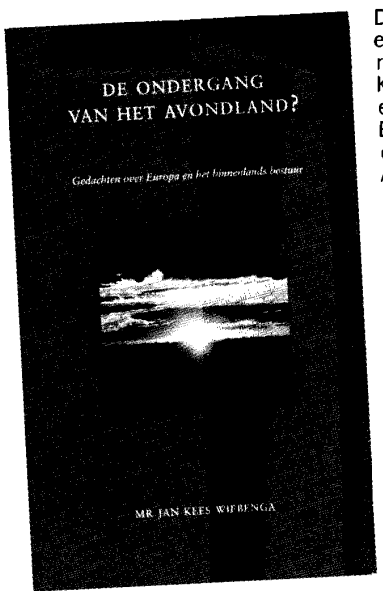

Deze publicatie bevat een weergave van een reeks columns die in 1996 verschenen in het blad Binnenlands Bestuur. Jan Kees Wiebenga gaat op een persoonlijke en luchtige wijze in op een aantal actuele Europese vraagstukken, met een schuin oog gericht op de 'mede-overheden'. Aan de orde komt een aantal inhoudelijke onderwerpen als het immigratie- en asielbeleid, de bestrijding van de internationale misdaad en Euro-fraude. In zijn bijdrage over het verdovende middelenbeleid bepleit hij de totstandkoming van een *"roesarme samenleving"*.

Daarnaast worden ook institutionele onderwerpen aangeroerd als de Brusselse bureaucratie, het Europese lobbywezen, het (pan-Europese) referendum en de verhouding tussen de vier bestuurslagen gemeente, provincie, rijk en Europa.
Die laatste onder het motto *"radicale decentralisatie"*.

Wiebenga acht de ondergang van Europa geenszins nabij. Integendeel. Zijns inziens maken we een periode van bloei door: "er is nu al vijftig jaar vrede; er is een redelijke welvaart; en de mensenrechten worden, zeker in vergelijking met veel andere gebieden, doorgaans geëerbiedigd."

De leidraad van deze bundel is, dat een goed werkend Europa in het belang is van ons binnenlands bestuur en een goed werkend binnenlands bestuur in het belang van Europa.

Jan Kees Wiebenga is lid van het Europees Parlement voor de VVD

De bundel is te verkrijgen na overmaking van het bedrag van *f* 15,-op rekeningnummer 49 69 45 882 (ABN/AMRO) t.n.v. Mr. H.R. Nordstichting onder vermelding van "De ondergang van het avondland?".

ISBN 90-9011063-1

Benedictus de Spino

Wat is de huidige en toekomstige rol v
worden beantwoord door Grigori Javlir
parlement. Het bestuur van de Benedic
tweede Benedictus de Spinoza-lezing.

Na de lezing zal mr drs F. Bolkestein re
Engels.

Vrijdag 21 november 1997 om 20.00 u
Nieuwe of Littéraire sociëteit de Witte,
Zaal open en koffie-ontvangst vanaf 1
welkom. Na afloop, rond 22.00 uur is e

Inlichtingen: Jurriën van Zutphen, Jan E
R.S.V.P. 070-3609438 of 070-363761

Begroting Economische Zaken 1998

Deze week is gedebatteerd over de begroting Economische Zaken 1998. VVD-woordvoerder Johan Remkes begon met de constatering dat de financieel-economische prestaties van dit kabinet er mogen zijn. Het CDA wijt het economische succes aan het in de vorige kabinetten in gang gezette poldermodel, waarbij de nadruk ligt op overeenstemming tussen de sociale partners. Niets ten nadele daarvan, maar ook de forse bezuiniging op de collectieve sector, waardoor een aanzienlijke lastenverlichting mogelijk werd als basis voor loonmatiging en banengroei zijn voor een belangrijk deel verantwoordelijk geweest voor het economische succes van dit kabinetsbeleid.
Ook in een volgend paars kabinet is nog veel te doen. De VVD-fractie heeft speciale aandacht gevraagd voor het Midden- en Kleinbedrijf (MKB). Dit heeft geresulteerd in de formulering van 10 aandachtspunten voor het MKB/bedrijfsleven voor een volgende kabinetsperiode (zie pag.4 van deze VVD-expresse).

Arbeidsparticipatie
Een ander belangrijk aandachtspunt voor een volgend kabinet is de verbetering van de arbeidsparticipatie. Daarvoor zijn een verbeterde scholing/onderwijs en systemen van levenslang leren nodig, een beter en meer flexibel functionerende arbeidsmarkt, meer flexibele, prestatie- en resultaatgerelateerde vormen van beloning en loonkostenontwikkeling. Verder moeten collectieve afspraken van arbeidsovereenkomsten (CAO's) meer ruimte bieden voor flexibiliteit. De VVD-fractie is van mening dat er vooral aandacht moet komen voor de partiële tekorten die op de arbeidsmarkt ontstaan of gaan ontstaan. Zo dreigt een tekort aan werknemers in de zorg. Het GVBA heeft nog honderden conducteurs nodig en kan ze niet krijgen. Daf-trucs in Eindhoven is bezig mensen in het buitenland te werven. Dit is paradoxaal tegen de achtergrond van de hoge inactiviteit en de vele mensen in de bijstand en de W.W. Hier moet iets aan worden gedaan. In de eerste plaats via scholing en opleiding en via een betere voorlichting aan studenten over arbeidsmarktperspectieven. Ook ouderen moeten meer in de gelegenheid worden gesteld om actief te zijn op de arbeidsmarkt. Daarbij is ook, als sluitstuk, een actiever sanctiebeleid nodig om mensen die langer dan een half jaar werkloos zijn en een baan of een opleiding weigeren, te korten op hun uitkering.

Inlichtingen:
Johan Remkes, 070-3182883

Begroting Justitie 1998

De Begroting Justitie 1998 is deze week plenair behandeld.

Criminaliteit
De VVD-fractie acht de risico's van georganiseerde criminaliteit voor de samenleving zeer groot. De aanpak moet doelgericht zijn en gebaseerd op duidelijke prioriteiten. Een van de eerste vereisten daarvoor is dat op korte termijn, op basis van de landelijke beschikbare politiële informatie, een overzicht beschikbaar komt van criminele organisaties die een gevaar voor de samenleving vormen. VVD-woordvoerder heeft de minister gevraagd of er een zogenaamde 'landelijke criminaliteitskaart' kan worden samengesteld. Die kaart moet duidelijk maken wie er actief zijn en hoe gevaarlijk zij zijn.
De VVD-fractie ondersteunt het voornemen van de minister het opheldergingspercentage van aangiften te verhogen. Een onderzoek naar de reden waarom het percentage daalt, lijkt op zijn plaats.
De woordvoerder heeft het voornemen van de minister om rechters en officieren een functie in de woonwijk te geven, ter discussie gesteld. In plaats daarvan heeft hij gepleit voor gebiedsgebonden werk door de politie. Dus meer blauw in de wijk.

Corruptie
Georganiseerde criminaliteit kan zeer lucratief zijn. Een van de grote problemen vormt de corrumperende invloed op de overheid en de particuliere sector. Actueel in dit verband zijn de beursschandalen, waarbij miljoenen aan smeergeld zijn betaald. Het wettelijk instrumentarium biedt onvoldoende mogelijkheden om corruptie te bestrijden. Daarom heeft de VVD-fractie de minister gevraagd dit wettelijk instrumentarium op korte termijn te evalueren. Daarbij zouden de volgende maatregelen moeten worden genomen:
• Omkoping van een ambtenaar moet ook strafbaar zijn als er van schending van ambtsplicht sprake is;
• Het Wetboek van Strafrecht moet zo worden gewijzigd dat ook de voormalige of toekomstige ambtenaren kunnen worden vervolgd;
• De strafmaat moet worden verhoogd. Een gevangenisstraf van twee jaar op omkoping van een ambtenaar is te weinig.
• Het aannemen van giften en beloningen als zodanig zou strafbaar gesteld moeten worden, zonder de bijkomende eis van een oorzakelijk verband met de goedgunstige ambtelijke handeling.

Motie Bolkestein
De druk op de rechterlijke macht is groot. Dit heeft grotendeels te maken met onderbezetting.
Bovendien vertragen vele mega-strafzaken de doorstroming. Daarom stelt de woordvoerder voor de 20 miljoen gulden die door de motie Bolkestein beschikbaar is gekomen in eerste instantie te gebruiken om de capaciteit van de zittende magistratuur te vergroten. Gedacht kan worden aan het opzetten van een arbeidspool voor rechters en officieren om piekbelastingen te verwerken.

De woordvoerder is van mening dat de minister veel beweging en verandering heeft gebracht in de gevestigde structuren van haar eigen Ministerie en het Openbaar Ministerie. Dat is een respectabele prestatie. Echter, het gezag van Justitie en het vertrouwen van de burger daarin is nog niet echt hersteld. De spiraal van geweldsdelicten en jeugdcriminaliteit moet aantoonbaar worden omgebogen. De aanpak daarvan staat nog teveel in de ambtelijke steigers. Kortom, er is weliswaar veel in beweging gezet, maar de resultaten zijn nog bescheiden.

Inlichtingen:
Otto Vos, 070-3182900

3

ng

ılisme in Rusland? Deze vraag zal
er van het Jabloko-blok in het Russisch
za-Stichting nodigt u uit voor de

rna volgt een discussie. De voertaal is

i11 CS Den Haag.
toegang is gratis. Introducés zijn
id om na te praten tijdens de borrel

Werff,
128335

Tien puntenplan MKB/Bedrijfsleven

1. Ook in de nieuwe kabinetsperiode moet weer een fiscaal MKB-pakket samengesteld worden, qua aard en omvang vergelijkbaar met het 500 miljoen pakket van dit kabinet. Daarnaast moet het MKB vanzelfsprekend ook mee kunnen profiteren van een generiek fiscaalverlichtingsbeleid. Het zou in dit verband een goede gedachte zijn het nieuwe belastingplan voor de volgende eeuw specifiek te toetsen op de effecten voor het MKB.

Vanzelfsprekend moet het MKB-pakket in overleg met het Midden- en Kleinbedrijf zelf worden samengesteld. De VVD doet de volgende suggesties:
- verdere verhoging van de zelfstandigenaftrek, de fiscale oudedagsreservering en de investeringsaftrek.
- veel familiebedrijven (80% van het bedrijfsleven) worden geconfronteerd met financiële knelpunten bij overdracht c.q. opvolging. Daarover moet nog een wetsvoorstel worden ingediend, dat al voor begin dit jaar was toegezegd. Mochten na de maatregelen van dit kabinet nog knelpunten resteren in de sfeer van successie- en schenkingsrechten voor ondernemingsgebonden vermogen en overdrachtsbelasting, dan moeten die door het volgende kabinet worden opgeruimd;
- het creëren van fiscale reserveringsmogelijkheden ten behoeve van milieurisico's;
- knelpunten in de "Tante Agaath-regeling" moeten worden opgeheven. In dit verband moet kritisch gekeken worden naar de omvang van de fiscaal af te trekken bedragen, de criteria (1225-uurscriterium), en de te volgen procedures (volstaan met een eenmalige aanvraag voor een beschikking, het niet vragen van overbodige of niet te verschaffen informatie).
- Deze beoordeling dient plaats te vinden vanuit de signalering in de tweede concurrentietoets dat er aan de onderkant van de kapitaalmarkt nog een mismatch is tussen vraag en aanbod. Uit de signalen die ons bereiken blijkt overigens dat die knelpunten zich met name bij de doorstarters voordoen;
- Het afschaffen van de vermogensbelasting op ondernemingsvermogen heeft de allerhoogste urgentie;

2. Hoewel dit kabinet een eerste begin heeft gemaakt met het terugdringen van de administratieve lasten en de staatssecretaris in de voortgangsrapportage heeft laten weten dat de doelstelling van -10% gehaald zal worden, moet het tempo opgevoerd worden, met name ook omdat de administratieve lasten het MKB onevenredig zwaar treffen. Daarbij moeten als speerpunten die terreinen gekozen worden waarvan de resultaten ook in de EZ-begroting als minder imponerend worden omschreven:
- de europese regelgeving;
- de sociale zekerheid; ook de arbeidsomstandighedenwet is nog steeds veel te ingewikkeld;
- de administratieve lasten van provincies en gemeenten. De VVD-fractie onderschrijft het schrappen van de milieuleges in dit licht van harte (lastenverlichting 85 miljoen). Positief is ook dat eerder in het MDW-traject het aantal vergunningsplichtige bedrijven aanzienlijk is gedaald. Datzelfde geldt voor het streven naar een gecombineerde heffing in het kader van belastingen en sociale fondsen. Verder heeft het ondernemerspanel aangegeven dat de enquetedruk van het CBS nog steeds veel te hoog is. Overigens heeft ook het ministerie van Economische Zaken daar aan bijgedragen met de in het kader van deze begroting uitgevoerde onderzoeken.

3. De aanbevelingen van de Commissie Cohen, het tegengaan van concurrentie-verstoring door private activiteiten van publieke of daarmee verwante organisaties, moeten met voortvarendheid worden uitgevoerd.

4. Sommige sectoren van het MKB zullen met nogal wat extra kosten geconfronteerd worden als gevolg van de mogelijke invoering van de EURO. Berekeningen van KPMG/EIM wijzen op omvangrijke bedragen. Er moet worden gezocht naar vormen van financiële tegemoetkoming.

5. Ook de millennium-problematiek zal door het MKB vroegtijdig onderkend moeten worden. Ook in die zin dient deze problematiek dus hoog op de agenda te komen en voortvarend door het ingestelde platform te worden aangepakt.

6. Nog steeds laat de verspreiding van kennis en technologie naar een groot deel van het MKB veel te wensen over. In de eerste plaats moet daartoe de bereikbaarheid van de instrumenten door het MKB en de bekendheid van het instrumentarium bij MKB-bedrijven verbeterd worden. Gelet op de samenhang tussen technologie, milieu en energie, is het aan te bevelen Novem en Senter te laten fuseren zodat 1 loket ontstaat, aansluitend bij overheidsloket 2000. Ook uit de onlangs aangeboden evaluatie van de prestaties van de Innovatiecentra blijkt dat nogal wat verbetering mogelijk is. Verder zal een belangrijk accent moeten liggen op regionaal niveau bij de regionale branche-organisaties. Twee andere belangrijke aandachtspunten zijn: het voldoende meespelen van MKB-bedrijven bij het clusterbeleid en het meer gebruik maken van de informatietechnologie.

7. Hoewel de exportprestaties van de reeds exporterende MKB-bedrijven steeds beter worden, is het aandeel van MKB-bedrijven in ons totale exportvolume en het aantal exporterende bedrijven nog steeds te laag (15%). De ambitie om dit te verhogen naar 20% moet in een nieuwe periode uitgangspunt zijn. Ook hier speelt een gebrekkige kennis over het instrumentarium een rol. Er zou geprobeerd moeten worden, te komen tot 1 winkel voor exportregelingen. In het BEB zullen met name ook de meer nabije markten veel aandacht moeten blijven vragen.

8. Het versterken van de werkgelegenheid in de marktsector als belangrijke pijler onder het Grote Stedenbeleid komt tot dusver onvoldoende uit de verf komt. Dit pleit voor grotere betrokkenheid van het ministerie van Economische Zaken bij dit beleid. Uit de Stirea-middelen worden met name buitenstedelijke bedrijventerreinen gefinancierd. Ook de vernieuwing van verouderde binnenstedelijke bedrijventerreinen zouden voor deze regeling in aanmerking moeten komen.

9. Om een begin te maken met het oplossen van knelpunten in het beroepsonderwijs, heeft de voorzitter van de VVD-fractie tijdens de Algemene Beschouwingen een terzake dienende motie ingediend. Het wordt tijd om samen met het bedrijfsleven (scholingsproject van lassers van FME als voorbeeld) het onderwijsveld en de betrokken departementen (EZ, Onderwijs, Sociale Zaken, Binnenlandse Zaken en Justitie) een uitgebreid actieprogramma op te stellen.

10. Het startersbeleid moet nog integraler worden aangepakt. Niet alleen geld is van belang, ook ervaringsdeskundigheid en advies. Ook het in dienstnemen van de eerste werknemer kan van groot belang zijn. Ook allochtoon ondernemerschap kan voor de integratie een belangrijk middel zijn.
Onlangs werd bekend dat ruim 70.000 kleine ondernemers en hun gezinnen in financieel moeilijke omstandigheden verkeren, als gevolg van een tijdelijke dip in hun bedrijfsvoering. Hiervoor kan het 'Besluit bijstandsverlening zelfstandigen' een oplossing bieden. Dit moet beter bekend worden gemaakt.

expresse 258
15 november 1997

DOCUMENTATIECENTRUM
NEDERLANDSE POLITIEKE
PARTIJEN

Commissie Toekomst Studiefinanciering

Een jaar geleden is de commissie Toekomst Studiefinanciering onder leiding van Loek Hermans ingesteld. Dit omdat minister van Onderwijs Jo Ritzen een principiële discussie over de toekomst van de studiefinanciering wilde voeren.
Op maandag 3 november jl. is het rapport van de commissie-Hermans aan de minister aangeboden. Dat de heer Ritzen bij het in ontvangst nemen van het rapport al grote kritiek op de inhoud ervan had, vind ik niet chic. Als de minister niet van nieuwe ideeën is gediend, moet hij er niet om vragen.
Een aantal punten van de commissie-Hermans spreekt de VVD-fractie zeer aan. Zo stelt de commissie voor de leeftijdsgrenzen met betrekking tot het recht op studiefinanciering te verruimen.
Een ander positief punt is de grotere flexibiliteit die het voorstel-Hermans bij het gebruik maken van de beurs biedt. Een student kan zijn beurs, in overleg met de onderwijsinstelling, spreiden over langere tijd. Zo wordt onder andere ruimte voor stage of studie in het buitenland geboden.
Niet enthousiast is de VVD over het afdwingen van de ouderbijdrage voor het aanvullen van de studiefinanciering. Ouders met voldoende inkomen worden geacht aan de studie van hun kind bij te dragen. Maar het feit dat studenten deze bijdrage van hun ouders wettelijk, middels een verhaalsmogelijkheid, zouden moeten afdwingen, gaat de VVD te ver.
De prestatiebeurs is nog geen twee-en-een-half jaar geleden ingevoerd. Het introduceren van een geheel nieuw stelsel zou bestuurlijk ongeloofwaardig zijn. Bovendien zou de verandering van de huidige systematiek eenmalig 3 miljard gulden kosten.
Het huidige rapport is een nuttige aanvulling op het nu bestaande studiefinancieringssysteem. Het moet mogelijk zijn een aantal belangrijke elementen die de commissie heeft aangedragen in het stelsel te verwerken, zonder de hele systematiek wederom om te gooien. Wanneer een net gebouwd huis op onderdelen niet voldoet, bouw je immers niet een heel nieuw huis, maar voer je een verbouwing uit.

Frits Bolkestein

Flexibiliteit en Zekerheid

Deze week heeft de Tweede Kamer de wetsvoorstellen " Flexibiliteit en Zekerheid" en de wet 'WAADI' (wet allocatie arbeidskrachten door intermediairs) afgerond. Deze wetten geven nadere regels voor flexibele arbeid, voor met name arbeidsovereenkomsten voor bepaalde tijd, voor de proeftijd en voor het ontslagrecht. Deels gaat het om meer flexibiliteit, maar deels gaat het ook om meer zekerheid. Ook komt de nu nog noodzakelijke vergunning voor uitzendarbeid te vervallen. De voorstellen zijn gebaseerd op een advies van de Stichting van de Arbeid waar het kabinet om vroeg omdat zij er zelf niet uitkwam.

Per saldo leveren de voorstellen wel verbetering op, maar volgens de VVD-fractie minder dan mogelijk was geweest. Om de "outsiders" (1,5 à 2 miljoen mensen langs de kant) aan een baan te helpen is meer flexibiliteit nodig. De grootste zekerheid is het hebben van een baan. Uiteindelijk geeft een flexbaan meer zekerheid dan geen baan. Duidelijke pluspunten zijn de sterke verruiming van de "tijdelijke" contracten tot maximaal 36 maanden, en ook de uitzendovereenkomst waarbij een flex-werker in vaste dienst kan komen bij een uitzendbureau.
Afgezien van kleine punten van kritiek - zo komt er een onnodig ingewikkelde proeftijdregeling - richt de kritiek van de VVD-fractie zich vooral op de volstrekt ontoereikende versoepeling van het ontslagrecht. De huidige termijnen bij de ontslagvergunningverlening via de Directeur Arbeidsvoorziening worden iets beperkt. Ziekte na aanvraag van de vergunning maakt ontslag niet langer onmogelijk en de pro forma aanvragen zullen sneller worden afgehandeld. Weliswaar zijn dit verbeteringen, maar ze hebben een te beperkt effect.

VVD-woordvoerder Pieter Hofstra vergeleek het huidige ontslagrecht, dat beter kan worden aangeduid als ontslagverbod, met een gammel en sterk verouderd bouwwerk. Opzegging van de arbeidsovereenkomst door de werkgever is slechts mogelijk na ontvangen vergunning van de Directeur Arbeidsvoorziening. Deze route kost veel tijd en bureaucratie en soms wordt de vergunning geweigerd. Daarom wordt steeds meer de ontbindingsprocedure via de kantonrechter gevolgd. De kantonrechter stemt bijna altijd met de ontbinding in, de procedure is kort en hoger beroep is niet mogelijk. Wel kent de kantonrechter meestal een schadevergoeding toe die de

Vervolg op pagina 4

Verder in dit nummer:

- Huurbeleid
- Financiële tegemoetkoming bij rampen
- Begroting OCW 1998
- Basisvorming Onderwijs

Huurbeleid en leegstand in de sociale huursector

Onlangs is overleg gevoerd met Staatssecretaris Tommel over het huurbeleid en over de toenemende leegstand in de sociale huursector. De voorstellen over het huurbeleid zijn door de Kamer geaccepteerd. Dat wil zeggen dat per 1 juli 1998 de verplichting vervalt voor woningcorporaties om minimaal 3,5% huurverhoging te vragen over het totale woningbezit. VVD-woordvoerder Pieter Hofstra heeft deze afschaffing steeds bepleit, immers de verhuurders zijn financieel verzelfstandigd. Ook een tweede VVD-wens is gerealiseerd, namelijk bevriezing van de liberalisatiegrens (op het huurbedrag van f 1085.- per maand), waardoor het geliberaliseerde deel van de woningmarkt geleidelijk zal toenemen. Om marktconforme huren mogelijk te maken, mag de huur per woning maximaal met 6,5% stijgen. Dit kan echter alleen in gevallen waarbij de huidige huur relatief laag is. Per 1 juli 1998 wordt een gemiddelde verhoging verwacht van 3,1%, en daarmee zullen ook de zogenaamde puntprijzen stijgen. Duidelijk is dat de trend van de laatste jaren doorzet. De huurverhogingen nemen af en beginnen de inflatie te naderen. Overigens werkt de huurverhoging erg sterk door in het inflatie-cijfer. Tommel heeft op verzoek van de VVD-fractie een nadere uitleg hierover toegezegd.

Leegstand sociale huursector
Een tweede gespreksonderwerp was de groeiende leegstand in de sociale huursector. Vooral in Noord Nederland en Zeeland en naar verwachting straks ook in verstedelijkte gebieden doet dit verschijnsel zich voor. Een beperkte leegstand is goed voor de marktwerking en de prijsvorming. Echter te grote leegstand is ongewenst, zowel financieel als ook vanuit de leefbaarheid. Bestrijding van te grote leegstand vergt diverse maatregelen van de verhuurders en van de gemeente. Zo zullen veel huurwoningen moeten worden verkocht bij voorkeur aan de zittende huurders, of de huur zal moeten worden verlaagd. Ook maatregelen als het samenvoegen van kleine woningen, ingrijpend vernieuwen of slopen en vervangen door nieuwe (koop) woningen komen in beeld. Uiteraard bestaat er ook een samenhang met nieuwbouwuitbreidingen, maar de VVD-fractie is er tegen om dorpen en steden op slot te zetten, omdat onaantrekkelijk verouderde en/of te dure woningen leeg staan.

Inlichtingen:
Pieter Hofstra, 070-3182886

Schade bij rampen

Woensdag 12 november jl. is in de Kamer het wetsontwerp Financiële Tegemoetkoming bij Rampen en Zware Ongevallen behandeld.

VVD-woordvoerder Jos van Rey constateerde dat het - na de aardbeving op 13 april 1992 - 5,5 jaar heeft geduurd voordat een wettelijk recht op tegemoetkoming bij rampen en zware ongevallen in de wet is vastgelegd.
De VVD-fractie had liever gezien dat de private sector erbij was betrokken, maar daar was geen kamermeerderheid voor.
De Raad van State was van mening dat iedere Nederlander aan deze voorziening moet meebetalen (financiering uit de algemene middelen) en niet alleen de huizenbezitters. Ook dit had de VVD liever anders gezien. In beginsel is maximaal 1 miljard gulden beschikbaar.

Praktijk
Voor de VVD is nog niet helemaal duidelijk hoe de uitvoeringsorganisatie er uit gaat zien. De regering stelt voor een interdepartementale werkgroep in te stellen, onder leiding van de minister van Binnenlandse Zaken, die centrale sturing zal geven aan de uitvoeringsorganisaties. De uitvoeringsorganisaties zullen deskundigen, experts, de verzekeringswereld en gemeenten en provincies hierin betrekken. De woordvoerder heeft voorgesteld een uitvoeringsorganisatie in de provincie in te stellen, omdat dit de weg van particulieren naar deze organisatie vergemakkelijkt.

De woordvoerder sprak de hoop uit dat deze wet nooit in praktijk hoeft te worden gebracht. In ieder geval is naar aanleiding van de drie calamiteiten (1 aardbeving en 2 overstromingen) tijdens deze kabinetsperiode alles in het werk gesteld om een recht op tegemoetkoming in de wet vast te leggen.

Inlichtingen:
Jos van Rey, 070-3182899

Benedictus de Spinoza-lezing

Wat is de huidige en toekomstige rol van het liberalisme in Rusland?
Deze vraag zal worden beantwoord door Grigori Javlinski,
voorzitter van het Jabloko-blok in het Russisch parlement.

Het bestuur van de Benedictus de Spinoza-Stichting nodigt u uit
voor de tweede Benedictus de Spinoza-lezing.

Na de lezing zal mr drs F. Bolkestein reageren.
Daarna volgt een discussie. De voertaal is Engels.

Vrijdag 21 november 1997 om 20.00 uur

Nieuwe of Littéraire sociëteit de Witte,
Plein 24, 2511 CS Den Haag.
Zaal open en koffie-ontvangst vanaf 19.30 uur.

De toegang is *f* 10,-. Introducés zijn welkom.

Na afloop, rond 22.00 uur is er gelegenheid
om na te praten tijdens de borrel

Inlichtingen:
Jurriën van Zutphen
Jan Erik van der Werff
R.S.V.P. 070-3609438 of 070-3637613
fax: 071-5128335

Begroting Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen

Deze week is gedebatteerd over de begroting Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen 1998. Clemens Cornielje heeft, naast het algemene deel, aandacht geschonken aan het basis, voortgezet en beroepsonderwijs. Monique de Vries deed de woordvoering op het gebied van hoger onderwijs en cultuur.

Stevig fundament?
De bewindslieden van OCW zijn van mening dat zij een stevig gefundeerde begroting achterlaten voor het volgende kabinet. VVD-woordvoerder Clemens Cornielje betwijfelt dit. De klassenverkleining (afgedwongen door de Tweede Kamer) is alleen voor de eerste stap in de meerjarenraming verwerkt. De volgende stappen moeten bij het nieuwe regeeraccoord worden geregeld. Gelukkig hebben alle politieke partijen gehoor gegeven aan de oproep van Frits Bolkestein om deze prioriteit in hun verkiezingsprogramma's op te nemen. Ook voor de uitvoering van het plan "Investeren in voorsprong" (ICT) is in de meerjarenraming onvoldoende geld uitgetrokken. Daarnaast stelt de Onderwijsinspectie vast dat de vergoeding voor de materiële bekostiging van het basis- en het voortgezet onderwijs niet geheel toereikend is. Feitelijk is er sprake van een structureel tekort van ongeveer 30%. Daarom moeten er vraagtekens gezet worden bij de hardheid van het fundament waarop een volgend kabinet moet voortbouwen. Bij het regeeraccoord zullen deze zaken allemaal terugkomen.

Een leven lang leren
In januari 1998 komt de ministeriële commissie onder leiding van de Minister President met een beleidsvisie over "Een leven lang leren". De VVD-fractie heeft hoge verwachtingen van dit programma, waarvoor het kabinet 235 miljoen gulden uit heeft getrokken. De woordvoerder wees er op geen behoefte te hebben aan een masterplan met veel centrale aansturing. Werkgevers en werknemers moeten ondersteund/gestimuleerd worden om te investeren in scholing van werkenden. Vooralsnog ziet de VVD geen taak voor de gemeente weggelegd. Er moet bovendien zoveel mogelijk gebruik worden gemaakt van de bestaande infrastructuur en van particuliere opleidingen die gekwalificeerde opleidingen aanbieden. Regionale Opleidingen Centra dienen zich te ontwikkelen tot centra voor levenslang leren, waar niet alleen initieel beroepsonderwijs gevolgd kan worden, maar ook volwassenenonderwijs en scholing voor werkzoekenden en werkenden.

Achterstandsscholen
De VVD is tegen het voornemen van het kabinet leraren die op scholen werken met veel achterstandsleerlingen structureel extra salaris te geven. Allereerst omdat achterstandsscholen reeds veel meer formatie ontvangen dan scholen zonder achterstandsleerlingen. Bovendien delen deze scholen gewoon mee in de verdeling van de middelen voor groepsgrootte verkleining. Tenslotte kunnen deze scholen altijd een tijdelijk beroep doen op het arbeidsmarkt knelpunten budget, wanneer het moeilijk zou zijn om leraren voor deze scholen te krijgen.

Leraar
De kwaliteit van het onderwijs staat of valt met de professionaliteit van de leraar. Bij die professionaliteit hoort een dynamische en stimulerende omgeving en een modern personeelsbeleid. Over dit moderne personeelsbeleid doet de Algemene Onderwijs Bond in haar rapport 'Optrekkende krijtdamp' een aantal interessante aanbevelingen.
De VVD is van mening dat het lerarenbeleid van de 21ste eeuw op een nieuwe leest moet worden geschoeid. De woordvoerder heeft de regering daarom verzocht om ter voorbereiding van een nota over het leraarschap in de 21ste eeuw, voor 1 april 1998 een verkenning naar de Tweede Kamer te sturen op basis waarvan tijdens de kabinetsformatie definitieve keuzen ten aanzien van het lerarenbeleid kunnen worden gemaakt.

Inlichtingen:
Clemens Cornielje, 070-3182904

Hoger Onderwijs en Cultuur

Tijdens deze begrotingsbehandeling moet een beslissing worden genomen over de laatste tranche van de collegegeldverhoging, zoals afgesproken in januari 1995, en de verhoging van de temponorm tot 70% voor eerstejaars prestatiebeursstudenten.
De afspraken met betrekking tot de verhoging van het collegegeld zijn destijds gemaakt onder de voorwaarde dat de kwaliteit van onderwijs en onderwijsorganisatie verbeterd zou worden. Het onlangs verschenen inspectierapport geeft aan dat de goede weg is ingeslagen. De VVD-fractie heeft dan ook geen bezwaar tegen de laatste verhoging van het collegegeld.
Iets anders ligt het op het punt van de de verhoging van de temponorm voor eerstejaars studenten.
Bij de behandeling van de prestatiebeurs is voorgesteld de norm van 50% - dat wil zeggen dat een student de helft van zijn vakken moet halen om zijn lening omgezet te krijgen naar een beurs - te verhogen tot 70%. Studenten die voor een deel op kosten van de overheid studeren mogen daarvoor ook iets presteren. Het halen van de helft van de studiepunten is in dat kader geen overdreven eis. De propaedeuse dient echter ook een oriënterend karakter te hebben. Dit brengt met zich mee dat een student de verkeerde keus kan maken. Bij een ophoging van de norm tot 70% loopt een student de kans om bij een verkeerde keus financieel gestraft te worden. Dit kan een afschrikkende werking hebben. In het kader van toegankelijkheid en juist om een afschrikkende werking te voorkomen, blijft de VVD bij de 50%-norm als redelijke eis voor het eerste jaar. Een meerderheid van de Kamer staat achter dit standpunt.

Cultuur
Op het terrein van de internationale culturele samenwerking is een mooie symbiose tot stand gekomen tussen BZ en OC&W. Het betreft het behoud van het cultureel erfgoed van de VOC. Om het ingewikkelde handelsverkeer te besturen, had deze handelscompagnie een uitgebreid informatienetwerk tussen Europa, Azië en de landen rond de Indische Oceaan. De toen uitgewisselde rapporten bevatten unieke informatie voor de geschiedenis van de betrokken landen en over de contacten met Nederland. Het Nederlandse initiatief, onder auspiciën van UNESCO, om de archieven in die landen uit deze periode te behouden en de vergroting van toegankelijkheid door digitalisering, verdient brede steun.
De Vakgroep Massacommunicatie van de Universiteit van Utrecht wil een wetenschappelijk informatiecentrum voor media en geweld opzetten. VVD-woordvoerder Monique de Vries heeft de regering gevraagd dit initiatief te ondersteunen.

Inlichtingen:
Monique de Vries, 070-3182894

Basisvorming en leerwegen MAVO/VBO

Vorige week kwam de rapportage minderheden 1997 uit, waarin het Sociaal en Cultureel Planbureau (SDP) vaststelde dat het overheidsbeleid dat van belang is voor de overgang van school naar werk voor jongeren uit de minderheden onvoldoende effectief en in een aantal opzichten contraproductief is. Dat is een constatering die er niet om liegt. In het onderwijsbeleid geldt dit in de eerste plaats voor de basisvorming. Met haar overmaat aan algemeen vormende en theoretisch georiënteerde vakken vervreemdt de basisvorming praktisch gerichte jongeren -onder wie velen uit de minderheden- van het onderwijs, aldus nog steeds het SCP.
De VVD heeft altijd kritisch tegenover de basisvorming gestaan, omdat wij vreesden dat zowel de zwakke als de hoger begaafde leerlingen hierdoor tekort zouden worden gedaan. Wij hebben in de vorige kabinetsperiode dan ook als enige partij tegen de invoering van deze basisvorming gestemd. Namens de VVD-fractie heb ik meermalen in de Tweede Kamer gezegd dat de wij de discussie over de basisvorming niet weer over willen gaan doen. Gedane zaken nemen immers geen keer. Maar dat ontslaat ons niet van de verplichting om gesignaleerde knelpunten die zijn ontstaan door de invoering van de basisvorming op te lossen.
Het is om deze reden dat ik in onze schriftelijke inbreng voor het verslag met betrekking tot het wetsvoorstel MAVO/VBO/VSO ter invoering van leerwegen in MAVO en VBO een aantal zeer kritische vragen heb gesteld en suggesties voor oplossingen heb gedaan. Al eerder was mij door verschillende schoolleiders gemeld dat het aanvangsniveau van veel VBO-leerlingen (soms zelfs 50%) te laag was om de basisvorming aan te kunnen bieden. In strijd met de wet worden er door deze schoolleiders speciale programma's gemaakt die gericht zijn op het leren lezen, schrijven en rekenen. Ook worden er veel praktische beroepsgerichte vakken aangeboden om voortijdig schoolverlaten te voorkomen.
Één van de aanbevelingen van het SCP luidt om een aparte doelgerichte leerweg in te richten voor deze jongeren die direct naar de arbeidsmarkt leidt. Een vergelijkbaar voorstel is ook opgenomen in het rapport van de commissie 2010 dat in januari van dit jaar onder verantwoordelijkheid van de grootste onderwijsvakbond AoB is verschenen.
De VVD is voor een arbeidsmarktgerichte leerweg (praktijkonderwijs) voor zwak begaafde leerlingen. Maar met dit pleidooi voor een aparte leerweg voor jongeren uit minderheidsgroepen schiet men zijn doel voorbij. Bovendien heeft het voorstel ook uiterst vervelende neveneffecten met het oog op de bevordering van de integratie en de bestrijding van discriminatie van allochtone jongeren.

Het lijkt mij veel beter om de verplichte toetsing basisvorming na het tweede leerjaar VBO en MAVO af te schaffen. Ter vergelijking: HAVO- en VWO-leerlingen sluiten de basisvorming pas na het derde jaar af!
Wordt de basisvorming voor VBO en MAVO leerlingen in mijn voorstel dan afgeschaft? Het antwoord is neen. Je moet de kerndoelen basisvorming vertalen in de eindexamens van deze onderwijssectoren. Zwakkere leerlingen krijgen hierdoor meer tijd om toch de kerndoelen basisvorming te halen. Bovendien kunnen praktische basisvaardigheden ondergebracht worden bij de zogenaamde beroepsgerichte praktijkvakken. Dat zijn juist de vakken waar deze leerlingen die leren met hun hoofd, hart en handen, vaak wel warm voor lopen.

Het is beter om zoveel mogelijk leerlingen via normale leerwegen door te laten stromen naar het MBO. Want daar moeten ze hun beroepskwalificatie halen. Het VBO en de MAVO zullen zich in de toekomst niet voor niets voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs mogen noemen. Het is misschien een idee voor ROC's en VBO/MAVO-scholen om gezamenlijk één traject uit te zetten, zoals dat nu ook al met veel succes binnen Agrarische Opleidings Centra gebeurt.

Tijdens de begroting Onderwijs heb ik namens de VVD-fractie een motie ingediend waarin ik de regering verzoek om de aparte toetsing van de basisvorming in de nieuwe leerwegen MAVO/VBO/VSO af te schaffen. En tevens de nieuwe kerndoelen basisvorming te vertalen in de eindexamenprogramma's van de leerwegen MAVO/VBO/VSO.
Deze motie krijgt brede steun van de Kamer.

Clemens Cornielje, woordvoerder Onderwijs VVD-fractie, 070-3182904

Vervolg van pagina 1, flexibiliteit

neiging heeft flink in de papieren te lopen, ook bij bedrijfseconomisch noodzakelijk ontslag. Een kamermeerderheid is voorstander van een hoger beroep bij de kantonrechterprocedure. In dat geval zal echter het gammele bouwwerk volledig bezwijken. Gelukkig heeft het kabinet deze aandrang weerstaan. De VVD-fractie is geen tegenstander van een hoger beroep, maar dan uitsluitend na afschaffing van de preventieve ontslagtoets en vervanging door een zorgvuldige privaatrechtelijke regeling. De discussie zal in 1998 worden voortgezet omdat de Regering dan nader zal rapporteren over de mogelijkheden en wenselijkheden van hoger beroep.

Inlichtingen:
Pieter Hofstra, 070-3182886

De rol van het nationaal belang in een liberale buitenlandse politiek

Op vrijdag 21 november 1997 van 10.00 uur tot 16.15 uur organiseren het Internationaal Secretariaat van de VVD en de Teldersstichting een conferentie over de 'rol van het nationale belang in een liberale buitenlandse politiek' in de Vergaderzaal van de Eerste Kamer. De voertaal is Nederlands in de ochtend en Engels in de middag.

Sprekers zijn o.a.
- *Chris van der Klaauw* (oud-minister van Buitenlandse Zaken),
- *Paul Scheffer* (publicist),
- *Zoran Thaler* (oud-minister van Buitenlandse Zaken van Slovenië en voorzitter van de buitenlandcommissie van Liberalna Demokracija Slovenije),
- *Siim Kallas* (voorzitter van de liberale partij in Estland, oud-minister van Buitenlandse Zaken en oud-president van de Nationale Bank).
- *Gordon Lishman* (voorzitter van de buitenlandcommissie van de Britse Liberal Democrats),
- *Patrick van Schie* (wetenschappelijk medewerker van de Teldersstichting) en
- *Gerry van der List* (wetenschappelijk medewerker van de Teldersstichting).

Aanmelding kan geschieden via de Teldersstichting.
Telefoon: 070-3631948 of fax: 070-3631951

expresse 259
22 november 1997

DOCUMENTATIECENTRUM NEDERLANDSE POLITIEKE PARTIJEN

Shell in Nigeria

Tijdens het mondelinge vragenuur van deze week is de minister van Ontwikkelingssamenwerking Jan Pronk gevraagd opheldering te geven over zijn uitspraak ten aanzien van het optreden van Shell in Nigeria. De minister stelde dat het optreden van Shell aldaar als 'uitbuiting' kan worden aangemerkt en dat hij het in zekere zin betreurt dat de overheid niet in staat is Shell te boycotten. Ik heb tijdens het debat gezegd dat ik de kwalificatie 'uitbuiting' voor het optreden van Shell "krankjorum" vindt. Dit om de volgende redenen.
De heer Pronk haalt twee factoren door elkaar. De ene factor betreft het gedrag van Shell in Nigeria. De andere factor is het gedrag van de Nigeriaanse overheid, waarvan iedereen het erover eens is dat dit te wensen overlaat. Het lijkt mij dat het woord 'uitbuiting' niet in verband moet worden gebracht met Shell, maar met de Nigeriaanse overheid.
Minister Pronk vindt evenwel dat een machtig bedrijf als Shell een verantwoordelijkheid heeft in het land waarin het opereert. Hij is van mening dat Shell de Nigeriaanse overheid moet afdwingen de uitbuiting van haar onderdanen te staken. Dit is een onmogelijke opgave. Zelfs een bedrijf als Shell heeft weinig invloed op een regering die een slecht bewind voert. Dit bleek bijvoorbeeld uit de poging van de president-directeur van Shell, de heer Herkströter, die voor Ken Saro-Wiwa clementie heeft aangevraagd. Het heeft niet mogen baten.
Bovendien is Shell zo'n dertig jaar geleden begonnen met het doen van investeringen in Nigeria. Men kan investeringen niet zomaar intrekken wanneer er een nieuwe regering aan de macht komt die niet bevalt.
Ik ben van mening dat wanneer Shell zich zou terugtrekken uit Nigeria en niet langer zou zorgen voor inkomsten en werkgelegenheid, de situatie slechter zou zijn dan nu.
Daarom moet minister Pronk voorzichtig zijn met het doen van dit soort uitspraken.
Bovendien maakt hij deel uit van een kabinet dat, gelet op de uitspraken van minister Hans Wijers van Economische Zaken, zijn opvatting niet deelt.

Frits Bolkestein

Herstructurering varkenshouderij

Deze week heeft minister van Aartsen de herstructureringswet varkenshouderij naar de Kamer gestuurd. In dit wetsvoorstel zijn de herstructureringsplannen zoals aangekondigd in de brief d.d. 10 juli, concreet uitgewerkt. Deze week heeft een eerste Algemeen "verkennend" Overleg met de minister over de hoofdlijnen van het wetsvoorstel plaatsgevonden.
Eén van de belangrijkste maatregelen uit het wetsvoorstel betreft de omzetting van mestproduktierechten in varkensrechten (aantal staarten). Op deze omzetting volgt een generieke korting van 15%, gevolgd door een korting van 10% in 2000. Deze tweede kortingsronde kan eventueel verlaagd worden als de sector aan bepaalde voorwaarden heeft voldaan. Voorlopers (groenlabelstallen, scharrelvarkenshouderijen, etc.) worden gedeeltelijk ontzien.
Om de gevolgen van dit wetsvoorstel te overzien, is het goed om enkele statistische gegevens over de varkenssector op een rij te zetten.
In Nederland bevinden zich op dit moment rond de 24.000 bedrijven die varkens houden. Het betreft hier het scala van gemengde bedrijven die varkens als neventak houden tot zeer grote, gespecialiseerde varkensbedrijven (± 7.500 bedrijven). De produktiewaarde van de varkenssector bedroeg in 1996 6,4 miljard gulden. Het aantal mensen werkzaam in de sector bedraagt ± 16.000. In de totale kolom (verwerkende industrie, mengvoederbedrijven, etc.) werken ± 55.000 arbeidskrachten. Het gemiddelde inkomen van een varkensbedrijf is ƒ 55.000,-
In analyses van o.a. het CPB/LEI-DLO en de Rabobank zijn de gevolgen van de herstructureringswet berekend. Hieruit blijkt dat als gevolg van dit wetsvoorstel er tot 2000 zo'n 13.000 arbeidsplaatsen in de totale kolom verloren gaan. Het gezinsinkomen zal bij een korting van 15% in de meeste gevallen in de negatieve cijfers terechtkomen. Dit kan oplopen tot 35.000 gulden. Hier staat tegenover dat van de sector wel verwacht wordt dat zij zal investeren in dierenwelzijn (groepshuisvesting, etc.), diergezondheid en milieu. Dit zijn zelfs de voorwaarden waaraan een bedrijf moet voldoen, wil het zich in de toekomst verder ontwikkelen.

Twijfel

De VVD-fractie heeft twijfels over de systematiek van dit wetsvoorstel. Zij is het geheel eens met de doelstellingen en de uitgangspunten van het wetsvoorstel zoals de minister die geformuleerd heeft (een verbetering van het milieu en de ruimtelijke kwaliteit, naast meer zorg voor dierenwelzijn en diergezondheid). Zij vraagt zich echter af of de beoogde generieke korting niet teveel tot doel van de wet verheven wordt. Hoe moet een sector een investering van 2,6 miljard doen (CPB-LEI-rapport) om aan bovenstaande doelstellingen te voldoen als haar alle investeringsruimte - dus dynamiek- door de generieke korting ontnomen wordt? Daarnaast heeft VVD-woordvoerder Piet Blauw de minister gevraagd naar de aantasting van de latente (niet-gebruikte) en grondgebonden mestproduktierechten. Volgens het wetsvoorstel zullen deze vervallen. De VVD hoopt dat de minister bereid is hier een vergoeding tegenover te stellen, zoals de Raad van State heeft geadviseerd. Het gaat hier immers om een vermogensrecht.

Misbruik voorwetenschap en beursfraude

Tijdens de plenaire behandeling van de wetswijziging Wet toezicht effectenverkeer heeft de Kamer gedebatteerd over één type beursfraude; het misbruiken van voorwetenschap. Handel met voorkennis bedreigt de integriteit van de Nederlandse financiële markt. Het schrikt kleine beleggers af. Grote beleggers zullen zelfs uitwijken naar buitenlandse markten als misbruik gemaakt wordt van hun transacties.

Register

In de praktijk bleek voorkennis echter moeilijk te bewijzen. Het gevolg daarvan is rechtsonzekerheid en mislukte vervolgingen door het Openbaar Ministerie, waaruit grote schadeclaims kunnen voortvloeien. Dit bleek bijvoorbeeld bij de HCS-zaak en het daaruit voortvloeiende arrest van de Hoge Raad uit 1995. De claim die tegen de Nederlandse staat is ingediend, bedraagt 1,2 miljard gulden. De minister van Financiën heeft de problemen met grote voortvarendheid aangepakt. Met deze wetswijziging beoogt hij een verruiming van het begrip voorkennis. Ook het doorgeven van voorkennis wordt strafbaar. Daarnaast voorziet het voorstel in een register bij de Stichting Toezicht Effectenverkeer (STE), waarin bestuurders en commissarissen effectenbezit in de eigen onderneming moeten melden.

Steun

VVD-woordvoerder Hella Voûte-Droste heeft de aangescherpte plannen van de regering ondersteund. Malafide beurshandelaren moeten streng worden bestraft. Met dit ontwerp krijgt Nederland een wetgeving die model kan staan voor Europa.
"Openbaarheid is basis voor integriteit", zo stelde de woordvoerder. Zij heeft een amendement ingediend waarmee bestuurderen de handel in aandelen en opties op aandelen van het eigen bedrijf moeten melden in een openbaar register van de STE. Volledige openbaarheid is immers de beste manier om de integriteit van bestuurders en commissarissen te beschermen.

Capaciteit

Voûte stelde tevens het gebrek aan capaciteit en financiële deskundigheid bij de Economische Controledienst en het Openbaar Ministerie aan de orde, en drong bij de regering aan op substantiële verbeteringen op korte termijn. De motie die zij hiertoe indiende, wordt door de coalitie ondersteund.

Inlichtingen:
Hella Voûte-Droste, 070-3182907

Meerjarenplan Infrastructuur en Transport (MIT) 1998-2002

Het kabinet zal de komende jaren opnieuw extra geld beschikbaar stellen om de grote steden en de belangrijkste achterlandverbindingen voor economisch verkeer beter bereikbaar te maken. Ook de verschuiving van het goederenvervoer over de weg naar het spoor, de binnenvaart en de kustvaart wordt extra gestimuleerd. Desondanks toont dit MIT dat de grote ambities die het kabinet twee jaar geleden kenbaar maakte om de infrastructuur te verbeteren, de komende jaren zonder extra financiële middelen niet waar gemaakt kunnen worden.

Een aantal zwakke plekken in de achterlandverbindingen worden versneld weggewerkt (A1, A2/76, A4, A12-Oost en de A15 (Europoort-Gorinchem). Er zitten weer nieuwe vertragingen in de uitbreiding van het wegennet rond Amsterdam en in mindere mate rond Rotterdam, Behalve de weginfrastructuur loopt hier ook de noodzakelijke uitbreiding van de OV-infrastructuur een forse vertraging op. De VVD is bezorgd over de bereikbaarheid van de mainports en heeft daarom aangedrongen op een spoedige aanleg van de (verlengings)Westrandweg, de Tweede Coentunnel, een verbeterd wegenstelsel rond Schiphol en de A4 Delft-Schiedam ten behoeve van Rotterdam.
Van essentieel belang voor de ontwikkeling van de mainports zijn ook functionele achterlandverbindingen. Deze moeten prioriteit hebben en houden in het investeringsschema. Zeer ongelukkig is de VVD met de uitwerking van het PvdA-amendement, waarmee extra middelen zijn gecreëerd voor de verkeersveiligheid ten koste van de A50 (Eindhoven-Oss). De aanleg van deze weg is vanwege dit amendement drie jaar vertraagd (zie VVD-expresse 253). Juist vanwege de verkeersveiligheid zou dit baanvak moeten worden aangepakt. Het amendement heeft dus averechts gewerkt. VVD-woordvoerder Nellie Verbugt heeft geprobeerd hier nog iets ten goede te keren met een motie.

Afspraken nakomen

Ook voor de A11-oost (Alphen aan de Rijn-Bodegraven), de N57 (Middelburg-Veersedam) en de A59 (Rosmalen-Geffen) heeft de VVD-fractie voorstellen gedaan om de vertraging ongedaan te maken en gemaakte bestuurlijke afspraken na te komen. Tevens heeft de VVD-fractie gevraagd om een vekenningsstudie voor de N35 en de capaciteitsverruiming van de N33. Voor het ondergronds logistiek systeem bij Schiphol wil de VVD een onderzoek naar de mogelijkheden voor private financiering.
De VVD voert al sinds 1986 een pleidooi voor kortere uitvoeringsprocedures van infrastuctuurprojecten en de lex specialis voor grote projecten. Voor de oplossing van de VINEX-problematiek wil de VVD extra middelen aantrekken. Gemaakte afspraken moeten door het Rijk worden nagekomen. De problematiek rond de VINEX-taakstelling is zeer complex. Daarom heeft de VVD aangedrongen op een spoedig debat hierover met de regering.

Inlichtingen:
Nellie Verbugt, 070-3182892

Indië-veteranen

Deze week is in de Tweede Kamer gestemd over de toekenning van de eenmalige uitkering voor Indië-veteranen en hun weduwen. Het gaat om veteranen die tussen de twee en vijf jaar in Nederlands-Indië, Korea of Nieuw Guinea hebben gediend in het Nederlandse leger, of de weduwen van deze veteranen.
De Tweede Kamer, waaronder ook de VVD-fractie, heeft voor dit voorstel gestemd. Hierdoor zullen zo'n 90.000 mensen in de loop van volgend jaar een eenmalige uitkering van *f* 1000,- ontvangen. Er is op de Defensiebegroting 22 miljoen gulden gevonden om een en ander te bekostigen.

Inlichtingen: Sari van Heemskerck Pillis-Duvekot, 070-3182888

Begroting Volksgezondheid Welzijn en Sport 1998

Deze week is plenair gedebatteerd over de begroting Volksgezondheid Welzijn en Sport (VWS) door de woordvoerders Anke van Blerck-Woerdman (Volksgezondheid), Marijke Essers (Welzijn en Sport) en Wim Passtoors (Medicijnen).

Wachtlijsten
De VVD-fractie heeft nogmaals aandacht gevraagd voor de wachtlijstenproblematiek. De minister was niet helder in haar standpunt over de wijze waarop deze problematiek moet worden opgelost. Minister Borst wil een experiment in Leeuwarden toestaan waarbij in de diagnostische sfeer een bepaalde regeling voor werknemers kan worden getroffen. In deze optie wordt niemand achtergesteld. De VVD-fractie ondersteunt het voorstel van de minister. Daarnaast moet aandacht worden besteed aan de efficiency en de afstemming tussen de verschillende instellingen met wachtlijsten. Er zal binnenkort een Algemeen Overleg over dit onderwerp worden gehouden. Wachtlijsten in de caresector hebben een andere oplossing nodig. Er is in de caresector meer geld beschikbaar gesteld voor handen aan het bed. Hier gaat het ook om het verkorten van de wachtlijsten. De VVD hamert er nogmaals op dat dit geld ook daadwerkelijk wordt besteed aan verhoging van het aantal zorguren.

Aidsfonds
De VVD-fractie heeft begrip voor het feit dat de directe stimuleringsgelden voor het aidsonderzoek worden stopgezet. Dit was immers al lang afgesproken. Inbedding in het wetenschappelijk onderzoek is het doel hiervan. De VVD wil wel garanties voor voortzetting van het wetenschappelijk onderzoek. Voorts heeft de VVD gevraagd welke rol de minster voor de toekomst van het aids-fonds ziet weggelegd.

Beoordeling VWS-beleid:
Binnen het krappe VWS-budget hebben beide bewindsvrouwen er het beste van gemaakt. Met name op het gebied van medisch-ethische zaken en kwaliteitswetgeving is veel gerealiseerd. Traag loopt echter de besluitvorming rond de nieuwe wet bouwbeheersing en de reorganisatie van het departement. Af en toe mag de knoop wat vaker en sneller worden doorgehakt.
Staatssecretaris Erica Terpstra heeft veel weerstand ondervonden. Dit is met name te wijten aan het feit dat zij wel veel en op korte termijn heeft gerealiseerd.

Geneesmiddelen
De VVD is er een voorstander van zelfzorgmiddelen definitief via drogisterijen te laten verkopen en pleit dus voor een wijziging van de wet op de geneesmiddelenvoorziening.
Vraagtekens worden gezet bij het eenzijdige voorstel van de minister om de kortingen voor apothekers al per 1-1-1998 te laten ingaan in plaats van 1-5-1998.
De VVD wijst het voorstel van PVDA en D66 om een extra lijst (1c) in te stellen waardoor nieuwe medicijnen tijdelijk alvast worden vergoed, af. Dit om onzekerheid, onrust en een open eind-karakter te voorkomen.

Sport
Tijdens deze kabinetsperiode heeft een duidelijke noodzakelijke opwaardering van het sportbeleid plaatsgevonden. De VVD-fractie vraagt nogmaals aandacht voor vrijwilligers in de sport, met name vrijwilligers tussen de 15 en 20 jaar.
De VVD heeft voorgesteld een groot deel van de extra 10 miljoen die voor dit jaar is uitgetrokken, te besteden aan het lokale sportbeleid.
De VVD heeft gepleit voor een goede afstemming van de verschillende opleidingen die met sport te maken hebben. Een goed opgeleid kader is van essentieel belang, ook voor de sportverenigingen.
De integratie van gehandicapten in de sportvereniging is nog onvoldoende. De VVD-fractie heeft de staatssecretaris gevraagd te kijken naar mogelijkheden hoe dit kan worden verbeterd.

Verder steunt de VVD-fractie de initiatieven die zijn genomen tot het bevorderen van de deskundigheidsbevordering van huisartsen inzake sportblessures, evenals de ontwikkelingen bij de sportfysiotherapie. De fractie is voorstander van een officiele erkenning van de sportgeneeskunde als klinisch specialisme.

Kinderopvang
Voor wat betreft de kinderopvang zijn flinke sprongen voorwaarts gemaakt voor de groep 0-4 jarigen. De wachtlijsten zijn echter nog steeds groot en er is nog steeds een schreewend tekort aan buitenschoolseopvang. De VVD heeft aangedrongen op vergroting van het aanbod.

Lokaal sociaal beleid
Het besluit om welzijnsbeleid dichter bij de burger te brengen en om meer maatwerk te kunnen bieden via decentralisatie naar gemeenten (1994), blijkt na onderzoek een goed besluit te zijn geweest. Vooral op lokaal niveau is het welzijnswerk in zijn nieuwe vorm van groot belang voor de sociale samenhang. Er vindt daarbij een veranderingsproces plaats in de werkwijze van het professionele kader; van ouderwetse opbouwwerker naar een nieuwe makelaarsfunctie. Er wordt weer uitgegaan van het besef dat samen met de burgers in de wijk een integraal beleid tot stand moet komen. De VVD-fractie ondersteunt dat. Indien de PVDA zal vragen om nieuwe centrale wet- en regelgeving op dit vlak, zal de VVD zich hiertegen verzetten.

Inlichtingen:
Anke van Blerck-Woerdman, 070-3182917;
Marijke Essers, 070-3182907;
Wim Passtoors, 070-3182890

Jaaroverzicht Zorg

Huisartsen
De VVD-fractie maakt zich zorgen over het dreigend tekort aan huisartsen. Dit heeft te maken met het toenemend in deeltijd werken van huisartsen en de oplopende werkdruk. Het is de vraag of de huisartsenopleiding niet kan worden verkort. Het derde stagejaar blijkt weinig toegevoegde waarde te hebben. De VVD-fractie heeft een motie ingediend waarin de regering wordt gevraagd de huisartsencapaciteit te waarborgen.

PGB
De VVD is van mening dat het Persoonsgebonden Budget (PGB) tot meer doelmatigheid in de Zorg leidt. Een structurele uitbreiding van het PGB zal de continuïteit ervan waarborgen. Daarom heeft de VVD-fractie de regering gevraagd een percentage van de jaarlijkse groei in de caresectoren aan het persoonsgebonden budget ten goede te laten komen.

Inlichtingen: Anke van Blerck-Woerdman, 070-3182917

JOVD-Congres

Op zaterdag 15 november 1997 hield Frits Bolkestein een toespraak op het JOVD-congres te Nuland. Een samenvatting van de speech is hieronder afgedrukt.

Op 26 februari 1999 zal de JOVD de respectabele leeftijd van 50 jaar bereiken. Op 24 januari 1998 bestaat de VVD 50 jaar. Bijna een halve eeuw trekken onze organisaties samen op. Met een eigen doelgroep en een eigen geluid. Met verschillen van opvatting maar puttend uit dezelfde inspiratiebron: het liberalisme.
Het schrijven van een meerjarenprogramma is geen geringe opgave. En ik maak dan ook graag een compliment aan de opstellers van het PKP. Op het gevaar af dat meer dan de helft van de tekst door dit congres wordt weggeamendeerd, wil ik toch zeggen dat er gedegen werk is afgeleverd. Ik hoop overigens dat het feit dat de politiek leider van de VVD de opstellers een pluim op de hoed steekt, geen reden hoeft te zijn dat de heren Jetten, Moester en Van der Schaaff met pek en veren Nuland zullen moeten verlaten.
Ik wil dan ook graag ingaan op de uitnodiging van uw hoofdbestuur iets te zeggen over uw PKP. Om te beginnen iets over het referendum.

Referendum
Het uitgangspunt zoals dat in het PKP is geformuleerd, namelijk dat alleen onderwerpen die geen grote feitenkennis vereisen en geen nauwe samenhang met andere onderwerpen vertonen, in aanmerking voor een referendum komen, spreekt mij zeer aan. Ik veronderstel namelijk dat de PKP-commissie hier zaken zoals Planologische Kern Beslissingen wil uitsluiten. Voor de VVD is het óf inspraak vooraf door middel van een PKB óf uitspraak achteraf door middel van een referendum. Maar niet allebei. Algemeen uitgangspunt moet zijn dat alleen wetten voor een volksraadpleging in aanmerking mogen komen. Het huidige wetsontwerp legt de drempels voor het referendum hoog. Dat is een goede zaak want anders zou er een te lichtvaardig gebruik van kunnen worden gemaakt.

ID-plicht
Een ander punt dat mij aanspreekt, is de ID-plicht. De gedachte dat een identificatieplicht ook vanuit het oogpunt van privacybescherming aanvaardbaar is, is niet onomstreden. Maar ik ondersteun het standpunt dat de persoonlijke gegevens die een ID-plicht omvat, niet als privacygevoelig worden aangemerkt. De koudwatervrees die op dit punt geldt, komt voort uit een zwarte bladzijde in onze geschiedenis: de Tweede Wereldoorlog. Dat is op zichzelf begrijpelijk. Wie destijds zijn 'Ausweiss' moest tonen, krijgt een onaangenaam gevoel bij de gedachte dat een identificatieplicht zal worden ingevoerd. Ik kan dat misschien beter beoordelen dan U. Maar het grote verschil tussen de periode 1940-1945 en het heden is dat de autoriteiten die nu naar de documenten vragen, de rechtsstaat eerbiedigen. Onder deze voorwaarde is een steekproefsgewijze ID-controle op alle openbare plaatsen een hulpmiddel voor de autoriteiten om de problemen waar zij mee kampen, het hoofd te bieden.

Bijzondere scholen
Op het punt van de bijzondere scholen komen VVD en JOVD tegenover elkaar te staan. Het PKP heeft als uitgangspunt dat het bijzonder onderwijs niet meer door de overheid moet worden gefinancierd. Ook wordt vermeld dat de maatschappelijke integratie van minderheidsgroeperingen niet door bijzondere scholen wordt bevorderd. Bovendien, zo staat te lezen in het PKP, staat de financiering ervan door de overheid op gespannen voet met de scheiding van kerk en staat.
Ik zou hier het volgende over willen zeggen. In 1917 is in de Grondwet de jarenlange schoolstrijd beslecht. De vrijheid van onderwijs - vastgelegd in het huidige artikel 23 - die uiteindelijk daarvan het resultaat was, is een groot goed in onze samenleving. Het feit dat ouders in staat worden gesteld, zelf te bepalen op welke grondslag onderwijs aan hun kinderen moet worden gegeven, is naar mijn mening een liberaal uitgangspunt. De school is van de ouders. Het is dan ook het schoolbestuur dat de bepalende factor is en niet de kerk. Om die reden is dan ook geen ongerustheid gerechtvaardigd met betrekking tot de scheiding tussen kerk en staat, zoals in het PKP wordt verondersteld.

Liberaal en dus sociaal
Sinds de jaren '60 heeft de JOVD zich ingezet voor het totstandkomen van een paarse coalitie. Het was vechten tegen de bierkaai want het pleidooi was meestal aan dovemansoren gericht. Toch zijn PvdA, D66 en de VVD gaan samenwerken. De JOVD verdient het dan ook krediet voor haar baanbrekend werk te krijgen. Niet alleen vanwege het veranderingsgezinde karakter van het initiatief maar zeker ook omdat de afgelopen drie jaar veel is bereikt.
De VVD wil de liberale en dus sociale succesformule van dit kabinet graag voortzetten in Paars II. Het liefst weer met PvdA en D66. Maar verkiezingscampagnes worden gevoerd op basis van het eigen programma. En in tegenstelling tot wat in de media wordt beweerd, zijn de kaarten nog lang niet geschud. Het worden nog spannende verkiezingen. De VVD sluit geen enkele partij op voorhand als coalitiepartner uit. Het CDA is niet melaats. Maar dan moet het CDA zich wel onderscheiden van de PvdA. Afgelopen woensdag liet werkgeversvoorzitter Hans Blankert zich teleurgesteld uit over de richting die het CDA heeft gekozen. Hij sprak zelfs van een 'ommezwaai van het CDA'. In haar verkiezingsprogramma wil het CDA dan ook geen cent vrijmaken voor lastenverlichting. Bovendien wil het zelfs meer uitgeven aan sociale zekerheid dan de PvdA. Wie ervan uitgaat dat een linkse partij meer overheidsingrijpen voorstaat, moet vaststellen dat het CDA de PvdA links passeert. En om die reden is er op dit moment dan ook geen enkele reden om spelers van dit winnende team te wisselen.

Oud
Mijn grote voorganger Prof. Dr. P.J. Oud heeft ooit over de verhouding tussen JOVD en VVD gezegd dat 'in het liberale uurwerk, de VVD de regulator is, zonder hetwelk het uurwerk onregelmatig zou lopen, maar dat de JOVD de veer is, zonder welke het uurwerk helemaal niet zou lopen.' Levend bewijs voor deze uitspraak zijn de VVD-politici die lid zijn geweest van de JOVD. Gijs de Vries, Robin Linschoten, Johan Remkes, Frank de Grave, AnneLize van der Stoel, Loek Hermans en uw ereleden Hans Wiegel en Jan Kees Wiebenga geven nog dagelijks kleur aan het politieke landschap van Nederland.

Vervolg van pagina 1, varkens

Als laatste heeft de VVD ervoor gepleit de mogelijkheden van een regionale opsplitsing bij de uitwerking van de wet te onderzoeken. Dit analoog aan de Mestwetgeving. De diversiteit in de varkenssector is immers groot. De structuur in het Oosten van Nederland verschilt bijvoorbeeld van die in het Zuiden. Hier zijn veel grondgebonden en gemengde bedrijven die geen mestoverschot kennen. Het is de vraag of deze bedrijven net zo moeten worden behandeld als het zuidelijke concentratiegebied. Maatwerk lijkt meer gepast.

Inlichtingen:
Piet Blauw, 070-3182881

expresse 260
29 november 1997

DOCUMENTATIECENTRUM
NEDERLANDSE POLITIEKE
PARTIJEN

Prize for Freedom (2)

Op 29 november 1997 zal ik namens de Liberale Internationale de 'Prize for Freedom' aan generaal Olusegun Obasanjo uit Nigeria uitreiken. Generaal Obasanjo krijgt deze prijs omdat hij er al jaren naar streeft van Nigeria een democratisch land te maken.

Toen Obasanjo zelf nog aan het hoofd van de Nigeriaanse regering stond, heeft hij ervoor gezorgd dat de militaire invloed op het bewind geleidelijk werd afgebouwd. Hij was namelijk van mening dat militairen de regering moeten ondersteunen maar er geen deel van moeten uitmaken. Toen hij dit had bewerkstelligd, droeg hij de macht over aan een nieuwe democratisch gekozen regering. Obasanjo voorspelde in 1979, toen hij afstand deed van de macht, dat Nigeria tot de meest welvarende landen zou kunnen behoren als zij een open democratische natie zou worden.
Helaas werd Nigeria opnieuw onderworpen aan een bewind van militairen, die het niet zo nauw nemen met democratische beginselen en mensenrechten. Zij hebben hun macht voornamelijk gebruikt voor hun eigen gewin.
Zo heeft generaal Abacha, die nu aan de macht is, al zijn politieke tegenstanders uit de weg geruimd. Dit heeft onder andere geleid tot de arrestatie van Chief Moshood Abiola, de winnaar van de verkiezingen van 1993 en de executie van Ken Saro-Wiwa. Ook generaal Obasanjo is door het militaire bewind tot 15 jaar gevangenisstraf veroordeeld omdat hij geprobeerd zou hebben een coup te plegen.

Met deze prijs wil de Liberale Internationale haar respect uitdrukken voor alles wat generaal Obasanjo in zijn land tot stand heeft willen brengen. Bovendien maakt zij hiermee duidelijk dat zij druk zal blijven uitoefenen op de Nigeriaanse machthebbers om tot een democratische regering te komen. Wij zullen ons ook blijven inspannen om het Nigeriaanse bewind ertoe te bewegen personen als generaal Obasanjo, die gevangen zijn genomen omdat zij politieke tegenstanders van het huidige bewind zijn, vrij te laten.

Frits Bolkestein

Regionale televisie

Afgelopen week sprak de Kamer met staatssecretaris Nuis over de regionale televisie. VVD-woordvoerder Jan Hendrik Klein Molekamp is ontevreden over het beleid van staatssecretaris Nuis. Nuis heeft geen sturende rol gespeeld bij de totstandkoming van regio-TV en hij maakt het de provincies, die de burger zo min mogelijk trachten te belasten, nog steeds moeilijk.
In juni heeft de Kamer in overgrote meerderheid duidelijk gemaakt dat het uitzenden van een half uur zwart als scheiding tussen publieke en commerciële uitzendingen onwenselijk is. Dit zou de regionale TV onaantrekkelijk maken. De staatssecretaris heeft deze mening van de Kamer genegeerd en heeft zich daarbij verscholen achter het Commissariaat voor de Media. In het overleg van afgelopen week heeft de Kamer opnieuw op het loslaten van deze eis aangedrongen. De staatssecretaris heeft toegezegd het "zwarte gat" zoveel mogelijk te dichten, mits publieke en private omroep elkaar niet meer dan eenmaal per dag afwisselen.

Een tweede beperkende factor voor de regionale publieke omroep was de verplichte reclamewerving via de STER. Ook op dit punt heeft de Kamer in overgrote meerderheid gevraagd om een meer soepele opstelling van de staatssecretaris. Partijen in het veld zijn gelijkwaardig en moeten ook als zodanig worden behandeld.
De woordvoerder verzocht de staatssecretaris wat minder beschermend om te gaan met de publieke monopolies in de omroep. De VVD is voorstander van een goede inkadering van de regionale televisie, voor zover zij publiek wordt gefinancierd. Hiervoor is een goede programmaraad noodzakelijk. Geen half uur zwart en ook niet een versterking van de monopoliepositie van de STER.

Inlichtingen
Jan Hendrik Klein Molekamp, 070-3182884

VVD OP INTERNET:
WWW.DDS.NL/~VVD
E-MAIL:
VVDNET@WORLDACCESS.NL

Verder in dit nummer:

- Verder in dit nummer:
- Samenwerkingsschool
- Beroepsmilitairen
- Belastingplan
- Loopbaanonderbreking
- Herstructurering Ziekenfondswetgeving
- Kiesrecht niet-Nederlanders

Wervingsproblematiek

Beroepsmilitairen Bepaalde Tijd (BBT'er)

Op 31 augustus 1996 is de laatste dienstplichtige afgezwaaid. Elk jaar moeten zo'n 10.000 BBT'ers op de arbeidsmarkt worden geworven. De contractduur is 2,5 jaar. In 1996 zijn de wervingsdoeleinden voor zo'n 95% behaald. Dit kwam voornamelijk doordat veel (ex)-dienstplichtigen een beroepscontract aangingen. Vanaf begin 1997 ging het mis en werden de eenheden onvoldoende gevuld. Als dit proces zich doorzet, hebben wij over 1-2 jaar een krijgsmacht die als gevolg van personeelsgebrek niet meer inzetbaar is. Er zal dus fundamenteel iets moeten veranderen. De aangedragen lapmiddelen van de zijde van defensie en het PvdA-idee om gesjeesde studenten (onder kwijtschelding van hun studieschuld) aan te trekken, gaan voorbij aan de ernst van de problematiek.

Er doen zich vier problemen voor:
1. De aspirant-BBT'er die zijn mavo/lts/vbo diploma heeft behaald moet nog anderhalf jaar wachten voor dat hij/zij een opleiding in de krijgsmacht kan gaan volgen. De belangrijkste doelgroep gaat hierdoor verloren. De aannameleeftijd is nu 17,5 jaar; deze is gekoppeld aan de leeftijd waarop men mag worden uitgezonden (18 jaar).
2. De initiële opleiding is erg kort. De BBT'er gaat met een minimumpakket naar de operationele eenheid. Hierop is veel kritiek. De Kamer wil daarom graag een iets bredere basisopleiding.
3. Tijdens de opleidingstijd, de uitzendingen en oefeningen komt men niet aan studie toe. De start in de burgermaatschappij is daardoor minder kansrijk. Veel BBT'ers komen in wachtgeld terecht. Voor 1998 bedragen de kosten 40 miljoen gulden.
4. De contractduur is nu 2,5 jaar. Men wordt aangesteld op functie. Wisseling van functie is gedurende de (korte) contractperiode niet mogelijk.

VVD-woordvoerder Theo van den Doel stelt daarom voor de contractduur tot 5 jaar te verlengen. Hierdoor kan men minimaal twee functies vervullen en zich beter ontplooien. Bijvoorbeeld in een tweede functie op een hoger niveau.
De leeftijd waarop een BBT'er wordt aangenomen moet beter aansluiten bij het moment dat men op de arbeidsmarkt beschikbaar is. Zo gaat de primaire doelgroep niet verloren en is er meer tijd beschikbaar voor opleiding.
De 'versnipperde' studietijd moet worden gebundeld in één studietraject vóór het moment dat men uitzendbaar is.
In de praktijk betekent dit dat de civiele- en militaire opleiding moet plaatsvinden in de periode 16-18 jaar. Bij aanmelding vindt er een keurings- en selectieproces plaats waardoor het vroegst mogelijke tijdstip dat men in de krijgsmacht komt ca. 16,5 jaar zal zijn. De resterende 1,5 jaar kan men benutten voor een betere militaire opleiding en de overige tijd voor civiel onderwijs.
Er zal absoluut niet worden getornd aan de internationale richtlijn met betrekking tot de leeftijd (18 jaar) voor uitzending naar conflictgebieden. Het plan zal bij de begrotingsbehandeling Defensie met de regering worden besproken.

Inlichtingen
Theo van den Doel, 070-3182891

Samenwerkingsschool

Vorige week is het wetsvoorstel inzake Samenwerkingsscholen plenair behandeld. Doelstelling van het wetsvoorstel is aan de afspraak in het regeerakkoord ten aanzien van het vormgeven van de samenwerkingsschool, uitvoering te geven.
In eerste instantie was het de bedoeling een institutionele fusie tussen openbare en bijzondere scholen mogelijk te maken. Dit stuitte op grondwettelijke bezwaren (artikel 23) van de Onderwijsraad en de Raad van State. Er zijn sindsdien drie nota's van wijziging geweest. In de tweede nota werd voorgesteld naast een institutionele fusie een bestuurlijke fusievariant toe te voegen.
In het overleg van 5 juni jl. heeft VVD-woordvoerder Clemens Cornielje voorgesteld het wetsvoorstel te beperken tot alleen de bestuurlijke fusie variant, omdat hier geen constitutionele bezwaren tegen in te brengen zijn. Bij behandeling van de Web, heeft de Tweede Kamer de bestuurlijke fusie namelijk grondwettig verklaard.
Voor de VVD was steeds van belang dat uitvoering werd gegeven aan het regeerakkoord. Daarnaast is het de taak van het Parlement wetten te toetsen aan de grondwet. Met dit wetsvoorstel is hieraan voldaan.

Inlichtingen
Clemens Cornielje 070-3182904

De VVD-fractie in de Tweede Kamer heeft het genoegen U uit te nodigen voor het symposium:

Een ruimtelijk perspectief voor de 21ste eeuw

Hoe kunnen de individuele ruimtebehoeften voor wonen, werken, recreëren en verplaatsen worden gehonoreerd, zonder afbreuk te doen aan de kwaliteiten van het stedelijk en het landelijk gebied? Biedt het huidige VINEX-beleid hiervoor een goede basis? Hoe verhoudt een gelijkmatiger spreiding van economische activiteiten over het gehele land zich tot de positie van de Randstad? Welke sturende rol speelt mobiliteit van personen en goederen in de ruimtelijke inrichting? Welke rol speelt de private sector bij de financiering van de infrastructuur? In hoeverre leiden afnemende sturingsmogelijkheden van de Rijksoverheid bij de ruimtelijke inrichting tot een nieuwe rolverdeling met andere overheden, marktpartijen en burgers?

Ronde-Tafel-Debat onder leiding van mr. drs. F. Bolkestein met drs L.M.L.H.A. Hermans, Commissaris der Koningin in Friesland; Ir J.M Leemhuis-Stout, Commissaris der Koningin in Zuid-Holland en Ashok Bhalotra, Architect en Stedebouwkundige; Mr drs L.C. Brinkman, Voorzitter van het Algemeen Verbond Bouwbedrijf; Ir J.M. Schrijnen, Voorzitter van de Bond van Nederlandse Stedebouwkundigen.

Datum: donderdagmiddag
11 december 1997
Plaats: Oude Zaal,
Tweede Kamer,
Binnenhof 1a, Den,Haag
Tijd: 14.00- 17.00 uur

Inlichtingen Nellie Verbugt
Telefoon: 070 - 3182892
Fax: 070 - 3182924

Belastingplan/fiscale milieuversterking

Het belastingplan 1998 bevat een aantal mooie zaken, zoals een verlenging van de eerste en tweede schijf met respectievelijk 350 en 4150 gulden, een verhoging van de ouderenaftrek en een verlaging van de vermogensbelasting met 1 promille. De VVD-fractie heeft het plan, dat een uitgebalanceerd geheel van wensen is, in zijn geheel geaccepteerd. Per saldo gaat het om een fraaie lastenverlichting.

Fiscale milieuversterking
Niet enthousiast is de VVD-fractie over het wetsvoorstel Fiscale milieuversterking dat een onderdeel vormt van het geheel aan fiscale voorstellen dat deze week is behandeld. Het gaat om een aantal maatregelen die speciaal in het leven zijn geroepen om het milieu een handje te helpen. Positief is dat de meeste voorstellen fiscaal stimulerend en niet bestraffend zijn zoals de BPM-korting op zeer zuinige auto's en verhoging van de energie-investeringsaftrek.
Echter, een groot aantal voorstellen zijn gecompliceerd, vergezocht of misbruikgevoelig, zoals de onbelaste vergoeding op de telewerkplek thuis (wie gaat controleren of iemand echt thuis werkt) of de fiscale bonus op carpooling (zeer sympathiek, maar niet te controleren).
Bovendien gaan dit soort maatregelen regelrecht tegen de doelstelling van de belastinghervormingen in, namelijk vereenvoudiging van het belastingstelsel. Dit maakt het alleen maar weer ingewikkeld. Ook de VVD is zeer voor verbetering van het milieu. Dit zou gestimuleerd kunnen worden door bijvoorbeeld meer te investeren in zonne-energie of duurzaambouwen, maar hiervoor moet niet het belastingstelsel worden gebruikt.
Om die reden heeft de VVD tegen dit fiscale milieuversterkingsvoorstel gestemd.

Inlichtingen
Hans Hoogervorst, 070-3182897

Loopbaanonderbreking

Het wetsvoorstel Financiering loopbaanonderbreking was aangekondigd in de nota 'Om de Kwaliteit van Arbeid en Zorg' van september 1995. Het komt tegemoet aan twee verschillende doelstellingen: Enerzijds aan de behoefte van werknemers om betaalde arbeid en andere taken met elkaar te combineren. Anderzijds geeft het langdurig werklozen de mogelijkheid arbeidservaring op te doen en zo hun kansen op de arbeidsmarkt te vergroten.

In het wetsvoorstel wordt de uitwerking van de financiering van de loopbaanonderbreking geregeld. Ter ondersteuning van afspraken die een werknemer met zijn werkgever maakt over langer durend voltijds of deeltijd verlof, om reden van zorg of scholing (in het kader van de positie op de arbeidsmarkt), wordt in het wetsvoorstel geregeld onder welke voorwaarden aan de verlofganger een financiële tegemoetkoming wordt verleend. Deze tegemoetkoming wordt alleen gegeven als de verlofganger wordt vervangen door een uitkeringsgerechtigde werkloze of een herintreder (herintreedster).
De in deze wettelijke regeling neergelegde loopbaanonderbreking kan niet bij de werkgever worden afgedwongen. Het wetsvoorstel komt overeen met in België en Denemarken reeds lang bestaande regelingen die daar een succes zijn, zowel voor de verlofgangers als de werklozen. Er zijn geen budgettaire gevolgen aan verbonden. Tegelijkertijd met dit wetsvoorstel is een (technisch) wetsvoorstel behandeld dat belemmeringen in de sociale zekerheid bij het opnemen van voltijdsverlof voor een periode van maximaal 6 maanden wegneemt.

Inlichtingen
Monique de Vries, 070-3182894

Herstructurering ziekenfondswetgeving

Eind 1996 heeft de Kamer reparatiewetgeving aanvaard ten aanzien van de overgang van bejaarden uit de particuliere ziektekostenverzekering naar het Ziekenfonds. Dit betrof het optrekken van de inkomensgrens in 2 fasen (Wet van Otterloo). Door een amendement van de PvdA, verviel de keuzevrijheid voor particulier verzekerden om ofwel particulier verzekerd te blijven of om over te gaan naar het Ziekenfonds. Vele oud-ambtenaren moesten hierdoor verplicht naar het Ziekenfonds en verloren hun recht op tegemoetkoming ziektekosten (ZVO-regeling), waardoor zij netto veel meer voor ziektekosten gingen betalen.
Het reparatie-voorstel dat nu voorligt biedt een eenmalige ontheffingsmogelijkheid voor de bejaarden die vanaf 1994 verplicht het ziekenfonds in moesten. Zij kunnen, als zij dat wensen, naar de particuliere verzekering terug. De vraag is evenwel of de particuliere verzekering deze bejaarden zomaar terugneemt, want er bestaat geen acceptatieplicht. Wel kan men terug naar de standaardpakketpolis in het kader van de Wet Tegemoetkoming Ziektekosten en krijgt men ook de zvo-tegemoetkoming in het kader van het secundaire arbeidsvoorwaardenbeleid van de overheid terug.
Naast deze eenmalige ontheffing om het ziekenfonds te kunnen verlaten, regelt dit wetsvoorstel ook de keuzemogelijkheid voor de particulier verzekerde die 65 jaar wordt en een inkomen onder de voorgestelde ziekenfondsgrens heeft. Ook zij krijgen de keus particulier verzekerd te blijven of naar het ziekenfonds te gaan.

Stemming:
Over het wetsvoorstel is gestemd. Wie 65 jaar wordt en langer dan 5 jaar in het ziekenfonds is verzekerd, mag ziekenfondsverzekerd blijven. Verzekerden die vanaf 1994 door de Wet van Otterloo naar het Ziekenfonds moesten, krijgen eenmalig de gelegenheid te beslissen of ze het Ziekenfonds willen verlaten. Particulier verzekerden met een huishoud belastbaar inkomen onder de f 39550,- mogen, als zij dat willen, naar het Ziekenfonds.
VVD-woordvoerder Margreet Kamp heeft ingezet op bevriezing van de loongrens en de tweezijdige werking. Dat laatste wil zeggen dat particulieren met een inkomen onder de inkomensgrens het Ziekenfonds in kunnen, maar dat een Ziekenfondsverzekerde met een inkomen boven deze grens er uit moet. Deze voorstellen hebben het niet gehaald.

Inlichtingen
Margreet Kamp, 070-3182893

Geen kiesrecht voor niet-Nederlanders op provinciaal niveau

In de Tweede Kamer hebben PvdA, D66 en GroenLinks onlangs voorgesteld om niet-Nederlanders kiesrecht te geven voor provinciale staten. Het betreft hier het recht van kiezers om deel te nemen aan verkiezingen (actief kiesrecht) en het recht om in dat orgaan gekozen te worden (passief kiesrecht). Daartoe is een wijziging van de Grondwet noodzakelijk. De VVD is het daar niet mee eens.

Bij de grondwetsherziening van 1983 werd het wel mogelijk gemaakt om het actieve en passieve kiesrecht te verlenen aan niet-Nederlanders voor de gemeenteraadsverkiezingen. Bij de verkiezingen van maart 1986 konden zij daar voor het eerst gebruik van maken. De VVD-fractie heeft indertijd met dit kiesrecht ingestemd, omdat de integratie van migranten, die voor lange tijd in Nederland zijn gevestigd, vooral op lokaal niveau plaatsvindt. In de gemeenten doen migranten namelijk mee in diverse maatschappelijke verbanden en bouwen zij hun contacten op. Kortom, op gemeentelijk niveau komt de integratie daadwerkelijk, althans het intensiefst tot stand.

PvdA, D66 en GroenLinks zijn van mening, dat de niet-Nederlanders die zich in Nederland hebben gevestigd, onvolwaardig worden behandeld, als zij het zonder het kiesrecht voor provinciale staten moeten stellen. Volgens deze partijen wordt daardoor de democratische staat in haar wortels ondermijnd. Zij vinden dat de democratie niet is gebaat bij een tweedeling tussen mensen die wel en mensen die geen volledige burgerrechten hebben. Iedereen die betrokken is bij de maatschappij, moet volgens hun de kans krijgen om een volwaardig burger te worden, met dezelfde rechten en plichten. Deze partijen vinden het dan ook logisch en gewenst om het kiesrecht voor niet-Nederlanders uit te breiden tot het provinciale niveau. Zij voeren verder aan, dat ook de provincie zich bezighoudt met zaken die alle inwoners rechtstreeks raken. De indieners vinden het niet meer van deze tijd, dat het bezit van de Nederlandse nationaliteit als voorwaarde wordt gesteld voor volwaardig burgerschap.

Naar onze mening daarentegen is het principieel onjuist en niet wenselijk om niet-Nederlanders ook kiesrecht te geven voor provinciale staten. De grondwettelijke belemmeringen daarvoor moeten dan ook niet worden opgeheven.
Het is waar dat vele onderwerpen, waarover op provinciaal niveau wordt besloten, ook van groot belang zijn voor niet-Nederlanders. Voor de VVD weegt evenwel het nationaliteitsbeginsel zwaarder. Het kiesrecht voor het provinciaal niveau (en ook voor de Tweede Kamer) moet voorbehouden blijven aan personen met de Nederlandse nationaliteit. Provinciale staten kiezen namelijk de Eerste Kamer, die als medewetgever en controleur van de regering optreedt op het nationale niveau. Met de Tweede Kamer en de regering bepaalt de Eerste Kamer hoe de Grondwet luidt. Daarmee bepalen deze organen de structuur en de grondslagen van de Nederlandse samenleving. Daarnaast beslissen zij ook over het buitenlands beleid van Nederland en defensie. Het gaat hier dus om zaken die te maken hebben met de souvereiniteit van de Nederlandse staat. Als het voorstel van PvdA, D66 en GroenLinks wordt gevolgd, krijgen niet-Nederlanders indirect invloed op het Nederlandse buitenlandse (en defensie-) beleid ten opzichte van de landen, waar zij zelf vandaan komen. Zo krijgen bijvoorbeeld in Nederland verblijvende Turken (indirecte) zeggenschap over het Nederlandse beleid ten opzichte van Turkije. Dat is geen goede zaak. De initiatiefnemers van PvdA, D66 en GroenLinks vinden dat geen relevant bezwaar; wij daarentegen wel. Wij vinden dat het kiesrecht voor provinciale staten moet voorbehouden blijven aan personen met de Nederlandse nationaliteit. Als buitenlanders het kiesrecht voor provinciale staten willen verwerven, moeten ze zich maar laten naturaliseren. Zij krijgen dan dezelfde rechten en plichten als Nederlanders.

Door het kiesrecht voor provinciale staten aan niet-Nederlanders toe te kennen is bovendien de stap naar het verlenen van het kiesrecht voor de Tweede Kamer nog maar klein.
Het is opmerkelijk, dat het voorstel van Pvda, D66 en GroenLinks daar geen betrekking op heeft. Geldt hier het argument van de tweedeling tussen verschillende groepen burgers dan niet? Het zou op zich zelf consequent zijn geweest, als zij tegelijkertijd hadden voorgesteld om niet-Nederlanders dan ook het recht te geven hun stem uit te brengen voor de Tweede Kamer. Ook al zijn wij het daar, om dezelfde redenen als hierboven genoemd, niet mee eens. Het beslissen over de grondslagen van onze maatschappij en over de Nederlandse houding tegenover andere landen moet voorbehouden blijven aan Nederlanders. Is er trouwens ergens een land op deze wereld waar Nederlanders, die daar wonen, het recht hebben om direct of indirect de samenstelling van het nationale parlement mede te kunnen bepalen? Wij denken van niet.

Jan te Veldhuis, 070-3182901 en
Désirée de Groot, beleidsmedewerker Binnenlandse Zaken, VVD-Tweede Kamerfractie

VVD-Expresse

Politiek bedrijven steunt op aktuele informatievoorziening
Daarin speelt VVD-Expresse het komend jaar wederom een belangrijke rol. VVD-Expresse, de nieuwsbrief van de VVD-Tweede Kamerfractie verschijnt wekelijks als de Kamer vergadert. Hierin staan aktuele commentaren en verslagen van Kamerdebatten en politieke discussies. Tevens bevat VVD-Expresse een column van Frits Bolkestein, opinie-artikelen en samenvattingen van belangrijke toespraken.

Tijdens het parlementaire seizoen, en vooral tijdens de verkiezingscampagnes, is VVD-Expresse een onmisbare bron van nieuws en feiten. Het staat bovendien vrij aan alle afdelings- en kamercentralebladen om artikelen over te nemen!
Als extra service aan de abonnees verschijnt er ieder jaar een volledig bijgewerkte index opdat U in de snel en efficiînt de standpunten van de VVD kunt opzoeken.

U kunt zich abonneren door de bon te zenden aan:

VVD-fractie, Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag
070-3182875

JA, ik neem een abonnement op VVD-Expresse, de wekelijkse nieuwsbrief van de VVD-Tweede Kamerfractie. Een lidmaatschap voor een heel seizoen (september-juli) kost f 80,--

NAAM .....

ADRES .....

POSTCODE .....

WOONPLAATS .....

HANDTEKENING .....

261
6 december 1997
expresse

DOCUMENTATIECENTRUM
NEDERLANDSE POLITIEKE
PARTIJEN

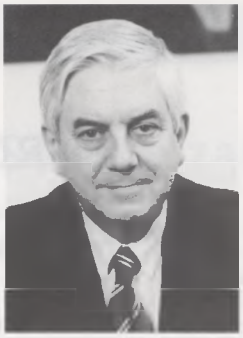

Stap terug om beter te kunnen springen

Na zeer lang overleg bereikte de Tweede Kamer in mei van dit jaar een compromis over de vorming van de stadsprovincie. De VVD en de andere coalitiepartijen besloten van de regio's Eindhoven en Rotterdam stadsprovincies te maken. Amsterdam zou op termijn een stadprovincie kunnen worden. De regio Den Haag zou extra geld en grond toegewezen krijgen om hun problemen op te lossen.
Het idee van de stadsprovincie is afkomstig van voormalig minister van Binnenlandse Zaken Ien Dales. Zij heeft destijds benadrukt dat de vormgeving van de stadsprovincie van onderop moet komen. Dat hebben de inwoners van de regio's die hiervoor in aanmerking kwamen, letterlijk opgevat. Er is een paar referenda gehouden en de uitkomsten pakten ongunstig voor de gedachte van een stadsprovincie uit.
Deze week is het wetsvoorstel in de Eerste Kamer behandeld. Ook daar gaat het zwaar weer tegemoet. Bijna alle fracties in de Eerste Kamer hebben staatssecretaris Van der Vondervoort van Binnenlandse Zaken laten weten dat ze beter kan afzien van haar wetsontwerp.
Ook onze fractie in de Tweede Kamer stond kritisch tegenover de stadsprovincie. Maar afspraak is afspraak. In het regeerakkoord is afgesproken dat de vorming van de stadsprovincies zijn beslag moest krijgen. Aan die afspraak hebben wij ons gehouden.
Staatssecretaris Van der Vondervoort gaat zich over de uitspraak van de Eerste Kamer beraden. Dat is verstandig. Zij heeft ook aangegeven dat ze niet van plan is haar wetsvoorstel in te trekken. Misschien is dat onverstandig. Soms is een stap terug nodig om beter te kunnen springen, zoals de Fransen zeggen. Er zal naar een alternatief moeten worden gezocht. Wij hebben in Nederland al een vorm van middenbestuur, namelijk de provincie. De reguliere provincies zouden er bepaalde bevoegdheden bij kunnen krijgen, waardoor zij de problemen die in hun regio spelen beter kunnen oplossen. Misschien is langs deze weg meer te bereiken dan voortgaan op de weg die mevrouw Van der Vondervoort voorstelt, omdat weinig mensen daar nog iets in zien.

Frits Bolkestein

Tabaksreclame

Op 27 november jl. is een Algemeen Overleg gevoerd over de agenda van de Europese Raad van ministers van Volksgezondheid. Eén van de punten op deze agenda was de Europese richtlijn over tabaksreclamebeperking. De Europese Commissie stelt een algemeen verbod op tabaksreclame voor, behalve op de verkooppunten, en wil ook indirekte reclame aan banden leggen van merknamenproducenten die ook andere produkten op de markt brengen, zoals bijvoorbeeld Van Nelle tabak en Van Nelle koffie.

De VVD-fractie is geen voorstander van deze richtlijn. Beperking van tabaksreclame behoort niet op Europees niveau geregeld te worden. Dit is iets waarover op nationaal niveau moet worden besloten.
Verder is de VVD in het algemeen tegen een reclameverbod. Zij is voor zelfregulering. VVD-woordvoerder Margreet Kamp is bovendien van mening dat een verbod op tabaksreclame weinig effect zal hebben. Omdat roken slecht is voor de gezondheid steunt de VVD wel het tabaksontmoedigingsbeleid van de regering. Daaraan moet worden vormgegeven via voorlichting, opvoeding en voorbeeldgedrag. Een verbod op tabaksreclame is niet het juiste middel om mensen van het roken af te brengen of te houden.

Op 2 december jl., vlak voor de behandeling van de europese richtlijn over de tabaksreclame in de Europese Raad, heeft de woordvoerder een aantal moties ingediend om het mandaat van minister Borst van Volksgezondheid te beïnvloeden. In de eerste motie is de regering verzocht zich te verzetten tegen de Europese richtlijn. Deze motie is helaas door de Kamer verworpen.
De minister had in het Algemeen Overleg van 27 november aangegeven dat zij verwachtte dat de Nederlandse stem in de Europese Raad beslissend zou zijn. De minister zou in dat geval een verbod op de tabaksreclame niet verhinderen. De VVD-fractie betwijfelde of was vast te stellen of de Nederlandse stem doorslaggevend zou zijn, gezien de positie van een aantal andere lidstaten. Daarom is de regering gevraagd hierover, alvorens een standpunt in te nemen in de Raad, meer informatie aan de Kamer te zenden. Helaas heeft ook deze motie het niet gehaald.
Ten aanzien van indirekte reclame heeft de VVD een motie ingediend die er toe strekt dat niet-tabaksprodukten de naam, het merk of beeldmerk niet mogen gebruiken, tenzij dit al het geval was voor de inwerkingtreding van de richtlijn. Deze motie is aangenomen.

Inlichtingen
Margreet Kamp, 070-3182893

Verder in dit nummer:

- Nationale ombudsman
- Europol
- Toeristenbelasting
- Begroting Sociale Zaken en Werkgelegenheid 1998
- Kinderopvang
- Speech Liberale Internationale Oxford

Nationale Ombudsman

Op 2 december jl. vond de plenaire behandeling plaats van het wetsvoorstel over het opnemen van het instituut van de Nationale ombudsman in de Grondwet. Woordvoerder van de VVD-fractie was Ruud Luchtenveld, die zijn maidenspeech hield.

De VVD-fractie is van mening dat wijziging van de Grondwet in beginsel een uitzondering moet zijn. Daarom was bij de beoordeling van dit wetsvoorstel de vraag aan de orde of niet met de huidige 'gewone' wettelijke regeling kon worden volstaan. De VVD is met de regering van mening dat het Instituut van de Nationale ombudsman tot de wezenlijke grondslagen van de Nederlandse samenleving behoort. In de relatie tussen burger en overheid heeft de Nationale ombudsman bewezen een wezenlijk onderdeel uit te maken van de bescherming van burgers tegen onzorgvuldig handelen van overheidsorganen. Als zodanig heeft de Nationale ombudsman een positief effect op het functioneren van overheden en overheidsfunctionarissen. De VVD-fractie is er van overtuigd dat de Nationale ombudsman een belangrijke aanvulling is op de meer klassieke hoge Colleges van Staat. Daarom heeft de VVD zich niet tegen constitutionalisering van de Nationale ombudsman verzet.

Amendement
Men zou uit de voorgestelde formulering in het wetsvoorsel kunnen begrijpen dat de Nationale ombudsman uitsluitend klachten betreffende gedragingen van overheidsorganen kan onderzoeken. Dit zou een misvatting zijn. De ombudsman is bevoegd om desgewenst ook uit eigen beweging onderzoek naar gedragingen van overheidsorganen te verrichten. De ombudsman maakt er in de praktijk terughoudend gebruik van, maar het gaat om een wezenlijke bevoegdheid. Daarom heeft de VVD-fractie een amendement ingediend waarin duidelijk wordt vastgelegd dat geen onderscheid tussen onderzoek op klacht en onderzoek uit eigen beweging wordt gemaakt. Het amendement is ondersteund door de PvdA, CDA en GPV en na stemming door de Kamer aanvaard.

Inlichtingen
Ruud Luchtenveld, 070-3182896

'Toeristenbelasting als melkkoe'

Afgelopen week heeft de vaste kamercommissie voor EZ op initiatief van de VVD gesproken over de problemen bij het ongefundeerd heffen van toeristenbelasting.
Toerisme draagt in belangrijke mate bij aan de Nederlandse economie. Op dit moment heeft de bedrijfstak een omzet van ruim 40 miljard gulden per jaar en biedt het werk aan bijna 300.000 mensen. De ontwikkeling van een kwalitatief toeristisch beleid moet leiden tot aanzienlijk meer omzet. Bovendien wordt hiermee juist groei van de werkgelegenheid aan de onderkant van de arbeidsmarkt gecreëerd. Het rapport 'Zee van cultuur' van het Nederlands Bureau voor Toerisme (NBT) biedt een uitgebreide sterkte- en zwakteanalyse van het Nederlands toeristisch beleid. Het belangrijkste concurrentievoordeel van Nederland is de rijke variatie op korte afstand, gecombineerd met een relatief goede infrastructuur. Zwakke punten zijn onder meer de matige profilering van veel steden, het gebrek aan service en gastvrijheid, en onvoldoende samenwerking tussen de aanbieders. Al met al is Nederland hierdoor geen A-bestemming voor internationale toeristen.
Namens de VVD benadrukte woordvoerder Hella Voûte dat toeristenbelasting in relatie moet staan met een 'kwalitatief toeristisch en recreatief beleid' van de gemeente. Er moeten daarom duidelijke criteria zijn voor het heffen van toeristenbelasting. Deze criteria zijn niet helder, mede door de onduidelijkheid over de interpretatie van het begrip 'verblijf'.
Anderzijds hecht de VVD zeer aan de autonomie van het lokale bestuur en is zij zich bewust van het spanningsveld tussen het macro-economisch belang van goed toeristisch beleid en het financieel belang van de gemeente. De woordvoerder heeft er bij de staatssecretaris op aangedrongen overleg te starten tussen VNG en ondernemers, om te voorkomen dat de toeristenbelasting een melkkoe wordt voor lokale overheden, waarmee het gat in de begroting wordt gedekt . De staatssecretaris moet tevens in overleg treden met de staatssecretaris van Financiën, om de criteria voor toeristenbelasting te verhelderen. Tevens is de opeenstapeling van de regeldruk voor ondernemers te groot. De staatssecretaris heeft de VVD toegezegd de toeristische sector op te nemen in de operatie 'naar minder administratieve lasten'.

Inlichtingen:
Hella Voûte-Droste, 070-3182907

EUROPOL:

democratische controle hoofdzaak

Afgelopen week is het debat gevoerd over de oprichting van Europol, een nieuwe 'recherchedienst' op Europees niveau.
De VVD-fractie is voor een stevige aanpak van de internationale criminaliteit. De oprichting van Europol is dan ook een belangrijke stap in de bestrijding van de georganiseerde misdaad. Bij de behandeling van de overeenkomst heeft VVD- woordvoerder Theo van den Doel benadrukt dat de democratische, juridische en financiële controle van de op te richten Europese politiedienst van essentieel belang is.

Het directe toezicht op de Europolorganisatie wordt uitgeoefend door een Raad van Bestuur. Deze Raad krijgt naar de mening van de VVD-fractie te veel autonome bevoegdheden waardoor de politieke sturing moeilijk wordt. De kritiek op dat punt werd door een ruime Kamerheid gedeeld. De regering heeft toegezegd dat belangrijke besluiten van deze Raad die ook consequenties voor Nederland kunnen hebben, aan de Kamer zullen worden voorgelegd. De woordvoerder stelde ook vraagtekens bij de immuniteit die aan Europolambtenaren wordt verleend. Het opnemen van een dergelijke immuniteit is voor de VVD geen noodzaak, maar zo lang Europol geen executieve bevoegdheden krijgt, zal de VVD er ook geen halszaak van maken. Om te voorkomen dat via een sluipende weg alsnog uitvoerende bevoegdheden (min of meer vergelijkbaar met de Nederlandse politie) aan Europol worden toegekend, is door de VVD een motie ingediend.

In het debat heeft de woordvoerder het belang benadrukt van een goede rechtsbescherming voor de burger. De voorwaarden die daarvoor in het verdrag zijn opgenomen kunnen naar de mening van de VVD de toets van zorgvuldigheid doorstaan. Zo kan elke burger die wil weten of Europol gegevens van hem heeft opgeslagen daartoe een kosteloos verzoek indienen.

Omdat Europol ook consequenties kan hebben voor de Nederlandse burger vroeg de woordvoerder om een goede publieksvoorlichting. De hierover ingediende motie werd door de Kamer aanvaard.

Inlichtingen:
Theo van den Doel 070-3182891

Begroting Sociale zaken en werkgelegenheid 1998

Henk van Hoof

Op 3 en 4 december jl. vond de behandeling van de Begroting Sociale Zaken en Werkgelegenheid 1998 plaats. VVD-woordvoerder Henk van Hoof wees er op dat het gevoerde beleid op een groot aantal belangrijke onderdelen (financieringstekort, lastenverlichting) succesvol is geweest.
Dat neemt echter niet weg dat voor wat betreft de werkgelegenheid en werkloosheidsbestrijding nog veel te doen is. Het werkloosheidspercentage is naar 5,3% gedaald, aldus het CBS. Maar enige relativering is op zijn plaats. In vergelijking met andere landen is onze arbeidsparticipatie nog veel te laag. We hebben nog steeds te maken met ruim 2 miljoen uitkeringsgerechtigden en de daarbij behorende kosten, inclusief het uitkeringsgeld dat wordt ingezet bij het creeren van banen. Er is ook nog steeds sprake van een te hoog verschil tussen netto en bruto loon en te hoge collectieve lasten als het gaat om belasting en premies.

Minister van werkgelegenheid
Of we inderdaad te maken hebben met een Minister van Werkgelegenheid is, ondanks de positieve resultaten, soms twijfelachtig. De woordvoerder heeft gewezen op de defensieve opstelling van de Minister ten aanzien van het algemeen verbindend verklaren van cao's en de ontwikkeling van lage loonschalen. Hij heeft eveneens gewezen op de niet echt activerende rol van minister Melkert met betrekking tot employability.
Als het gaat om het vermijden van arbeidsmarktbelemmerende regels is er helaas weinig sprake van beweging en is het beleid niet erg vooruitstrevend te noemen. "Ooit was de Minister Rheinländer, thans is hij weer gewoon polderjongen, met twee voeten in de zuigende klei en ja, ik begrijp het, dat beweegt moeilijk", aldus Van Hoof.

WAO
Het aantal WAO'ers daalt nog niet spectaculair. Een van de belangrijke oorzaken van arbeidsongeschiktheid zijn de psychische klachten. Deze arbeidsongeschiktheid wordt vaak veroorzaakt door verstoorde arbeidsverhoudingen. Voor het oplossen van die conflicten is de WAO niet bedoeld. Daar zijn andere oplossingen voor. De Pemba zou hier een positieve rol kunnen spelen, maar dan nog blijft het zo, dat psychische klachten een belangrijke oorzaak voor arbeidsongeschiktheid zullen blijven. De VVD-fractie zou de aanbeveling van de parlementaire enquête commissie Sociale Zekerheid willen overnemen die voorstellen om bij deze vorm van arbeidsongeschiktheid de uitkering slechts voor een periode van 1 jaar toe te kennen en dan ook na 1 jaar een herkeuring te laten plaatsvinden, in plaats van, zoals nu, na 3 jaar. De staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid zal de Kamer hierover nader berichten.

Woonlandbeginsel in de kinderbijslag
De staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft onlangs een wetsvoorstel naar de Kamer gestuurd over de export van uitkeringen in het algemeen. Daarbij is de gedachte van het woonlandbeginsel weer naar voren gekomen. Die gedachte is niet primair bedoeld om fraude te bestrijden, maar zal dat wel minder aantrekkelijk maken.
Het gaat om het aanpassen van het niveau van de kinderbijslag aan de kosten van levensonderhoud in het land waar het betreffende kind woont. En juist waar kinderbijslag bedoeld is als ondersteuning van de kosten voor het opvoeden van kinderen, en niet ter volledige dekking, is het redelijk om de kinderbijslag op de een of andere wijze aan te passen aan het levenspeil in het betreffende land.
Inmiddels is gebleken, dat er in Europa geen enkel land is, dat net als in Nederland het werklandbeginsel kent. België hanteert gewoon het woonlandbeginsel. Duitsland en Frankrijk kennen aangepaste, zeer geringe bedragen als het gaat om kinderbijslag voor buiten de EU wonende kinderen. Er is daarom voldoende reden om deze regelgeving aan te passen. De staatssecretaris heeft toegezegd met een notitie te komen waarin alle voor- en nadelen van het woonlandbeginsel worden geïnventariseerd.

Balans
Wie terugkijkt op hetgeen er onder dit kabinet op het terrein van sociale zaken en werkgelegenheid is bereikt, moet vast stellen dat er goede resultaten zijn behaald. De afspraken in het Regeerakkoord zijn voor het grootste deel gerealiseerd en daar zat veel liberaals bij. De VVD is niet op alle punten tevreden. Er waren bij het begin van paars nogal wat mensen die verwachtten, dat deze coalitie juist op het terrrein van arbeidsmarkt en werkgelegenheid in problemen zou komen. Door de inzet van alle partijen hebben we die problemen kunnen oplossen. Als we de balans opmaken, dan overheerst tevredenheid, zonder dat we ons zelfgenoegzaamheid kunnen permitteren.

Inlichtingen
Henk van Hoof: 070-3182885

Verwarring over ouderbijdrage kinderopvang

Er is verwarring ontstaan rondom de adviestabel van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) over de ouderbijdrage bij kinderopvang. Volgens deze tabel werd aan ouders met een hoog inkomen een zeer hoge bijdrage berekend en aan ouders met een laag inkomen vrijwel niets.
Deze tabel heeft voor veel verwarring gezorgd bij gemeenten, terwijl het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport de tabel nog moest goedkeuren.
Deze week is hierover overleg gevoerd met staatssecretaris Erica Terpstra. De hele Tweede Kamer vond de VNG-tabel onacceptabel. Daarom is in overeenstemming met de staatssecretaris besloten voor het jaar 1998 de VWS-tabel te hanteren om de fiscale aftrek voor kinderopvang te bepalen.

Inlichtingen
Marijke Essers, 070-3182909

Speech Frits Bolkestein voor het Liberale Internationale Congres in Oxford op 29 november 1997. Hieronder een samenvatting:

Tijdens dit congres vieren we het 50-jarig bestaan van de Liberale Internationale. Wij doen dit onder andere door het aannemen van een nieuw Manifest. Dit nieuwe Manifest komt niet in de plaats van het oorspronkelijke manifest dat is geschreven door de oprichters van de Liberale Internationale in 1947: hun werk blijft de basis. Het nieuwe document is op de toekomst gericht. Het bepaalt de Liberale agenda voor de 21e eeuw.
De liberale politiek gaat uit van hoogwaardige principes. Tegelijkertijd houden liberalen er van hun debatten beschaafd en nuchter te voeren zonder in emotionele retoriek te vervallen.
Dit neemt niet weg dat onze standpunten worden bepaald door een zekere verbolgenheid die wij liberalen delen. Ik heb het afgelopen half jaar, als president van de Internationale Liberale, landen in Centraal- en Oost Europa, Afrika, Latijns Amerika en Azië bezocht. Toen ik met de realiteit van het leven daar werd geconfronteerd, voelde ik die verbolgenheid. Een ergernis die mij heeft gemotiveerd in de politiek te gaan:

Ergernis vanwege het feit dat een hardwerkende Afrikaanse boer in grove armoede moet leven, omdat de staat en private monopolisten de in- en export controleren.

Ergernis omdat in zogenaamde ontwikkelde economiën nog steeds enthousiaste initiatieven door een oerwoud aan regels en wetten in de kiem worden gesmoord.

Ergernis omdat vrouwen en kinderen in angst voor etnisch geweld moeten leven.

Ergernis vanwege het feit dat vrouwen in onze steden, na zonsondergang niet meer over straat durven lopen.

Ergernis omdat bijna vijftig jaar na het aannemen van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens, nog steeds mensen vanwege hun politieke of godsdienstige overtuiging worden gemarteld.

En boosheid omdat, terwijl wij hier bijeen zijn in het prachtige Oxford Town Hall, ver weg in Nigeria een buitengewoon integer man in de gevangenis zit. Deze man, Olusegun Obasanjo, heeft gezorgd voor democratie in zijn land toen hij nog aan de macht was en wordt nu door een kwaadaardig regime met grote minachting behandeld. Daarom ben ik er trots op dat wij hem via zijn vrouw, Mrs Stella Obasanjo, de Prize for Freedom kunnen uitreiken.

Ik weet dat u allen die boosheid met mij deelt. Ik ben er trots op bij deze internationale beweging te horen, omdat ik dit soort zaken wil veranderen en omdat ik er grondig van overtuigd ben dat liberale antwoorden, onze antwoorden, een betere oplossing bieden voor deze problemen dan socialistische, conservatieve of christen-democratische antwoorden.

Prioriteiten
Tijdens het laatste congres van de Liberale Internationale in Noordwijk heb ik gesproken over de drie prioriteiten in het beleid dat ik tijdens mijn presidentschap wil voeren: het gevecht tegen criminaliteit, het stimuleren van vrijhandel en het behoud van mensenrechten.
Voor liberalen is handhaving van het recht fundamenteel, omdat alleen zo de vrijheid van het individu in stand kan worden gehouden. Internationale samenwerking lijkt bijna een cliché-oplossing voor alle problemen, maar het is van essentieel belang om de criminaliteit succesvol te bestrijden. Wanneer één land eenzijdig effectieve maatregelen neemt, zal het probleem zich slechts naar een ander land verplaatsen. Daarom moet de internationale samenwerking op het gebied van misdaadbestrijding worden versterkt.

Naast het aanpakken van de grote criminaliteit moet het respect voor het naleven van de wet al via het onderwijs tot stand worden gebracht.
Nu de tweede prioriteit; het stimuleren van vrijhandel. Nog steeds bestaat bij veel critici het idee dat vrijhandel een 'zero sum-game' is, waarbij het ene land wint en het andere verliest. Dit is een misvatting. Een vrije dynamische wereldmarkt is iets waar iedereen profijt van heeft.

De derde prioriteit is de aandacht voor de mensenrechten. Zo speelt de vraag of economische sancties het juiste middel zijn om schending van de mensenrechten tegen te gaan. Zijn er ook alternatieven voor economische sancties?
Ik ben van mening dat alleen door het bevorderen van vrijhandel een betere en veiliger wereld kan ontstaan. Ik sta daarom sceptisch ten opzichte van economische sancties. Niet alleen omdat deze ingaan tegen de beginselen van de vrijhandel en de WTO, maar vooral omdat deze sancties de zwakkeren in een samenleving treffen en niet diegenen die de mensenrechten schenden.
Als we al sancties op humanitaire gronden instellen, moet dat onder auspiciën van de Verenigde Naties plaatsvinden. Alleen dan kunnen we er van zijn verzekerd dat de uitvoering van deze sancties goed wordt gecoördineerd.
Om het universele belang van mensenrechten te benadrukken en de groeiende onverschilligheid ten aanzien van dit onderwerp aan te pakken, moeten we de poging van de Verenigde Naties om een actievere rol op dit gebied te spelen, steunen. Daarbij moet een effectief Permanent Internationaal Gerechtshof voor Strafzaken worden ingesteld. Ook zou ik willen pleiten voor een sterkere rol voor de Hoge Commissaris voor de Mensenrechten van de Verenigde Naties.

Groeiende belangstelling
In het verleden speelde het Liberalisme in het politieke spectrum een bescheiden rol. Liberalen zijn aan deze rol gewend geraakt. Zij zijn liever de 'luis in de pels' dan de grotere partij die de leiding neemt. Maar tegenwoordig is de belangstelling voor onze ideeën sterk gegroeid. De tijd is dus gekomen om een meer centrale rol te spelen.
Het is echter niet genoeg om mensen alleen voor onze ideeën te winnen. Het is van even groot belang verkiezingen te winnen. Om dat te realiseren moeten we drie belangrijke elementen in de gate houden. Identiteit, presentatie en eenheid.

We hebben in de afgelopen 150 jaar, sinds de liberale revoluties van 1848, een duidelijke identiteit ontwikkeld. Liberalen moeten de agenda van het toekomstige debat bepalen door 'vrijheid' als hoogste in de hierarchie van waarden aan te merken; door prioriteit te geven aan competitie; en te kiezen voor decentralisatie en pluriformiteit.

Ook de presentatie van onze ideeën zou geen probleem hoeven te zijn.
Liberalisme moet niet alleen het ideeëngoed van de goed-opgeleide elite vormen, maar moet van laag tot hoog op de maatschappelijke ladder aanspreken: 'We zeggen wat we menen en we doen wat we zeggen'.

Tenslotte onze Achilles-hiel: Eenheid. Ik geloof niet in het onderscheid tussen 'sociale liberalen' en 'markt-liberalen'. Wij geloven in de markt als middel voor individuen om maximaal van hun creatieve talenten gebruik te maken. Het Liberalisme is eveneens de ultieme humane ideologie, omdat het niet gelooft in maatschappelijke maakbaarheid, omdat het tolerantie voorstaat en verantwoordelijkheid aan individuen verschaft.

Conclusie
Het Liberalisme bestaat al anderhalve eeuw en is dynamischer dan ooit. Liberalen stonden aan de wieg van de democratie, invoering van het stemrecht, scheiding van Kerk en Staat, wetgeving tegen kartels en monopolies, bescherming van het individu en het menselijk lichaam en gelijkwaardigheid.
De wortels van het Liberalisme zijn de waarden van alle tijden. Daarin ligt de kracht van ons Manifest van 1947. We hoeven het Liberalisme niet te hervormen. Want in deze waarden ligt ook de oplossing van de problemen van morgen.

262
13 december 1997
expresse

DOCUMENTATIECENTRUM
NEDERLANDSE POLITIEKE
PARTIJEN

Zorg voor de jeugd

Uit onderzoek is gebleken dat de jeugdcriminaliteit toeneemt. Meer kinderen gaan het slechte pad op en ook op jongere leeftijd. Zij spijbelen, krijgen te maken met drugs of criminaliteit of leiden een zwerversbestaan.
De verantwoordelijkheid voor kinderen ligt natuurlijk in de eerste plaats bij de ouders. Ouders moeten kunnen worden aangesproken op het gedrag van hun minderjarige kinderen. Zij zijn immers degenen die toezien op hun opvoeding en ervoor moeten zorgen dat hun kinderen naar school gaan en met een diploma de school verlaten. Maar er zijn ouders die niet of onvoldoende in staat zijn hun kinderen een adequate begeleiding te geven. Zij hebben vaak zelf geen werk of een drugs- of alcoholprobleem.
Daarom moet er meer gebeuren. Scholen, vooral basisscholen, kunnen een belangrijke rol spelen. Zij zijn in staat problemen van kinderen tijdig te signaleren en kunnen er voor zorgen dat deze kinderen naar de juiste instellingen worden verwezen.

Van de 15% jeugdigen die problemen hebben of veroorzaken, vinden verreweg de meesten op eigen kracht of met steun van hun directe omgeving hun weg in de maatschappij. Maar 5% heeft meer hulp nodig. In de afgelopen jaren is veel in gang gezet om deze jeugdzorg effectiever en toegankelijker te maken.

Staatssecretaris Erica Terpstra van Volksgezondheid, Welzijn en Sport heeft onlangs 50 miljoen gulden beschikbaar gesteld om de wachtlijsten voor thuislozen, waaronder ook de opvang van zwerfkinderen valt, weg te werken.

De VVD-fractie heeft bij de Algemene Beschouwingen van dit jaar 45 miljoen gulden gevraagd voor politie en justitie. Dit geld zal worden gebruikt om geweldsdelicten en jeugdcriminaliteit tegen te gaan.

Een goed jeugdbeleid is belangrijk. Het heeft dan ook de voortdurende zorg van de VVD. Wij zijn daarom blij met de beleidsvoornemens die het kabinet nu heeft ingezet.

Frits Bolkestein

Relus

Op grond van het huidige luchthavenbeleid participeert het Rijk in het beheer van de regionale luchthavens en draagt het bij in de verliesafdekking en de investeringen die nodig zijn voor uitbreidingen. In het overleg over de nota RELUS is gesproken over de continuering van de rijksbetrokkenheid bij de regionale luchthavens. Uitgangspunt hierbij is dat wanneer het gaat om hoofdinfrastructuur, het Rijk zijn verantwoordelijkheid neemt. Secundaire infrastructuur wordt de verantwoordelijkheid van de regio.
De luchthavens Maastricht, Eelde en Eindhoven kunnen rekenen op rijksbetrokkenheid. Deze betrokkenheid houdt in dat het Rijk de exploitatietekorten de komende jaren via een afkoopsom zal beëindigen. Luchtzijdige investeringen (infrastructuur die nodig is om te landen en op te stijgen) komen voor rekening van het Rijk, maar op termijn zal het Rijk zich ook hier terugtrekken als aandeelhouder.

Over Rotterdam zal pas worden besloten wanneer de besluitvorming over de HSL en Schiphol onherroepelijk is. Voor luchthaven Twente ziet het kabinet geen redenen om de rijksbetrokkenheid voort te zetten. Dit betekent dat de verliesafdekking door het Rijk in 2000 zal eindigen. Twente ontvangt geen afkoopsom. VVD-woordvoerder Nellie Verbugt heeft een motie ingediend waarin zij de regering om een gelijke behandeling van vliegveld Twente vraagt (d.w.z. ook een afkoopsom).

De nota is over een heel aantal zaken onduidelijk. Er wordt niets gezegd over de hoogte van de afkoopsommen, niets over de voorwaarden waaronder de luchthavens kunnen komen tot een levensvatbare exploitatie en niets over de afdekking van de kosten en de tekorten van de luchtverkeersdienstverlening.
Bovendien moet nog duidelijkheid worden verschaft over een heel aantal andere knelpunten: Eelde (baanverlenging), Eindhoven (zwaardere vluchten), Maastricht (nachtvluchten) en Lelystad (luchtverkeersdienstregeling).
Daarom moet dit overleg worden beschouwd als een eerste ronde en zal een vervolg-overleg moeten plaatsvinden wanneer meer zicht bestaat op de uitwerking en de financiële implicaties.

Inlichtingen:
Nellie Verbugt, 070-3182892

Verder in dit nummer:

- Begroting Defensie 1998
- VVD-resultaat Flora en Faunawet 1997 in 10 punten:
- Begroting Buitenlandse Zaken 1998
- Ontwikkelingssamenwerking
- Eerste reactie VVD-fractie op Verkenning Belastingen 21e eeuw

Begroting Defensie 1998

Afgelopen week vond de behandeling van de Defensie-begroting plaats in de Tweede Kamer. In deze kabinetsperiode stond de uitvoering van de Prioriteitennota centraal. Deze nota had drie ingrijpende veranderingen tot gevolg. Deze veranderingen hielden onder meer een overgang van een dienstplichtige krijgsmacht naar een vrijwillige krijgsmacht in. Daarnaast moest de krijgsmacht bijna worden gehalveerd en kreeg zij een nieuwe hoofdtaak; het deelnemen in internationaal verband aan vredesoperaties.

Werving
De overgang naar een vrijwillige krijgsmacht leek de eerste jaren goed te verlopen. Nu blijkt dat Defensie problemen heeft met de werving van personeel. Voorheen had zij de keus uit een groot aanbod van dienstplichtigen, nu moet zij zich actief op de arbeidsmarkt begeven. De VVD ziet verschillende oplossingen voor dit probleem: het bevorderen van het emancipatiebeleid, meer aandacht voor het reserve-personeel en de mogelijkheid om jongeren vanaf 16 jaar in contact te laten komen met de krijgsmacht. Zij kunnen dan een civiele- en militaire opleiding volgen in de periode van 16 tot 18 jaar. Er vindt een keurings-en selectieproces plaats bij aanmelding waardoor het vroegst mogelijke tijdstip dat men in de krijgsmacht komt 17 jaar zal zijn. De resterende tijd kan dan worden gebruikt voor opleiding, zowel militair als civiel. In Breda en Leeuwarden zijn experimenten met deze manier van onderwijs in de zogeheten 'schakelklassen', en de resultaten daarvan zijn positief. Er zal absoluut niet worden getornd aan de internationale richtlijn met betrekking tot de leeftijd (18 jaar) voor uitzending naar conflictgebieden.

Hoe pijnlijk de afslanking van de krijgsmacht ook is, het heeft nauwelijks tot gedwongen ontslagen geleid. Er konden veel herplaatsingen uitgevoerd worden bij de Kon. Marechaussee, de politie en justitie. Toch heeft de VVD-fractie ook bij deze begrotingsbehandeling aandacht gevraagd voor de herplaatsingsinspanning, omdat het proces nog niet is afgerond. Wachtgeld mag nooit de eerste optie zijn maar dient het allerlaatste vangnet te zijn.

Vredesoperaties
Voor de VVD-fractie is er geen directe relatie tussen het bestaansrecht van de krijgsmacht en de hoeveelheid vredesoperaties die men uitvoert. VVD-woordvoerder Theo van den Doel heeft benadrukt dat deelname aan vredesoperaties gekoppeld dient te zijn aan het Nederlands belang. Bij deelname aan VN-vredesoperaties - zo heeft de missie in Angola uitgewezen - is het ook van belang dat er een competente VN-staf is die leiding geeft aan de missie.

In het debat heeft de woordvoerder eveneens aandacht gevraagd voor een meer open relatie tussen Defensie en de samenleving. Defensie is nog een te gesloten organisatie. Mensen-, drugs-, en wapensmokkel komt in toenemende mate voor. Defensie kan een ondersteunende rol spelen bij de oplossing van deze problematiek door inzet van haar middelen.
Ook wees de woordvoerder op de grote bedreiging van chemische- en biologische wapens. In de volgende kabinetsperiode moeten een aantal belangrijke beleidsbeslissingen worden genomen over grote investeringsprojecten. Voor de onderbouwing van die beleidsbeslissingen is een nieuwe defensienota in de tweede helft van de volgende kabinetsperiode gewenst.

Bezuinigingen
De bezuinigingsvoorstellen op Defensie in de verkiezingsprogramma's van D'66 en PvdA geven aanleiding tot grote zorg. De woordvoerder hekelde de opstelling van D'66 die er in september er nog voor pleitte niet op Defensie te bezuinigen in de volgende kabinetsperiode. De VVD vindt de voorgestelde bezuinigingen onbegrijpelijk, omdat er geen sprake is van een gewijzigde veiligheidsituatie die verkleining van het budget rechtvaardigt.

Inlichtingen:
Theo van den Doel 070-3182891

VVD-resultaat Flora en Faunawet 1997 in 10 punten:

1. In de wet is een goede soortenbescherming van flora en fauna vastgelegd. De wet biedt een evenwicht tussen bescherming, beheer, benutting en schadebestrijding. Dit doet met brede steun recht aan alle actoren in het veld.

2. De intrinsieke waarde van het dier is niet in een artikel van de wet zelf opgenomen. Wel blijft het vermeld in de considerans.

3. Weidelijke jacht om wild te verwerven en te benutten is toegestaan op zes soorten: haas, konijn, wilde eend, houtduif, fazant en patrijs. Op extra beschermd wild, zoals de zogenoemde Rode lijst-vogel patrijs, wordt de jacht niet geopend. De voorwaarden waaronder jacht kan plaatsvinden, zijn op heldere wijze vastgelegd.

4. Jacht in het kader van beheer en voorkomen van schade blijft als ultimum remedium open via ontheffingen. Deze ontheffingen worden door de provincie verleend op basis van een faunabeheerplan. Een dergelijk plan geldt maximaal vijf jaar en is opgesteld door een faunabeheereenheid (voorheen wildbeheereenheid). Deze faunabeheereenheden hebben een wettelijke grondslag gekregen.

5. Aansprakelijkheid voor schade is uitgebreid omschreven.

6. In beginsel hebben bezwaar en beroep tegen ontheffingen, vergunningen en vrijstellingen geen opschortende werking.

7. Bij Algemene maatregel van bestuur zal onder andere een landelijke vrijstelling gegeven worden voor bejaging van de kraai en een provinciale vrijstelling voor bejaging van de vos.

8. Het Faunafonds (voorheen Jachtfonds) is iets breder samengesteld dan het voormalige Jachtfonds en adviseert de provincie over faunabeheerplannen.

9. Op termijn komt er, bij voorkeur in Europees verband, een verbod op handel van in het wild gevangen exoten. De keten fokken, vervoer, invoer, verkoop en houden van exoten wordt, indien sprake is van duurzaamheid en verantwoord omgaan met dierenwelzijn, gecertificeerd.

10. Er komt een plan van aanpak voor de groene handhaving: voldoende goed opgeleide politie en bijzondere opsporingsambtenaren, mogelijk bijgestaan door (ogen en oren van) vrijwilligers.

Inlichtingen:
Wim Passtoors, 070-3182890

Begroting Buitenlandse Zaken 1998

Enric Hessing

Deze week is de begroting van buitenlandse zaken behandeld. VVD-woordvoerder Enric Hessing constateerde dat na vier jaar "herijking", de resultaten daarvan nu goed zichtbaar worden: ontschotting, meer samenhang, versterking van de economische component, landen- en regiobeleidsdocumenten, delegatie naar de posten en betere coördinatie door de nieuwe regiodirecties.
Vervolgens toetste hij het voorgenomen beleid voor 1998 aan de doelstellingen van de VVD voor het buitenlands beleid: vrede en veiligheid, welvaart, mensenrechten en democratie, duurzame ontwikkeling en het bevorderen van het Nederlands belang.

Europese samenwerking
Op het gebied van de Europese samenwerking gaan we een interessante periode tegemoet met de toetreding van landen uit Midden-Europa tot de Europese Unie (EU) en de invoering van de Euro als gemeenschappelijke munt.
De VVD hecht grote waarde aan een evenwichtige ontwikkeling van de EU, als belangrijk middel voor het versterken van de samenwerking in Europa. De EU is echter niet een doel op zich. Daarom moet de regering regelmatig toetsen of en hoe de EU bijdraagt aan het bereiken van de doelstellingen.
Diverse onderwerpen met betrekking tot de EU worden binnenkort in aparte overleggen besproken, zoals: Agenda 2000, de overgang naar de derde fase van de EMU en het Verdrag van Amsterdam.
De "Agenda 2000" biedt een goed inzicht in de samenhang van een aantal ontwikkelingen waaronder de uitbreidingsstrategie, de hervorming van de structuurfondsen, de herziening van het gemeenschappelijk landbouwbeleid en de financiële perspectieven voor de periode 2000-2006.
Het is van groot belang dat deze agenda intensief en kritisch wordt besproken.
Het is evident dat het landbouwbeleid, de structuurfondsen en het cohesiefonds drastisch moeten worden gesaneerd.
De woordvoerder vroeg nadrukkelijk aandacht voor het recente rapport van de Europese Rekenkamer dat zeer kritisch is over het financiële beheer van de EU. Tevens diende hij een motie in voor de invoering van een Europese bedrijfseffecten-toets. Deze toets kan een belangrijke bijdrage leveren aan het beperken van de Europese regelgeving.

Relatie EU-VS
De relatie EU-VS is van groot belang voor de stabiliteit op het westelijk halfrond, en ook elders op de wereld. De lidstaten van de EU en de VS zijn immers de belangrijkste dragers van het democratisch erfgoed, van de fundamentele vrijheden van de mens en van de markteconomie.
Van groot belang is ook de versterking van de buitenlandse politieke samenwerking tussen de EU en de VS. Daarbij valt onder meer te denken aan het beleid inzake het Midden-Oosten, de Balkan, de Middellandse Zee, Turkije, Cyprus, Iran, Irak, enz. De samenwerking op dit gebied behoeft verbetering. Nederland moet ook actief participeren in de people-to-people initiatieven in het kader van de New Transatlantic Agenda.

Een Europese aanpak van het asielbeleid is zeer gewenst: verschillen dwingen tot aanpassing aan strengste beleid. Met betrekking tot dit onderwerp is tevens verwezen naar initiatieven van collega Wiebenga van het Europees Parlement.

Veiligheid
De NAVO is en blijft de hoeksteen van ons veiligheidsbeleid.
De verbondenheid tussen Noord Amerika en Europa, op het gebied van de veiligheid, is van essentieel belang. Primair voor de veiligheid in Europa, maar ook voor de vrede en veiligheid elders op de wereld.
Diverse ontwikkelingen in en om de NAVO zijn tijdens het debat aan de orde gesteld. Vorig jaar vroeg de woordvoerder om een notitie inzake "nieuwe veiligheidsbedreigingen". Dat is een leerzaam overzicht geworden met aandacht voor lokale en regionale conflicten, proliferatie, milieurampen, internationale criminaliteit, drugshandel, mensenhandel en terrorisme. Ook is aangeven welke organisaties zich met de bestrijding hiervan bezig houden of geacht worden dat te doen.
Het beeld dat de notitie schetst, is niet geruststellend, zeker niet gelet op de ernst en de snelle groei van die nieuwe veiligheidsbedreigingen. De regering is verzocht hier zeer serieus aandacht aan te besteden.

Internationale economische samenwerking
Een nieuw hoofdstuk in de begroting, als direct gevolg van de herijking van het beleid is de internationale economische samenwerking. Een winstpunt voor de VVD. In het verlengde hiervan komt, op verzoek van de VVD, een notitie over de complementariteit en synergie tussen de politieke en economische component van het buitenlands beleid.

Mensenrechten en democratisering
Het beleid van de regering inzake mensenrechten wordt door de VVD op hoofdlijnen ondersteund. Maar de effectiviteit ervan moet worden vergroot. De veranderende internationale context vereist meer flexibiliteit en maatwerk. Stille diplomatie is vaak effectiever dan de megafoon of de schandpaal.

Inlichtingen:
Enric Hessing, 070-3182889

Ontwikkelingssamenwerking

VVD-woordvoerder AnneLize van der Stoel heeft tijdens het debat over ontwikkelingssamenwerking een amendement ingediend ter versterking van het basisonderwijs. Basisonderwijs is van essentieel belang voor de bestrijding van armoede. Zonder ontwikkeling van de mens, geen ontwikkeling van de economie. Momenteel is echter nog zo'n 43% van de bevolking in ontwikkelingslanden analfabeet. Wanneer dit amendement wordt aangenomen, komt het komend jaar 20 miljoen gulden extra beschikbaar voor basisonderwijs. Het jaar daarop komt daar nog eens 60 miljoen gulden bij. Dit bedrag zal binnen de begroting Ontwikkelingssamenwerking worden gevonden.

Inlichtingen: AnneLize van der Stoel, 070-3182891

Eerste reactie VVD-fractie op Verkenning Belastingen 21e eeuw

1. De Belastingverkenning 21e eeuw geeft een heldere toekomstvisie op ons belastingstelsel. Minister Zalm en Staatssecretaris Vermeend zijn erin geslaagd concrete bouwstenen aan te reiken voor hervorming van het belastingstelsel. Tegelijkertijd wordt ruimte gelaten voor politieke keuzen. Concrete besluiten kunnen pas in het volgende regeerakkoord worden genomen, mede afhankelijk van de ruimte voor lastenverlichting.

2. Het belastingstelsel moet stimulerend zijn voor de economische groei en de werkgelegenheid. Daarnaast dient het eenvoud en soliditeit te bieden en bij te dragen aan een evenwichtige inkomensverdeling. Vanuit deze visie onderschrijft de VVD-fractie de filosofie van grondslagverbreding en verschuiving van directe naar indirecte belasting, onder gelijktijdige verlaging van de tarieven van loon- en inkomstenbelasting. De Verkenning biedt een aantal opties voor forse tariefsverlaging voor alle inkomensgroepen. Voor de werking van de arbeidsmarkt is het van groot belang dat deze kansen worden benut. Extra prestatie moet beter worden beloond.

3. De VVD verwelkomt de fiscale voorstellen om het netto-inkomensverschil tussen een betaalde baan en een uitkering te vergroten. Dit werkt stimulerend op het zoeken naar een baan. De VVD is bereid een aanzienlijk deel van de ruimte voor lastenverlichting voor dit doel in te zetten. Bij de vormgeving van deze fiscale stimulans moet worden voorkomen dat bij de middeninkomens nivellering optreedt. Voor een goede werking van de arbeidsmarkt is het van groot belang dat ook de middeninkomens meeprofiteren van lastenverlichting.

4. Zalm en Vermeend stellen voor de belastingheffing over inkomsten uit vermogen voortaan helemaal los te koppelen van de belastingheffing op inkomsten uit arbeid. Gedacht wordt aan een fiscale regeling, waarbij ervan wordt uitgegaan dat spaartegoeden, aandelen en andere beleggingen jaarlijks een vast rendement van 4% opleveren. Dit rendement zou vervolgens moeten worden belast tegen één vast tarief van rond de 25%. Concreet betekent dit dat rente en dividend niet langer samen met arbeidsinkomen worden belast. In plaats daarvan moet voor iedere *f* 1000,- aan spaartegoeden, aandelen en andere beleggingen een vast bedrag worden afgerekend. Uitgaande van een rendement van 4% en een belastingtarief van 25% zou het gaan om een vast bedrag van *f* 10,- per *f* 1000,- aan spaartegoeden en andere beleggingen. Kleine spaarders en beleggers blijven buiten deze heffing doordat spaar- en beleggingsvermogen tot een bedrag van *f* 37.500 per persoon (*f* 75.000 per huishouden) wordt vrijgesteld. De bestaande vermogensbelasting wordt in de nieuwe opzet afgeschaft. Voordeel is dat de hoge tarieven in de speer van beleggingsinkomsten worden vervangen door een laag tarief (25%). Dat is goed voor de middengroepen. Bovendien zullen de voorstellen ertoe leiden dat beleggingsbeslissingen minder fiscaal gedreven worden, hetgeen vanuit economisch perspectief een goede zaak is. Tenslotte is positief dat met de afschaffing van de Vermogensbelasting het eigen huis en het bedrijfsvermogen vrijgesteld worden van enige vorm van vermogensbelasting. Daar staat tegenover dat de voorgestelde rendementsbelasting een breed bereik krijgt en dat de aftrekbaarheid van rentekosten (buiten het eigen huis) wordt afgeschaft. Hierbij dient het principe van eerbiedigende werking (d.w.z. bestaande contracten worden gerespecteerd) streng te worden bewaakt. Bovendien kan een forfaitaire belasting bij lage effectieve opbrengsten tot veel onbegrip leiden. De VVD zet vraagtekens bij de inperking van de aftrekbaarheid van lijfrentes, die voor de financiering van dit dossier niet noodzakelijk is. Alle plussen en minnen dienen nog duidelijker in kaart te worden gebracht.

5. Met betrekking tot de vergroening van het belastingstelsel geeft de Verkenning zelf aan dat Nederland op dit terrein nu al in Europa voorop loopt. Met het oog op de internationale concurrentiepositie van ons bedrijfsleven kunnen we dus niet veel verder gaan. De slechte ervaringen met de verhoging van de benzine- en dieselaccijns spreken wat dit betreft boekdelen. De VVD-fractie heeft in dit verband ernstige twijfels bij een verdubbeling van de ecotax buiten Europees verband. Voor kleine zelfstandigen met een hoge energierekening is adequate compensatie moeilijk te vinden.

6. De Verkenning biedt een groot aantal scenario's voor concrete invulling van de belastingherziening. De voorkeur van de VVD gaat uit naar een invulling die voor alle inkomensgroepen een betekenisvolle tariefsverlaging biedt. Voor de internationale concurrentiepositie van ons land is dat van het grootste belang. Het is goed dat in de Verkenning wordt erkend dat zonder netto-lastenverlichting een evenwichtige belastingherziening onmogelijk is. Naar de mening van de VVD zullen zonder een lastenverlichting van minimaal fl. 5 miljard grote groepen belastingbetalers onherroepelijk in de knel komen. Een forse lastenverlichting is daarnaast nodig om goede werkgelegenheidseffecten te sorteren. Dit betekent dat in het volgende regeerakkoord lastenverlichting weer een centrale plaats moet innemen.

Inlichtingen:
Hans Hoogervorst 070-3182897

VVD-Expresse: Politiek bedrijven steunt op aktuele informatievoorziening

Daarin speelt VVD-Expresse het komend jaar wederom een belangrijke rol. VVD-Expresse, de nieuwsbrief van de VVD-Tweede Kamerfractie verschijnt wekelijks als de Kamer vergadert. Hierin staan aktuele commentaren en verslagen van Kamerdebatten en politieke discussies. Tevens bevat VVD-Expresse een column van Frits Bolkestein, opinie-artikelen en samenvattingen van belangrijke toespraken.
Tijdens het parlementaire seizoen, en vooral tijdens de verkiezingscampagnes, is VVD-Expresse een onmisbare bron van nieuws en feiten. Het staat bovendien vrij aan alle afdelings- en kamercentralebladen om artikelen over te nemen!
Als extra service aan de abonnees verschijnt er ieder jaar een volledig bijgewerkte index opdat U in de snel en efficiënt de standpunten van de VVD kunt opzoeken.
U kunt zich abonneren door de bon te zenden aan: VVD-Expresse, Tweede Kamer der Staten-Generaal, Postbus 20018, 2500 EA Den Haag
Een lidmaatschap voor een heel seizoen (september-juli) kost *f* 80,-

Naam

Adres & Postcode

Woonplaats

Handtekening

DOCUMENTATIECENTRUM NEDERLANDSE POLITIEKE PARTIJEN

263
20 december 1997
expresse

De redactie van de VVD-expresse wenst u prettige kerstdagen en een gelukkig 1998!

Staatsrechtelijke zuiverheid

Deze week werd een interpellatie-debat met minister Els Borst van Volksgezondheid, Welzijn en Sport gevoerd. Dat was noodzakelijk omdat zij haar eigen partij had opgeroepen zich te verzetten tegen een voorstel van het kabinet waarvan zij zelf deel uitmaakt. Deze faux pas maakte de minister toen zij haar partijgenoten (van D66) aanspoorde zich tegen de nota van wijziging over de herstructurering van de varkenssector te verzetten. Fractievoorzitter van D66 Thom de Graaf vroeg tijdens het debat begrip voor de verwarring die kan ontstaan als minister Borst de ene keer als minister en de andere keer als lijsttrekker spreekt. Dit argument houdt geen steek. Ministers hebben maar één identiteit: die van minister. Als partijleider spreken kan buiten de verkiezingscampagne niet. Zou dat wel worden gedaan en zou het navolging krijgen, dan zouden wij op een totaal verkeerd spoor komen.
Wanneer de ministerraad een besluit heeft genomen, moet dit worden gedragen door alle bewindslieden. Alleen wanneer ministers met één mond spreken, kan, in coalitiekabinetten zoals wij die kennen, goed worden geregeerd. Als een minister zich niet kan verenigen met een genomen besluit, moet hij of zij opstappen.
Een bewindspersoon die een politieke uitspraak doet, doet dat namens het kabinet. Generaal Charles de Gaulle, oud-president van Frankrijk heeft ooit de uitspraak gedaan dat een minister twee persoonlijke momenten in zijn leven heeft, zijn huwelijk en zijn dood. Minister Borst vergist zich als zij denkt dat ook ik die mening ben toegedaan. In het debat heb ik immers aangegeven dat deze opvatting wel erg beperkt is.
De minister is op haar uitspraken teruggekomen en heeft verklaard zich als partijleider terughoudender op te zullen stellen als de eenheid van het kabinetsbeleid in het geding is. Wat ons betreft, is daarmee een eind gekomen aan deze 'staatsrechtelijk vernieuwing'. Ik wil mevrouw Borst nog één goede raad meegeven. Partijleiders horen thuis in de Tweede Kamer. Want alleen daar hebben zij de ruimte om binnen de beperkingen van een regeerakkoord en binnen een fatsoenlijke omgang met coalitiepartners te zeggen wat zij vinden.
Ik wens u allen een zeer goed 1998!

Frits Bolkestein

Herstructurering van de varkensstapel

De regering kwam naar aanleiding van de ontwikkelingen rond de varkenspest met een voorstel om de varkensrechten (het aantal varkens dat gehouden mag worden) tot 25% te reduceren in twee fasen. In 1998 moest 15% worden gekort. In 2000 zou, volgens het oorspronkelijke kabinetsvoorstel, de tweede korting moeten plaatsvinden van 10%.
Dit voorstel, met wel zeer ingrijpende gevolgen voor de sector, stuitte op groot verzet in de Kamer (uitgezonderd D66 en Groen Links). De VVD-fractie en ook andere partijen in de Kamer hebben tijdens daaropvolgende overleggen alternatieve voorstellen gedaan. Op basis daarvan is de regering met een nota van wijziging gekomen. Hier is het merendeel van de VVD-voorstellen in terug te vinden. Het voorstel zoals het nu voorligt, betekent een extra impuls voor de dynamiek in de sector, voor verbetering van milieu- en dierenwelzijn en staat voor een rechtvaardiger vergoedingenregeling.
In het wijzigingsvoorstel wordt voor het jaar 1998 een korting op de varkensrechten van 10% voorgesteld. Daarna kunnen boeren deze 10% aan varkensrechten, tot het jaar 2000, terugkopen zonder dat zij meteen hoeven te investeren om aan de nieuwe eisen op het gebied van welzijn te voldoen. De varkensrechten kunnen worden teruggekocht binnen het nationale quotum van 90%. Bij deze transacties wordt een percentage van de varkensrechten afgeroomd. Hiervoor zal door de overheid een financiële tegemoetkoming worden gegeven.
In 2000 zal een tweede korting plaatsvinden van 15%. Dit percentage wordt verminderd met het percentage aan varkensrechten dat door boeren aan de regering moet worden afgestaan als zij varkensrechten van andere boeren opkopen.
Verder moet het, net als in het regeringsvoorstel, worden verminderd met het percentage varkensrechten dat door de overheid is opgekocht van boeren die met hun bedrijf willen stoppen.
Deze 15%-korting kan met maximaal 5 procentpunten worden gecompenseerd wanneer boeren veevoer gaan gebruiken waardoor de hoeveelheid fosfaat en stikstof in de door varkens geproduceerde mest aanzienlijk wordt teruggebracht (voerspoor).
Voorlopende bedrijven, dus zij die al veel in dierenwelzijns- en milieumaatregelen hebben geïnvesteerd, worden in het gewijzigde wetsvoorstel meer ontzien dan in het oorspronkelijke voorstel.
De VVD-fractie heeft zich tijdens het debat ingezet voor een regionale invulling van

Vervolg op pagina 2

Verder in dit nummer:

- MAVO/VBO/VSO
- Europese Top Luxemburg
- Wapenfeiten 1997
- Verkeersveiligheid
- Politicus van het jaar

MAVO/VBO/VSO

VMBO
Enige jaren geleden waren het VBO en MAVO voor veel jongeren nog eindonderwijs. Nu breiden zij leerlingen voor op een beroepsopleiding in het MBO. Daar halen steeds meer jongeren hun primaire beroepskwalificatie. Om deze reden hebben de VVD en de PvdA voorgesteld dat alle VBO en MAVO scholen of scholengemeenschappen waar deze onderwijstypen deel van uitmaken, de naam VMBO (voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs) mogen voeren. Ook wil de VVD verticale samenwerkingsverbanden van VMBO en MBO verder stimuleren.

Ambitieniveau/zorgstructuur
De VVD-fractie vraagt zich af of het kabinet niet te veel tegelijkertijd van het onderwijs verlangt. Er komt een indeling in vier sectoren (techniek, zorg en welzijn, economie en landbouw). Daarnaast wijzigt de niveaudifferentiatie in programma-differentiatie middels leerwegen (theoretisch, gemengd, beroepsgericht kader, beroepsgericht basis). Ter ondersteuning van de leerlingen komt er leerwegondersteunend onderwijs (ipv. LOM en IVBO). Een speciale praktijkschool is er voor kinderen die geen diploma MAVO/VBO kunnen halen (VSO-MLK-leerlingen). Aangezien het hier onderwijs betreft voor de leerlingen die leren met hun hoofd, hart en handen kunnen wij ons geen missers veroorloven in de vormgeving van de leerwegen en de zorgstructuur. Op dit moment vinden er experimenten plaats m.b.t. de vormgeving van de zorgstructuur (leerwegondersteunend en praktijk onderwijs). Om het wetsvoorstel een ontwikkelingskarakter mee te geven, is door de VVD voorgesteld om in het jaar 2000 tot nadere besluitvorming te komen ('go or no go'-amendement).

Invoering leerwegen
Op 15 januari a.s. zal de Tweede Kamer nader overleg voeren met de staatssecretaris over de nieuwe examenprogramma's. De Onderwijsraad heeft hierover een negatief oordeel geveld. De VVD-fractie wijst de combinatie van natuur-, scheikunde en biologie af. Wij hebben geen bezwaar tegen de combinatie van natuur-, en scheikunde. Het vak biologie moet als zelfstandig vak blijven bestaan. Ook vinden wij dat een keuze moet worden geboden tussen de vakken geschiedenis/maatschappijleer en aardrijkskunde. Het combinatievak mens en maatschappij wijzen wij af.

Relatie basisvorming
Wij willen de gerezen knelpunten bij de basisvorming zo spoedig mogelijk oplossen. Allereerst door de aparte toetsing van de basisvorming na het tweede leerjaar VBO/MAVO af te schaffen. Ten tweede door de kerndoelen basisvorming te vertalen in de eindexamens MAVO/VBO (uitvoering motie Cornielje). Ten derde door, onder handhaving van de inhoudelijke doelstellingen van de basisvorming, toch reeds in het eerste leerjaar van de beroepsgericht leerweg basis variant te beginnen met de praktische beroepsgerichte vakken. Hierdoor wordt een meer motiverende leerweg gevormd en kan voortijdig schoolverlaten worden voorkomen.

Extra leerjaar
Samen met D66 heeft de VVD het mogelijk gemaakt dat leerlingen onder zeer strikte voorwaarden niet maximaal 5, maar 6 jaar over het MAVO mogen doen.
AOC en de gemengde leerweg
De VVD-fractie is van mening dat de gemengde leerweg op ruimhartige wijze moet worden toegewezen aan de uitvoeringslokaties van het VBO-groen binnen AOC-verband en aan zelfstandige VBO-scholen. Als 37 van de 67 VBO-groen uitvoeringslokaties een dergelijke leerweg krijgen, zijn wij daarmee tevreden. Wel moeten alle AOC's de gemengde leerweg kunnen aanbieden.
Het plenaire debat wordt eind januari/begin februari 1998 voortgezet.

Inlichtingen:
Clemens Cornielje, 070-3182904

Europese Top Luxemburg

Tijdens de Europese Top in Luxemburg is besloten dat in maart 1998 met 5 van de 10 Midden-europese landen toetredingsonderhandelingen beginnen. Met de overige landen, die nog niet in voldoende mate een begin hebben gemaakt om in de toekomst aan de toetredingscriteria te kunnen voldoen, worden nog geen onderhandelingen over een mogelijke toetreding gevoerd. Zij zullen echter niet worden "verwijderd" van de vijf landen met wie die onderhandelingsgesprekken al wel worden gestart. Ook met die tweede groep worden gesprekken gevoerd en ook zij worden door de Europese Unie (EU) geholpen om op termijn lid te kunnen worden. De VVD-fractie ondersteunt deze benadering.
Turkije, zo is besloten, behoort niet tot de groep van 11 kandidaat-lidstaten. Deze beslissing van de Europese Raad heeft bij Turkije tot onbegrip geleid. De ophef die zij maken is, vanwege binnenlands politieke redenen, enigszins te begrijpen. Maar VVD-woordvoerder Frans Weisglas heeft zich verbaast over de krokodillentranen die door sommige Europese Unieleden zijn vergoten. De beslissing van de Europese Raad dat Turkije niet aan een lidmaatschap van de EU toe is, was al lange tijd te voorzien. Hij onderstreepte het belang van de economische banden met Turkije, zoals bijvoorbeeld de douane-unie en de politieke dialoog die er als is.
Er zijn tijdens de Europese Top in Luxemburg geen concrete afspraken gemaakt over de toekomstige financiële middelen van de Europese Unie. Dit moet wel prioriteit hebben bij de volgende onderhandelingen, omdat een besluit over de uitbreiding niet los kan worden gezien van de besluitvorming over de Europese financiën. De woordvoerder heeft nogmaals benadrukt dat het landbouwbeleid moet worden geherstructureerd, maar niet zo dat de meest efficiënte boeren de dupe zijn. De structuurfondsen en het cohesiefonds moeten worden gesaneerd. In de toedeling van deze fondsen moet rekening worden gehouden met het feit dat er minder geld naar Zuid-Europa moet, zodat er meer overblijft voor de Oost- en Midden-Europese landen. Ook de netto-betalingspositie van Nederland moet heroverwogen worden.

Inlichtingen:
Frans Weisglas, 070-3182903

Vervolg van pagina 1, varkens

deze kortingen. Bedrijven in regio's waar het milieuprobleem minder groot is, zouden bijvoorbeeld minder varkensrechten hoeven in te leveren dan bedrijven in regio's met een groot mestprobleem. De VVD-fractie heeft op dit punt een motie ingediend. Deze motie is, aangenomen. Coalitiepartner D66 heeft zich lang tegen het wijzigingsvoorstel van minister Van Aartsen verzet. Het voorstel ging hen niet ver genoeg. Zij heeft uiteindelijk toch voor het voorstel gestemd, waardoor het hele voorstel is aangenomen. Wanneer zij tegen hadden gestemd, zou tenslotte veel minder zijn bereikt ten aanzien van de herstructurering van deze sector.

Inlichtingen:
Piet Blauw, 070-3182881

Wapenfeiten 1997

Binnenlandse Zaken
Door toedoen van de VVD wordt gewerkt met inburgeringscontracten voor migranten die naar Nederland komen. Het betreft hier een verplichte overeenkomst tussen overheid en nieuwkomer, waarin een aantal verplichtingen aangaande onderwijs, scholing, arbeidsmarkt en huisvesting is opgenomen. Alle nieuwkomers die in een achterstandspositie dreigen te komen, krijgen een inburgeringscontract. In 1997 is in de Tweede Kamer een wetsvoorstel aangenomen, dat deze verplichting publiekrechtelijk regelt. Daardoor kan bij niet-nakoming ook aan die personen, die niet bijstandsgerechtigd zijn, een sanctie worden opgelegd.

Buitenlandse Zaken
De Nederlandse netto-positie is op de Brusselse agenda gezet. Er is een realistisch Verdrag van Amsterdam gekomen, waarbij VVD-doeleinden als behoud van de Commissaris en veto in de buitenlandse politiek zijn bereikt.
Op de Europese Raad van Luxemburg heeft de Europese Unie het cruciale besluit genomen om het komende jaar toetredingsonderhandelingen te starten met Hongarije, Polen, Tsjechië, Estland en Slovenië. De betrekking met de Verenigde Staten zijn door de organisatie van de Marshall-viering versterkt.

Defensie
De VVD heeft zich de afgelopen periode ingezet voor verbetering van de Nederlandse bijdrage aan internationale vredeshandhaving en modernisering van de Nederlandse krijgsmacht. Dit jaar is wederom vooruitgang geboekt met de uitvoering van de doelmatigheidsoperatie. Hierdoor kon voor een groot deel aan de, uit het regeerakkoord stammende, bezuinigingen worden voldaan, zonder de gevechtskracht en de bijdragen aan de Navo en vredesoperaties aan te tasten. Verder is een lange-termijn plan voor defensie vastgesteld: de "Actualisering van de Prioriteitennota". Hoofdonderwerp is een verbetering van de gevechtskracht van de landmacht en personele uitbreiding van de Marechaussee. Het personeelsbeleid heeft ook dit jaar weer in de schijnwerpers gestaan bij de VVD. De opleidingen zijn versterkt en het anti-drugsbeleid is binnen de krijgsmacht aangescherpt.

Economische Zaken
Bij de begrotingsbehandeling 1998 heeft de VVD-fractie een tienpuntenplan voor het Midden- en Kleinbedrijf ingediend. Hiermee is het MKB weer hoog op de agenda gezet. De VVD heeft hiermee aangegeven dat zij het MKB nog steeds als banenmotor van de Nederlandse economie beschouwd.
In deze kabinetsperiode zijn de administratieve lasten met 10% afgenomen, maar de VVD-fractie ziet mogelijkheden om deze lasten verder te reduceren. Hiertoe is er een motie ingediend waarin gevraagd wordt om een verdere afname van administratieve lasten met 25%.

Financiën
Dit jaar is er 2 miljard aan lastenverlaging gerealiseerd. Met de goede vooruitzichten voor 1998, resulteert dit in een totale netto lastenverlaging van 17 miljard gulden voor burgers en bedrijven in deze kabinetsperiode. Het financieringstekort voor 1997 is gedaald tot 1,5%. Minister Zalm houdt zijn hand op de knip en zorgt ervoor dat de meevallers niet in uitgaven worden omgezet, maar worden ingezet voor een lange termijnbeleid: verlaging van het tekort en de staatsschuld, en de opbouw van een buffer voor de toekomstige vergrijzingsuitgaven, het AOW-fonds.
Hans Hoogervorst heeft de nettopositie inzake de EU-bijdragen, Nederland betaalt relatief het meest, wederom aan de kaak gesteld. Elke partij besteedt hier nu in zijn verkiezingsprogramma aandacht aan.
In 1997 is uitvoering gegeven aan de motie van Bibi de Vries: de vermogensbelasting wordt volgend jaar verlaagd. Door inzet van Jos van Rey is er een schaderegeling bij rampen vastgelegd. Bedrijven en burgers kunnen nu worden gecompenseerd bij rampen, zoals de watersnood.
Bij het ontdekken van de grootschalige beursfraude heeft Hella Voûte-Droste gepleit voor verandering van wetgeving, waarbij openbaarheid en rechtsgelijkheid centraal staan. Door haar inzet wordt de handel van het management en commissarissen van aandelen in hun eigen bedrijf opgenomen in een openbaar register.

Justitie
Tijdens de Algemene Politieke Beschouwingen in het najaar van 1997 heeft de Tweede Kamer de motie Bolkestein aanvaard. Daarin wordt overwogen dat het criminaliteitsniveau nog steeds te hoog is en het opheldering spercentage te laag; dat de bij de strafrechtsketen betrokken organen overbelast zijn en moeten worden uitgebreid. Daarom wordt de regering verzocht om 20 miljoen beschikbaar te stellen voor de rechterlijke macht en openbaar ministerie en 25 miljoen voor de politie.

Landbouw
Met het huidige wetsvoorstel van minister van Aartsen van Landbouw, Visserij en Natuurbeheer, dat deze week is aangenomen, is een belangrijke stap gezet richting herstructurering van de varkenssector. Dit is van belang voor het oplossen van de milieu- en de dierenwelzijnsproblematiek in deze sector. Het wetsvoorstel beoogt deze sector gezond te maken voor de toekomst met behoud van de dynamiek.

Onderwijs, cultuur en wetenschappen
Op het gevoelige gebied van de grondwettelijke onderwijsvrijheid zijn verdere successen geboekt en is een stevige verdedigingslinie opgebouwd. Te noemen zijn: het gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid en de samenwerkingsschool (door ons toedoen gewijzigd tot samenwerkingsbestuur).
Tijdens de begroting is een door de VVD ingediende motie die verzoekt om afschaffing van de toetsing van de basisvorming in het mavo/vbo vrijwel kamerbreed aangenomen. Dit moet leiden tot een grotere nadruk op praktische vakken.
Het onderwijs in eigen taal en cultuur voor allochtonen maakt niet langer deel uit van de verplichte schooltijd (wetsvoorstel OALT).
Invoering van de vakleerkracht gymnastiek in het basisonderwijs staat dankzij een VVD-initiatief voor de deur.
De per 1 januari 1998 ingaande herstructurering van de organisatie van de publieke omroep geeft een goede aanzet tot een versterkte centrale organisatie van de publieke omroep en een verminderde invloed van de verschillende omroepverenigingen.

Ontwikkelingssamenwerking
Het meest belangrijke punt vormde het amendement Van der Stoel om binnen de begroting
Ontwikkelingssamenwerking meer geld vrij te maken voor basisonderwijs in de ontwikkelingslanden. Dit amendement is met algemene stemmen door de Kamer aangenomen. Hiermee is een begin gemaakt om één van de belangrijkste VVD-beginselen: individuele ontplooiing van mensen in de ontwikkelingslanden, een hogere prioriteit te geven. Ook in de komende jaren zal de VVD investeren in de opleiding van de allerarmsten.

Sociale Zaken
Werkgelegenheid
Ten aanzien van het scheppen van werkgelegenheid, het credo van dit kabinet, zijn in deze kabinetsperiode goede resultaten geboekt. Er zijn ruim 450.000 banen bijgekomen. Onlangs meldde het CBS dat het werkloosheidspercentage daalt naar 5,3%. Er

Vervolg op pagina 4

Vervolg van pagina 3, wapenfeiten

moet nog veel gebeuren, maar het is duidelijk dat het gevoerde beleid van ombuigingen, verlaging van het financieringstekort en de staatsschuld, van lastenverlichting en loonmatiging voor het stimuleren van de werkgelegenheid het juiste beleid is.

Verkeer en Waterstaat
De VVD-fractie heeft steeds het belang van de luchtvaart, onder andere voor de werkgelegenheid, voor Nederland benadrukt. Zij is dan ook tevreden over de keuze van het kabinet om verdere groei van de luchtvaart in Nederland te accomoderen en roept het kabinet op zo snel mogelijk duidelijkheid te verschaffen over de wijze waarop hieraan invulling wordt gegeven.
VVD-minister Jorritsma-Lebbink is er in geslaagd dit jaar een einde te maken aan de onderuitputting op de begroting van Verkeer en Waterstaat, omdat er nu voldoende projecten klaar liggen om uitgevoerd te worden.

Volksgezondheid, Welzijn en Sport
De VVD heeft dit jaar een substantiële budgetgroei voor de persoonsgebonden budgetten kunnen bewerkstelligen. Van het extra geld voor de thuiszorg is 10 miljoen naar het persoonsgebonden budget gegaan. Daarnaast is tijdens de JOZ '98-behandeling een motie van de VVD aanvaard waarin zij de regering verzoekt minimaal 10% van de jaarlijkse groei van de middelen van de toepasselijke zorgsectoren in te zetten in de vorm van persoonsgebonden budgetten.
De monopoliepositie van apothekers bij de distributie van geneesmiddelen is doorbroken. Levering kan nu ook geschieden door bv. de postorderfarmacie en drogisterijen (BOOTS).

Sport: Tijdens de Algemene beschouwingen heeft de VVD verzocht om aan de sportbegroting 5 miljoen gulden toe te voegen om de voornemens uit de kabinetsnota 'wat sport beweegt' met meer kracht te kunnen uitvoeren. Dit verzoek is ingewilligd.

Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu
De financiële verzelfstandiging is afgerond met de Wet Balansverkorting, een majeur financiële operatie waar de VVD-fractie vierkant achter staat.
De Huursubsidiewet is ingrijpend gewijzigd, waarbij de VVD-fractie een al te scherpe vermogenstoets kon voorkomen. Voorts is op initiatief van de VVD-fractie een koopgewenningsbijdrage ingevoerd, waarbij kopers van een huurwoning een financiële bijdrage kunnen ontvangen. Tot slot heeft de VVD het initiatief genomen om tot één gebundelde volkshuisvestingssubsidie te komen, waarbij gemeenten grotere vrijheid krijgen in de besteding van deze middelen.

De provinciale afvalgrenzen zullen per 1 januari 1999 verdwijnen. Het systeem van provinciale zelfvoorziening is nuttig geweest, maar leidde in de afgelopen jaren tot grote inefficienties. Hierdoor zijn afvalstoffenheffingen onnodig hoog. Middels een motie van Jan Hendrik Klein Molekamp en daaropvolgend een amendement is bewerkstelligd dat de provinciale afvalgrenzen zullen worden afgeschaft. Zo kunnen de kosten van de afvalverwerking voor burgers en bedrijven worden beperkt.

Verkeersveiligheid

Niet meer dan 1080 dodelijke slachtoffers door verkeersongevallen in het jaar 2000. Dat was de taakstelling waarover minister Kroes van Verkeer en Waterstaat en de Tweede Kamer in 1986 een afspraak maakten. Dat kwam neer op een daling met 25%. Omdat de automobiliteit sinds 1986 met 40% groeide, leek de taakstelling onhaalbaar. Tot de cijfers over het jaar 1996 ineens een flinke daling te zien gaven. Inmiddels is gebleken dat het niet een incidentele daling betreft: in het eerste halfjaar van 1997 ging het aantal slachtoffers nog verder naar beneden.
VVD-woordvoerder Henk Kamp stelde vast dat als deze daling in het tweede halfjaar doorzet, de taakstelling voor 2000 al in 1997 wordt gehaald. Hij complimenteerde minister Jorritsma met dit resultaat en met de voortgang die zij op belangrijke onderdelen van het verkeersveiligheidsbeleid wist te realiseren. Essentieel noemde hij de extra aandacht die Politie en Justitie sinds kort weer geven aan de handhaving van de verkeersregels.

30 km
Een belangrijk onderdeel van het beleid van de minister is de invoering van het concept 'Duurzaam veilig': het verkeer zodanig organiseren dat het als vanzelf veilig is. De woordvoerder ondersteunt in dit verband de uitbreiding van het aantal 30 km-woongebieden, als de gemeenten dat wensen en er voldoende draagvlak bestaat bij de bevolking. Hij is eveneens positief over het aanleggen van wegen met gescheiden rijbanen en van rotondes.
De VVD-fractie is echter tegen het invoeren van 30 km/uur als algemene snelheidslimiet voor de bebouwde kom en 60 km/uur voor buiten de bebouwde kom. Het is beter de huidige snelheidslimieten ongewijzigd te laten, de naleving beter te controleren en daar waar dat zinvol is voor bepaalde wegen of bepaalde (woon-)gebieden lagere maximum snelheden vast te stellen. De fracties van CDA en D66 bleken dit standpunt te delen. Met minister Jorritsma wil de VVD de brom- en snorfietsbranche nog één jaar geven om zich te houden aan het vorig jaar afgesloten convenant. Dat convenant houdt in dat wanneer de branche stopt met het verkopen en installeren van opvoersets, de wetgever afziet van het invoeren van de helmplicht voor snorfietsen.

Inlichtingen:
Henk Kamp, 070-3182898

Kamerlid van het jaar

Het actualiteitenprogramma MiddagEditie heeft onlangs een enquête onder alle 150 Tweede Kamerleden gehouden waarin zij het beste kamerlid van 1997 moesten kiezen. Centraal stonden de vragen: wie heeft de beste dossierkennis, wie is het meest snedig in het debat en wie kan het beste omgaan met de media.
Voor de tweede achtereenvolgende keer hebben de kamerleden Frits Bolkestein tot beste kamerlid 1997 uitgeroepen. GroenLinks-fractievoorzitter Paul Rosenmöller werd nummer twee. Nummer drie werd Eimert van Middelkoop van het GPV. De nummers 4-10: Marijnissen (SP), Ter Veer (D66), Wallage (PvdA), Lansink (CDA), De Hoop Scheffer (CDA), Van Boxtel (D66) en Mateman (CDA).
Tijdens het programma van MiddagEditie op 12 december jl. werd fractievoorzitter Frits Bolkestein gevraagd wie de beste ministers zijn. Als nummer een noemde hij vice-premier Dijkstal (Binnenlandse Zaken en coalitiezaken!), als nummer twee premier Kok en op drie minister Gerrit Zalm (Financiën).